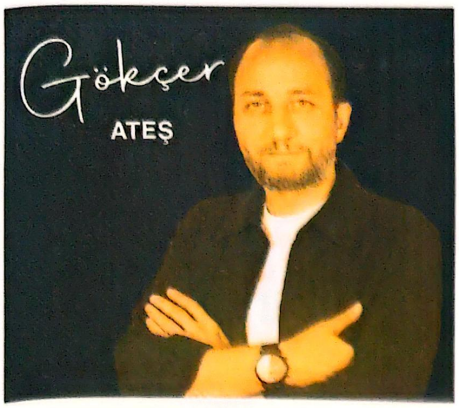

2026 MEB AGS

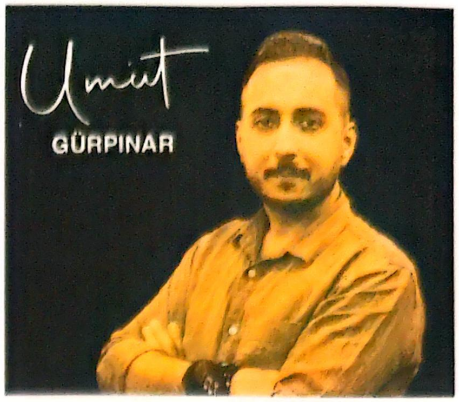

SORU BANKASI

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

- ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ
- SINIF YÖNETİMİ
- PROGRAM OKURYAZARLIĞI
- ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME
- ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ
- GELİŞİM PSİKOLOJİSİ
- REHBERLİK

EĞİTİM BİLİMLERİ VE TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİ

ÖSYM TARAFINDAN 08.01.2026 TARİHİNDE YAPILAN AÇIKLAMAYA UYGUNDUR.

YENİ MÜFREDAT 2026

EN UYGUN HIZLI GÜVENİLİR

yargiyayinevi.com

yargı yayınevi

Değişimin Farkında Ol

2 MODÜL

ÖN SÖZ

Sevgili Öğretmenlerimiz,

Her biriniz, zorlu süreçlerden geçerek ve her defasında yeniden güç toplayarak hayallerinize doğru ilerliyorsunuz. Bu kutsal mesleğin neferleri olarak, karşınıza çıkan her engeli azminiz ve emeğinizle aşacağınıza yürekten inanıyoruz. Bu inançla hazırladığımız bu kitap, yalnızca bir soru bankası değil; aynı zamanda sizlere duyduğumuz güvenin ve desteğimizin bir yansımasıdır.

MEB-AGS 2026'ya hazırlık sürecinde, bilgilerinizi pekiştirmenize ve sınavda ihtiyaç duyacağınız donanımı kazanmanıza yardımcı olacak şekilde özenle hazırlanan bu kitap, adım adım hedeflerinize yaklaşmanız için bir rehber niteliğindedir. Soruların titizlikle seçildiği ve sizlerin ihtiyaçlarına göre şekillendirildiği bu kaynak, emeklerinizle birleşerek başarıya dönüşecektir.

Bilginiz, emeğiniz ve kararlılığınız; sizi hayal ettiğiniz geleceğe taşıyacak en sağlam yol arkadaşlarınızdır. Bu yolculukta yalnız olmadığınızı bilin. Sizlere inanan, yanınızda duran bir ekip olduğumuzu ve bu süreci sizin kadar yürekten yaşadığımızı unutmayın. Hayallerinize yürürken güçlü, sabırlı ve kendinize güvenen bireyler olmaya devam edin. Sizler, bugünün ve yarının ışığısınız.

Kitabın yazım sürecinde bizi her koşulda destekleyen ama bu yoğunlukta zaman zaman ihmal ettiğimiz ailelerimize ve en az bizler kadar emek veren Yargı Yayıncılık emekçilerine gönülden teşekkür ediyoruz.

Son olarak, bu kitabın izinsiz şekilde çoğaltılması ya da PDF olarak paylaşılması; emeğe ve üretime zarar veren bir davranıştır ve buna rızamız yoktur. Her sayfasında alın teri olan bu kaynağın yalnızca orijinal hâlinin kullanılması gerektiğini önemle hatırlatmak isteriz.

Emeğe saygı duyan ve emekle yol alan herkesin gönlündeki hedefe ulaşması dileğiyle...

Tufan GENÇ

Gökçer ATEŞ

Umut GÜRPINAR

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Öğretim İlkeleri ve Öğrenme - Öğretme Süreci - 1 3
Öğretim İlkeleri ve Öğrenme - Öğretme Süreci - 2 7
Öğretim İlkeleri ve Öğrenme - Öğretme Süreci - 3 11
Düşünme Becerileri - 1 16
Düşünme Becerileri - 2 20
Öğretim Kuram, Yaklaşımlar ve Modelleri - 1 25
Öğretim Kuram, Yaklaşımlar ve Modelleri - 2 30
Öğretim Kuram, Yaklaşımlar ve Modelleri - 3 35
Öğretim Kuram, Yaklaşımlar ve Modelleri - 4 40
Öğretim Kuram, Yaklaşımlar ve Modelleri - 5 45
Öğretim ve Öğrenme Stratejileri - 1 49
Öğretim ve Öğrenme Stratejileri - 2 54
Öğretim Yöntemleri - 1 59
Öğretim Yöntemleri - 2 64
Öğretim Yöntemleri - 3 67
Öğretim Yöntemleri - 4 71
Öğretim Teknikleri - 1 76
Öğretim Teknikleri - 2 79
Öğretim Teknikleri - 3 82
Öğretim Teknikleri - 4 87
Öğretim Teknikleri - 5 90
Öğretim Teknikleri - 6 93
Öğretim Teknikleri - 7 98
Öğretim Teknikleri - 8 102

İKİNCİ BÖLÜM

SINIF YÖNETİMİ

Sınıf Yönetimi - 1 109
Sınıf Yönetimi - 2 113
Sınıf Yönetimi - 3 116
Sınıf Yönetimi - 4 120
Sınıf Yönetimi - 5 123
Sınıf Yönetimi - 6 126
Sınıf Yönetimi - 7 129
Sınıf Yönetimi - 8 133

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

PROGRAM OKURYAZARLIĞI

Eğitimin Temel Kavramları - 1 139
Eğitimin Temel Kavramları - 2 144
Eğitimin Temel Kavramları - 3 149
Eğitimin Temel Kavramları - 4 154
Eğitimin Temel Kavramları - 5 158
Tasarım Yaklaşım ve Modelleri 162
Programın Planlanması ve İhtiyaç Belirleme 166
Hedef 170
İçerik 174
Eğitim Durumları ve Değerlendirme 178

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Temel Kavramlar - 1 185
Temel Kavramlar - 2 189
Temel Kavramlar - 3 195
Temel Kavramlar - 4 199
Ölçme Araçlarında Bulunması İstenen Nitelikler - 1 202
Ölçme Araçlarında Bulunması İstenen Nitelikler - 2 206
Ölçme Araçlarında Bulunması İstenen Nitelikler - 3 210

Ölçme Araçlarında Bulunması İstenen Nitelikler - 4 214
İstatistik - 1 218
İstatistik - 2 223
İstatistik - 3 229
İstatistik - 4 233
Eğitimde Kullanılan Ölçme Araçları - 1 238
Eğitimde Kullanılan Ölçme Araçları - 2 243
Eğitimde Kullanılan Ölçme Araçları - 3 247
Eğitimde Kullanılan Ölçme Araçları - 4 251
Genel Tekrar - 1 255
Genel Tekrar - 2 260
Genel Tekrar - 3 264
Genel Tekrar - 4 269
Genel Tekrar - 5 273

BEŞİNCİ BÖLÜM

ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

Öğrenme ve Öğrenmenin Özellikleri 279
Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler 282
Davranışçı Kuram - 1 285
Davranışçı Kuram - 2 288
Klasik Koşullanma - 1 291
Klasik Koşullanma - 2 294
Edimsel Koşullanma - 1 297
Edimsel Koşullanma - 2 301
Pekiştirme Tarifeleri 304
Bitişiklik Kuramı 307
Bağ Kuramı 310
Sosyal Öğrenme - 1 315
Sosyal Öğrenme - 2 318
Gestalt Kuramı 321
Bilgiyi İşleme Kuramı - 1 324
Bilgiyi İşleme Kuramı - 2 327

ALTINCI BÖLÜM

GELİŞİM PSİKOLOJİSİ

Gelişim Psikolojisine Giriş - 1 333
Gelişim Psikolojisine Giriş - 2 336
Gelişim Psikolojisine Giriş - 3 339
Fiziksel ve Psikomotor Gelişim 342
Bilişsel Gelişim - 1 345
Bilişsel Gelişim - 2 348
Bilişsel Gelişim - 3 351
Dil Gelişimi - 1 354
Dil Gelişimi - 2 357
Kişilik Gelişimi - 1 360
Kişilik Gelişimi - 2 363
Kişilik Gelişimi - 3 366
Ahlâk Gelişimi - 1 369
Ahlâk Gelişimi - 2 372
Ahlâk Gelişimi - 3 376
Genel Tekrar 379

YEDİNCİ BÖLÜM

REHBERLİK

Geleneksel - Çağdaş Eğitim ve Öğrenci Kişilik Hizmetleri - 1 385
Geleneksel - Çağdaş Eğitim ve Öğrenci Kişilik Hizmetleri - 2 388
Rehberliğin Tanımı, Temeller ve İlkeleri - 1 391
Rehberliğin Tanımı, Temeller ve İlkeleri - 2 394
Rehberliğin Tanımı, Temeller ve İlkeleri - 3 397
Rehberlik Hizmetleri ve Modelleri - 1 400
Rehberlik Hizmetleri ve Modelleri - 2 403
Rehberlik Hizmetleri ve Modelleri - 3 406
Rehberlik Türleri - 1 409
Rehberlik Türleri - 2 412
Rehberlik Türleri - 3 415
Bireyi Tanıma Teknikleri - 1 418
Bireyi Tanıma Teknikleri - 2 421
Bireyi Tanıma Teknikleri - 3 424
Rehberlik Hizmetlerinin Örgütlenmesi 427
İletişim Becerileri 430

AGS

EĞİTİM BİLİMLERİ VE
TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİ

yargı yayınevi

BİRİNCİ BÖLÜM

Öğretim Yöntem ve Teknikleri

1. Matematik dersinde eldeli toplama konusunu işleyen Kasım Öğretmen, daha önce işlediği "iki basamaklı sayıları onluk ve birliklere ayırma" konusunu sorular sorarak öğrencilere hatırlatmış ve eldeli toplama işleminin onluk ve birliklerle ilişkisini örneklerle açıklamıştır.

Buna göre, Kasım Öğretmen, yaptığı bu etkinlikte hangi öğretim ilkesine uygun davranmıştır?

A) Yakından uzağa
B) Bilinenden bilinmeyene
C) Açıklık
D) Öğrenciye görelilik
E) Hayatilik

2. **Sayıları onluk ve birliklerine ayırma konusunu işleyen bir matematik öğretmeninin onluk ve birlikleri modellemesi ve uygun materyaller kullanarak anlatmaya çalışması aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisini dikkate aldığını göstermektedir?**

A) Somuttan soyuta
B) Bilinenden bilinmeyene
C) Açıklık
D) Yakından uzağa
E) Hayatilik

3. **Sosyal bilgiler dersinde işleyeceği konunun öğrenciler tarafından anlamlı bir şekilde öğrenilmesini amaçlayan bir öğretmenin,**

- Öğrenme konusunu öğrencilerin yakın çevrelerinden başlayarak işlemesi
- Dersinde anlaşır bir dil kullanarak süreçte materyallerden yararlanması

hangi öğretim ilkelerine uygun davrandığını göstermektedir?

A) Somuttan soyuta – Açıklık
B) Hayatilik - Bilinenden bilinmeyene
C) Hayatilik - Ekonomiklik
D) Yakından uzağa – Açıklık
E) Hayatilik - Somuttan soyuta

4. Bir Türkçe öğretmeni "Dinlediği/izlediği hikâye edici metinleri canlandırır." kazanımı kapsamında düzenlediği etkinlikte derse elinde bir kukla ile girmiş ve kuklaya bir fıkra anlattırmıştır.

Buna göre, öğretmenin dersin giriş etkinliklerinden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Dikkat çekme
B) Gözden geçirme
C) Hedeften haberdar etme
D) Güdüleme
E) Derse giriş

5. Ersin Öğretmen, hem daha etkin ve kalıcı öğrenme sağlamak hem de öğrencilerinin sorumluluk, girişimcilik, bağımsızlık gibi becerilerini geliştirmek için istasyon, rulman ve kartopu gibi yöntem teknikleri kullanmaya özen göstermektedir.

Ersin Öğretmen'in dersinde kullanmış olduğu öğretim yaklaşımı ve öğretim ilkesi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Yapılandırmacılık – Somuttan soyuta
B) Çoklu zekâ – Ekonomiklik
C) Tam öğrenme – Sosyallik
D) Aktif öğrenme – Etkin katılım
E) Programlı öğretim – Bilinenden bilinmeyene

6. **Çağdaş eğitim anlayışının dayanak noktalarından biri olan "Okul yaşama hazırlık yeri değil yaşamın kendisi olmalıdır." düşüncesi öğrenme - öğretme sürecinde aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisinin <u>öncelikle</u> dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır?**

A) Somuttan soyuta
B) Bilinenden bilinmeyene
C) Sosyallik
D) Yakından uzağa
E) Yaşama uygunluk

YARGI YAYINEVİ

7. Aşağıda iki öğretmenin öğrenme-öğretme sürecinde materyal kullanımıyla ilgili düşüncelerine yer verilmiştir:

- Şener Öğretmen: "Öğrenme sürecinde materyal kullanıyor olmam işlediğim konuları öğrencilerimin daha kısa sürede öğrenmelerini sağlıyor. Çünkü materyaller konuyla ilgili mesajlarımı onlara daha hızlı iletiyor."
- Kasım Öğretmen: "Özellikle anlaşılması zor olan konuları işlemeden önce mutlaka gerekli olan materyalleri hazırlarım çünkü materyal kullanımı, konunun anlaşılır hale gelmesini kolaylaştırıyor."

Buna göre, Şener ve Kasım öğretmenin öğrenme öğretme süreçlerinde hangi öğretim ilkesine öncelik verdikleri söylenbilir?

A) Ekonomiklik – Açıklık
B) Somuttan soyuta - Yaşama uygunluk
C) Sosyallik - Yakından uzağa
D) Ekonomiklik - Somuttan soyuta
E) Yaşama uygunluk – Güncellik

8. Bir okul öncesi öğretmeni öğretim programında yer alan kapsayıcılık ilkesini dikkate alarak sınıfında farklı kültürel özelliklere sahip olan öğrencileri belirlemiş ve öğrenme-öğretme sürecini buna göre tasarlamıştır.

Buna göre, öğretmenin dersini planlarken hangi öğretim ilkesini dikkate aldığı söylenebilir?

A) Somuttan soyuta
B) Bilinenden bilinmeyene
C) Hedefe görelik
D) Çocuğa görelik
E) Yaşama uygunluk

9. Öğrencilerinin problem çözme becerilerini geliştirmek isteyen bir öğretmen derse problem senaryoları getirmeyi planlamakta ve öğrencilerinin bu senaryolara örnek olay, probleme dayalı öğrenme, altı şapka, beyin fırtınası gibi yöntem-teknik veya yaklaşımlarla çözüm üretmelerini sağlamak istemektedir.

Buna göre, öğretmenin dersine getireceği problem senaryolarında <u>öncelikli</u> dikkate alması gereken öğretim ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hedefe görelik
B) Ekonomiklik
C) Güncellik
D) Çocuğa görelilik
E) Yaşama yakınlık

10. Öğrenme-öğretme sürecini aktif öğrenme yaklaşımı dikkate alarak tasralayan Cemil Öğretmen, dersinde rulman, beyin fırtınası, istasyon ve görüş geliştirme gibi teknikleri kullanmaya ve bunlara yer vererek etkinlikler düzenlemeye özen göstermektedir. Bu etkinlikler aracılığıyla öğrenme sürecini öğrencilerin yönlendirmesini sağlayan öğretmen öğrencilerinin yaratıcılıkları kullandıklarını, iletişim, problem çözme becerisi, değişime açıklık özelliklerinin geliştiğini gözlemlemiştir.

Buna göre, Cemil Öğretmen'in öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangilerine uygun davrandığı söylenebilir?

A) Yakından uzağa – Öğrenciye görelik
B) Etkin katılım – Ekonomiklik
C) Açıklık – Yaşama yakınlık
D) Öğrenciye görelilik - Ekonomiklk
E) Yaşama yakınlık – Öğrenciye görelik

11. Kapsamlı psikolojik danışmanlık ve rehberlik programında her öğretim kademesine göre farklı rehberlik etkinlikleri hazırlanmıştır. Örneğin ortaokul kademesinde yapılacak etkinlikler ile ortaöğretim kademesinde yapılacak etkinlikler birbirinden farklıdır.

Buna göre, kapsamlı psikolojik danışmanlık ve rehberlik programı hazırlanırken hangi öğretim ilkesinin dikkate alındığı söylenebilir?

A) Öğrenci düzeyine uygunluk
B) Bilinenden bilinmeyene
C) Açıklık
D) Yakından uzağa
E) Somuttan soyuta

12. Umut Öğretmen Hayat Bilgisi dersinde "Akrabalık ilişkilerinin önemini kavrar." kazanımı kapsamında düzenlediği etkinlikte akraba kavramını açıklamış, akrabalara örnekler vermiş ve öğrencilerinden akrabalık ilişkisini gösteren bir kavram haritası hazırlamalarını ve bir sonraki derste hazırladıkları kavram haritalarıyla sınıfta sunmalarını istemiştir. Kavram haritası oluşturma yönergesinde önce anne, baba ve kardeşlerinden başlamalarını daha sonra babasının ve annesinin kardeşlerini ve onların çocuklarını yazarak kavram haritasını genişletmeleri gerektiğini belirtmiştir.

Buna göre, Umut Öğretmen'in öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki verilen öğretim ilkelerinden hangilerine uygun davrandığı söylenebilir?

A) Açıklık - Ekonomiklik
B) Somuttan soyuta – Yaşama yakınlık
C) Ekonomiklik - Güncellik
D) Etkin katılım - Yakından uzağa
E) Yaşama yakınlık – Somuttan soyuta

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Öğretmen, matematik dersinde "eldeli toplama" konusunu işlerken, öğrencilere daha önceden öğrendikleri "iki basamaklı sayıları onluk ve birliklere ayırma" konusunu hatırlatarak bilinenden bilinmeyene ilkesine uygun davranmıştır. Bu ilke, öğrencilerin mevcut bilgileri üzerine yeni ve daha karmaşık bilgiler eklemelerini kolaylaştırarak anlamlı ve etkili öğrenmelerin gerçekleşmesini sağlar.

CEVAP: B

2. Öğretmen, öğrencilere sayıları somut materyaller ile modelleyerek onluk ve birlikleri göstermiştir. Bu durum, öğretmenin somuttan soyuta öğretim ilkesini dikkate aldığını gösterir. Bu ilke, öğrencilerin elle tutulur, gözle görülür nesnelerle başlayarak soyut kavramları somut bir biçimde öğrenmelerini ve daha sonra bu bilgileri daha soyut durumlara uygulamalarını sağlar.

CEVAP: A

3. Öğretmenin, öğrencilerin ders konularını anlamlı bir şekilde öğrenmeleri için öğrenme konularını yakın çevrelerinden başlayarak işlemesi ve öğrenme sürecinde anlaşılır dil kullanarak çeşitli öğretim materyallerinden yararlanması, yakından uzağa ve açıklık ilkelerine uygun davranışları yansıtmaktadır.

CEVAP: D

4. Dikkat çekme etkinliği, öğrencilerin ilgisini çekmek ve derse olan odaklanmalarını artırmak için kullanılır. Kukla kullanımı gibi ilgi çekici ve eğlenceli bir giriş, öğrencilerin ders konusuna ilgisini çeker ve onları derse aktif bir şekilde katılmaya teşvik eder.

CEVAP: A

GÜNCEL PDF 2026

5. Öğretmenin, derslerinde istasyon, rulman ve kartopu gibi çeşitli yöntem ve teknikleri kullanması aktif öğrenme yaklaşımını temsil eder. Aktif öğrenme, öğrencilerin ders içeriğine doğrudan katılımını, etkileşimli öğrenme ortamlarında aktif rol almasını ve bilgiyi kendileri keşfetmelerini teşvik eder. Öğretmenin uyguladığı bu yaklaşım, aynı zamanda etkin katılım öğretim ilkesine dayanır. Etkin katılım ilkesi, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak dahil olmalarını, bilgiyi işlemelerini ve uygulamalarını destekler.

CEVAP: D

6. Çağdaş eğitim anlayışı, "Okul yaşama hazırlık yeri değil, yaşamın kendisi olmalıdır." düşüncesi ile öğrenme-öğretme sürecinde özellikle "yaşama uygunluk" ilkesinin öncelikle dikkate alınmasını vurgular. Bu ilke, öğretimin öğrencilere gerçek hayatta karşılaşacakları durumlar için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmasını hedefler.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

7. Öğretmenlerin öğrenme-öğretme süreçlerinde materyal kullanımı üzerine düşünceleri, öğretim ilkelerinden ekonomiklik ve açıklık ilkesine öncelik verdiklerini göstermektedir. Şener Öğretmen, materyal kullanımının öğrenme sürecini hızlandırdığını belirterek, dersin daha ekonomik bir şekilde işlenmesine olanak sağladığını vurgulamaktadır. Bu, zamandan tasarruf sağlayarak öğrencilerin kısa sürede daha fazla bilgi edinmelerine yardımcı olur. Öte yandan, Kasım Öğretmen, özellikle anlaşılması zor olan konularda materyal kullanımının dersin anlaşılabilirliğini artırdığını ifade ederek açıklık ilkesine vurgu yapmaktadır. Materyaller, öğrenme konusunun somutlaştırılmasına yardımcı olarak öğrencilerin konuları daha iyi kavramalarını sağlar.

CEVAP: A

8. Öğretmen, öğretim programında yer alan kapsayıcılık ilkesini dikkate alarak sınıfındaki farklı kültürel özelliklere sahip öğrencileri göz önünde bulundurmuş ve öğrenme-öğretme sürecini bu çeşitliliği kapsayacak şekilde planlamıştır. Bu yaklaşım, çocuğa görelik öğretim ilkesine öncelik vermektedir. Çocuğa görelik ilkesi, öğrencilerin bireysel özelliklerini, kültürel arka planlarını ve öğrenme ihtiyaçlarını dikkate alarak öğretim sürecini tasarlamayı vurgular.

CEVAP: D

9. Öğrencilerinin problem çözme becerilerini geliştirmek amacıyla problem senaryoları kullanmayı planlayan bir öğretmen, bu senaryoları belirlerken hedefe görelik öğretim ilkesini öncelikle dikkate almalıdır. Hedefe görelik ilkesi, öğretim sürecinde kullanılacak materyallerin ve yöntemlerin, öğrenme hedefleriyle doğrudan bağlantılı olmasını vurgular. Bu ilke, öğrencilere sunulan problemlerin, dersin amaçlarına uygun olarak seçilmesini ve bu problemlerin öğrencilerin belirlenen hedeflere ulaşmalarına yardımcı olacak şekilde tasarlanmasını gerektirir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

10. Öğretmen öğrenme-öğretme sürecini aktif öğrenme yaklaşımına uygun şekilde tasarlayarak rulman, beyin fırtınası, istasyon ve görüş geliştirme gibi çeşitli öğretim tekniklerini kullanmıştır. Bu tekniklerin kullanımı, etkin katılım ilkesine uygun davranıldığını gösterir, çünkü öğrencilerin ders sürecine aktif bir şekilde katılmalarını, süreci yönlendirmelerini sağlanmıştır. Ayrıca, bu tekniklerin kullanımı, öğrenme sürecini verimli hale getirerek ekonomiklik ilkesine de uygunluk sağlamıştır. Ekonomiklik ilkesi, öğrenme süreçlerinde zaman ve kaynakların verimli kullanılmasını vurgular. Öğretmenin bu teknikleri derslerine entegre etmesi, öğrencilerin öğrenme sürecinde çeşitli becerilerini (yaratıcılık, iletişim, problem çözme) aynı anda geliştirmelerini sağlamıştır.

CEVAP: B

11. Kapsamlı psikolojik danışmanlık ve rehberlik programının her öğretim kademesine göre farklı etkinliklerle hazırlanması, öğrenci düzeyine uygunluk ilkesine dayanmaktadır. Bu ilke, öğrenme ve öğretme süreçlerinin öğrencilerin yaş, gelişim düzeyi, öğrenme ihtiyaçları ve ilgi alanları gibi bireysel özelliklerine uygun olarak tasarlanmasını vurgular.

CEVAP: A

12. Öğretmenin düzenlediği etkinlik, etkin katılım ve yakından uzağa ilkelerine uygun şekilde tasarlanmıştır. Etkin katılım ilkesi, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif bir şekilde dahil olmalarını ve kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almalarını sağlar. Öğretmenin öğrencilere kavram haritası hazırlama görevi vermesi ve bu kavram haritasını sınıfta sunmalarını istemesi, öğrencilerin aktif katılımını sağlar. Yakından uzağa ilkesi ise öğrenme sürecinde öğrencilere yakın ve tanıdık olan konulardan başlayarak daha geniş ve kapsamlı konulara doğru ilerlenmesini ifade eder. Öğretmenin akrabalık ilişkilerini öğrencilerin en yakın aile üyelerinden başlayarak genişletmelerini istemesi, bu ilkeye uygun bir yaklaşım sergilediğini gösterir.

CEVAP: D

1. Kişinin, belli bir sürede, içinde bulunduğu ortama ilişkin algıladığı uyarıcılar onun algı alanını oluşturur. Bu açıdan algı alanı, kişinin duyduğu, gördüğü, kokladığı ve tattığı uyarıcıların bütünüdür. Bir bireyin algı alanı mevcut koşullarda aldığı uyarıcıların tamamıdır. Birey sahip olduğu algı alanına dayalı olarak ayırt edici tepkilerde bulunur. Bunun için öğrenme etkinlikleri bireyin bulunduğu algı alanına dayalı zenginleştirilmiş öğrenme koşulları içinde sürdürülmelidir.

Buna göre öğrenme-öğretme sürecinde öncelikle hangi öğretim ilkesi dikkate alınmalıdır?

A) Yaşama yakınlık B) Yakından uzağa
C) Açıklık D) Bütünlük
E) Etkin katılım

2. Bir sosyal bilgiler öğretmeni "Türkiye'nin temel fiziki coğrafya özelliklerinden yer şekillerini, iklim özelliklerini ve bitki örtüsünü ilgili haritalar üzerinde inceler." kazanımını öğrencilerin içselleştirmelerini ve zihinlerinde konunun netleşmesini sağlamak amacıyla etkileşimli tahta, küre ve harita kullanmıştır.

Öğretmenin gerçekleştirmiş olduğu bu uygulama aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisiyle ilişkilidir?

A) Bilinenden bilinmeyene B) Etkin katılım
C) Yakından uzağa D) Somuttan soyuta
E) Açıklık

3. Bir öğretmen yaptığı gözlemler sonucunda sınıfında sözel, bedensel, mantıksal zeka alanları baskın olan öğrenciler olduğunu belirlemiştir. Burdan hareketle öğrencilerinin derse daha aktif bir şekilde katılabilmelerini sağlamak için tartışma, problem çözme ve dramatizasyon etkinliklerinden yararlanmayı planlamıştır.

Buna göre, öğretmenin öğrenme sürecini hangi ilkeyi göz önüne alarak tasarladığı söylenebilir?

A) Öğrenciye görelik B) Somuttan soyuta
C) Hedefe görelik D) Bilinenden bilinmeyene
E) Anlamlılık

4. Öğretim programları, tüm derslerde belirli gün ve haftalar, ulusal ya da mahalli özel anlam ve önemi olan günler için ilgili tarihlerde çeşitli etkinliklere yer verilmesini önermektedir.

Öğretim programlarında yer alan bu öneri aşağıdaki öğretim ilkelerinden öncelikle hangisiyle ilgilidir?

A) Aktivite B) Bütünlük
C) Öğrenciye görelik D) Ekonomiklik
E) Güncellik

5. Çağdaş eğitim anlayışına göre, öğrenme süreci bireyin gerçek yaşamda karşılaşacağı durumları içermelidir. Tersi bir durumda öğrenciye kazandırılan beceriler onun hiçbir işine yaramayacak ve karşılaşacağı sorunları çözmesinde yetersiz kalacaktır. Bunun sonucunda ise, okullar toplum içinde olmakla birlikte toplumsal gerçeklikten uzak bir konuma sürüklenecektir.

Buna göre, öğrenme-öğretme sürecinde dikkate alınması gereken temel ilke aşağıdakilerden hangisidir?

A) Etkin katılım B) Öğrenciye görelik
C) Yaşama yakınlık D) Hedefe görelik
E) Yakından uzağa

6. Türkçe dersinde "Cümlenin Yapısı" konusunu öğrencilerinin anlamakta zorlandığını gözlemleyen Gülfidan Öğretmen cümlenin yapısını ağaca benzeterek "nasıl ki ağacın kökleri, gövdesi, dalı, yaprağı, çiçekleri varsa bir cümlenin de farklı işlevleri olan bölümleri vardır; bir ağacın gövdesi, dalı, budağı ve yaprakları nasıl ki ağacın köküne bağlıysa cümlede de özne, nesne ve tümleçler yükleme bağımlıdır." demiştir.

Buna göre, Gülfidan öğretmenin aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisine uygun davrandığı söylenebilir?

A) Kolaydan zora B) Somuttan soyuta
C) Yakından uzağa D) Etkin katılım
E) Açıklık

YARGI YAYINEVİ

7. Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'nda öğrenciyi temel alan öğrenme ortamlarında derslerin yürütülmesi öngörülmüştür. Bu nedenle öğrencilerin bilgiyi anlamlı ve kalıcı olarak öğrenebilmeleri için sınıf/okul içi ve okul dışı öğrenme ortamları, araştırma-sorgulamaya dayalı öğrenme stratejisine göre tasarlanması ve öğrenme sürecinde okul bahçesi, bilim merkezleri, müzeler, planetaryumlar, hayvanat bahçeleri, botanik bahçeleri, doğal ortamlar faydalanılması önerilmiştir.

Buna göre, Fen Bilimleri öğretmenlerinin öğrenme-öğretme süreçlerini tasarlarken aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisine göre hareket etmeleri daha uygun olur?

A) Etkin katılım
B) Yaşama yakınlık
C) Hedefe görelik
D) Bütünlük
E) Ekonomiklik

8. Bir öğretmen, her dersinde bir önceki derste öğrenilenleri tekrar etmekte, derslerde ele alacağı konuyu daha önceki derslerde ele alınan konularla ilişkilendirmekte ve konunun öğrenilmesini kolaylaştırmayı hedeflemektedir.

Buna göre, öğretmenin öğrenme-öğretme sürecini aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisine göre düzenlediği söylenebilir?

A) Basitten karmaşığa
B) Somuttan soyuta
C) Hayatilik
D) Bilinenden bilinmeyene
E) Güncellik

9. Sevgi Öğretmen, 2025-2026 öğretim yılında, okul idaresi tarafından 3. sınıf için görevlendirilmiştir. Sevgi Öğretmen'in, devraldığı sınıfta yaptığı bazı uygulamalar şunlardır:

- Sınıf oturma düzenini öğrencilerinin boy uzunluğuna göre ayarlamıştır.
- Derste konunun sunum süresini, öğrencilerin dikkat süresine göre ayarlamıştır.
- Tahtaya yazdığı yazılar tüm öğrencilerinin görebileceği büyüklükte yazmıştır.
- Öğrencilerin kavramakta zorlanacakları konuları daha yavaş bir şekilde anlatmıştır.

Buna göre, Sevgi Öğretmen'in aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisine uygun davrandığı söylenebilir?

A) Hedefe görelik
B) Öğrenciye görelik
C) Bütünlük
D) Ekonomiklik
E) Açıklık

10. Çağla Öğretmen "Güneş Sistemi" konusunu işleyeceği derste öğrencilerden yedi kişilik heterojen bir grup oluşturur. Öğrencileri görevlendirerek üzerlerinde gezegen isimlerinin yazdığı kartonlarla öğrencileri tahtanın önüne çıkarır. Üstündeki kağıtta "Güneş" yazan öğrenci "Ben Güneş'im, Güneş Sistemi'nin merkezinde yer alırım; Üstündeki kağıtta "Dünya" yazan öğrenci "Ben Dünya'yım, Güneş Sisteminde üzerinde canlı yaşamının olduğu bilinen tek gezegen benim" diyerek devam eder. Sırasıyla Güneş Sistemi'nin diğer öğeleri de kendilerini tanıtarak etkinliği sürdürürler.

Buna göre, Çağla Öğretmen'in öğrenme-öğretme sürecini aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisine uygun olarak tasarladığı söylenebilir?

A) Etkin katılım
B) Bütünlük
C) Yakından uzağa
D) Yaşama yakınlık
E) Güncellik

11. İlköğretim ikinci sınıf öğrencisi Defne, Hayat Bilgisi ve Matematik dersinde öğrenmiş olduğu bilgilerle çevresindeki durumları anlamlandırmaya, çözümlemeye ve öğrendiklerinden hareketle uygulamalar yapmaya başlamıştır.

Bu durumun aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisiyle ilgili olduğu söylenebilir?

A) Etkin katılım
B) Açıklık
C) Öğrenciye görelik
D) Transfer
E) Bütünlük

12. Pınar Öğretmen Görsel Sanatlar dersinde "Görsel sanat çalışmasını oluştururken sanat elemanlarını kullanır." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikte öğrencilerine kartlar dağıtır ve öğrencilerden dağıtılan kağıtlara gökkuşağı resmini çizmeleri ve bunu boyamalarını ister. Daha sonra gökkuşağında var olan her renkten bir bitki, bir nesne, bir hayvan çizmeleri ve boyamalarını isteyerek ana ve ara renklerin öğrenciler tarafından öğrenilmesini sağlar.

Pınar Öğretmen'in öğrenme-öğretme sürecinde hangi öğretim ilkesine uygun davrandığı söylenebilir?

A) Somuttan soyuta
B) Ekonomiklik
C) Etkin katılım
D) Açıklık
E) Öğrenciye görelik

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Öncülde bireyin algı alanının, çevresindeki uyarıcılardan oluştuğu ve öğrenme etkinliklerinin bu algı alanına dayalı olarak zenginleştirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Bu durum, öğrenme etkinliklerinin kişinin yakın çevresinden başlayarak dışa doğru genişleyen bir yapıda organize edilmesi gerektiği anlamına gelir. Yakından uzağa ilkesi, bireyin içinde bulunduğu ortama ilişkin yakın uyarıcılardan başlayarak öğrenme sürecinin şekillendirilmesi gerektiğini vurgulayan öğretim ilkesidir ve bu duruma en uygun ilke olarak dikkate alınmalıdır.

CEVAP: B

2. Öğretmenin etkileşimli tahta, küre ve harita kullanarak öğrencilerin Türkiye'nin temel fiziki coğrafya özelliklerini öğrenmelerini sağlamaya çalıştığı uygulama, açıklık ilkesi ile ilişkilendirilebilir. Açıklık ilkesi, öğrenilecek konunun öğrenciye net ve anlaşılır bir şekilde sunulmasını ifade eder. Bu bağlamda, farklı görsel araçların kullanılması öğrencilere konunun daha açık ve anlaşılır olmasını sağlamayı hedefler, bu da onların konuyu içselleştirmelerine ve zihinlerinde netleştirmelerine katkıda bulunur.

CEVAP: E

3. Öğretmenin sınıfındaki çeşitli zeka türlerine sahip öğrencileri göz önünde bulundurarak, onların derse daha aktif katılabilmelerini sağlamak amacıyla tartışma, problem çözme ve dramatizasyon etkinlikleri kullanmayı planlaması öğrenciye görelik ilkesinin dikkate alındığını gösterir. Bu ilke, öğretim sürecinin, öğrencilerin bireysel özelliklerine, ihtiyaçlarına, ilgi ve yeteneklerine uygun olarak düzenlenmesi gerektiğini vurgular.

CEVAP: A

4. Öğretim programlarının, tüm derslerde belirli gün ve haftalarda, ulusal veya mahalli özel anlam ve önemi olan günler için ilgili tarihlerde çeşitli etkinliklere yer verilmesi önerisi, güncellik ilkesiyle ilgilidir. Bu yaklaşım, öğrencilerin güncel olaylarla bağlantı kurmasını, tarihi ve kültürel öneme sahip günlerin anlamını anlamasını ve bu özel günlerin toplumsal değerlerle ilişkisini görmesini sağlar.

CEVAP: E

5. Çağdaş eğitim anlayışının vurguladığı, öğrenme sürecinin bireyin gerçek yaşamda karşılaşacağı durumları içermesi gerektiği, ve öğretilen becerilerin bireyin karşılaşacağı sorunları çözmesinde etkili olması gerektiği ilkesi, yaşama yakınlık ile doğrudan ilişkilidir. Bu ilke, öğrenme ve öğretme süreçlerinin öğrencilerin gerçek yaşam tecrübeleriyle ve ihtiyaçlarıyla doğrudan bağlantılı olması gerektiğini ifade eder. Böylece, öğrencilerin öğrendikleri bilgi ve becerileri gerçek hayatta uygulayabilme yetenekleri artar, bu da eğitimin toplumsal ve bireysel anlamda daha anlamlı ve etkili olmasını sağlar.

CEVAP: C

6. Öğretmenin "Cümlenin Yapısı" konusunu öğrencilerine anlatmak için ağacı örnek olarak kullanması, öğrencilerin somut bir nesne (ağaç) üzerinden soyut bir kavramı (cümlenin yapısı) anlamalarını sağlamaya yönelik bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, öğrencilerin günlük hayattan tanıdık bir örneği kullanarak daha karmaşık ve soyut bir konuyu anlamalarına yardımcı olur. Bu nedenle öğretmenin uygulaması, somuttan soyuta öğretim ilkesine uygun davrandığını gösterir. Bu ilke, öğrenme sürecinde öğrencilerin daha önce bildikleri ve deneyimledikleri somut materyal ve örnekler üzerinden soyut kavramları kavramalarının, anlamlandırmalarının kolaylaştırılmasını ifade eder.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'nda vurgulanan, öğrenci merkezli öğrenme ortamlarının yaratılması ve öğrencilerin sınıf/okul içi ve okul dışı öğrenme ortamlarında araştırma-sorgulamaya dayalı öğrenme stratejileri ile bilgiyi anlamlı ve kalıcı olarak öğrenmelerinin sağlanması, etkin katılım ilkesine uygun bir yaklaşımı ifade eder. Bu ilke, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmalarını, deneyimlemelerini ve keşfetmelerini teşvik eder. Özellikle okul bahçesi, bilim merkezleri, müzeler, planetaryumlar gibi çeşitli öğrenme ortamlarının kullanılması, öğrencilere gerçek dünya bağlamında öğrenme fırsatları sunar ve onların öğrendikleri konuları daha iyi kavramalarını sağlar.

CEVAP: A

8. Öğretmenin derslerinde bir önceki derste öğrenilen bilgileri tekrar etmesi, derslerde ele alınan yeni konuyu daha önceki derslerde ele alınan konularla ilişkilendirmesi ve konunun öğrenilmesini kolaylaştırmayı hedeflemesi, öğrenme ve öğretme sürecini bilinenden bilinmeyene öğretim ilkesine göre düzenlediğini göstermektedir.

CEVAP: D

9. Sevgi Öğretmen'in uygulamaları, öğrencilerin fiziksel ve bilişsel özelliklerini dikkate alarak öğretim sürecini şekillendirmesini içerir. Bu durum, öğrenciye görelik ilkesi ile uyumludur. Öğrenciye görelik ilkesi, öğretimin öğrencilerin bireysel farklılıklarını, ihtiyaçlarını ve hazırbulunuşluk düzeylerini göz önünde bulundurarak tasarlanması gerektiğini ifade eder.

CEVAP: B

10. Öğretmenin "Güneş Sistemi" konusunu işlerken öğrencileri aktif bir şekilde sürece dahil etmesi, onlara gezegenleri temsil eden roller vererek tahtanın önünde sunum yapmalarını sağlaması, etkin katılım ilkesine uygun bir öğrenme-öğretme süreci tasarladığını gösterir. Bu ilke, öğrencilerin ders içerisinde aktif olarak yer almalarını, öğrenme sürecine katkıda bulunmalarını ve böylece öğrenilen bilgileri daha iyi kavramalarını teşvik eder.

CEVAP: A

11. Bireyin derslerinde öğrendiği bilgileri çevresindeki durumları anlamlandırmak, çözümlemek ve uygulamalar yapmak için kullanması transfer edebilme ilkesiyle ilgilidir. Transfer ilkesi, öğrenilen bilgi veya becerilerin yeni ve farklı durumlara uygulanabilmesi, yani bir bağlamdan diğerine aktarılabilmesi anlamına gelir. Bu, öğrencilerin öğrenme sürecinde kazandıkları bilgi ve becerileri gerçek hayat durumlarına uygulayabilmesini ifade eder.

CEVAP: D

12. Öğretmen, öğrencilerin görsel sanat elemanlarını kullanarak kendi sanat eserlerini oluşturmalarını sağlayarak etkin katılım ilkesine uygun davranmıştır. Bu ilke, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmalarını ve bilgiyi kendi deneyimleri aracılığıyla inşa etmelerini teşvik eder.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Bir Fen Bilimleri öğretmeni "Dünya'da etrafımızı saran bir hava katmanının bulunduğunu açıklar." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikte ders işlemeye başlarken önce öğrencilerine: "Havayı görebiliyor musunuz?", sorusunu sorar, sonra ağızlarını ve burunlarını kapatarak bir süre durmalarını ister ve bu durumdayken neler hissettiklerini sorar. Aldığı cevaplar doğrultusunda havanın canlılar için ne kadar önemli olduğunu açıklar ve öğrencilerin konuyu daha iyi anlayabilmeleri için deneyler yapacağını ve bu deneylerin sonunda havanın varlığını ve önemini daha iyi anlayacaklarını söyler. İlgili araç- gereçleri çocukların tamamının görebileceği şekilde masaya yerleştirerek deneyleri yapmaya başlar. Deney yapımında, deneyleri öğrencilere de uygulama fırsatlarını sunarak öğrenmelerinin üst düzeyde olmasını sağlar. Öğrencilerin deneye ilişkin sordukları sorulara cevaplar verir. Eksikleri tamamlar ve yanlışları düzeltir.

1. **Buna göre, öğretmenin tasarladığı öğrenme-öğretme sürecine ilişkin aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Öğretmenin düzenlediği etkinlikler devamlı ve birbiriyle tutarlıdır.

B) Öğretmenin düzenlediği etkinlikler dersin kazanımına uygundur.

C) Öğretmenin düzenlediği etkinlik yaparak – yaşayarak öğrenme ilkesine uygundur.

D) Öğretmenin düzenlediği etkinlikte öğrenci merkezli anlayış esas alınmıştır.

E) Öğretmenin düzenlediği etkinlikte disiplinlerarası ilişkilerden yararlanılmıştır.

2. **Buna göre, öğretmenin hazırladığı ders planında aşağıdakilerden hangisine yer verdiği söylenemez?**

A) Dikkat çekme B) Pekiştireç

C) Güdüleme D) Gözden geçirme

E) Geribildirim

YARGI YAYINEVİ

3. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Buna göre, öğretmenlerin öğrenme-öğretme sürecinde dikkate alması gereken ilke aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bütünlük B) Açıklık

C) Etkin katılım D) Düzeye uygunluk

E) Anlamlılık

4. Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtımsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönlenme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireylerarası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Bu durum öğretim programlarının hangi özelliğe; öğrenme-öğretme sürecinin hangi öğretim ilkesine göre tasarlanmasını zorunlu kılmaktadır?

A) Çerçeve – Öğrenciye görelik

B) Uygulanabilirlik – Hayatilik

C) Esneklik – Öğrenciye görelik

D) Çerçeve – Bütünlük

E) Esneklik – Hayatilik

5. Okulda bir çocuk akademik anlamda başarısızlık yaşamaya başladığında öğretmenler çocuğun başarıyı yakalayabilmesine yönelik davranışlar geliştirmelidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumu ortadan kaldıracak öğretmen davranışlarından biri değildir?

A) İpuçlarıyla öğrencilerin yönlendirilmesi
B) Yapabileceği görevler vererek öğrencinin cesaretlendirilmesi
C) Geribildirimlerle öğrenmelerinden haberdar edilmesi
D) Öğrenme sürecinde kendi hızıyla ilerlenmesinin sağlanması
E) Öğrencinin bilemediği soruların cevaplarını öğretmenin vermesi

6. Bir Sosyal Bilgiler öğretmeni "Somut kalıntılarından yola çıkarak Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine önemli katkılarını fark eder." kazanımına yönelik düzenleyeceği etkinlikte öğrencilerini bir Arkeoloji Müzesine götürmeyi planlamaktadır.

Buna göre, öğretmenin öğrenme-öğretme sürecini hangi ilke çerçevesinde tasarladığı söylenebilir?

A) Yaşama yakınlık
B) Bütünlük
C) Açıklık
D) Ekonomiklik
E) Güncellik

7. **Matematiğin temel konularının ele alınacağı derslerde;**

- Futbola büyük merak duyan çocuk için matematik dersinden oran ve orantı konusunu öğrenmenin çok önemli olduğu, oran orantı hesaplama öğrenildiği zaman takımların aldıkları puanlar arasında kıyaslama yapma boyutunda hesaplamaya gidileceği söylenebilir.
- Çocuklara açılar öğretilirken, futbol, masa tenisi, tenis gibi oyunlarda başarılı olmak için topa vuruş açısının ayarlanmasının önemli olduğu bu nedenle açılar konusunu öğrenmenin bu sporlarda başarılı olmada gerekli olacağı vurgulanabilir.

Bu öneriler öğrenme-öğretme sürecinin aşağıdaki ilkelerden hangilerine göre düzenlemesi gerektiğini göstermektedir?

A) Somuttan soyuta – Güncellik
B) Bütünlük – Ekonomiklik
C) Hedefe görelik - Hayatilik
D) Öğrenciye görelik – Hayatilik
E) Açıklık – Etkin katılım

8. Bir öğretmen hücrenin seçici geçirgen özelliğinin işlendiği Fen Bilimleri dersinde, on öğrenciyi alarak bir hücre oluşturmalarını ister. Hücre zarındaki gibi öğrenciler arasında küçük açıklıklar bulunur. Daha sonra büyük ve küçük molekülleri temsilen iki öğrenci seçilir. Önce küçük öğrenci hücre zarına hareket ederek hücre zarındaki açıklıktan geçer ve hücrenin içine girer. Daha sonra büyük öğrenci de hücreden içeriye girmeye çalışır, fakat büyük olduğundan açıklıktan içeriye giremez. Bu etkinlikten sonra öğretmen işte hücre zarı da seçici ve geçirgen özelliğe sahip olduğunu, büyük moleküller hücre zarından geçemezken küçük moleküllerin bu görevi başarıyla gerçekleştirdiklerini söyler.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisine uygun davrandığı söylenebilir?

A) Açıklık – Etkin katılım
B) Tümdengelim – Bilinenden bilinmeyene
C) Yaşama yakınlık – Etkin katılım
D) Açıklık – Bütünlük
E) Ekonomiklik – Etkin katılım

YARGI YAYINEVİ

9. Geniş alan tasarımında ortaöğretimde tarih, coğrafya, sosyoloji, biyoloji, fizik gibi derslerde ele alınan bazı konular, dersler bir çatı altında birleştirilerek, ilköğretimin 4. - 7. yıllarında fen bilimler ve sosyal bilgiler dersleri içinde, ilk üç yılda ise hayat bilgisi dersi içinde ele alınır.

Bu durum aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisiyle ilgilidir?

A) Somuttan soyuta
B) Ekonomiklik
C) Düzeye uygunluk
D) Hayatilik
E) Etkin katılım

10. Bir öğretmen "Geri Dönüşüm" konusundan yola çıkarak, fen bilimleri dersinde yaşam için gerekli olan kaynakların ve geri dönüşümün önemine yönelik; sosyal bilgiler dersinde çevresindeki kaynakları israf etmeden kullanmaya yönelik; Türkçe dersinde çevre bilinci, tutumluluk, yardımlaşma konularını ele alarak ders içerikleri oluşturmuştur.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisine uygun davrandığı söylenebilir?

A) Etkin katılım
B) Güncellik
C) Hedefe görelik
D) Bütünlük
E) Tümdegenlim

11. Sosyal medyanın öğrenen yaşamındaki etkisi düşünüldüğünde eğitim ortamlarını düzenleyenlerin bu etkiye kayıtsız kalması düşünülemez. Hem eğiticilerin hem de planlayıcıların sosyal medya olanaklarını tanımaları ve öğretimi desteklemek ve zenginleştirmek amacıyla kullanmaları bu nedenle önemli görülmektedir.

Öğretme – öğrenme sürecini bu durumu dikkate alarak tasarlayan bir öğretmenin hangi öğretim ilkesine uygun davrandığı söylenebilir?

A) Somuttan soyuta
B) Ekonomiklik
C) Güncellik
D) Etkin katılım
E) Açıklık

12. Yapılandırmacı program tasarılarında içeriği oluşturan unsurlar doğrusal bir mantıkla ve hiyerarşik biçimde değil, sarmal bir mantıkla ve temel kavramlara bağlı ağlar şeklinde düzenlenmelidir. "Öğrenme, döngüsel ve çok boyutlu bir süreçtir." ilkesi, programların tasarımlanmasında da dikkate alınmaktadır.

Bu durum dikkate alındığında öğrenme-öğretme süreci aşağıdaki ilkelerden hangisine göre tasarlanması gerekir?

A) Tümdengelim
B) Yaşama yakınlık
C) Hedefe görelik
D) Etkin katılım
E) Yakından uzağa

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Öğretmenin düzenlediği etkinlikler, öğrencilerin havanın varlığını ve önemini kendi deneyimleri ve yaparak- yaşayarak öğrenme yoluyla anlamalarını sağlamak için tasarlanmıştır. Etkinlikler, dersin kazanımına uygun şekilde gerçekleştirilmiş ve öğretmen, öğrencilere deneyler yaparak konuyu daha iyi anlamaları için fırsatlar sunmuştur. Etkinliklerin devamlılığı ve tutarlılığı, öğrenci merkezli anlayışın esas alınması ve yaparak- yaşayarak öğrenme ilkesine uygun olması açıkça belirtilmiştir. Ancak, bu etkinlikte disiplinlerarası ilişkilerden yararlanıldığı belirtilmemiştir. Öğretmenin havanın varlığı ve önemi üzerine odaklanan bu etkinliği, doğrudan Fen Bilimleri dersi ile ilgili bir kazanıma yöneliktir ve açıklamadan, etkinlik sırasında başka disiplinlerle olan doğrudan bir ilişkiden bahsedilmemektedir.

CEVAP: E

2. Fen Bilimleri öğretmeninin "Dünya'da etrafımızı saran bir hava katmanının bulunduğunu açıklar." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikte gerçekleştirdiği adımları ele alalım: Öğretmen, "Havayı görebiliyor musunuz?" sorusunu sorarak ve ağız-burun kapatma etkinliğiyle öğrencilerin dikkatini çekmiştir. Deneyler yapılacağını ve bunların sonunda havanın varlığını ve önemini daha iyi anlayacaklarını söyleyerek öğrenciyi güdülemiştir. Deney sırasında öğrenci sorularına cevap vererek ve eksikleri/yanlışları düzeltme yoluyla geri bildirim sağlamıştır. Öğretmenin ders başlangıcında öğrencilere sorduğu sorular ve onları etkinliğe dahil etme yöntemleri, dersin hedeflerini ve öğrencilerin neyi nasıl öğreneceklerini açıklama amacı taşımaktadır. Bu durum, gözden geçirme sürecini kapsar. Düzenlenen etkinlikte pekiştireçlere yer verilmemiştir.

CEVAP: B

3. İnsanın farklı gelişim alanları arasındaki etkileşim ve özellikle dil gelişimi ile düşünce gelişiminin karşılıklı olarak birbirini etkilemesi göz önünde bulundurulduğunda, öğretmenlerin öğrenme-öğretme sürecinde dikkate alması gereken ilke bütünlük ilkesi olacaktır. Bütünlük ilkesi, öğrenmenin bireyin gelişiminin farklı yönlerini bir arada ele alınması gerektiğini vurgular.

CEVAP: A

4. Öğretim programlarının bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılması, bu programların ve öğrenme-öğretme sürecinin esneklik – öğrenciye görelik prensiplerine göre tasarlanmasını zorunlu kılar. Esneklik, öğretim programlarının farklı öğrenme ihtiyaçları, ilgi alanları ve yeteneklerini karşılayacak şekilde uyum sağlayabilmesini ifade eder. Bu, öğretmenlere ve eğitimcilerin bireysel öğrenci farklılıklarına duyarlı olmalarını ve öğretim yöntemleri, materyalleri ve değerlendirme yöntemlerini bu farklılıklara göre uyarlamalarını gerektirir. Öğrenciye görelik ise, öğrenme-öğretme sürecinin her bireyin özgül özelliklerine, ihtiyaçlarına ve öğrenme stillerine göre şekillendirilmesi gerektiğini vurgular. Her öğrencinin farklı bir birey olduğu ve bu nedenle öğrenme süreçlerinin bu bireysel farklılıkları dikkate alarak planlanması gerektiği anlamına gelir.

CEVAP: C

5. Verilen öğretmen davranışları arasında, bir çocuğun akademik anlamda başarısızlık yaşaması durumunu ortadan kaldırmaya yönelik stratejiler arasından "Öğrencinin bilemediği soruların cevaplarını öğretmenin vermesi" seçeneği bu durumu ortadan kaldıracak bir strateji değildir. Öğrencinin bilemediği soruların cevaplarını direkt olarak öğretmenin vermesi, öğrencinin kendi problem çözme becerisinin gelişmesine ve öğrencinin bağımsız öğrenme yeteneğini geliştirmesine engel olabilir.

CEVAP: E

6. Öğretmenin "Somut kalıntılarından yola çıkarak Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine önemli katkılarını fark eder." kazanımına yönelik olarak öğrencilerini arkeoloji müzesine götürme planı, öğrenme-öğretme sürecini açıklık ilkesi çerçevesinde tasarladığını gösterir. Bu etkinlikle öğretmen, öğrencilere somut kalıntıları göstererek uygarlıkların tarih sahnesindeki rolü ve katkıları hakkında daha net ve anlaşılır bilgiler sunabilir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

7. Verilen öneriler, matematiğin temel konularını öğrencilerin ilgi alanları ve gerçek hayattaki uygulamaları ile ilişkilendirerek ele alınması gerektiğini göstermektedir. Bu durum iki önemli öğretim ilkesine uygunluk gösterir: Hayatilik ve öğrenciye görelik. Hayatilik ilkesi, öğretilen bilginin öğrencilerin günlük hayatlarıyla ve ilgi alanlarıyla doğrudan ilişkili olmasını vurgular. Bu, öğrenilen bilginin gerçek hayatta nasıl uygulanabileceğini gösterir ve böylece öğrenmenin anlamlılığını artırır. Öğrenciye görelik ilkesi ise öğretimin öğrencilerin ilgi alanlarına, ihtiyaçlarına ve öğrenme stillerine göre uyarlanması gerektiğini ifade eder.

CEVAP: D

8. Öğretmen, dersinde hücrenin seçici geçirgenlik özelliğini öğrencilere bir deney aracılığıyla net ve açık bir biçimde göstererek, bu olayın anlaşılmasını sağlamıştır. Bu durum, açıklık ilkesini öne çıkarır, çünkü bu ilke konuların net ve anlaşılır şekilde öğretilmesini savunur. Öğretmen, öğrencilerin canlandırması ile hücre zarının işlevini gözle görülür bir biçimde sergilemiş ve bu canlandırma sayesinde öğrenme konusunun anlamlı bir şeklide sağlamıştır. Ayrıca, öğrencileri dersin bir parçası haline getirerek ve onları etkinlik içinde aktif roller almaya teşvik ederek, etkin katılım ilkesini de benimsemiştir. Etkin katılım ilkesi, öğrencilerin ders materyalini aktif olarak keşfetmelerini ve uygulamalarını sağlayarak, öğrenilen bilgilerin kalıcılığını ve anlamını artırır.

CEVAP: A

9. Farklı disiplinlerden konuların ilköğretim seviyesindeki öğrencilere uygun şekilde tasarlanması, öğretim ilkesi olarak düzeye uygunluk ilkesiyle ilgilidir. Bu, öğrencilerin yaş ve gelişim seviyelerine uygun olarak eğitim içeriklerinin düzenlenmesi gerektiğini vurgular. Bu durum, öğrencilerin bilişsel, duygusal ve psikomotor gelişim düzeylerine uygun bir öğrenme deneyimi sağlamayı amaçlar. Öğretimde düzeye uygunluk ilkesi, öğrencilerin öğrenme potansiyellerini en iyi şekilde kullanabilmeleri için ders içeriklerinin ve yöntemlerinin yaşlarına ve öğrenme seviyelerine uygun olarak tasarlanmasını gerektirir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

10. Öğretmenin "Geri Dönüşüm" konusunu farklı derslerde ele alarak ders içeriklerini oluşturması, bütünlük ilkesine uygundur. Bu ilke, öğrencilerin öğrenme sürecinde bilgiler arasındaki ilişkiyi görmelerini ve bir bütün olarak kavramalarını teşvik eder. Fen bilimleri, sosyal bilgiler ve Türkçe gibi derslerde farklı açılardan aynı konunun ele alınması öğrencilere konunun bütünsel bir görünümünü sunar ve onların çeşitli dersler arasındaki bağlantıları kurmasını sağlar.

CEVAP: D

11. Sosyal medyanın bireyin yaşamındaki etkisinin dikkate alınarak eğitim ortamlarının tasarlanması, öğretme- öğrenme sürecini güncel araçlar ve yaklaşımlarla destekleme amacını taşır. Bu durumda, sosyal medya gibi güncel ve yaygın teknolojilerin eğitim süreçlerinde kullanılması, eğitimin içeriğinin zamanla ve toplumla birlikte evrim geçirmesini ve öğrenme materyallerinin güncel kalmasını sağlar. Dolayısıyla, bir öğretmenin bu yaklaşımı benimsemesi güncellik ilkesine uygun davranmak anlamına gelir.

CEVAP: C

12. Yapılandırmacı program tasarımlarının temelinde yatan "Öğrenme, döngüsel ve çok boyutlu bir süreçtir" ilkesi, öğrenmenin doğrusal olmayan, daha çok sarmal bir yapıda olduğunu ve temel kavramlar etrafında organize edilen bir ağ sistemine dayandığını ifade eder. Bu yaklaşımda, bilgi katmanlar halinde ve birbiriyle ilişkili bir şekilde öğrencilere sunulur, böylece öğrenciler önce genel bir anlayış kazanır ve sonra bu anlayışı derinleştirecek şekilde belirli detayları öğrenirler. Sonrasında, bu bilgilerin daha geniş bir çerçevede nasıl işlediğini anlamak için tekrar genel bir bakış açısına dönülür. Bu döngüsel öğrenme süreci, belli bir kavram ya da tema üzerinde derinlemesine düşünmeyi ve anlamayı teşvik eder. Burdan hareketle öğrenme sürecinde önce genel bir çerçeve (bütün) sunulması, ardından bu çerçeveyi oluşturan parçaların incelenmesi ve son olarak tekrar bütüne dönülerek öğrenilenlerin entegre edilmesini ifade eder. Yapılandırmacı program tasarımlarında vurgulanan döngüsel ve çok boyutlu öğrenme süreci tümdengelim ilkesiyle uyum içindedir.

CEVAP: A

1. Bir öğretim elemanı Bilimsel Araştırma Teknikleri dersinde bilimsel metodun temel prensiplerinden her türlü önyargıdan kaçınarak ve yalnızca verilere dayanarak sonuçlara varmak olduğunu bir teorinin ya da hipotezin, ancak ilgili veriler toplandıktan, deneysel ve bilimsel çalışmaları yürüttükten ve bulguları analiz ettikten sonra kabul ya da reddedebileceğini söyler.

Buna göre, öğretim elemanının aşağıdaki düşünme becerilerinden hangisine vurgu yaptığı söylenebilir?

A) Yaratıcı düşünme B) Eleştirel düşünme
C) Epistemolojik inanç D) Üstbilişsel düşünme
E) Yansıtıcı düşünme

2. Bir coğrafya öğretmeni, öğrencilerinde küresel iklim değişikliğinin etkilerini incelemek üzere bir balık kılçığı diyagramı oluşturmalarını ister. Öğrenciler diyagram üzerinde, iklim değişikliğinin potansiyel nedenlerini ve bu değişimin ekosistemler, canlı yaşamı ve insan sağlığı üzerindeki olası sonuçlarını ilişkilendirirler. Sürecin sonunda, öğrenciler hazırladıkları diyagram üzerinde ulaştıkları sonuçları sınıfa sunar.

Öğretmenin bu etkinlikte aşağıdaki düşünme becerilerinden en çok hangisini geliştirmeyi hedeflediği söylenebilir?

A) Lateral B) Yansıtıcı C) Analitik
D) Iraksak E) Yakınsak

3. Bir öğrenci tarih dersinde tarihi olayların ve figürlerin birbiriyle olan ilişkisini anlamakta zorlanmaktadır. Bu sorunu aşmak için, tarihi olayları ve önemli kişilikleri zaman çizelgesi üzerinde görselleştirerek onların etkiledikleri dönemi anlamak için kapsamlı bir şema çıkarmıştır.

Öğrencinin bu tutumu aşağıdaki düşünme becerilerden hangisiyle ilişkilidir?

A) Yaratıcı düşünme B) Karar verme
C) Eleştirel düşünme D) Argümantasyon
E) Üstbilişsel düşünme

4. Gerçekte akıllı insan aklın yolunun bir değil, birden fazla olduğunu kavrayabilen insandır. Bir olayın hesaba katılacak en az iki cephesi vardır. Aklın yolu birdir diyen insanlar mümkün olan iki ihtimalden ancak birini hesaba katanlardır. Oysa meseleye hangi taraftan bakarsanız o tarafından görürsünüz.

Yukardaki metinde, aşağıdaki düşünme becerilerinden hangisinin önemine daha çok vurgu yapılmaktadır?

A) Lateral düşünme B) Analitik düşünme
C) Yansıtıcı düşünme D) Empati kurma
E) Yaratıcı düşünme

5. **Öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek isteyen bir öğretmenin aşağıdaki konulardan hangisini seçmesi uygun değildir?**

A) Kuraklığın önlenmesi
B) Su kaynaklarının verimli kullanılması
C) Atık sulardan faydalanılması
D) Su tüketiminin azaltılması
E) Tuzlu suyun kaynatılarak damıtılması

6. Dersinde probleme dayalı öğrenmeyi kullanmayı planlayan bir öğretmen, öğrencileri küçük gruplara ayırmış ve öğrencilerin ilgisini çekebilecek bir problem durumunu bir video aracılığıyla öğrencilere sunmuştur. Grupların, verilen problem durumunda geçen olumlu – olumsuz durumları tartışarak belirlemelerini, problem durumuna çözüm yolları önermelerini ve olmasını önerdikleri biçimde metne dönüştürmelerini istemiştir.

Buna göre, öğretmenin düzenlediği etkinlikte hangi düşünme becerisini geliştirmeye yönelik doğrudan bir çalışma yapılmamıştır?

A) Yaratıcı düşünme B) Analitik düşünme
C) Lateral düşünme D) Eleştirel düşünme
E) Üstbilişsel düşünme

YARGI YAYINEVİ

7. Eleştirel düşünmeyi temele alan bireyler olayları analiz ederek, fikirler arasındaki bağlantıları saptayarak, en önemlisi de sürekli olarak sorgulama yaparak öğrenirler. Sorgulama gücüne sahip olan bireyler bir fikre takılıp kalmazlar ve farklı fikirlere de açık olurlar.

Buna göre, öğrencilerine eleştirel düşünme becerisi kazandırmayı hedefleyen öğretmenin aşağıdakilerin hangisinden kaçınması gerekir?

A) Önyargılardan arınmış olma ve empati yapabilme
B) Karar verme sürecinde ölçütlere sahip olma
C) Fikirlerin doğruluğunu araştırma ve sorgulama
D) Olgular ve düşünceler arası ilişkileri kavramaya çalışma
E) Kendi fikirlerinin doğruluğunu savunabilme ve ikna edebilme

8. Öğrenme-öğretme sürecinde bir sanat eseri niteliği taşıyan; hikaye, şiir, film, resim, fotoğraf gibi araçlardan yararlanarak farklı amaçlara ve kazanımlara yönelik, farklı nitelikte etkinlikler yaptırılabilir.

Buna göre sanat eseri niteliği taşıyan bir şiirden yola çıkarak gerçekleştirilebilecek olan aşağıdaki uygulamalardan hangisi, öğrencilerin yaratıcılığını geliştirme amacına yönelik değildir?

A) Şiirin etkileyici bölümlerinden kesitler alarak şiirde yorumla dayalı tamamlama çalışmaları yaptırma
B) Şiirde verilen anlam dışında verilmeyen anlamların neler olabileceğine yönelik çalışmalar yaptırma
C) Şiirin öğrenciler üzerinde bıraktığı etkiden yola çıkarak kuralına uygun kompozisyon yazdırma
D) Şiiri, yazıldığı dönem ve modern sanat akımlarını dikkatte alarak çözümleme çalışmaları yaptırma
E) Şiirin içinde yer alan anlamlardan yola çıkarak özgün üç boyutlu görselleştirme çalışmaları yaptırma

9. Bir sınıf öğretmeni sınıfta mevsimlerle ilgili bir etkinlik yapar. Etkinlik sonunda öğrencilerine aşağıda verilen soruları sorar:

- Kış mevsimi olmasaydı ne olurdu?
- Sürekli yaz mevsimi olsaydı ne olurdu?
- İlkbahar mevsimi olmasaydı ne olurdu?
- Sürekli sonbahar mevsimi olsaydı ne olurdu?

Buna göre öğretmenin sorduğu sorularla aşağıdaki becerilerden hangisini geliştirmeyi hedeflediği söylenebilir?

A) Iraksak düşünme
B) Analitik düşünme
C) Lateral düşünme
D) Empati kurma
E) Yansıtıcı düşünme

10. Bir öğretmenin geliştirdiği bir formun bazı maddeleri aşağıda verilmiştir:

- Bu deneyimden öğrendiğin en önemli üç şey nedir ve gelecekte benzer bir durumla karşılaştığında bu bilgileri nasıl kullanabilirsin?
- Bu deneyimle ilgili başka biriyle yaptığın bir tartışma sırasında yeni bir perspektif kazandın mı? Eğer öyleyse, bu yeni bakış açısı fikirlerini veya davranışlarını nasıl değiştirdi?
- Bu deneyim sırasında karşılaştığın zorluklar nelerdi ve bu zorluklarla nasıl başa çıktın? Başka bir strateji deneseydin sonuç farklı olur muydu?
- Bu deneyimden sonra kendinde hangi alanlarda gelişim fark ettin ve bu gelişimi nasıl daha da ilerletebilirsin?

Maddeler dikkate alındığında, öğretmenin aşağıdaki becerilerden hangisini özellikle gözlemek istediği söylenebilir?

A) Eleştirel düşünme
B) Empati
C) Yansıtıcı düşünme
D) Üst biliş
E) Analitik düşünme

11. Bir öğretmen "Doğal çevreyi korumak için araştırma yaparak çözümler önerir." kazanmana yönelik etkinlikler gerçekleştirmeyi planlamaktadır.

Buna göre, öğretmenin düzenleyeceği etkinlikler hangi düşünme becerisi kapsamında ele alması daha uygun olur?

A) Üstbilişsel
B) Yaratıcı
C) Yansıtıcı
D) Analitik
E) Global

12. Bir öğretmen, öğrencileri gruplara ayırmış ve her gruba bir problem durumu vererek bu problemle ilgili çalışmalar yapmalarını ve belirlenen süre içinde probleme çözüm önerileri sunmalarını belirtmiştir. Çalışmalar tamamlandıktan sonra sınıftaki her öğrenciden süreç boyunca bireysel öğrenme faaliyetlerini nasıl düzenlediğini, hangi bilişsel stratejileri kullandığını ve bu stratejilerin öğrenmelerine olan etkisini gösteren bir rapor hazırlamalarını istemiştir.

Buna göre, aşağıdaki becerilerden hangisini geliştirmeyi hedeflediği söylenebilir?

A) Örgütleme
B) Analitik düşünme
C) Argümantasyon
D) Öz düzenleme
E) Yaratıcı düşünme

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Öğretim elemanının vurguladığı bilimsel metot, araştırma süreçlerinde eleştirel düşünmeyi gerektirir. Eleştirel düşünme, verileri tarafsız bir şekilde analiz etmeyi, hipotezleri deneysel kanıtlarla sınamayı ve sonuçlara objektif bir bakış açısıyla ulaşmayı içerir. Bu beceri, önyargılardan kaçınarak ve kanıtlara dayanarak mantıklı sonuçlar çıkarmayı merkezine alır.

CEVAP: B

2. Öğretmenin bu etkinlikle en çok geliştirmeyi hedeflediği düşünme becerisi analitik düşünmedir. Analitik düşünme, bir durum veya problemi temel unsurlarına ayırma ve bu parçaların birbiriyle olan ilişkisini mantıklı ve sistemli bir şekilde inceleyerek anlama yeteneğidir. Analitik düşünme süreci içerisinde öğrenciler, farklı neden- sonuç ilişkilerini tanımlar, bu ilişkileri düzenler ve daha geniş bir perspektiften bakıp, bilgileri birleştirerek genel bir anlayışa ulaşır.

CEVAP: C

3. Öğrencinin tarihi olayları ve kişilikleri bir zaman çizelgesi üzerinde görselleştirerek ve etkiledikleri dönemi anlamak için kapsamlı bir şema çıkarması, öğrenme sürecini anlamak ve düzenlemek amacıyla yapılan bir çalışmadır. Bu tür bir yaklaşım, öğrencinin kendi düşünme sürecini değerlendirmesi, kendi öğrenme stratejileri üzerine düşünmesi ve gerektiğinde bu stratejileri düzenlemesi ve kullanması anlamına gelir. Bu süreç üstbilişsel düşünme olarak adlandırılır.

CEVAP: E

4. Öncüldeki, bir olaya veya problem durumuna birden fazla açıdan bakmanın önemini vurgulamaktadır. Bu, tek bir doğru veya sabit yol yerine, farklı perspektiflerden ve alternatif çözüm yollarından yararlanma fikrini içerir. Lateral düşünme, geleneksel düşünce kalıplarının ötesine geçerek farklı açılardan düşünmeyi ve yaratıcı çözümler üretmeyi hedefler.

CEVAP: A

5. Yaratıcılık, birden fazla çözümün mümkün olduğu, açık uçlu sorunlar üzerinde çalışmakla daha iyi geliştirilebilir. Bu tür sorunlar, öğrencilere daha geniş düşünme alanı sağlar ve onları mevcut bilgilerini yenilikçi yollarla birleştirerek yeni fikirler üretmeye iten zorluklar sunar. "Tuzlu suyun kaynatılarak damıtılması" işlemi, bilimsel bir yöntem olan damıtma işlemini içerir ve bu süreçte sonuç genellikle önceden bilinir: Bu işlem, öğrencilere belirli bir sonuca ulaşmak için adım adım takip edilmesi gereken net bir yöntem sunar. Bu nedenle, bu süreç öğrencilerin mevcut bilgilerini uygulamalarını sağlar, ancak yeni ve yaratıcı çözümler geliştirme veya farklı yaklaşımlar düşünme konusunda onları teşvik etmez.

CEVAP: E

6. Öğretmen tarafından düzenlenen etkinlik kapsamında, öğrencilerin olumlu ve olumsuz durumları belirlemeleri, problem durumuna yönelik çözüm yolları önermeleri ve bu önerileri yazılı metne dönüştürmeleri istenmiştir. Bu süreç, öğrencilerin yaratıcı, analitik, lateral ve eleştirel düşünme becerilerini kullanmayı gerektirir. Etkinlik aracılığıyla üstbilişsel düşünmenin geliştirilmesi doğrudan hedeflenen bir beceri olduğu söylenemez. Üstbilişsel düşünme, kendi düşünme süreçlerinin farkında olma ve bu süreçleri yönetme, düzenleme ve değerlendirme yeteneğini ifade eder.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

7. Eleştirel düşünen bireyler sadece kendi fikirlerini savunma ve ikna etme üzerine odaklanmazlar; bunun yerine farklı perspektiflere ve fikirlere açık olmayı, farklı düşünceler arasındaki bağlantıları kurmayı ve düşüncelerini sürekli olarak sorgulamayı öğrenirler. Bu yüzden eleştirel düşünme becerisini geliştirmek isteyen bir öğretmenin, öğrencilere sadece kendi fikirlerini savunma becerisi kazandırmaktan kaçınması gerekir, çünkü bu durum onları tek bir bakış açısına sabitleyebilir ve farklı fikirlere kapalı olmalarına neden olabilir.

CEVAP: E

8. Seçenekler arasında, öğrencilerin yaratıcılığını geliştirme amacına yönelik olmayan uygulama, "Şiiri, yazıldığı dönem ve modern sanat akımlarını dikkate alarak çözümleme çalışmaları yaptırma" seçeneğidir. Bu seçenek, şiirin analitik bir şekilde incelenmesine ve tarihsel bağlamının anlaşılmasına yöneliktir. Yaratıcılık gelişimi, öğrencilerin yeni ve orijinal fikirler üretmesini, mevcut bilgileri yeni ve farklı yollarla birleştirmesini gerektirir. Bu süreç, genellikle özgür düşünmeyi, hayal gücünü kullanmayı ve alışılagelmişin dışında çözümler üretmeyi içerir.

CEVAP: D

9. Öğretmenin sorduğu sorular, öğrencilerin alışılmışın dışında düşünmelerini, mevcut durumların alternatif sonuçlarını hayal etmelerini ve farklı senaryoları keşfetmelerini gerektirir. Bu tür düşünme, çeşitli olasılıkları göz önünde bulundurma ve birden fazla çözüm üretebilme yeteneğine dayanır. Iraksak düşünme de, bireyin bir probleme birden çok çözüm üretebildiği, yaratıcı ve yenilikçi düşünceyi teşvik eden bir süreçtir. Bu nedenle, öğretmenin amacı, öğrencilerin ıraksak düşünme becerilerini geliştirmektir.

CEVAP: A

10. Verilen maddeler öğrencilerin deneyimlerini değerlendirme, öğrenme süreçlerini ve bu süreçlerin sonuçlarını düşünme, karşılaştıkları zorlukları analiz etme ve kişisel gelişim alanlarını belirleme üzerine odaklanmaktadır. Bu süreç, bireylerin deneyimleri üzerinde derinlemesine düşünmelerini, öğrendikleri dersleri gelecekteki eylemlerine uygulamalarını ve kendileri hakkında daha fazla bilgi edinmelerini sağlar. Bu nedenle, öğretmenin özellikle gözlemek istediği beceri yansıtıcı düşünmedir. Yansıtıcı düşünme, bireyin deneyimlerini, düşüncelerini, hislerini ve öğrenimlerini ele alarak bu bilgileri gelecekteki durumlar için anlamlandırma ve kullanma sürecidir.

CEVAP: C

11. "Doğal çevreyi korumak için araştırma yaparak çözümler önerme" kazanımına yönelik etkinlikler, öğrencilerin sorunlara yenilikçi ve yaratıcı çözümler üretmelerini, alternatif düşünceler geliştirmelerini ve mevcut durumların ötesinde düşünmelerini gerektirir. Bu tür etkinlikler, öğrencileri mevcut problemlere karşı orijinal fikirler ve çözümler üretmeye teşvik eder.

CEVAP: B

12. Öğretmen öğrencilerin bireysel öğrenme faaliyetlerini nasıl düzenlediklerini, hangi bilişsel stratejileri kullandıklarını ve bu stratejilerin öğrenmelerine olan etkisini rapor etmelerini isteyerek, öğrencilerin öz düzenleme becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Öz düzenleme, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini yönetme, hedef belirleme, zamanı etkin bir şekilde kullanma, kendi kendini motive etme, çeşitli öğrenme stratejilerini kullanma ve kendi öğrenme süreçlerini değerlendirme yeteneğini ifade eder.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. Şeyma Öğretmen fen bilimleri dersinde "ısı ve sıcaklık" konusunu önceden hazırladığı plan göre işledikten sonra öğrencilerin;

- istenilen davranışların kazanıp kazanmadığını, kazanılmışsa şayet ne düzeyde kazanıldığını
- varsa eksikleri tamamlama ve yanlışları doğrulamayı nasıl yapacağını

belirlemek istemektedir.

Buna göre, Şeyma Öğretmen'in öğretim sürecinde aşağıda verilenlerden hangilerini sırasıyla kullanması amacı için en uygun olur?

A) Etkin katılım – İpucu B) Dönüt - Pekiştirme
C) İpucu – Dönüt D) Dönüt – Düzeltme
E) Pekiştireç – Düzeltme

2. Eleştirel düşünme becerileri, "çözümleme, yorumlama, değerlendirme, çıkarsama, tanımlama ve kendini düzenleme" olmak üzere altı temel beceri ile ifade edilebilmektedir.

I	Çözümleme	Bilgi ya da düşünceleri oluşturan durumlar arasındaki ilişkilerin tanımlanması
II	Yorumlama	Bir durum, deneyim ya da ölçütün anlam ya da öneminin ifade edilmesi
III	Değerlendirme	Kişinin algı, deneyim ya da düşüncesini tanımlayan durumlara inanırlılık ve güvenirlilik açısından bir değer biçmesi
IV	Çıkarsama	Bir kişinin bilişsel etkinliklerini kontrol etmesi ve kendi akıl yürütme biçimi ve sonuçlarını sürekli sorgulayıp değerlendirmesi.
V	Tanımlama	Bir kişinin bir konuya ilişkin akıl yürütme sonuçlarını ortaya koyması, bu akıl yürütmeyi kanıt ve ölçütlerle birlikte inandırıcı delillerle ifade etmesidir.
VI	Kendini düzenleme	Akılcı sonuçlara ulaşabilmesi, sağlıklı öngörü ve hipotezler geliştirilebilmesi; veri, yargı ve durumlarla ilgili bilginin dikkate alınması.

Buna göre verilenlerden hangi ikisinin açıklamaları yer değiştirmelidir?

A) I ve III B) II ve IV C) II ve VI
D) IV ve V E) V ve VI

3. **Öğrencilerin kendi ulaştıkları bilgilerin daha kalıcı olduğunu düşünen bir öğretmenin,**

I. Kullanacağı örnekleri önceden hazırlamak
II. Öğrencileri sezgisel düşünme için teşvik etmek
III. Merak uyandıracak bir problemle başlamak
IV. Genel ilke ve kavramları anlatarak başlamak

gibi etkinliklerden hangisini yapması uygun değildir?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve IV
D) II ve III E) I, II ve III

4. Öğrencilerine yansıtıcı düşünme becerisini kazandırmak isteyen bir öğretmenin, kazandıracağı becerilerin aşamaları ve bu aşamalarda sorulması gereken sorular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

No	Aşama	Sorulacak soru
I	Problemin tanımlanması	"Bu durum nasıl diğer problemlere benzer veya farklıdır?"
II	Problemin analiz edilmesi	"Neden o şekilde düşünüyordun?"
III	Olası çözümlerin oluşturulması ve test edilmesi	"Ne gördün, düşündün, hissettin?"
IV	Eylem	"Ulaşılan sonuçlardan geleceğe yönelik ne gibi çıkarımlar yapabiliriz?"

Buna göre düşünme becerisi aşaması ve bu aşamada sorulması gereken soru eşleştirmelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) I, II ve III E) I, III ve IV

YARGI YAYINEVİ

5. **Öğrencilerinin bağımsız ve bilimsel düşünme becerilerini geliştirmek isteyen bir öğretmen,**

I. Problem çözme basamaklarını uygulamasına ağırlık vermek

II. Öğrencileri derste aktif hale getirmek

III. Sınıf içi ve dışı araştırma yapmalarına fırsat vermek

gibi uygulamalardan hangilerini yapması daha doğru olur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

6. Hazal, yapacağı proje çalışmasının tüm süreçlerinde aşağıdaki soruları sormaktadır:

- Okuduğumu anlamadığım zaman ne yaparım?
- Hangi stratejiler bana yardımcı olacak?
- Daha etkin olmak için çalışma şeklimi değiştirebilir miyim?
- Beklenmeyen zorluklara nasıl cevap verebilirim?
- Daha fazla ve daha iyi öğrenmek için ne yapabilirim?

Buna göre, Hazal'ın hangi düşünme becerisinin gelişmiş olduğu söylenebilir?

A) Iraksak B) Eleştirel C) Üstbilişsel
D) Empatik E) Yaratıcı

7. **Bir bireyin, bir çalışma sürecinde** "İlk önce ne yapabilirsin?, Başka ne deneyebilirsin?, Stratejin ne kadar iyi işliyor?" **gibi çalışma sürecini sorgulayan sorular sorması aşağıdakilerden hangisinin gelişmesine katkı sağlar?**

A) Karar verme B) Iraksak düşünme
C) Yakınsak düşünme D) Öğrenmeyi öğrenme
E) Soyut kavramsallaştırma

8. Öğretmen, öğretim etkinliğini uygulayabilmesi için hangi öğretim stratejilerini, modellerini, yöntem ve tekniklerini kullanacağını ve hangi öğretim araç, gereç ve materyallerinden yararlanacağını kararlaştırmalıdır.

Buna göre bir öğretmenin öğretim etkinliği uygulamalarında vurgulanan kararları almasında aşağıdakilerden hangisi etkili <u>değildir</u>?

A) Grubun ortalama seviyesi
B) Öğretmenin yönteme yatkınlığı
C) Zaman ve fiziksel olanaklar
D) Öğrenci grubunun büyüklüğü
E) Öğrencide geliştirilmek istenilen nitelikler

YARGI YAYINEVİ

9. **Öğrenme-öğretme sürecinde edinilmiş;**

I. Durum değerlendirmesi yapma
II. Öz düzenleme ve öz değerlendirme yapma
III. Problem çözme

becerilerinden hangileri yansıtıcı düşünme becerisinin kazanıldığının göstergesidir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

10. Bir öğretmen, öğretmenlik deneyimlerinden hareketle;

- bilgiye erişim ve bilgiyi sorgulayıcı açıdan değerlendirme
- planlama yapma ve planlarını sonraki uygulamalara aktarma
- yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlama

konularında çalışmalar yapmaktadır.

Buna göre, öğretmenin öğretmenlik deneyimlerine yönelik çalışmaları onun hangi düşünme becerilerinden yararlandığı göstermektedir?

A) Iraksak – Yaratıcı
B) Yaratıcı – Yakınsak
C) Eleştirel – Yansıtıcı
D) Hipotetik – Karar verme
E) Üstbilişsel – Yaratıcı

11. Bir öğretmen öğrencilerinin internette güvenilir bilgi kaynaklarına ulaşmalarını amaçlamaktadır. Bu amaçla öğrencilerinden "güvenli internet kullanımı" konusuyla ilgili problemi tanımladıktan sonra;

- Sorunları tespit etme ve tanıma,
- Sorun için hipotez geliştirme,
- Hipotezleri test etme
- Çözüm yollarında uygun olanını seçme ve uygulama

aşamalarını takip ederek değerlendirme yapmalarını istemiştir.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki düşünme becerilerinden hangisini geliştirmeyi hedeflediği söylenebilir?

A) Problem çözme B) Yansıtıcı düşünme
C) Karar verme D) Girişimcilik
E) Empati kurma

12. **Bir lise öğrencisi çalışmalarını yürütürken;**

- Bu konu hakkında ne biliyorum?
- Konu hakkında daha neler bilmem gerekli?
- Bu konu hakkında neleri öğrenmek istiyorum?
- Konuyla ilgili etkili öğrenme yollarını nasıl geliştirebilirim?

soruları üzerine düşünmesi aşağıda verilen süreçlerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Iraksak B) Hipotetik C) Yaratıcı
D) Analitik E) Üst bilişsel

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Öğretmen, öncelikle dönüt kullanarak öğrencilerin öğrendiklerini ve öğrenme sürecinde hangi düzeyde olduklarını belirler. Dönüt, öğrencilere neyi ne kadar öğrendiklerini açıkça gösteren bilgiler sağlar. Ardından, düzeltme adımını uygular. Bu aşama, yanlış anlaşılan veya eksik kalan kısımların düzeltilmesine yöneliktir.

CEVAP: D

2. Eleştirel düşünme için gerekli becerilerin açıklamaları aşağıda verilmiştir.

- **Çözümleme:** Bilgi ya da düşünceleri oluşturan durumlar arasındaki ilişkilerin tanımlanmasıdır.
- **Yorumlama:** Bir durum, deneyim ya da ölçütün anlam ya da öneminin ifade edilmesidir.
- **Değerlendirme:** Kişinin algı, deneyim ya da düşüncesini tanımlayan durumlara inanırlılık ve güvenirlilik açısından bir değer biçmesidir.
- **Çıkarsama:** Akılcı sonuçlara ulaşabilmesi, sağlıklı öngörü ve hipotezler geliştirilebilmesi; veri, yargı ve durumlarla ilgili bilginin dikkate alınmasıdır.
- **Açıklama:** Bir kişinin bir konuya ilişkin akıl yürütme sonuçlarını ortaya koyması, bu akıl yürütmeyi kanıt ve ölçütlerle birlikte inandırıcı delillerle ifade etmesidir.
- **Kendini düzenleme:** Bir kişinin bilişsel etkinliklerini kontrol etmesi ve kendi akıl yürütme biçimi ve sonuçlarını sürekli sorgulayıp değerlendirmesidir.

Bu açıklamalar dikkate alındığında çıkarsama ve kendini düzenleme becerilerinin açıklamaları yer değiştirmelidir.

CEVAP: C

3. Öğrencilerin kendi keşfettikleri bilgileri daha kalıcı olarak öğrendikleri düşüncesiyle hareket eden bir öğretmen için, öncelikle genel ilke ve kavramları anlatarak ders başlatmak uygun bir yöntem değildir. Bu yaklaşım, öğrencilerin pasif olarak bilgi almasına ve edilgen öğrenme sürecine yol açabilir, bu da öğrencilerin aktif katılımını ve keşfetme süreçlerini kısıtlar. Bunun yerine, öğrencileri sezgisel düşünmeye teşvik etmek, merak uyandıracak problemlerle dersi başlatmak ve öğrencilerin keşif sürecine aktif olarak katılımlarını sağlamak, bilgilerin daha derinlemesine anlaşılmasını ve kalıcı hale gelmesini destekler. Öğrencileri düşünmeye sevk edecek örneklerin önceden belirlenmesi öğrenme kalıcılığını etkiler.

CEVAP: B

4. Yansıtıcı düşünme becerisinin aşamalarında sorulması gereken sorular aşağıda verilmiştir;

- Problemin tanımlanması aşamasında "Ne" sorusu sorulmalıdır. Bu aşamada "Ne gerçekleşti?", "Ne gördün, düşündün, hissettin?", "En önemli şey neydi?" gibi sorular yöneltilmeli.
- Problemin analiz edilmesi basamağında "Neden" soruları önem kazanır. Bu aşamada "O neden önemliydi?", "Onun niye gerçekleştiğini düşünüyorsun?", "Neden o şekilde düşünüyordun?" gibi sorular yöneltilmeli.
- Hipotez oluşturma sürecinde "Nasıl" sorusu etkilidir. Bu aşamada şöyledir: "Bu durum nasıl diğer problemlere benzer veya farklıdır?", "Başka hangi şekilde yapabilirdin?" soruları yöneltilmeli
- Eylem sürecinde tekrar "Ne" soruları önem kazanır: "Geleceğe yönelik ne gibi çıkarımlar yapabiliriz?", "Şimdi ne yapmalısın?" gibi sorular yöneltilmeli.

CEVAP: B

5. Bağımsız ve bilimsel düşünme becerilerini geliştirmek amacıyla bir öğretmenin uygulayabileceği stratejilerden biri problem çözme basamaklarının etkin bir şekilde uygulanmasıdır. Bu yöntem, öğrencilerin sorunları analiz etme ve çözüm üretme süreçlerini aktif olarak kullanmalarını sağlar. Ayrıca, derste aktif öğrenci katılımını teşvik etmek, öğrencilerin ders içeriğini daha iyi kavramalarını ve içselleştirmelerini sağlar. Sınıf içi ve dışı araştırmalar yapmalarına olanak tanımak da öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemlerini pratiğe dökme ve gerçek dünya bağlantıları kurma fırsatı verir. Bu yaklaşımlar, öğrencilerin bağımsız düşünme ve problem çözme yeteneklerinin gelişimine katkıda bulunur, dolayısıyla öğretmenin bu üç uygulamayı birlikte kullanması en doğru yaklaşım olacaktır.

CEVAP: E

6. Hazal'ın sorduğu sorular, öğrenme sürecinde kendi düşünme, anlama ve öğrenme stratejileri hakkında bilinçli ve düzenli bir değerlendirme yapmasını göstermektedir. Bu tür sorular, bir bireyin kendi öğrenme süreçlerini planlama, izleme ve düzenleme yeteneklerini ifade eder ve bu yetenekler üstbilişsel düşünme becerileri olarak tanımlanır. Üstbilişsel düşünme, bireyin kendi bilgi işleme süreçlerini fark etmesi, anlaması ve bu süreçleri etkili bir şekilde yönetebilmesi anlamına gelir. Hazal'ın bu soruları sorması, öğrenme sürecinde karşılaştığı zorluklarla başa çıkma ve öğrenme etkinliğini artırma konusunda aktif ve bilinçli bir yaklaşım sergilediğini gösterir, bu da üstbilişsel düşünme becerisinin gelişmiş olduğunu işaret eder.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

7. Bir bireyin çalışma süreci boyunca "İlk önce ne yapabilirsin?", "Başka ne deneyebilirsin?", "Stratejin ne kadar iyi işliyor?" gibi sorular sorması, öğrenmeyi öğrenme sürecine büyük katkı sağlar. Bu tür sorular, bireyin öğrenme stratejileri üzerine düşünmesini, mevcut yaklaşımlarını değerlendirmesini ve gerektiğinde yeni yöntemler denemesini teşvik eder. Bu süreç, bireyin kendi öğrenme süreçlerini etkin bir şekilde yönetme ve sürekli geliştirme yeteneğini ifade eder. Öğrenmeyi öğrenme, bireylerin karşılaştıkları öğrenme durumlarında nasıl daha etkili olacaklarını anlamalarına ve bu yönde gerekli uyumları sağlamalarına olanak tanır, böylece öğrenme süreçleri daha bilinçli ve amaç odaklı hale gelir.

CEVAP: D

8. Öğretmenin öğretim etkinliğini uygulamasını gerçekleştirmesinde öğretmenin yönteme yatkınlığı, zaman ve fiziksel olanaklar, maliyet, öğrenci grubunun büyüklüğü, konunun özelliği, öğrencide geliştirilmek istenilen nitelikler, sınıf atmosferi gibi pek çok değişken bu tür kararların alınmasında etkili olmaktadır.

CEVAP: A

9. Yansıtıcı düşünme becerisi, öğrencilerin deneyimlerini derinlemesine değerlendirmelerini ve bu süreçte kendi öğrenmelerini yönetmelerini sağlar. Bu beceri; durum değerlendirmesi yapma, öz düzenleme ve öz değerlendirme yapma, ve problem çözme yeteneklerini içerir. Bu süreçte öğrenciler, yaşadıkları deneyimlerden ders çıkarır, bu deneyimleri eleştirel bir şekilde değerlendirir ve gelecekteki benzer durumlarla daha etkili bir şekilde başa çıkabilmek için stratejiler geliştirir. Öz düzenleme, öğrencinin kendi öğrenme sürecini aktif bir şekilde yönetmesini ifade ederken; öz değerlendirme, öğrenilenleri kişisel bir perspektifle değerlendirmeyi içerir. Problem çözme yeteneği ise, öğrencinin karşılaştığı zorluklar karşısında yaratıcı ve etkili çözümler üretebilmesini sağlar. Bu üç beceri bir arada yansıtıcı düşünme becerisinin gelişimini gösterir ve öğrenme sürecinin daha anlamlı ve kalıcı olmasına katkıda bulunur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

10. Öğretmenin öğretmenlik deneyimlerinden hareketle gerçekleştirdiği çalışmalar, eleştirel düşünme ve yansıtıcı düşünme becerilerinin etkili kullanımını yansıtmaktadır. Eleştirel düşünme, bilgiye erişim ve bu bilgiyi sorgulayıcı açıdan değerlendirme süreçlerini içerir. Bu beceri, öğretmenin karşılaştığı bilgileri eleştirel bir bakış açısıyla analiz etmesini ve değerlendirmesini sağlar. Yansıtıcı düşünme ise, öğretmenin deneyimlerini derinlemesine analiz etmesini, bu deneyimlerden çıkarımlar yaparak planlama yapma ve bu planları sonraki uygulamalara aktarma yeteneğini kapsar.

CEVAP: C

11. Öğretmenin öğrencilere yönelik düzenlediği etkinlikler, öğrencilerin karar verme becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Öğrencilerin internet üzerinde güvenilir bilgi kaynaklarına ulaşımı konusunda karşılaşabilecekleri problemleri tanımlama, bu sorunlar için hipotezler oluşturma, bu hipotezleri test etme ve en uygun çözüm yollarını seçme ve uygulama süreçleri, bilinçli ve etkili karar verme yeteneklerini pekiştirir. Bu süreçler, öğrencilerin bilgiyi eleştirel bir şekilde değerlendirmelerini, çeşitli seçenekleri analiz etmelerini ve en uygun sonuca ulaşmak için mantıklı ve bilgiye dayalı kararlar almalarını gerektirir, bu da karar verme becerilerinin gelişimini doğrudan destekler.

CEVAP: C

12. Bir bireyin çalışma sürecinde kendisine yönelik "Bu konu hakkında ne biliyorum?" veya "Konu hakkında daha neler bilmem gerekli?" gibi sorular sorması, öğrencinin öğrenme sürecini bilinçli bir şekilde yönettiğini ve düzenlediğini gösterir. Bu tür sorular, öğrencinin kendi öğrenme süreci üzerine düşünmesini, mevcut bilgilerini değerlendirmesini ve eksiklerini tespit etmesini sağlar. Bu, üst bilişsel düşünme sürecine örnek teşkil eder. Üst bilişsel düşünme, bireyin kendi düşünme süreçlerini, anlama ve öğrenme stratejilerini bilinçli olarak gözden geçirmesi ve düzenlemesi işlemidir. Öğrenci bu süreçte, öğrenmeyi etkili kılmak için gereken stratejileri planlama ve uygulama yeteneğini geliştirir.

CEVAP: E

1. Tam öğrenme modelinde sınıfında bulunan öğrencilerin istenilen öğrenme kıstasına ulaşıp ulaşmadığını değerlendirmek isteyen bir öğretmen, uygulamış olduğu izleme testi sonucunda sınıfta bazı öğrencilerinin tam öğrenme ölçütüne ulaşamadığını gözlemlemiştir.

Buna göre, ek öğretim hizmeti uygulamalarında öğretmenin öncelikli olarak aşağıdakilerden hangisini yapması uygundur?

A) Öğrenme sürecini bire bir öğretim çalışmaları yapacak şekilde düzenleme
B) Öğrenme sürecini içeriği küçük bilgi birimlerine bölerek yeniden düzenleme
C) Öğrenme sürecini yöntemi ve tekniği değiştirerek yeniden düzenleme
D) Öğrenme sürecini öğrenclierin birbirinden öğrenmelerini sağlayacak şekilde düzenleme
E) Öğrencilere, öğrenebilmeleri için ihtiyaç duydukları zamanı verme

2. Bir Sosyal Bilgiler öğretmeni, "Dünya üzerindeki çeşitli ülkeleri tanıtır." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikte öğrencilerini dörder kişilik gruplara ayırmış ve her gruptan merak ettikleri ülkelerden birini seçmelerini, bu ülkenin özelliklerini inceleyerek hangi yönleriyle tanıtılması gerektiğine karar vermelerini, ve bunlar için gerekli bilgileri toplayarak ve ulaştıkları sonuçları drama, gazete, blog sayfası ya da bir pano hazırlayarak sınıfa sunmalarını istemiştir.

Buna göre, öğretmenin etkinliğini aşağıdaki öğretim model, yöntem ya da tekniklerinden hangisine göre düzenlediği söylenebilir?

A) Aktif öğrenme – Proje temelli öğrenme
B) Basamaklı öğretim – Tam öğrenme
C) İş birlikli öğrenme – Probleme dayalı öğrenme
D) Proje temelli öğrenme – Çoklu zeka
E) Örnek olay – Problem çözme

3. **Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümü vize sınavında bir öğretmen adayı, öğretim elemanının sorduğu bir soruyu aşağıdaki gibi yanıtlamıştır:**

Bu yaklaşımda bireysel ya da gruba yönelik olarak ortaya konan pozitif öğrenme şartları çerçevesinde düzenlenmiş öğretim hizmetiyle etkileşim içinde bulunarak, öğrencinin öğrenme sürecini yönlendirmesi beklenir. Öğrenme sürecinde kararların alınması, uygulanması ve değerlendirmesinde öğrenci sorumluğuna bırakılmıştır. Bu durum öğrencinin öz becerilerinin gelişimine olanak tanır.

Buna göre, öğretmen adayının cevabı aşağıdaki model, yaklaşım, yöntem ya da tekniklerden hangisini açıkladığı söylenebilir?

A) Programlı öğretim
B) Yapılandırmacılık
C) Basamaklı öğretim
D) Problem çözme
E) Aktif öğrenme

4. İlkokul birinci sınıf öğretmeni, derse giriş aşamasında öğrencilerinin konuya odaklanmalarını sağlamak için sınıfa kocaman büyük bir cam şişe ile girmiş ve derse "Acaba bugün bu şişeyle neler yapacağız? Bu şişe dersimizde ne işe yarayacak?" "Tahmin edebilecek var mı?" gibi sorularla başlamıştır.

Bu öğretmenin Gagne'nin Öğretim Durumları Modeli'ne göre dersine hangi amaçla ve hangi etkinlikle devam etmesi beklenir?

A) Hedeften haberdar etme – Öğrencileri ders içeriği hakkında bilgilendirme ve motivasyonu sağlama
B) Uyarıcı materyal sunma – Elindeki şişeleri kullanarak planladığı etkinliği yaptırma
C) Öğrenciye rehberlik etme – Öğrenmeyi kolaylaştıracak araçlardan yararlanma
D) Önbilgileri hatırlatma – Önceki derslerde öğrenilmiş kavram ve konular hakkında bilgi verme
E) Davranışı ortaya çıkarma – Öğrencilere sorular sorarak öğrenilmiş davranışları gözlemleme

YARGI YAYINEVİ

5. **Bulunduğu sınıfta diğer öğrencilere göre farklı yeteneklere sahip bir öğrenci için, aşağıdaki yaklaşım ya da modellerin hangisinin görüşlerinin esas alınması ve ona göre etkinlik düzenlenmesi daha uygun olur?**

A) Basamaklı öğretim B) Çoklu zekâ
C) Programlı öğretim D) Tam öğrenme
E) Proje temelli öğrenme

6. Bir biyoloji öğretmeni "Fotosentezin canlılar açısından önemini sorgular." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikte öğrencilere öncelikle konuyla ilgili bir video izletmiş ve ardından öğrencilerden, ışık ve suyun fotosentez sürecindeki rollerini araştırmaları istemiştir. Öğrencilerin, bir deney düzeneği kurarak hangi şartlarda fotosentezin daha verimli gerçekleştiğini gözlemlemelerini, gözlemlerini sınıf ortamında paylaşmalarını, fotosentezin önemi ve gerçekleşme koşulları hakkında tartışmalarını sağlamıştır. Öğretmen bu süre boyunca öğrencilerin sorularını yanıtlamış, onlara kaynaklar önermiş ve öğrencilerin ürettikleri fikirleri bilimsel açıklamalarla desteklemiştir. Daha sonra öğrencilerden, edindikleri bilgilerden hareketle evdeki bitkilerin sağlıklı büyümesi için nelere dikkat etmeleri gerektiği üzerine bir rehber hazırlamalarını istemiş ve öğrencilerin sürecin başından sonuna kadar yaptığı çalışmaları değerlendirmiştir.

Buna göre öğretmenin kullandığı öğrenme-öğretme model veya yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Proje temelli öğrenme B) Basamaklı öğretim
C) 5E D) Öykü temelli öğrenme
E) Kuantum öğrenme

7. Bir coğrafya öğretmeni, öğrencilerinin iklim değişikliği ve sürdürülebilir yaşam konularında bilinçlenmeleri, konular hakkında derinlemesine düşünmeleri ve günlük hayatta bilinçli seçimler yapmalarını teşvik etmek amacıyla çeşitli etkinlikler planlamıştır.

Aşağıdaki etkinliklerden hangisi, öğrencilerin, Gagne'nin öğrenme ürünlerinden bilişsel strateji üretmelerine daha çok olanak sağlar?

A) Öğrencilere, bölgesel iklim değişikliğinin etkilerini günlük hayatta nasıl gözlemlediklerini bir günlüğe kaydetmelerini istemek.
B) Sınıfın çevresindeki bitki ve hayvan türlerini gözlemleyip, iklim değişikliğinin bu türler üzerindeki olası etkilerini tartışmalarını sağlamak.
C) Öğrencilerden, iklim değişikliği ve çevre kirliliğinin ekonomik maliyetleri hakkında araştırma raporlarını okumalarını istemek.
D) Öğrencilerin kullanılmış malzemelerden yeniden kullanılabilir ürünler yapmalarını ve bunları tanıtacak afişler hazırlamasını sağlamak
E) Sınıfın pencerelerinden görünen ağaçların yıllık büyüme oranlarını ölçerek iklim değişikliğinin etkilerini belgelemelerini istemek.

8. Bir İngilizce öğretmeni, öğrencilerinin dil öğrenme becerilerini geliştirmek için farklılaştırılmış öğrenme etkinliklerini ders planlarına dahil etmiştir.

Buna göre öğretmenin gerçekleştireceği;

I. Öğrencilerin ilgi alanlarına göre kitap okuma listeleri oluşturarak her öğrencinin okuyacağı kitabı kendisinin seçmesini desteklemek
II. Öğrencilerden okuma etkinliklerini aynı hızda tamamlamalarını ve okuma deneyimlerini paylaşmalarını desteklemek
III. Öğrencilerin kendi hedeflerini belirlemelerini ve bu hedeflere ulaşmaları için kişisel planlar yapmalarını desteklemek.

uygulamalarından hangisi ya da hangileri farklılaştırılmış öğretim yaklaşımına uygundur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

9. Bir öğretmen sınıfın tamamı için tek bir etkinlik belirlemek yerine öğrencilerin farklı biçimlerde öğrendikleri ve farklı ilgi alanlarının olabileceği gerçeğinden hareketle öğrencileri için etkinlikler listesi hazırlamıştır. Hazırlanan etkinliklerin tümünü, öğrencilerin merkezdeki temayı, farklı derslerle ilişkilendirebilmelerini sağlayacak şekilde belirlemiş ve öğrencilere sunmuştur. Öğrenciler merkezdeki temanın hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla belirlenmiş etkinliklerden kendi ilgi ve kapasiteleri doğrultusunda seçimler yapmıştır. Daha sonra öğretmen, öğrencilerin seçtikleri etkinlikleri kendi hızlarında, bilişsel olarak gittikçe daha karmaşık zihinsel süreç gerektirecek şekilde gerçekleştirmeleri için ortam oluşturmuştur.

Buna göre, öğretmenin etkinliklerini aşağıdaki hangi model ya da yaklaşıma göre düzenlediği söylenebilir?

A) Basamaklı öğretim
B) Programlı öğretim
C) Tam öğrenme
D) Kuantum öğrenme
E) Aktif öğrenme

10. Bir coğrafya öğretmeni, "İklim Tipleri" konusunu işlemek için sınıfı küçük gruplara ayırır ve her bir gruba farklı bir iklim tipini araştırma görevi verir. Her grup, kendilerine verilen iklim tipi hakkında derinlemesine bilgi toplar, bu bilgileri özetler ve bir sunum hazırlar ve her bir gruptan aynı bölümü seçen öğrenciler konuyu tartışırlar. Ardından tartıştıkları konuyu öğretmek üzere kendi gruplarına geri dönerler. Son aşamada, tüm sınıf bir araya gelir ve her iklim tipinin dünya üzerindeki dağılımı, etkileri ve insan yaşamına etkileri hakkında genel bir tartışma yapar.

Buna göre öğretmenin kullanmış olduğu işbirliğine dayalı öğrenme tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Takım – oyun – turnuva
B) Birlikte öğrenme
C) Takım destekli bireyselleştirme
D) Karşılıklı sorgulama
E) Ayrılıp birleşme

11. Bir matematik öğretmeni, "İstatistiksel Grafikler" konusunu 5E modelini kullanarak işler. Öncelikle öğrencilere çeşitli grafik türlerini tanıttıktan sonra, sınıfı veri toplama konusunda düşünmeye teşvik eder ve kendi anketlerini oluşturarak veri toplamalarını sağlar. Anket sonuçları toplandıktan sonra, öğrenciler gruplara ayrılır ve topladıkları verileri farklı grafik türleri kullanarak göstermeye çalışırlar. Öğretmen, bu süreçte öğrencilerin grafikleri nasıl oluşturduklarını izler, onlara yol gösterir ve her öğrencinin katkıda bulunmasını sağlar. En sonunda, öğrenciler oluşturdukları grafikleri sınıfla paylaşarak, elde ettikleri verilerin yorumlanmasına yönelik bir sunum yaparlar.

Buna göre öğretmenin "öğrencilerin kendi oluşturdukları verileri yorumlayarak sunum yapmalarını sağlaması" **5E modelinin aşağıdaki aşamalarından hangisinde olduğunu gösterir?**

A) Giriş
B) Keşfetme
C) Açıklama
D) Derinleştirme
E) Değerlendirme

12. Bir biyoloji öğretmeni, "Endemik Türlerin Korunması" konusunu işlemek üzere bir ders planlar. Derse, bir bölgede endemik bir türün yok olma tehdidi altında olduğunu ve korunması için bilimsel önerilerin gerekli olduğunu anlatan bir makale okuyarak başlar. Öğrencilerden, türün neden tehdit altında olduğunu anlamaları ve bu duruma çözümler geliştirebilmeleri için araştırma yapmalarını ister. Öğrenciler, türün yaşam alanı, beslenme alışkanlıkları ve karşılaştıkları tehditler konusunda bilgi toplarlar, bu türün korunmasına yönelik uygulanabilir stratejiler geliştirmek üzere gruplara ayrılırlar ve sonuçları sınıf ortamında tartışırlar.

Buna göre öğretmen, aşağıdaki öğrenme-öğretme yaklaşım, yöntem veya tekniklerinden hangisini kullanmaktadır?

A) Tematik öğrenme
B) Örnek olay
C) Kuantum öğrenme
D) Probleme dayalı öğrenme
E) Ters – yüz öğrenme

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Tam öğrenme modelinde, tüm öğrencilerin belirlenen öğrenme kıstaslarına ulaşabilmesi hedeflenir. Bu model, öğrencilere eşit öğrenme fırsatları sağlamayı ve her bir öğrencinin öğrenme hedeflerine ulaşabilmesi için gereken desteği verilmesini önemser. Eğer bir öğretmen izleme testi sonucunda bazı öğrencilerin tam öğrenme ölçütüne ulaşamadığını tespit ederse, bu durumda bu öğrenciler için öğrenme sürecini yeniden düzenlemesi gerekir. Bu nedenle, "Öğrenme sürecini yöntemi ve tekniği değiştirerek yeniden düzenleme" seçeneği, öğrencilerin öğrenme hedeflerine ulaşmalarını sağlamak için öğretmenin öncelikli olarak uygulaması gereken stratejiyi temsil eder.

CEVAP: C

2. Etkinlikte, öğrencilerin dörder kişilik gruplara ayrılarak merak ettikleri bir ülkeyi seçmeleri, bu ülkenin özelliklerini araştırarak hangi yönleriyle tanıtılması gerektiğine karar vermeleri ve ulaştıkları sonuçları çeşitli formatlarda (drama, gazete, blog sayfası veya pano) sınıfa sunmaları istenmiştir. Bu açıklama, öğrencilerin aktif olarak katıldığı ve öğrenme sürecinin sonunda somut bir ürün ortaya koyduğu bir etkinlik önermektedir. Bu, proje temelli öğrenme yaklaşımının temel özelliklerinden biridir. Aynı zamanda, öğrencilere sunumlarını farklı formatlarda yapma seçeneği sunulması, öğrencilerin farklı yetenek ve ilgi alanlarına hitap eden bir yaklaşımı işaret eder. Bu da, çoklu zeka teorisinin uygulandığını gösterir, çünkü bu teori, insanların farklı zeka alanlarında farklı yeteneklere sahip olduğunu ve öğrenmenin bu farklı zekâ alanlarını hedef alarak daha etkili hale getirilebileceğini öne sürer.

CEVAP: D

3. Verilen açıklama, öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif rol oynadığı, karar alma, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde öncülük ettiği bir öğretim yaklaşımını ifade etmektedir. Bu durum, öğrencinin öz becerilerinin ve bağımsızlığının gelişimini destekleyen, öğrenci merkezli bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Bu özellikler öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif bir rol oynaması, karar verme, uygulama ve değerlendirme aşamalarında öncülük etmesi gerektiğini ve bu durumun öğrencinin öz becerilerinin gelişimine olanak tanıdığını belirttiği için, aktif öğrenme seçeneğini en iyi şekilde açıklar.

CEVAP: E

4. Gagne'nin Öğretim Durumları Modeli, etkili öğrenme ve öğretim için gerekli olan dokuz adımlı bir süreci içerir. Bu süreç, öğrencilerin dikkatini çekmekten başlayarak, öğrencilere yeni bilgileri nasıl anlamlandırıp hatırlayacaklarını göstermeye kadar uzanır. İlkokul birinci sınıf öğretmeninin ders başlangıcında öğrencilerinin dikkatini çekmek için büyük bir cam şişe kullanması, Gagne'nin ilk adımı olan dikkat çekme ile uyumludur. Ancak, öğretmenin bu materyali tanıtmasının ardından beklenen adım, dersin amacını ve içeriğini açıklamak olacaktır. Bu bağlamda, öğrencilere şişenin dersle ilgili amacını ve nasıl kullanılacağını anlatmak, Gagne'nin modelindeki hedeften haberdar etme aşamasına denk gelir. Bu aşama, öğrencilerin dersin hedeflerinden haberdar olmalarını ve ne öğreneceklerini bilmelerini sağlamak için gereklidir.

CEVAP: A

5. Farklı yeteneklere sahip bir öğrenci için etkinlik düzenlenirken, öğrencinin bireysel yeteneklerine ve ilgi alanlarına hitap eden bir yaklaşımın tercih edilmesi önemlidir. Çoklu Zeka, insanların farklı alanlarda zeka sahibi olduğunu ve eğitimin bu farklı zeka türlerini tanıyarak öğrencilerin her birine uygun öğrenme fırsatları sunması gerektiğini öne sürer. Bu yaklaşım, özellikle farklı yeteneklere sahip öğrencilerin, kendilerine en uygun şekilde öğrenmelerini sağlayacak aktivitelerle desteklenmelerini savunur. Bu yüzden farklı yetenek ve ilgi alanlarına sahip bir öğrenci için, bu öğrencinin bireysel yeteneklerini ve ilgilerini ön plana çıkaran ve geliştirmesine olanak tanıyan bir yaklaşım olan çoklu zeka seçeneği en uygunudur.

CEVAP: B

6. Bu etkinlikte öğretmenin uyguladığı öğrenme-öğretme yaklaşımı, 5E modelinin adımlarını yansıtmaktadır. 5E modeli, öğrencilerin yeni bilgileri keşfetmelerini, anlamalarını ve bu bilgileri mevcut bilgi yapılarına entegre etmelerini sağlayacak şekilde tasarlanmış bir öğretim modelidir. Bu etkinlikte öğretmenin adımları 5E modeline göre şu şekildedir:

Giriş: Öğrencilere konuyla ilgili bir video izletilerek konuya ilgileri çekilmiş ve motivasyonları artırılmıştır.

Keşfetme: Öğrencilerden ışık ve suyun fotosentez sürecindeki rollerini araştırmaları ve bir deney düzeneği kurarak fotosentezin hangi şartlarda daha verimli gerçekleştiğini gözlemlemeleri istenmiştir.

Açıklama: Öğretmen, öğrencilerin sorularını yanıtlamış, kaynaklar önermiş ve öğrencilerin ürettikleri fikirleri bilimsel açıklamalarla desteklemiştir.

Genişletme: Öğrencilerden, edindikleri bilgileri kullanarak evdeki bitkilerin sağlıklı büyümesi için nelere dikkat etmeleri gerektiği üzerine bir rehber hazırlamaları istenmiştir.

Değerlendirme: Öğretmen, öğrencilerin sürecin başından sonuna kadar yaptığı çalışmaları değerlendirmiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

7. Gagne'nin öğrenme ürünlerine göre, bilişsel stratejiler, öğrenme sürecinde bilgiyi işleme, anlamlandırma ve uygulama becerilerini geliştirmekle ilgilidir. Seçenekler arasında, "öğrencilerin kullanılmış malzemelerden yeniden kullanılabilir ürünler yapmalarını ve bunları tanıtacak afişler hazırlamalarını sağlamak", öğrencilerin mevcut kaynakları değerlendirme, problem çözme ve yaratıcılıklarını kullanma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.

CEVAP: D

8. Farklılaştırılmış öğretim yaklaşımı, öğrencilerin farklı ihtiyaçları, ilgi alanları ve öğrenme hızlarına göre öğretim stratejilerinin ve etkinliklerin uyarlanmasını içerir. Bu yaklaşım, her öğrencinin bireysel öğrenme hedeflerine ulaşmasını destekleyerek, öğrenme sürecini daha etkili ve anlamlı kılmayı amaçlar.

I. uygulama, öğrencilerin ilgi alanlarına göre kitap seçmelerini destekleyerek, onların motivasyonunu ve öğrenme sürecine katılımını artırır. Bu, öğrencilerin bireysel ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alan bir yaklaşımdır ve farklılaştırılmış öğretim prensiplerine uygundur.

II. uygulama, tüm öğrencilerden okuma etkinliklerini aynı hızda tamamlamalarını istemek, farklılaştırılmış öğretim yaklaşımının temel prensiplerinden biri olan öğrencilerin bireysel öğrenme hızlarına uyum sağlama ilkesiyle çelişir. Bu nedenle, farklılaştırılmış öğretim ile uyumlu değildir.

III. uygulama, öğrencilerin kendi öğrenme hedeflerini belirlemelerini ve bu hedeflere ulaşmak için kişisel planlar yapmalarını destekler. Bu, öğrencilerin bireysel hedeflerine ve öğrenme süreçlerine odaklanmayı içerir ve farklılaştırılmış öğretim yaklaşımına uygundur.

CEVAP: D

9. Etkinliklerin öğrencilerin kendi hızlarında ve zihinsel süreçlerinin karmaşıklığını artırarak gerçekleştirmeleri Basamaklı Öğretim ile ilişkilendirilebilir. Basamaklı öğretim, merkeze alınan bir konu, tema ya da kavramdan hareketle çeşitli etkinliklerin oluşturulması ve etkinliklerin öğrenciler tarafından kişisel ilgi alanları ve bilişsel kapasitelerine göre seçmelerine dayanır. Öğretmenin öğrencilere sunduğu etkinlikler, öğrencilerin ilgi ve kapasitelerine göre seçim yapmalarına izin verirken, aynı zamanda her etkinliğin zihinsel olarak daha karmaşık hale geldiği bir yapı içerir. Öğrenciler, öğrenme süreçlerindeki bir sonraki "basamak" için gerekli olan önceki bilgi ve becerilere dayanarak, kişisel hızlarında ilerlerler. Bu da, bilgi ve becerilerin katmanlı bir şekilde inşa edilmesini sağlar.

CEVAP: A

10. Ayrılıp birleşme tekniğinde, öğrenciler ilk olarak küçük gruplarda bir araya gelir ve belirli bir konu hakkında bilgi toplarlar. Daha sonra, her gruptan belirli öğrenciler diğer gruplarla bilgi alışverişinde bulunmak üzere farklı gruplarla bir araya gelir. Son olarak, her öğrenci kendi ana grubuna dönerek öğrendikleri bilgileri paylaşır. Bu yöntem, öğrencilerin farklı perspektiflerden bilgi edinmelerini ve bu bilgileri arkadaşlarıyla paylaşarak öğrenmeyi pekiştirmelerini sağlar.

CEVAP: E

11. Öğrencilerin kendi oluşturdukları verileri yorumlayarak sunum yapmaları süreci, 5E modelinin açıklama aşamasına işaret eder. Bu aşamada, öğrencilerin keşfettikleri kavramlar veya beceriler hakkında daha derin bir anlayışa sahip olmaları beklenir ve öğretmenin rehberliğiyle yeni bilgilerini açıklamaları teşvik edilir. Öğrencilerin kendi anketlerini oluşturup topladıkları verileri grafiklerle göstermeleri ve sonra bu grafikler ve veriler hakkında sunum yapmaları, öğrendiklerini kavradıklarını ve açıklayabildiklerini gösterir.

CEVAP: C

12. Öğretmenin kullandığı yaklaşım, öğrencilere gerçek dünya problemlerini çözmeleri için fırsat tanıyan ve araştırma, analiz ve eleştirel düşünme becerilerini kullanarak çözüm üretmeyi hedefleyen bir yöntemdir. Öğrencilerin, belirli bir konuyu araştırarak, onunla ilgili sorunları anlamaları ve bu sorunlara çözümler geliştirmeleri istenmektedir. Bu tarz bir yaklaşım, probleme dayalı öğrenme modeliyle uyum içindedir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. Geometrik şekillerin alan ve çevre hesaplamalarını öğrenmeyi amaçlayan bir öğrenci öncelikle çeşitli nesnelerin gerçek hayattaki örneklerini incelemiş ve bu nesnelerin alan ve çevrelerini hesaplamalarını nesneler üzerinde uygulamalar yaparak çalışmıştır.

Kolb'a göre, bu öğrencinin sahip olduğu iki öğrenme stili aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

A) Somut yaşantı - Aktif yaşantı
B) Soyut kavramsallaştırma - Somut yaşantı
C) Yansıtıcı gözlem - Aktif yaşantı
D) Somut yaşantı - Yansıtıcı gözlem
E) Soyut kavramsallaştırma - Aktif yaşantı

2. **Basamaklı öğretim modeli temel alınarak; asit yağmuru ve bunun çevreye etkileri konusuyla ilgili farklı düzeylere göre oluşturulan bir görev listesinde, aşağıda kilerden hangisi daha üst düzeyde beceri gerektirmektedir?**

A) Asit ve bazlarla ilgili makaleler okuyup özetleme
B) Asit ve bazlarla ilgili blog yazılarını inceleme
C) Günlük kullanımda olan asit ve bazları içeren ürünlerin listesini yapma
D) Asit yağmuru ve çevre üzerindeki etkileri hakkında bir rapor yazma
E) Bir çevre mühendisiyle asit yağmuru hakkında görüşme yapma

YARGI YAYINEVİ

3. Bir fizik öğretmeni, "Kinetik ve Potansiyel Enerji" konusunu işleyeceği dersini 5E Öğretim Modeli'ni temel alarak planlamıştır. Öncelikle öğrencilere önce enerji türleriyle ilgili görsellerden yararlanarak kısa bir bilgi vermiş sonrasında öğrencilerin birkaç basit deney ile enerji dönüşümlerini gözlemlemelerini sağlamıştır. Öğrenciler, gözlemlerini ve deney sonuçlarını sınıfta sunarak enerji dönüşümlerini açıklamışlar ve sonra öğretmen öğrencilerden günlük hayatta enerji dönüşümü örnekleri bulmalarını ve bulunan örneklerin gruplar halinde incelenmesini istemiştir. Son olarak öğrencilerden bir yüksek atılım rampası tasarlayarak kinetik ve potansiyel enerjiyi nasıl optimize edebileceklerini planlamalarını istemiş ve konuyla ilgili bir değerlendirme testi uygulamıştır.

Buna göre, öğrencilerin "yüksek atılım rampası tasarlayarak kinetik ve potansiyel enerjiyi nasıl optimize edebileceklerini planlamaları" **5E Öğretim Modelinin hangi aşamasında uygulanan bir etkinliktir?**

A) Giriş B) Derinleştirme C) Açıklama
D) Değerlendirme E) Keşfetme

4. Bir fen bilgisi öğretmeni, "Canlılar ve Enerji Dönüşümleri" konusunu işlerken öğrencilerin öğrenme konusunu derinlemesine anlamalarını ve konuyla ilgili becerilerini geliştirmelerini hedeflemektedir. Bu amaçla dersi aşağıdaki gibi planlamıştır:

- Öğrencilere canlılar arasındaki enerji transferi hakkında bir metin okutulur.
- Öğrenciler, metni tek tek okuduktan sonra anahtar kavramları özetleyip sınıfta paylaşırlar.
- Her öğrenci okudukları metin içinden sorular hazırlar.
- Her öğrenci, hazırladığı soruları kendi başlarına cevaplar ve sonra grup içinde tartışırlar.
- Öğrenciler, öğrendikleri bilgileri kullanarak bir besin zinciri haritası oluşturur ve bu haritayı sınıfta arkadaşlarına sunarlar.

Bu ders planı çerçevesinde öğretmenin kullandığı öğretim yaklaşımı veya kuramı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Beyin temelli öğrenme B) Çoklu zeka
C) Aktif öğrenme D) Tematik öğrenme
E) Basamaklı öğretim

5. Tam öğrenmede hızlı öğrenen öğrenciler, yavaş öğrenen öğrenciler eksikliklerini tamamlayıncaya kadar yeni bir öğrenmeye geçemezler. Ancak öğrendikleri konuyla ilgili zenginleştirilmiş öğrenme etkinlikleriyle karşı karşıya getirilir. Bu durum hızlı öğrenen öğrenciler açısından zaman ve fırsat kayıplarına sebep olur.

Buna göre, yukarda belirtilen olumsuz durumla karşılaşmamak için öncelikle aşağıdakilerden hangisi göz önünde bulundurulmalıdır?

A) Her öğrenci için farklı öğrenme teknikleri uygulama
B) Homojen bir sınıf yapısının oluşumunu sağlama
C) Öğrenci seviyesine göre farklı konular belirleme
D) Yavaş öğrenenlere, sık sık pekiştireç verilmesini sağlama
E) Hızlı öğrenen öğrencilerin yavaş öğrenenlere yardımcı olmalarını isteme

6. Bir öğretmen öğrenme-öğretme sürecinin nasıl düzenleneceğiyle ilgili görüşlerini "Bilgiyi algılama, örgütleme, anlamlandırma, yorumlama kapasitesi bireylere göre farklılık gösterdiği için; öğrenme-öğretme sürecinin bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak yapılandırılmalıdır." şeklinde ifade etmiştir.

Buna göre, öğretmenin Beyin Temelli Öğrenme yaklaşımının hangi ilkesine vurgu yaptığı söylenebilir?

A) Beyin, paralel bir işlemcidir.
B) Bireyin fizyolojik yapısını etkileyen her şey öğrenme etkiler.
C) Öğrenme teşvikle artar; tehditle azalır.
D) Her beyin biriciktir.
E) Öğrenme dikkat ve çevresel algıyı içerir.

7. Bir coğrafya öğretmeni, "Küresel İklim Değişikliği" konusunu işleyeceği ders için öğrencilerden, dünyanın farklı bölgelerinde iklim değişikliğinin neden olduğu çevresel sorunları araştırmalarını ve bu sorunların insan yaşamı üzerindeki etkilerini incelemelerini ister. Her öğrenci, belirli bir bölgeyi seçer ve bu bölgenin iklim değişikliği ile mücadelesindeki zorluklar, uygulanan çözüm stratejileri ve bu stratejilerin etkinliği hakkında bilgi toplar. Öğrenciler, topladıkları bilgileri kullanarak bir sunum hazırlar ve ardından bu bilgileri bir sınıftaki diğer öğrencilerle paylaşırlar.

Buna göre, öğretmenin öğrenme-öğretme sürecini aşağıdaki model ya da stratejilerden hangisine göre yapılandırdığı söylenebilir?

A) Buluş yolu
B) Basamaklı öğretim
C) Programlı öğretim
D) Aktif öğrenme
E) Proje temelli öğrenme

8. Aşağıda bir araştırma deseni ve araştırmadan elde edilen sonuçlar verilmiştir:

Matematik öğretiminde programlı öğretimin kullanılmasının grupla öğretim yaklaşımlarına göre nasıl sonuçlar ortaya çıkaracağını görmek amacıyla yapılan araştırmada aynı sınıf içerisinde bulunan öğrencilerden bir kısmı deney grubu olarak seçilmiş ve bu öğrencilere matematik konuları programlı öğretime ilişkin özel olarak hazırlanmış materyaller yardımıyla sunulmuştur. Diğer öğrenciler ise kontrol grubu olarak belirlenmiş ve bu öğrencilere matematik konuları grupla öğrenme-öğretme yaklaşımlarına göre sunulmuştur. Sonuçta deney grubundaki öğrencilerin matematik başarısı daha yüksek çıkmıştır.

Araştırma sonuçları dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Programlı öğretim materyalleri öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri edinmesine katkı sunmuştur.
B) Programlı öğretim materyalleri öğrencilerin öğrenmeye güdülenmelerini artıran bir etki göstermiştir.
C) Materyaller aracılığıyla her bireyin kendi hızında ilerlemesi grup etkinliklerine göre daha etkilidir.
D) Bilgi birimleri arasındaki aşamalılık ilişkisi öğrenmeyi anlamlı hale getirerek başarıyı artırmıştır.
E) Dönüt ve düzeltmelerin anında verilmesi öğrenme sürecinde akademik başarıyı artırmıştır.

YARGI YAYINEVİ

9. Öğrenme - öğretme sürecinde öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulunduran Özlem Öğretmen, gözlemlerinden yararlanarak öğrenme ortamlarını düzenlemiştir.

Öğrencilerinden;

Ali : Bireysel çalışma, problem çözme basamaklarını kullanma, analitik düşünme,

Melike : Grupla çalışma, rol oynama, sezgisel düşünme, deney yapma,

Hakan : Pano, şema, harita, grafik vb. inceleme, yazılı posterler yoluyla sunum yapma,

özelliklerine sahip olduğunu belirlemiş ve öğrenme-öğretme sürecini buna göre tasarlamıştır.

Kolb'a göre, öğrencilerin öğrenme biçimlerinin sırasıyla aşağıdaki hangi kategoride yer aldığı söylenebilir?

A) Somut yaşantı – Aktif yaşantı – Soyut kavramsallaştırma
B) Yansıtıcı gözlem – Soyut kavramsallaştırma - Aktif yaşantı
C) Soyut kavramsallaştırma – Somut yaşantı – Yansıtıcı gözlem
D) Aktif yaşantı – Aktif yaşantı – Yansıtıcı gözlem
E) Yansıtıcı gözlem – Soyut kavramsallaştırma – Somut yaşantı

11. Öğretim yöntem ve teknikleri dersini işleyen bir öğretim elamanı, derse başlamadan önce, derste ele alınacak yaklaşımla dersini işleyen öğretmenlerin, geleneksel yöntemleri uygulayan öğretmenlere göre daha başarılı olduğunu belirten bir araştırma sonucunu öğrencilerine açıklamıştır. Bu yaklaşımın ilkelerinin, öğrenme-öğretme sürecinde kullanılmasıyla öğretmenlerin başarılı uygulamalar yapabilecekleri-ni belirtmiştir.

Buna göre, öğretmenin Gagne'nin dersin işleniş basamaklarından hangisine göre hareket ettiği söylenebilir?

A) Dikkat çekme
B) Hedeften haberdar etme
C) Uyarıcı materyal sunma
D) Önbilgileri hatırlatma
E) Dönüt sağlama

YARGI YAYINEVİ

10. **Aktif katılımla daha iyi öğrenen, söylenenden daha çok yapılanı hatırlayan; gezi, inceleme, model- maket yapma gibi fiziksel aktivitelere katılımdan zevk alan, bulundukları çevreye ve onu kapsayan sistemlere karşı duyarlı olan ve sorumlu davranan, organizasyon yapma özellikleri gelişmiş öğrencilerin aşağıdaki zekâ alanlarından hangisinin daha baskın olduğu söylenebilir?**

A) Sözel B) Mantıksal C) Görsel D) İçsel E) Bedensel

12. **Aşağıdakilerden hangisi çoklu zekâ yaklaşımını temele alan bir öğretmenin öğrenme - öğretme sürecinde göstermesi gereken davranışlar arasında yer almaz?**

A) Öğrenme - öğretme sürecinde bireysel farklılıkları dikkate almak ve önemsemek
B) Öğrenme - öğretme sürecinde farklı yöntem ve tekniklerle etkinliklerini çeşitlendirmek
C) Öğrenme - öğretme sürecinde öğrencilerin aktif olduğu öğretim tekniklerine yer vermek
D) Öğrenme - öğretme sürecinde farklı duyu organlarına hitap edecek materyallerden yararlanmak
E) Öğrenme - öğretme sürecinde her zekâ alanına göre etkinlik planlamak ve bunları düzenlemek

ÇÖZÜMLER

1. David Kolb'un Deneysel Öğrenme Teorisine göre, öğrenme süreci dört aşamadan oluşur: Somut Yaşantılar, Yansıtıcı Gözlem, Soyut Kavramsallaştırma ve Aktif Deneyim. Bu süreçte öğrenciler önce doğrudan deneyimlerle karşılaşır (Somut Yaşantılar), sonra bu deneyimleri gözlemler ve üzerinde düşünür (Yansıtıcı Gözlem), bu gözlemlerden soyut kavramlar ve genellemeler çıkarır (Soyut Kavramsallaştırma), ve son olarak yeni fikirleri veya kavramları dünyayla etkileşime girerek test eder (Aktif Deneyim). Verilen duruma bakıldığında, öğrenci gerçek hayattaki nesneler üzerinde çalışarak (Somut Yaşantılar) ve uygulamalı aktiviteler yaparak (Aktif Deneyim) öğrenmektedir. Bu aktiviteler, öğrencinin öğrenmeyi deneyim yoluyla ve pratik uygulamalarla yapılandırdığını göstermektedir. Dolayısıyla, öğrencinin öğrenme stilini Kolb'un modeline göre tanımlamak gerekirse, Somut Yaşantı - Aktif Yaşantı en uygun seçenek olacaktır.

CEVAP: A

2. "Asit yağmuru ve çevre üzerindeki etkileri hakkında bir rapor yazma" etkinliği diğerlerine göre daha üst düzey bir etkinliktir. Bu etkinlik, basamaklı öğretim modelinde öğrencilerin bilgilerini daha yüksek bir düzeyde sentezleme ve uygulama becerilerini geliştirmelerini gerektirir. Çünkü bu etkinlik araştırma yapma ve rapor yazma, öğrencilerin kritik düşünme, analiz etme ve kompleks bilgileri yazılı bir formatta ifade etme yeteneklerini kullanmalarını zorunlu kılar. Bu beceriler, Bloom'un Taksonomisindeki daha yüksek düzeyde bilişsel işlemlere karşılık gelir ve basamaklı öğretim modelinde öğrencinin bilgiyi derinlemesine işlemesine ve anlamlandırmasına imkan tanır.

CEVAP: D

3. Öğrencilerden bir yüksek atılım rampası tasarlamalarını ve kinetik ve potansiyel enerjiyi nasıl optimize edebileceklerini planlamalarını istemek, öğrencilerin öğrenilen bilgiyi gerçek hayattaki yeni bir duruma uygulamalarını ve bu bilgileri genişletmelerini gerektirir. Bu durum, derinleştirme aşamasının bir parçasıdır, çünkü öğrencilerin öğrendikleri bilgileri daha karmaşık veya farklı bir bağlama taşımalarını ve bunun üzerine inşa etmelerini istemektedir.

CEVAP: B

4. Bu ders planında öğretmen, öğrencileri aktif olarak bilgi işleme, anlama ve uygulama süreçlerine dahil eden bir yaklaşım benimsemiştir. Öğrencilerin metni okuması, önemli kavramları özetlemesi, kendi sorularını hazırlayıp cevaplaması ve son olarak öğrendikleri bilgileri kullanarak bir besin zinciri haritası oluşturup bunu sınıfta sunması, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını gerektirir. Bu süreç, öğrencilerin bilgiyi keşfetmelerini, yorumlamalarını ve uygulamalarını sağlar, bu da aktif öğrenme yaklaşımının temel özelliklerindendir.

CEVAP: C

5. Tam öğrenme modelinde karşılaşılan bir sorun, hızlı öğrenen öğrencilerin beklemek zorunda kalması ve bu durumun potansiyel olarak zaman ve fırsat kaybına yol açabilmesidir. Bu durumu önlemenin bir yolu, homojen bir sınıf yapısının oluşumunu sağlamadır. Homojen sınıf yapısı, benzer öğrenme hızlarına, yeteneklere veya öğrenme seviyelerine sahip öğrencilerin bir araya getirilmesi anlamına gelir Homojen sınıf yapısını oluşturmak, öğretmenin tüm öğrenciler için uygun zorluk seviyesinde öğretim sağlamasına olanak tanır. Bu durumda, hızlı öğrenen öğrenciler yeni konulara geçişte yavaş öğrenen öğrencilere göre daha az bekler ve bu şekilde daha az zaman kaybı yaşarlar.

CEVAP: B

6. Öğretmenin ifadesi, öğrenme-öğretme sürecinin bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak yapılandırılması gerektiğine dair bir görüşü yansıtmaktadır. Bu, Beyin Temelli Öğrenme yaklaşımının "Her beyin biriciktir." ilkesine vurgu yapar. Bu ilke, her bireyin beyin yapısının ve dolayısıyla algılama, örgütleme, anlamlandırma ve yorumlama kapasitesinin farklı olduğunu kabul eder.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

7. Öğretmenin, öğrencilerden dünyanın farklı bölgelerinde iklim değişikliğinin neden olduğu çevresel sorunları araştırmalarını, bu sorunların insan yaşamı üzerindeki etkilerini incelemelerini istemesi ve sonrasında topladıkları bilgilerle sunum hazırlayıp sınıfta paylaşmaları, proje temelli öğrenme yöntemine uygun bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Proje temelli öğrenme, öğrencilerin gerçek dünya sorunları üzerinde çalışmalarını, kendi başlarına araştırma yapmalarını ve elde ettikleri bilgileri sentezleyerek sunumlar hazırlamalarını içeren, öğrenci merkezli bir öğrenme modelidir.

CEVAP: E

8. Araştırmanın sonuçları, programlı öğretim kullanılarak matematik eğitimi verilen deney grubundaki öğrencilerin matematik başarısının, grupla öğrenme-öğretme yaklaşımlarına göre eğitim verilen kontrol grubundaki öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermiştir. Programlı öğretim, öğrencilere öğrenme konularını adım adım öğrenmelerini sağlayan yapılandırılmış bir yaklaşım sunar ve bireysel öğrenme hızlarına göre ilerlemeyi destekler. Bu yaklaşımın, öğrencilerin öğrenmeye güdülenmelerini artırması, her bireyin kendi hızında ilerlemesinin etkili olduğunu göstermesi, bilgi birimleri arasındaki aşamalılığın öğrenmeyi anlamlı hale getirerek başarıyı artırması, ve dönüt ile düzeltmelerin anında verilmesinin öğrenme sürecinde akademik başarıyı artırması gibi olumlu sonuçlar verdiğinin de göstergesidir. Bu sonuçlar, programlı öğretimin etkililiğine işaret etmektedir, ancak öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri üzerindeki etkisine dair doğrudan bir yorum yapmamız için kanıt sunmaz.

CEVAP: A

9. Özlem Öğretmen'in öğrencileri ve onların özelliklerine göre:

- Ali'nin özellikleri soyut kavramsallaştırma kategorisine işaret eder çünkü bireysel çalışma, analitik düşünme ve problem çözme basamaklarını kullanma, teorik bilgilere dayalı soyut kavramlarla çalışmayı ifade eder.
- Melike'nin özellikleri, somut yaşantılar kategorisine işaret eder çünkü doğrudan deneyimlerle ve etkileşimle öğrenmeyi ifade eder.
- Hakan'ın özellikleri, yansıtıcı gözlem kategorisine işaret eder çünkü gözlemlenen bilgi üzerinde düşünmeyi ve bu bilgiyi yansıtmayı ifade eder.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

10. Aktif katılımla daha iyi öğrenen, söylenenden çok yapılanı hatırlayan, fiziksel aktivitelere katılmaktan zevk alan ve bulundukları çevreye karşı duyarlı olan öğrencilerin özellikleri, Gardner'ın Çoklu Zeka Teorisi'ndeki bedensel-kinestetik zekâ alanıyla örtüşmektedir. Bedensel-kinestetik zekâya sahip bireyler, fiziksel etkinliklerde başarılı olma, ellerini ve bedenlerini becerikli bir şekilde kullanma, nesnelerle etkileşimde bulunma ve fiziksel hareketler aracılığıyla öğrenme konusunda yüksek bir kapasiteye sahiptirler. Bu öğrenciler, gezi, inceleme, model-maket yapma gibi etkinliklerde kendilerini ifade edebilirler ve bu tür aktivitelerden keyif alırlar.

CEVAP: E

11. Öğretim elemanının ders başlamadan önce öğrencilere bir araştırma sonucu açıklaması ve bu yaklaşımın ilkelerinin kullanılmasıyla öğretmenlerin daha başarılı uygulamalar yapabileceklerini belirtmesi, öğrencilerin ders hakkında ne öğreneceklerini ve neden önemli olduğunu anlamalarını sağlamak amacı taşır. Bu, öğrencilerin dersin hedefleri hakkında bilgilendirilmesi ve motivasyonlarının artırılması ile doğrudan ilişkilidir. Bu açıklama hedeften haberdar etme basamağı ile uyumludur.

CEVAP: B

12. Çoklu Zeka Teorisi, öğretmenlere öğrencilerin farklı yeteneklerine ve öğrenme stillerine uygun öğretim stratejileri geliştirme konusunda rehberlik eder. Ancak, her zekâ alanına göre özel etkinlikler planlamak ve düzenlemek, özellikle sınıfın büyüklüğü, zaman kısıtlamaları ve kaynakların sınırlı olması gibi pratik sınırlamalar nedeniyle zorlayıcı olabilir. Bu, öğretmenlerin her bir zekâ türünü ayrı ayrı ele alarak, her birine özel ders planları oluşturmasını gerektirir ki, bu da gerçekçi olmayabilir ve öğretim sürecinin karmaşıklığını artırabilir. Bu karmaşıklığı önlemek ve tüm öğrencilere ulaşmak için öğretmenlere önerilen "öğrenme - öğretme sürecinde her zekâ alanına göre etkinlik planlamak ve bunları düzenlemek" değil; "öğrenme - öğretme sürecinde, farklı yöntem ve tekniklerle etkinliklerini çeşitlendirmek" olarak belirtilmiştir.

CEVAP: E

1. Bir coğrafya öğretmeni, "Kıtaların ve okyanusların konumsal önemindeki değişimi örneklerle açıklar." kazanımı için düzenlediği etkinlikte öğrencileri için farklı seviyelerde çalışma konuları ya da problem durumları belirlemiştir. Bazı öğrencilere dünya haritası üzerinde kıtaları ve okyanusları bulma görevi vermiş, daha ileri seviyedeki öğrencilere kıtaların sınırlarını ve okyanus akıntılarını belirlemelerini istemiştir. Diğer öğrenciler için ise, çeşitli kıtalar arasındaki mesafeleri ölçmeleri ve okyanus akıntılarının iklim üzerindeki etkilerini araştırmaları gibi daha karmaşık görevler belirlenmiştir.

Bu öğretmenin kullanmış olduğu öğrenme öğretme model veya yaklaşımı aşağıdakilerden hangisine daha uygundur?

A) Proje temelli öğrenme
B) Farklılaştırılmış öğretim
C) Kuantum öğrenme
D) Ters – yüz öğrenme
E) Basamaklı öğretim

2. Bir Dil ve Anlatım öğretmeni, öğrencilerine "Edebiyat ve Toplum" konusunu işlerken farklı öğrenme materyallerini öğrenme sürecine entegre eden bir ders planı hazırlar. Öğrenciler önce, toplum içinde edebiyatın rolünü anlatan video dersleri çevrimiçi olarak izlerler. Ardından sınıf içinde, izledikleri videolardaki konuları tartışarak fikir alışverişinde bulunurlar. Öğretmen daha sonra her öğrenciden, toplumsal bir olayı edebi bir metne dönüştürmeleri ve bunu sınıf web sitesinde yayınlamaları ister. Öğretmen, sınıf web sitesinde yayımlanan gönderileri yorumlar ve her öğrenciye dönüt verir.

Öğretmenin uygulaması aşağıdaki öğrenme öğretme model veya yaklaşımlarından hangisi kapsamında yer alır?

A) Tam öğrenme
B) Programlı öğretim
C) Harmanlanmış öğrenme
D) Ters – yüz öğrenme
E) Probleme dayalı öğrenme

3. Bir fen bilimleri öğretmeni, öğrencilere bitkilerin yaşam döngüsünü öğretmek için bir dizi etkinlik planlar. Öğrenciler öncelikle, çeşitli bitkilerin tohumlarını inceler ve bu tohumların her birinin özelliklerini sınıfta paylaşırlar. Daha sonra öğrenciler, tohumların nasıl filizlendiğini gözlemlemek için sınıfta küçük bir bahçe oluştururlar. Öğretmen, bu süreci, tohumun filizlenme, büyüme, çiçek açma ve yeni tohumlar üretme aşamalarını içeren bir döngü olarak açıklar. Öğrenciler, gözlemleri hakkında günlük tutar ve bitkinin gelişim aşamalarını sınıf panosunda bir zaman çizelgesi üzerinde gösterirler.

Buna göre, öğretmenin uygulaması aşağıdaki öğrenme öğretme model veya yaklaşımlarından hangisi kapsamında yer alır?

A) Basamaklı öğretim
B) Aktif öğrenme
C) Kuantum öğrenme
D) Çoklu zeka
E) Tam öğrenme

4. Bir aday öğretmenin Öğretmenlik Uygulaması dersi için gittiği okuldaki bir sınıftan gözlem notları şöyledir:

- Öğrencilerin tümüyle etkin oldukları öğrenme görevlerinden yararlanılarak hedeflere ulaşma süreci oluşturuldu.
- Öğrencilerin deneyimleri sonucunda ulaştıkları farklı bilgilerin açıklanması istendi.
- Öğrencilerin ulaştıkları farklı sonuçlar önemsenerek istendik davranışlar pekiştirildi.
- Öğrenme sürecinde birincil veri kaynakları kullanılarak sürecin değerlendirilmesi yapıldı.

Buna göre aday öğretmenin gözlemlediği uygulamalar aşağıdaki öğretim yaklaşım ya da modellerinden hangisinin kapsamında yer alır?

A) Yapılandırmacılık
B) Tam öğrenme
C) Çoklu zekâ
D) Probleme dayalı öğrenme
E) Basamaklı öğretim

YARGI YAYINEVİ

5. **Öğrenme-öğretme sürecini iş birlikli öğrenme yaklaşımına göre tasarlayan bir öğretmenin aşağıdakilerden hangisini yapması uygun değildir?**

A) Öğrenme sürecinde öğrencilerin yeteneklerine göre bireysel çalışma görevleri vermek
B) Öğrenciler arasında etkileşim sağlamak amacıyla heterojen gruplar oluşturmak
C) Öğrenme sürecinde grup çalışmalarını yönlendirecek lider öğrenciler belirlemek
D) Grup içinde her öğrencinin yetenekleri ölçüsünde sorumluluk almasını sağlamak
E) Öğrencilerin bilgi ve fikir alışverişi yapabilmeleri için tartışma etkinliği düzenlemek

7. Bir öğretmen 6. Sınıf fen bilimleri dersinde öğrenme güçlüğü yaşayan ve düzenli çalışma sorunu olan öğrencileri belirler. Her bir öğrenci için üst sınıflardan başarılı öğrencilerden bir öğrenciyi görevlendirir. Her hafta düzenli olarak 6. sınıf öğrencilerinin öğrenme eksiklerini giderme, pekiştirme ve tekrar çalışmaları yapması için, görevlendirilen öğrencilerle bir araya gelmelerini sağlar.

Buna göre, öğretmenin gerçekleştirdiği uygulama aşağıdakilerden hangisine örnektir?

A) Mikro öğretim
B) Tutor destekli öğretim
C) Basamaklı öğretim
D) Programlı öğretim
E) Harmanlanmış öğrenme

6. **Etkinliklerini Çoklu Zekâ Kuramı'na uygun olarak planlayan bir sosyal bilgiler öğretmeninin düzenleyeceği etkinliklerden hangisi, görsel - uzamsal zekâ alanının geliştirilmesinde daha az etkilidir?**

A) Öğrencilerin konuyla ilişkili grafikler hazırlamasını istemesi
B) Zihin haritaları ve balık kılçığı diyagramından yaralanması
C) Konuyla ilgili öğrencilerden posterler hazırlamasını istemesi
D) Konunun sunumunda gazete haberlerinden yararlanması
E) Öğrencilerden kavram haritaları oluşturmalarını istemesi

8. **Aşağıdakilerden hangisi, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre düzenlenen bir sınıf ortamında ders işlenirken yapılması gerekenler arasında yer almaz?**

A) Öğretmenin, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alarak etkinlikler düzenlemesi
B) Öğrencilerin, bilgi üreten bilim insanları olarak görülmesi
C) Öğretmen ve öğrenciler arasında karşılıklı ve yoğun bir etkileşim bulunması
D) Etkileşim alanları oluşturarak öğrencilerin birbirlerinden öğrenmelerinin sağlanması
E) Öğrencilerin verdiği yanlış cevaplara öğretmenlerin anlık dönüt – düzeltmeler vermesi

YARGI YAYINEVİ

9. Bir öğretmen, öğrenme-öğretme sürecini bilgiyi edinme, edinilen bilgileri problemlerin çözümünde kullanma ve veriler ışığında olayları analiz etme, eleştirel düşünme, yeni düşünceler ortaya koyma anlayışıyla düzenlemek istemektedir. Bu amacını gerçekleştirmek için, "Sürdürülebilirlik" temasını merkeze alarak, öğrencileri için kazanımlar oluşturmuş ve bu kazanımlara göre düzenlenecek etkinliklerden öğrencilerin istediklerini seçebileceklerini belirtmiştir. Her öğrenci seçtiği etkinliğin özelliğine göre öncelikle temel kavramları edinmiş, ardından etkinlikle ilgili problemlere çözümler üretilmiş ve son olarak tüm kavramlara hakim olunması ve yenilikçi ve eleştirel bir bakış açısıyla analizler yapmışlardır.

Buna göre öğretmenin aşağıdakilerden hangisini uyguladığı söylenebilir?

A) Programlı öğretim
B) Tam öğrenme
C) Basamaklı öğretim
D) Proje temelli öğrenme
E) 5E

10. Bir öğretmen Sosyal Bilgiler dersinde "Kendisini farklı özelliklere sahip diğer bireylerin yerine koyar." kazanımı çerçevesinde bir dizi etkinlik yaptıktan sonra öğrencilere farklı kültürlere, yerlere ait fotoğraflar göstermiş, videolar izletmiş ve öğrencilere "Bizim gibi yaşamayan insanlar gibi düşünmezsek, onları anlamaya çalışmazsak dünya nasıl bir hal alır?" sorusunu yöneltmiştir.

Bu etkinliğin amacı, Gagne'nin öğretme durumları modeline göre aşağıdakilerden hangisidir?

A) Performansı ortaya çıkarma
B) Dikkat çekme
C) Uyarıcı materyal sunma
D) Dönüt sağlama
E) Ön bilgileri hatırlatma

11. Bir sosyal bilgiler öğretmeni "Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde yasama, yürütme ve yargı güçleri arasındaki ilişkiyi açıklar." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikte sınıfındaki öğrencileri üçer kişilik gruplara ayırarak, öğrencilerin "yasama, yürütme ve yargı güçleri" konusuna çalışmaları için bu konuları her gruba dağıtır ve gruptaki her üyenin kendi konusunu bireysel olarak çalışmasını ister. Sonra farklı gruplarda aynı konuyu çalışan öğrencilerin bir araya gelerek yeni gruplar oluşturmalarını ve konular üzerine aralarında tartışmalarını ister. En sonunda öğrencilerin ilk gruplarına dönerek kendi konularını grubun diğer üyeleriyle paylaşmalarını ister.

Buna göre öğretmen işbirliğine dayalı öğrenmenin aşağıdaki tekniklerinden hangisini kullanmıştır?

A) Takım – oyun – turnuva
B) Birlikte öğrenme
C) Karşılıklı sorgulama
D) İkili denetim
E) Ayrılıp birleşme

12. Bir tarih öğretmeni, öğrencilerinin Osmanlı İmparatorluğu'nun yükseliş ve düşüş dönemlerini daha iyi anlamaları için bir dizi etkinlik düzenlemiştir. Öğretmen ders başlangıcında öğrencilere o dönemlere ait birkaç tablo ve harita göstermiş ve bu görsellerin önemini açıklamıştır. Ardından öğrencilere, "Eğer o dönemde yaşayan bir insan olsaydınız, günlük hayatınız nasıl olurdu ve tarihin akışını nasıl etkileyebilirdiniz?" sorusunu yöneltmiştir. Öğretmen, öğrencilerden her birinin bu soruya bireysel olarak cevap vermesini ve bu sorunun cevabını içeren kısa bir hikaye yazmalarını istemiştir.

Buna göre, öğretmenin öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki model, yöntem veya tekniklerden hangisi kullandığı söylenebilir?

A) Çoklu zekâ
B) Proje temelli öğrenme
C) Yapılandırmacılık
D) Aktif öğrenme
E) Kuantum öğrenme

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Bu öğretmenin öğrencilere farklı seviyelerde çalışma konuları veya problem durumları belirlemesi, Farklılaştırılmış Öğretim yaklaşımına uygundur. Farklılaştırılmış öğretim, öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçları, ilgi alanları ve yetenek seviyeleri göz önünde bulundurularak tasarlanan bir öğrenme-öğretme sürecidir. Öğretmen, bu yaklaşımı kullanarak, her öğrencinin öğrenme hızına ve seviyesine uygun etkinlikler sunar, böylece tüm öğrencilerin ders içeriğini anlamalarını ve öğrenme hedeflerine ulaşmalarını sağlar.

CEVAP: B

2. Bu öğretmenin ders planı, öğrencilerin çevrimiçi video dersleri izlemesi, sınıf içinde tartışma yapması, bir edebi metin yazması ve bu metni sınıf web sitesinde yayınlaması gibi hem çevrimiçi hem de yüz yüze öğrenme aktivitelerini içermektedir. Bu tür bir öğrenme ve öğretme yaklaşımı, harmanlanmış öğrenme modeli kapsamında yer alır. Harmanlanmış öğrenme, geleneksel yüz yüze eğitim yöntemlerini, çevrimiçi öğrenme materyalleri ve etkinlikleri ile birleştirir.

CEVAP: C

3. Öğretmenin planladığı etkinlikler, aktif öğrenme modelinin temel özelliklerini yansıtmaktadır. Aktif öğrenme, öğrencilerin öğrenme sürecine doğrudan katılımını, etkileşimi ve öğrenilen bilgiler üzerinde derinlemesine düşünmeyi teşvik eder. Öğrencilerin kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almalarını, bilgiyi keşfetmelerini ve bu bilgiyi uygulamalı bir şekilde işlemelerini sağlar.

CEVAP: B

4. Aday öğretmenin gözlem notları, öğrencilerin aktif olarak katıldıkları, kendi deneyimleri üzerinden bilgi edindikleri, farklı sonuçlara ulaştıkları ve bu süreçlerin bireysel anlamlandırmalarına önem verildiği bir öğrenme-öğretme sürecini işaret eder. Bu özellikler, Yapılandırmacılık yaklaşımının temel prensipleriyle uyumludur. Yapılandırmacılık, öğrencilerin mevcut bilgi ve deneyimleri üzerine yeni bilgileri inşa ettikleri, öğrenmenin aktif bir süreç olduğu ve bireyin kendi öğrenmesinin merkezinde bulunduğu bir öğrenme teorisidir. Bu yaklaşımda, öğretmen rehber rolünde olup, öğrencileri bilgiyi keşfetmeye ve anlamlandırmaya teşvik eder. Öğrencilerin farklı sonuçlara ulaşması ve bu sonuçların önemsenmesi, yapılandırmacılığın bireysel öğrenme süreçlerine verdiği değeri yansıtır. Ayrıca, birincil veri kaynaklarını kullanarak öğrenme sürecinin değerlendirilmesi, öğrencilerin gerçek dünya bağlamında bilgiyi kullanmalarını ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerini sağlar.

CEVAP: A

5. İş birliğine dayalı öğrenme yaklaşımı, öğrencilerin birlikte çalışarak öğrenmelerini ve birbirlerini öğrenme sürecinde desteklemelerini teşvik eder. Bu yaklaşımda, grup içinde her öğrencinin eşit katılımı ve katkısı önemlidir. Her öğrencinin grup içinde aktif bir rol alması, öğrenme sürecine katkıda bulunması ve grup içindeki öğrenme deneyiminin paylaşılması hedeflenir. Bu nedenle "Öğrenme sürecinde grup çalışmalarını yönlendirecek lider öğrenciler belirlemek" seçeneği, iş birliğine dayalı öğrenme yaklaşımının temel prensiplerinden biri olan eşit katılım ve iş birliğine dayalı öğrenmeyi potansiyel olarak zayıflatır. Grup içinde özel liderler belirlemek, diğer öğrencilerin pasif hale gelmesine, grup içi etkileşimin azalmasına ve öğrenciler arasında eşit sorumluluk dağılımının bozulmasına yol açar.

CEVAP: C

6. Çoklu Zekâ Kuramı, bireylerin farklı yetenek ve becerilere sahip olduğunu ve bu yeteneklerin öğrenme süreçlerinde dikkate alınması gerektiğini vurgular. Görsel- uzamsal zekâ, görsel bilgileri işleme, mekansal ilişkileri anlama ve görsel yolla düşünme yeteneğine işaret eder. Bu bağlamda, görsel- uzamsal zekâyı destekleyen etkinlikler, genellikle görsel materyallerin kullanımını içerir. "Konunun sunumunda gazete haberlerinden yararlanması" seçeneği, görsel-uzamsal zekâ alanını yönelik bir etkinlik değildir çünkü gazete haberleri genellikle metin ağırlıklıdır ve bu, sözel zekâyı daha çok destekler.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

7. Öğretmenin 6. sınıf fen bilimleri dersinde öğrenme güçlüğü yaşayan ve düzenli çalışma sorunu olan öğrencileri için üst sınıflardan başarılı öğrencileri görevlendirerek, her hafta düzenli olarak öğrenme eksiklerini giderme, pekiştirme ve tekrar çalışmaları yapmalarını sağlaması, tutor destekli öğretim yöntemine örnektir. Bu yöntem, öğrenciler arasında bire bir veya küçük gruplar halinde, öğrenme sürecinde rehberlik edecek ve destekleyecek bir öğrenci ya da yetişkinin (tutor) aktif olarak yer almasını içerir. Tutor destekli öğretim, özellikle öğrenme güçlüğü çeken veya öğrenme eksikliği olan öğrencilere yönelik bir yöntemdir.

CEVAP: B

8. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı, öğrencilerin aktif olarak bilgi inşa etmeleri, deneyimler yoluyla öğrenmeleri ve kendi anlam ve çözümlerini geliştirmeleri üzerine kuruludur. Bu yaklaşımda öğrenme, öğrencilerin var olan bilgileriyle yeni bilgiler arasında bağlantılar kurarak, anlamlandırma süreçleri yoluyla gerçekleşir. Öğretmen, rehber ve kolaylaştırıcı rolünde, öğrencilerin öğrenme sürecini destekleyici çeşitli etkinlikler düzenler ve öğrenciler arası etkileşimi teşvik eder. Yapılandırmacı yaklaşımda, yanlış cevaplar öğrenme sürecinin bir parçası olarak görülür ve bu yanlışların düzeltilmesi anlık olmaktan ziyade, öğrencinin kendi hatalarını fark etmesi ve düşünme sürecini geliştirmesi yönünde bir fırsat olarak değerlendirilir. Öğretmenlerin görevi, öğrencilerin hatalarından öğrenmelerine ve kendi anlayışlarını derinleştirmelerine yardımcı olacak sorular sormak ve rehberlik etmektir. Bu nedenle, seçenek "Öğrencilerin verdiği yanlış cevaplara öğretmenlerin anlık dönüt – düzeltmeler vermesi", yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre ders işlenirken yapılması gerekenler arasında yer almaz.

CEVAP: E

9. Öncülde verilen etkinlikte öğrencilerin bilgi edinme, bu bilgileri problem çözmede kullanma, analiz etme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştiren bir öğrenme süreci tanımlanmaktadır. Öğrencilere seçim özgürlüğü sunan ve onları etkinliklerle bütünleşik bir şekilde kavramları öğrenmeye, problemlere çözüm bulmaya ve analiz yapmaya teşvik eden bir öğretim metodu söz konusudur. Basamaklı öğretim, öğrencilere belirli bir konuyu öğrenme aşamaları boyunca basamak basamak ilerleyerek öğretmeyi hedefler. Ayrıca, basamaklı öğretimde genellikle her basamak bir öncekinin üzerine kurulur ve öğrenciler bir sonraki aşamaya geçmeden önce mevcut düzeydeki konuları tam olarak anlamış olmaları beklenir. Bu yaklaşım, öğrencilerin öğrenme sürecini adım adım takip etmelerini ve her bir aşamada önceki bilgiler üzerine yeni bilgiler eklemelerini sağlar.

CEVAP: C

10. Gagne'nin öğretim durumları modeli, öğrenme sürecinin çeşitli aşamalarını içerir ve her biri öğrencinin öğrenme deneyimini iyileştirmeye yönelik belirli bir işlevi yerine getirir. Bu etkinlikte öğretmenin kullandığı strateji, öğrencilerin düşünme yeteneklerini kullanarak, farklı kültürlerdeki ve yerlerdeki insanların deneyimlerine empati yoluyla yaklaşmalarını sağlamaktır. Sorulan soru "Bizim gibi yaşamayan insanlar gibi düşünmezsek, onları anlamaya çalışmazsak dünya nasıl bir hâl alır?" öğrencilerin düşünmelerini ve düşüncelerini ifade etmelerini teşvik eder. Bu, öğrencilerin öğrenilenleri uygulama fırsatı vererek öğrencinin performansını ortaya çıkarma aşamasına uygundur.

CEVAP: A

11. Öğretmenin kullandığı bu teknik, "ayrılıp birleşme" tekniğidir. Bu teknikte öğrenciler önce küçük gruplarda bir konu üzerinde çalışırlar, daha sonra farklı gruplardan aynı konuyu çalışan öğrenciler bir araya gelerek "uzman grupları" oluştururlar ve burada bilgilerini derinleştirirler. Son olarak, öğrenciler tekrar ilk gruplarına dönerek öğrendiklerini diğer grup üyeleriyle paylaşırlar. Bu teknik işbirliğine dayalı öğrenme stratejilerinden biridir ve öğrenciler arasında bilgi ve beceri paylaşımını teşvik eder, ayrıca kendi öğrendiklerini diğerlerine öğretme süreci de bilgiyi pekiştirmeye yardımcı olur.

CEVAP: E

12. Öğretmenin uyguladığı etkinlik, öğrencileri derse aktif bir şekilde katılmaya teşvik ederek, onların konuyu kendi yaşantıları ve düşünceleri üzerinden keşfetmelerini sağlamaktadır. Aktif öğrenme, öğrencilerin pasif alıcılar olmaktan çıkıp, bilgiyi aktif bir şekilde işlemelerini, anlamalarını, eleştirel düşünmelerini ve öğrendiklerini uygulamalarını içerir. Bu yaklaşım, sadece bilgiyi aktarmakla kalmayıp, öğrencilerin öğrenme sürecine katılımlarını ve etkileşimlerini artırarak öğrenme kalitesini yükseltmeyi amaçlar. Bu bağlamda, öğretmenin kullandığı yöntem, açıkça aktif öğrenme modeline işaret eder.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. Tam öğrenme yaklaşımı, değişmeye dirençli değişkenleri ele almamakta; bunların okul ve öğretmen tarafından değiştirilemeyeceğini vurgulamaktadır. Bu nedenle öğrencinin ve öğretim sürecinin değiştirilebilir ve düzenlenebilir değişkenleri üzerinde durmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi değiştirilebilir ve düzenlenebilir değişkenler arasında yer alır?

A) Zekâ
B) Yetenek
C) Kişilik özellikler
D) Sosyo- ekonomik statü
E) Hazırbulunuşluk

2. Bir öğrenci nasıl öğrendiğini ya da öğrenmek istediğini aşağıdaki gibi açıklamıştır:

"Ben bir konuyu öğrenmeden önce, konunun tüm ayrıntılarını görebilmeliyim. O konuyla ilgili olgulara, kavramlara ve konunun teorik alt yapısına hakim olmalıyım. Konuyla ilgili mantıksal analizler yapıp, konuyu bilimsel süreçlere dayalı olarak ele almalıyım. Yoksa konuyla ilgili öğrenme gerçekleştirmem oldukça zor."

Kolb'a göre, bu öğrencinin aşağıdaki öğrenme stillerinden hangisine uygun özellikler gösterdiği söylenebilir?

A) Somut yaşantı
B) Yansıtıcı gözlem
C) Aktif yaşantı
D) Soyut kavramsallaştırma
E) Analitik

3. Semra Öğretmen, öğrenme-öğretme sürecinde düzenlediği etkinliklerde öğrenilen bilginin uzun süreli hafızaya geçiş sürecini kolaylaştırmak ve zihinsel kodlamayı desteklemek için konuyla ilgili kavramları içeren kısa hikayelere, zihin haritalarına, kavram haritalarına yer vermektedir.

Buna göre, Semra öğretmenin aşağıdaki öğretim model ya da yaklaşımlarından hangisini dikkate aldığı söylenebilir?

A) Kuantum öğrenme
B) Aktif öğrenme
C) Basamaklı öğretim
D) Programlı öğretim
E) Harmanlanmış öğrenme

4. Bir öğretmen, Hayat Bilgisi dersinde "Atatürk'ün kişilik özelliklerini araştırır." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikte sınıfı beşer kişilik gruplara ayırmış ve onlardan Atatürk'ün insan, vatan ve millet sevgisi özelliğiyle ilgili çeşitli etkinlikler hazırlamalarını istemiştir. Öğrenciler, insan, vatan ve millet sevgisiyle ilgili şiirler yazmışlar; yazdıkları şiiri bestelemişler, besteledikleri şarkıyı dramatize ederek bir gösteri hazırlamışlardır.

Buna göre, öğretmenin öğrenme-öğretme sürecini aşağıdaki model ya da yaklaşımlardan hangisine göre düzenlediği söylenebilir?

A) Proje temelli öğrenme
B) Çoklu zekâ
C) Basamaklı öğretim
D) Kuantum öğrenme
E) Tam öğrenme

YARGI YAYINEVİ

5. Bir öğretmen Trafik Güvenliği dersinde, "Trafikte İlk Yardım" konusuyla ilgili düzenlediği etkinlikte bir gazeteden trafik kazasında ilk yardım alarak hayatı kurtulan bir insanın haberini ve fotoğraflarını öğrencilere göstererek: "Bugün göreceğimiz ilk yardım konusunu iyi öğrenirseniz sizde gelecekte buna benzer bir durumda hayat kurtarabilirsiniz." demiştir.

Bu öğretmenin Gagne'nin Öğretim Durumları Modeli'ne göre dersine hangi amaçla ve hangi etkinlikle devam etmesi beklenir?

A) Dönüt sağlama – Öğrencileri öğrenip öğrenemediğinden haberdar etme

B) Uyarıcı materyal sunma. – Gazete haberinde yer alan problem durumunu tartışma yoluyla çözme

C) Öğrenciye rehberlik etme – Öğrenmeyi kolaylaştıracak araçlardan yararlanma

D) Önbilgileri hatırlatma – Önceki derslerde öğrenilmiş kavram ve konular hakkında bilgi verme

E) Davranışı ortaya çıkarma – Öğrencilere sorular sorarak öğrenilmiş davranışları gözlemleme

6. **İş birliğine dayalı öğrenme uygulamalarında grupların oluşturulması sürecinde aşağıdakilerden hangisi öncelikle göz önünde bulundurulmalıdır?**

A) Öğrenme ve kişilik özellikleri benzer öğrencilerin aynı grupta toplanması

B) Öğrencilerin hangi grupta yer alacağına kendilerinin karar vermesi

C) Liderlik özelliği olan öğrencilerin grup liderleri olarak belirlenmesi

D) Gruplar oluşturulmadan önce bir tanıma testinin yapılması

E) Farklı yetenek, başarı ve cinsiyetteki öğrencileri aynı grupta tutulması

7. Bir öğretmenin öğrenme-öğretme süreci için hazırladığı etkinlik planında;

I. Öğrenme konularını problem durumuna dönüştürerek grupla çalışma yapma

II. Öğrencilerin problem durumuna farklı çözümler getirmesini sağlama

III. Grupların yaptığı çalışmaları ve çözüm önerilerini sunmasını sağlama

IV. Değerlendirmeyi hem bireysel hem de grubun ortak çalışmasına bakarak yapma

uygulamaları yer almaktadır.

Buna göre, öğretmenin öğrenme-öğretme sürecini aşağıdaki model ya da yaklaşımlardan hangisine göre planladığı söylenebilir?

A) Aktif öğrenme
B) Basamaklı öğretim
C) Yapılandırmacılık
D) Proje temelli öğrenme
E) Beyin temelli öğrenme

8. Bir öğretmen Sosyal bilgiler dersinde iklim konusuyla ilgili kazanımların öğretimine başlamadan önce öğrencilerin atmosfer ve özellikleri, sıcaklık, basınç ve rüzgârlar konusuyla ilgili ön bilgileri tespit etmek amacıyla bir test uygulamış ve ön bilgilerinin yetersiz olduğunu görmüştür. Sınıfındaki öğrenciler bu konularla ilgili yeterli düzeye gelene kadar konuları tekrar ele almış ve bu eksikleri gidermiştir. Öğrencilerin yeni öğrenilecek konuya yönelik olumlu tutum geliştirmeleri amacıyla düzeylerine uygun sorular sormuş, soruları doğru cevaplayanlara "Aferin, çok güzel." diyerek dönüt ve pekiştireçler vermiş; sorunun doğru cevabını bulamayanlara ipuçları yoluyla buldurmuştur ve iklim konusuyla ilgili kazanımların öğretimine başlamıştır.

Buna göre, öğretmenin uyguladığı öğrenme-öğretme yaklaşımı veya modeli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Programlı öğretim
B) Tam öğrenme
C) Basamaklı öğretim
D) Harmanlanmış öğrenme
E) Aktif öğrenme

YARGI YAYINEVİ

9. Bir Fen Bilimleri öğretmeni, "Biyoçeşitliliğin doğal yaşam için önemini sorgular." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikte öğrencilerin çeşitli ekosistemlerin dinamiklerini öğrenmelerini ve bunlar hakkında araştırmalar yapmalarını istemektedir. Bunun için öğretim sürecinde, öğrencilere farklı ekosistemlerle ilgili grafik ve resimler göstererek bunlar hakkında öğrencilerin tartışmalarını sağlamıştır. Daha sonra öğrencileri küçük gruplara ayırmış ve bu ekosistemlerin nasıl etkileşim içinde olduğunu araştırmaları için yönlendirmiş ve öğrencilerin araştırma süreçlerini gözlemlemiş, ara sıra onlara açık uçlu sorular sorarak düşünmelerini teşvik etmiş ve derinlemesine analizler yapmalarına yardımcı olmuştur.

Buna göre öğretmenin "öğrencilerin gruplar halinde ekosistemlerin etkileşimlerini tartışmalarını sağlaması" 5E modelinin aşağıdaki aşamalarından hangisinde olduklarını gösterir?

A) Giriş B) Keşfetme C) Açıklama
D) Derinleştirme E) Değerlendirme

10. Bir matematik öğretmeni, öğrencilere "Olasılık" konusunu öğretmek için işbirlikli öğrenme tekniklerinden faydalanmak istemektedir. Bunun için sınıfı dört eşit gruba ayırarak her bir gruba dört olasılık problemi, vermiştir. Her grup üyesi, kendilerine verilen olasılık problemlerini çözmek için öncelikle bireysel olarak çalışmış daha sonra çözümlemelerini grup üyeleriyle paylaşmıştır. Öğretmen daha sonra farklı gruplarda aynı problem üzerine çalışan öğrencilerin bir araya gelerek yeni gruplar oluşturmalarını ve problemler üzerine aralarında tartışmalarını ve son aşamada öğrencilerin ilk gruplarına dönerek kendi konularını grubun diğer üyeleriyle paylaşmalarını istemiştir.

Buna göre öğretmenin kullanmış olduğu işbirliğine dayalı öğrenme tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ayrılıp birleşme
B) Ekip destekli bireyselleştirme
C) Birlikte öğrenme
D) Düşün – eşleş – paylaş
E) Kartopu

11. Bir fen bilimleri öğretmeni "Elektrik" konusu ders planını hazırlarken öğretim hedeflerini belirler ve davranış olarak planlar. Önkoşul bilgileri tespit ettikten sonra uygun etkinlikleri araç-gereçleri belirler ve temin eder. Tüm işlemleri tamamladıktan sonra öğrencilerin düzeylerini belirleyeceği ölçme araçlarını geliştirir ve uygulamaları yapar.

Buna göre, öğretmenin ders planını aşağıdaki öğretim model ya da yaklaşımlardan hangisine göre yaptığı söylenebilir?

A) Programlı öğretim B) İşbirlikli öğrenme
C) Tam öğrenme D) Temel öğretim
E) Basamaklı öğretim

12. Nagihan, öğretme-öğrenme sürecinde, öğrendiği konularla ilgili farklı kitaplar okumayı, özet çıkarmayı ve kısa denemeler yazmayı seven bir öğrencidir. Aynı zamanda yazdığı denemeleri öğretmenleri ve arkadaşlarıyla paylaşarak onların eleştiri ve yorumlarını dikkate alarak kendini düzenli olarak bu alanda geliştirmektedir.

Çoklu zeka kuramı dikkate alındığında Nagihan'ın baskın olan zeka alanları aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Sözel – Sosyal B) Mantıksal – Görsel
C) Sözel – Bedensel D) Sözel – Mantıksal
E) Sosyal – Bedensel

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Tam öğrenme yaklaşımı, öğrencilerin öğrenme sürecine hazır olma durumları, motivasyonları, öğrenme stilleri gibi öğretim sürecinde değiştirilebilir ve düzenlenebilir unsurlar üzerinde durur. Bu yaklaşım, öğretmenlerin ve eğitimcilerin kontrol edebileceği ve öğrencilerin öğrenme deneyimlerini iyileştirmek için ayarlayabileceği değişkenlerin önemini vurgular. Zeka, yetenek, kişilik özellikleri ve sosyo- ekonomik statü gibi değişkenler genellikle bireylerin kontrolü dışında ve eğitim sürecinde değiştirilemez olarak kabul edilir. Hazırbulunuşluk, öğrencinin yeni bilgiyi öğrenmeye ne kadar hazır olduğunu ifade eder ve bu, öğretmenin müdahalesiyle değiştirilebilir ve geliştirilebilir bir değişkendir.

CEVAP: E

2. Kolb'un öğrenme stilini tanımlayan teorisine göre, öğrenme dört aşamalı bir süreçtir: Somut Deneyimler, Yansıtıcı Gözlem, Soyut Kavramsallaştırma ve Aktif Deneyim. Bu dört aşamadan her biri, öğrencilerin bilgiyi nasıl işledikleriyle ilgili farklı bir yaklaşımı temsil eder. Öğrencinin açıklaması, bir konuyu öğrenmeden önce tüm ayrıntılarını görme, olgulara, kavramlara ve teorik alt yapıya hakim olma, mantıksal analizler yapma ve konuyu bilimsel süreçlere dayalı olarak ele alma ihtiyacını vurgulamaktadır. Bu açıklama, soyut kavramsallaştırma aşamasıyla uyumlu özellikler göstermektedir. Soyut kavramsallaştırma, teorik kavramları ve modelleri anlama ve kullanma yeteneğini ifade eder. Bu öğrenme stili, somut deneyimlerden ziyade teorik bilgi ve mantıksal düşünmeyi tercih eden bireyleri tanımlar.

CEVAP: D

3. Öğretmenin öğrenme-öğretme sürecinde kullandığı yöntemler, bilginin uzun süreli hafızaya geçişini kolaylaştırmak ve zihinsel kodlamayı desteklemek amacıyla kısa hikayeler, zihin haritaları ve kavram haritaları gibi çeşitli araçlar kullanımını içermektedir. Bu yöntemler, öğrenilen bilginin daha iyi anlaşılmasını, hatırlanmasını ve uygulanmasını sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. Kuantum öğrenme modeli, öğrenme sürecinde bireyin tüm yönlerini - zihinsel, duygusal, fiziksel ve sosyal - kapsayan bir yaklaşımı benimser. Bu model, öğrenme ortamının zenginleştirilmesi, öğrencilerin duygusal bağlantı kurmaları, öğrenme süreçlerinin çeşitlendirilmesi ve çoklu zeka teorisinin uygulanması gibi unsurları içerir.

CEVAP: A

4. Bu etkinlik, öğrencilere insan, vatan ve millet sevgisi ile ilgili çeşitli etkinlikler hazırlama fırsatı sunarak, öğrenme sürecini çeşitli yönlerden desteklemektedir. Öğrencilerin şiir yazmaları, bu şiirleri bestelemeleri ve bestelenen şarkıyı dramatize ederek gösteri hazırlamaları, çoklu zeka teorisinin öğrenme ve öğretme süreçlerine uygulanmasını örneklendirir. Çoklu Zeka Teorisi, insanların farklı zeka türlerine sahip olduğunu ve öğrenmenin bu zeka türlerinin her birini kullanarak en iyi şekilde gerçekleşebileceğini öne sürer. Bu etkinlikte, dil zekası (şiir yazma), müzikal zeka (şiiri besteleme), bedensel-kinestetik zeka (dramatize etme ve gösteri hazırlama) gibi farklı zeka türleri devreye girmiştir.

CEVAP: B

5. Gagne'nin Öğretim Durumları Modeli, etkili bir öğrenme deneyimi için gerekli olan dokuz adımlı bir süreci tanımlar. Bu süreç, öğrencilerin dikkatini çekmekten başlayarak, önceki bilgileri hatırlatma, yeni bilginin sunulması, rehberlik etme, öğrencinin performansını gösterme, geri bildirim sağlama, öğrencinin performansını değerlendirme ve son olarak öğrenilen bilginin pekiştirilmesi ve transferine kadar devam eder. Öğretmenin trafik güvenliği dersinde yaptığı, bir gazete haberini ve trafik kazasında ilk yardım alarak hayatı kurtulan bir insanın fotoğraflarını göstererek, "Bugün göreceğimiz ilk yardım konusunu iyi öğrenirseniz siz de gelecekte buna benzer bir durumda hayat kurtarabilirsiniz." demesi, Gagne'nin modelindeki dikkkat çekme adımına ve kazanımın nerede kullanılacağını belirtmesi hedeften haberdar etme adımlarına işaret eder. Bunlar, öğrencilerin motivasyonunu artırmak ve onları dersin konusuna odaklamak amacıyla kullanılan bir adımlardır. Ancak, soru öğretmenin bu girişten sonra hangi adımla devam etmesi gerektiğini sormaktadır. Gagne'nin modeline göre, dikkat çekilip, hedeften haberdar edildikten bir sonraki adım öğrencilerin önceki bilgilerini hatırlatmaktır, çünkü önceki bilgiler yeni bilginin yapısını oluşturur ve öğrencilerin yeni bilgiyi daha iyi anlamalarını ve ilişkilendirmelerini sağlar.

CEVAP: D

6. İşbirlikli öğrenme uygulamalarında grupların oluşturulması sürecinde, grup üyeleri arasında çeşitliliğin sağlanması önemlidir. Çünkü, farklı yetenek, başarı düzeyleri ve cinsiyetlerden öğrencilerin bir arada bulunması, öğrencilerin birbirlerinden farklı bakış açılarına, bilgi ve becerilere erişmelerini sağlar. Bu çeşitlilik, öğrencilerin birbirlerini tamamlamalarına, farklı yönlerden desteklemelerine ve daha zengin öğrenme deneyimleri yaşamalarına olanak tanır. Ayrıca, farklı yetenek ve başarı düzeylerindeki öğrencileri bir araya getirmek, daha düşük başarı düzeyine sahip öğrenciler için role model oluşturma ve onların daha yüksek düzeydeki öğrencilerden öğrenmelerini sağlama imkanı sunar. Cinsiyet çeşitliliği ise, farklı perspektiflerin ve deneyimlerin işbirliği sürecine katkıda bulunmasını sağlar.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

7. Proje temelli öğrenme, öğrencilerin bir konu veya problem üzerinde derinlemesine çalışmalarını sağlayan öğretim modelidir. Bu model, öğrencilere uzun süreli, öğrenci merkezli görevler sunar ve gerçek dünya problemlerini veya sorularını araştırmalarını ister. Öğretmenin etkinlik planındaki uygulamalar, Proje Temelli Öğrenmenin temel özelliklerini yansıtmaktadır.

CEVAP: D

8. Verilen senaryoda öğretmen, öğrencilerin mevcut bilgi düzeylerini belirlemek için bir test uygulamış, ön bilgilerinin yetersiz olduğunu gördükten sonra konuları tekrar ele almış ve eksiklikleri gidermiştir. Bu süreç, her öğrencinin belli bir konuda başarıya ulaşması için gerekli ön koşulların sağlandığı, bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Tam öğrenme modeli, her öğrencinin öğrenme sürecinde başarıya ulaşabileceği fikrini temel alır. Bu model, öğrencilere öğrenme sürecinde yeterli zaman verilmesi, gerektiğinde bireysel yardım sağlanması, ön koşul beceri ve bilgilerin pekiştirilmesi ve öğrenmenin her aşamasında geri bildirim verilmesi gibi unsurları içerir. Öğretmenin, öğrencilere uygun sorular sorması, doğru cevaplara dönüt ve pekiştireç vermesi, yanlış cevaplarda ise ipucu yoluyla doğru cevabı bulmalarını sağlaması, tam öğrenme modelinin temel prensiplerine uygun hareket edildiğini gösterir.

CEVAP: B

9. 5E modeli, etkili bir öğrenme ve öğretme sürecini desteklemek için tasarlanmış, beş aşamalı bir eğitim modelidir. Bu model, öğrencilerin yeni bilgileri keşfetmelerine, anlamalarına ve bunları mevcut bilgileriyle entegre etmelerine olanak tanır. Her bir aşama, öğrenme sürecini derinleştiren ve öğrencilerin bilgiyi kendi deneyimleri ve anlayışları çerçevesinde yapılandırmalarına yardımcı olan belirli hedeflere ve yöntemlere sahiptir. Keşfetme aşamasında öğrenciler, yeni kavramlar ve becerileri aktif bir şekilde keşfederler. Kendi başlarına veya gruplar halinde deneyler yapar, gözlemler yapar ve soruşturmalarda bulunurlar. Öğretmenler, rehberlik eder fakat doğrudan bilgi vermekten kaçınır; böylece öğrencilerin kendi keşiflerini yapmalarına olanak tanır. Verilen etkinlik örneğinde öğrencilerin gruplar halinde ekosistemlerin etkileşimlerini tartışmalarını sağlamak, onları bilgiyi aktif bir şekilde keşfetmeye teşvik eder. Bu aşama, öğrencilerin yeni kavramlar ve fikirler hakkında bilgi edinmelerine, anlamalarını derinleştirmelerine ve öğrendiklerini kendi deneyimleriyle ilişkilendirmelerine yardımcı olur. Bu nedenle, bu etkinlik keşfetme aşamasına uygun düşmektedir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

10. Ayrılıp birleşme tekniğidir. Bu teknikte, öğrenciler öncelikle bireysel olarak bir konu üzerinde çalışır ve ardından bilgilerini ve çözümlerini grup üyeleriyle paylaşmak için bir araya gelirler. Sonrasında, öğrenciler farklı gruplar oluşturarak, diğer grup üyeleriyle bilgilerini ve çözüm yöntemlerini paylaşır. Bu, hem bireysel hem de grup içi öğrenmeyi teşvik eden bir işbirliğine dayalı öğrenme tekniğidir. Öğretmenin uyguladığı bu yöntem, öğrencilere verilen olasılık problemleri üzerinde çalışmaları, çözümlerini önce kendi grupları içinde sonra da yeni oluşturulan gruplarla paylaşmaları şeklinde gerçekleşmiştir. Bu, öğrencilerin konuyu daha derinlemesine anlamalarına ve farklı perspektiflerden bakabilmelerine olanak tanır.

CEVAP: A

11. Temel öğretim, öğretmenin önceden belirlenen öğretim hedeflerine göre dersi planladığı ve öğrencilere bilgiyi doğrudan aktardığı bir öğretim modelidir. Bu yaklaşım, öğretmenin sınıf içinde aktif bir rol almasını, dersin adım adım planlanmasını, öğrencilerin ön bilgilerinin dikkate alınmasını, belirli etkinlikler ve materyallerle desteklenmesini ve sonunda öğrencilerin ne öğrendiklerinin değerlendirilmesini içerir. Açıkladığınız süreç, öğretmenin dersi aşamalı bir şekilde planladığını, öğrencilere yönelik açık ve net öğretim hedefleri koyduğunu, uygun öğretim materyalleri ve etkinlikler seçtiğini ve öğrencilerin başarısını ölçmek için değerlendirme araçları geliştirdiğini göstermektedir. Bu özellikler, Temel Öğretim modelinin karakteristik özellikleridir.

CEVAP: D

12. Nagihan'ın aktiviteleri, öğrendikleriyle ilgili kitaplar okuma, özet çıkarma, kısa denemeler yazma ve yazdıklarını öğretmenleri ve arkadaşlarıyla paylaşarak onların eleştiri ve yorumlarını alma eğilimini göstermektedir. Bu eğilimler, özellikle iki zeka alanını öne çıkarır:

Sözel Zeka: Bu zeka türü, kelimelerle çalışmayı, okumayı, yazmayı ve hikaye anlatmayı içerir. Nagihan'ın kitap okuma, özet çıkarma ve deneme yazma gibi aktiviteleri, bu zeka türüyle yüksek uyum gösterir.

Sosyal Zeka: Sosyal zeka, diğer insanlarla etkili bir şekilde iletişim kurma, empati kurma ve işbirliği yapma yeteneğini ifade eder. Nagihan'ın yazdıklarını diğerleriyle paylaşması, eleştirilere ve yorumlara açık olması, bu zeka alanında güçlü olduğunu gösterir.

CEVAP: A

1. Bir matematik öğretmeni, öğretim sürecinde en önemli sorunun öğrencilerin ön öğrenmeleri, öğrenme düzeyleri ve hızlarındaki farklılıklar olduğunu düşünmektedir. Bunun için de, öğretimi hazırbulunuşlukları ve hız özellikleri farklı olan öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde düzenlemek gerektiğini savunmaktadır.

Öğretmenin görüşleri dikkate alındığında öğrenme-öğretme sürecinin hangi model, yöntem ya da tekniğe göre düzenlenmesi daha uygun olur?

A) Aktif öğrenme B) Harmanlanmış öğrenme
C) Tam öğrenme D) Programlı öğretim
E) Basamaklı öğretim

2. Bir Türkçe öğretmeni, öğrencilerini belirli özelliklerine göre dört kişilik gruplara ayırmış; daha sonra işlediği konuyla ilgili daha önceden hazırladığı açık uçlu soruları gruplara dağıtmıştır. Gruplardan verilen sorular üzerine hep birlikte araştırmalar yapmalarını, tartışmalarını ve cevaplar üretmelerini istemiştir. Her grup ürettikleri cevapları grup sözcüleri aracılığıyla sınıfla paylaşmış ve çözümler yeniden tartışılıp kararlar alınmıştır.

Buna göre, öğretmenin bu uygulamasında aşağıdakilerden hangisi hedeflediği <u>söylenemez</u>?

A) Grup içi yardımlaşmayı ve işbirliğini destekleme
B) Tartışma, sonuca ulaşma ve hoşgörü özelliklerini kazanmalarına yardımcı olma
C) Öğrencilerin birbirlerine yardımcı olacak öğrenmelerini pekiştirme
D) Sorumluluk, uzlaşı, görev bilinci özelliklerini geliştirme
E) Bireyler ve gruplar arasında rekabet ortamı oluşturma

3. **Bilişsel yapılandırmacılık kuramına ilişkin;**

I. Öğrenme, öğrencilerin yeni kavramları var olan bilgiye dayandırabilecekleri sosyal bir süreçtir.
II. Öğrenci yeni tecrübeleri kendisinde var olan zihinsel ögelerle bütünleştirmek amacıyla bilgiyi seçer, hipotez oluşturur ve kararlar verir.
III. Öğrencilerin yeni ilkeleri kendi başlarına öğrenmeye teşvik edilmeleriyle geliştirilen bağımsızlık duygusu etkili öğretimin özünü oluşturur.

bilgilerinden hangisi ya da hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) II ve III C) I ve III
D) Yalnız III E) I, II ve III

4. Kemal Öğretmen öğrenme-öğretme sürecinde proje temelli öğrenme ve probleme dayalı öğrenme gibi yaklaşımlara yer vererek, öğrencilerin olaylar ya da sorunlar karşısında neden–sonuç ilişkisi kurarak problem çözme becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Kemal Öğretmen'in öğrencilerin hangi zeka alanını geliştirmeye yönelik etkinlik düzenlediği söylenebilir?

A) Mantıksal B) İçsel C) Uzamsal
D) Sosyal E) Sözel

5. Leyla bir konuyu öğrenirken kitaplardan ya da yazılı diğer kaynaklardan yararlanmayı, farklı bakış açılarını görmeyi, detaylara odaklanmayı tercih etmektedir. Öğrenme sürecinde gözlem etkinliklerinde daha aktif olan Leyla konuları tümdengelimsel bir bakış açısıyla kavramsal ilişkiler içerisinde ve sistemli bir biçimde öğrenmektedir.

Kolb'a göre Leyla'nın hangi öğrenme stiline sahip olduğu söylenebilir?

A) Yerleştiren B) Ayrıştıran C) Özümseyen
D) Değiştiren E) Somut yaşantı

6. Neşe Öğretmen Fen Bilimleri dersi "Boşaltım Sistemleri" konusunu işleyeceği derse elinde bir böbrek maketi ile girerek maketi öğrencilerin rahatça görebileceği bir yere koyar ve maketi incelemelerini ister. Öğrencilere "Böbreklerimizin ne işe yaradığını, hangi önemli görevleri yerine getirdiğini biliyor musunuz?" sorusunu sorar ve böbreklerin görevleri ile ilgili bilgilerle, böbreklerle bağlantılı diğer iç organların da görevlerini ve yapılarını dolayısıyla da vücudumuzu ayrıntısıyla tanıma imkanına sahip olacaklarını söyler. Boşaltım sistemiyle ilgili genel bir bilgilendirme yaparak öğrencilere çeşitli sorular yönlendirir.

Neşe Öğretmen'in etkinliği Gagne'nin dersin işleniş basamaklarından hangisiyle devam etmesi uygun olur?

A) Önbilgileri hatırlatma
B) Uyarıcı materyal sunma
C) Öğrenmeye rehberlik etme
D) Performansı ortaya çıkarma
E) Dönüt sağlama

YARGI YAYINEVİ

7. Bireyin bir bütün olarak, her yönüyle kendini gerçekleştirmesini amaçlayan bir öğretmen, bu amacını gerçekleştirmede bireyin sorgulayarak, kesinlik aramadan olasılıklı düşünerek doğrular elde etmesinde, tümdengelimsel bir bakış açısıyla olay ve olguları gerçekleştiği ortama göre değerlendirmesinde, gerçekleri birbirinden bağımsız olarak değil de, bütün olarak algılayabilmesinde yardımcı olabilecek çalışmalar yapmayı düşünmektedir. Yapacağı bu uygulamalarda ya da gerçekleştireceği öğrenme-öğretme ortamında sorumluluğu bireye bırakmayı ve dinamik, destekleyici bir öğrenme ortamı düzenlemeyi istemektedir.

Öğretmenin, amacını gerçekleştirebilmesinde kullanabileceği en uygun öğrenme-öğretme modeli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kuantum öğrenme
B) Beyin temelli öğrenme
C) Harmanlanmış öğretim
D) Ters-yüz öğrenme
E) Tematik öğrenme

8. Günümüzde bireyin okulda öğrendikleriyle yaşamı boyunca karşılaştığı tüm sorunlarını çözebileceği ve her işi başarabileceği anlayışı geçerliliğini yitirmiştir. Çünkü, bilginin ve toplumun hızla değişmesi bireylerin de yeni bilgi ve beceriler kazanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu amaçla, herkese ihtiyacı olan eğitim, ihtiyaç duyduğu zamanda ve olanaklarına uygun yerde verilmelidir. Böylece bireyin, yaşamın her alanında var olabilmesi kolaylaştırılmalıdır.

Buna göre, öğrenme-öğretme süreçlerinde aşağıdaki model, yöntem ya da tekniklerden hangisine daha az yer verilmelidir?

A) Proje temelli öğrenme
B) Aktif öğrenme
C) Harmanlanmış öğrenme
D) Tam öğrenme
E) İşbirlikli öğrenme

9. İpuçları verilirken iletilen bir mesajın algılanmasında kültürel faktörler çok önemli bir yer tutar. Kentlerde yaşayan kişilerle, kırsal alanda yaşayan kişilerin geçirdikleri yaşantılar açısından aralarında büyük farklılıklar vardır. Bu açıdan bireylerin verilen çeşitli mesajlara yönelik değerlendirmeleri de farklı olmaktadır.

Buna göre, ipuçları verilirken mesajın öncelikle aşağıdaki hangi özelliğe sahip olması gerekir?

A) Güncel bir değerinin olması
B) Öğrenme konuları somutlaştırması
C) Anlamlı bir içeriğe sahip olması
D) Üst düzey becerileri ifade edebilmesi
E) Önkoşul öğrenmelerle bağlantılı olması

10. Bir öğretmen adayı, Öğretim Yöntem ve Teknikleri dersin vize sınavında yer alan bir soruya aşağıdaki gibi yanıt vermiştir:

Bireysel farklılıklara göre öğrenme yaşantılarının düzenlenmesi esasına dayanır. Öncelikle öğrencinin öğrenme sürecinin hangi aşamasında olduğu tespit edilir. İlgi ve kapasitesi doğrultusunda hedefler belirlenir. Hedeflerin çeşitlendirilmesi ve aşamalı bir hale getirilmesi öngörülür. Her aşamaya uygun hedefler belirlenir. Öğrencinin ön öğrenmeleri ve hazır bulunuşluk düzeyine göre hedefler seçilir. Başarılı olma durumunda bir üst hedefe yönelik etkinliklere geçilir.

Buna göre, öğretmen adayının cevabı aşağıdaki model ya da yaklaşımlardan hangisinin temel özelliklerini yansıtmaktadır?

A) Programlı öğretim
B) Basamaklı öğretim
C) Tam öğrenme
D) Çoklu zeka
E) Ters – yüz öğrenme

11. Beslenme, yapılan egzersizler, yaşanan kaygı ve streslerin etkisi, sağlıklı olma ya da olmama, tüm diğer öğeler gibi her açıdan öğrenme süreciyle ilişkilidir.

Bu durum, beyin temelli öğrenme yaklaşımının hangi ilkesiyle açıklanmaktadır?

A) Fizyoloji öğrenme sürecinin belirleyici öğelerinden biridir.
B) Beyin parça ve bütünleri aynı anda algılar ve işler.
C) Her beyin biriciktir ve kendine has özelliklere sahiptir
D) Öğrenme hem bilinçli ve hem bilinç dışı süreçleri içerir.
E) Beyin paralel bir işlemcidir.

12. Özgür, sessiz ortamlarda ders çalışmaktan hoşlandığını, masa başında ve iyi aydınlatılmış ortamlarda planlı çalışabildiğini ve sistematik bir şeklide ilerleyerek, bir işi bitirmeden diğer işe başlamadığını ve çalışmalarının sabah saatlerinde daha verimli olduğunu çünkü çalışma konusu üzerinde detaylı bir şekilde düşünebildiğini ifade etmiştir.

Kolb'a göre, Özgür'ün öğrenme stilinin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

A) Soyut kavramsallaştırma
B) Somut yaşantı
C) Yansıtıcı gözlem
D) Yerleştiren
E) Özümseyen

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Öğretmenin vurguladığı, öğrencilerin ön öğrenmeleri, öğrenme düzeyleri ve hızlarındaki farklılıkları dikkate alarak öğretimi buna göre düzenleme gerekliliği, Programlı öğretim modeliyle uyumlu bir yaklaşımdır. Programlı öğretim, öğrencilere bireysel öğrenme hızlarına uygun bir şekilde ilerleme olanağı tanıyan, adım adım tasarlanmış öğrenme materyalleri üzerinden kendiliğinden öğrenmeyi destekleyen bir modeldir. Bu modelde, öğrenme materyali öyle bir yapılandırılır ki, öğrenci bir sonraki adıma geçmeden önce mevcut adımdaki bilgi veya beceriyi tam olarak anlamış olmalıdır. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını ve hızlarını dikkate alan bu yapılandırma, öğretmenin bahsettiği öğrenci farklılıklarını yönetme ihtiyacına cevap verir.

CEVAP: D

2. Öğretmenin uygulaması, açık uçlu sorular üzerinden gruplar halinde araştırma yapma, tartışma ve cevap üretme süreciyle iş birliğine dayalı öğrenme stratejilerinden birini kullanmaktadır. Bu yaklaşım, öğrenciler arasında yardımlaşmayı, tartışma ve eleştirel düşünme becerilerini, birlikte çalışma ve sonuçlara varma kabiliyetini desteklerken, öğrencilerin birbirlerine öğrenme süreçlerinde destek olmalarını ve ortak bir hedefe doğru çalışmalarını teşvik eder. Rekabet yerine, bu yaklaşım öğrencilerin birbirlerinin öğrenmelerini desteklemesine, sosyal beceriler geliştirmelerine ve grup içinde sorumluluk alarak görev bilinci kazanmalarına odaklanır. Dolayısıyla, bireyler ve gruplar arasında rekabet ortamı oluşturma bu sürecin hedefleri arasında yer almaz.

CEVAP: E

3. Bilişsel yapılandırmacılık, öğrenmeyi aktif, bireysel ve sosyal bir süreç olarak görür. Bu yaklaşım, öğrencilerin mevcut bilgileri üzerine yeni bilgiler inşa etmeleri, yeni tecrübeleri var olan zihinsel yapılarına entegre etmeleri ve öğrenme sürecinde aktif katılımcılar olmalarını vurgular. Bilişsel yapılandırmacılık, öğrenmenin sosyal bir bağlamda gerçekleştiğini ve bilginin bireyler arası etkileşim yoluyla inşa edildiğini kabul eder. Öğrencilerin aktif öğrenme sürecinde bilgiyi seçme, hipotez oluşturma ve karar verme gibi süreçleri kullanmaları, bilişsel yapılandırmacılığın temel önermelerinden biridir. Bağımsız öğrenme teşvik edilir ve öğrencilerin kendi başlarına öğrenme yetenekleri, etkili öğretimin önemli bir parçası olarak görülür.

CEVAP: E

4. Öğretmenin proje temelli öğrenme ve probleme dayalı öğrenme gibi yöntemlere yer vererek, öğrencilerin olaylar veya sorunlar karşısında neden- sonuç ilişkisi kurarak problem çözme becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikleri, özellikle mantıksal/matemetiksel zeka alanını hedefler. Mantıksal zeka, sayılarla çalışma, mantıksal düşünme, sorgulama, hipotez oluşturma ve neden-sonuç ilişkilerini anlama yeteneklerini içerir. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin analitik düşünme, kritik değerlendirme ve sistematik problem çözme gibi becerilerini geliştirir, bu da mantıksal zeka ile doğrudan ilişkilidir.

CEVAP: A

5. Kolb'un öğrenme stilleri teorisi, bireylerin öğrenme süreçlerini nasıl deneyimledikleri ve işledikleri üzerine kuruludur. Bu teori, öğrenme süreçlerini dört ana kategoriye ayırır: Somut Yaşantı, Yansıtıcı Gözlem, Soyut Kavramsallaştırma ve Aktif Deneyim. Öğrenme stilleri ise bu süreçlerin birleşimlerinden oluşur: Yerleştiren, Ayrıştıran, Özümseyen ve Değiştiren. Leyla'nın tercihleri, soyut kavramsallaştırmaya ve yansıtıcı gözleme dayalı bir öğrenme sürecine işaret eder. Leyla, yazılı kaynaklardan öğrenmeyi, farklı bakış açılarını incelemeyi ve detaylara odaklanmayı tercih ediyor. Ayrıca, konuları sistemli bir biçimde ve tümdengelim yöntemiyle öğrenme eğilimi gösteriyor. Bu tarz, genellikle teorik bilgiyi özümseyip entegre edebilme yeteneğiyle ilişkilendirilir. Bu özellikler özümseyen öğrenme stilini tanımlar.

CEVAP: C

6. Öğretmen, Fen Bilimleri dersinde "Boşaltım Sistemleri" konusunu işlerken, dersin başında bir böbrek maketi getirerek öğrencilerin dikkatini çekmiş ve onları konuyla ilgili düşünmeye teşvik etmiştir. Bu dikkat çekme, hedeften haberdar etme, önbilgileri hatırlatma aşamasına denk gelir. Bundan sonraki aşamada yeni öğrenilecek davranışlarla ilgili uyarıcılar sunulur. yeni öğrenmelerle ilgili uyarıcılar sunulmaktadır. Bu aşamada, öğrencilerin belirlenen öğretim hedeflerine ulaşabilmeleri için yapmaları gereken her türlü öğrenme etkinlikleri yer almaktadır. Burada, hedefler uygun strateji, yöntem ve teknikler, akıl yürütme süreçleri, araç- gereç, ipucu, öğrenci katılımı gibi değişkenler kullanılarak öğrenciye kazandırılmaktadır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. Kuantum öğrenme modeli, öğrencilerin öğrenme sürecinde bütünsel bir yaklaşıma sahip olmalarını teşvik eder. Öğrenme sürecini kişisel gelişim, bütünlük içinde düşünme ve çoklu zeka teorileri ile bütünleştirerek, öğrencilerin kendi öğrenme stillerini keşfetmelerine ve öğrenme sürecinin sorumluluğunu almalarına yardımcı olur. Kuantum öğrenme, öğrencilerin kendi potansiyellerini en üst düzeyde gerçekleştirmelerine olanak tanır ve öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılımını sağlar.

CEVAP: A

8. Günümüzde bilginin ve toplumun hızla değiştiği gerçeği, öğrenme ve öğretme süreçlerinde esnekliğin ve uyarlamanın önemini artırmıştır. Bu durum, bireylerin sürekli yeni bilgiler ve beceriler kazanmasını gerektirmekte ve eğitimin, ihtiyaç duyulan zamanda, uygun yerde, esnek ve erişilebilir olmasını zorunlu kılmaktadır. Tam öğrenme modeli, her öğrencinin öğrenme materyalini tamamen kavrayana kadar ilerlemesini öngörür. Bu yaklaşım, özellikle standartlaştırılmış testler ve belirli bir müfredatın tam anlamıyla öğrenilmesine odaklanır. Ancak, hızlı değişen bilgi ve toplum yapısı içinde, bireysel ihtiyaçlar ve esneklik gerekliliği düşünüldüğünde, bu model esnekliği ve bireysel ihtiyaçlara hızlı adaptasyonu destekleme konusunda sınırlı kalacaktır.

CEVAP: D

9. İpuçları verilirken ve mesajlar iletilirken, bireylerin farklı kültürel ve çevresel geçmişlerden gelen deneyimleri önemli bir rol oynar. Mesajların, alıcıların sosyal, kültürel, ekonomik ve eğitim gibi çeşitli yönlerden gelen çeşitliliklerini dikkate alması gerekir. Böylece, mesajın anlamı ve değeri, geniş bir izleyici kitlesi tarafından daha iyi anlaşılabilir ve kabul edilebilir hale gelir. Bu nedenle mesajın, alıcının kültürel ve çevresel bağlamı içinde anlamlı ve ilişkilendirilebilir olması, mesajın başarılı bir şekilde iletilmesi ve doğru bir şekilde algılanması için kritik öneme sahiptir. Bu, alıcıların mesajı kendi yaşam deneyimleri ve kültürel çerçeveleri içinde anlamlandırmalarını sağlar.

CEVAP: C

10. Basamaklı Öğretim, öğrenme sürecini daha küçük, yönetilebilir parçalara veya "basamaklara" ayırmaya dayanan bir öğretim modelidir. Bu modelde, her bir basamak veya aşama, öğrencinin bir sonraki öğrenme hedefine geçmeden önce anlaması ve hâkim olması gereken belirli bir konu veya beceri setini temsil eder. Basamaklı Öğretim, öğrencilere yapılandırılmış bir öğrenme yolu sunarak, her birinin kendi öğrenme hızlarında ve kapasitelerinde ilerlemelerine imkan tanır. Öğrencilerin ön öğrenmeleri ve hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olarak belirlenen hedeflerle, öğretmenler her öğrencinin öğrenme sürecini bireyselleştirebilir ve her birine en uygun desteği sağlayabilir.

CEVAP: B

11. Beyin temelli öğrenme yaklaşımı, bireyin fizyolojik durumunun öğrenme sürecini nasıl etkilediğini kabul eder. Bu yaklaşıma göre, beslenme, fiziksel aktivite, stres ve sağlık gibi fizyolojik faktörler, öğrenme kapasitesi ve etkinliği üzerinde doğrudan etkilere sahiptir. İyi beslenme ve düzenli fiziksel aktivite gibi olumlu yaşam tarzı seçimleri, beyin sağlığını ve dolayısıyla öğrenme yeteneğini iyileştirebilir. Öte yandan, yüksek stres seviyeleri ve sağlıksız yaşam tarzı seçimleri, öğrenme ve hafıza oluşumunu olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle, öğrenme süreci sadece bilişsel stratejiler ve öğretim metodolojileriyle değil, aynı zamanda bireyin genel fizyolojik durumuyla da yakından ilişkilidir.

CEVAP: A

12. Özgür'ün belirttiği çalışma alışkanlıkları ve tercihleri, Kolb'a göre tanımlanan dört temel stil arasında özümseyen öğrenme stilini yansıtmaktadır. Özümseyen öğrenme stili, teorik bilgilere ve kavramsal düşünmeye dayanan, detaylara dikkat eden ve sistematik bir şekilde ilerlemeyi tercih eden bireyleri ifade eder. Bu stil, bilgiyi analiz etmek, soyut kavramlar ve modeller üzerinde düşünmek ve bilgiyi mantıklı bir sırayla düzenlemek için güçlü bir yeteneği içerir.

CEVAP: E

1. Bir Fen Bilimleri öğretmeni "Saf Madde ve Karışımlar" konusunu bir atom maketi üzerinde ön bilgi vererek göstermiştir. Sonra örneği öğrencinin tanımlamasını istemiş ve ikinci örneği sunmuştur. Bu örneği de öğrencinin tanımlamasını isteyip iki örnek arasında öğrencinin ilişki kurmasını sağlamıştır. Böylelikle öğrencilerin kavram, ilke ve sonuçlara kendilerinin ulaşmasını sağlayan bir yol izlemiştir.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki model, strateji ya da yaklaşımlardan hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Buluş yolu
B) Sunuş yolu
C) Araştırma – inceleme
D) Programlı öğretim
E) Deneyimsel öğrenme

2. **Bir Fen Bilimleri öğretmeninin aşağıda verilen;**

I. Günlük yaşamda hareketli cisimlerin sebep olabileceği tehlikeleri önlemeye yönelik bir araç tasarlar.

II. İtme ve çekmenin birer kuvvet olduğunu deneylerle ortaya koyar.

III. İtme ve çekme kuvvetlerinin hareket eden ve duran cisimler üzerindeki etkilerini gözlemleyerek kuvveti tanımlar.

kazanımlarına öğrencilerin ulaşabilmeleri için kullanması gereken en uygun stratejiler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Araştırma ve inceleme - Buluş – Sunuş
B) Araştırma ve inceleme - Buluş – Buluş
C) Araştırma ve inceleme - Sunuş – Buluş
D) Buluş - Buluş - Araştırma ve inceleme
E) Buluş - Araştırma ve inceleme – Sunuş

3. **Aşağıdakilerden hangisi öğrenme-öğretme sürecinin sunuş yolu stratejisine göre düzenlenmesinin gerekçeleri arasında gösterilemez?**

A) Kavramların derinlemesine öğrenilmesi gerektiğinde kullanılabilir.
B) Konuların yoğun ve zamanın az olması durumunda kullanılabilir.
C) Öğrencilerin bilgi birimlerini ezberlemeleri gerektiğinde kullanılabilir.
D) Ön koşul öğrenmelerin yeterli olmadığı durumlarda kullanılabilir.
E) Derslerin giriş bölümünde öğrencilerin dikkatini çekme amacıyla kullanılabilir.

4. Türkçe dersinde sıfatlar konusu öğretecek üç öğretmen, öğretime hazırlık için aşağıdaki kısa notları almışlardır:

Mediha Öğretmen: Sıfatları öğretmek için "Görsellerden, müzikten, doğadan ve dramadan nasıl yararlanabilirim?" diye düşün.

Pınar Öğretmen: Sıfat örnekleri ver, betimlet. Yeniden sıfat örnekleri ver, betimlet. İlk grup örneklerle ikinci grup örnekleri karşılaştırmalarını iste. Sıfat ve olmayan örnekler ver, karşılaştırmalarını iste. Keşfettikleri ilişkiyi vurgula, sıfat örnekleri iste.

Meral Öğretmen: Sıfatlarla ilgili ayrıntıya girmeyen, iskelet oluşturabilecek bir başlangıç ifadesi bul, sıfatları tanımla. Genelden özele bol örnek ver. Yoğun etkileşim için soru sor ve örnek iste.

Mediha, Pınar ve Meral öğretmenler sırasıyla aşağıdaki öğretme yaklaşım veya stratejilerinden hangilerini kullanmayı planlamıştır?

A) Aktif öğrenme – Buluş – Sunuş
B) Araştırma ve inceleme – Buluş – Sunuş
C) Proje – Sunuş – Buluş
D) Aktif öğrenme – Sunuş – Buluş
E) Aktif öğrenme – Araştırma ve inceleme – Sunuş

YARGI YAYINEVİ

5. Meliha Öğretmen, Fen Bilimleri dersinde, öğrencilerinin maddenin fiziksel değişimini kavrayabilmeleri için sınıfta küp şeker, ceviz içi, fındık gibi maddeleri havanda ezer; kâğıt, kurdele, kumaş vb. maddeleri keser; mum, sütlü çikolata, buz gibi maddeleri ise hafifçe ısıtıp eriterek ilk halleri ile etkinliğin sonunda ulaşılan hâllerini karşılaştırır. Ortaya çıkan her değişim; ezilme, ufalma, parçalanma, erime, vb. şeklinde adlandırır. Öğrenciler bu işlemleri izledikten sonra Meliha Öğretmen, öğrencilere şeker ve diğer maddelerin yapısında değişiklik olup olmadığını sorar. Öğrenciler ise maddelerin aynı kaldıklarını söylerler. Daha sonra öğrencilere bunun fiziksel değişim olduğunu söyler ve onlardan fiziksel değişimin tanımını kendilerine göre yapmalarını ister. Öğrenciler fiziksel değişimi; "maddenin, kimliğini değiştirmediği değişiklikleri" olarak açıklarlar ve fiziksel değişime farklı örnekler verirler.

Meliha Öğretmen öğrenme - öğretme sürecinde aşağıdaki model, yaklaşım ya da stratejilerden hangisini kullanmıştır?

A) Sunuş yolu
B) Araştırma – inceleme yolu
C) Buluş yolu
D) Yapılandırmacılık
E) Basamaklı öğretim

6. **Dersini araştırma-inceleme yoluyla öğrenme stratejisi temelinde işleyen bir öğretmenin aşağıdakilerden hangisini yapması uygun değildir?**

A) Öğrenilen bilgilerin başka alanlara transferini sağlama
B) Öğrencilerin bilimsel süreç becerileri etkin kullanmalarını sağlama
C) Öğrencilerin öğrenme sürecinde öğrenme sorumluluğunu üstlenmelerini sağlama
D) Öğrenme sürecinde öğrencilerin istek, ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alma
E) Öğrencilere problem durumlarının nasıl çözüleceğiyle ilgili yönergeler verme

7. Cavit Öğretmen öğrencilerin kendilerinin kavram, ilke ve genellemelere ulaşmasını sağlayacak öğretme- öğrenme ortamının düzenlenmesi gerekliliğini savunan bir öğretmendir. Bunu yaparken de öğrencilerin önce verilen ön bilgiler doğrultusunda bireysel çalışmasını, bu çalışmalarını küçük gruplarda tartışmalarını, sonra da bireysel olarak öğrendiklerini sunmalarını ister.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim yaklaşım, yöntem ve tekniklerden hangilerini kullanması uygun olur?

A) Problem çözme – Aktif öğrenme
B) Buluş yolu - Çoklu zekâ
C) Sunuş yolu – Deneyimsel öğrenme
D) Buluş yolu- Aktif öğrenme
E) Tam öğrenme – Araştırma- inceleme

8. Bir öğretmen, öğrencilere bilimsel süreç becerilerini kullanma, araştırma, keşfetme, gerçek yaşam durumlarını test etme becerilerini kazandırmak isterken, onlara kendi ürünlerini sunma becerisini de kazandırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, sınıfta bu ürünlerin karşılaştırmasını sağlamak amacıyla öğrencilere sorduğu sorulara verilen yanıtlarla sınıf etkileşimini artırmak istemektedir.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim yaklaşım, yöntem ve tekniklerden hangilerini kullanması uygun olur?

A) Buluş yolu ve iş birlikli öğrenme
B) Araştırma-inceleme ve tartışma
C) Probleme dayalı öğrenme ve gösteri
D) Buluş yolu ve örnek olay
E) Sunuş yolu ve analoji

YARGI YAYINEVİ

9. İngilizce derslerinde Aslı Öğretmen öğretme- öğrenme sürecinde, içeriği öğrencilere anlamlı ve düzenli bir bütünlük içinde örneklerle açıklayarak gramer konularını işler. Daha sonra küçük gruplara ayırdığı öğrencilerinden, verdiği İngilizce bir metni incelemelerini ve o metindeki olayı canlandırmalarını ister.

Aslı Öğretmen, aşağıdaki öğretim strateji, yöntem, tekniklerinden hangisini kullanmıştır?

A) Buluş yolu - Drama
B) Sunuş yolu – Rol oynama
C) Araştırma – inceleme – Eğitsel oyun
D) Sunuş yolu – Örnek olay
E) Buluş – Tartışma

11. Sosyal Bilgiler dersinde iklim türleri konusunu işleyen bir öğretmen öğrencilerin iklim türlerini karıştırdıklarını, önce öğrendikleri bilgilerle yeni bilgileri ayıramadıklarını gözlemlemiştir.

Sunuş yolu stratejisini kullanan bu öğretmenin, bu durumda aşağıdakilerden hangisini yapması en uygun olur?

A) İçeriği doğrusal bir şekilde yeniden vermesi
B) Görsel materyallerden yararlanması
C) Örnek olan ve olmayan durumlardan yararlanması
D) Kavram haritaları, anlama çözümleme tablolarından yararlanması
E) Ev ödeviyle konuyu tekrarlamalarını sağlaması

YARGI YAYINEVİ

10. Turgay Öğretmen, "Canlılara örnekler vererek benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırır." kazanımını ele alacağı derste öğrenme konusu hakkında öğrencilerin ön öğrenmelerinin yetersiz olduğunu gözlemlemiş ve bu nedenle konu ile ilgili kavram, ilke, kural ve genellemeleri görsel unsurlarla, olumlu ve olumsuz örneklerle destekleyerek ele almıştır.

Buna göre, Turgay Öğretmen'in öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki yaklaşımlardan hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Buluş yolu
B) Basamaklı öğretim
C) Sunuş yolu
D) Tam öğrenme
E) Programlı öğretim

12. Bireyin sahip olduğu algı özelliklerinden "algıda seçicilik" ile ilgili ilkelerin dikkate alınarak öğretim ortamının yapılandırılması gerekir. Eğer öğrenme ortamı bireyin algıda seçicilik özelliğini olumsuz yönde etkileyecek şekilde oluşturulmuş ise öğretim sürecinde öğrencilerin öğrenme etkinliklerine yoğunlaşması ile ilgili sorunlar yaşanır. Bu açıdan ortamın öğrencilerin öğrenme nesnesine odaklanmalarını engelleyecek yapıda olmaması gerekir.

Buna göre, öğrenme öğretme sürecinde özellikle hangi öğrenme stratejisinin önemini vurgulamaya yöneliktir?

A) Duyuşsal
B) Dikkat
C) Eklemleme
D) Örgütleme
E) Yürütücü biliş

ÇÖZÜMLER

1. Öğretmenin uyguladığı yöntem, öğrencilere doğrudan bilgi vermek yerine, onlara rehberlik ederek kendi başlarına kavramları keşfetmelerini, tanımlamalarını ve aralarındaki ilişkileri kurmalarını sağlaması açısından buluş yolu stratejisine işaret eder. Buluş yolu, öğrencilerin önceden hazırlanmış bilgiler üzerinden değil, sunulan örnekler ve etkinlikler aracılığıyla aktif olarak katılım sağlayarak, sorunları çözme, ilişkiler kurma ve yeni bilgilere ulaşma süreçlerinde bulunmalarını teşvik eder.

CEVAP: A

2. Verilen kazanımlar ve öğrencilerin bu kazanımlara ulaşmalarını sağlayacak stratejiler dikkate alındığında;

I. Günlük yaşamda hareketli cisimlerin sebep olabileceği tehlikeleri önlemeye yönelik bir araç tasarlar: Bu kazanım, öğrencilerin araştırma ve inceleme yaparak gerçek dünya problemlerine çözüm bulmalarını gerektirir. Öğrenciler, mevcut bilgileri kullanarak bir problemi tanımlar, çözüm yollarını araştırır ve bir araç tasarlar. Bu süreçte, araştırma ve inceleme stratejisi öğrencilerin aktif olarak bilgi aramasını ve uygulamalı bir çözüm geliştirmesini sağlar.

II. İtme ve çekmenin birer kuvvet olduğunu deneylerle ortaya koyar: Bu kazanım, öğrencilerin belirli bir bilimsel prensibi veya kavramı keşfetmelerini ve bu kavramı somut örnekler üzerinden anlamalarını gerektirir. Buluş stratejisi, öğrencilerin deneyler yoluyla itme ve çekmenin kuvvet olduğunu kendilerinin bulmalarını sağlar.

III. İtme ve çekme kuvvetlerinin hareket eden ve duran cisimler üzerindeki etkilerini gözlemleyerek kuvveti tanımlar: Bu kazanım da öğrencilerin gözlem ve deneyimler yoluyla kuvvet kavramını derinlemesine anlamalarını gerektirir. Yine buluş stratejisi, öğrencilerin gözlemleri ve deneyimleri üzerinden kavramları keşfetmelerine ve kuvvetin etkilerini tanımlamalarına olanak tanır.

Bu durumda, öğretmenin öğrencilerin verilen kazanımlara ulaşmaları için Araştırma ve inceleme - Buluş – Buluş stratejileri sıralamasını kullanması en uygun yaklaşımdır.

CEVAP: B

3. Sunuş yolu stratejisi, genellikle öğretmenin kontrolünde, yoğun bilginin verilmesi gereken durumlarda ve öğrencilerin ön bilgilere sahip olmadığı durumlarda kullanılır. Ancak, "Öğrencilerin bilgi birimlerini ezberlemeleri gerektiğinde kullanılabilir." ifadesi, sunuş yolu stratejisinin gerekçeleri arasında uygun olmayan bir ifadedir. Çünkü sunuş yolu stratejisi ezber öğrenmeleri değil; anlamlı öğrenmeleri destekler.

CEVAP: C

4. Öğretmenlerin planladıkları yaklaşımları ve stratejileri incelediğimizde;

Mediha Öğretmen: Görseller, müzik, doğa ve drama gibi çeşitli ve etkileşimli kaynaklardan yararlanmayı düşünmektedir. Bu, öğrencilerin ders içeriğine aktif olarak katılımlarını ve kendi deneyimlerinden yola çıkarak öğrenmelerini sağlayacak bir yöntemdir. Bu, Aktif Öğrenme yaklaşımına işaret eder.

Pınar Öğretmen: Öğretmenin sıfat örnekleri verip betimlemeler yapmalarını istemesi, daha sonra verilen örnekler arasında karşılaştırma yapılmasını talep etmesi, ve keşfedilen ilişkileri vurgulayıp yeniden örnekler istemesi, öğrencilerin bilgiyi keşfetmesine dayalı bir öğrenme sürecidir. Bu, Buluş Yolu öğretim stratejisine işaret eder.

Meral Öğretmen: Genel bir ifadeyle başlayıp, sıfatları tanımlama ve genelden özele bol örnek verme süreci, öğrencilere konu hakkında kapsamlı bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktadır. Öğretmenin yoğun etkileşim için soru sorması ve örnekler istemesi, bilginin öğretmenden öğrencilere doğrudan aktarılmasını içerir. Bu, Sunuş Yolu öğretim stratejisine işaret eder.

Bu durumda doğru cevap Aktif öğrenme – Buluş – Sunuş olacaktır.

CEVAP: A

5. Öğretmenin Fen Bilimleri dersinde uyguladığı öğretim stratejisi, öğrencilerin aktif katılımını ve öğrenilen kavramlar üzerinde derin düşünmelerini sağlayarak, bilgiyi kendilerinin keşfetmesine imkan tanımaktadır. Buna göre, öğretmenin uyguladığı öğretim stratejisi buluş yolu olarak tanımlanabilir. Buluş yolu stratejisi, öğrencilere belirli bir konu hakkında doğrudan bilgi vermek yerine, onları kendi keşifleri ve sonuçlarına yönlendirir.

CEVAP: C

6. "Öğrencilere problem durumlarının nasıl çözüleceğiyle ilgili yönergeler verme" seçeneği, araştırma - inceleme yoluyla öğrenme stratejisinin temel prensiplerine aykırıdır çünkü bu yaklaşımda öğrencilerin problemleri kendi keşifleri ve stratejileri ile çözmeleri teşvik edilir. Öğrencilere problem çözmeyle ilgili yönergeler vermek, onların kendi keşiflerini yapmaları ve bağımsız düşünme becerilerini geliştirmeleri fırsatını azaltır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

7. Buluş yolu, öğrencilerin kavram, ilke ve genellemelere kendi başlarına ulaşmalarını sağlayan bir öğretim stratejisidir. Bu yaklaşım, öğrencilerin önce öğretmen tarafından sunulan ön bilgiler doğrultusunda bireysel olarak çalışmalarını, daha sonra bu çalışmalarını grup içinde tartışmalarını ve son olarak öğrendiklerini sınıfa sunmalarını içerir. Aktif öğrenme ise öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katıldığı, soru sorduğu, tartışmalara girdiği ve öğrenme materyalleriyle etkileşime geçtiği bir öğrenme yaklaşımıdır.

CEVAP: D

8. Öğretmenin hedeflediği, öğrencilere bilimsel süreç becerilerini kullanma, araştırma, keşfetme, gerçek yaşam durumlarını test etme ve kendi ürünlerini sunma becerilerini kazandırmak olduğunda; araştırma- inceleme ve tartışma yöntem ve teknikleri bu amaçlara en uygun olanlardır. Araştırma- inceleme yöntemi, öğrencilerin belirli bir konuyu derinlemesine incelemelerini, bilgi toplamalarını, bu bilgileri analiz etmelerini ve sonuçlar çıkarmalarını gerektirir. Öğrencilerin bilimsel süreç becerilerini kullanmaları, gerçek hayattan durumları incelemeleri ve bu süreçte keşfetmeleri için ideal bir zemin sunar. Tartışma tekniği ise, öğrencilerin ürettikleri bilgileri sınıf ortamında paylaşmaları, birbirlerinin fikirlerini değerlendirmeleri ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeleri için fırsatlar yaratır. Bu teknik, öğrencilere kendi ürünlerini sunma ve sınıf içinde etkileşimi artırma imkanı verir.

CEVAP: B

9. Aslı Öğretmen'in İngilizce dersinde uyguladığı yöntemde, öncelikle konuyu anlamlı ve bütüncül bir şekilde örneklerle açıklaması Sunuş Yolu öğretim stratejisine işaret eder. Daha sonra öğrencileri küçük gruplara ayırıp, verdiği İngilizce metni incelemelerini ve bu metindeki olayı canlandırmalarını istemesi ise Rol Oynama tekniğini kullandığını gösterir.

CEVAP: B

10. Öğretmenin "Canlılara örnekler vererek benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırır." kazanımını işlerken izlediği yöntem, öğrencilerin ön öğrenmelerinin yetersiz olduğunu gözlemlemesi ve konu ile ilgili kavram, ilke, kural, ve genellemeleri görsel unsurlarla, olumlu ve olumsuz örneklerle desteklemesi, sunuş yolu öğretim stratejisine uygun bir yaklaşımı ifade eder. Sunuş yolu, öğretmenin öğrencilere bilgiyi anlamlı bir bütünlük içinde sunduğu, konuları anlatım, gösterim, görsel ve işitsel materyallerle destekleyerek öğrencilere sunmayı içeren bir öğretim yöntemidir. Bu yaklaşım, öğrencilerin ön bilgilerinin yetersiz olduğu durumlarda ve kavramların, ilkelerin net bir şekilde öğretilmesi gerektiğinde sıkça tercih edilir.

CEVAP: C

11. Kavram haritaları, farklı kavramları ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri gösteren diyagramlardır. Öğrencilerin karmaşık konuları daha iyi anlamalarına ve bilgileri yapılandırmalarına yardımcı olur. Anlama çözümleme tabloları ise bilgiyi analiz etmek, karşılaştırmak ve sınıflandırmak için kullanılır. Bu yöntemler, öğrencilerin bilgiyi aktif bir şekilde işlemelerini ve derinlemesine anlamalarını sağlar. Görsel materyaller, örnek olan ve olmayan durumlar, ve ev ödevi gibi diğer seçenekler de öğretimde faydalı olabilir ancak, bu durumda öğrencilerin karmaşık bilgiyi düzenlemelerine ve anlamalarına en çok katkı sağlayacak yöntem, kavram haritaları ve anlama çözümleme tablolarıdır. Bu yöntemler, öğrencilerin önce öğrendikleri bilgilerle yeni bilgileri entegre etmelerine ve karışıklığı gidermelerine yardımcı olur.

CEVAP: D

12. Algıda seçicilik, bireylerin çevrelerindeki bilgiler arasından ilgi alanlarına, önceliklerine veya mevcut ihtiyaçlarına göre bilgi seçmeleri anlamına gelir. Eğitim ortamında, bu özellik öğrencilerin öğrenme nesnelerine odaklanmalarını ve gereksiz uyaranlardan kaçınmalarını sağlayacak şekilde dikkate alınmalıdır. Öğrenme ortamı, öğrencilerin dikkatlerini öğrenme faaliyetlerine yoğunlaştırmalarını ve böylece daha etkili bir şekilde öğrenmelerini sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Dikkat stratejisi, öğrencilerin öğrenme materyallerine odaklanmalarını, anahtar kavramları ve bilgileri tanımalarını ve dağınıklığı azaltarak öğrenmeye yönelik dikkatlerini sürdürmelerini içerir. Dolayısıyla, öğrenme ve öğretme sürecinde dikkat stratejisinin önemi, algıda seçiciliği olumlu bir şekilde kullanarak öğrencilerin öğrenme sürecine daha etkin katılımlarını sağlamak açısından vurgulanmalıdır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Fen Bilimleri dersinde öğrencilerine bağımsız çalışma alışkanlığı kazandırmak isteyen Mehtap Öğretmen, öğrencilerinden çevre kirliliğine neden olan faktörleri araştırmalarını istemiş, bunu yaparken derste işlenenlerin tekrarını ve öğrencilerin bilimsel süreç becerilerini kullanarak araştırma yapmalarını ve keşfetme becerilerini geliştirmeyi hedeflemiştir. Bu araştırmaları yaparken öğrencilerin gerçek yaşam durumlarını test ederek süreç sonunda ortaya çıkan ürünlerini de sunmalarını istemiştir.

Buna göre, Mehtap Öğretmen, aşağıdaki strateji, yöntem, teknik ya da yaklaşımlardan hangisini kullanmıştır?

A) Buluş yolu
B) Basamaklı öğretim
C) Örnek olay
D) Sunuş yolu
E) Araştırma – inceleme yolu

2. Bir Fen Bilimleri öğretmeni "Doğal süreçlerin neden olduğu yıkıcı doğa olaylarını açıklar." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikte, deprem gibi bir doğa olayının yıkıcı sonuçlarından bahsederek; bu yıkıcı sonuçların nasıl önlenebileceğiyle ilgili öğrencilerinden çözümler ister. Problemle ilgili hipotezler üretebilmeleri için onlara rehberlik eder, öğrencilerin kaynak taramaları, veri toplamaları için yönlendirmeler yapar. Kaynaklardan elde edilen veriler karşılaştırılıp, analiz edildikten sonra üretilen hipotezler test edilir ve çözüm yolları üretilir.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim stratejilerinden ya da modellerden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Buluş yolu
B) Sunuş yolu
C) Araştırma – inceleme
D) 5E
E) Kuantum öğrenme

3. Bir öğretmen öğrencilerinin işbirliği halinde çalışmalarını, üst düzey düşünme becerilerini kazanmalarını ve derste edindikleri bilgileri günlük hayata aktarabilmelerini amaçlamaktadır.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim strateji, model ya da yöntemlerden hangisini kullanması uygun olmaz?

A) Örnek olay
B) Buluş yolu
C) Araştırma – inceleme yolu
D) Basamaklı öğretim
E) Sunuş yolu

4. Galip Öğretmen "Kimyasal Tepkimeler" konusunu işlerken iki gümüş yüzüğün öncesi ve sonrası fotoğraflarını gösterir. Öncesi fotoğrafın gümüş saklanmadan önce, sonrası fotoğrafın ise tozsuz bir ortamda bir süre saklandıktan sonra çekildiğini söyler. Öğrenciler öncesi fotoğrafın normal bir gümüş renginde olduğunu; sonrası fotoğrafında gümüşün kararmış olduğunu görürler. Öğretmen daha sonra, öğretim esnasında;

- Gümüşlerin kararmasına ne neden olmaktadır?
- Diğer metallerde de bu tip bir kararma olmakta mıdır?
- Gümüşün kararmaması için nasıl bir ortamda olması gerekir?
- Bu kararma gümüşün yapısında ne gibi bir değişikliğe yol açmıştır?
- Gümüşün kütlesinde herhangi bir değişim olmuş mudur?

sorularını öğrencilere yöneltmiştir.

Buna göre, Galip Öğretmen'in aşağıdaki öğretim model, strateji ya da yöntemlerinden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Sunuş yolu
B) Buluş yolu
C) Örnek olay
D) Deney
E) Araştırma – inceleme

YARGI YAYINEVİ

5. Anlamlandırma stratejisinin temelinde öğrencinin karşılaştığı bilgiyi olduğu gibi alması değil önceden öğrenmiş olduğu bilgilerle karşılaştırıp bütünleştirerek yeni anlamlar oluşturması yer alır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi anlamlandırma stratejisinin temel işlevini sağlamak amacıyla gerçekleştirilen bir etkinlik değildir?

A) Maddenin halleri konusunda yer alan kavramların bilgi haritası ile görselleştirilmesi

B) Coğrafi şekillerin özelliklerini karşılaştıran anlam çözümleme tablosunun oluşturulması

C) Soyut kavramların öğretiminde kavramsal benzetmeler ve analojilerden yararlanılması

D) Öğrenilen kelime ya da kavramların farklı zamanlarda yazı ya da telaffuz ile yinelenmesi

E) Karşılaştırıcı ve açıklayıcı ön organize ediciler yardımı ile bilgilerin sunulması

6. Üst biliş en genel anlamıyla; öğrenenin algılama, hatırlama ve düşünmesinde yer alan zihinsel faaliyetlerin farkında olması ve bunları kontrol etmesi olarak tanımlamaktadır

Aşağıdakilerden hangisi öğrenenin üst biliş stratejilerini kullanırken izleyeceği yollardan biri değildir?

A) Dışsal uyarıcılarla güdülenme

B) Öz düzenleme ve öz denetim

C) Öğrenmeyi anlama ve izleme

D) Analiz yapabilme ve planlama

E) Deneyimlerden yararlanma

YARGI YAYINEVİ

7. **Öğretim stratejisi olarak buluş yoluyla öğretimi seçen bir öğretmenin aşağıdaki tekniklerden hangisini kullanması beklenmez?**

A) Örnek olay
B) Gösteri
C) Sokratik tartışma
D) Deney
E) Münazara

8. Öğrencilere temel kavramları verip deneyimler kazandırarak bilgi, kavram, olgu ve genellemelere öğrencilerinin kendilerinin ulaşmasını sağlama ile ilgili etkinliklere ağırlık veren bir öğretmen; dersinde, öğrencilerin hayal güçlerini kullanarak yaratıcı görüşler üretmeyi sağlayan yöntem ve teknikleri kullanmak istemektedir.

Buna göre öğretmenin aşağıdaki öğretim yöntem, teknik yada yaklaşımlardan hangilerini kullanması daha uygun olur?

A) Sunuş yoluyla öğretim ve soru – cevap

B) Buluş yoluyla öğretim ve örnek olay

C) Araştırma yoluyla öğretim ve problem çözme

D) Araştırma yoluyla öğretim ve görüş geliştirme

E) Anlamlı öğrenme ve kavram haritaları

9. **Derslerinde sunuş yoluyla öğretimi kullanan bir öğretmenin öncelikli olarak aşağıdakilerden hangisine uygun davranması gerekir?**

A) Karşılaştırıcı örgütleyicilerden yararlanarak anlamlı öğrenmeyi sağlama
B) Öğrenme sürecinde öğrencinin aktif olacağı yöntem ve teknikler seçme
C) Öğrenme sürecini bireysel farklılıkları dikkate alarak planlama
D) Öğrenciler için bilginin transferini sağlayabileceği ortamlar oluşturma
E) Öğretim sürecinde öğrenci ile etkileşim kurmaktan kaçınma

10. Kübra Öğretmen öğrencilerine konu alanının yanı sıra; bilimsel süreç adımlarını takip etme, problem çözme, öğrendiklerini gerçek yaşam durumlarında uygulama, neden-sonuç ilişkileri kurma becerilerini de kazandırmayı amaçlamaktadır.

Kübra Öğretmen aşağıdaki yöntem- teknik ya da stratejilerden hangisini kullanırsa amacına en etkili şekilde ulaşmış olur?

A) Sunuş yolu
B) Anlamlı öğrenme
C) Buluş yolu
D) Örnek olay
E) Araştırma inceleme

11. Leyla Öğretmen "Çevre sorunlarını farklı kriterlere göre sınıflandırır." kazanımını işlerken karbon, azot, oksijen ve su döngüsü diyagramlarından yararlanmış ve dünya ekosistemi açısından bu döngülerin temel olduğunu, canlı hayatın devamının bu döngülere bağlı olduğunu ve bunlardaki bozulmaların küresel ekolojik sorunları ortaya çıkardığını belirttikten sonra Türkiye'de karşılaşılan ekolojik sorunlarla ilgili istatistikleri öğrencileriyle paylaşmıştır.

Leyla Öğretmen öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki öğretim stratejisi, model ya da yöntemlerden hangisinden yararlanmıştır?

A) Buluş yolu
B) Araştırma - inceleme
C) Sunuş yolu
D) Programlı öğretim
E) Gösteri

12. Erhan Öğretmen, Sosyal Bilgiler dersinde "Ailesi ve yakın çevresindeki başlıca ekonomik faaliyetleri tanır." kazanımını işlerken gelir, gider, bütçe, üretim, dağıtım, tüketim ve meslek gibi kavramların tanımlarını yapmış; özelliklerini açıklamış ve açıklamalarının anlaşılır olmasını sağlamak amacıyla süreçte farklı görsel materyaller kullanmış; örnek olan ve olmayan durumlara yer vermiştir. Öğrenciler, öğretmenlerinin yaptığı açıklamalar doğrultusunda ele alınan kavramlar ile ilgili farklı örnekler vermişlerdir. Erhan Öğretmen ders sonunda öğrencilerinden yakın çevresindeki ekonomik faaliyetleri gözlemleyerek rapor oluşturmalarını istemiş ve dersini sonlandırmıştır.

Buna göre Erhan Öğretmen öğrenme-öğretme sürecini yönlendirirken aşağıdaki öğrenme yaklaşım, yöntem ya da tekniklerinden hangisini kullanmıştır?

A) Araştırma – inceleme yolu
B) Buluş yolu
C) Probleme dayalı öğrenme
D) Sunuş yolu
E) Örnek olay

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Öğretmenin öğrencilerine çevre kirliliğine neden olan faktörleri araştırmalarını istemesi, araştırma yaparken bilimsel süreç becerilerini kullanmalarını ve keşfetme becerilerini geliştirmelerini hedeflemesi, aynı zamanda gerçek yaşam durumlarını test ederek süreç sonunda ortaya çıkan ürünlerini sunmalarını talep etmesi, Proje temeli öğrenme yaklaşımını; ve onun için en uygun strateji olan Araştırma – inceleme yolunu kullanmış olduğunu gösterir. Araştırma – inceleme yolu, öğrencilerin bağımsız olarak ya da gruplar halinde bir konu hakkında derinlemesine bilgi edinmeleri, bilgiyi analiz etmeleri, değerlendirmeleri üzerine kuruludur.

CEVAP: E

2. Fen Bilimleri öğretmeninin etkinliğinde, öğrencilere deprem gibi bir doğa olayının yıkıcı sonuçlarını açıklaması, bu yıkıcı sonuçların nasıl önlenebileceğiyle ilgili çözümler istemesi, problemle ilgili hipotezler üretmeleri için rehberlik etmesi, kaynak taraması ve veri toplama gibi araştırma süreçlerine yönlendirmesi, elde edilen verileri karşılaştırıp analiz ettikten sonra hipotezleri test etmesi ve çözüm yolları üretmesi bilimsel süreç becerilerinin ve buna bağlı olarak araştırma – inceleme öğretim stratejisini kullanıldığını gösterir. Bu strateji, öğrencilerin bilgiyi aktif bir şekilde araştırmalarını, analiz etmelerini ve yorumlamalarını içerir. Bu süreç, öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme ve bilimsel süreç becerilerini geliştirmelerine olanak tanır.

CEVAP: C

3. Öğretmenin öğrencilerinin işbirliği halinde çalışmalarını, üst düzey düşünme becerilerini kazanmalarını ve derste edindikleri bilgileri günlük hayata aktarabilmelerini amaçlaması, aktif katılımı ve öğrenci merkezli öğrenmeyi gerektiren stratejilerin kullanılmasını önerir. Bu kapsamda, sunuş yolu, öğrenci katılımını ve etkileşimi diğerlerine göre en az olan yöntemdir. Bu nedenle, işbirliği, üst düzey düşünme ve günlük hayata uygulama gibi hedeflerle uyumsuzdur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

4. Öğretmenin "Kimyasal Tepkimeler" konusunu işlerken öğrencilere gümüş yüzüklerin öncesi ve sonrası fotoğraflarını göstermesi, gümüşlerin kararmasıyla ilgili sorular sorması ve öğrencileri bu sorular üzerinden düşünmeye ve çıkarımlar yapmaya yönlendirmesi, buluş yolu yöntemini kullandığını gösterir. Buluş yolu, öğrencilerin kendi deneyimleri ve gözlemleri üzerinden yeni bilgiler keşfetmelerini sağlayan, öğrenci merkezli bir öğretim stratejisidir. Öğretmenin önceden hazırladığı sorularla öğrencileri yönlendirmesi, onların konuyla ilgili bilgileri kendilerinin keşfetmelerine imkan tanır.

CEVAP: B

5. Anlamlandırma stratejisinin temelinde, öğrencinin yeni bilgileri önceden öğrendiği bilgilerle karşılaştırarak ve bütünleştirerek yeni anlamlar oluşturması yatar. Bu strateji, bilginin derinlemesine işlenmesini ve öğrenme sürecinin daha etkili olmasını sağlar. Seçenekler A, B, C ve E, bu süreçte öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgilerle ilişkilendirerek daha iyi anlamlandırmalarına yardımcı olacak etkinliklere örneklerdir. "Öğrenilen kelime ya da kavramların farklı zamanlarda yazı ya da telaffuz ile yinelenmesi" anlamlandırma stratejisinin temel işleviyle doğrudan ilgili değildir. Bu etkinlik, daha çok tekrar ve hatırlama üzerine kuruludur ve öğrenme sürecinde pekiştirme tekniklerinden biridir.

CEVAP: D

6. Üst biliş, öğrenenin kendi öğrenme sürecinin farkında olması ve bu süreci etkili bir şekilde yönetebilmesi anlamına gelir. Üst bilişsel stratejiler arasında öz düzenleme ve öz denetim, öğrenmeyi anlama ve izleme, analiz yapabilme ve planlama, deneyimlerden yararlanma gibi beceriler bulunur. Dışsal uyarıcılarla güdülenme, üst bilişsel bir strateji değil, genellikle motivasyon ile ilgili bir faktördür. Üst biliş, bireyin kendi içsel süreçlerinin farkında olmasını ve bu süreçleri etkili bir şekilde yönetmesini içerirken, dışsal uyarıcılarla güdülenme daha çok bireyin dışarıdan gelen etkilere (örneğin, ödüller, cezalar) yanıt vermesi ile ilgilidir. Bu nedenle, üst biliş stratejilerini kullanırken izlenecek yollar arasında dışsal uyarıcılarla güdülenme seçeneği yer almaz.

CEVAP: A

7. Gösteri (Demonstrasyon), öğretmenin bir beceriyi veya bir süreci adım adım gösterdiği, öğrencilerin gözlemleyici olduğu bir öğretim tekniğidir. Bu, daha çok öğretmen merkezli bir yaklaşım olup, öğrencilerin pasif kaldığı ve kendi başlarına keşif yapmalarına az yer verildiği için buluş yolunda tercih edilmesi doğru olmaz.

CEVAP: B

8. Buluş yoluyla öğretim, öğrencilerin kendi başlarına bilgi keşfetmelerini, sorunları çözmelerini ve öğrendikleri kavramları gerçek hayat durumlarıyla ilişkilendirmelerini sağlayan bir yöntemdir. Bu yöntem, öğrencilerin aktif katılımını teşvik eder ve onların yaratıcılıklarını kullanmalarına olanak tanır. Örnek olay, öğrencilerin karşılaştıkları durumları analiz etmelerini, çeşitli çözüm yollarını değerlendirmelerini ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerini sağlar. Gerçek hayattan alınmış ya da kurgusal durumlar üzerinden yürütülen bu yaklaşım, öğrencilerin bilgiyi anlamalarını ve uygulamalarını kolaylaştırırken aynı zamanda yaratıcı düşünmelerini de destekler.

CEVAP: B

9. Sunuş yoluyla öğretim sürecinde öğrencilerin anlamlı öğrenmeyi sağlayabilmeleri için yapılandırılmış içerik sunumu önemlidir. Karşılaştırıcı örgütleyiciler, öğrencilerin yeni öğrenilen bilgiyi önceden sahip oldukları bilgiyle ilişkilendirmelerine yardımcı olur. Sunuş yoluyla öğretimde, öğretmenin anlamlı öğrenmeyi teşvik etmek için karşılaştırıcı örgütleyiciler gibi araçlardan yararlanması, öğrenme sürecini zenginleştirir ve derinleştirir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

10. Öğretmenin öğrencilerine konu alanı bilgisinin yanı sıra bilimsel süreç adımlarını takip etme, problem çözme, öğrendiklerini gerçek yaşam durumlarında uygulama, neden – sonuç ilişkileri kurma gibi becerileri kazandırmayı amaçlaması, öğrenci merkezli, keşfetmeye ve araştırmaya dayalı öğrenme stratejilerine işaret eder.

CEVAP: E

11. Öğretmenin "Çevre sorunlarını farklı kriterlere göre sınıflandırır." kazanımını işlerken kullandığı yöntem, karbon, azot, oksijen ve su döngüsü diyagramlarını kullanması, dünya ekosistemi açısından bu döngülerin önemini açıklaması ve Türkiye'deki ekolojik sorunlara dair istatistikleri paylaşması, sunuş yoluyla öğretimi işaret eder. Sunuş yolu, öğretmenin konuyu anlattığı, bilgiyi anlamlı bir bütünlük içinde sunduğu ve öğrencilere görsel veya sözel materyaller aracılığıyla konuları açıkladığı öğretim yaklaşımdır. Öğretmenin diyagramları kullanması ve ekolojik sorunlar hakkında bilgilendirici istatistikler sunması, bu yöntemin tipik özellikleridir.

CEVAP: C

12. Öğretmenin Sosyal Bilgiler dersinde "Ailesi ve yakın çevresindeki başlıca ekonomik faaliyetleri tanır." kazanımını işlerken kullandığı yöntem, gelir, gider, bütçe, üretim, dağıtım, tüketim ve meslek gibi kavramların tanımlarını yapması, özelliklerini açıklaması ve açıklamalarını görsel materyallerle desteklemesi, ayrıca örnek olan ve olmayan durumları sunması, sunuş yoluyla öğretimin tipik özelliklerini yansıtır. Öğretmenin ders sonunda öğrencilerden yakın çevresindeki ekonomik faaliyetleri gözlemleyerek rapor oluşturmalarını istemesi, bu öğrenme sürecinin, bu soru özelinde, büyük bir bölümünde kullanılan sunuş yolunun bir parçası olarak değerlendirilebilir.

CEVAP: D

1 ve 2. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

Bir öğretmen, öğrencilerine kazandıracağı hedefler doğrultusunda kullanacağı öğretim yollarını oluştururken aşağıdaki ölçütlerini belirlemiştir:

I. Uygulama, analiz ve sentez düzeylerindeki hedef davranışları kazandırma

II. Her öğrencinin başarısını kendi gelişimi içinde değerlendirebilme

III. Öğrencilere okul dışında da bağımsız çalışma ve araştırma alışkanlığı kazandırabilme

IV. Öğrenme hızını öğrenen tarafından kontrol edebilme

1. **Ölçütlerden hareketle, öğretmenin öğretme sürecinde aşağıdaki öğretim yöntem ya da tekniklerden hangisini kullanması <u>en uygun</u> olur?**

A) Bireysel çalışma
B) Örnek olay
C) Problem çözme
D) Tartışma
E) Proje temelli öğrenme

2. **Verilen ölçütlerden hareketle, öğretmenin aşağıdaki düşünme becerilerinden hangisini geliştirmeyi hedeflediği söylenebilir?**

A) Analitik düşünme
B) Eleştirel düşünme
C) Üstbilişsel düşünme
D) Yaratıcı düşünme
E) Karar verme

3. Bir öğretmen, sınıfını gruplara ayırarak toplumsal hayatın farklı katmanlarında yaşayan insanların günlük hayatta karşılaşabilecekleri zorluklara yönelik yaşanmış ya da yaşanması olası farklı problem durumlarına ilişkin metinleri öğrencilerine vermiştir. Her grubun verilen problem durumuna ilişkin olası çözüm yollarını bulmalarını ve önerileri ışığında verilen metni tekrar yazmalarını ister.

Öğretmenin bu uygulamasında aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Problem çözme
B) Senaryo yazma
C) Altı şapka
D) Görüş geliştirme
E) Örnek olay inceleme

4. Eleştirel düşünme; kendi düşüncelerimizin farkında olup diğerlerinin de düşüncelerini göz önüne alarak öğrenilenleri ölçütlere göre değerlendirmeyi ve böylece kendimizi ve çevremizi anlamayı amaç edinen zihinsel bir süreçtir.

Aşağıda verilen yöntem ya da tekniklerden hangisi öğrencilere eleştirel düşünme becerisi kazandırmada <u>en az</u> etkiye sahiptir?

A) Örnek olay
B) Bireysel çalışma
C) Problem çözme
D) Tartışma
E) Gösterip yaptırma

YARGI YAYINEVİ

5. Sevgi Öğretmen, Türkçe dersinde "Konuşma" beceri alanına yönelik düzünlediği bir etkinlikte öğrencilerine önce etkili konuşmanın yararlarını örneğini göstererek açıklar ve bu konuya ilişkin hitabet yeteneği yüksek kişilerin yer aldığı bir CD izletir. Daha sonra öğrencilerine bir metin verir ve bu metin ile ilgili önce kendi görüşlerini dil bilgisi kurallarına uygun bir şekilde ifade eder. Bu konuşmaya benzer ifadeleri her bir öğrenciden yapmasını ister.

Sevgi Öğretmen, bu etkinlik sırasında aşağıdaki hangi yöntem, teknik ya da yaklaşımı kullanmamıştır?

A) Anlatım B) Gösteri
C) Gösterip yaptırma D) Sunuş yolu
E) Tartışma

6. Meral Öğretmen, öğrencilerine işleyeceği konuyla ilgili ön bilgileri verdikten sonra örnekler sunar. Öğrencilerin ön bilgiler ve örnekler aracılığıyla kavram ve ilkelere kendilerinin ulaşmasını sağlar. Ardından öğrencileri iki gruba ayırır. Bir grup diğer gruba konuyla ilgili sorular sorar, diğer grup yanıtlar.

Meral Öğretmen, bu uygulama hangi yöntem, teknik ya da yaklaşımları sırasıyla kullanmıştır?

A) Anlamlı öğrenme ve görüş geliştirme
B) Buluş yoluyla öğretim ve zıt panel
C) Sunuş yoluyla öğretim ve kollegyum
D) Araştırma yoluyla öğretim ve panel
E) Aktif öğrenme ve münazara

7. Mediha Öğretmen, kültürel mirasımızın korunması konusunda öğrencileri bilinçlendirmek amacıyla sınıfta gruplar oluşturmuş her grubun kültürel mirasın korunması ile ilgili bir araştırma yapmalarını ve araştırmalarını rapor hâlinde sınıf arkadaşlarına sunmalarını istemiştir.

Mediha Öğretmen bu uygulamasında aşağıdakilerden hangi yöntem, teknik ya da yaklaşımlı kullanmıştır?

A) Örnek olay B) Anlatım
C) Problem çözme D) Gösterip yaptırma
E) Tartışma

8. **Bir Sosyal Bilgiler öğretmeni** "Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler." **kazanımına yönelik düzenleyeceği etkinlik için aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisi en az uygundur?**

A) Örnek olay B) Müze eğitimi C) Tartışma
D) Deney E) Problem çözme

YARGI YAYINEVİ

9. Bir fen bilgisi öğretmeni, "Enerji Dönüşümleri ve Korunumu" konusunu işlerken öğrencilerin deneyler ve uygulamalı etkinlikler yapmalarını sağlamaktadır. Öğrenciler küçük gruplar halinde deneysel çalışmalar yürüterek, gözlem yapma, veri toplama ve sonuç çıkarma aşamalarını tamamlamakta ve elde ettikleri veri ve sonuçları grafiklere aktarıp sınıfla paylaşmaktadırlar.

Buna göre, öğretmenin uyguladığı ders içindeki etkinliklerin öncelikli amacının aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

A) Öğrencilerin uygulamalarla deney yapma becerilerini geliştirme

B) Öğrencilere karmaşık konuları basit modellerle ifade etme yeteneklerini kazandırma

C) Öğrencilere uygulamalı bir şekilde bilimsel süreç becerilerini kazandırma

D) Öğrenciler arasında iş birliği ve takım çalışması alışkanlıklarını oluşturma

E) Öğrencilerin veri analizi ve grafik yorumlama becerilerini geliştirme

10. Bir coğrafya öğretmeni, öğrencilerinin sürdürülebilir çevre yönetimi konusunda bilinçlenmelerini amaçlamaktadır. Bu amaçla öğrencilere ders başlangıcında, iklim değişikliği ve çevresel etkileri konu alan bir belgesel izletmiş ve öğrencilerden bu belgeselde yer alan problemler hakkında düşüncelerini ve izlenimlerini paylaşmaları istemiştir. Daha sonra öğretmen, sınıfta beşer kişilik gruplar oluşturmuş ve her gruba, izlenen belgeselden seçtikleri bir çevresel sorunu tanımlamalarını ve soruna yönelik sürdürülebilir çözümler üretmelerini istemiştir. Gruplar, kendi içinde tartışarak çeşitli çözüm önerileri geliştirmiş ve bunları sınıfa sunmuşlardır. Öğretmen sunumlar sonrasında öğrencilerin diğer grupların önerileri hakkında sorular sorması teşvik etmiş ve sunulan öneriler tartışılmıştır.

Buna göre, öğretmen bu uygulamada aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangisine uygun bir etkinlik düzenlemiştir?

A) Örnek olay
B) Kollegyum
C) Görüş geliştirme
D) Beyin fırtınası
E) Altı şapka

11. Bir Beden Eğitimi öğretmeni, öğrencilerine voleybolla ilgili bilgi ve beceri kazandırmak isteyen bir öğretmen dersinin birinci aşamasında öğrencilerine voleybolla ait oyun kurallarını açıklamıştır. Öğretmen servis atış tekniklerinin temel adımlarını göstermiş ve bu hareketlerin önemini vurgulamış ve sonra öğrencilerden hedef belirleyerek kurallara uygun şekilde servis atmaları istemiştir. Öğrenciler servis atışını adım adım tekrar ederken öğretmenin gösterdiği teknikleri uygulamışlar ve öğretmen gerekli dönüt düzeltmelerle öğrencileri yönlendirmiştir.

Buna göre öğretmenin kullandığı yöntem veya teknikler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Anlatım – Gösteri
B) Eğitsel oyun – Drama
C) Mikro öğretim – Gösterip yaptırma
D) Anlatım – Gösterip yaptırma
E) Analatım – Benzetim

12. Değerler eğitimi çerçevesinde gerçekleştirilen etkinliklerde bilgi boyutu önemli olmakla birlikte, tutum ve davranış boyutu daha önceliklidir. Çünkü bilgi, yaşantıya aktarılmadığı, transferin sağlanmadığı sürece, işlevsel değildir ve bir anlam ifade etmez.

Buna göre değerler eğitimiyle ilgili etkinliklerde aşağıdaki öğretim yöntem ya da tekniklerinden hangisinin kullanılması uygun değildir?

A) Örnek olay
B) Problem çözme
C) Tartışma
D) Görüş geliştirme
E) Deney

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Bireysel çalışma, öğrencilere kendi hızlarında ilerleme, kendi öğrenmelerini yönlendirme ve değerlendirme fırsatı sunar. Öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini kontrol etmelerine olanak tanır ve bireysel ilerlemelerine göre öğrenmelerini şekillendirebilirler. Bu nedenle, öğretmenin belirlediği ölçütleri karşılayan en uygun yöntem bireysel çalışmadır.

CEVAP: A

2. Belirlenen ölçütler, öğrencilerin uygulama, analiz ve sentez düzeylerinde hedef davranışları kazanmalarını, kendi başarılarını değerlendirebilmelerini, okul dışında bağımsız çalışma ve araştırma yapma alışkanlığı kazanmalarını ve öğrenme hızlarını kendilerinin kontrol edebilmelerini içermektedir. Bu ölçütlerin hepsi, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini düşünme, değerlendirme ve yönlendirme yeteneklerini geliştirmeye yöneliktir. Üstbilişsel düşünme, öğrencilerin kendi düşünme süreçlerinin farkında olmalarını, bu süreçleri düzenleyebilmelerini ve etkili bir şekilde kullanabilmelerini ifade eder.

CEVAP: C

3. Öğretmenin sınıfını gruplara ayırarak, toplumsal hayatın farklı katmanlarında, günlük hayatta karşılaşabilecekleri zorluklara yönelik yaşanmış ya da yaşanması olası farklı problem durumlarına ilişkin metinler vermesi ve her grubun bu problem durumlarına ilişkin olası çözüm yollarını bulup önerileri ışığında metni yeniden yazmalarını istemesi, örnek olay inceleme yöntemini işaret eder.

CEVAP: E

4. Gösterip yaptırma yöntemi, genellikle beceri ve prosedürlerin öğretimine odaklanır. Bu yöntemde öğretmenin bir beceriyi göstermesi ve öğrencilerin bunu taklit etmesi süreci hakimdir, bu da eleştirel düşünme becerisinin gelişimine diğer yöntemlere kıyasla katkı sunmaz.

CEVAP: E

5. Öğretmenin dersinde uyguladığı süreçte anlatım (öğretmenin etkili konuşmanın yararlarını anlatması), gösteri (CD izletilmesi), gösterip yaptırma (öğrencilerin metinle ilgili görüşlerini konuşmaları) ve sunuş yolu (konu hakkında bilgilerin ve örneklerin sunulması) yöntemleri kullanılmıştır. Ancak, öğrencilerin kendi görüşlerini ifade etmeleri istense de, bu süreçte herhangi bir tartışma etkinliğinden bahsedilmemiştir.

CEVAP: E

6. Öğretmenin uyguladığı etkinliklerde öncelikle öğrencilere işlenecek konu hakkında ön bilgiler vermiş, ardından konuyla ilgili örnekler sunarak öğrencilerin kavram ve ilkelere kendi başlarına ulaşmalarını sağlamıştır. Bu yaklaşım, öğrencilerin aktif olarak katıldıkları ve kendi keşifleri sonucunda öğrendikleri buluş yoluyla öğretim stratejisine uygun düşmektedir. Daha sonraki aşamada öğrenciler iki gruba ayrılmış; bir grup diğer gruba konuyla ilgili sorular sormuş ve diğer grup yanıtlamıştır. Zıt panel tekniği; işlenmiş konuları tekrar etme, gözden geçirme amacıyla uygulanır. Bu teknikte sınıf iki gruba ayrılır. Sınıfın yarısı soru soran yarısı da cevap veren grupta yer alır. Sınıfın ikiye ayrılmasından sonra gruplar karşılıklı olarak hazırlanan soru ve cevaplar üzerinden tartışırlar.

CEVAP: B

7. Öğretmenin uyguladığı etkinlik, öğrencileri gruplara ayırarak her bir grupla kültürel mirasın korunması konusunda bir araştırma yapmalarını ve bu araştırmalarını rapor halinde sınıfa sunmalarını istemesi, problem çözme yöntemiyle uyumlu bir yaklaşımdır. Bu etkinlik, öğrencilere gerçek hayatta karşılaşılabilecek bir probleme çözüm bulma fırsatı sunar, araştırma yapma, bilgi toplama ve sunum yapma gibi becerilerini geliştirir.

CEVAP: C

8. Deney yöntemi, genellikle doğa bilimleri derslerinde, belirli bir hipotezin test edilmesi veya bir durumun gözlemlenmesi amacıyla kullanılır. Sosyal bilimlerde, özellikle kültürel özelliklerin karşılaştırılması gibi konuların işlenmesinde deney yöntemi, konunun doğası gereği uygun bir seçenek değildir. Bu tür konuların işlenmesi, genellikle örnek olay, müze eğitimi, tartışma ve problem çözme gibi yöntemlerle daha etkili bir şekilde gerçekleştirilebilir.

CEVAP: D

9. Öğretmenin düzenlediği etkinlik, temelde öğrencilere uygulamalı bir şekilde bilimsel süreç becerilerini kazandırma amacına yöneliktir. Deneysel çalışmalar, gözlem yapma, veri toplama ve sonuç çıkarma gibi bilimsel süreç becerilerinin tüm aşamalarını içerir. Bu beceriler, öğrencilerin bilimsel düşünme ve problem çözme yeteneklerini geliştirmek için temel oluşturur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

10. Örnek olay yöntemi, gerçek hayattan alınmış durumları, sorunları ya da vakaları ele alarak öğrencilerin analiz, yorumlama ve çözüm üretme becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Öğretmeninin, konuyla ilgili bir belgesel izletmesi ve ardından öğrencilerin belgeselde gördükleri sorunları tanımlamalarını ve bu sorunlara yönelik çözümler geliştirmelerini istemesi, öğrencilerin gerçek dünya sorunları üzerinde düşünmelerini ve uygulamalı çözüm stratejileri üretmelerini sağlayarak örnek olay yönteminin özelliklerini taşımaktadır.

CEVAP: A

11. Bu uygulama, anlatım – gösterip yaptırma tekniklerinin sırasıyla kullanıldığı bir etkinliktir. Öğretmenin ilk olarak voleybol oyun kurallarını açıklaması anlatım yöntemine; servis atış tekniklerini gösterdikten sonra öğrencilerden bu teknikleri uygulamalarını istemesi ve ardından uygulama sırasında gerekli dönüt ve düzeltmeleri yapması gösterip yaptırma yöntemine örnek oluşturur.

CEVAP: D

12. Doğru cevap deneydir. Deney yöntemi daha çok bilimsel prensipleri ve doğa yasalarını anlamak ve gözlemlemek için kullanıldığından, değerler eğitimi bağlamında tutum ve davranış boyutunun gelişimine doğrudan katkıda bulunacak etkinlikler arasında almaz.

CEVAP: E

1. **Aşağıdaki öğretme-öğrenme yaklaşımlarından hangisi, kendisiyle eşleştirilen becerinin kazandırılması için etkili bir yöntem değildir?**

A) Örnek olay – Analitik düşünme
B) Problem çözme – Yaratıcı düşünme
C) Buluş yolu – Yansıtıcı düşünme
D) Sunuş yolu – İşbirliği
E) Tartışma – Eleştirel düşünme

2. Bir öğretmen, sosyal bilgiler dersinde "Çevremizdeki meslekleri tanıyalım" konusu işlemektedir. Öğrencilerin meslekleri tanımaları ve bu mesleklerin toplumdaki önemini kavramaları amacıyla bir etkinlik planlamaktadır. Öğretmen, öncelikle öğrencilerden çevrelerinde bildikleri meslekleri listelemelerini ister. Daha sonra sınıfı küçük gruplara ayırır ve her bir gruba farklı meslek grubunu inceleme görevi verir ve bunun için gruplara mesleklerle ilgili kaynaklar, resimler ve anekdotlar dağıtır. Gruplar, dağıtılan materyaller üzerinde araştırma yapıp, bulgularını sınıf ile paylaşacak bir sunum hazırlarlar.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki uygulamalardan hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Panel B) Çalıştay C) Kollegyum
D) Zıt panel E) Forum

3. Bir fizik öğretmeni öğrencilerinden küresel ısınmaya karşı alınacak tedbirlere yönelik projeler geliştirmelerini ister ve onlara bunun için belirli bir süre verir. Öğrenciler belirlenen süre içinde projelerini tamamlarlar. Öğretmen projeleri tamamlama sırasına göre öğrencilerinden her birinin projelerini sınıf önünde sunmasını ister. Sunumlar sırasında öğrenciler diğer sınıf arkadaşlarından gelen soruları yanıtlarlar ve sunum bitiminde önerilen çözümler üzerine sınıfta bir tartışma yapılır.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki yöntem ve tekniklerden hangisinden yararlandığı söylenebilir?

A) Seminer B) Panel C) Forum
D) Konferans E) Komite görüşmesi

4. Bir tarih öğretmeni, Osmanlı İmparatorluğu'nun yükseliş ve çöküş sebeplerini ele aldığı bir derste, tarihçilerden oluşan uzman bir grubu sınıfa davet etmiştir. Her bir uzman, Osmanlı tarihi ile ilgili bir dönemi ele alarak bilgiler sunmuş ve bu dönemlerin imparatorluğun genel tarihindeki etkilerini tartışmıştır. Bilgilendirme ve tartışmaların ardından öğrenciler, uzmanlara hazırladıkları soruları sormuş ve uzmanlar bu soruları yanıtlamışlardır.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki yöntem ve tekniklerden hangisinden yararlandığı söylenebilir?

A) Forum B) Sempozyum C) Panel
D) Açık oturum E) Münazara

5. Bir biyoloji öğretmeni, öğrencilerinin ekosistemler ve biyoçeşitlilik konusunda anlamlı öğrenmeler gerçekleştirmelerini sağlamak amacıyla bir dizi etkinlik düzenlemiştir. Bu etkinliklerden birinde, bir ekoloji uzmanını sınıfa davet etmiş ve uzman alanındaki araştırmaları hakkında bilgi vermiştir. Uzmanın sunumundan sonra, öğrenciler uzmana hazırladıkları soruları yöneltmişler ve uzman bu soruları yanıtlamıştır.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki yöntem ve tekniklerden hangisinden yararlandığı söylenebilir?

A) Forum B) Sempozyum C) Çalıştay
D) Seminer E) Konferans

6. Bir felsefe öğretmeni, "Etik" temasını işleyeceği dersi için düzenlendiği etkinlikte dersine bu alanda çalışmalar yapan üç farklı uzmanı davet etmiştir. Her bir uzman, etik kavramını farklı bir açıdan ele alarak 20 dakikalık birer konuşma yapmıştır. Konuşmalar tamamlandıktan sonra öğrenciler uzmanlara sorularını sormuştur. Daha sonra oturum başkanı konuyu genel bir şekilde değerlendirip tartışmayı sonlandırmıştır

Buna göre, etkinlikte aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

A) Sempozyum B) Panel
C) Kollegyum D) Arama konferansı
E) Forum

YARGI YAYINEVİ

7. Hukuk Fakültesi'nde derslere giren bir öğretim elemanı, "Anayasa Hukukunda Temel Haklar" konusunu ele aldığı dersinde farklı hukuki görüşlere sahip üç hukukçuyu derse davet eder. Her avukat, temel hakların yorumlanması konusunda farklı bir açıdan ele alarak sunumlar yapar. Sunumlar esnasında daha önceden hazırlık yaparak konuyu sunan bir grup öğrenci sınıfı temsilen hukukçulara zaman zaman sorular yöneltir ve anlaşılmayan noktaların açığa kavuşturulması sağlanır. Sürecin sonunda dinleyici öğrenciler tartışma esnasında değinilmeyen konularla ilgili sorular sorarak katkıda bulunur.

Buna göre, etkinlikte aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

A) Kollegyum B) Panel C) Forum
D) Münazara E) Görüş geliştirme

8. Bir üniversitede Çevre Bilimi dersleri veren bir öğretim elemanı, öğrencilerinin iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik konusunda farkındalık kazanmaları amacıyla bir etkinlik düzenler. Etkinlikte, çevre mühendisleri ve biyologlardan oluşan bir uzman grup; dinleyicilere, iklim değişikliğinin etkileri ve çevresel sürdürülebilirliğe geçiş yöntemleri hakkında bilgiler sunarken; dinleyiciler uzmanların sunumları boyunca, konuşmacılara hem yazılı hem de sözlü olarak sorularını yönlendirir.

Buna göre, etkinlikte aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

A) Panel B) Kollegyum C) Çalıştay
D) Forum E) Münazara

9. Serpil Öğretmen sosyal bilgiler dersinde "düşünceyi açıklama özgürlüğü ve doğru bilgi alma hakkı" konusunu tartışmak amacıyla sınıfta üçer kişiden oluşan iki grup oluşturur. Birinci grup uzman grubunu, ikinci grup ise öğrenci grubunu oluşturur. Sınıftaki diğer öğrenciler de dinleyici olarak sürece katılırlar. Her iki grup sunumunu tamamladıktan sonra dinleyici öğrenciler soru sorarlar.

Buna göre, Serpil Öğretmen'in uyguladığı etkinlik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Münazara B) Zıt panel C) Panel
D) Forum E) Kollegyum

10. Bir sosyal bilgiler öğretmeninin "İletişim araçlarından yararlanırken haklarını kullanır ve sorumluluklarını yerine getirir." kazanımına yönelik düzenlendiği etkinlikte hukuk alanında uzman, konuşmacı bir grubu sınıfa davet etmiştir. Konuşmacıların kendi aralarında belirlediği bir başkan, toplantıyı başlatarak her konuşmacıya eşit konuşma süresi vermiştir. Her bir konuşmacı sırayla özel hayatın gizliliği, düşünceyi açıklama özgürlüğü, doğru bilgi alma hakkı, kitle iletişim özgürlüğü konularını dinleyicilere aktarmıştır ve toplantı sonunda dinleyiciler konuşmacılara sorular sormuşlardır.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki yöntem ve tekniklerden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Panel B) Açık oturum C) Forum
D) Konferans E) Sempozyum

11. Cihan Öğretmen dersinde "Türk tarihinden ve güncel örneklerden yola çıkarak toplumsal hayatta kadına verilen değeri fark eder." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikte öğrencilere siyah, beyaz ve gri kartlar dağıtmış ve konuyla ilgili görüşleri açıklamıştır. Bu görüşlere katılmayan siyah kartları, katılanlar beyaz kartları, kararsız olanlar ise gri kartları sıralarının üzerine koymuş ve sırayla da gerekçelerini açıklamışlardır.

Buna göre, Cihan Öğretmen'in dersinde kullandığı öğretim yöntem veya tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kart gösterme B) Arama konferansı
C) Görüş geliştirme D) Beyin eseri
E) Münazara

12. Şenol öğretmen dersiyle ilgili "Sosyal, kültürel ve tarihî bağların toplumsal birlikteliğin oluşmasındaki yerini ve rolünü analiz eder." kazanımına yönelik düzenlediği etkinliği tamamladıktan sonra konunun bir bölümünde öğrencilerin üzerinde anlaşamadıkları konular olduklarını gözlemler. Bu doğrultuda bir başkan seçmiş ve sınıfı iki gruba ayırmıştır. Öğretmen on dakikalık bir hazırlıktan sonra bir grubun soru sormasını diğer grubun cevap vermesini isteyerek etkinliği başlatır.

Buna göre Şenol öğretmenin bu uygulamada kullandığı öğretim yöntem ya da tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kollegyum B) Zıt panel C) Münazara
D) Çember E) Akvaryum

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Sunuş yolu – işbirliği seçeneği, kendisiyle eşleştirilen becerinin kazandırılması için etkili bir yöntem değildir. Sunuş yolu genellikle öğretmenin bilgileri anlamlı bir şekilde sunduğu, öğrenci katılımının diğer etkinliklere göre sınırlı olduğu bir öğretim yaklaşımıdır. Bu nedenle, sunuş yoluyla işbirliği becerilerinin kazandırılması, sunuş yönteminin doğası gereği, zorlayıcı ve etkisiz olacaktır.

CEVAP: D

2. Öğretmenin düzenlediği etkinlikte her bir gruba farklı meslek grubunu inceleme görevi vermesi ve sonrasında grupların bulgularını sınıf ile paylaşacakları sunumlar hazırlamaları, çalıştay yönteminin temel özelliklerine uygun bir yaklaşımı temsil eder. Bu teknik, öğrencilerin küçük gruplar halinde belirli bir konu üzerinde derinlemesine çalışmalarını, araştırma yapmalarını ve elde ettikleri bulguları sınıf ile paylaşmalarını içerir.

CEVAP: B

3. Öğretmenin uyguladığı etkinlik, seminer yöntemine uygun bir uygulamadır. Seminer, öğrencilerin bir konu hakkında derinlemesine bilgi edinmelerini, bu bilgiyi sınıf ortamında sunmalarını ve tartışmalarını sağlayan bir tekniktir.

CEVAP: A

4. Belirtilen örnekte panel tekniğinin tipik bir uygulamasıdır. Panel bir konunun o konunun uzmanları tarafından bütün boyutlarıyla ele alınmasına dayalı bir tartışma tekniğidir. Panel uzmanların kendi aralarında tartışarak izleyici grubu bilgilendirmesidir. Etkinliğin sonunda izleyici grup uzman gruba soru sorar, sorular uzmanlarca cevaplanır.

CEVAP: C

5. Öğretmenin düzenlediği etkinlik, konferans tekniğine uygun olarak düzenlenmiştir. Konferans, genellikle bir uzmanın belirli bir konu hakkında bilgi vermek, araştırmalarını paylaşmak ve kendi uzmanlık alanındaki bilgileri aktarmak için yapılan bir sunumdur. Konferansta temel amaç, bilgi aktarımını sağlamak ve dinleyicilerin konu hakkında daha derinlemesine bilgi edinmelerine olanak tanımaktır.

CEVAP: E

6. Bu etkinlikte uygulanan öğretim tekniği panel etkinliğidir. Panel bir konunun o konunun uzmanları tarafından bütün boyutlarıyla ele alınmasına dayalı bir tartışma tekniğidir. Panel uzmanların kendi aralarında tartışarak izleyici grubu bilgilendirmesidir. Etkinliğin sonunda izleyici grup uzman gruba soru sorar, sorular uzmanlarca cevaplanır.

CEVAP: B

7. Bu etkinlik, kollegyum yöntemine uygun bir uygulamadır. Kollegyum bir konuda tartışmak amacıyla iki grubun oluşturulduğu, bu gruplardan birinin uzman grup diğerinin ise soru soran öğrencilerden oluştuğu öğretim tekniğidir. Uzman grup ve soru gruplarının karşılıklı soru-cevap yaparak anlaşılmayan noktaların açığa çıkarılması hedeflenir.

CEVAP: A

8. Bu etkinlik, forum yöntemine uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Forum, uzmanların veya konuşmacıların belirli bir konuyu tartıştıkları ve dinleyicilerin aktif olarak katılım sağladığı, soru sorarak ve yorum yaparak etkileşime geçtikleri bir tartışma ortamıdır. Belirtilen durumda, çeşitli uzmanların bir konu üzerine üzerine bilgi sunmaları ve dinleyicilerin sunum boyunca yazılı ve sözlü sorularla etkileşimde bulunmaları, forumun temel özelliklerini yansıtmaktadır.

CEVAP: D

9. Etkinlik, kollegyum yöntemine uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Belirtilen senaryoda, birinci grubun uzman grubu olarak belirlenmesi ve ikinci grubun öğrenci grubu olarak belirlenmesi, ardından diğer öğrencilerin dinleyici olarak sürece katılıp sorular sormaları, kollegyumun temel özelliklerini taşımaktadır.

CEVAP: E

10. Bu etkinlikte kullanılan yöntem panel olarak tanımlanabilir. Bir başkan ve üyelerden oluşan bir grubun, bir konuyu dinleyici kitlesi önünde farklı açılardan ele alınarak ve detaylı bir şekilde tartıştıkları tartışma tekniği paneldir. Panelde amaç dinleyici grubu konu hakkında bilgilendirmek ve dinleyici grubun sordukları sorulara cevap bulabilmelerini sağlamaktır.

CEVAP: A

11. Bu etkinlik kart gösterme tekniğidir. Bu teknik, öğrencilerin belli bir konuda fikirlerini renkli kartlar aracılığıyla ifade etmelerine dayanır. Siyah, beyaz ve gri (üç renk kart) kartların kullanımı, öğrencilerin görüşlerini görsel bir şekilde ifade etmelerini sağlar ve aynı zamanda öğretmenin sınıf içi görüş dağılımını hızlıca gözlemlemesine olanak tanır. Öğrencilerin gerekçelerini açıklamaları, onların düşüncelerini daha derinlemesine ifade etmelerine ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.

CEVAP: A

12. Öğretmenin düzenlediği etkinlik zıt panel tekniği ile uyumlu bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Zıt panel tekniği; işlenmiş konuları tekrar etme, gözden geçirme amacıyla uygulanır. Bu teknikte sınıf iki gruba ayrılır. Sınıfın yarısı soru soran yarısı da cevap veren grupta yer alır. Sınıfın ikiye ayrılmasından sonra grupların soru hazırlaması ve cevap vermesi için 10- 15 dakika süre verilir. Burada amaç yeni fikirlerin ortaya çıkmasını sağlamak yoluyla konuya ilgi uyandırmak, işlenen bölümleri tekrar etmek, konuları yeniden gözden geçirmektir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Eğitim fakültesi öğrencisi Hakan, ilgili olduğu "Erken Çocukluk Eğitiminde Yeni Yönelimler" adlı bir etkinliğe katılmıştır. Katıldığı etkinlikte uzmanlar alanlarıyla ilgili yaptıkları araştırmalara ilişkin bulgularını, eş zamanlı oturumlar halinde katılımcılarla paylaşmışlardır. Sunumların ardından soru – cevap bölümüne geçilmiş ve Hakan ele alınan konularla ilgili sorularını konuşmacılara yöneltmiştir.

Buna göre, Hakan'ın katılım gösterdiği etkinlik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Panel B) Açık oturum C) Forum
D) Kolegyum E) Sempozyum

2. Cüneyt Öğretmen dijital teknolojilerin üretim, dağıtım ve tüketim ağında meydana getirdiği değişimlerin işleneceği bir derste, bu alanda uzman olan bir grubu sınıfa davet etmiştir. Bu grup, konuyla ilgili görüşlerini bir başkanın yönetiminde açıklamıştır. Açıklamaları izleyen öğrenciler ise sürece soru ve görüşleriyle katılmışlardır.

Buna göre Cüneyt Öğretmen'in bu uygulamada kullandığı öğretim yöntem ya da tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Panel B) Forum C) Münazara
D) Açık oturum E) Sokratik tartışma

3. Yerel seçimler öncesinde bir okul müdürü yaptığı etkinlikte, hukukçu, sosyolog ve siyaset bilimciden oluşan konusunda uzman bir grubu "demokratik değerler ve demokrasi uygulamaları" ile ilgili bir toplantıya davet etmiştir. Konuşmacıların kendi aralarında belirlediği bir başkan, toplantıyı başlatarak her konuşmacıya eşit konuşma süresi vermiştir. Her bir konuşmacı farklı bir boyutunu dinleyicilere aktarmıştır. Toplantı sonunda dinleyiciler konuşmacılara sorular sormuşlardır.

Buna göre, bu etkinlikte aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

A) Panel B) Münazara C) Forum
D) Açık oturum E) Çalıştay

4. **Öğrencilerin bilgilerini ortaya koymalarını, yorum yapmalarını, sorunlar ve sorunların çözümleri üzerinde düşünmelerini, çözüm önerileri üretmelerini amaçlayan bir öğretmenin, aşağıdaki yöntem ya da tekniklerden hangisini uygulaması daha uygun olur?**

A) Forum B) Görüş geliştirme
C) Münazara D) Çalıştay
E) Sokratik tartışma

5. Sosyoloji bölümünden bir öğretim elemanı "Toplumsal Eşitsizlikler" konusunu ele alırken öğrencilerine "Toplumsal eşitsizliklerin temel belirleyicisi kültürel sermayedir." ve "Toplumsal eşitsizliklerin temel belirleyicisi ekonomik sermayedir." önermelerini tartışmak üzere dörder kişiden oluşan iki grup, bir başkan bir de jüri belirlemiştir. Her grubun kendi konusuna ilişkin iki hafta hazırlık yapmalarını ve görüşlerini arkadaşlarının önünde tartışmalarını istemiştir. Öğretmen tartışmanın sonunda gruplardan birinin jüri tarafından kazanan ilan edileceğini açıklamıştır.

Öğretim elemanı öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangisini uygulamıştır?

A) Kollegyum B) Münazara
C) Görüş geliştirme D) Köşelenme
E) Sokratik tartışma

6. Sosyoloji bölümde bir öğretim elemanı Toplumsal Eşitsizlikler konusunu ele alırken öğrencilerine "Toplumsal eşitsizliklerin temel belirleyicisi kültürel sermayedir." diyerek bir tartışma konusu başlatmıştır. Üzerinde "kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, fikrim yok, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum" şeklinde beş ayrı ifade bulunan kartonları, sınıfın değişik yerlerine asmıştır. Öğrencilere, verilen önermeye ne derece katıldıklarını sormuş ve kendilerinden katılma derecelerini belirten kartonların önünde toplanmalarını istemiştir. Farklı kartonlar önünde toplanan öğrenciler, tartışma boyunca arkadaşlarını kendilerine katılmaları için ikna etmeye çalışmışlardır. Fikrini değiştiren öğrenciler başka bir kartonun önüne geçmişlerdir.

Buna göre, öğretim elemanı öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangisini kullanmıştır?

A) Münazara B) Köşelenme
C) Görüş geliştirme D) Beyin fırtınası
E) Forum

YARGI YAYINEVİ

7. Aktif öğrenme sürecinde öğrenciler bilgiyi ezberlemek yerine bilgiye ulaşmak, bilgiyi yorumlamak ve onu problemlerin çözümünde kullanmaktan sorumludur.

Aktif öğrenme yaklaşımı uygulamayı hedefleyen bir öğretmenin öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdakilerden hangisini uygulaması uygun olmaz?

A) Forum B) Münazara C) Zıt panel
D) Görüş geliştirme E) Konferans

8. "Sanal ortamı kullanırken güvenlik kurallarına uyar." **kazanımına yönelik;**

- Mesafeli alışverişlerde nelere dikkat edilmelidir?
- Güvenli internet kullanımıyla ilgili yeterince bilgiye sahip miyiz?
- Kimlik hırsızlığından nasıl korunabiliriz?

sorularıyla ilgili olarak öğrencilerin bilgi toplamalarını, yorum yapmalarını, sorunlar ve sorunların çözümleri üzerinde düşünmelerini isteyen bir öğretmenin, aşağıdaki tartışma etkinliklerinden hangisini kullanırsa daha uygun olur?

A) Forum B) Münazara
C) Görüş geliştirme D) Panel
E) Seminer

9. Uğur Öğretmen derslerinde öğrencilerin, görüşlerini açıklamalarını, farklı görüşlere saygı duymalarını, demokratik bir tutum içerisinde olmalarını istemekte ve sınıf içinde güven ve saygı ortamı oluşturmak üzere aralarındaki iletişimin gelişmesini hedeflemektedir.

Buna göre, Uğur Öğretmen'in aşağıdaki etkinliklerden hangisini uygulaması daha uygun olur?

A) Forum B) Görüş geliştirme
C) Çalıştay D) Sempozyum
E) Kollegyum

YARGI YAYINEVİ

10. **Bir öğretmen adayı izlediği bir dersle ilgili gözlemlerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir:**

Öğretmen soru cevap yöntemini kullanarak sınıfta etkili bir tartışma ortamı oluşturdu. Öğretmen, sorularıyla öğrencileri bildiklerinden şüphe eder duruma getirdi ve öğrencilere zihinsel dengesizlik yaşatarak yanlış bilgilerini fark etmelerine yardımcı oldu. Yanlışlarını fark eden öğrenciler önceden öğretmenin sorduğu sorularla bilgiye ulaştılar.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Münazara B) Sokrat semineri
C) Sokratik tartışma D) Görüş geliştirme
E) Arama konferansı

11. Hilal Öğretmen dersinde, konuya çeşitli kaynaklardan hazırlanmalarını istediği bir grup öğrenciye,

- Ulaştıkları bilgilere kendi görüşlerini ya da bakış açılarını da katmalarını,
- Konunun her bir boyutunu bir öğrencinin ele almasını, sınıfta sunmalarını ve tartışmalarını,
- Sınıftaki diğer öğrencilerin tartışma sonunda sordukları soruları yanıtlamalarını,

ifade eden yönergeyi verir. İzleyen öğrencilerin de isterlerse sorular sorabileceğini, sunuş yapanların bu soruları yanıtlayacağını da açıklar.

Hilal Öğretmen'in öğretme – öğrenme süreci için plandığı etkinliğin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

A) Seminer B) Panel C) Sempozyum
D) Görüş geliştirme E) Forum

12. Bir sosyal bilgiler öğretmeni "Demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiği anlamları açıklar" kazanımıyla ilgili düzenlediği etkinlikte dört grup oluşturur. Bir grubun, doğrudan demokrasinin avantajlar, diğer grubun dolaylı demokrasinin avantajları üzerine çalışmalarını; jüri olarak belirlediği grubun ve izleyici grubunun ise her iki konu üzerine de çalışmalarını ister. Her grup, kendi tezlerini destekleyecek argümanlar ve kanıtlar geliştirmek için önceden araştırmalarını yapar ve hazırlık süreci bittikten sonra gruplar görüşlerini arkadaşlarının önünde tartışmışlar ve belirlenen jüri tartışma sonunda kazananı belirler.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Münazara B) Görüş geliştirme
C) Çalıştay D) Komite görüşmesi
E) Büyük grup tartışması

ÇÖZÜMLER

1. Hakan'ın katıldığı etkinlik sempozyumdur. Sempozyum, genellikle bir veya daha fazla konuda uzmanların bulgularını ve araştırmalarını eş zamanlı oturumlar halinde sunmalarını ve katılımcıların sorularını yanıtlamalarını içeren bir akademik toplantı türüdür.

CEVAP: E

2. Öğretmenin düzenlediği etkinlik, öğrencilerin dijital teknolojilerin etkileri hakkında uzman bir grubun sunumlarını dinlemeleri ve ardından bu sunumlar hakkında sorular sormaları şeklinde gerçekleşmiştir. Öğrencilerin sürece soru sorma ve görüş bildirme şeklinde aktif katılımı, bu etkinliğin bir forum olarak düzenlendiğini gösterir.

CEVAP: B

3. Bu etkinlikte kullanılan yöntem, panel olarak belirlenmiştir. Panel, genellikle çeşitli uzmanların belirli bir konuyu farklı perspektiflerden ele alarak dinleyicilere sunum yaptığı bir toplantı formatıdır. Bir başkan ve üyelerden oluşan bir grubun, güncel bir konuyu dinleyici kitlesi önünde tartıştıkları tartışma tekniği paneldir. Panelde amaç dinleyici grubu konu hakkında bilgilendirmek ve dinleyici grubun sordukları sorulara cevap bulabilmelerini sağlamaktır.

CEVAP: A

4. Çalıştay, öğrencilerin bilgilerini ortaya koymaları, yorum yapmaları, sorunlar ve çözümleri üzerinde derinlemesine düşünmeleri ve çözüm önerileri üretmeleri için uygun bir öğretim tekniğidir. Çalıştaylarda katılımcılar, belirli bir konu problem üzerinde aktif bir şekilde çalışır, gruplar halinde tartışır ve fikirlerini paylaşır. Bu süreçte öğrenciler, hem bilgi edinme hem de bu bilgiyi uygulama yoluyla kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu üstlenirler.

CEVAP: D

5. Öğretim elemanının uyguladığı yöntem münazaradır çünkü bu yöntem, öğrencileri ele alınan önermeler doğrultusunda, belirli bir konu üzerinde karşıt görüşler geliştirip savunmaya teşvik eder, Münazara, öğrencileri bir konuyu derinlemesine araştırmaya, görüşlerini savunacak argümanlar geliştirmeye ve eleştirel düşünme becerilerini kullanarak karşıt görüşleri değerlendirmeye yöneltir. Öğrenciler gruplar halinde hazırlık yapar, belirlenen bir başkan ve jüri eşliğinde tartışmalarını yaparlar ve sonunda bir kazanan belirlenir.

CEVAP: B

6. Öğretim elemanı, görüş geliştirme tekniğini uygulamıştır. Bu yöntemde, öğrencilere bir ifade veya önerme sunulur ve onlar, farklı görüşleri ifade eden kartonların önünde toplanarak katılım derecelerini belirtirler. Daha sonra, öğrenciler kendi görüşlerini savunurken diğer görüşlerden de yararlanarak düşüncelerini geliştirebilir veya değiştirebilirler. Bu süreçte, öğrencilerin fikirlerini aktif bir şekilde ifade etmeleri, dinlemeleri ve gerektiğinde yeni bakış açılarına geçiş yapmaları teşvik edilir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

7. Aktif öğrenme yaklaşımlarında, öğrencilerin etkileşimde bulunmaları, düşüncelerini ifade etmeleri ve birbirleriyle bilgi alışverişinde bulunmaları önemlidir. Seçenekler arasında Forum, Münazara, Zıt Panel ve Görüş Geliştirme gibi yöntemler, öğrencilerin aktif katılımını ve etkileşimini teşvik eder. Öğrenciler bu süreçlerde sorular sorabilir, fikirlerini ifade edebilir ve çeşitli bakış açılarına maruz kalabilirler. Buna karşın konferans, genellikle bilgi aktarımının tek yönlü olduğu bir öğretim yöntemidir. Konferansta bilgi genellikle bir uzman veya öğretmen tarafından sunulur ve öğrencilerin etkileşime girmesi sınırlıdır.

CEVAP: E

8. Öğretmenin belirtilen kazanım için "Sanal ortamı kullanırken güvenlik kurallarına uyar." odaklı sorularla öğrencilerin bilgi toplamasını, yorum yapmasını ve çözüm önerileri geliştirmesini hedeflediği durumda, panel yöntemi oldukça uygun bir seçimdir. Panelde, konu hakkında bilgi sahibi olan uzmanlar veya deneyimli kişiler belirlenen sorular etrafında bilgilerini paylaşır ve öğrencilere derinlemesine bilgi sunarlar.

CEVAP: D

Öğretmenin öğrenciler arasında görüşlerini açıklayarak, farklı düşüncelere saygı göstermelerini ve demokratik bir tutum içinde olmalarını teşvik etme hedefiyle görüş geliştirme etkinliği oldukça uygun bir seçimdir. Görüş geliştirme, öğrencilerin bir konu hakkında farklı görüşleri dinlemelerini, kendi düşüncelerini ifade etmelerini ve gerektiğinde görüşlerini yeniden şekillendirmelerini sağlar. Bu süreçte, öğrenciler birbirlerinin fikirlerini dinleyerek, empati kurma ve karşılıklı saygı becerilerini geliştirirler.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

10. Öğretmenin öğrencileri sorgulayıcı sorularla düşünmeye teşvik ettiği, onları bilgilerini sorgulamaya ve kendi yanlışlarını fark etmeye yönlendirdiği bu yöntem, sokratik tartışma olarak bilinir. Sokratik tartışma tekniğinde, öğretmen derinlemesine düşünmeyi ve öğrenmeyi teşvik etmek için sorular sorar. Sorular öğrencileri mevcut bilgileri üzerinde düşünmeye, bilgilerin sınırlılıklarını keşfetmeye ve kendi anlayışlarını genişletmeye yönlendirir. Öğretmen, öğrencileri bildiklerinden şüphe etmeye ve daha derin anlayışlar geliştirmeye yönlendirirken, öğrenciler bu süreçte kendi bilgilerini ve varsayımlarını sorgularlar.

CEVAP: C

11. Öğretmenin öğrencilerinden bekledikleri; konu hakkında çeşitli kaynaklardan bilgi toplamaları, bu bilgilere kendi görüşlerini eklemeleri, her bir öğrencinin konunun farklı bir boyutunu ele alıp sınıfta sunmaları ve sonrasında soru- cevap şeklinde etkileşime geçmeleri, panelin temel özelliklerindendir. Panelde, genellikle belirli bir konu üzerinde uzmanlaşmış birkaç kişi, konuyu farklı yönleriyle ele alır ve dinleyicilerle etkileşime geçer. Bu yöntem, konunun çok yönlü olarak incelenmesini ve tartışılmasını sağlar.

CEVAP: B

12. Öğretmenin düzenlediği etkinlik, grupların karşılıklı olarak bir konu üzerinde argüman geliştirip bunları savunmaları ve sonrasında bir jürinin kazananı belirlemesi sürecini içermektedir. Bu tanım, münazara tekniğine işaret eder. Münazarada, genellikle iki farklı görüş veya tez üzerinde çalışılır ve her bir grup kendi görüşlerini destekleyecek argümanlar sunar. Etkinlik sırasında öğrenciler, kendi tezlerini savunmak, karşıt görüşleri eleştirmek ve dinleyicilerin ya da jürinin sorularına yanıt vermek durumundadır.

CEVAP: A

1. Öğrenme - öğretme sürecinde öğrenilen bilgilerin tekrar edilerek kalıcılığının sağlanacağına inanan bir öğretmen, sınıftaki öğrencileri soru soran ve cevap veren olmak üzere iki gruba ayırarak işlenen konuları pekiştirmeyi amaçlamıştır. Bu süreçte soru soran grubun, belirli bir süre içerisinde konu kapsamını göz önünde bulundurarak sorular hazırlamasını, cevap verecek olan grubun ise konunun pekiştirilmesini ve anlaşılmayan noktaların açıklanmasını sağlayacak çözümler yazmasını istemiştir.

Buna göre, öğretmenin öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Örnek olay B) Kollegyum C) Münazara
D) Zıt panel E) Çalıştay

2. Bir Fen Bilimleri öğretmeni, öğrencilere bilimsel düşünme becerilerini kazandırmak amacıyla, dersinde probleme dayalı öğrenme yaklaşımını kullanmaya karar verir. Öğrencileri, fosil yakıtlardan kaynaklı çevre sorunlarının etkilerini ve çözüm yollarını tartışmak üzere heterojen gruplara ayırır. Her grup, sorunun sebeplerini analiz eder ve çeşitli çözüm önerileri geliştirir. Daha sonra, her bir grup kendi bulgularını ve önerdikleri çözüm stratejilerini dersin sonunda bir sunumla sınıfla paylaşır.

Buna göre, öğretmenin küçük gruplarda kullandığı öğretim yöntemi, teknik ya da yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Örnek olay inceleme B) Sokrat semineri
C) Panel D) Görüş geliştirme
E) Köşelenme

3. Tuncay Öğretmen Coğrafya dersinde "Türkiye'deki su varlığını verimli kullanmanın ekonomik, sosyal ve kültürel etkilerini değerlendirir." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikte problem çözme yöntemini kullanmayı amaçlanmış ve dersini buna göre planlamıştır. Öğrencilerden heterojen gruplar oluşturmuş ve problem durumunu sunmuştur.

Buna göre, Tuncay öğretmenin düzenlediği bu etkinlikte öğrencilerin nihai olarak aşağıdakilerden hangisini yapması beklenir?

A) Türkiye'deki gölleri kimyasal özelliklerine göre sınıflandırmaları
B) Türkiye'deki akarsuların enerji potansiyellerine ilişkin rapor hazırlamaları
C) Türkiye'nin tatlı su varlığını koruma ile ilgili afişler hazırlamaları
D) Türkiye'nin jeotermal kaynakları ve kaplıcalarıyla ilgili broşür hazırlamaları
E) Türkiye'de deniz kirliliğinin turizme etkisiyle ilgili kompozisyon yazmaları

4. Bir sosyal bilgiler öğretmeni "Günlük yaşamdaki kültürel unsurların tarihî gelişimini değerlendirir." kazanımı kapsamında, öğrencilerine mesleklerle ilgili bir belgesel izletir. Belgesel izlendikten sonra öğrencilerin günümüzde varlığını sürdüren meslekler ile geçmişteki meslekler arasındaki benzerlik ve farklılıkları bulabilmeleri için sınıfta bir etkinlik başlatır. Öğretmen etkinlik için önce sınıfı ikiye ayırır, sonra beşer kişilik alt gruplar oluşturur. Her gruba günümüz ve geçmişteki mesleklerle ilgili kart dağıtır ve öğrencilere çalışmaları için belirli bir süre verdikten sonra gruplar dönüşümlü olarak kartlardaki mesleklerin işlevleri, benzerlikleri, farklılıklarıyla ilgili karşılıklı olarak birbirlerine sorular sorarlar.

Buna göre yapılan etkinlik aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisine daha uygundur?

A) Görüş geliştirme B) Kollegyum
C) Örnek olay D) Münazara
E) Zıt panel

YARGI YAYINEVİ

5. Öğrencilerini iki gruba ayıran bir Felsefe öğretmeni ; birinci gruptan toplumların gelişmişlik düzeyinin kültürlerinin gelişmiş olduğundan kaynaklandığını, ikinci gruptan gruptan toplumların gelişmişlik düzeyinin sanayilerinin gelişmiş olduğundan kaynaklandığını destekleyen bir araştırma yapmalarını ister. Çalışmalarını tamamlayan her iki gruba da görüşlerini sınıf ortamında karşılıklı olarak ifade edebilmeleri için eşit süreler tanır. Grupların sunumlarının ardından öğrencilerden oluşan bir jüri kazanan grubu belirler.

Buna göre yapılan etkinlik aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisine daha uygundur?

A) Münazara B) Görüş geliştirme
C) Kollegyum D) Zıt panel
E) Forum

7. Bir sınıf öğretmeni öğrencilerinin dengeleme ve nesne kontrolü gerektiren becerilerini geliştirmek istemektedir.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki yöntem, teknik ve yaklaşımlardan hangisini kullanması daha uygun olur?

A) Tartışma B) Gösterip yaptırma
C) Gösteri D) Mikroöğretim
E) Benzetim

YARGI YAYINEVİ

6. Bir Felsefe öğretmeni "Felsefi bir görüşü veya argümanı sorgular." kazanımı doğrultusunda sınıf içinden bir uzman grup bir de soru soran grup olmak üzere iki grup oluşturur ve öğrencilere Rasyonalizm konusu hakkında araştırma yapıp, bilgi edinmelerini ister. Daha sonra konuyu araştırıp gelen her iki grubun, konuyu dinleyici öğrenciler önünde tüm yönleriyle tartışmalarını sağlar. Tartışmayı gerektiğinde yönlendiren öğretmen, aynı zamanda dinleyici öğrencilerden de tartışmayı takip etmelerini ve not tutmalarını ister.

Buna göre, yapılan etkinlik aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisine daha uygundur?

A) Münazara B) Kollegyum C) Panel
D) Forum E) Çalıştay

8. Bir Fen Bilimleri öğretmeni öğrencilere bitkilerin suyu nasıl taşıdığını, bir deney düzeneği üzerinde açıklamak ve bunu yine aynı deney düzeneği üzerinde öğrencilere uygulatmak istemektedir. Öğretmen deney düzeneği üzerinde gerekli açıklamaları yapmasına rağmen öğrenciler deney aşamalarını takip etmekte güçlük çekmişler ve bunu uygulamaya aktarmakta zorlanmışlardır.

Buna göre, öğretmen bu sorunu çözmek için aşağıdaki öğretim yöntemlerinden hangisini tercih etmelidir?

A) Canladırma yapma B) Kayıttan izletme
C) Parçalara bölme D) Akrandan öğrenme
E) Ritmik öğretim

9. Pınar Öğretmen Görsel Sanatlar dersinde, öğrencilerine karakalem tekniklerini öğretmek için bir natürmort çalışması planlar. Ders sırasında öğretmen, çeşitli meyvelerden oluşan bir düzenleme yapar ve her öğrenciden düzenlemenin karakalem çizimini yapmasını ister. Çizim tekniklerinin her bir adımını öğrencilere açıklayarak, onların da aynı adımları takip etmelerini sağlar. Çizim sırasında öğretmen, gölgeleme ve çizgi kalitesi konusunda öğrencilere birebir geri bildirimde bulunur.

Buna göre, Pınar Öğretmen'in aşağıdaki yöntem ya da tekniklerden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Anlatım B) Gösteri
C) Simülasyon D) Bilişsel çıraklık
E) Gösterip yaptırma

10. Bir lisans programında, çevre mühendisliği bölümü öğrencilerine sürdürülebilir enerji kaynakları ve bunların çevresel etkileri konusunda kapsamlı bir bilgi sunmak amacıyla farklı uzmanlar davet edilmiştir. Davet edilen uzmanlar, rüzgâr, güneş ve biyokütle enerjileri gibi konularda kendi araştırma ve deneyimlerini sunmaları amacıyla eş zamanlı oturumlar düzenlemişlerdir. Bu oturumlarda uzmanlar konu alanlarıyla ilgili araştırma ve deneyimlerini sırayla 10- 15 dakikalık süre içerisinde, bir oturum başkanı gözetiminde katılımcılara sunmuşlardır. Ardından soru- cevap bölümüne geçmişlerdir.

Buna göre, öğretmenin öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Panel B) Münazara C) Sempozyum
D) Forum E) Kollegyum

11. Bir lisede düzenlenen "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Geleceği" başlıklı etkinlikte, konuyla ilgili bilimsel çalışmalarını sunması için üniversiteden bir uzman davet edilmiş ve bu uzman sunumunu yapıp öğrencilerin sorularını cevaplamıştır. Bu etkinlikten sonra yenilenebilir ve yenilenemeyen enerji kaynaklarından hangisinin doğal yaşam için daha faydalı olduğunu savunacak dörder kişilik iki öğrenci grubu belirlenmiş ve hazırlık yapmaları istenmiştir. Bir hafta sonra bu gruplar düşüncelerini, oluşturulan jüri ve izleyiciler önünde belli kurallar çerçevesinde tartışmışlardır.

Bu etkinlikte yapılan çalışmalar sırasıyla aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangilerinin kapsamındadır?

A) Konferans – Münazara
B) Anlatım – Kollegyum
C) Seminer – Münazara
D) Panel – Zıt panel
E) Forum – Büyük grup tartışması

12. Matematik dersinde öğretmen ve öğrenciler arasında olasılık konusunda aşağıdaki konuşma geçmiştir:

Öğretmen: Bir torbada 2 mavi, 3 kırmızı ve 4 yeşil top var. Rastgele bir top çekildiğinde yeşil top çıkma olasılığı nedir?

Öğrenciler: Toplamda 9 top var ve 4'ü yeşil.

Öğretmen: Bu belirli bir şey. Peki, bu bilgiyi nasıl bir olasılık ifadesine dönüştürebiliriz?

Öğrenciler: Yeşil topun çıkma olasılığı 4/9 olur.

Öğretmen: Ya iki top çekme işlemi yapıyorsak ve ikisinin de yeşil olmasını istiyorsak?

Öğrenciler: Olasılık değişmez.

Öğretmen: İlk topu çekip yerine koymazsak olasılık değişmez mi sizce?

Öğrenciler: Doğru, peki yerine koyma işlemi olasılığı nasıl etkiler?

Öğretmen: Yerine koyma varsa her seferinde olasılık aynı kalır, 4/9 olur.

Bu konuşmaya göre öğretmen dersinde aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisini kullanmıştır?

A) Örnek olay B) Görüş geliştirme
C) Problem çözme D) Sokratik tartışma
E) Arama konferansı

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Öğretmenin sınıftaki öğrencileri soru soran ve cevap veren olmak üzere iki gruba ayırarak, işlenen konuları pekiştirmek ve öğrencilerin aktif olarak katıldığı bir süreç tasarlamış olması, zıt panel tekniğini kullandığını gösterir. Öğrencilerin birbirlerine soru sormaları ve cevaplamaları, bir konunun farklı yönlerden ele alınmasını ve anlaşılmayan noktaların açığa çıkarılmasını teşvik eder, bu da zıt panel yöntemine özgü bir özelliktir.

CEVAP: D

2. Örnek olay inceleme yöntemi, öğrencilerin gerçek hayatta karşılaşılabilecek veya kurgusal, detaylı olarak hazırlanmış bir durumu analiz etmelerini sağlayan bir öğrenme yöntemidir. Bu yöntemde öğrenciler, belirli bir konu veya sorun hakkında derinlemesine bilgi edinirler. Örnek olay inceleme, öğrencilere karmaşık sorunları çözme, eleştirel düşünme, analitik düşünme becerilerini geliştirme ve teorik bilgilerini gerçek dünya senaryolarına uygulama fırsatı sunar.

CEVAP: A

3. Problem çözme basamakları:

- Problemi tanımlama ve sınırlandırma: Sınıfa öğrencilerin ilgilerini çekebilecek tarzda bir problem sunulur.
- Hipotezler ortaya atma: Problemin olası çözümüne yönelik hipotezler oluşturulur.
- Veri ve kaynak araştırması yapma: Problemi çözmek üzere öğrencilere düşünme ve veri toplama imkanı tanınır.
- Hipotezleri test etme: Hiçbir hipotez önerisi reddedilmemeden üretilen tüm hipotezler tahtaya yazılır. Bu esnada sadece tek bir yanıtın olmayacağı akıldan çıkarılmayarak birden çok öneri kabul edilmelidir.
- Probleme yönelik bir çözüme varma ve sonu raporlaştırma: Öğrencilerin elde ettikleri verileri inceleyerek daha önceden geliştirmiş oldukları hipotezlerle karşılaştırmaları sağlanmalıdır

Burdan hareketle öğrencilerin, verilen problem durumunu analiz edip çözümler üretmeleri ve sonuçları raporlaştırmaları beklenir.

CEVAP: B

4. Zıt panel tekniği ile özellikle, işlenmiş konuların tekrar edilmesi, gözden geçirilmesi ve öğrenme eksikliklerinin giderilmesi amaçlanır. Kısmen tartışılmış ancak açıklığa kavuşmamış konuların öğretiminde kullanılır. Zıt panel tekniğinin uygulanma basamakları şu şekildedir:

- Paneli yönetecek bir lider seçilir.
- Sınıf ikiye bölünür ve her bölüm kendi içinde iki, üç ya da dört kişiden oluşan gruplara ayrılır.
- Sonrasında biri soru, diğeri de cevp grubu olarak belirlenir. Soru ve cevap grupları belirlendikten sonra tartışılacak soru sınıfa sunulur ve soru grubuna soruları, cevap grubuna da muhtemel soruların cevaplarını hazırlamaları için 10-15 dakika süre verilir.
- Bu sürenin sonunda soru grubu hazırladığı soruları diğer gruba sorar ve onlar da bu soruları cevaplandırırlar. Eğer cevap veremiyorlarsa soru grubu kendi sorularını cevaplandırabilir. Hatta soru grubu cevaplayan, cevap grubu da soru soran konumuna getirilebilir.

CEVAP: E

5. Münazara, öğrencileri bir konuyu derinlemesine araştırmaya, görüşlerini savunacak argümanlar geliştirmeye ve eleştirel düşünme becerilerini kullanarak karşıt görüşleri değerlendirmeye yöneltir. Öğrenciler gruplar halinde hazırlık yapar, belirlenen bir başkan ve jüri eşliğinde tartışmalarını yaparlar ve sonunda bir kazanan belirlenir.

CEVAP: A

6. Felsefe öğretmeninin öğrencileri rasyonalizm konusu üzerinde tartışmaları için iki gruba ayırması ve bu grupların dinleyici öğrenciler önünde konuyu tüm yönleriyle tartışmalarını sağlaması, kollegyum tekniğine uyan bir yapıdır. Bir konuda tartışmak amacıyla iki grubun oluşturulduğu, bu gruplardan birinin uzman grup diğerinin ise soru soran öğrencilerden oluştuğu öğretim tekniği kollegyumdur. Kollegyumda uzmanlardan oluşan grup, konuya iyi hazırlanmış öğrencilerden de oluşabilir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. Dengeleme ve nesne kontrolü gibi fiziksel becerilerin geliştirilmesi söz konusu olduğunda, öğrencilere doğru teknikleri göstermek ve ardından bu teknikleri kendilerinin de uygulamalarını sağlamak en etkili öğretim yöntemlerinden biridir. Bu nedenle, sınıf öğretmeninin bu tür becerileri öğretirken kullanabileceği en uygun yöntem gösterip yaptırma yöntemidir. Gösterip yaptırma yöntemi, öğretmenin bir beceriyi adım adım göstermesini ve ardından öğrencilerin bu beceriyi tekrar ederek öğrenmelerini içerir.

CEVAP: B

8. Öğretmenin, öğrencilerin bir deneyi takip etmekte ve uygulamakta zorlandığı bir durumda, deneyin adımlarını daha yönetilebilir ve anlaşılır hale getirmek için parçalara bölme yöntemini kullanması uygun olacaktır. Bu yöntem, karmaşık bir süreci daha küçük ve daha anlaşılır parçalara ayırmayı içerir, böylece öğrenciler her bir adımı daha detaylı şekilde öğrenebilir ve uygulayabilir.

CEVAP: C

9. Pınar Öğretmen'in Görsel Sanatlar dersinde kullandığı öğretim yöntemi, gösterip yaptırmadır. Bu yöntem, özellikle psiko-motor becerilerde, pratik uygulamalar gerektiren alanlarda sıkça tercih edilir. Temelde, öğretmenin bir beceriyi veya teknikleri adım adım göstermesi ve ardından öğrencilere bu adımları takip ettirerek kendi çalışmalarını yapmalarını sağlaması üzerine kuruludur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

10. Açıklanan etkinlik, çeşitli uzmanların sırayla kendi araştırma ve deneyimlerini belirli bir konu etrafında kısa süreli sunumlar yapması ve sonrasında soru- cevap bölümüne geçilmesi şeklinde gerçekleşmiştir. Bu tür bir yapı, sempozyum olarak tanımlanır. Sempozyum, genellikle bir veya birden fazla özelleşmiş konu üzerine, bilimsel bir perspektiften derinlemesine bilgi sunmak amacıyla düzenlenir. Sempozyumda uzmanlar, kendi alanlarındaki bilgilerini paylaşmak için kısa sunumlar yaparlar. Bu sunumlar, dinleyicilere konular hakkında yoğun ve kapsamlı bilgiler sunar. Sunumların ardından genellikle bir soru- cevap bölümü düzenlenir.

CEVAP: C

11. Bu etkinlikte, öncelikle üniversiteden bir uzman, yenilenebilir enerji kaynakları hakkında bir sunum yapmış ve öğrencilerin sorularını cevaplamıştır. Bu sunum, genellikle bir konuda bilgi aktarımı sağlayan ve uzmanın deneyimlerini ve bilgilerini paylaştığı bir format olan konferans yöntemini yansıtmaktadır. Etkinliğin ikinci bölümünde, öğrenciler yenilenebilir ve yenilenemeyen enerji kaynaklarının doğal yaşam üzerindeki etkilerini savunacak şekilde iki gruba ayrılmış ve bu gruplar arasında bir tartışma gerçekleştirilmiştir. Bu tarz, karşıt görüşlerin savunulduğu ve belli kurallar çerçevesinde yapılan tartışma, münazara yöntemi ile uyumludur.

CEVAP: A

12. Anlama ve daha üst düzey bilişsel davranışlar için kullanılabilir. Öğrencilerden çok iyi bildiklerini düşündükleri bir konu öğretmen tarafından tartışma konusu olarak gündeme getirilir. İroni ve doğurtmaca olmak üzere iki basamaktan oluşur.

- **İroni (Alay) basamağı:** Öğrencilere bildiklerinden emin oldukları konu ile ilgili soru sorulur. Bu sorular, konu hakkındaki bilgilerinin güvenilir olmadığını onlara gösterecek şekilde düzenlenir. Böylece emin oldukları bilgilerin hiç de güvenilir olmadığı bu sorularla onlara hissettirilir. Bu basamağın sonunda öğrenciler bildiklerinin ya temelsiz ya yarım yamalak ya da tümüyle tutarsız olduğunu anlarlar.
- **Doğurtmaca basamağı:** Konu hakkında ipuculu sorularla öğrenciler konuşturulur. Öğrencilere doğru önermeler buldurulmaya çalışılır. Bu süreç, doğru ve temellendirilebilecek, akla uygun bilgileri öğrenciler bulana dek sürer. Öğretmen bilgiyi öğrencilere buldurur. Kendisi kesinlikle söylemez; çünkü bu tekniğin dayandığı temel önerme "doğuştan tüm doğru bilgiler insanın aklında vardır. Öğretmenin görevi, bu doğruları onların bulmalarını sağlamaktır."

CEVAP: D

1. **Derste soru-cevap yöntemi kullanan bir öğretmen, öğrencisinin soruya yanlış cevap vermesi üzerine aşağıdakilerden hangisini yapması daha doğru olur?**

A) Soruyu değiştirip daha kolay bir soru sorması
B) Başka bir öğrenciden cevap alması
C) Öğrenciye konuya bir daha çalışmasını söylemesi
D) İpucu sorular yönelterek cevabı bulmaya yöneltmesi
E) Derste işlenen yöntem tekniği değiştirmesi

Aşağıda bazı etkinliklerin temel ilkeleri verilmiştir.

I. Göster, anlat, uygulat
II. Öğret - uygulat, düzenle
III. Göster - anlat

Buna göre, verilen öğretim ilkeleri aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden sırasıyla hangilerine vurgu yapmaktadır?

A) Gösterip yaptırma – Benzetim – Gösteri
B) Gösteri – Mikro öğretim – Benzetim
C) İş başında eğitim – Gösterip yaptırma – Gösteri
D) Gösterip yaptırma – Mikro öğretim – Gösteri
E) Benzetim – İş başında eğitim – Mikro öğretim

Probleme dayalı öğrenme yaklaşımında kullanılan problem senaryoları, öğrenme süreci içerisinde belirlenen hedeflere ulaşmada yol gösterici ve yönlendirici araçlardır.

Buna göre sınıfa getirilen problem senaryoları;

I. öğrencileri araştırmaya sevk etme
II. basit ve tek çözümü içerme
III. açık uçlu olma
IV. uygulanabilir olma

özelliklerinden hangilerine sahip olmalıdır?

A) Yalnız II B) I ve II C) II ve IV
D) I, III ve IV E) II, III ve IV

YARGI YAYINEVİ

4. Faruk Öğretmen, sınıftaki öğrencilerinin kendilerini ifade etme, topluluk karşısında konuşma ve karşısındakini ikna etme becerilerinin yeterince gelişmediğini fark etmiş. Bunun için "Doğa mı insanı etkiler yoksa insan mı doğayı etkiler?" konusunu tartışmak için sınıftan iki grup oluşturur ve hazırlanmalarını ister. Üç öğrenciyi de jüri olarak belirler tartışmanın sonunda kazananı belirlemelerini ister.

Faruk Öğretmen'in dersinde kullanmış olduğu öğretim tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Panel B) Açık oturum C) Sempozyum
D) Konferans E) Münazara

5. Derya Öğretmen, orman haftası nedeniyle sınıfa üç orman mühendisini çağırmıştır. Sınıfa gelen mühendisler sırasıyla,

- Ormanların korunması
- Ormanların insan sağlığına etkisi
- Ağaçsız alanların ormanlaştırılması

konuları hakkında kendilerine verilen sırada ve sürede izleyicileri bilgilendirmişlerdir. Daha sonra dinleyicilerden gelen soruları cevaplamışlardır.

Derya Öğretmen'in dersinde kullanmış olduğu tartışma tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Forum B) Açıkoturum C) Panel
D) Münazara E) Zıt panel

6. Canan Öğretmen felsefede dersinde işleyeceği konuyu mantıklı bir sıra ve düzen içerisinde vermek istemektedir. Konunun önemli yerlerine açıklık getirip öğrencilerin not almasına fırsat vermektedir. Konuyu aktarırken görsel materyaller ile desteklemeye özen göstermektedir.

Aşağıdakilerden hangisi Canan Öğretmen'in dersinde kullanmış olduğu öğretim yönteminin sınırlılıklarından biridir?

A) Çok miktarda doğru bilginin kısa zamanda verilebilmesi
B) Alt düzey öğrenme hedeflerinin kazandırılmasında etkili olması
C) Ön koşul öğrenme eksiklerinin giderilmesinde kullanılması
D) Kalabalık sınıflarda uygulanmaya olanak sağlaması
E) Zaman, emek ve masraftan tasarruf sağlaması

7. **Bir öğretmenin öğrencilerine derste öğreneceği bilgi ve becerileri günlük hayatta nerelerde ve hangi durumlarda nasıl kullanabilecekleri hakkında açıklamada bulunması dersin giriş etkinliklerinden hangisini kullandığını göstermektedir?**

A) Dikkat
B) Güdüleme
C) Gözden geçirme
D) Derse geçiş
E) Değerlendirme

8. Coğrafya öğretmeni Nuran Hanım, dersinde iklim değişikliğine dikkat çekmek için beş öğrenciyi konu hakkında araştırma yapıp sunum yapmaları için görevlendirmiştir. Öğrenciler sunumu yaptıktan sonra üniversiteden üç uzmanı sınıfa davet etmiş ve öğrencileri temsilen sunum yapan grup davetlilere soru yöneltmişlerdir. Dinleyici öğrenciler de sorular sorarak katkıda bulunduktan sonra çalışma son verilmiştir.

Buna göre öğretmen aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisini kullanmıştır?

A) Çember
B) Kollegyum
C) Çalıştay
D) Açık oturum
E) Zıt panel

9. Öğrencilerin empati ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek isteyen bir öğretmen derste gönüllü öğrencilerden bir grup oluşturmuştur. Öğrencilere "Sokak Hayvanlarını Koruma" konulu önceden hazırladığı metinleri vererek hazırlanmalarını istemiştir. Hazırlık yapan öğrenciler sınıftaki diğer öğrenciler karşısında metinde yer alan karakterlerin yerine kendilerini koyarak canlandırma yapmışlardır. Daha sonra sınıfa konuyla ilgili bir video izletmiş ve öğrencilerden bu olaydaki sorunu tanımlamalarını ve soruna çözümler üretmelerini istemiştir. Öğrencilerde çözümlerini sınıfla paylaşmışlardır.

Buna göre öğretmenin kullandığı öğretim yöntem veya teknikleri aşağıdakilerden hangisinde sırayla verilmiştir?

A) Yaratıcı drama – Problem çözme
B) Eğitsel oyun - Tartışma
C) Rol oynama – Örnek olay
D) Konuşma halkası – Anlatım
E) Görüş geliştirme – Altı şapka

YARGI YAYINEVİ

10. Bir okulda "Sanatın İnsan Yaşamındaki Önemi" konusunda yapılan etkinliklerde, Güzel Sanatlar Fakültesi'nden öğretim üyeleri davet edilmiş ve bu öğretim üyeleri konu ile ilgili farklı düşüncelerini dinleyicilerle birlikte tartışmışlardır. Dinleyicilerde tartışmaya katılıp görüşlerini ifade etme ve katılımcılara soru sorma fırsatı bulmuşlardır. Bu etkinlikten sonra görsel sanatlar öğretmeni 12/A sınıfında öğrencileri ikiye bölerek bir grubun soru hazırlamasını diğer grubunda olası cevapları düşünmeleri ister. 20 dakikalık hazırlıktan sonra etkinliği başlatmıştır.

Buna göre yapılan etkinlikler sırasıyla aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangilerinin kapsamındadır?

A) Panel - Münazara
B) Forum - Zıt panel
C) Seminer – Sokrat tartışması
D) Panel - Zıt panel
E) Sempozyum - Münazara

11. Aşağıdaki tabloda bazı yöntem veya tekniklerle geliştirdikleri becerilerin eşleştirilmesi yapılmıştır.

I	Benzetim	Gerçek yaşamdaki role hazırlanma
II	Mikro öğretim	Yansıtıcı düşünme
III	Örnek olay	Analiz etme
IV	Beyin fırtınası	Empati
V	Gösteri	Karar verme

Buna göre, tabloda yer alan yöntem tekniklerin hangileri karşılarında verilen beceriyi kazandırmada etkili <u>değildir</u>?

A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV
E) IV ve V

12. Tarih dersinde Selim Öğretmen "Atatürk dönemi yapılan inkılâplar" konusunda bir dizi etkinlik yaptıktan sonra önceden hazırladığı soruları öğrencilerine sormuş ve öğrencilerin cevaplarında dönütler verip gerektiğinde de düzeltmeler yapmıştır.

Buna göre, Selim Öğretmen'in düzenlediği etkinliğin aşağıdakilerden hangisine bir katkı sunacağı <u>söylenemez</u>?

A) Öğrencilerin pekiştirme yapma imkânı sağlaması
B) Öğrencileri derste aktif hale getirmesi
C) Öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmesi
D) Öğrencilere öğrenip öğrenmediklerini görme fırsatı vermesi
E) Öğrencilerin tekrar yapma imkânı sağlaması

ÇÖZÜMLER

1. Soru cevap yönteminde eğer bir öğrenci soruya cevap veremese ya da yanlış cevap verirse ipucu sorular kullanarak doğru cevaba bulmasını için sağlaması yapılması gereken en uygun davranıştır.

CEVAP: D

2. Göster, anlat, uygulat gösterip yaptırma yönteminin temel ilkesidir. Öğret- uygulat, düzelt, yeniden uygulat mikro öğretimin temel ilkesidir Göster anlat, gösteri tekniğinin temel ilkesidir.

CEVAP: D

3. Sınıfa getirilen gerçek yaşam senaryoları öğrencileri motive ederek araştırmaya sevk etmelidir. Açık uçlu, uygulanabilir ve çözümü yüksek düşünme becerileri gerektirip çoklu çözüm yolu içermelidir.

CEVAP: D

4. Münazara tartışma tekniğinde iki grup jüri ve dinleyicilerin önünde kendi konularını savunur ve insanları etkilemeye çalışır. Karşısındaki grubun düşüncelerini çürütüp kendi fikirlerini savunurlar. Tartışmanın sonunda jüri kazananı belirler.

CEVAP: E

5. Panel tartışma tekniğinde konunun farklı boyutları uzmanlar tarafından sırasıyla ve kendilerine verilen süre içerisinde ele alınır. Dinleyicilere bilgi verilir ve sonunda dinleyicilerden gelen sorular cevaplanır.

CEVAP: C

6. Anlatım yöntemi, bilinen en genel ve yaygın kullanılan öğretim yöntemidir. Bilgilerin, kavramların ve ilkelerin daha çok bilgi düzeyindeki kazanımlarında kullanılmaktadır. Kısa zamanda büyük miktardaki içeriğin kalabalık gruplara sunulabilmesi, maliyetinin olmaması, öğretmene güven vermesi, öğrencilere dinleme alışkanlığı ve not alma becerisini kazandırması ve kolay kullanıma sahip olması yöntemin üstün yönleri arasındadır. Uzun sürmesi hâlinde sıkıcı hâle gelmesi, öğrencilerin pasif konumda kalması, ilgi ve ihtiyaçlarının belirlenememesi, duyuşsal, psikomotor ve üst düzey bilişsel öğrenmelerin sağlanamaması sınırlılıkları arasındadır.

CEVAP: B

7. Derste öğreneceği bilgi ve becerileri günlük hayatta nerelerde ve hangi durumlarda nasıl kullanabilecekleri hakkında bilgi verilmesi güdüleme aşamasında yapılması gereken bir uygulamadır.

CEVAP: B

8. Kollegyum, iki gruptan oluşur. Soru soran öğrenci temsilcilerinden, cevaplayan grup (kaynak grup) uzmanlardan oluşur. Uzmanlar yerine onları temsil eden konuya hazırlıklı öğrencilerde olabilir. Dinleyiciler de uzman gruba soru sorabilir.

CEVAP: B

9. Rol oynama tekniğinde kişilerin kendilerini verilen metindeki karakterlerin yerine koyarak rol oynamaları istenilir. Örnek olay yönteminde verilen bir sorun öğrencilerin katılımları ile analiz edilip çözümlenir. Çözümler sınıfla paylaşılır.

CEVAP: C

10. Forum tartışma tekniğinde bir konu hakkında farklı düşüncelere sahip kişiler konuyu tartışır. Dinleyici grubundaki kişilerde tartışmaya görüş ve soruları ile katılabilir. Zıt panel tekniğinde sınıf ikiye bölünerek soru ve cevap grupları oluşturulur.

CEVAP: B

11. Beyin fırtınası yaratıcı düşünme ve problem çözme becerisini kazandıran bir tekniktir. Gösteri yöntemi empati becerisini kazandırmada yetersiz kalan bir tekniktir. Empati becerisini daha çok rol oynama ve konuşma halkasının kazandırdığı bir beceridir.

CEVAP: E

12. Öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirme etkinliği dersin başında yeni konuya girmeden önce yapılması gerekir. Öğretmenin soru cevap yöntemini bir dizi etkinlik yaptıktan sonra kullanması tekrar, pekiştirme, öğrenciyi derse katma ve anlaşılmayan yönleri görme amaçlıdır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. Sosyal bilgiler öğretmeni Kemal Öğretmen, "Sanayileşmenin artmasıyla ortaya çıkan sorunlar" konulu bir etkinlikte öğrencilerinden,

- Gruplar oluşturup konu ile ilgili araştırma yapmalarını
- Toplanan verilerin analiz edilmesini
- Hipotezler oluşturulup en uygun olanın test edilmesini
- Daha sonra ortaya çıkan çalışmanın sınıfa sunulmasını

istemiş ve değerlendirmenin çalışmanın sürecine göre yapılacağını belirtmiştir.

Buna göre, Kemal Öğretmen'in dersinde uyguladığı öğretim yöntem veya tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Proje B) Örnek olay C) Anlatım D) Problem çözme E) Benzetim

2. **Dersinde problem çözme yöntemini kullanacak bir öğretmenin sınıfa getireceği problem durumu;**

I. öğrenci düzeyine uygunluk
II. çoklu çözüm yolu
III. dersin hedef kazanımlarına uygunluk

özelliklerinden hangilerine sahip olmalıdır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

3. **Dersinde anlatım yöntemine yer veren bir öğretmenin;**

I. Görsel materyaller ile anlatımı güçlendirme
II. Ses tonunu iyi ayarlama
III. Konuları mantıksal bir sırada verme
IV. Örnekler vererek derse başlama
V. Dersin sonunda özet yapma

uygulamalarından hangisini yapması doğru değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) IV

4. Bir tarih öğretmeni 'Osmanlı Devleti'nde tarım ve ekonomi' konusunu işlerken kavram haritaları kullanarak öğrencilere detaylı açıklamalar yapmış sonra öğrencileri küçük gruplara ayırarak dağıttığı kağıtlardaki problem durumunu analiz edip çözüm önerilerini sınıfla paylaşmalarını istemiştir.

Buna göre, öğretmenin bu süreçte kullandığı yöntem ve teknikler aşağıdakilerden hangisidir?

A) Anlatım - Tartışma B) Gösteri - Soru cevap C) Anlatım - Örnek olay D) Tartışma - Gösteri E) Sunuş - Proje

5. Gizem Öğretmen, öğrencilerine disiplinler arası bir çalışma yapmaları ve bir ürün tasarlamaları için iki hafta süre vermiştir. İki hafta sonra öğrenciler çalışmalarını sergilemişlerdir. Daha sonra Gizem Öğretmen konu ile ilgili sınıfa sorular yöneltmiş ve gelen cevaplardan tartışma ortamı oluşturarak öğrencilerin fikirleri almaya başlamıştır.

Gizem Öğretmen'in bu süreçte kullandığı yöntem ve teknikler aşağıdakilerden hangisidir?

A) Proje - Kolegyum
B) Örnek olay- Küçük grup tartışması
C) Proje – Büyük grup tartışması
D) Beyin fırtınası- Kartopu
E) Problem çözme- Beyin fırtınası

6. Bir öğretim görevlisi "okulöncesi eğitimde öğretmenlerin yaşadıkları olumsuzlukları ortadan kaldırma" konusu üzerine çalışmaları için sınıftaki öğrencileri gruplara ayırmış ve onlardan;

- Konuyla ilgili araştırma yapmalarını,
- Sorunlara yönelik bilgi edinmelerini,
- Problem durumunu grup içinde tartışarak analiz etmelerini,
- Çözüm önerilerini raporlaştırarak sınıfta sunmalarını

beklediğini belirtmiştir. Daha sonra bir okul öncesi öğretmenin yaşadığı sorunları bir video aracılığıyla izletmiş ve onlardan bu durumu canlandırmalarını istemiştir.

Buna göre, öğretim görevlisinin bu süreçte kullandığı öğretim yöntem/yaklaşımları aşağıdakilerden hangisidir?

A) Örnek olay yöntemi – Rol oynama
B) Aktif öğrenme – Rulman
C) Sunuş yolu – Yaratıcı drama
D) Buluş yoluyla öğrenme – Beyin fırtınası
E) Programlı öğrenme – Görüş geliştirme

YARGI YAYINEVİ

7. Güzel Sanatlar Lisesi'nde görev yapan bir öğretmen "Türk Halk Müziğinin tarihsel gelişim süreci" konusunu ile ilgili açıklamalarda bulunduktan sonra öğrencileri kendisini görüp duyacak şekilde oturtup "Sivas Ellerinde Sazım Çalınır" eserini çalıp seslendireceğini ifade etmiştir. Öğretmen eseri çalıp söylerken öğrencilerde öğretmenini dikkatlice izlemişlerdir.

Buna göre öğretmenin dersinde kullandığı öğretim yöntem veya teknik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gösterip yaptırma – Anlatım
B) Tartışma – Örnek olay
C) Anlatım – Gösteri
D) Problem çözme – Gösterip yaptırma
E) Tartışma – Gösteri

8. **Gerçek yaşamla ilgili yaşanmış ya da yaşanabilecek olaylara öğrenci katılımıyla çözüm yolları üretme temeline dayanan örnek olay yöntemi;**

I. Empati kurma
II. yaratıcı düşünme
III. problem çözme

becerilerden hangilerini öğrencilerine kazandırmaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

9. Öğrencilerin empati becerilerinin gelişmediğini fark eden bir öğretmen öğrencilere kısa bir video kaydı izletmiş ve "Siz olsaydınız bu sorunun üstünden nasıl gelirdiniz?' sorunu öğrencilere yöneltmiş gelen cevapları sırasıyla dinlemiştir. Daha sonra söz alan öğrencilerden gönüllü olanlarından canlandırma yapmalarını istemiştir.

Bu öğretmenin dersinde kullandığı öğretim yöntemleri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gösterip yaptırma – Anlatım
B) Konuşma halkası – Drama
C) Anlatım – Gösteri
D) Problem çözme – Eğitsel oyun
E) Tartışma – Gösteri

10. Aşağıdaki tabloda öğretim yöntemleri ve öğrenme becerileri verilmiştir.

	Yöntem	Beceriler
I	Tartışma	Somut yaşantılar sağlama
II	Anlatım	Dinleme
III	Örnek olay	Karar verme
IV	Gösterip yaptırma	Uygulama yapma

Buna göre, tabloda verilen öğretim yöntemlerinden hangileri karşısında verilen öğrenme becerilerini kazandırmada etkilidir?

A) I ve II B) I ve III C) II, IV
D) I, II IV E) II, III ve IV

11. **Öğretim yöntem veya tekniklerin kazandırdığı becerilerle ilgili olarak aşağıda yapılan eşleştirmelerden hangisinin karşısında verilen beceriyi kazandırma amacıyla kullanımı uygun değildir?**

A) Gösterip yaptırma – Dinleme
B) Örnek olay - Empati
C) Anlatım – Yansıtıcı düşünme
D) Problem – Karar verme
E) Tartışma – İletişim

12. Gülten Öğretmen sınıfındaki öğrencilerden üçer kişilik iki grup oluşturmuş ve birinci grup uzman grubu, ikinci grup ise öğrenci grubu olarak isimlendirmiştir. Gruplar sunumunu tamamladıktan sonra dinleyiciler bunlara soru sormuşlardır.

Gülten Öğretmen'in kullanmış olduğu tartışma tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kollekyum B) Münazara C) Forum
D) Açık oturum E) Panel

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Projede öğrenciler heterojen gruplara ayrılarak bir gerçek yaşam sorununa bilimsel yöntemleri kullanarak çözüm üretirler. Yapılan araştırma inceleme sonucunda ortaya bir ürün çıkar ve bu ürünün sunumu yapılır. Değerlendirme süreç ve ürün temellidir. Öğretmen değerlendirmeyi öğrencilerle birlikte yapar.

CEVAP: A

2. Problem çözme yönteminde kullanacak problem durumu öğrenci düzeyine uygunluk, çoklu çözüm yolu, dersin hedef kazanımlarına uygunluk özelliklerinin hepsini barındırmalıdır.

CEVAP: E

3. Anlatım yönteminde öğretmen genel başlıklardan başlayarak konuyu mantıksal bir sırda öğrencilere aktarmalıdır. Örnekleri dersin gelişme kısmında öğrencilere sunmalı ve derste ele alınan bilgilerin örgütlemesini sağlamalıdır.

CEVAP: D

4. Öğretmenin konunun içeriğini detaylarıyla açıklaması anlatım yöntemi, öğrencileri küçük gruplara ayırarak dağıttığı kâğıtlardaki sorun durumunu analiz edip çözümlemeleri ise örnek olay yöntemidir.

CEVAP: C

5. Proje yönteminde bir problem durumu bilimsel süreçler kullanılarak çözüme kavuşturulur. Çalışmanın sonunda ortaya bir ürünün çıkması ve ürünün sunulması gerekmektedir. Aynı zamanda proje çalışması disiplinler arası bir çalışma gerektirmektedir. Büyük grup tartışmasına sınıfın hepsi katılır ve her öğrenciden tartışma konusu ile ilgili fikir vermesi beklenilir.

CEVAP: C

6. Örnek olay yönteminde sınıfa bir sorun getirilir öğrencilerin bu sorun durumunu analiz edip çözümlemeleri istenilir. Daha sonra çözümler sınıfta paylaşılır. Rol oynama yönteminde ise öğrencilere dağıtılan rol kartlarında hazırlık yapmaları ve verilen rolü canlandırmaları istenilir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

7. Öğretmen dersinde işlediği konu ile ilgili açıklamalarda bulunması anlatım yöntemini kullandığını göstermektedir. Gösteri yönetiminde ise öğretmen bir davranışın nasıl gerçekleştiğini öğrencilere gösterir.

CEVAP: C

8. Örnek olay yöntemi gerçek yaşamla ilgili yaşanmış ya da yaşanabilecek olaylara öğrenci katılımıyla çözüm yolları üretme temeline dayanır. Öğrencilerin empati, yaratıcılık, eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme gibi üst düzey beceriler geliştirmelerini kolaylaştırır.

CEVAP: E

9. Konuşma halkası genellikle, verilen bir durumda öğrenclerin empati kurarak konuyla ilgili duygularını paylaşması amacıyla kullanılmaktadır. Bu amaçla öğretmen tarafından bir durum, film, resim, fotoğraf ya da bir öykü, halka şeklinde oturan öğrencilere sunulur. Öğrencilerin kendilerini sunulan durum, film, resim, fotoğrafa ya da öyküdeki bir karakterle eşleştirerek karakterin düşüncelerini, duygularını ifade etmeleri istenir. Drama tekniğinde ise öğrencilerin verilen bir durumla ilgili canlandırma yapmaları gerekmektedir. Her iki yöntem öğrencilerin empati becerisini geliştiren öğretim yöntem ve tekniklerdir.

CEVAP: B

10. Anlatım yöntemi dinleme not alma, örnek olay karar verme gösterip yaptırma uygulama yapma becerilerini kazandırmada etkili yöntemlerdir. Tartışma sözel iletişime dayandığı için somut yaşantılar kazandırmada yetersizdir.

CEVAP: E

11. Gösterip yaptırma yönteminde öğretmen davranışın nasıl yapıldığı anlattığı zaman öğrenciler öğretmeni dinlemeli ve takip etmelidir. Örnek olay yönteminde kendini başkasının yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlama becerisi gelişmektedir. Problem çözme karar verme, tartışma ise etkili iletişim becerisini kazandırmaktadır. Fakat anlatım becerisi bilgi ve kavrama becerisini kazandırırken üst düzey bir beceri olan yansıtıcı düşünme becerisini kazandırmada etkili değildir.

CEVAP: C

12. Kollegyum tekniğinde iki grup vardır. Uzman grup ve öğrenci grubudur. Bu gruplar sunum yaparlar ve öğrenciler özellikle uzman gruba konu hakkında sorular yöneltirler.

CEVAP: A

5. Mehtap Öğretmen, Avrupa'ya kaçak yollarla giden bir göçmen ailenin yaşadıklarından kısa bir kesiti öğrencilere izletir. Daha sonra bu ailenin en küçük bireyinin neler hissedebileceğine dair soruları öğrencilere yöneltir ve konuşma sırasını belirlemek için elindeki nesneyi yandaki öğrenciye verir. Yöneltilen sorulardan sonra konuşma cismi en son kendine geldiğinde düşüncelerini ifade eder ve çalışmayı sonlandırır.

Mehtap Öğretmen'in dersinde kullanmış olduğu öğretim yöntem ya da tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Münazara
B) Konuşma halkası
C) Çember
D) Akvaryum
E) Grup 33

6. Derya Öğretmen, "Toplum sağlığını tehdit edebilecek salgınlar karşısında ne gibi tedbirler alınmalıdır?" sorusunu sınıfa yöneltir. Öğrencilerden önce bireysel daha sonra gittikçe büyüyen gruplar şeklinde görüşlerini tartışmalarını ve fikirlerini karşılaştırmalarını ister. En sonunda öğrenciler tarafından ulaşılan sonuçlar sınıfa sunularak etkinlik sonlandırılır.

Derya Öğretmen'in dersinde kullandığı öğretim yöntem veya teknik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Anlatım
B) Gösteri
C) Kartopu
D) Akvaryum
E) Sokrat tartışması

7. Göksel Öğretmen dersinde kesin yanıtı olmayan sorular ve problemler üzerinde öğrencilerin düşünmesi için gerekli ortamı hazırlar. İlk önce öğrencilere, problemin çözümü için bilgi toplama, onları çözümleyerek çözüm önerme ve önerilerini savunma fırsatı verir. Daha sonra olası çözümler arasından özellikle tartışmalı olanların seçilerek çözümlerin kartonlara yazılarak sınıfın uygun yerlerine asılmasını sağlar. Öğrencilerden kendilerine en uygun gelen çözümün asılı olduğu kartona gitmeleri ve orada toplanmaları ister. Aynı köşeyi seçenlerin oluşturduğu gruplarda o çözümü seçme nedenlerinin tartışılması ve gerekçelerin hazırlanmalarını, grup adına bir sözcünün sınıfla paylaşmasını ister.

Göksel Öğretmen'in dersinde kullandığı öğretim yöntem veya teknik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Görüş geliştirme
B) İstasyon
C) Forum
D) Münazara
E) Köşeleme

8. Muzaffer Öğretmen öğrencilerin üzerinde anlaşmaya varamadıkları bir problemi tartışmak için sınıfta iç içe iki çember oluşturur. Öğrencilerden çemberlere geçerek birbirlerinin yüzlerini görebilecek bir biçimde ayakta durmalarını ister. Çemberdeki öğrenciler önce karşı karşıya olanlar fikir alışverişinde bulunur. Sonra dış çemberdeki her biri bir adım sağa kayarak önceki eşinin yanındaki ile yeni bir ikili oluşturur ve tartışmaya devam ederler. İç dairedeki öğrencilerle dış dairedeki öğrenciler karşılıklı ve dönüşümlü biçimde görüş alışverişinde bulunurlar.

Muzaffer Öğretmen'in dersinde kullanmış olduğu öğretim yöntem veya tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Rulman
B) Konuşma halkası
C) Beyin fırtınası
D) Görüş geliştirme
E) İstasyon

YARGI YAYINEVİ

9. Bir öğretmen 5E modelini kullanarak işlediği fen dersinde öğrencilerine, elektrik devreleri vermiş ve öğrencilerden konu hakkında ne bildiklerini sınıfla paylaşmalarını istemiştir. Ardından öğrencileri gruplara ayırarak elektrik devreleri incelemelerini ve kendi içlerinde tartışmalarını daha sonra ulaştığı bilgileri arkadaşlarıyla paylaşmalarını istemiştir. "Öğrencilere bu öğrendiklerinizi farklı durumlara nasıl aktarabilirsiniz?" diye sorarak onların laboratuarda çalışmalarına izin vermiştir. Çalışmalar tamamlandıktan sonra öğrencilerle birlikte süreç değerlendirilmiştir.

Buna göre öğrencilerin elektrik devreleri inceleyip kendi içlerinde tartışmaları ve daha sonra ulaştığı bilgileri arkadaşlarıyla paylaşmaları 5E modelinin aşağıdaki aşamalarından hangisinde olduklarını gösterir?

A) Girme - Keşfetme
B) Keşfetme - Açıklama
C) Açıklama - Derinleştirme
D) Keşfetme - Değerlendirme
E) Girme – Açıklama

10. Nesrin Öğretmen, öğrencilerini gruplara ayırarak öğrencilerin "Kentleşme ve Aile" konusunda araştırma yapmalarını, araştırmaya ilişkin bulgularının sunulması amacıyla eş zamanlı oturumlar düzenlemelerini istemiştir. Öğrenciler çalışmalarını, düzenlenen oturumlarda sırasıyla 10 dakikalık süre içerisinde katılımcılara sunmuşlardır. Ardından oturumları yöneten başkan soru-cevap bölümüne geçildiğini duyurmuş ve katılımcıların soruları alınmaya başlanmıştır.

Buna göre öğretmen aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangisine uygun bir etkinlik düzenlemişlerdir?

A) Sempozyum B) Konferans C) Panel
D) Zıt panel E) Açı oturum

11. Öğrencilerin empati yeteneklerini geliştirmek isteyen öğretmen, öğrencilerin sınıfta daire şeklinde oturmalarını ve verilecek olayı dikkatlice izlemelerini ister. Ardından öğrencilere "Siz olaydaki kişinin yerinde olsanız ne hissederdiniz?" sorusunu yöneltir ve elinde topu yanındaki öğrenciye uzatır. Topu alan öğrenci hissettiklerini söyler ve top elden ele dolaşarak öğretmene geldiğinde "Şimdi sizler olaydaki kişinin yerinde olsaydınız ne düşünürdünüz?" diyerek etkinliği devam ettirir.

Buna göre bu öğretmenin öğrencilerde empati ile birlikte geliştirmek istediği beceri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) Değişime açıklık
B) Karar verme
C) Duygu ve düşünceyi ayırt etme
D) Analiz etme
E) Problem çözme

12. Kerim Öğretmen, öğrencilerinin dikkatini çevre kirliliği konusuna dikkat çekmek için konu hakkında bir sunum yapar. Ardından sınıfın farklı köşelerine yerleştirdiği masalara konu hakkında çalışmaların yapılması için çeşitli materyaller koyar ve öğrencileri dört gruba ayırır. Her grubun masları sırasıyla dolaşarak yapılan çalışmaya katkı sağlamasını ister.

Kerim Öğretmen'in dersinde kullanmış olduğu öğretim tekniği ve geliştirmek istediği beceri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) Köşeleme - Farklılıklara saygı
B) İstasyon – Duygu ve düşünceyi ayırt etme
C) Görüş geliştirme – Değişime açık olma
D) Köşeleme – Empati
E) İstasyon – Çok yönlü düşünme

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Dersin giriş etkinlikleri dikkat, güdüleme, gözden geçirme ve derse geçiş aşamalarından oluşur. Dikkat çekme öğrencinin dikkatini derse yoğunlaştırmasına neden olur. Güdüleme, derste öğreneceği bilgi ve becerileri günlük hayatta nerelerde ve hangi durumlarda nasıl kullanabileceklerine vurgu yapmaktır. Gözden geçirme işlenecek konu hakkında yani kazanımlar hakkında bilgilendirmek derse geçiş ise dersin gelişme kısmına geçiş için öğretmen tarafından organize edilen etkinlikleri kapsar.

CEVAP: B

2. Altı şapka düşünme tekniğinde siyah şapka konunun olumsuz yanlarını, risklerini ve tehlikelerini düşünmeyi, sarı şapka ise olayın olumlu yanlarıyla birlikte getirirlerini ve avantajlarını düşünmeyi gerektirir.

CEVAP: B

3. Öykü tamamlama tekniği öğrencilerin işbirliği ve bir gruba bağlılık, yazılı anlatımlarını ve yaratıcılıklarını geliştirir. Aynı zamanda öğrencilerin aktif olarak derse katılımlarını sağlar.

CEVAP: E

4. Bilişsel çıraklık tekniğinin aşamaları aşağıda sıralı olarak verilmiştir.

I. **Model alma:** Uzman, bir işi öğrencilerin gözleyebileceği şekilde yapar öğrenciler de bu süreci gözler.

II. **Çalıştırma:** Öğrenci, öğreticinin gözetiminde beceriyi sergiler.

III. **Destekleme:** Öğretmen, beceriyi sergileyen öğrenciye yardım eder, dönütler verir

IV. **İfade etme:** Öğretmen, öğrencilerin yaptığı etkinliklerin aşamalarını açıklar.

V. **Yansıtma:** Öğrencilerin sergilediği becerileriler ile öğreticinin becerilerini kıyaslamasını içerir.

VI. **Öteleme:** Öğretmen verdiği desteği keser. Öğrenciler işi kendilerine özgü biçimde ortaya koyarlar.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

5. Konuşma halkası genellikle, verilen bir durumda öğrencilerin empati kurarak konuyla ilgili duygularını paylaşması amacıyla kullanılmaktadır. Bu amaçla öğretmen tarafından bir durum, film, resim, fotoğraf ya da bir öykü, halka şeklinde oturan öğrencilere sunulur. Öğrencilerin kendilerini sunulan durum, film, resim, fotoğraf ya da öyküdeki bir karakterle eşleştirerek o karakterin düşüncelerini, duygularını ifade etmeleri istenir. Halkadaki öğrenciler sırayla görüşlerini açıklar. Konuşmak istemeyen öğrenciler "pas" der. Ancak bu öğrenciler daha sonra cevap vermeleri için cesaretlendirilir. Bu teknikte eleştiri yoktur. Herkes düşüncesini açıkladıktan sonra öğretmen de görüşlerini paylaşır, kısa bir özet yapılır ve sonuca ulaşılır.

CEVAP: B

6. Kartopu tekniği fikirlerin gittikçe büyüyüp geliştiği, tüm öğrencilerin katılımını sağlayan, iş birliği içinde çalışmayı öğreten bir tekniktir. Tüm öğrenciler bu önermeyi, problemi önce bireysel olarak düşünürler. Hemen ardından her öğrenci sınıftan bir başka öğrenciyle ikişerli gruplar oluşturur. Bu ikili gruplar dörtlü, dörtlü gruplarsa sekizli gruplar oluşturur.

CEVAP: C

7. Köşelenme tekniği, genellikle net bir cevabı olmayan sorular ve problemler üzerinde çalışırken kullanılır. Öğrencilere bir soru ya da problemin çözümü için veri toplamaları, verileri değerlendirerek çözüm önerileri üretmeleri ve önerilerini savunma fırsatı verir. Tekniğin uygulama basamakları şunlardır:

- Uygun bir problem belirlenir.
- Olası çözümlerin arasından özellikle tartışmalı olanlar seçilir.
- Çözümler kartona yazılarak sınıfın çeşitli köşelerine asılır.
- Öğrenciler kendilerine en uygun gelen çözümün asılı olduğu köşeye giderler.
- Aynı köşeyi seçenlerin oluşturduğu gruplarda o çözümü seçme nedenleri tartışılır ve gerekçeler hazırlanır.
- Gerekçeler sınıfa sunulur.
- Sınıf tartışması yapılır ve sınıf kararı alınır.

CEVAP: E

8. Rulman / top taşıma tekniğinde, bir problemi tartışmak için iç içe iki çember oluşturulur. Bu şekilde öğrencilere farklı arkadaşlarla konuyu irdeleme fırsatı verilmiş olur. Sınıfa hareket getiren monotonluğu gideren bir tekniktir. Amaç bilgiyi paylaşma, çok boyutlu düşünme, dili etkin kullanma ve sosyal becerilerin gelişimini sağlar. Öğrenciler birbirlerinin yüzlerini görebilecek bir biçimde ayakta durur ya da otururlar. Önce karşı karşıya olanlar fikir alışverişinde bulunur. Sonra dış çemberdeki her biri bir adım sağa kayarak önceki eşinin yanındaki ile yeni bir ikili oluşturur ve tartışmaya devam ederler. İç dairedeki öğrencilerle dış dairedeki öğrenciler karşılıklı ve dönüşümlü biçimde görüş alışverişinde bulunurlar.

CEVAP: A

9. 5E modelinin keşfetme aşamasında öğrenciler verilen konu ile ilgili araştırma yapıp kendi aralarında tartışırlar. Açıklama aşamasında ise öğrencilerin araştırma yaptıktan ulaştığı bilgileri açıklarlar.

CEVAP: B

10. Sempozyum, bir bilimsel sunum toplantısıdır. Bilimsel, sanatsal, akademik, düşünsel konuların farklı yönleriyle oturumlar şeklinde bilimsel olarak seri bir şekilde sunulmasıdır.

CEVAP: A

11. Konuşma halkası, görüş farklılıklarını görmeye ve bunlara saygı göstermeye katkıda bulunan bir tekniktir. Konuşma halkası bir öykü, bir canlandırma, bir olay, film üzerinden gerçekleştirilir. Katılımcılar kendilerini bu öykü ya da filmde yer alan bir karakterin yerine koyarak duygu ve düşüncelerini iletir, empati becerileri geliştirirler. Konuşanın elinde simge olur konuşmak istemeyen pas diyebilir. Bu öğretim tekniğinde empati ve duygu ve düşüncenin ayırt etme becerileri geliştirmek esastır.

CEVAP: C

12. İstasyon tekniği öğrencilerin yarım kalan bir işi tamamlamalarına dayalı dönüşümlü, işbirlikçi,eş zamanlı grup çalışmalarıdır. İstasyon tekniği, bütün sınıfın her aşamada (her istasyonda) çalışarak bir önceki grubun yaptıklarına katkı sağlayarak bir basamak ileri götürmeyi, yarım kalan işi tamamlamayı öğreten bir yöntemdir. Bu yöntem çok yönlü düşünme ve yaratıcılık becerisini geliştiren bir tekniktir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. "Sosyal Medyanın Topluma Etkisi" konulu bir tartışmada Kenan "Sosyal medyada paylaşılan videolar toplumun yozlaşmasına zamanla toplumu bir arada tutan değerlerin ortadan kalkmasına neden olacaktır." demiştir. Bunun üzerine söz alan Ahmet "Yeni projeler üretilerek toplumun değerleri tekrardan ayağa kaldırılıp güçlendirilebilir." demiştir.

Buna göre, Kenan ve Ahmet'in ifadeleri sırasıyla aşağıdaki altı düşünce şapkasından hangilerine birer örnektir?

A) Sarı - Beyaz
B) Siyah - Yeşil
C) Kırmızı - Yeşil
D) Kırmızı - Beyaz
E) Mavi - Yeşil

2. Bir öğretmen öğrencilerine "Türkiye üç tarafının deniz oluşunu avantaja çevirmiştir" der ve katılım derecelerini gösteren ifadeleri kartonlara yazarak sınıfın farklı noktalarına asar. Daha sonra öğrencilere "Size en uygun gelen ifadenin bulunduğu noktaya geçin." der her öğrenciden neden orada bulunduklarını açıklamalarını ister. Öğrencilerde düşüncelerini gerekçeleriyle birlikte açıklar.

Buna göre öğretmenin kullandığı öğretim yöntem veya tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Akvaryum
B) İstasyon
C) Panel
D) Görüş geliştirme
E) Fikir taraması

3. Bir öğretmen öğrencilere "Orman yangınlarını önlemek için neler yapabiliriz?" diye sorar ve öğrencilerin zihinlerinde oluşan ilk fikirleri tahtaya yazar. Ardından öğrencilerin yüz yüze bakacak şekilde oturmalarını ister. Hazırlamış olduğu soruları sırasıyla soracağını ve cevapların iki dakika içinde verilmesi gerektiğini söyler. Bu arada öğrencilerinden birini cevapları yazması diğerini de süreyi tutması için belirler. İlk soruyu sorarak etkinliği başlatır ve tüm sorular sorulduktan sonra yazıcıdan cevapları alıp değerlendirme yaparak etkinliği sonlandırır.

Buna göre öğretmenin kullandığı öğretim yöntem veya teknikleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Beyin fırtınası - Soru cevap
B) Fikir taraması – Rulman
C) Beyin esri – Akvaryum
D) Beyin fırtınası - Çember
E) Fikir taraması – Zıt panel

4. **Bir fen bilimleri öğretmeninin, kovanın içine su doldurup ortasında bir taş atıp çıkan dalgaları göstererek ses dalgalarının yayılmasını işlemesi aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisine uygun bir örnektir?**

A) Örnek olay
B) Rol oynama
C) Analoji
D) Gösteri
E) Sokratik tartışma

5. **İlk yardım kursunda model üzerinde çalışma yaparak herhangi bir kaza anında neler yapılması gerektiğini gösteren bir öğretmen aşağıdaki öğretim tekniklerinden hangisini kullanmıştır?**

A) Benzetim
B) Mikro öğretim
C) Rol oynama
D) Drama
E) Konuşma halkası

6. Bir televizyon kanalında yayınlanan programda, farklı düşüncelere sahip kişiler, güncel sorunlar üzerine, konuşma sırası kendilerinde olmasa bile başkandan izin alıp konuşabilmektedirler. Konuşmalar, konuşmacılar arasında birden fazla tur atılarak devam edebilmektedir.

Buna göre, televizyon programında uygulanan süreç hangi öğretim yöntem veya tekniğinin özelliklerini taşımaktadır?

A) Sempozyum
B) Açıkoturum
C) Panel
D) Forum
E) Konferans

YARGI YAYINEVİ

7. Betül Öğretmen, sınıfında aşağıdaki uygulamaları yer verir.

- Öğrencilere küçük kağıtlar dağıtır.
- Çevre sorunları ile ilgili bir problem durumu vererek görüşlerini bu kağıtlara aktarmaları ister.
- Bu kağıtları önlerine asarak sınıf içerisinde dolaşmalarını sağlar.
- Beğendikleri diğer kağıtlarla görüşüp kağıtlarını değiştirebileceklerini söyler.
- Sürecin sonunda hangi değişikliklerin olduğu tartışılarak değerlendirilir.

Buna göre, Betül Öğretmen'in kullanmış olduğu öğretim yöntem veya tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sandviç B) Kartopu C) Zihin haritası
D) Pazar yeri E) Zıt panel

8. Öğretmen, öğrencilere üzerinde problem durumu yazılı olan kağıtları öğrencilere dağıtır ve öğrencilerinden problem durumu hakkında tek başlarına düşünmeleri ve düşüncelerini verilen kağıda kaydetmelerini ister. Daha sonra öğrencileri bir araya gelerek düşüncelerini birbirleriyle paylaşır ve tartışırlar. En sonunda grup ortaya koyduğu sonucu sınıfa sunarlar.

Öğrencilerin tek başına ortaya koyduğu fikrin üstüne grupla tartışma esnasında tekrar konuşma fırsatı bulmasını sağlayan bu teknik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tereyağ - ekmek B) Balık kılçığı
C) Konuşma halkası D) Panel
E) Kartopu

9. **Aşağıdakilerden hangisi görüş geliştirme tekniğinin öğrencilere kazandırdığı beceriler arasında <u>yer almaz</u>?**

A) Değişime açıklık B) Ortak karara varma
C) Kanıt bulma D) Dinleme
E) Eleştiriye açık olma

10. Öğretmen adaylarına hizmet öncesi deneyim kazandırmak için öğretim görevlileri tarafından kullanılan mikro öğretim tekniği ile ilgili olarak;

I. Kontrollü bir ortamda gerçekleşir.
II. Göster - anlat - uygulat ilkesi temel alınır.
III. Yansıtıcı düşünme becerisini kazandırır.
IV. Öz eleştiri yapma becerisi kazanmayı sağlar.

özelliklerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV
D) I, II ve IV E) I, III ve IV

YARGI YAYINEVİ

11. Öfke kontrolü ve çatışma çözme konusunun işleneceği bir derste öğretmen, üniversitenin rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümünde görevli öğretim üyelerinden oluşan bir grubu sınıfa davet etmiştir. Öğretim üyeleri, konuyla ilgili görüşlerini bir başkanın yönetiminde açıklamıştır. Açıklamaları izleyen öğrencilerde soru ve görüşleriyle sürece dâhil olmuşlardır.

Bu öğretmenin kullandığı öğretim yöntem veya tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Akvaryum B) Zıt panel C) Açık oturum
D) Forum E) Çember

12. **Öğrencilerinin iletişim kurma, karar verme ve empati becerilerinin eksik olduğunu fark eden bir öğretmen aşağıdakilerden hangi öğretim tekniğini kullanırsa sorunun çözümüne katkı sağlamış olur?**

A) Konuşma halkası B) Gösteri
C) Gözlem D) Deney
E) Sergi

ÇÖZÜMLER

1. Altı şapka düşünme tekniğinde siyah şapka olayı olumsuz olarak ele alınır. Yeşil şapkada ise yaratıcı çözümler ve yeni fikirler üretilir.

CEVAP: B

2. Görüş geliştirme tekniğinde verilen bir önermeye katılma dereceleri kartonlara yazılır ve sınıfın farklı yerlerine asılır. Öğrenciler kendilerine en uygun gelen ifadenin altında toplanır ve düşüncelerini gerekçeleriyle açıklar. İsteyen öğrenci görüşünü değiştirebilir.

CEVAP: D

3. Beyin fırtınasında kısa zamanda üretilen fikirler değerlendirilir ve çözüm için uygun fikirler belirlenir. Çember tekniğinde öğrenciler daire şeklinde otururlar ve öğretmen her öğrenciye soru sorar. Öğrenciler belirli sürede içerisinde cevap vermelidirler ve verilen cevaplar yazıcı tarafından kayıt altına alınır.

CEVAP: D

4. Analoji, iki olay ya da olgu ve nesneyi karşılaştırarak birinin bilinen özelliklerinden hareketle diğerinin bilinmeyen özelliklerinin açıklanmaya çalışılmasıdır.

CEVAP: C

5. Benzetim (benzetişim - simülasyon) tehlikeli, riskli ve maliyetli durumlarda ortaya çıkması olası olumsuz durumları ortadan kaldırmak amacıyla gerçeğe yakın bir ortamda yapılan bir öğretim tekniğidir.

CEVAP: A

6. Açık oturum, farklı görüşlere sahip konuşmacı ya da küçük bir öğrenci grubunun, bir başkan yönetiminde düşünsel, sanatsal, sosyal, siyasal vb. içerikli bir konuyu diğer bir seyirci öğrenci topluluğu karşısında tartışmasıdır. Biçimsel açıdan panele benzer. Ancak, panelden farklı olarak başkan üyelere tek tek söz vererek konuşmalarını sağlar. Başka bir deyişle üyeler başkandan söz alarak konuşurlar. Üyelerin, konu üzerinde birkaç kere konuşma hakları vardır. Açık oturumda, konuşmacı sayısı fazla olmamalı ve konuşmacılara eşit söz hakkı tanınmalıdır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. Pazaryeri tekniğinde, öğrenciler kağıtlara yazdıkları düşüncelerini boyunlarına asarak sınıfta dolaşırlar. Birbirlerinin kağıtlarını inceler ve tartışırlar. Beğendikleri kağıtları karşılıklı değiştirebilirler.

CEVAP: D

8. Öğretmen tarafından bir konu, soru ya da problem öğrencilere verildikten sonra öğrenciler önce tek başlarına, daha sonra da arkadaşları ile bir araya gelerek düşüncelerini tartışırlar. Ardından, vardıkları sonucu sınıfa sunarlar. İlk aşamada öğrencilerden düşüncelerini kaydetmeleri istenebilir. Bu durum, öğrencilerin tümünün aynı anda aktifleştirilmesini sağlar ve ayrıca öğrencilere düşünmek için zaman kazandırır. Tekniğe, birinci aşamanın üstüne bir kez daha konuşma fırsatı verdiği için bu ad verilmiştir.

CEVAP: A

9. Görüş geliştirme tekniği öğrencilerde değişime açıklık, kanıt bulma, dinleme ve eleştiriye açık olma becerilerini kazandırır fakat bu teknikte ortak bir karara varma söz konusu değildir.

CEVAP: B

10. Mikro öğretim tekniği kontrollü bir ortamda gerçekleşen ve öğretmen adaylarına yansıtıcı düşünme öz eleştiri yapma becerisi kazandıran bir tekniktir. Temel ilkesi öğret yeniden öğrettir. Göster-anlat-uygulat ilkesi, gösterip yaptırmanın temel ilkesidir.

CEVAP: E

11. Forum tartışma tekniği, 3-5 kişinin bir konuyu dinleyicilerle birlikte tartışmasıdır. Tartışmaya katılan herkes sürecin başından sonuna kadar görüş, eleştiri, yorum ve katkılarını sunabilirler.

CEVAP: D

12. Konuşma halkası, görüş farklılıklarını görmeye ve bunlara saygı göstermeye katkıda bulunan bir yöntemdir. Konuşma halkası bir öykü, bir canlandırma, bir olay, film üzerinden gerçekleştirilir. Katılımcılar kendilerini bu öykü ya da filmde yer alan bir karakterin yerine koyarak duygu ve düşüncelerini iletir, empati becerileri geliştirirler.

CEVAP: A

1. Kerim Öğretmen, işlediği konu ile ilgili olarak sınıfında resim, şiir, rol oynama ve öykü yazma masaları hazırlar. Öğrencileri heterojen gruplara ayırarak, grupların her bir masada belirlenen sürede çalışmalarını sağlar. Belirlenen süre bittikten sonra grupları diğer masalara yönlendirir. Gruplar tüm masalardaki çalışmalara katkı sağladıktan sonra çalışmaları değerlendirmek için gerekli hazırlığı yapar.

Kerim Öğretmen'in uyguladığı öğretim yöntem veya tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Köşeleme B) Görüş geliştirme
C) Akvaryum D) İstasyon
E) Proje

2. Bir felsefe öğretmeni, öğrencilerine "18. yüzyılın ünlü düşünürlerinin ayrıştığı noktalar" konusunda araştırma yapmaları için bir ödev verir. Öğrenciler belirlenen süre içinde çalışmalarını tamamlarlar. Daha sonraki haftalarda öğrenciler, sunum planına göre çalışmalarını arkadaşlarına sunarlar. Ardından sunum sonrasında konular sınıfta tüm öğrenciler ile birlikte tartışılır.

Öğretmenin bu uygulaması aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisine en uygundur?

A) Sempozyum B) Açık oturum
C) Beyin fırtınası D) Seminer
E) Fikir taraması

3. Bir öğretmen, sosyal psikoloji dersinde öğrencilerin,

- toplumsal sorunları içeren bir problemi çözme
- çok yönlü düşünme
- analiz etme

becerilerinin geliştirilmesine yönelik sınıf içi bir uygulamaya yer vermeyi amaçlamıştır.

Buna göre, öğretmenin aşağıda verilen yöntem veya tekniklerden hangisi kullanması uygun olmaz?

A) Örnek olay B) Balık kılçığı
C) Beyin fırtınası D) Altı şapka
E) Gösteri

4. Bir öğretmen öğrenme sürecinde öğrencinin aktif olacağı ve her öğrencinin kendi öğrenme hızında ilerleyebileceği, öğrencilere anında geribildirim sağlayabileceği, öğrenme için ayrılan zamanının etkili bir şekilde kullanılabileceği, konuları kısa sürede ve sistemli bir şekilde öğretilebileceği bir ders planı hazırlamak istemektedir.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim yöntem, teknik veya yaklaşımlarından hangisini seçmesi en uygun olur?

A) Bilgisayar destekli öğretim
B) Buluş yolu
C) Anlamlı öğrenme
D) Tutor destekli öğretim
E) Benzetim

5. **Öğretmen adaylarının kontrollü öğrenme ortamlarında;**

- öz- değerlendirme yapma
- yaparak yaşayarak öğrenme
- eleştiriye açık olma
- yansıtıcı düşünme

becerilerini kazanmalarına yardımcı olan öğretim yöntem ya da tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Benzetim B) Mikro öğretim
C) Görüş geliştirme D) Konuşma halkası
E) Balık kılçığı

6. Derya Öğretmen, öğrencisi Burak'tan çocuk hakları konusunda sunum hazırlamasını ve arkadaşlarına sunmasını ister. Burak konuyla ilgili çeşitli kaynaklardan yararlanarak sunumunu hazırlar ve okulun çok amaçlı salonunda arkadaşlarına sunumunu yapar.

Buna göre Derya Öğretmen'in uygulamak istediği öğretim yöntem veya tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Panel B) Münazara C) Kollegyum
D) Konferans E) Kartopu

YARGI YAYINEVİ

7. Zarif Öğretmen dersinde öğrencilerine sorular sorarak onların iyi bildiklerini zannettikleri konularda şüpheye düşmelerini sağlayarak güvenilir bilgiye ulaşmalarını sağlamaktadır.

Zarif Öğretmen'in dersinde kullanmış olduğu öğretim tekniği veya yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sokratik tartışma B) Rulman
C) Konuşma halkası D) Fikir taraması
E) Panel

8. Drama öğretmeni Necla Hanım, çocukların duygu ve düşünceyi ayır etme becerilerini geliştirmek için sınıfta bir olay getirir. Olayı sınıfa paylaşır ve daire şeklinde oturan öğrencilerinden olay karşısındaki duygu ve düşüncelerini sınıfla paylaşmasını ister. Böylelikle, öğrencilerinin empati becerilerinin gelişimine katkı sağlamış olur.

Buna göre Necla Hanım'ın aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangisini kullanmıştır?

A) İstasyon B) Rol oynama
C) Konuşma halkası D) Kollegyum
E) Zıt panel

9. Üç öğretmenin sınıfında uyguladığı tekniklere ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

Kasım Öğretmen: Dersinde öğrencilerden iç içe iki çember oluşturmuştur. İç çemberdeki öğrencileri tartışma konusu hakkında fikirlerini paylaşmışlar.

Murat Öğretmen: Üçer kişilik gruplar oluşturarak verilen konu hakkında gruplardaki her kişinin bir dakika konuşmasını sağlamıştır.

Erhan Öğretmen: Öğrencilerinden konu hakkında önce bireysel düşünmesini istemiş daha sonra yanındaki arkadaşı ile eşleştirmiş en sonra grubun fikrinin sınıfla paylaşılmasını sağlamış.

Buna göre bu öğretmenlerin kullanmış olduğu öğretim yöntem veya teknikleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) İstasyon – Philips 66 – Kartopu
B) Akvaryum – Vızıltı grupları – Düşün-eşleş-paylaş
C) Panel – Münazara – Forum
D) Bilişsel çıraklık – Görüş geliştirme – Köşeleme
E) Rulman – Düşün eşleş paylaş – Zıt panel

10. Osman Öğretmen, sınıfında bir öğrenciyi tartışmayı yürütmesi için belirlemiş ve önceden belirlediği dört öğrenciyi de tahtaya kaldırarak yerlerini almalarını istemiştir. Daha sonra yöneticinin başkanlığında güncel bir olay üzerinde tartışmalarını sağlamıştır.

Osman Öğretmen'in dersinde kullanmış olduğu öğretim tekniği veya yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Konferans B) Rulman C) Açık oturum
D) Fikir taraması E) Panel

11. Leyla Öğretmen, bankada sıra bekleme sırasında yaşanan kavgayla ilgili kısa bir video görüntüsünü sınıfa getirerek öğrencilerle birlikte izler. Daha sonra öğrencilerinden, olayın nedenlerini ve sonuçlarını tartışmalarını ister.

Bu etkinlikte kullanılan yöntem/teknik aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Benzetim B) Anlatım C) Örnek olay
D) Kollegyum E) Panel

12. Meral Öğretmen, sınıfında üç köşe oluşturarak köşelerde yer alan masalara çeşitli materyaller yerleştirmiştir. Daha sonra sınıfı üç gruba ayırır. Her grubun köşelerde sırayla onar dakika çalışmasını ister.

Meral Öğretmen'in bu etkinlikte kullandığı yöntem/teknik ve geliştirmek istediği beceri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Köşeleme – Duygu düşünceyi ayırt etme
B) Örnek olay - Analiz etme
C) Konuşma halkası - Empati
D) Forum - İletişim
E) İstasyon – Yaratıcı ve çok yönlü düşünme

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. İstasyon tekniği, öğrencilerin yarım kalan bir işi tamamlamalarına dayalı dönüşümlü, işbirlikçi, eş zamanlı grup çalışmalarıdır. İstasyon tekniği, bütün sınıfın her aşamada (her istasyonda) çalışarak bir önceki grubun yaptıklarına katkı sağlayarak bir basamak ileri götürmeyi, yarım kalan işi tamamlamayı öğreten bir yöntemdir.

CEVAP: D

2. Seminer tekniğinde belirlenen bir konunun bir kişi tarafından araştırılıp rapor şeklinde başkalarına sunulmasıdır. En sonda seminer konusu tartışmaya açılır.

CEVAP: D

3. Gösteri yöntemi daha çok psiko- motor becerilerin öğretimde kullanılan öğretmen merkezli bir yöntemdir. Öğretmen öğrencilerin görebileceği bir şekilde davranışı gösterir ve nasıl gerçekleştiğini öğrencilere anlatır. Bundan dolayı problem çözmeye uygun bir yöntem değildir.

CEVAP: E

4. Bilgisayar destekli öğretimde öğrenci öğrenme sürecine aktif olarak katılır. Her öğrenciye kendi öğrenme hızında bir öğrenim sağlar. Anında geribildirim sağlar. Eğitim zamanının etkili bir şekilde kullanılmasını sağlar. Konular daha kısa sürede ve sistemli bir şekilde öğretilir.

CEVAP: A

5. Mikro öğretim öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimlerinde kullanılan öğretim tekniğidir. Mikro öğretim, teori ile uygulama arasındaki ilişkiyi vurgulayabilme potansiyeline sahip oluşu nedeniyle öğretmenlik mesleğine hazırlıkta önemli bir yer edinmiştir. Öğret uygulat, düzelt, yeniden uygulat ilkesine dayanır. Yansıtıcı düşünme ve öz eleştiri gelişir. Öğretmen adaylarına mesleki deneyim kazandırır.

CEVAP: B

6. Konferans tekniğinde bir kişi çeşitli kaynaklardan araştırma yaparak ulaştığı sonuçları bir kitle karşısında anlatır. Konferans bir anlatım tekniğidir.

CEVAP: D

7. Sokratik tartışma tekniği ironi ve buldurmaca aşamalarından oluşmaktadır. İroni aşamasında sorularla sahip olunan bilgilerden şüpheye düşme sağlanır, buldurma aşamasında ise güvenilir bilgiye ulaşama gerçekleştirilir.

CEVAP: A

8. Konuşma halkası tekniğinde öğrenciler halka şeklinde yerlerini alarak verilen bir olaydaki duygu ve düşüncelerini sırayla paylaşırlar. Bu teknik öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ayırt etme ve empati becerilerinin gelişmesine katkı sağlar.

CEVAP: C

9. Öğrencilerden iç içe iki çember oluşturulup iç çemberdeki öğrencilerin tartışma konusu hakkında fikirlerini paylaşması akvaryum, üçer kişilik gruplar oluşturularak verilen konu hakkında gruplardaki her kişinin bir dakika konuşması vızıltı grupları, öğrencilerin konu hakkında önce bireysel düşünüp daha sonra yanındaki arkadaşı ile eşleşip en sonra grubun fikrinin sınıfla paylaşılmasını düşün eşleş paylaş tekniğidir.

CEVAP: B

10. Açık oturumda bir yöneticinin başkanlığında, katılımcının bir seyirci topluluğuyla birlikte, güncel siyasi bir olay üzerindeki tartışmalarıdır.

CEVAP: C

11. Örnek olay yönteminde öğrenciler verilen olayın neden ve sonuçlarını analiz ederek bir çözümleme yaparlar ve çözümlerini sınıfla paylaşırlar.

CEVAP: C

12. İstasyon tekniği öğrencilerin yaratıcı ve çok yönlü düşünme becerisini geliştiren bir tekniktir. Bu teknikte masalara bırakılan materyallerden öğrencilerin çalışma yapmaları ister ve belirlenen süre dolunca çalışmalarını olduğu gibi bırakıp yan masaya geçilir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. Bir psikoloji öğretmeni, "Ruh sağlığını korumada denge, empati ve hobilere sahip olmanın önemini kavrar." kazanımı kapsamında yaratıcı drama etkinliği planlamıştır ve dersinde aşağıdaki adımları takip etmiştir:

I. Öğrencilerin çözmesi için bir problem durumunu sunmuştur.

II. Öğrencilere yönelttiği sorular ile öğrencilerin problemi tanımlamasını sağlamıştır.

III. Öğretmen öğrencilerin canlandırmaları nasıl yapmaları gerektiğiyle ilgili ayrıntılı bir yönerge sunmuştur.

IV. Öğrencilere beş dakika süre vermiş ve problem durumunu istedikleri gibi canlandırmalarını istemiştir.

V. Öğretmen süreç sonunda değerlendirmenin nasıl yapılacağıyla ilgili gerekli açıklamaları yapmıştır.

Buna göre, öğretmenin yaratıcı darama uygulama adımlarında hangisinde ya da hangilerinde hata yapmıştır?

A) I ve II B) II ve IV C) Yalnız III D) I, II ve III E) III ve V

2. Bir sosyoloji öğretmeni, "Toplumsal değişmeyi etkileyen faktörlerin zamanla değişebileceğini fark eder." kazanımı kapsamında toplumsal değişmeyi etkileyen faktörler konusu hakkında öğrencilerin araştırma yapmalarını, kendi görüşlerini oluşturmalarını sonra da bu düşüncelerini ikişerli gruplar hâlinde tartışmalarını istemiştir. Daha sonra ikişerli grupları birleştirerek dörderli tartışma grupları içinde konuyu tekrar ele almalarını sağlamıştır. Tartışmanın son aşamasında sınıftaki tüm öğrencilerle birlikte elde edilen sonuçlar üzerinde değerlendirmeler yapılmıştır.

Buna göre öğretmen, aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisini kullanmıştır?

A) Kartopu B) Vızıltı C) Köşelenme D) Düşün – eşleş – paylaş E) Dedikodu

3. Bir öğretmen "Kültürün farklı anlamlarını ayırt eder." kazanımı kapsamında düzenlediği etkinlikte öğrencilere kartlar dağıtmış ve kültür kavramını öğrencilere vererek bu kavramlara ilişkin zihinlerinde canlanan kavramları kartlara yazmalarını istemiştir. Daha sonra öğretmen, her öğrenciden kültür kavramıyla ilgili kartlara yazdıklarını açıklamaları ve kültürün farklı anlamları üzerin fikir alışverişinde bulunmaları için her dört öğrencinin bir araya gelmesini sağlayıp soru üzerine dört dakika konuşmalarını ister.

Buna göre, öğretmenin dersinde kullandığı öğretim yöntem ya da teknikleri sırasıyla aşağıdakilerden hangi seçenekte verilmiştir?

A) Kavram haritası – Vızıltı grupları
B) Kavram karikatürü – Dedikodu
C) Kavram ağı – Konuşma halkası
D) Zihin haritası – Vızıltı grupları
E) Zihin haritası – Fikir taraması

4. Bir sürücü kursu, sürücü adaylarına araç kullanmayı ve trafik kurallarını uygulamalı olarak öğretmek ister. Trafikte yaşanabilecek tehlikeler göz önüne alınarak önce güvenli bir ortamda kontrollü olarak beceriler öğretilir. Ardından sürücü adaylarına trafik kurallarına uyma alışkanlığı kazandırmak amacıyla sınıfta, adaylara trafikte yaşanabilecek durumları gösteren bir video sunar. Videodan hareketle "Siz videodaki sürücülerin yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız, neler yapardınız?" gibi sorular yönelterek adayların düşüncelerini almaya çalışır.

Buna göre sürücü kursunda sunulan öğrenme sürecinin sırasıyla hangi yöntem veya tekniklere göre tasarlandığı söylenebilir?

A) Mikro öğretim – Gösterip yaptırma
B) Benzetim – Örnek olay
C) İşbaşında eğitim - Örnek olay
D) Yaratıcı drama – Mikro öğretim
E) Benzetim – Konuşma halkası

YARGI YAYINEVİ

5. Öğretmen adaylarının meslek yaşamlarında karşılaşabilecekleri sorunların önlenmesi için sınıfta tartışma süreci başlatan bir öğretim üyesi öğrencilerinden öncelikle problemi tanımlamalarını, veriler toplamalarını ve yaptıkları araştırmalardan hareketle bu durumun neden- sonuçlarını sistematik biçimde analiz etmelerini ister.

Buna göre, öğretmen adaylarının ilgili çalışmayı aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisini kullanarak yapması daha uygun olur?

A) Zihin haritası
B) Balık kılçığı
C) Kavram ağı
D) Kavram haritaları
E) Altı düşünce şapkası

6. Bir sosyal bilgiler öğretmeni, "Ailesi ve yakın çevresindeki başlıca ekonomik faaliyetleri tanır." kazanımı kapsamında düzenlediği etkinlikte tahtaya "ekonomi" kavramını yazar ve öğrencilerden kavramla ilgili akıllarına gelenleri resim, şekil, farklı kavramlar kullanarak ekonomi kavramının etrafına dairesel bir şekilde yerleştirmelerini ister.

Buna göre, öğretmenin öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki yöntem veya tekniklerdn hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Kavram haritası
B) Kavram karikatürü
C) Venn diyagramı
D) Anlam çözümle tablosu
E) Zihin haritası

7. Bir Türkçe öğretmeni dersinde öğrencilerine olumlu iletişim dili kullanma becerisi kazandırmak amacıyla öğrencileri yarım daire düzeninde oturtur ve konuyla ilgili bir video açar, videoyu bir süre öğrencilere izlettikten sonra durdurur ve "Sizce nasıl devam ediyor veya nasıl devam etmeli?" sorusunu sorar. Öğrencilerin soru üzerine düşüncelerini alır ve bu durumu canlandırmalarını ister.

Buna göre öğretmenin kullanmış olduğu öğretim yöntem ya da tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Arkası yarın
B) Rol oynama
C) Eğitsel oyun
D) Öykü tamamlama
E) Öğrenme galerisi

8. Bir öğretmen "Kadının aile ve toplum içindeki konumunu değerlendirir." kazanımı kapsamında düzenlediği etkinlikte akvaryum tekniğinden yararlanan bir öğretmen sınıfa bir iç, bir dış çember çizmiş ve öğrencilerin çemberin etrafında toplanmasını istemiştir. Konuyla ilgili soru üretmek, soru sormak isteyen öğrencileri iç çember içine almış ve iç çemberdekiler birbirlerine konuyla ilgili sorular yöneltmişlerdir. Daha sonra soru soran öğrenciler yerini, dış çemberden iç çembere gelmek isteyen arkadaşlarına bırakmıştır. İç çemberin dışında kalan öğrenciler, iç çemberde gerçekleşen tartışmaları gözlemlemiş, notlar almışlardır. Etkinlik sonunda öğretmen işlenen konuyu özetlemiş ve dersi sonlandırmıştır.

Buna göre öğretmenin akvaryum tekniğini uygularken yaptığı hatanın aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

A) Etkinlik için, oturma düzeni olarak bir iç ve dış çember oluşturması
B) İç çemberdeki öğrencilerin yerini dış çemberdekilere bırakmasını sağlaması
C) Dış çemberdeki öğrencilerin gözlem yaparak notlar alması
D) Etkinlik sonunda özet ve değerlendirmeyi kendisinin yapması
E) Etkinliği iç çemberdeki öğrencilerin birbirlerine sorular sorarak ilerletmesi

YARGI YAYINEVİ

9. Bir fen bilimleri öğretmeni öğrencilerin hücre, molekül, enzim, akyuvar, doku vb. kavramları öğrenirken zorlandıklarını görür. Bunun üzerine bu soyut kavramları somutlaştırmak için çeşitli örneklerle ilişkilendirmeler yapar. Örneğin, hücreleri fabrika, alyuvarları da postacıyla ilişkilendirir. Bu ilişkilendirme sürecinden sonra öğrencilerin akıllarında var olan bilgi yapılarını ortaya çıkarmak için hücre kavramı tahtaya yazar ve öğrencilerde bu kelimenin hangi anlamları çağrıştırdığını keşfetmeyi sağlayacak bir uygulamadan yararlanır.

Buna göre, öğretmenin uyguladığı öğretim yöntem ya da tekniği ve uygulaması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Metafor – Kavram haritası
B) Tartışma – Kavram ağı
C) Görüş geliştirme – Bilgi haritası
D) Analoji – Zihin haritası
E) Benzetim – Vee diyagramı

10. Öğrencilere belirli bir alanda organize görüşler kazandırmak isteyen bir öğretmen öğrenme-öğretme sürecinde kavram haritalarında yararlanmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi öğretmenin kavram haritası kullanma amaçlarından biri olamaz?

A) Öğrencilerin kavramlar arasında sistematik ilişkilerin olduğunu anlamasını sağlama
B) Öğrencilerin önbilgileriyle yeni öğrenecekleri bilgiler arasında ilişkiler kurmasını sağlama
C) Öğrencilerin öğrendikleri bilgileri anlamlandırmalarını ve örgütlemelerini kolaylaştırma
D) Öğrencilerin konuyla ilgili öğrenme eksiklerini belirleme ve bu yönelik önlemler alma
E) Öğrencilerin konuyu anlamlandırabilmeleri için kullanılan örneklerin somutlaşmasını sağlama

11. **Problem çözme sürecinde; problemin temelinde yatan nedenleri bulmak, verilen bir sonuç ile bu sonucu etkileyen sebepler arası ilişkileri incelemek ve problem çözme sürecini daha düzenli hâle getirmek isteyen bir öğretmenin aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisi amacına daha çok hizmet eder?**

A) Balık kılçığı
B) Anlam çözümleme tablosu
C) Zihin haritası
D) Akış şeması
E) Venn diyagramı

12. Siyaset Sosyolojisi derslerini yürüten bir öğretim elemanı öğrencilerinin siyasal yönetim şekillerini tanımaları ve karşılaştırabilmeleri amacıyla öncelikle monarşi, oligarşi, aristokrasi, teokrasi ve demokrasi kavramlar açıklamayı ardından bu kavramların tanımlayıcı ve ayırt edici özelliklerini öğrencilere bir grafik üzerinde göstermek istemektedir.

Buna göre, öğretim elemanının aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisini kullanması daha uygun olur?

A) Akış şeması
B) Kavram haritası
C) Bilgi haritası
D) Kavram haritası
E) Anlam çözümleme tablosu

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Yaratıcı drama etkinliklerinde, öğrencilere rehberlik ve yönergeler sunmak gerekli olabilir, ancak bu yönergelerin canlandırma biçimi veya içeriği konusunda aşırı detaylı ve kısıtlayıcı olması yaratıcılığı sınırlandırabilir. Öğrencilere canlandırmaları nasıl yapmaları gerektiği konusunda fazla ayrıntılı yönergeler vermek, yaratıcı drama etkinliğinin özgür ifade ve özgün düşünce geliştirme amacına aykırı olacaktır.

CEVAP: C

GÜNCEL PDF 2026

2. Kartopu tekniği, öğrencilerin önce bireysel olarak düşüncelerini ifade etmelerine ve ardından bu düşünceleri ikişerli gruplar dörderli gruplar haline getirilerek tartışmanın kapsamı genişletilir ve daha fazla fikir birikimi elde edilir. Bu, katılımcıların birbirlerinden öğrenmelerini ve konuya dair daha geniş bir bakış açısı geliştirmelerini sağlar.

CEVAP: A

3. Öğretmenin öğrencilere "kültür" kavramını verip, bu kavrama ilişkin zihinlerinde canlanan kavramları kartlara yazmalarını istemesi, zihin haritası tekniğinin bir uygulamasıdır. Zihin haritası, bir ana fikir etrafında çeşitli ilişkili kavramları görsel bir biçimde düzenlemeyi içerir Öğretmenin öğrencileri dört kişilik gruplara ayırıp, her grubun kültür kavramıyla ilgili fikir alışverişinde bulunmaları ve dört dakika boyunca konuşmalarını istemesi, vızıltı grupları tekniğinin bir örneğidir.

CEVAP: D

4. Sürücü kursunda uygulanan öğrenme süreci, iki temel öğretim yöntemi veya tekniği kullanılarak tasarlanmıştır: Benzetim; kurs, sürücü adaylarına araç kullanmayı ve trafik kurallarını uygulamalı olarak öğretmek için güvenli bir ortamda kontrollü olarak becerilerin öğretilmesini içerir. Örnek olay; sınıfta sunulan video, trafikte yaşanabilecek gerçekçi durumları gösterir ve adaylardan bu durumlarla ilgili sorulara cevap vermeleri istenir. "Siz videodaki sürücülerin yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız, neler yapardınız?" gibi sorular yönelterek, adayların trafikte karşılaşabilecekleri durumları analiz etmeleri sağlanır.

CEVAP: B

5. Balık kılçığı tekniği, bir problemin çeşitli nedenlerini sistemli bir şekilde düzenleyerek görselleştirilmesini sağlar. Balık kılçığı diyagramı, öğrencilerin düşüncelerini organize etmelerine ve bir probleme çok yönlü bakmalarına olanak tanır, böylece daha kapsamlı ve etkili çözüm stratejileri geliştirilebilir.

CEVAP: B

6. Bu etkinlikte, sosyal bilgiler öğretmeni, öğrencilere "ekonomi" kavramını tahtaya yazarak başlamış ve ardından öğrencilerden bu kavramla ilişkili düşündükleri şeyleri resim, şekil ve farklı kavramlar kullanarak ekonomi kavramının etrafına dairesel bir şekilde yerleştirmelerini istemiştir. Bu süreç, zihin haritası oluşturma tekniklerine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Zihin haritası, bir ana kavram etrafında ilgili fikirleri, kelimeleri ve görselleri düzenleyerek bir ağ veya harita oluşturma yöntemidir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

7. Rol oynama, öğrencilerin bir senaryo veya durumu fiziksel olarak canlandırmalarını içerir. Öğretmenin uygulaması, öğrencilerin video içeriğini değerlendirip, öğretilen konuları kullanarak belirli karakterler veya durumlar olarak nasıl tepki vereceklerini canlandırmalarını istemek şeklinde gerçekleştiği için "rol oynama" yöntemi doğru cevap olacaktır.

CEVAP: B

8. Öğretmenin etkinliği iç çemberdeki öğrencilerin birbirlerine sorular sorarak ilerletmesi, akvaryum tekniğinin asıl amacına uymaz. Akvaryumda iç çember, tartışmayı yürütürken, dış çember gözlemler ve belki etkinlik sonunda veya belirli bir zamanda kendi gözlemleri veya soruları ile katkıda bulunabilir. Eğer iç ve dış çember sürekli olarak aktif bir şekilde sorularla tartışmaya dahil oluyorlarsa, bu durum daha çok başka bir grup etkileşim tekniğine dönüşmüş olur. Bu, akvaryum tekniğinin temel dinamiklerinden sapma oluşturur.

CEVAP: E

9. Fen bilimleri öğretmeninin yaptığı uygulama iki temel yöntem veya tekniği içerir: Analoji ve Zihin Haritası. Öğretmen, soyut kavramları somutlaştırmak amacıyla, hücreleri bir fabrika ve alyuvarları bir postacı ile ilişkilendirerek analojiler kullanmıştır. Analoji, öğrencilere daha önce bilinen veya anlaşılan bir şey aracılığıyla yeni veya karmaşık bir konuyu anlamalarını sağlamak için kullanılır. Daha sonra öğretmen, hücre kavramını tahtaya yazarak öğrencilerin bu kelimenin ne gibi anlamlar çağrıştırdığını keşfetmeleri için bir zihin haritası kullanmıştır. Zihin haritası, bir merkezi kavram etrafında düşüncelerin, fikirlerin ve kelimelerin görsel bir düzenlemeyle ifade edilmesini sağlayan bir yöntemdir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

10. "Öğrencilerin konuyu anlamlandırabilmeleri için kullanılan örneklerin somutlaşmasını sağlama" seçeneği doğru cevaptır. Bu seçenek, kavram haritası kullanımının temel amacı olamaz çünkü kavram haritaları genellikle soyut kavramları ve aralarındaki ilişkileri görsel bir şekilde örgütlemek ve göstermek için kullanılır.

CEVAP: E

11. Balık kılçığı diyagramı, problemin ana nedenlerini ve bu nedenlerin altında yatan faktörleri görsel bir formatla sıralamaya yarar. Bu yöntem, problem çözme sürecini daha düzenli ve anlaşılır hâle getirirken, problemin kök nedenlerini belirlemek için kullanılır. Problemin temelinde yatan nedenleri açıkça göstermek ve bunları kategorize etmek, problemin daha derinlemesine anlaşılmasına ve etkili çözümlerin geliştirilmesine olanak tanır.

CEVAP: A

12. Öğretim elemanı öğrencilerin monarşi, oligarşi, aristokrasi, teokrasi ve demokrasi gibi siyasal yönetim şekillerini tanımalarını ve bunlar arasındaki farkları karşılaştırabilmelerini istemektedir. Anlam çözümleme tablosu, kavramların tanımlayıcı ve ayırt edici özelliklerini sıralayarak öğrencilere bu kavramları net bir şekilde anlamaları ve aralarındaki farkları görmeleri için uygun bir etkinliktir.

CEVAP: E

1. Bir fen bilimleri öğretmeni, "Katı, sıvı ve gazların basınç özelliklerinin günlük yaşam ve teknolojideki uygulamalarına örnekler verir." kazanımı kapsamında düzenlediği etkinlikte öğrencilerinden öncelikle defterlerine bir tablo çizmelerini isteyerek konu hakkında "ne bildiklerini" ve "ne öğrenmek istediklerini" ilgili kutucuklara yazmalarını istemiştir. Dersini işledikten sonra ise yine bu tabloya "ne öğrendiklerini" yazmalarını isteyerek öğrencilerin ön bilgileri ile yeni bilgileri arasında bağlantı kurmalarını sağlamaya çalışmıştır.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim yaklaşımı, yöntem veya tekniklerinden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Kum saati
B) Kavram haritası
C) Buluş yolu
D) KWL tekniği
E) Vee diyagramı

2. Bir fen bilimleri öğretmeni, "Geri dönüşüm için katı atıkların ayrıştırılmasının önemini açıklar." kazanımı kapsamında düzenlediği etkinlikten sonra öğrencilerinin bilgi seviyelerini, eksikliklerini ve kavram yanılgılarını tespit etmek istemiştir. Bu amaçla, kazanımla ilgili içeriğine uygun olarak konuyla ilgili sorular hazırlamış ve on iki kutucuktan oluşan bir tablo oluşturarak soruların cevaplarını rastgele kutucuklara yerleştirmiştir.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim yaklaşımı, yöntem veya tekniklerinden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Vee diyagramı
B) Yapılandırılmış grid
C) Zihin haritası
D) Kavram ağı
E) Bilgi haritası

3. Bir coğrafya öğretmeni dersinde öğrencilerin kavram yanılgılarını, eksik öğrenmelerini belirlemeyi ve bunları gidermeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla öğrencilere bilimsel olarak kabul edilen doğru kavram veya fikri sunan bir yöntem uygulamak istemektedir.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki yöntem ya da tekniklerden hangisini kullanması daha uygun olur?

A) Kavram haritası
B) Bilgi haritası
C) Yapılandırılmış grid
D) Kavramsal değişim metinleri
E) Kelime ilişkilendirme testi

4. Bir öğretmen, kazandıracağı hedefe ulaşmak için öğrencilerine bir problem durumunu sunarak dersine başlar. Öğrencilerin problemi tanımlayabilmeleri için dersini örneklerle zenginleştirir, öğrencilere yönlendirici sorular sorar ve öğrencilerin genellemelere ulaşmasını sağlar. Etkinlik sonrasında ilgili problemin analiz edilebilmesi için problemi ve problemi oluşturan nedenlerin tüm bileşenlerini belirleyebilmek için tahtaya bir görsel çizer ve bu görsel üzerinde öğrencilerin çalışmalarını sağlar.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim yaklaşını, yöntem veya tekniklerin hangilerini kullandığı söylenebilir?

A) Araştırma-inceleme yolu – Balık Kılçığı
B) Buluş yolu – Bilgi haritası
C) Kuantum öğrenme – Zihin haritası
D) Sunuş yolu – Kavram haritası
E) Buluş yolu – Balık kılçığı

YARGI YAYINEVİ

5. **Öğrencilere gerçek yaşam deneyimleri kazandırmak, okul çevre ilişkisini güçlendirmek, birincil kaynaktan öğrenmeyi ve öğretimin somutlaştırılmasını sağlamak isteyen bir öğretmen aşağıdaki öğretim yöntem ya da tekniklerinden hangisini <u>öncelikle</u> kullanmalıdır?**

A) Görüşme
B) Deney
C) Alan gezisi
D) Müze eğitimi
E) Ev ödevi

6. Bir fen bilimleri öğretmeni "İnsan ve Çevre" ünitesi kapsamında düzenleyeceği etkinlikte sınıf dışı öğretim tekniklerinden yararlanmayı düşünmektedir. Bu nedenle öğrencilerini planlı olarak bir atık su tesisine götürmüş ve oradaki yetkililerle iletişim kurmalarını sağlayarak öğrencilerinin ilk elden bilgi almalarına olanak sağlamıştır. Orada toplanan bilgilerin de daha sonra incelenmek üzere rapor olarak hazırlanmasını istemiştir.

Buna göre, öğretmenin düzenlediği etkinlikte aşağıdakilerden hangisine yer <u>verilmemiştir</u>?

A) Gözlem
B) Alan gezisi
C) Görüşme
D) Ev ödevi
E) Sergi

7. Öğrencilerinin dikkatini çekerek derse başlamak isteyen sosyoloji öğretmeni tahtaya "Etkileşim Tipleri" yazar ve öğrencilerinden Etkileşim Tipleri'yle ilgili akıllarına ilk gelen sözcükleri söylemelerini ister. Daha sonra öğrencilerin söylediği bütün sözcükleri birbirine bağlar.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim yaklaşımı, yöntem veya tekniklerin hangilerini kullandığı söylenebilir?

A) Zihin haritası
B) Kavram ağı
C) Kavram haritası
D) Akış şeması
E) Venn diyagramı

8. Bir öğretmen derste ele alacağı kazanımına yönelik etkinlik düzenlemeden önce öğrencilerinin bu kazanımın önemli noktalarına işaret eden kavramlar hakkında nelerin bilindiğini ve nelerin bilinmesinin beklendiğini gözden geçirmeyi amaçlamaktadır.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisini kullanması <u>daha uygun</u> olur?

A) Anlam çözümleme tablosu
B) Kavram haritası
C) Vee diyagramı
D) Akış şeması
E) Balık kılçığı

9. Bir sosyal bilgiler öğretmeni "Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde yasama, yürütme ve yargı güçleri arasındaki ilişkiyi açıklar." kazanımına yönelik düzenleyeceği etkinlikte kuvvetler ayrılığı ilkesi ile yasama, yürütme ve yargı güçleri arasındaki ilişkileri gösteren, ele alınan kavramların tanımlayıcı ve ayırt edici özelliklerinin neler olduğunu gösterecek bir araç kullanmak istemektedir.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisini kullanması daha uygun olur?

A) Venn diyagramı
B) Zihin haritası
C) Kavram haritası
D) Kavram ağı
E) Vee diyagramı

YARGI YAYINEVİ

10. **Bir öğretmenin aşağıda verilen gezi - gözlem düzenleme ve uygulama işlemlerinden hangisini <u>öncelikli</u> olarak yapması gerekir?**

A) Öğrencilerle birlikte gezi sırasında uyulması gereken kuralları belirlemesi
B) Öğrencilere, gözlem yaparken dikkat etmeleri gereken noktaları açıklaması
C) Gezi öncesinde aile, okul idaresi, ilgili kurum ve kişilerden gerekli izinleri alması
D) Gezi – gözlem yapılacak yeri öncesinde ziyaret ederek, güvenlik önlemlerini alması
E) Gezi – gözlem etkinliğini kazanımlara göre ayrıntılı bir şekilde planlaması

11. Bir kimya öğretmeni dersinde bazı deneyleri yapılış sürecini açıklarken sınıftaki etkileşimli tahtayı kullanarak deneylerin yapılışıyla ilgili öğrencilerin hangi adımları izleyeceğini gösteren grafiklerden yararlanmaktadır.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki öğretim yaklaşımı, yöntem veya tekniklerin hangilerini kullandığı söylenebilir?

A) Akış şeması
B) Kavram ağı
C) Vee diyagramı
D) Anlam çözümleme tablosu
E) Balık kılçığı

12. **Bir öğretmenin öğrencilerin yaratıcılığını, sorumluluk bilincini, kendini kontrol etme duygusunu geliştirmek ve gerekli olduğu zamanlarda konuların tekrarını sağlamak amacıyla aşağıdaki sınıf dışı öğretim tekniklerinden hangisini kullanması daha uygun olur?**

A) Sergi
B) Gezi
C) Gözlem
D) Ev ödevi
E) Görüşme

ÇÖZÜMLER

1. KWL (Bil-İste-Öğren) tekniği, öğrencilerin öğrenme sürecini aktif bir şekilde yönlendirmelerine olanak tanır. Bu yöntemle öğrenciler önce mevcut bilgilerini belirtirler; bu, öğretmenin öğrencilerin konuya ilişkin ön bilgilerini değerlendirmesine yardımcı olur. Ardından öğrenciler, öğrenmek istedikleri bilgileri ifade ederler. Ders sonunda ise öğrenciler, öğrenilen yeni bilgileri tabloya ekleyerek, öğrenme sürecini değerlendirirler ve öğrenilen bilgilerin kendi önbilgileriyle nasıl bağlantılı olduğunu gözlemleyebilirler.

CEVAP: D

2. Yapılandırılmış Grid tekniği, öğrencilerin bilgi seviyelerini değerlendirmek ve kavram yanılgılarını belirlemek için etkili bir yöntemdir. Bu yöntemde, öğretmen önceden hazırladığı soruları ve bunların cevaplarını bir tabloya yerleştirir. Öğrenciler, tablodaki boş kutucukları doldurarak cevapları doğru yerlere koymaya çalışırlar.

CEVAP: B

3. Kavramsal değişim metinleri, öğrencilerin yanlış veya eksik kavramları doğru ve bilimsel açıklamalarla değiştirmelerine yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Bu yöntem, özellikle kavram yanılgılarını ve eksik öğrenmeleri giderme amacına hizmet eder. Bilimsel temelli derslerde kullanıldığında, kavramsal değişim metinleri, öğrencilerin hatalı anlayışlarını sorgulamalarını ve bilimsel gerçeklerle bunları yeniden yapılandırmalarını teşvik eder.

CEVAP: D

4. Buluş yolu, öğrencilerin problemi kendi başlarına çözerek bilgiyi keşfetmelerine olanak tanır. Öğretmen sınıfa bir problem durumunu sunar ve öğrencilerin bu probleme yönelik çözümler üretmelerini sağlar. Bu süreçte öğrenciler, örneklerle zenginleştirilmiş ders içeriğini analiz eder ve kendi genellemelerine ulaşır. Balık Kılçığı tekniği ise, problemi ve problemi oluşturan nedenlerin analiz edilmesinde kullanılır. Bu teknik, öğrencilere bir problemin temel nedenlerini düzenli bir şekilde görselleştirme fırsatı verir.

CEVAP: E

5. Alan gezisi yöntemi, öğrencilere gerçek yaşam deneyimleri sunarak öğrenmeyi daha anlamlı ve kalıcı hale getirir. Bu yöntem, öğrencilerin sınıf dışında doğrudan çevreleriyle etkileşime geçmelerini sağlar, böylece teorik bilgilerin pratik uygulamalarını gözlemleme fırsatı bulurlar. Öğretmenler tarafından planlanan alan gezileri, öğrencilerin okul çevre ilişkisini güçlendirir ve öğrenilen kavramların somutlaşmasına yardımcı olur.

CEVAP: C

6. Öğretmenin düzenlediği etkinlikte sergi yöntemine yer verilmemiştir. Bu etkinlikte öğrenciler, atık su tesisine düzenlenen alan gezisi kapsamında gözlem yapmış, tesis yetkilileriyle görüşmeler gerçekleştirmiş ve bu deneyimlerini raporlaştırarak dersle ilişkilendirmişlerdir. Sergi yöntemi ise, öğrencilerin veya grupların projelerini veya çalışmalarını düzenli bir şekilde sergilemelerini ve genellikle bir kitleye sunmalarını içerir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

7. Öğretmen, öğrencilerden "Etkileşim Tipleri" ile ilgili akıllarına gelen kavramları söylemelerini istemiş ve bu kavramları tahtada görsel bir şekilde birbirine bağlayarak zihin haritası oluşturmuştur. Zihin haritası, öğrencilerin akıllarına gelen fikirleri, kavramları ya da sözcükleri görsel ve düzenli bir yapıda birleştiren bir yöntemdir.

CEVAP: A

8. Kavram haritası, öğrencilerin bir konuyla ilişkili önemli kavramları ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri görsel olarak ifade etmelerini sağlayan bir tekniktir. Bu yöntem, öğrencilerin mevcut bilgilerini özetlemelerine ve yeni öğrenilen bilgilerle bağlantı kurmalarına yardımcı olur. Öğretmen, derse başlamadan önce öğrencilerinin bir kazanım ile ilişkili kavramlar hakkında ne bildiklerini ve ne öğrenmeleri gerektiğini belirlemek için bu teknikten yararlanabilir.

CEVAP: B

9. Venn diyagramı, çeşitli kavramlar arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları görsel olarak karşılaştırmak için kullanılan etkili bir araçtır. Öğretmen, venn diyagramını kullanarak öğrencilere bu üç gücün her birinin rollerini ve aralarındaki kesişim noktalarını, yani ortak fonksiyonları veya etkileşimleri göstererek kuvvetler ayrılığı ilkesini anlamalarına yardımcı olur.

CEVAP: A

10. Bir öğretmenin gezi ve gözlem etkinliği düzenlerken en öncelikli görevi, etkinliğin eğitim amaçları ve kazanımları doğrultusunda ayrıntılı bir şekilde planlamasıdır. Bu planlama süreci, öğrencilere sunulacak deneyimlerin eğitim hedeflerine uygun olmasını ve öğrenme fırsatlarının en olumluya çevrilmesini sağlar.

CEVAP: E

11. Akış şeması, çeşitli süreçleri görsel olarak temsil eden bir yöntemdir ve adım adım nasıl ilerleneceğini gösterir. Bu yöntem, öğrencilerin karmaşık süreçleri kolayca anlamalarını ve her adımın neden ve nasıl gerçekleştirildiğini görsel olarak kavramalarını sağlar. Akış şeması kullanımı, öğrencilere daha net ve düzenli bilgi akışı sunarak öğrenme sürecini destekler ve deney adımlarını daha hatasız takip etmelerine yardımcı olur.

CEVAP: A

12. Ev ödevi, öğrencilerin yaratıcılığını, sorumluluk duygusunu ve kendini kontrol etme yeteneğini geliştirmek için kullanılan etkili bir sınıf dışı öğretim tekniğidir. Öğretmenler tarafından verilen ev ödevleri, öğrencilere derslerde işlenen konuları kendi başlarına, ayrıntılı bir şekilde inceleme ve uygulama fırsatı sunar. Bu, öğrencilerin konuları daha derinlemesine öğrenmelerini ve bilgilerini pekiştirmelerini sağlar.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. İdil Öğretmen Sosyal Bilgiler dersinde "Sosyal statü ile sosyal saygınlığı ayırt eder." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikte bireylerin sosyal statülerinin aynı olmasına rağmen sosyal saygınlıklarının farklı olmasının nedenleri vurgulamıştır. Daha sonra öğrencilerin sosyal saygınlığın mı yoksa sosyal statünün mü daha önemli olduğunu tartışmaları için öğrencileri yarım daire oturma düzeninde oturtur. Konuyla ilgili görüş bildirmek isteyen öğrencilerin ortaya gelerek görüşlerini belirtebileceğini söyler.

Buna göre, İdil Öğretmen'in öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Münazara
B) Rulman
C) Konuşma halkası
D) Gösterip yaptırma
E) Akvaryum

2. Aslı Öğretmen öğretim programında yer alan "Popüler kültürün, kültürümüz üzerindeki etkilerini sorgular." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikle kültürümüze ait olmayan unsurların, medya araçları yoluyla toplum hayatını nasıl etkilediğini açıkladıktan sonra öğrencilere popüler kültürün etkilerinin nasıl ortadan kaldırılabileceğini sorar. Aslı öğretmen öğrencilerinden soruya akıllarına ilk gelen çözüm yollarını söylemelerini isteyerek söylenenleri tahtaya yazar ve ardından üretilen fikirler üzerinde tartışılmasını, benzer fikirlerin birleştirilmesini ve en uygun fikirler belirlenmesini sağlar.

Buna göre, Aslı Öğretmen öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisini kullanmıştır?

A) Görüş geliştirme
B) Beyin fırtınası
C) Altı şapka
D) Örnek olay
E) Köşeleme

3. Sinan Öğretmen Fen Bilimleri dersinde öğrenme ortamını oluşturduktan sonra "İş kazalarının önlenmesi için alınması gereken tedbirler neler olabilir?" sorusunu sorar ve bütün sınıfın tartışmaya katılmasını ister ve öğrencilerinin farklı görüşler ileri sürmelerini sağlamak için uygun ipuçları vererek süreci yönetir.

Buna göre Sinan Öğretmen'in dersinde uyguladığı öğretim yöntem ya da tekniğini aşağıdakilerden hangisidir?

A) Görüş geliştirme
B) Akvaryum
C) Beyin fırtınası
D) Forum
E) Büyük grup tartışması

4. Umut Öğretmen, öğrencilerini bireylerin birbirinden farklı olduklarını düşündürmeye yönlendirmek amacıyla tahtaya "Her insan bir dünyadır." sözünü yazar. Öğrencilerden bu sözün kendilerine neyi çağrıştırdığını ifade etmelerini ister. Öğrencilerin ürettiği kısa cümle ve kelimeleri, tahtaya yazdığı soru etrafına dairesel bir düzen içerisinde yazar. Daha sonra hep birlikte bu fikirleri değerlendirirler.

Buna göre Umut Öğretmen'in dersinde kullandığı yöntem veya teknik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Balık kılçığı
B) Kavram haritası
C) Bilgi haritası
D) Zihin haritası
E) Kavram ağı

YARGI YAYINEVİ

5. İrfan Öğretmen öğrenme-öğretme sürecinde sınıfında dörder kişilik gruplar oluşturulur. Her grup kendi içinde, gruptaki kişi sayısına eşit sürede, "kültürün, yaşantıların ve beklentilerin algılamaya etkisi" konusunu, örneklerle tartışır ve ulaştıkları sonucu sınıfla paylaşır. Daha sonra sınıf ikiye bölünür, gruplardan biri konuyla ilgili soru sorarken diğeri cevap vermekle görevlendirilir.

Buna göre İrfan Öğretmen öğrenme-öğretme sürecini tasarlarken aşağıdaki yöntem ve tekniklerden hangilerine yer vermiştir?

A) Panel – Münazara
B) Kollegyum - İkili denetim
C) Vızıltı - Fikir taraması
D) Vızıltı - Zıt panel
E) Fikir taraması - Zıt panel

6. Mesut Öğretmen, dersinde öğrencilerinin düşünme etkinliklerini belli bir düzene sokarak olayları analiz etmeleri ve yaratıcı düşünme becerilerini işe koşarak etkili karar verme süreçlerine girmeleri amacıyla bir uygulama gerçekleştirmiştir. Bu uygulamada onların başkaları adına düşünebilmelerini ve bu düşünme süreçlerinde bilgi ile duyguyu, duygu ile avantajı, riski, yaratıcı fikirleri birbirinden ayırabilmelerini amaçlamıştır.

Mesut Öğretmen'in bu öğrenme-öğretme sürecinde kullandığı öğretim yöntem ya da tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Beyin fırtınası
B) Fikir taraması
C) Köşeleme
D) Drama
E) Altı şapka

7. Filiz Öğretmen dersine başlamadan önce kendisine öğrencilerinde var olan kavram yanılgılarını belirlemek, öğrencilerin var olan bir konuyla ilgili düşüncelerini sorgulamalarını sağlamak, düşüncelerle tartışma ortamı yaratmak, öğrencilerin var olan kavram yanılgılarını gidermek gibi amaçlar koymuştur.

Buna göre Filiz Öğretmen'in öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisine başvurması beklenir?

A) Kavram haritaları
B) Öğrenme galerisi
C) Anlamlı öğrenme
D) Kavram karikatürleri
E) Anlam çözümleme tablosu

8. Hazal Öğretmen "Konum, yer değiştirme ve hız kavramlarını açıklar" kazanımına yönelik düzenlediği ekinlikte yere bir daire çizer ve dairenin ortasına bir tenis topu koyar. Bu daire içine sırayla öğrenciler girer ve tenis topunu düşey olarak var güçleriyle yukarıya atarlar. Top elden çıktığı anda yarışmacıyı izleyen hakem konumundaki öğretmen, elinde tuttuğu kronometreyi çalıştırır ve top yere düştüğünde durdurarak topun havada kalma süresini kaydeder.

Buna göre, Hazal Öğretmen'in öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki yöntem veya tekniklerden hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Gösterip yaptırma
B) Akvaryum
C) Eğitsel oyun
D) Çember
E) Gösteri

YARGI YAYINEVİ

9. Pınar Öğretmen Görsel Sanatlar dersinde "Görsel İletişim ve Biçimlendirme" konusu kapsamında bir etkinlik planlamıştır. İstasyon tekniğine göre planladığı bu etkinlikte öğrenciler gruplara ayrılarak maddenin farklı özelliklerine göre belirlenen istasyonlarda gözlemler yapacak ve gözlem sonuçlarını not alacaklardır. Daha sonra da alınan notlar sınıfça incelenecektir.

Aşağıdakilerden hangisi Pınar Öğretmen'in bu etkinliği planlarken kazanılmasını istediği amaçlardan biri değildir?

A) Öğrencilerde grupla çalışma bilincini geliştirmek
B) Öğrencilerin gözlem yapma becerisini geliştirmek
C) Öğrencilerin karşılaştırma yapma becerisini geliştirmek
D) Öğrencilerin bireysel araştırma becerisini geliştirmek
E) Bütün sınıfının katılımıyla öğrenme etkinliğini gerçekleştirmek

11. Fatma Öğretmen, Sosyal Bilgiler dersinde " Okul yaşamında gerekli gördüğü eğitsel sosyal etkinlikleri önerir." kazanımına yönelik düzenlediği etkinlikte öğrencilerine "Okulumuzda ne tür sosyal etkinlikler yapılmalıdır?" sorunu sorarak fikirlerini bir kâğıda yazmalarını ve bu kâğıtları yakalarına takarak sınıfta dolaşmalarını ister. Daha sonra öğrencilerine birbirlerinin yakalarında yazan önerileri okuyup, bunlara yönelik fikri alışverişinde bulunabileceklerini ve kartları dilerlerse değiştirebileceklerini söyleyerek etkinliğe başlar.

Buna göre Fatma Öğretmen'in öğrenme-öğretme sürecinde kullandığı yöntem veya teknik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Pazaryeri B) Beyin eseri C) Fikir taraması
D) Akvaryum E) Görüş geliştirme

YARGI YAYINEVİ

10. **Öğrenme - öğretme sürecinde bilişsel çıraklık etkinliğini düzenlemek isteyen bir öğretmen aşağıdakilerden hangisine özellikle dikkat etmelidir?**

A) Süreçte öğrencilere gerekli dönüt ve düzeltmeleri anında sunması
B) Öğretilecek beceriyi uygulamalı olarak göstermesi
C) Öğrencileri kendi problem çözme biçimlerine göre yönlendirmesi
D) Giderek karmaşıklaşan bir görev sıralaması oluşturması
E) Öğrencilerin yapamadıkları işlem adımlarını görmesi

12. **Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerinin öz güven ve estetik yeterliklerini geliştirmeyi amaçlayan Nazlı Öğretmen'in aşağıdaki yöntem ve tekniklerinden hangisinden yararlanması daha az uygundur?**

A) Sergi B) İstasyon C) Rol oynama
D) Akvaryum E) Gösteri

ÇÖZÜMLER

1. Akvaryum tekniği, öğrencilerin bir konu hakkında serbestçe tartışabilmeleri için düzenlenen bir düzenek olarak kullanılır. Öğretmen, öğrencileri bir daire veya yarım daire oluşturacak şekilde sıraya dizerek, konuyla ilgili düşüncelerini belirtmeleri için fırsat verir. Öğrenciler, ortaya çıkan bu düzenek içerisinde serbestçe konuşurken, diğer öğrencilerin de birbirlerinin görüşlerini dinlemelerine olanak tanır.

CEVAP: E

2. Beyin fırtınası, öğrencilere belirli bir sorun veya konu hakkında yaratıcı fikirler üretmeleri için fırsat tanıyan bir grup tartışma tekniğidir. Bu yöntem, öğrencilerin özgürce düşünmelerini, farklı bakış açıları geliştirmelerini ve çeşitli çözüm yolları önermelerini teşvik eder. Öğretmen, öğrencilerden verdiği problem durumuyla ilgili düşüncelerini hızlı bir şekilde ifade etmelerini istemiş ve bu süreçte ortaya çıkan fikirleri tahtaya yazarak herkesin görüşlerini paylaşmasına olanak sağlamıştır. Ardından, bu fikirleri gruplayarak en uygun olanları seçmelerini sağlayarak, beyin fırtınası yönteminin temel amacına uygun bir şekilde etkileşimli ve katılımcı bir öğrenme ortamı oluşturmuştur.

CEVAP: B

3. Büyük grup tartışması, öğrencilerin bütün sınıfın katılımıyla geniş bir tartışma ortamında fikirlerini serbestçe ifade etmelerine olanak tanır. Bu yöntem, öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmeyi hedefler. Beyin fırtınası etkinliğinde de bütün sınıfın katılımı ön plana çıkar fakat beyin fırtınasında öğretmen süreci ipuçlarıyla yönetmez.

CEVAP: E

4. Zihin haritası tekniği, öğrencilerin düşüncelerini görsel bir format aracılığıyla düzenlemelerini sağlar. Bu teknik, öğrencilerin bir kavram veya problem etrafında düşüncelerini serbestçe ifade etmelerine olanak tanır ve onların yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir.

CEVAP: D

5. Vızıltı tekniği, öğrencilerin küçük gruplarda belirlenen bir konu üzerine özgürce fikir alışverişinde bulunmalarını sağlar. Bu teknik, her öğrencinin eşit süre içinde konuşarak düşüncelerini ifade etme fırsatı bulmasını sağlar. Zıt panel uygulamasında, öğretmen önce sınıfı iki gruba ayırır; bir grup sorular hazırlar, diğer grup ise bu sorulara cevap vermek üzere hazırlık yapar. Bu yöntemde, her iki grup da tartışma için kapsamlı bir hazırlık sürecinden geçer ve belirlenen süre içinde sorularını ve cevaplarını derinlemesine düşünerek geliştirirler.

CEVAP: D

6. Altı Şapka, katılımcıların farklı bakış açılarından düşünmelerini sağlamak amacıyla kullanılan bir düşünme ve öğretim tekniğidir. Her bir şapka, düşünme sürecinde farklı bir rol veya perspektif temsil eder: beyaz şapka bilgilerle ilgilidir, kırmızı şapka duygular ve sezgilerle, siyah şapka dikkatli ve temkinli düşünmeyi, sarı şapka iyimserliği, yeşil şapka yaratıcılığı ve mavi şapka düşünce sürecini yönetmeyi ifade eder. Öğrenciler farklı şapkaları takarak, bir konuyu çeşitli yönlerden ele alır ve daha geniş bir perspektif kazanırlar.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

7. Kavram karikatürleri, öğrencilerin mevcut bilgileri üzerinden yeni ve doğru bilgilere ulaşmalarını sağlayan bir yöntemdir. Bu teknikte, genellikle yanlış anlaşılan veya yanılgıya sebep olan kavramlar üzerine çizimler yapılarak, bu çizimler üzerinden öğrencilerin düşünceleri tartışmaya açılır. Öğrencilerin var olan düşünceleri, bu yöntemle görsel ve etkileşimli bir biçimde sorgulanır ve tartışılır.

Bu yaklaşım, öğrencilerin kendi düşüncelerini yeniden değerlendirmelerini teşvik eder ve yanlış kavramların düzeltilmesine yardımcı olur.

CEVAP: D

8. Eğitsel oyunlar, öğrenme sürecini daha etkileşimli ve eğlenceli hale getirerek öğrencilerin motivasyonunu artırır ve dikkatlerini konuya yoğunlaştırır. Bu yöntemde, öğrenciler aktif olarak görev alır ve teorik bilgileri pratiğe dökerek öğrenirler. Eğitsel oyun, öğrencilerin kavramları somut örneklerle pekiştirmelerine ve bilimsel düşünme becerilerini geliştirmelerine olanak tanır.

CEVAP: C

9. İstasyon tekniği etkinliği, öğrencilerin grup içinde işbirliği yaparak öğrenmelerini ve etkileşimli bir ortamda bilgiyi keşfetmelerini amaçlar. Etkinliğin doğası gereği, öğrencilerin kendi başlarına bağımsız araştırmalar yapmaları beklenmez, daha çok grup içinde koordinasyon ve işbirliği üzerine kuruludur. Bu nedenle, Pınar Öğretmen'in etkinliği planlarken öğrencilerin bireysel araştırma becerisini geliştirmeyi bir amaç olarak belirlemesi beklenmez.

CEVAP: D

10. Bilişsel çıraklık yaklaşımı, öğretmenin öğrencilere bir beceriyi uygulamalı olarak göstererek rehberlik etmesini esas alır. Bu yaklaşım, öğrenme sürecinde öğrencilerin öğretmen tarafından model alınan becerileri gözlemlemelerini, anlamalarını ve daha sonra bu becerileri kendi başlarına uygulayabilmeleri için gerekli pratik fırsatları sağlar. Öğretmenin uygulamalı olarak göstermesi, öğrencilerin beceriyi doğru bir şekilde öğrenmelerini ve karmaşık düşünce süreçlerini gerçekleştirebilmeleri için temel bir yöntemdir.

CEVAP: B

11. Pazaryeri tekniği, öğrencilerin fikir alışverişinde bulunmaları, birbirlerinden öğrenmeleri ve etkileşimli bir şekilde bilgi paylaşmaları için tasarlanmış bir öğretim stratejisidir. Bu yöntemde öğrenciler, belirli bir konu veya sorun hakkında kendi düşüncelerini veya çözüm önerilerini yazılı olarak ifade ederler ve daha sonra bu fikirleri diğer öğrencilerle aktif bir şekilde paylaşır ve tartışırlar. Öğretmenin uygulamasında, öğrenciler kendi önerilerini yazılı olarak bir kâğıda belirlemiş ve bu kâğıtları yakalarına takmışlardır. Bu, onların sınıfta serbestçe dolaşıp birbirlerinin fikirlerini okumalarını ve bu fikirler üzerine tartışmalarını sağlamıştır.

CEVAP: A

12. Gösteri tekniği, öğretmenin ya da bir uzmanın belirli bir konuyu öğrencilere adım adım gösterdiği ve açıkladığı bir öğretim yöntemidir. Bu yöntem genellikle öğrencilere yeni bir beceri ya da kavramı öğretmek amacıyla kullanılır ve izleyici olarak öğrencilerin pasif kaldığı bir durumu içerir. Gösteri tekniği ise daha çok bilgi aktarımına ve öğrencilerin gözlem yapmasına odaklandığı için, öğrencilerin kendilerini ifade etme ve öz güvenlerini artırma konusunda diğer yöntemlere kıyasla daha az uygundur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

AGS

EĞİTİM BİLİMLERİ VE TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİ

yargı yayınevi

İKİNCİ BÖLÜM

Sınıf Yönetimi

1. Sınıf öğretmeni Zeynep Hanım, yılın başında etkili bir sınıf yönetimi anlayışı sağlayabilmek için öğrencilerine sınıf kurallarına uymalarını istediğini söylemiştir.

Buna göre Zeynep Öğretmen'in etkili bir sınıf yönetimi için öncelikle aşağıdaki amaçlardan hangisini benimsemesi gerekmektedir?

A) Oluşturulan kuralların olumlu bir dille ifade edilmesi
B) Kuralların kısa ve öz olması
C) Kuralları öğrencileriyle birlikte belirlemesi
D) Kuralların açık, anlaşılır ve sade bir dille oluşturulması
E) Kuralların okul kurallarıyla çelişmemesi

2. Mazlum Öğretmen öğrenme-öğretme sürecine ilişkin ders planı hazırlarken kullanacağı yöntem, teknik ve etkinlikler doğrultusunda ortaya çıkarabilecek istenmeyen davranışların neler olabileceğini dikkate alarak planlama yapmıştır.

Buna göre Mazlum Öğretmen'in ders planı hazırlarken aşağıdaki sınıf yönetimi modellerinden özellikle hangisini dikkate aldığı söylenebilir?

A) Önlemsel B) Tepkisel C) Gelişimsel
D) Bütünsel E) Geleneksel

3. Seda Öğretmen öğrencilerine "Yumurta mı tavuktan çıkar, tavuk mu yumurtadan çıkar." sorusunu yönelterek kendi aralarında yüksek bir etkileşimle soruya yönelik görüş alışverişi yapmalarını istemektedir.

Seda Öğretmen'in öğrenme-öğretme sürecinde aşağıdaki oturma düzenlerinden hangisini kullanması daha fazla katkı sağlar?

A) Klasik B) Küme C) Tek grup
D) Bireysel E) Çoklu grup

4. İlkokul birinci sınıf öğrencisi olan Pelin harflerin tamamını öğrenmiş ve birleştirerek heceleme konusunda hızlanmıştır. Buna rağmen okuduğu her kelimeyi öğretmenine onaylatmadan devam etmediği için sınıf arkadaşlarına oranla geç ilerlemektedir.

Buna göre, Pelin'in aşağıdaki öğrenci tiplerinden hangisine sahip olduğu söylenebilir?

A) Gölge B) Başarılı C) Yabancılaşmış
D) Bağımlı E) Sosyal

5. Sınıf yönetimi anlayışı öğretim kademelerine ve sınıf seviyelerine göre farklılık göstermektedir. Bunun temel sebebi öğrencilerin yaş seviyelerine göre fiziksel, zihinsel ve psikomotor özelliklerinin farklılaşmasıdır. Sınıf yönetimi anlayışı bu hususlar dikkate alınarak belirlenmelidir.

Buna göre, verilen paragrafta aşağıdaki sınıf yönetimi yaklaşımlarından öncelikle hangisinin dikkate alınmasını vurgulanmaktadır?

A) Bütünsel B) Önlemsel C) Tepkisel
D) Geleneksel E) Gelişimsel

6. Kırkgeçit İlkokulu'nda sınıf öğretmeni olarak görev yapan Naime Hanım alanına hakim olmasına rağmen dersinde öğrencilerin seviyesine yönelik kelimeler kullanmakta zorluk çekmekte ve akademik ifadeler kullanıldığından dolayı yaptığı öğretimi somutlaştıramamaktadır.

Buna göre Naime Hanım'ın aşağıda verilen öğretmen tiplerinden hangisine sahip olduğu söylenebilir?

A) Etkisiz B) Sunan
C) Mesaj veremeyen D) Hazırlıksız
E) Kalıplayıcı

YARGI YAYINEVİ

7. **Sınıfında çekingen öğrencilerin derse katılımını sağlamak isteyen bir öğretmenin öğretim sürecinde aşağıdakilerden hangisini yapmaktan kaçınması gerektiği söylenebilir?**

A) Etkinliklerde zorlanan öğrencilere rehberlik etmek
B) Öğrencilerin cevaplarına uygun dönütler vermek
C) Olumlu davranışları pekiştirmek
D) Öğrenme sürecini rahat bir ortamda yürütmelerini sağlamak
E) Hazırbulunuşluk düzeylerinin üzerinde isteklerde bulunmak

8. Sınıf öğretmeni Ecre Hanım, sınıfında yaptığı etkinlikleri erken bitiren öğrencilerinin boş oturması yerine meşgul olacakları başka etkinliklere yönlendirmektedir. Bu nedenle sınıfında aynı anda kitap okuyan, çalışma kağıdıyla ilgilenen, resim yapan öğrenciler bulunmaktadır.

Ecre Öğretmen'in sınıf yönetimi sürecinde aşağıdaki sınıf yapısı unsurlarından hangisini ön planda tuttuğu söylenebilir?

A) Ortak tarih B) Çabukluk C) Açıklık D) Çok boyutluluk E) Öngörememe

9. Matematik öğretmeni derslerinde bazen öğrencilerin sıra arkadaşlarıyla konuşmalarından dolayı sınıfta ses kirliliği oluştuğunu ve verimliliğin anlık olarak düştüğünü fark etmiştir.

Buna göre matematik öğretmeninin <u>öncelikle</u> aşağıdaki istenmeyen davranış önleme yollarından hangisini kullanması dersi daha verimli hâle getirir?

A) Sözel olarak uyarma
B) Etkinliği durdurma
C) Aile ile görüşme
D) Ders bitiminde görüşme
E) Göz teması kurma

10. **Bir öğretmen sınıfta oluşan istenmeyen davranışlara çözüm üretmek için <u>öncelikle</u> aşağıdakilerden hangisi yapmalıdır?**

A) Görmezden gelme
B) Problemi anlamak
C) Yaptırım uygulama
D) Sözel uyarı
E) Görev ve sorumluluk verme

11. Sınıf öğretmeni Hamdi Bey, ikinci sınıf öğrencisi Diyar'ın arkadaşlarının eşyalarını izinsiz olarak aldığını gözlemlemiştir.

Buna göre Hamdi Öğretmen'in bu davranışla ilgili <u>öncelikle</u> aşağıdaki tepkilerden hangisini vermesi daha uygundur?

A) Yer değiştirme
B) Sözel uyarı
C) Görmezden gelme
D) Yöntem-teknik değiştirme
E) Yönetim ile iş birliği

12. Fen bilimleri öğretmeni Ceylan Hanım, ders esnasında iki öğrencisinin kendi aralarında konuştuklarını fark etmiştir. Bunun ardından öğrencileriyle göz göze geldiğinde konuşma davranışı sona ermiş ve dersi dinlemeye devam etmişlerdir.

Buna göre Ceylan Öğretmen'in bu durum karşısında aşağıdakilerden hangisini yapması sınıf yönetimi açısından daha uygundur?

A) Görmezden gelme
B) Oturma düzenini değiştirme
C) Sınıf kurallarını hatırlatma
D) Konuya yönelik soru yöneltme
E) Sözlü uyarı yapma

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Sınıf kurallarının belirlenmesinde dikkate alınacak unsurlar;

- Yılın başında belirlenmelidir.
- Amaca uygun olmalıdır.
- Olumlu ifadeler içermelidir.
- Açık, net ve anlaşılır olmalıdır.
- Yaptırımları önceden belirlenmelidir.

şeklinde nitelendirilebilir. Bunların yanı sıra etkili bir sınıf yönetimi için gerekli olan en temel unsur kuralların öğrencilerle beraber belirlenmesidir. Öğrencilerin kural belirleme sürecinin içerisine dahil olmaları hem demokratik bir sınıf ortamı oluşturacaktır hem de aidiyet duygusunu artıracaktır.

CEVAP: C

2. Önlemsel model; öğretmenin sınıfta ortaya çıkabilecek istenmeyen durum ya da davranışları önceden kestirerek önlem almasını temele alır. Planlama düşüncesine bağlı, geleceği kestirme, istenmeyen davranış ve sonucu, ortaya çıkmadan önleme yönelimidir. Mazlum Öğretmen'in öğrencilerinin ders esnasında ortaya çıkarabileceği istenmeyen davranışları önceden kestirerek önlem alması önlemsel modele örnektir.

CEVAP: A

3. Tek grup oturma düzeni; sınıftaki tüm öğrencilerin birbirlerini rahatlıkla görüp, iletişim kurdukları oturma düzenidir. Tüm sınıfın birlikte yapacağı etkinliklerde kullanılır. Sınıf içi etkileşimin en yüksek olduğu oturma düzenidir. Verilen bilgiler doğrultusunda Seda Öğretmen'in sorduğu soruya yönelik olarak öğrencilerinin yüksek bir etkileşimle tartışmalarına yönelik kullanılacak en uygun oturma düzeni tek gruptur.

CEVAP: C

4. Öğrenci tipleri; başarılı, gölge, bağımlı, sosyal ve yabancılaşmış olmak üzere beş kategoride ele alınır.

Başarılı öğrenci; çalışkan, ilgili, hem arkadaşları hem de öğretmenleri tarafından sevilen öğrencidir.

Gölge öğrenci; varlığı ile yokluğu belli olmayan, sessiz, arka sıralarda oturan öğrencidir.

Bağımlı öğrenci; özgüveni eksik, kendi başına olduğunda başaramayacağını düşünen, teşvik ve destek bekleyen öğrencidir.

Sosyal öğrenci; başarılı olmak için gerekli yetenekleri vardır ama sosyal ilişkilere daha fazla önem verir.

Yabancılaşmış öğrenci; çoğunlukla okul ve onunla ilgili her şeye baş kaldıran öğrencidir.

Verilen bilgiler doğrultusunda Pelin'in her okuduğu kelimenin sonunda öğretmeninden onay alması dıştan denetimli bir birey olduğunu göstermektedir. Bağımlı öğrenci tipine örnektir.

CEVAP: D

5. Gelişimsel model; sınıf yönetiminde öğrencilerin fiziksel, duyuşsal gelişim özelliklerinin gerektirdiği uygulamaların geliştirilmesini esas alır. Temel amacı; öğrencilerin biyolojik ve duygusal gelişimini dikkate alarak her dönemin özelliğine uygun sınıf ortamı oluşturmaktır. Verilen bilgiler doğrultusunda soruda öğretmenin öğrencilerin kademe ve sınıf seviyelerine göre sınıf yönetimi anlayışını farklılaştırması gelişimsel modele örnektir.

CEVAP: E

6. Etkisiz öğretmen; teknik dil kullanır ve konuları açıklamada öğrencinin anlayacağı uygun bir dil bulamaz. Öğrenciler bu tip öğretmenler için "Öğretmenimiz konuyu çok iyi biliyor, fakat düzeyimize indirgeyemiyor." yorumunu yaparlar. Verilen bilgiler ışığında Naime Öğretmen'in konuları çok iyi bilmesi fakat öğrenci düzeyine indirgeyememesi etkisiz öğretmen tipine örnektir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

7. Öğrenme-öğretme sürecinde yürütülecek çalışmalar öğrenci özellikleri dikkate alınarak yapılandırılmalıdır. Çekingen öğrencileri derse katılımını sağlamak için; zorlandıklarında yardım etmek, rahat bir ortamda çalışmalarını sağlamak, cevaplarına uygun dönütler vermek, görev ve sorumluluk vermek gibi davranışlar önemlidir. Hazırbulunuşluk düzeylerinin üzerinde isteklerde bulunmak çekingen öğrencilerin daha fazla içlerine kapanmalarına sebep olacağından kaçınılması gereken bir durumdur.

CEVAP: E

8. Çok boyutluluk; sınıf içerisinde aynı anda birden fazla olayın, etkinliğin gerçekleşmesi durumudur. Ecre Öğretmen'in sınıfında aynı anda resim yapan, kitap okuyan ve çalışma yaprağıyla ilgilenen öğrencilerin bulunması çok boyutluluk özelliğine örnektir.

CEVAP: D

9. Ders esnasında ortaya çıkan istenmeyen davranışlara müdahale edilirken akışın bozulup bozulmamasına göre önleme yöntemi belirlenir. Ders akışı bozuluyorsa sözel olarak uyarı yapılır, bozulmuyorsa göz teması kurma, fiziksel yakınlık gibi yöntemlere başvurulur. Verilen bilgiler doğrultusunda matematik öğretmeninin dersinde akış bozulmamakta ve verim anlık olarak düşmektedir. Öğretmenin sözsüz uyarı yöntemlerinden göz temasını kullanması yeterli olacaktır.

CEVAP: E

10. Sınıflarda ortaya çıkan istenmeyen davranışların tamamında öncelikle problemin nedeni ve kaynağı anlaşılmalıdır. Bunun ardından gerekli önleme yollarına başvurulmalıdır. Problemin nedeni ve kaynağı anlaşılmadan yapılan müdahaleler istenmeyen sonuçlar doğurabilir.

CEVAP: B

11. İstenmeyen davranışı yapan öğrenci sergilediği durumun iyi veya kötü olduğunun farkında değilse, bu davranışın sonuçlarından haberdar değilse öğretmenin öğrenciyi uyarması ve davranışın sonuçları hakkında görüşmesi gerekmektedir. Öğrenci davranışın niteliğinin ve sonuçlarının bilincindeyse sınıf dışında değilse sınıf içinde uyarılmalıdır. Verilen bilgiler doğrultusunda Hamdi Öğretmen'in Diyar'ı sözel olarak uyarması gerekmektedir.

CEVAP: B

12. İstenmeyen davranışları önleme konusunda sergilenen davranış sınıf düzenini bozmuyorsa görmezden gelinmelidir. Buna göre Ceylan Öğretmen'in öğrenciler tekrar dersi dinlemeye devam ettiklerinden dolayı öğrencilerinin sergilediği bu davranışı görmezden gelmesi gerekir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. **Sınıf kurallarının belirlenmesiyle ilgili;**

I. Kurallar belirlenirken yaptırımların öğrenciler tarafından belirlenmesi sağlanmalıdır.

II. Kurallar açık, sade ve yalın bir dil ile yazılmalıdır.

III. Kural belirleme sürecine öğrencilerde dahil edilmelidir.

ifadelerinden hangilerinin kullanılması yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III D) II ve III E) I ve II

2. Sınıf öğretmeni eğitim-öğretim yılının başında öğrencileriyle birlikte sınıf kurallarını ve uygulanacak yaptırımları belirlemiştir.

Buna göre, öğretmenin benimsediği sınıf yönetimi yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gelişimsel B) Tepkisel C) Önlemsel D) Geleneksel E) Bütünsel

3. Naz Öğretmen dersinde öğretim etkinliklerini öğrencilerinin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda şarkı yazma, resim çizme, problem çözme şeklinde istasyonlar kurarak yürütmektedir.

Buna göre, Naz Öğretmen'in yaptığı çalışma aşağıdaki kavramlardan hangisine yöneliktir?

A) Açıklık B) Ortak tarih C) Çok boyutluluk D) Öngörememe E) Planlılık

4. Ayşe Öğretmen yıl sonuna doğru öğrencilerine defter vererek her birinin okula başladığı günden mezun olacağı güne kadar geçirdiği yaşantılarla ilgili bir sayfayı doldurmalarını istemiştir.

Buna göre, Ayşe Öğretmen'in aşağıdaki yapısal özelliklerinden hangisine yönelik çalışma yürüttüğü söylenebilir?

A) Çok boyutluluk B) Eş zamanlılık C) Çabukluk D) Ortak tarih E) Açıklık

5. Matematik öğretmeni Remzi Bey, ders esnasında öğrencilerinin sıkıldığını, verimin düştüğünü fark etmiştir.

Buna göre, Remzi Öğretmen'in bu istenmeyen davranışın çözümünde öncelikle aşağıdakilerden hangisini kullanması gereklidir?

A) Davranışı görmezden gelme
B) Dersine yöntem-teknik değiştirerek devam etme
C) Öğrencilerine derse yönelik sorumluluk verme
D) Dersi verimli dinlemeye yönelik konuşma
E) Dersten sonra sıkılan öğrencilerle görüşme

6. Felsefe öğretmeni Diyar Bey, kurallara uyan, sosyal çevreyi anlayan ve derslerinde gelenek, göreneklerle ilgili temalara önem veren bir bireydir.

Buna göre Diyar Öğretmen'in aşağıdaki liderlik türlerinden hangisini benimsediği söylenebilir?

A) Dönüşümcü B) Vizyoner C) Kültürel D) Otokratik E) Süper

YARGI YAYINEVİ

7. Ahmet Öğretmen derse girdiğinde öğrencilerinden bazılarının uyuduğunu gözlemlemiştir.

Buna göre, Ahmet Öğretmen'in aşağıdaki uygulamalardan <u>öncelikle</u> hangisini yapması gerekir?

A) Rehberlik servisiyle görüşme
B) Görev ve sorumluluk verme
C) Görmezden gelme
D) Problemin nedenini araştırma
E) Yöntem-teknik değiştirme

8. Ümit Öğretmen, okula giderken iki öğrencisinin tartıştığını görmüştür. Bunun ardından öğrencilerin sınıf içinde birbirleriyle hiç konuşmadıklarını gözlemlemiştir.

Buna göre, Ümit Öğretmen'in aşağıdaki uygulamalardan <u>öncelikle</u> hangisini kullanmalıdır?

A) Görev ve sorumluluk verme
B) Öğrencilerle görüşmek
C) Veliler ile görüşmek
D) Rehberlik servisiyle iletişim kurmak
E) Okul müdürüyle görüşmek

9. Havin Öğretmen, öğrencisinin ders esnasında resim çizdiğini fark etmesi üzerine yanına yaklaşarak masasına elindeki kalemle dokunmuş bir yanda da dersini anlatmaya devam etmiştir.

Buna göre Havin Öğretmen'in sergilediği bu davranış sınıf yönetiminin yapısal özelliklerinden daha çok hangisiyle ilgilidir?

A) Öngörememe
B) Yakınlık
C) Çok boyutluluk
D) Açıklık
E) Eş zamanlılık

10. Sınıf öğretmeni Murat Bey, öğrencilerine eldeli toplama işlemini anlatacaktır. Bu doğrultuda sayma çubukları hazırlamış ve çubukların onluk, birlik ayrımını dikkate alarak konuyu anlatmıştır.

Buna göre Murat Öğretmen'in sınıf yönetimi yaklaşımlarından hangisini dikkate aldığı söylenebilir

A) Önlemsel
B) Tepkisel
C) Gelişimsel
D) Bütünsel
E) Geleneksel

YARGI YAYINEVİ

11. Ceyda AGS sınavına hazırlanarak yüksek bir puan almış ve akademiye yerleşmiştir. Bunun ardından bir süre sonra aynı dershanede öğrenim gördüğü bir arkadaşıyla karşılaşınca sınıfta geçirdikleri yaşantılardan bahsetmişlerdir.

Buna göre Ceyda'nın davranışı aşağıdaki sınıf yönetiminin yapısal özelliklerinden hangisinin kapsamında yer alır?

A) Çok boyutluluk
B) Eş zamanlılık
C) Tahmin edememe
D) Açıklık
E) Ortak Tarih

12. **Mustafa Öğretmen öğretim sürecini planlarken <u>öncelikle</u> aşağıdakilerden hangisini dikkate alması sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesinde daha etkili olur?**

A) Zümre öğretmenlerinin görüşleri
B) Tüm sınıfın ilgi ve ihtiyaçları
C) Velilerin beklentileri
D) Öğretim hedefleri
E) Okul idaresinin istekleri

ÇÖZÜMLER

1. Sınıf kuralları oluşturulurken sade, açık ve yalın bir dil kullanılmalıdır. Kural belirleme işlemi yılın başında öğrencilerde dahil edilerek yapılmalıdır. Kurallar belirlendiği esnada uyulmadığında uygulanacak yaptırımlarda belirlenmelidir, fakat kural belirleme sürecine öğrenci dahil edilirken yaptırımlara dahil edilmemelidir. Yaptırımları öğretmen belirlemelidir. Verilen bilgiler doğrultusunda II ve III. öncüller doğrudur. I. öncül yanlıştır.

CEVAP: A

2. Önlemsel yaklaşım; öğretmenin sınıfta ortaya çıkabilecek istenmeyen durum ya da davranışları önceden kestirerek önlemler almasını içerir. Temel amacı; sınıfta sorunların ortaya çıkmasına fırsat bırakmadan bir işleyiş oluşturmaktır. Verilen bilgiler doğrultusunda sınıf öğretmeninin yılın başında kuralları belirlemesi önlemsel modele yöneliktir.

CEVAP: C

3. Çok boyutluluk: Sınıf içerisinde aynı anda birden fazla olayın, etkinliğin gerçekleşmesi durumudur. Naz Öğretmen'in farklı istasyonlar kurarak sınıfında aynı anda birden fazla etkinlik gerçekleştirmesi çok boyutluluğa örnektir.

CEVAP: C

4. Ortak tarih; sınıfta yaşanan her olayın sınıftaki herkes tarafından yaşanması durumudur. Öğrencilerin geçirdikleri ortak yaşantıları temsil eder. Ayşe Öğretmen'in öğrencilerine bir defter vererek geçirdikleri yaşantılardan bahsetmelerini istemesi ortak tarih özelliğine örnektir.

CEVAP: D

5. Ders esnasında sınıfın genelinde istenmeyen davranışlar gözlemleniyorsa görmezden gelme, uyarma, görüşme, rehberlik etme gibi davranışlar kullanılmaz. Öğrencilerin birçoğunda görülen istenmeye davranışların engellenmesine yönelik olarak yöntem-teknik değişimi yapılmalıdır. Remzi Öğretmen'in öğrencilerinin sıkıldığını ve verimin düştüğünü fark etmesi üzerine yöntem-teknik değiştirmesi gerekmektedir.

CEVAP: B

6. Kültürel lider; toplumun, örgütün ve grubun geçmişinden gelen kültürü tanıyan, değerlendiren, koruyup devam ettiren, yeni değerler ve sembollerle geliştiren liderdir. Diyar Öğretmen'in kurallara uyması, sosyal çevreyi önemsemesi, derslerinde gelenek ve görenekleri dikkate alması kültürel liderliğe örnektir.

CEVAP: C

7. İstenmeyen davranışlara yönelik olarak görmezden gelme, uyarma, yöntem-teknik değiştirme, ortamdan uzaklaştırma, ceza gibi çeşitli önleme yolları bulunmaktadır. Bunları uygulamadan önce yapılması gereken davranışın nedenini anlamak gerekir. Ahmet Öğretmen'in uyuyan öğrencilerinin davranışlarının nedenini öğrendikten sonra önleme yollarını kullanması gerekmektedir.

CEVAP: D

8. İstenmeyen davranışlara yönelik olarak; görmezden gelme, sözsüz ve sözlü uyarı yapma, ara verme, yöntem teknik değiştirme, görüşme, ceza gibi birçok uygulama ile çözüm üretilebilir. Ümit Öğretmen öğrencilerinin tartışma sebebini ve problemin nedenini anlayabilmesi için öncelikle öğrencilerle görüşmelidir.

CEVAP: B

9. Eş zamanlılık; sınıfta meydana gelen etkinliklerin aynı anda ya da arka arkaya gerçekleşmesinden kaynaklı öğretmenin aynı anda çok farklı faaliyetleri yönetmesi gerekmekte olduğu anlayışını savunur. Havin Öğretmen'in ders anlatırken bir yandan da öğrencisinin istenmeyen davranışına müdahale etmesi eş zamanlılık özelliğine örnektir. Çok boyutluluk ise sınıf içerisinde aynı anda birden fazla etkinliğin gerçekleşmesi durumudur.

CEVAP: E

10. Gelişimsel model; sınıf yönetiminde öğrencilerin fiziksel, duygusal gelişim özelliklerinin gerektirdiği uygulamaların geliştirilmesini esas alır. Amacı; öğrencilerin biyolojik ve duygusal gelişimini dikkate alarak her dönemin özelliğine uygun sınıf ortamı oluşturmaktadır. Verilen bilgiler doğrultusunda Murat Öğretmen'in öğrencilerinin gelişim özelliklerini dikkate alarak dersini planlaması gelişimsel modele örnektir.

CEVAP: C

11. Ortak tarih; sınıfta yaşanan her olayın sınıftaki herkes tarafından yaşanması durumudur. Ortak tarih bireylerin sınıfta geçirdiği yaşantılardır. Ceyda'nın atandıktan sonra sınıf arkadaşıyla karşılaşarak geçirdikleri ortak yaşantılardan bahsetmesi ortak tarihe örnektir.

CEVAP: E

12. Öğretim süreci planlanırken istenmeyen davranışların minimuma indirilmesi için öncelikle sınıfta yer alan öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınmalıdır. Bu temelde planlanan ders öğrencilerin ilgi ve dikkatini çekeceğinden istenmeyen davranışlar minimalize edilmiş olur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Selcan Öğretmen öğrencilerinin gelişim özelliklerini dikkate alarak dersini planlamaktadır. İstenmeyen davranışların ortaya çıkmadan engellenmesini önemsemekte, engelleyemediği durumlarda davranışını niteliğine göre yaptırım uygulamaktadır.

Buna göre Selcan Öğretmen'in sınıf yönetimi modellerinden hangisini dikkate aldığı söylenebilir?

A) Gelişimsel B) Tepkisel C) Önlemsel D) Bütünsel E) Geleneksel

2. Sınıf öğretmeni Emre Bey, ilkokul öğrencilerini kapsayan tüm gelişmeleri takip etmektedir. Buna yönelik olarak eğitimler almakta ve sürekli kendini yenilemektedir.

Buna göre Emre Öğretmen'in aşağıdaki liderlik türlerinden hangisine sahip olduğu söylenebilir?

A) Süper B) Kültürel C) Dönüşümcü D) Demokratik E) Etik

3. Fen bilimleri öğretmeni Cihan Bey, dersine girdiği 6-B sınıfında öğrenciler arasında bir huzursuzluk olduğunu fark etmiştir.

Buna göre Cihan Öğretmen'in <u>öncelikle</u> aşağıdakilerden hangisini yapması gereklidir?

A) Sorunun kaynağını araştırmalıdır.
B) Rehberlik servisinden yardım almalıdır.
C) Sınıf kurallarını hatırlatmalıdır.
D) Öğrenci velileriyle görüşmelidir.
E) Okul idaresinden yardım almalıdır.

4. **Oturma düzenleriyle ilgili;**

I. Etkileşimin yüksek olduğu, istasyon, proje gibi çalışmalar kapsamında kullanılan oturma düzenidir.
II. İletişim kurmaya odaklanan, gösterip yaptırma gibi çalışmalar kapsamında kullanılan oturma düzenidir.

ifadeleri <u>sırasıyla</u> aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II
A)	Klasik	Tek grup
B)	Çoklu grup	Bireysel
C)	Küme	Klasik
D)	Çoklu grup	Tek grup
E)	Çember	Bireysel

5. Serkan Öğretmen derslerinde öğrencilerin etkin katılımın önemsemekte ve öğrenim sürecini buna göre planlamaktadır. Buna rağmen öğrencilerinden Cengiz derslere çok az katılmakta ve fikirlerini belirtmekten çekinmektedir.

Buna göre Serkan Öğretmen'in, Cengiz'e yönelik olarak <u>öncelikle</u> aşağıdakilerden hangisini yapması gereklidir?

A) Anne, babasıyla görüşmek
B) Öğrencinin düzeyine uygun sorular sorarak doğru cevaplarını pekiştirmek
C) Öğrenciyi rehberlik servisine yönlendirmek
D) Öğrencinin çekingenlik davranışını görmezden gelmek
E) Öğretime yönelik kullandığı yöntem-tekniği değiştirmek

6. **Sınıf kuralı hazırlama ölçütleriyle ilgili;**

I. Kalem ve defterinizi ders başlamadan masanın üzerinde bulundurunuz.
II. Arkadaşlarının eşyalarını izin istemeden kullanmayınız.
III. Sınıfta bulunan ortak kullanım eşyalarını izinsiz almayınız.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

7. Sınıf öğretmeni planladığı derse yönelik oturma düzenini belirlerken; öğrencilerin rahatlıkla birbirlerini görüp iletişim kurmalarını, tüm sınıfın katılımının önemsendiği şekilde düzenlemiştir.

Buna göre sınıf öğretmeninin aşağıda verilen oturma düzenlerinden hangisini dikkate aldığı söylenebilir?

A) Çoklu grup B) Tek grup C) Bireysel
D) Klasik E) Küme

8. Kübra Öğretmen, öğrencilerinin düzeyine uygun sınav hazırlamış ve kopya çekmemeleri için sınıfta yerlerini değiştirmiştir. Aldığı önleme rağmen kopya çekme davranışı sergileyen öğrencilerin sınav kağıtlarını alarak geçersiz saymıştır.

Buna göre Kübra Öğretmen'in kullandığı sınıf yönetimi modeli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gelişimsel B) Tepkisel C) Bütünsel
D) Önlemsel E) Geleneksel

9. Ayşe Öğretmen, coğrafya dersinde öğrencilere "nüfus" konusuyla ilgili tarama testi dağıtmış ve çözmelerini istemiştir. Bazı öğrencilerin tarama testini çözmek yerine başka bir derse ait ödevlerini yaptıklarını gözlemlemiştir.

Buna göre Ayşe Öğretmen'in aşağıda verilen istenmeyen davranışları önleme yolarından öncelikle hangisini kullanması gerekmektedir?

A) Fiziksel yakınlık B) Göz teması
C) Görmezden gelme D) Sessiz kalma
E) Ara verme

10. Aşağıda sınıf öğretmeninin öğrencilerinden bazıları hakkında yaptığı yorumlar verilmiştir.

- Berfin sınıfı ve okul ortamını arkadaş edinme ve iletişim kurma amaçlı paylaşım ortamı olarak görüyor. Çok sayıda arkadaşa sahip ve okulun popüler öğrencilerinden biri olarak görülmektedir.
- Ceylan okula götüreceği malzemeleri akşamdan hazırlamakta, sabah erkenden kalkarak okula gitmek için hazırlık yapmaktadır. Derslere katılmayı seven ve arkadaşlarıyla iyi geçinen bir öğrencidir.

Buna göre Berfin ve Ceylan'ın sahip olduğu öğrenci tipleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

	Berfin	Ceylan
A)	Başarılı	Bağımlı
B)	Sosyal	Gölge
C)	Sosyal	Başarılı
D)	Sosyal	Bağımlı
E)	Gölge	Yabancılaşmış

YARGI YAYINEVİ

11. Naime Öğretmen öğrenme sürecini planlarken daha kaliteli bir eğitim hizmeti vermeyi amaçlamakta ve sınıf ortamında kazanılacak öğrenmelerin niteliğini artırmaya çalışmaktadır.

Buna göre Naime Öğretmen'in aşağıdaki liderlik türlerinden hangisine sahip olduğu söylenebilir?

A) Kültürel B) Öğretimsel C) Süper
D) Vizyoner E) Etik

12. Mehtap Öğretmen, ders esnasında yan yana oturan ve yakın arkadaş olan iki öğrencisinin birbiriyle fısıldaştıklarını ve diğer arkadaşlarını rahatsız ettiklerini gözlemlemiştir. Bunun üzerine öğrencileri uyararak yerlerini değiştirmiştir.

Buna göre Mehtap Öğretmen'in benimsediği sınıf yönetimi modeli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bütünsel B) Önlemsel C) Tepkisel
D) Gelişimsel E) Geleneksel

ÇÖZÜMLER

1. Bütünsel model; istenen davranışa ulaşabilmek için, istenmeyenleri doğuran nedenleri ortadan kaldırmayı amaçlar. Gelişimsel, önlemsel ve tepkisel modelin birlikte kullanılmasıyla ortaya çıkar. Selcan Öğretmen'in öğrencilerinin gelişim özelliklerini dikkate alması gelişimsel, istenmeyen davranışları engellemeyi önemsemesi önlemsel, davranışların niteliğine göre yaptırım uygulaması tepkisel modele örnektir.

CEVAP: D

2. Dönüşümsel liderlik; değişimin gerekliliğini görebilen ve buna uygun kararları cesaretle alabilen liderdir. Çağın gereklerini yerine getirme ve kendini yenileme dönüşümsel liderliğin en belirgin özelliğidir. Verilen bilgiler doğrultusunda Emre Öğretmen'in alanıyla ilgili gelişmeleri takip etmesi ve eğitimler alması dönüşümcü liderliğe örnektir.

CEVAP: C

3. İstenmeyen davranışları önlemeye yönelik olarak; görmezden gelme, uyarı, görev ve sorumluluk verme, yöntem-teknik değiştirme, ceza gibi birçok yöntem kullanılabilir, fakat bunların hangisinin uygulanacağına karar vermek için en öncelikli yapılması gereken problemin nedenini anlamaktır.

CEVAP: A

4. Çoklu grup oturma düzeni; grup için etkileşimin yüksek olduğu, etkileşimin en yüksek olarak gözlemlendiği, istasyon, proje, laboratuvar çalışmaları için en uygun oturma düzenidir. Küme düzeni olarak da bilinir.

Tek grup oturma düzeni; sınıftaki öğrencilerin birbirlerini rahatlıkla görüp, iletişim kurdukları oturma düzenidir. Büyük grup tartışmaları, konuşma halkası, gösterip yaptırma gibi etkinliklerde kullanılır. U ve çember düzeni olarak da bilinir.

Verilen bilgiler doğrultusunda I. öncül çoklu grup, II. öncül tek grup oturma düzenine aittir.

CEVAP: D

5. Serkan Öğretmen'in çekingen ve içine kapanık öğrencisi Cengiz'in davranışını ortadan kaldırmasına yönelik olarak uygulayacağı en etkili yöntem ders esnasında öğrenciyi cesaretlendirecek, düzeyine uygun ve sorular sormak, verdiği cevapları pekiştirmek olacaktır.

CEVAP: B

6. Sınıf kuralları belirlenirken;

- Amaca uygun olmalıdır.
- Olumlu ifade içermelidir.
- Öğrencilerle beraber belirlenmelidir.
- Açık, kısa ve öz olmalıdır.
- Sınıfa asılmalıdır.

ölçütleri dikkate alınmalıdır. Verilen bilgiler doğrultusunda I. öncülde verilen kural uygundur. II ve III. öncülde verilen kurallar uygun değildir. Çünkü, sınıf kuralları olumlu ifade içermelidir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

7. Tek grup oturma düzeni; sınıftaki öğrencilerin birbirlerini rahatlıkla görüp, iletişim kurdukları düzendir. Tüm sınıfın birlikte yapacağı etkinliklerde kullanılır. Büyük grup tartışmaları, konuşma halkası, gösterip yaptırma gibi etkinliklerde kullanılır. Verilen bilgiler doğrultusunda sınıf öğretmeninin tek grup oturma düzenini dikkate aldığı söylenebilir.

CEVAP: B

8. Bütünsel model; istenen davranışa ulaşabilmek için, istenmeyeni doğuran nedenleri ortadan kaldırmayı amaçlar. Gelişimsel, önlemsel ve tepkisel modelin birlikte kullanılmasıyla ortaya çıkar. Sistem yaklaşımı olarak da bilinir. Kübra Öğretmen'in öğrencilerin seviyelerini dikkate alması gelişimsel model, kopya çekmemeleri için yerlerini değiştirmesi önlemsel model, kopya çekenlerin kağıtlarını alması tepkisel modele örnektir.

CEVAP: C

9. Ayşe Öğretmen'in başka derse ait ödevlerini yapan öğrencileriyle öncelikle göz teması kurması en etkili yöntem olacaktır. Bunun ardından davranış devam ederse farklı yöntemleri uygulaması gerekmektedir.

CEVAP: B

10. Sınıf yönetiminde öğrenci tipleri;

Başarılı öğrenci: Çalışkan, ilgili, planlı, hem arkadaşları hem de öğretmenleri tarafından sevilen öğrencilerdir.

Gölge öğrenci: Varlığı ile yokluğu belli olmayan, sessiz, genelde arka sıralarda oturan öğrencilerdir.

Bağımlı öğrenci: Özgüveni eksik, kendi başına olduğunda başaramayacağını düşünen, sürekli teşvik ve destek bekleyen, öğretmenleri tarafından onaylanma ihtiyacı duyan öğrencilerdir.

Sosyal öğrenci: Başarılı olmak için gerekli yetenekleri vardır ama sosyal ilişkilere derslerden daha fazla önem verirler.

Yabancılaşmış öğrenci: Çoğunlukla okul ve onunla ilgili her şeye açık veya gizli baş kaldıran ve düşmanlık besleyen öğrencidir.

Verilen bilgiler doğrultusunda Berfin'in sosyal, Ceylan'ın başarılı öğrenci olduğu söylenebilir.

CEVAP: C

11. Öğretimsel lider; misyon olarak öğrencilere kaliteli bir eğitim vermeyi temele alır. Özellikle de sınıf ortamında öğretimin geliştirilmesi üzerine yoğunlaşır. Naime Öğretmen öğretimsel liderlik türüne örnek davranışlar sergilemiştir.

CEVAP: B

12. Tepkisel model; sınıfta istenmeyen bir davranışa anında tepki verip değiştirmeyi esas alır. Düzeni sağlamada ödül ve cezanın özendirici ve caydırıcı gücünü kullanmaya dayanır. Mehtap Öğretmen'in kendi aralarında konuşan öğrencileri uyararak yerlerini değiştirmesi tepkisel modele örnektir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. Sınıf Öğretmeni Ali Bey'in öğrencileri derse karşı sürekli ilgisiz davranmaktadır. Ali Bey öğrencilerini öğretim etkinliklerine katılma konusunda ne kadar desteklese de öğrenciler pasif kalmaktadır. Ayrıca verilen görev ve sorumlulukları yerine getirmemektedirler.

Ali Bey'in öğrencilerindeki istenmeyen davranışlar aşağıdakilerden hangisinin kapsamında yer alır?

A) Akademik problemler
B) Sosyal problemler
C) Sınıfın yapısından kaynaklanan problemler
D) Öğretmen özelliklerinden kaynaklanan problemler
E) Fiziksel donanımdan kaynaklanan problemler

2. Okulun dışındaki çevrede insanların kişisel özellikleri ile açıklanamayacak düzeylerde "yaşam farklılıkları" görülür. Bu farklar toplumun güç yapısını değiştirerek huzuru ve barışı bozabilir. Toplumun barış ve huzur içinde yaşaması bu farkların açıklanabilir ve mantıklı bir düzeyde olmasına bağlıdır. Okul bu aşırı farkların kendi sınırları içinde sergilenmesine izin vermez.

Buna göre, paragrafta okulun aşağıda verilen işlevlerinden hangisinden söz edilmektedir?

A) Öğretim
B) Dengeleme
C) Koruma
D) Yaşamı kolaylaştırma
E) İstenmeyen davranışları engelleme

3. Tarih öğretmeni Nafiz Bey, öğrencilerine konuları anlatırken konunun gidişatına göre kollarını, ellerini veya başını değişik konumlara getirerek dikkati kendi üzerine çekmeye çalışmaktadır. Aynı zamanda öğrencileri ile göz teması kurmaya da dikkat etmektedir. Bu tutumu öğrencilerin derse konsantrasyonunu da arttırmaktadır.

Nafiz Bey'in aşağıdaki iletişim türlerinden hangisinin kapsamındaki davranışlar sergilediği söylenebilir?

A) Sözlü iletişim
B) Sözsüz İletişim
C) Tek yönlü iletişim
D) Çift yönlü iletişim
E) Etkili iletişim

4. Sınıf Öğretmeni Merve Hanım, öğrencilerinin söz almalarıyla birlikte onların anlattıklarını sessizce ve sözlerini kesmeden sonuna kadar dinlemektedir. Bu şekilde öğrenciler anlatma konusunda daha istekli davranmaktadır.

Merve Hanım'ın bu tutumu aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir?

A) Tek yönlü iletişim
B) Etkin dinleme
C) Sözsüz iletişim
D) Aktif dinleme
E) Edilgin dinleme

5. Çağdaş sınıf yönetim modellerinde öğrenci merkezli bir anlayış temele alınarak öğrenci özellikleri dikkate alınır. Öğrencilerin bu özellikleri doğrultusunda sınıf kuralları durumsal olarak esnetilebilir. Öğretim etkinlikleri ile sınıf yönetimi daha verimli ve etkili hale getirilir.

Aşağıdakilerden hangisi çağdaş sınıf yönetimi modellerinin özelliklerinden değildir?

A) Öğrenciyi derse katan etkinlikler düzenlenir.
B) Öğrenci ilgileri dikkate alınır.
C) Kurallar kişiye göre değişebilir.
D) Öğrencinin gelişim özellikleri dikkate alınır.
E) Değişkenler bir bütün olarak ele alınır.

6. Sınıf Öğretmeni Naile Hanım, sınıfta sorunlar oluşmaması için kapsamlı sınıf kuralları listesi oluşturarak herkesin görebileceği bir yere asmıştır. Bütün öğrencilerinin bu kuralları tam anlamıyla kabul etmesini ve kurallara birebir uymasını istemiştir.

Buna göre Naile Hanım'ın tutumu aşağıdaki sınıf yönetimi yaklaşımlarından hangisine yöneliktir?

A) Etkili
B) Tepkisel
C) Gelişimsel
D) Geleneksel
E) Bütünsel

YARGI YAYINEVİ

7. Türkçe öğretmeni Ferit Bey, öğretim etkinliklerini sunduktan sonra sorular sorarak süreç hakkında dönütler almaya çalışmaktadır. Sorduğu sorulara doğru cevaplar alamamıştır. Okulun deneyimli öğretmeni Serkan Bey ona farklı yöntem teknikler uygulayarak süreci yeniden planlama önerisinde bulunmuştur. Ferit Bey farklı yöntem teknikler uygulayarak süreci yeniden planlamıştır ancak yine öğrenmeyi gerçekleştirememiştir.

Buna göre Ferit Bey'in öncelikle aşağıdakilerden hangisini uygulaması gerekir?

A) Çeşitli yöntem teknikler kullanmalıdır.
B) İçeriğin düzeye uygunluğunu kontrol etmelidir.
C) Ek öğretim hizmetleri vermelidir.
D) Zenginleştirilmiş öğretim hizmetleri vermelidir.
E) Öğrencilerin hazırbulunuşluğuna dikkat etmelidir.

8. **Aşağıdakilerden hangisi sınıf yönetiminin temel ilkeleri ilgili doğru bir uygulama değildir?**

A) Öğrencilerinden ön koşul bilgilerde eksiklikler ve farklılıklar olanlara Murat Bey'in tamamlayıcı öğretim etkinliklerinde bulunması
B) Öğrenci düzeyine uygunluk ilkesi doğrultusunda Mehmet Bey'in öğrencilerinin hazırbulunuşluk düzeyini belirlemesi
C) Sait Bey'in demokratik bir tavır sergilemek için orta düzeyde öğrencilerin seviyesine göre etkinlikler yapması
D) Saliha Hanım'ın sınıfta etkili öğretme-öğrenme ortamı sağlamaya çalışması
E) Zübeyir Bey'in öğrencilerin öğrenme stillerine göre etkinlikler planlaması

9. Ufuk Öğretmen, sınıfta sürekli problem çıkaran öğrencisi Osman'ın bu tür davranışlarının sebebini araştırmış, onun olgunlaşma düzeyinde ve ön öğrenmelerinde bir problem olup olmadığını tespit etmiş, gelişim dönemini de göz önüne alarak öğretim sürecini onun durumuna uygun hale getirmeye çalışmıştır.

Ufuk Öğretmen'in kullandığı sınıf yönetimi modeli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Geleneksel B) Gelişimsel
C) Tepkisel D) Bütünsel
E) Önlemsel

10. Aşağıda bir sınıf yönetimi modeliyle ilgili bilgiler verilmiştir.

> Sınıf kuralları önceden belirlenmelidir ve bu kurallar öğrencilerin durumuna göre de değiştirilebilmelidir. Kurallar öğrencinin gelişim özellikleri göz önüne alınarak belirlenmelidir. Aynı zamanda öğrencilerin olumlu davranışına ödül, olumsuz davranışına ceza verilmelidir.

Buna göre özellikleri verilen model aşağıdakilerden hangisidir?

A) Önlemsel B) Tepkisel C) Gelişimsel
D) Bütünsel E) Geleneksel

12. **Aşağıdakilerden hangisi öğretmenlerin kendilerini mesleki açıdan geliştirmelerini sağlayacak çalışmalar kapsamında değildir?**

A) Branşları doğrultusunda yapılan kongreler ve toplantılara katılmak veya kararlarını incelemek
B) Öğretim sürecindeki uygulamaları ve etkinliklerinin öğrenciler tarafından değerlendirmesini sağlayacak rubrikler oluşturarak değerlendirme yaptırmak
C) Öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili güncel değişimleri sosyal medyadan yararlanarak takip etmek
D) Değişim ve süreklilik çerçevesinde öğretmenlerin bir önceki yıl yaptığı uygulama ve etkinlikleri değerlendirerek eksiklerini gidermeye çalışmak
E) Deneyim sahibi öğretmenlerle ve kendi zümreleri ile iletişime geçerek onların uygulamaları ile kendi uygulamalarını karşılaştırmak

13. Bir okuldaki konferansta polis memuru lise son sınıf öğrencilerine, "Araba kullanırken emniyet kemerlerini takmalarını ve hız sınırını aşmamaları hakkında" konuşma yapmıştır. Öğrencilere, "Türkiye'de meydana gelen trafik kazalarının yarıya yakını aşırı hız ve emniyet kemeri kullanmamaktan kaynaklandığını" dile getirmiştir.

Buna göre, polis memurunun kullandığı sınıf yönetim modeli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tepkisel B) Önlemsel C) Gelişimsel
D) Çağdaş E) Bütünsel

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Ali Bey'in öğrencilerindeki istenmeyen davranışlar, akademik problemler kapsamında yer almaktadır. Öğrencilerin derse ilgisizliği, derslere katılmayışı, öğretmenin çabalarına karşılık vermemeleri açık bir şekilde akademik bir problemin var olduğuna işaret etmektedir.

CEVAP: A

2. Öğretim süreci dışında öğrenciler oldukça farklı ortamlarda bulunabilmektedirler. Bu da öğrencilerin farklı kişilik özellikleri geliştirmelerine neden olmaktadır. Ancak okul bu kişisel farklılıkları biraz olsun dengelemekte ve öğrenciler arasında olumlu bir dayanışma oluşturmaktadır. Paragrafta okulun dengeleyici işlevi vurgulanmıştır.

CEVAP: B

3. Sözsüz iletişim: Karşıdaki insana duygu ve düşüncelerin jest, mimiklerle aktarılmasıdır. Nafiz Bey, konunun gidişatına göre ellerini, kollarını ve yeri gelince göz temasını kullanmaktadır. Bu davranışlar, sözsüz iletişim kapsamında yer almaktadır.

CEVAP: B

4. Merve Hanım'ın tutumu edilgin dinleme ile açıklanabilir. Edilgin dinleme, dinleyicinin tepki göstermediği, konuşmacıya önemsendiğini duyumsatan ve daha fazla paylaşımda bulunmasına olanak sağlayan dinleme türüdür.

CEVAP: E

5. Çağdaş eğitim anlayışının benimsendiği sınıf ortamında belirlenen sınıf kuralları herkes için geçerlidir. Bunlar başında öğretmen gelmektedir.

CEVAP: C

6. Naile Hanım, geleneksel sınıf yönetimi anlayışına uygun hareket etmiştir. Sınıf kurallarının öğretmen tarafından belirlendiği, öğrencilerin bu süreçte etkin rol oynamadığı, belirlenen kuralların öğrenciye dayatıldığı sınıf yönetimi yaklaşımı, geleneksel yaklaşımdır.

CEVAP: D

7. Öğretmen konuyu farklı yöntemlerle işlemiş fakat istenen başarı sağlanamamıştır. Bu nedenle öğretmen konunun öğrenci düzeyine uygunluğunu kontrol etmelidir. Konu öğrenci düzeyine uygunsa öğrencinin hazırbulunuşluğunu kontrol etmelidir.

CEVAP: B

8. "Sait Bey'in demokratik bir tavır sergilemek için orta düzeyde öğrencilerin seviyesine göre etkinlikler yapması" sınıf yönetiminin temel ilkeleri ile ilgili doğru bir uygulama değildir. Çünkü çağdaş eğitim yaklaşımında öğrenci farklılıkları göz önüne alınmakta ve bundan dolayı öğrenci merkezli etkinlikler düzenlenmektedir. Bireysel farklılıkların göz önüne alındığı bir sınıfta herkese yönelik etkinlikler düzenlenmedir.

CEVAP: C

9. Ufuk Öğretmen, gelişimsel sınıf yönetimi modelini kullanmıştır. Gelişimsel model, sınıf yönetiminde öğrencilerin, fiziksel, duygusal, deneyimsel gelişim düzeylerinin gerektirdiği uygulamaların gerçekleştirilmesini esas alır; bir uygulamaya geçilmeden önce, öğrencilerin ona bu açılardan hazırlanmasını öngörür.

CEVAP: B

10. Bütünsel model, sınıf yönetimi algılarını bütünleştirir. Önlemsel sınıf yönetimine öncelik verme, istenen davranışa ulaşabilmek için istenmeyenin nedenlerini ortadan kaldırma vardır. İstenen davranışın uygun ortamlarda gerçekleşeceği bilincine dayanarak ortam düzenlemeye, bütün önlemsel yönetim çabalarına karşın oluşabilecek istenmeyen davranışları düzeltmek amacıyla tepkisel yönetim araçlarından yararlanmaya çalışılır. Bu etkinlikler sürecinde seçilecek davranış örgüleri, öğrencinin gelişim basamakları ile uyumlu olanlardan seçilir.

CEVAP: D

11. Öğretmenlerin kendilerini mesleki açıdan geliştirmek için yapması gerekenler; dergi, gazete, akademik kitaplar, internet vb. araçları kullanma olarak sıralanabilir. Öğretmenin sosyal medya aracılığıyla kendini geliştirmeye çalışması bir bilimsel bir argümana dayanmamaktadır.

CEVAP: C

12. Önlemsel model, planlama düşüncesine bağlı, geleceği kestirme, istenmeyen davranış ve sonucu, olmadan önleme yönelimlidir. Amacı, sınıf sorunlarının ortaya çıkmasına olanak vermeyişi bir düzenleniş ve işleyiş oluşturarak, tepkisel modele gereksinimi azaltmaktır. Eğitim öncesi düzenlemeleri, istenen davranışın kolayca gösterilebileceği bir ortamı, istenmeyen davranıştan uzaklaştırıcı kuralları, plan ve programları, hazırlıkları içerir. Polis memuru da bu doğrultuda önlemsel modeli kullanmıştır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Matematik Öğretmeni Mehmet Bey, otoriter ve katı bir öğretmendir. İstenmeyen davranışlarda bulunan öğrencilerine ceza ve öğütler vererek bu davranışları ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. Bu süreçte öğrenci özelliklerini pek dikkate almamaktadır. Sorunların nedenlerini araştırmaktan çok öğrencilerin uygun davranışlar göstermelerini sağlamaya çalışmaktadır.

Buna göre Mehmet Bey aşağıdaki sınıf disiplin modellerinden hangisini kullanmaktadır?

A) Davranış değişikliği
B) Etkili disiplin
C) Counin
D) Glasser
E) Etkili öğretmenlik eğitimi

2. ve 3. soruları aşağıdaki paragrafa göre cevaplayınız.

Seyhan Öğretmen öğrencilerin derse aktif olarak katılımını önemsemekte, kendi amacını ise öğretimi etkin şekilde gerçekleştirmek olarak açıklamaktadır. Bu nedenle sınıf içinde problemler çıktığında dersle ilgilenmeye devam etmekte, gereksiz zaman kaybını önlemeye çalışmaktadır.

2. **Seyhan Öğretmen aşağıda verilen sınıf disiplin modellerinden hangisini kullanmaktadır?**

A) Counin B) Glaser
C) Sosyal disiplin D) Etkili disiplin
E) Davranış değişikliği

3. **Seyhan Öğretmen'in aşağıda verilen sınıf yönetimi özelliklerinden hangisine aykırı davrandığı söylenebilir?**

A) Açıklık B) Yakınlık
C) Ortak tarih D) Öngörülemezlik
E) Çok boyutluluk

4. **Aşağıdakilerden hangisi bir öğretmenin etkili iletişim ortamında öğrencilerden alacağı olumlu mesajlardan biri değildir?**

A) Öğrencilerin işlenen konularla ilgili sorular sormaları dersle ilgilenildiğini gösterir.
B) Öğrencilerin sessizce dinleyip dikkat kesilmeleri iletişime cevap verdiklerini gösterir.
C) Öğretmenin konuları verirken araya kattığı ince ve kısa esprilere gülen öğrencilerin olması dersi dikkatli dinlemediklerini gösterir.
D) Sınıfta esneyen ve uyuyan öğrencilerin olması mesajın öğrenciler tarafından alınmadığını gösterir.
E) Gürültü iletişimi engellediğinden sınıfta etkili bir iletişim için sınıf gürültüsünün kesilmesi gerekir.

5. Bir öğretmen 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde "Ürettiklerimiz" ünitesi kapsamında öğrencilerine "Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin ülkeye ne gibi katkıları olmuştur?" sorusunu sorar. Öğrenciler bu etkinlik kapsamında konuyu olumlu, olumsuz, yaratıcı, duygusal ve tarafsız gibi çok yönlü bir şekilde düşünürler. Süreç sonunda öğretmen, öğrencileriyle beraber ortak bir değerlendirmede bulunarak karara varır.

Buna göre öğretmenin aşağıdaki liderlik türlerinden hangisine sahip olduğu söylenebilir?

A) Etkisiz B) Sunamayan C) Hazırlıksız
D) Kalıplayıcı E) Dönüşümcü

6. **Aşağıdaki uygulamalardan hangisi sınıf yönetimi yaklaşımlarından tepkisel yaklaşıma uygun bir uygulama değildir?**

A) Matematik Öğretmeni Tolga Bey'in sınavda düşük not alan öğrencilere geçmiş konuları çalışma ödevi olarak vermesi
B) Türkçe Öğretmeni Zeynep Hanım'ın ödevlerini en iyi yapan öğrencisine kalem hediye etmesi
C) Sınıf Öğretmeni Merve Hanım'ın çıkabilecek sorunları engellemek için çalışmalar yapması
D) Sınıfın işleyişine fazla müdahale etmemek isteyen Can Bey'in sadece sorunlara müdahale etmesi
E) Zahit Bey'in sınıftaki sorunları çıkaran öğrencilere bireysel olarak yaklaşması

YARGI YAYINEVİ

7. Deneyimli bir sınıf öğretmeni olan Doğan Bey, sınıfında sorun çıkmasını engellemek için bir dizi planlama yapmıştır. Örneğin; sınıfın içindeki karo taşlarından birinin yüksekte olduğunu görmüş öğrencilerinin ona takılıp düşebileceğini düşünmüştür. Daha sonra spiralle o taşı diğerlerinin seviyesine göre sildirmiştir.

Buna göre, Doğan Bey'in aşağıdaki sınıf yönetimi yaklaşımlarından hangisine uygun davrandığı söylenebilir?

A) Bütünsel B) Tepkisel
C) Gelişimsel D) Geleneksel
E) Önlemsel

8. Bir öğretmenin sınıfta ne söylediğinden ziyade, bunu söylerken ne yaptığı önemlidir. Dersini anlatırken hiç hareket etmiyorsa, yüzü hiç gülmüyorsa derste anlattıklarına çok fazla itibar edilmez.

Buna göre, pragraftaki görüşü savunan bir kişi aşağıdaki kavramlardan hangisini önemsemektedir?

A) Etkin dinleme B) İçtenlik
C) Empatik anlayış D) Beden dili
E) Edilgin dinleme

9. Atatürk İlköğretim Okulu'nda görev yapan bir Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni hem ortaokul öğrencilerinin hem de ilkokul öğrencilerinin dersine girmektedir. Sınıftaki etkinlikleri yürütürken ortaokulda farklı ilkokullarda farklı kurallara ve uygulamalara uygun bir sınıf iklimi oluşturmaya çalışmaktadır.

Buna göre öğretmenin bu davranışı aşağıdaki sınıf yönetimi yaklaşımlarından hangisine yöneliktir?

A) Önlemsel B) Tepkisel C) Gelişimsel
D) Geleneksel E) Bütünsel

10. Samet Öğretmen, öğretim sürecinde sınıf ile ilgili önemli kararlar alırken öğrencilerin fikirlerini de göz önünde bulundurmakta ve onların da bu sürece etkin katılım göstermelerini sağlamaktadır.

Buna göre, demokratik bir sınıf ortamı oluşturan Samet Öğretmen'in aşağıdaki durumlardan hangisiyle karşılaşması beklenmez?

A) Problemlerin çözümünü kolaylaştırır.
B) Öğrencilerde özgüven gelişir.
C) Derse karşı güdülenmişlik düzeyi artar.
D) Öğrencilerde dışa bağımlılık artar.
E) Öğretime ayrılan zaman planlı yürütülür.

11. Türkçe öğretmeni Irmak Hanım, öğrencilerinin Türkçe dersinde başarılı olmaları için sadece bilgileri öğrenmelerinin yeterli olmayacağını, aynı zamanda öğrencilerinden düşünce ve davranışlarını kendi iradesiyle ortaya koymaları ve yaşama dair bağımsız kararlar alabilmelerini istemektedir.

Buna göre, Irmak Hanım'ın davranışlarından hangisi öğrencilerinin özgüveni destekleyeceği söylenemez?

A) Öğrencinin korku ve endişelerine saygı duymak
B) Potansiyelinin üstünde görevler vermek
C) Topluluk içinde konuşmaya teşvik etmek
D) Değişik konularda öğrencilerle sohbet etmek
E) Öğrenciyi çocuk olarak değil, yetişkin olarak görmek

12. Veysel, mahalledeki ağabeyleri ile takılmaktan hoşlanan, derslerle ilgili bir amacı olmayan, büyüdüğünde onlar gibi giyinip gezmeyi amaçlayan bir öğrencidir. Bu nedenle okulla ilgili etkinliklerden uzak durmaktadır.

Buna göre Veysel'de görülen öğrenci tipi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gölge B) Rekabetçi C) Bağımsız
D) Bağımlı E) Yabancılaşmış

ÇÖZÜMLER

1. Parçada verilen durumda Mehmet Bey, etkili disiplin modelini kullanmıştır. Öğretmenler bütün öğrencilere benzer biçimde davranma, aynı ölçütleri uygulama ve bütün öğrencilerden aynı başarıları bekleme düşüncesindedir.

CEVAP: B

2. Seyhan Öğretmen'in kullanmış olduğu sınıf disiplin modeli, Counin modelidir. Bu modelde güzel davranışlar herkesin gözü önünde ödüllendirilip iyi örneklerin yayılması sağlanır. Kötü davranışlar ise herkesin önünde değil, özel görüşmelerle halledilir.

CEVAP: A

3. **Eş zamanlılık (yakınlık):** Sınıfta aynı anda birçok olay meydana gelmekte ve öğretmenin birden fazla olaya aynı anda müdahale etmesi gerekmektedir. Seyhan Öğretmen, olaylara müdahale etmeyerek yakınlık ilkesine aykırı davranmıştır.

CEVAP: B

4. Öğretmen'in konuları verirken araya kattığı ince ve kısa esprilere gülen öğrencilerin olması, öğrencilerin dersi dikkatli dinlemediklerini değil, tam aksine dersi dikkatli bir şekilde dinlediklerini gösterir.

CEVAP: C

5. Öğrenci merkezli bir öğretim süreci tasarlayan, öğrencileri bu süreçte aktif kılan, öğrencilerde farklı düşünme becerilerini geliştirmeye çalışan çağdaş liderlik türü, dönüşümcüdür. Dolayısıyla parçada özellikleri verilen öğretmen liderlik türü, dönüşümcüdür.

CEVAP: E

6. Tepkisel model, istenmeyen bir düzenleniş sonucuna veya bir davranışa tepki olan sınıf yönetimi modelidir; amacı, istenmeyen durum veya davranışın değiştirilmesidir. Bu anlamıyla, sınıf yönetiminin klasik modeli olduğu söylenebilir, işleyişi, istenmeyen sonuç-tepki şeklindedir. Düzen sağlayıcı ödül-ceza türü etkinlikleri içerir. Ancak çıkabilecek sorunlara önceden önlem alındığı sınıf yönetimi modeli, önlemseldir.

CEVAP: C

7. **Önlemsel model:** Bu model sınıf etkinliklerini bir "kültürel sosyalleşme süreci" olarak ele alır, sınıfta yanlış davranışa olanak vermeyen bir sosyal sistem oluşturmaya çalışır. Bu model, istenmeyen davranışı alınmış önlemlerle engellemeye çalışma yönelimlidir.

CEVAP: E

8. Bir öğretmenin ders anlattığı esnada kullandığı sözleri beden dili ile desteklemesi, etkili bir bilgi aktarım sürecini oluşturacaktır. Bu sayede öğrenciler öğretmeni dikkatle dinleyecek ve öğretmenin anlattıklarına değer vereceklerdir. Parçada beden dilinin öneminden bahsedilmiştir.

CEVAP: D

9. Öğretmenin bu davranışı, gelişimsel sınıf yönetimi modeline uygundur. Gelişimsel model, sınıf yönetiminde öğrencilerin fiziksel, duygusal, deneyimsel gelişim düzeylerinin gerektirdiği uygulamaların gerçekleştirmesini esas alır; bir uygulamaya geçilmeden önce, öğrencilerin ona bu açılardan hazırlanmasını öngörür.

CEVAP: C

10. Samet Öğretmen, çağdaş sınıf yönetimi yaklaşımını benimseyerek sınıfını yönetmektedir. Demokratik bir tutum sergilemekte öğrencilerinin görüşlerini de dikkate almaktadır. Görüşleri alınan öğrenciler içsel olarak güdülenmekte ve derse istekli bir şekilde katılmaktadırlar. Dolayısıyla içten güdülenmiş olan öğrencilerin dışa bağımlı olmaları söz konusu değildir.

CEVAP: D

11. Türkçe Öğretmeni Irmak Hanım, öğrencilerinin sadece teorik bilgi ile yetinmesini istememekte, buna ek olarak bilgiyi uygulamalarını da istemektedir. Yani öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmeler elde etmelerini istemektedir. Bu anlayışla sınıfını yöneten bir öğretmen, öğrencilerinin özgüvenini arttırmak için öğrencilerine seviyelerinin üzerinde görevler vermez.

CEVAP: B

12. Veysel, yabancılaşmış öğrenci tipine örnektir. Okulun en zor öğrenci tipi, yabancılaşmış öğrencilerdir. Okula dair her türlü değere karşı ilgisizdirler. Eğitim sürecinin sağlıklı işlemesini engelleyici faaliyette bulunmaktan çekinmezler.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. İlkokul ikinci sınıf öğretmeni Derya Hanım, öğrencilerine sınıf içi kuralları hatırlatırken "Özgürlüğümüz başkalarının özgürlüğü ile sınırlıdır. Başkalarının hakkını ihlal etmemeliyiz." der. Bunun üzerine Ayçan, "Özgürlük nedir öğretmenim?" diye sorarken Elif "İhlal etmek ne demek öğretmenim?" diye sorar.

Buna göre, Derya Hanım sınıf yönetiminde aşağıdaki yaklaşımlardan hangisini göz ardı etmiştir?

A) Geleneksel B) Tepkisel C) Önlemsel
D) Gelişimsel E) Bütünsel

2. Sınıf Öğretmeni Nalan Hanım, öğrencileri söz alarak konuştuklarında, onların sözünü kesmeden dinlemektedir. Sadece sözel olmayan uyarıcılar kullanarak öğrencilerinin kabul edildiklerini göstermeye çalışmaktadır. Bu şekilde öğrencilerinin daha fazla konuşmasını sağlamaktadır.

Nalan Hanım'ın bu tutumu aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

A) Sen dili B) Ben dili
C) Edilgin dinleme D) Etkin dinleme
E) Empatik dil

3. Neriman Hanım, öğretim etkinlikleri sırasında sunuş yoluyla öğretim stratejisini kullanmaktadır. Buna bağlı olarak kendisi bilgi aktaran konumundayken öğrencileri ise bilgiyi olduğu gibi kabullenen konumdadır. Bu tutumundan dolayı sürekli eleştirilse de tutumunu değiştirme gereği duymamaktadır.

Buna göre Neriman Hanım'ın aşağıdaki sınıf yönetimi yaklaşımlarından öncelikle hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Önlemsel B) Tepkisel
C) Gelişimsel D) Geleneksel
E) Bütünsel

4. **Öğretmenin sınıf yönetiminde problemin yerine, zamanına ve durumuna göre farklı yaklaşımları kullanması ve istenilen davranışı ortaya çıkarmak için uygun ortamları oluşturması öncelikle hangi sınıf yönetimi yaklaşımını uygulamasıyla mümkündür?**

A) Gelişimsel B) Önlemsel
C) Bütünsel D) Tepkisel
E) Geleneksel

5. Aşağıda bir oturma düzeniyle ilgili bilgiler verilmiştir.

Bir öğretmen çağdaş eğitim anlayışına uygun olarak, grupları heterojen şekilde oluşturur. Daha çok işbirliğine dayalı etkinliklerde kullanılır. İletişimin ve etkileşmenin en uygun olduğu düzendir.

Buna göre özellikleri verilen oturma düzeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Klasik (sıralı) B) Tekli grup C) U düzeni
D) Küme E) Bireysel yerleşim

6. Öğretmen ve öğrenci arasında geçen bir konuşma aşağıda yer almaktadır.

Öğrenci: Öğretmenim, sınav zamanlarında arkadaşlarımızın kâğıtlarına ister istemez gözümüz kayıyor.

Öğretmen: Evet, biliyorum. Ben de bunun için sınavlarınızı yaparken her sırada bir öğrencinin oturmasını sağlayacağım.

Öğrenci: Bu durumda bizi sürekli "Önünüze bakın." diye uyarmak zorunda kalmayacaksınız.

Öğretmen: Evet. Böyle bir uygulama size yönelttiğim tepkileri azaltacaktır.

Bu konuşmaya göre öğretmen aşağıdaki sınıf yönetimi yaklaşımlarından hangisini uygulamaya karar vermiştir?

A) Tepkisel B) Önlemsel C) Gelişimsel
D) Bütünsel E) Geleneksel

YARGI YAYINEVİ

7. Bir öğretmen, öğretim sürecinde öğrenci katılımının öğrenme ve demokratikleşme açısından önemini vurgulamıştır. Öğrenciler bilimsel yaklaşımı ve demokratik alışkanlıkları aktif katılım aracılığıyla içselleştirilebilir. Katılımsız bir öğretim ortamında öğrencilerin durumu ile "kölelerin" durumu arasındaki benzerliğe dikkat çekmiştir.

Buna göre paragrafta eleştirilen öğretmen tipi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hazırlıksız B) Sunamayan C) Otoriter
D) Bağıran E) Demokratik

8. Eğitim kurumlarının temel hedeflerinin dışında da hedeflere hizmet ettiği bilinmektedir. Bu hedeflere örtük hedefler denir.

Aşağıdakilerden hangisi örtük hedefler bünyesinde değildir?

A) Düzenli yaşam alışkanlığı kazandırma
B) Tanıdık ve arkadaş çevresi kazandırma
C) Sosyal baskıya karşı "hayır" diyebilme becerisi kazandırma
D) Öğrencilere sosyal beceri kazandırma
E) Öğrenci ihtiyaçları doğrultusunda bilişsel bilgi kazandırma

9. Tarih öğretmeni Mustafa Bey konuları işlerken yüksek sesin etkili olacağını düşünmektedir. Ancak izlediği yolda vurgu ve tonlamalara dikkat etmemekte sadece yüksek sesle dersleri işlemektedir. Yaptığı etkinlikler öğrencilerde baş ağrısından başka bir etki oluşturmamaktadır.

Buna göre Mustafa Bey aşağıdaki öğretmen tiplerinden hangisine göre davrandığı söylenebilir?

A) Kalıplayıcı B) Otokratik C) Otoriter
D) Mükemmeliyetçi E) Bağıran

10. Türkçe öğretmeni Hafız Bey, ülke ve dünyadaki gelişmeleri takip etmeye özen göstermektedir. Özellikle Suriye'de yaşanan sorunları takip edip bu sorunların kaynağını araştırmaktadır.

Buna göre Hafız Bey'in aşağıdaki alanlardan hangisinde kendini geliştirmeyi amaçladığı söylenebilir?

A) Özel alan bilgisi B) Genel kültür bilgisi
C) Meslek bilgisi D) Genel yetenek bilgisi
E) Sınıf yönetimi bilgisi

11. **Aşağıdakilerden hangisi MEB tarafından belirlenen öğretmen yeterlik alanları ve alt yeterlik alanları kapsamında değildir?**

A) Kişisel ve mesleki değerler
B) Öğrencilere değer verme, anlama ve saygı gösterme
C) Görev ve sorumlulukları öğrenci adına yapma
D) Öz değerlendirme yapma
E) Okulun iyileştirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlama

12. Bir lisede matematik öğretmeni olarak görev yapan Cemil Bey, öğrencilerinden Ali'nin sürekli dersi kaynatmaya çalışmasına çok sinirlenmiştir. Bu nedenle Ali'ye bağırarak sınıftan çıkmasını söylemiştir. Bu olay bütün öğrenciler tarafından gözlemlenmiştir.

Yaşanan bu olayın öğrenciler tarafından gözlemlenmesi aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir?

A) Açıklık B) Çok boyutluluk
C) Öngörülemezlik D) Ortak tarih
E) Yakınlık

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Öğretmen öğrencilerine özgürlüklerini tam anlamıyla yaşayamayacaklarını anlatıp onların özgürlüklerinin başka kişilerin özgürlüğüyle çakışabileceğini belirtmiştir. Bu durum da onların kişilik özelliklerine tam anlamıyla uyulmadığını gösterir. Çünkü gelişimsel model, sınıf yönetiminde öğrencilerin, fiziksel, duygusal, deneyimsel gelişim düzeylerinin gerektirdiği uygulamaların gerçekleştirilmesini esas alır. Bu soruda da öğrencilerin özgürlükleri kısıtlanmaya çalışıldığı için tam anlamıyla gelişimsel durumları göz ardı edilmiş ve gelişimsel sınıf yönetimine ters bir durum söz konusu olmuştur.

CEVAP: D

2. Nalan Hanım'ın tutumu edilgin dinlemeye örnektir. Edilgin dinleme, dinleyicilerin konuşmacıya kabul edildiğini duyumsatarak daha fazla paylaşımda bulunmasına fırsat sundukları dinleme türüdür.

CEVAP: C

3. Geleneksel sınıf yönetimi;
   - Öğretmen merkezli bir yönetimdir.
   - Sınıf kuralları katı ve değişmezdir.
   - Sınıf ortamında yargılama ve suçlama vardır.
   - Öğrenciler toplu bir küme olarak görülür.
   - Bireysel farklılıklar dikkate alınmaz.
   - Öğretmen sınıf ortamında kontrolü ve itaati vurgular.

   Neriman Hanım'ın tavırları göz önüne alındığında muhtemel olarak kullanılacak olan sınıf yönetimi yaklaşımı, geleneksel yaklaşımdır.

CEVAP: D

4. Bütünsel model, bu model bütün modellerin birleştirilmesi olarak tanımlanabilir. Önlemsel sınıf yönetimine öncelik verme, gruba olduğu kadar bireye de yönelme, istenen davranışa ulaşılabilmek için istenmeyenin nedenlerini ortadan kaldırma, öğrenci özelliklerini gözetme bu modelin içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: C

5. Parçada özellikleri verilen oturma düzeni, kümedir. Küme, öğrenci-öğrenci iletişiminin en yüksek olduğu oturma düzenidir. Süreçte öğrenciler birbirinden öğrenir ve öğretmen rehberdir.

CEVAP: D

6. Sınıf yönetim modelleri içinde önlemsel modelde amaç sınıf sorunlarının ortaya çıkmasına olanak vermeyen bir işleyiş oluşturarak, tepkisel modele gereksinimi azaltmaktadır. Etkinlikler bireyden çok gruba yöneliktir. Verilen diyalogda öğretmen öğrencilere yönelttiği tepkileri azaltmayı amaçlamıştır. Öğretmen sınavda her sıraya bir öğrenci oturtarak öğrencilerin birbirlerinin kâğıtlarından kopya çekmelerini önlemiştir.

CEVAP: B

7. Öğrencilerin düşünmelerini desteklemeyen, tam aksine öğrencileri itaate yönelten öğretmenler, otoriter öğretmenler olarak bilinmektedir. Otoriter öğretmen, öğrenciyi derse aktif olarak katmaz ve öğrenciye demokratik bir ortam sunmaz. Parçada verildiği üzere otoriter öğretmen tipi eleştirilmiştir.

CEVAP: C

8. Eğitimin örtük hedeflerini; öğrencinin sosyal ilişkiler kurması, toplumun değerlerini kavraması, bireysel farklılıklara saygı duyması gibi hedefler oluşturmaktadır. Ancak bu hedefler arasında öğrenciye bilişsel bilgiler aktarılması yoktur.

CEVAP: E

9. Öğretim sürecinde sürekli yüksek sesle konuşan, vurgu ve tonlamalara dikkat etmeyen öğretmen tipi, bağırandır. Özellikleri verilen Mustafa Bey, bağıran öğretmen tipine örnektir.

CEVAP: E

10. Öğretmenlerin yeterlilik alanları üç bölümden oluşmaktadır. Bunlar; özel alan bilgisi, meslek bilgisi ve genel kültür bilgisidir. Türkçe öğretmeni Hafız Bey'in kendini geliştirdiği konuya bakıldığında genel kültür bilgisi ile ilgili bir gelişimin söz konusu olduğunu gözlemlenir.

CEVAP: B

11. Çağdaş eğitim yaklaşımını benimseyen öğretmenler, öğrencilerini araştırmaya, düşünmeye, problemlere çözüm üretmeye yöneltmektedir. Bu sayede öğrenciler öğretim sürecinde aktif hale gelmekte ve kendi adına bilgi toplamaktadır. Bundan dolayı MEB'in belirlediği öğretmen yeterlilik alanları arasında "öğrenci adına görev ve sorumluluk alma" yoktur.

CEVAP: C

12. **Açıklık (alenilik):** Sınıfta öğretmen- öğrenci ilişkisi açıktır. Sınıfta gizlilik olamaz, olaylar öğrencilerin gözleri önünde olmaktadır. Cemil Bey'in karşılaştığı durum açıklık ile ifade edilebilmektedir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. **Öğretmenin etkinlikler esnasında vermek istediği mesajı öğrenciye güçlü ve etkili bir şekilde iletmesi öğretim sürecinde öncelikli olarak aşağıdakilerden hangisinin varlığını gerektirir?**

A) Soyut bilgilerin somutlaştırılmasını
B) İçeriğin kısa süre içinde sunulmasını
C) Sınıf yönetiminin etkili yürütülmesini
D) Etkinliklere öğrenci katılımının sağlanmasını
E) Öğretim sürecinde öğretmenin merkezde olmasını

2. Öğrenme-öğretme sürecinde ders sırasında bazı öğrencilerin, arkadaşlarının ve öğretmeninin ilgisini çekebilmek için zaman zaman konuyla ilgisi olmayan sorular sorduğu yoğun bir şekilde gözlemlenen bir durumdur.

Öğrenme-öğretme sürecinde öğretmenlerin bu tür davranışları ortadan kaldırmak amacıyla kullanmaları gereken en etkili yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

A) İşbirlikli öğrenmeye ağırlık vermek
B) Bu davranışları sergileyen öğrencileri sık sık uyarmak
C) Öğrenci merkezli öğretim yöntemleri kullanmak
D) Öğrencilerin sorularına kendilerinin yanıt bulmasını sağlamak
E) Öğrencilerin velileriyle görüşmek ve durumu onlarla paylaşmak

3. İlker Öğretmen, öğrenme-öğretme sürecinde sınıf içi ve sınıf dışı etkinlikleri planlarken öğrencilerinin etkinlikler esnasında ortaya çıkabilecek olumsuz davranışların neler olabileceğini düşünmekte ve bunları engellemeyi sağlayacak uygun davranışları planlama sürecine dahil etmektedir.

İlker Öğretmen'in bu uygulaması aşağıdaki sınıf yönetimi modellerinden hangisine uygun bir örnektir?

A) Tepkisel B) Gelişimsel C) Önlemsel
D) Geleneksel E) Bütünsel

4. Özgür Öğretmen, Türkiye'nin siyasi ve fiziki haritasını öğrencilerle birlikte incelerken iki öğrencisinin diğer öğrencilerin dikkatini dağıttıklarını fark eder.

Buna göre, Özgür Öğretmen'in istenmeyen davranışı önleme yollarının hangisinden yararlanması en etkili olur?

A) Görmezden gelme B) Uyarma
C) Göz teması kurma D) Öğrencilerle görüşme
E) Görev ve sorumluluk verme

YARGI YAYINEVİ

5. Can Öğretmen dersini bir power point sunusu üzerinden işlerken bir anda bir gök gürültüsü patlar ve elektrikler kesilir. Öğrencilerden Kiraz gök gürültüsünden korktuğu için ağlamaya başlar.

Can Öğretmen'in yaşadığı bu durum sınıf yönetimin yapısal özelliklerinden hangisiyle daha iyi açıklanır?

A) Ortak tarih B) Eş zamanlılık
C) Çok boyutluluk D) Tahmin edememe
E) Açıklık

6. Bir öğretmen tartışma tekniğinden yararlanmayı düşündüğü dersinde sınıf içi etkileşim düzeyinin de yüksek olmasını istemektedir.

Buna göre öğretmenin öğrenme öğretme sürecinde aşağıdaki oturma düzenlerinden hangisini kullanması daha uygun olur?

A) Çember düzeni B) Klasik düzen
C) Bireysel düzen D) Küme düzeni
E) U düzeni

7. **Aşağıdaki öğretmen davranışlarından hangisi öğretmende olması gereken objektif olma özelliklerinin göstergelerinden değildir?**

A) Değerlendirmelerde hatadan arınık olma ve öğrenciler arası ayırımcılık yapmama
B) Öğrencilere eşit davranma ve her öğrenciyi insan olarak kabul etme
C) Öğrencilerine karşı sabırlı ve hoşgörülü olma, onları küçük düşürmeme
D) Öğrencilere başarılarına göre davranma ve hak etmeyen öğrenciye iyi davranmama
E) Kendi ile barışık olma ve yapılan eleştirilerden rahatsız olmama

8. Bir sınıf öğretmeni, bir öğrencisini derse çok az katıldığını ve derste görüşlerini söylemeye çekindiğini fark etmiştir.

Buna göre öğretmenin öğrenciye yönelik geliştireceği davranışlardan hangisi en etkili olur?

A) Öğrenciyi rehberlik servisine göndermek
B) Öğrenciye davranışlarını görmezden gelmek
C) Öğrenciye soru sormak ve öğrencinin doğru cevaplarını pekiştirmek
D) Öğrencinin velisiyle görüşmek
E) Öğrenci ile birebir görüşmek ve derse katılımını istemek

9. **Etkili bir sınıf yönetimi ve iletişim süreci oluşturmak isteyen öğretmenlerin aşağıdaki davranışlardan hangisinden kaçınması gerekir?**

A) Betimleyici dil kullanma
B) Öğrencilerle göz temasında bulunma
C) Sınıf kurallarını öğrencilerle belirleme
D) Etkin dinleme becerilerini kullanma
E) Farklı algılanacak sözcükler kullanma

10. **Buna göre zamanı etkili kullanmak isteyen bir öğretmenin aşağıdakilerden hangisini yapmaması gerekir?**

A) Öğrencilere ödevlerini yönergeleriyle vermesi
B) Konu sunumunu kısa sürede gerçekleştirmesi
C) Etkin katılımı sağlamak için her öğrenciye soru sorması
D) Dersler arası ilişkileri akıcı bir şekilde kurması
E) Gerekli durumlarda öğrencilere dönütler vermesi

11. **Dersin başında öğrencilerinin derse karşı ilgisiz olduklarını gören bir öğretmen öğrencilerin, öğrenmeye istekli hale getirilmesi için aşağıdakilerden hangisini dikkate alması daha etkilidir?**

A) Ön bilgileri harekete geçirmesi, ön bilgi eksiklerini gidermesi
B) Öğrenme sürecini farklı araç gereçlerle desteklemesi
C) Amaca yönelik olarak öğrencileri güdülemesi
D) Etkili iletişim becerilerini kullanması
E) Farklı yöntem ve teknikler kullanması

12. Edip Öğretmen öğrencilerinin iletişim becerilerini geliştirmek, topluluk önünde kendini ve fikirlerini ifade edebilmesini sağlamak için etkinlikler düzenlemek istemektedir.

Buna göre Edip Öğretmen'in aşağıdaki oturma düzenlerinden seçmesi daha uygundur?

A) Karma düzen
B) Sıralı düzen
C) Bireysel düzen
D) Yarım daire düzeni
E) Küme düzeni

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Öğretmenin etkinlikler sırasında mesajını öğrenciye güçlü ve etkili bir şekilde iletebilmesi, sınıf yönetiminin etkili bir şekilde yürütülmesini gerektirir. Etkili sınıf yönetimi, öğretim sürecinde düzeni sağlamak, öğrencilerin dikkatini derse yönlendirmek ve öğrenme ortamını verimli hale getirmek için kritik bir öneme sahiptir. Öğretmen, sınıf yönetimini etkili bir şekilde gerçekleştirdiğinde, öğrencilerin dikkatini toplar, mesajını net bir şekilde iletebilir ve öğrenme sürecini daha etkili hale getirebilir. Örneğin, sınıfta düzenin sağlanmadığı bir ortamda, öğrencilerin dikkatleri dağılabilir ve öğretmenin mesajı etkili bir şekilde iletilemez.

CEVAP: C

2. Öğrenci merkezli öğretim yöntemleri kullanmak, öğrencilerin derse aktif katılımını sağlayarak dikkatlerini toplar ve ilgisiz davranışların azalmasına yardımcı olur. Öğrenci merkezli öğretim, öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif bir rol üstlenmesini, kendi öğrenmelerini keşfetmelerini ve sorumluluk almalarını teşvik eden bir yaklaşımdır. Bu yöntem, öğrencilerin ilgisini çekerek onları derse daha fazla dahil eder ve dikkatlerini dağıtacak davranışları en aza indirir. Örneğin, işbirlikli öğrenme, problem çözme veya proje tabanlı öğrenme gibi yöntemler, öğrencilerin enerjilerini ve dikkatlerini yapıcı bir şekilde yönlendirmelerine olanak tanır.

CEVAP: C

3. Öğretmenin, etkinlikler sırasında ortaya çıkabilecek olumsuz davranışları önceden tahmin ederek bunları engellemeye yönelik planlamalar yapması, önlemsel sınıf yönetimi modeli ile ilişkilidir. Önlemsel model, sınıf yönetiminde istenmeyen davranışların ortaya çıkmasını önlemek için önceden planlama yapmayı ve uygun ortam düzenlemeleri oluşturmayı esas alır. Bu model, sorunları oluşmadan önce tahmin ederek gerekli önlemleri almayı ve böylece tepkisel müdahalelere olan ihtiyacı azaltmayı hedefler.

CEVAP: C

4. İstenmeyen davranış sergileyen öğrencilere görev ve sorumluluk verme, onların dikkatini olumlu bir şekilde yönlendirmek ve davranışlarını kontrol altına almak için etkili bir yöntemdir. Görev ve sorumluluk verme, öğrencilerin enerjilerini ve dikkatlerini yapıcı bir şekilde yönlendirmek için kullanılan bir stratejidir. Öğretmen, dikkat dağıtan öğrencileri harita inceleme sürecine aktif olarak dahil ederek, örneğin harita üzerinde belirli bir bölgeyi göstermelerini veya açıklamalar yapmalarını isteyebilir. Bu, öğrencilerin derse katılımını artırır ve istenmeyen davranışların azalmasını sağlar.

CEVAP: E

5. Can Öğretmen'in ders sırasında yaşadığı elektrik kesintisi ve gök gürültüsü gibi beklenmedik olaylar, sınıf yönetiminin tahmin edememe özelliğiyle açıklanır. Tahmin edememe, sınıf ortamında öğretmenin kontrolü dışında gelişen ve önceden öngörülmesi zor olan olayları ifade eder. Gök gürültüsü ve elektrik kesintisi gibi durumlar, öğretim sürecini kesintiye uğratabilir ve öğrencilerin duygusal tepkilerine (örneğin, Kiraz'ın korkup ağlaması) yol açabilir. Bu tür olaylar, öğretmenin anlık kararlar almasını ve durumu yönetmesini gerektirir.

CEVAP: D

6. U düzeni, sınıf içi etkileşimi artırmak ve tartışma tekniğini desteklemek için en uygun oturma düzenlerinden biridir. U düzeni, öğrencilerin birbirlerini görebileceği şekilde masaların veya sıraların U şeklinde yerleştirilmesiyle oluşturulur. Bu düzen, öğrenciler arasında göz teması ve etkileşimi kolaylaştırır, aynı zamanda öğretmenin sınıfın ortasında hareket ederek tartışmayı yönlendirmesine olanak tanır. Tartışma temelli derslerde, öğrencilerin birbirleriyle fikir alışverişinde bulunması ve öğretmenin tartışmayı kolayca yönetebilmesi için bu düzen oldukça etkilidir.

CEVAP: E

7. "Öğrencilere başarılarına göre davranma ve hak etmeyen öğrenciye iyi davranmama" ifadesi, öğretmende olması gereken objektiflik özellikleriyle çelişmektedir. Objektiflik, öğretmenin tüm öğrencilerine eşit ve adil bir şekilde yaklaşmasını, kişisel önyargılardan uzak durmasını ve değerlendirmelerinde tarafsız olmasını gerektirir. Öğrencilerin başarılarına göre farklı muamele yapmak veya "hak etmeyen öğrenciye iyi davranmamak" gibi bir tutum, öğretmenin tarafsızlık ve eşitlik ilkelerine aykırıdır. Bu tür bir davranış, öğrenciler arasında ayrımcılığa yol açabilir ve eğitim ortamında güven duygusunu zedeleyebilir.

CEVAP: D

8. Öğrenciye soru sormak ve doğru cevaplarını pekiştirmek, öğrencinin derse katılımını artırmak ve kendine olan güvenini geliştirmek için etkili bir yöntemdir. Doğru cevapları pekiştirme, öğrencinin olumlu davranışlarını ödüllendirerek bu davranışların tekrarlanmasını teşvik eder. Çekingen bir öğrenciye uygun sorular sormak ve verdiği doğru cevapları takdir etmek, öğrencinin kendini değerli hissetmesini sağlar ve derse katılımını artırır. Örneğin, öğretmen öğrencinin kolayca yanıtlayabileceği bir soru sorarak onun başarı hissini yaşamasına olanak tanıyabilir. Bu, öğrencinin derse daha aktif katılmasını teşvik eder.

CEVAP: C

9. Farklı algılanacak sözcükler kullanma, etkili bir sınıf yönetimi ve iletişim sürecini olumsuz etkileyebilir ve yanlış anlamalara yol açabilir. Etkili bir sınıf yönetimi ve iletişim sürecinde, öğretmenin kullandığı dilin açık, anlaşılır ve öğrenciler tarafından doğru şekilde algılanabilir olması önemlidir. Farklı algılanabilecek ya da yanlış anlamalara yol açabilecek sözcükler, öğrencilerle iletişimde kopukluklara neden olabilir ve sınıf ortamında güveni zedeleyebilir. Bu durum, öğrencilerin motivasyonunu ve derse katılımını olumsuz etkileyebilir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

10. Etkin katılımı sağlamak için her öğrenciye soru sormak, zamanı etkili kullanmayı zorlaştırabilir ve ders süresinin verimsiz bir şekilde uzamasına neden olabilir. Zamanı etkili kullanmak, öğretmenin ders süresini planlı ve verimli bir şekilde yönetmesini gerektirir. Her öğrenciye soru sormak, özellikle kalabalık sınıflarda, dersin akışını yavaşlatabilir ve diğer önemli etkinlikler için zamanın azalmasına yol açabilir. Bunun yerine, öğretmen belirli öğrencilere odaklanarak veya grup çalışmaları gibi yöntemlerle katılımı teşvik edebilir.

CEVAP: C

11. Öğrencilerin öğrenmeye istekli hale getirilmesi için amaca yönelik olarak güdülenmeleri, onların derse karşı ilgisini artırmak ve motivasyonlarını yükseltmek açısından en etkili yöntemdir. Güdüleme, öğrencilerin öğrenme sürecine katılımını artırmak için onların ilgisini çekmek ve öğrenme amacını anlamalarını sağlamak anlamına gelir. Öğretmen, dersin başında öğrencilerin neden bu konuyu öğrenmeleri gerektiğini açıklayarak, konunun günlük yaşamla bağlantısını kurarak veya merak uyandırıcı bir soru sorarak öğrencileri motive edebilir.

CEVAP: C

12. Yarım daire düzeni, öğrencilerin birbirlerini görebileceği ve topluluk önünde kendini ifade etme etkinlikleri için uygun bir ortam sağlayan bir oturma düzenidir. Yarım daire düzeni, öğrencilerin hem öğretmeni hem de birbirlerini rahatça görebileceği bir düzen oluşturur. Bu düzen, iletişim becerilerini geliştirmek ve topluluk önünde konuşma etkinlikleri yapmak için idealdir. Öğrenciler, bu düzen sayesinde birbirleriyle daha kolay etkileşim kurabilir ve kendilerini ifade ederken daha rahat hissedebilirler.

CEVAP: D

1. Nilüfer Öğretmen sınıf yönetimi sürecinde öğrencilerinin bilişsel, duyuşsal ve fiziksel tüm gelişim düzeyleri dikkate alırken uygulanan etkinliklerle öğrencilerinin olumlu davranışları kazanmaları istemektedir. Etkinlikler esnasında olumsuz davranışlarla karşılaşılmaması için buna neden olabilecek durumları belirlemiştir ve istenmeyen davranışlar gerçekleştiğinde bu davranışı sergileyen öğrencisi ceza almaktadır.

Buna göre Nilüfer Öğretmen'in aşağıdaki süreci hangi sınıf yönetimi yaklaşımına göre düzenlendiği söylenebilir?

A) Gelişimsel B) Bütünsel C) Önlemsel
D) Tepkisel E) Geleneksel

2. Her öğretim kademesinde hatta aynı öğretim kademesinde farklı sınıf düzeylerinde sınıf yönetimi anlayışının aynı olması beklenemez. Çünkü her yaş dönemi öğrencilerin farklı zihinsel, fiziksel ve psikososyal özelliklere sahip olduğu benimsenmeli ve sınıf yönetimi süreci buna göre düzenlenmelidir.

Buna göre, sınıf yönetimi yaklaşımları benimsenirken aşağıdaki yaklaşımlardan hangisi öncelikle dikkate alınmalıdır?

A) Tepkisel B) Önlemsel C) Gelişimsel
D) Bütünsel E) Geleneksel

3. Sınıf yönetiminde öğretmen, öğrencilerin davranış sorunlarını ortadan kaldırmak ve öğretme ve öğrenme çevresinin yaratılması ve sürdürülmesi için gerekli olan hazırlıkları yaparak uygulamalı ve sürdürebilmelidir.

Buna göre, bir öğretmen aşağıdaki sınıf yönetimi boyutlarından hangisini öncelikle dikkate almalıdır?

A) Çok boyutluluk B) Açıklık
C) Eş zamanlılık D) Ortak tarih
E) Süreklilik

4. Bilal Öğretmen, öğrenme-öğretme sürecinde yaptırdığı etkinliklere öğrencilerinden bazılarının etkinliğe yeterince katılmadığını gözlemlemiştir.

Bu durumda Bilal Öğretmen, aşağıdaki etkinliklerden hangisine öncelikle yer vermelidir?

A) Öğrenci velileriyle görüşme yapma
B) Öğrenme sürecinde kullandığı yöntemi ve tekniği değiştirme
C) Derse katılmayan öğrencilerle sınıf dışında görüşme
D) Okul idaresinden ve rehberlik servisinden destek alma
E) Derse katılmayan öğrencileri görmezden gelme

5. Feride Öğretmen varlıkların hareket özellikleri konusunu işlemeye başlamadan önce derste öğrenilecek bilgilere nerelerde ihtiyaç duyulabileceğini ve bu bilgilerin nerede işe yarayacağını söyleyerek derse başlamıştır.

Buna göre Feride Öğretmen'in davranışı dersin işleniş basamaklarından hangisine uygundur?

A) Gözden geçirme B) Hedefte haberdar etme
C) Dikkat çekme D) Derse geçiş
E) Güdüleme

6. Ali Öğretmen, öğrencilerinin kurallara uymasını ve bu yolla sosyal çevreyi anlamasını amaç edinmekte ve bu amaç doğrultusunda planlama sürecinde gelenek ve göreneklerle ilgili temalara yer vermektedir.

Ali Öğretmen'in belirtilen özellikleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangi liderlik türü öne çıkmaktadır?

A) Otokratik B) Demokratik C) Etik
D) Vizyoner E) Kültürel

YARGI YAYINEVİ

7. Umut Öğretmen, yeni tayin olduğu okuldaki ilk dersinde sınıfta dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu bulunan bir öğrencisinin bulunduğunu gözlemlemiştir.

Buna göre, Umut Öğretmen'in aşağıdaki önlemlerden hangisini alması daha uygun olur?

A) Bu öğrencilere yapılacak işler listesi vermek ve takip etmek
B) Bu öğrencilerle görüşmesi için okul psikolojik danışmanına sevk etmek
C) Bu öğrencileri öğretmen masasına yakın oturtmak ve sürekli kontrol etmek
D) Bu öğrencileri gözlemlemek ve sonuçları rapor etmek
E) Bu öğrencilere verilecek görevleri küçük parçalara ayırmak ve takip etmek

8. Adem Öğretmen alanıyla ilgili gelişmeleri yakından takip eden, MEB bünyesinde açılan her türlü hizmetçi eğitim faaliyetlerine katılan ve ilgi alanlarına göre çeşitli kurslardan yararlanan bir öğretmendir. Adem Öğretmen faydalandığı eğitimlerden edindiği bilgileri öğretmen arkadaşlarıyla paylaşmakta ve bu deneyimleri öğretme öğrenme süreçlerinde öğrencilerine de yansıtmaktadır.

Buna göre Adem Öğretmen'in aşağıdaki liderlik türlerinden hangisine sahip olduğu söylenebilir?

A) Otakratik B) Dönüşümcü C) Etik
D) Kültürel E) Demokratik

9. **Aşağıdakilerden hangisi sınıf kurallarının etkili olabilmesi için sınıf kuralların sahip olması gereken özelliklerden biri <u>değildir</u>?**

A) Kurallar, açık, net ve anlaşılır şekilde ifade edilmelidir.
B) Kurallar belirlenirken ve uygulanırken sorumluluk öğrencilerle birlikte paylaşılmalıdır.
C) Kurallar öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini destekleyici nitelikte olmalıdır.
D) Kurallar oluşturulurken nelerin yasak olduğu kesin ifadelerle belirtilmelidir.
E) Kurallar sınıfta etkili öğretimi sağlamaya uygun olmalıdır.

YARGI YAYINEVİ

10. Seren Öğretmen'in öğrencilerin hiçbir zaman boş bırakılmamasının, mutlaka meşgul olacağı etkinliklere yönlendirilmesinin sınıf yönetimini kolaylaştırmanın yolu olarak görmektedir. Bu nedenle Seren Öğretmen'in sınıfında aynı anda resim yapan, kitap okuyan, yazı yazan veya çalışma yaprağıyla ilgilenen öğrenciler bulunmaktadır.

Buna göre, Seren Öğretmen'in sınıf yönetimi sürecinde sınıf yapısının hangi özelliğini ön planda tuttuğu söylenebilir?

A) Öngörememe B) Ortak tarih
C) Çok boyutluluk D) Açıklık
E) Eş zamanlılık

11. Ayşegül Öğretmen, sınıfını önceden belirlenmiş kurallarla yöneten ve kurallara uyanlara ödül, uymayanlara ise ceza vererek; sınıfında istenmeyen davranışların oluşmasının önüne geçmektir.

Buna göre, Ayşegül Öğretmen'in benimsediği sınıf yönetimi yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Önlemsel B) Bütünsel C) Gelişimsel
D) Tepkisel E) Geleneksel

12. Gül Öğretmen, öğrenme öğretme ortamındaki uygulamalarını sürekli sorgulayan ve bu uygulamalarla sonuçları arasındaki ilişkileri kendi amaçları açısından değerlendiren bir öğretmendir.

Buna göre, Gül Öğretmen'in bu tutumu aşağıdaki yeterlik alanlarından hangisinde daha gelişmiş olduğunu gösterir?

A) Mesleki standartlar B) Alan bilgisi
C) Etik standartlar D) Üst düzey okur yazarlık
E) Kültürel standartlar

ÇÖZÜMLER

1. Sınıf yönetiminde öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve fiziksel gelişim düzeylerini dikkate alması, olumsuz davranışları önlemek için önlemler alması ve gerektiğinde tepkisel yöntemlere başvurması, bütünsel sınıf yönetimi yaklaşımını yansıtmaktadır. Bütünsel yaklaşım, sınıf yönetiminde farklı modellerin (gelişimsel, önlemsel ve tepkisel) bir arada kullanıldığı, duruma ve ihtiyaca göre esnek bir şekilde uygulandığı bir modeldir. Bu yaklaşımda, öğrencilerin gelişim düzeyleri dikkate alınır, istenmeyen davranışların nedenleri belirlenir ve bu davranışların önlenmesi için uygun ortam hazırlanır. Ancak, olumsuz davranışlar devam ederse tepkisel yöntemler de devreye sokulabilir.

CEVAP: B

2. Sınıf yönetimi sürecinde öğrencilerin zihinsel, fiziksel ve psikososyal özelliklerinin dikkate alınması, gelişimsel sınıf yönetimi yaklaşımını öncelikli hale getirir. Gelişimsel yaklaşım, öğrencilerin yaş dönemlerine ve gelişim düzeylerine uygun düzenlemeler yapmayı esas alır. Bu yaklaşımda, sınıf yönetimi süreci öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve fiziksel gelişim özelliklerine göre planlanır. Örneğin, küçük yaş gruplarında somut materyallerle çalışmak veya ergenlik dönemindeki öğrenciler için daha fazla bireysel sorumluluk vermek, gelişimsel yaklaşımın bir parçasıdır.

CEVAP: C

3. Sınıf yönetiminde eş zamanlılık, öğretmenin sınıfta aynı anda birden fazla durumu yönetebilme becerisini ifade eder ve bu, öğretme-öğrenme çevresinin etkili bir şekilde sürdürülmesi için kritik bir öneme sahiptir. Eş zamanlılık, sınıf ortamında öğretmenin birden fazla olay veya durumu aynı anda fark etmesi ve yönetmesi anlamına gelir. Örneğin, öğretmen bir yandan ders anlatırken diğer yandan öğrencilerin dikkatini izleyebilir, istenmeyen davranışları fark edebilir ve gerektiğinde müdahale edebilir. Bu beceri, sınıf düzeninin korunması ve öğrenme ortamının sürdürülebilirliği açısından temel bir gerekliliktir.

CEVAP: C

4. Öğrenme sürecinde kullanılan yöntemi ve tekniği değiştirme, öğrencilerin etkinliklere katılımını artırmak için en etkili ve öncelikli yaklaşımdır. Öğrencilerin etkinliklere katılımını sağlamak için öğretim yöntem ve tekniklerinin çeşitlendirilmesi, farklı öğrenme stillerine hitap eden bir öğrenme ortamı oluşturur. Her öğrencinin öğrenme tarzı ve ilgisi farklıdır; bu nedenle, Bilal Öğretmen, öğrencilerin ilgisini çekecek ve onları aktif katılıma teşvik edecek yöntemler (örneğin, işbirlikli öğrenme, problem çözme, drama veya oyun temelli öğrenme) kullanabilir. Bu tür değişiklikler, öğrencilerin derse olan ilgisini artırabilir ve katılımı teşvik edebilir.

CEVAP: B

5. Feride Öğretmen'in, derste öğrenilecek bilgilerin nerelerde işe yarayacağını ve bu bilgilere nerelerde ihtiyaç duyulabileceğini açıklaması, öğrencileri öğrenmeye motive etmeye yönelik bir davranıştır ve güdüleme basamağına uygundur. Güdüleme, öğrencilerin öğrenme sürecine ilgi ve istekle katılmalarını sağlamak için yapılan etkinlikleri içerir. Öğretmenin, konunun günlük yaşamla bağlantısını kurarak öğrencilerin öğrenmeye olan ilgisini artırması, onların derse daha aktif katılım göstermelerine yardımcı olur.

CEVAP: E

6. Kültürel liderlik, bir topluluk veya organizasyonda mevcut kültürü korumak, geliştirmek ve yeni nesillere aktarmak üzerine odaklanır. Kültürel liderler, değerler, normlar, gelenekler ve görenekler üzerinden hareket ederek toplumsal kimliğin sürekliliğini sağlamayı amaçlar. Ali Öğretmen'in, öğrencilerinin sosyal çevreyi anlaması ve kurallara uyması için gelenek ve göreneklere yer vermesi, bu liderlik türünün temel özelliklerini taşımaktadır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

7. Görevleri küçük parçalara ayırma, DEHB olan öğrencilerin dikkatlerini daha iyi odaklamalarını ve görevleri tamamlamalarını sağlar. Bu yöntem, öğrencilerin uzun ve karmaşık görevler karşısında yaşadıkları kaygıyı azaltır ve başarı hissi yaşamalarına yardımcı olur. Örneğin, bir projeyi adım adım bölerek her adımın tamamlanmasını takip etmek, öğrencinin motivasyonunu artırır ve süreci daha yönetilebilir hale getirir.

CEVAP: E

8. Bir öğretmenin alanındaki gelişmeleri takip etmesi, hizmet içi eğitimlere katılması, edindiği bilgileri meslektaşlarıyla paylaşması ve bu deneyimleri öğrencilerine yansıtması, dönüşümcü liderlik özelliklerini yansıtmaktadır. Dönüşümcü liderlik, bireylerin ve grupların potansiyellerini açığa çıkarmayı, onları motive etmeyi ve yenilikçi düşünceyi teşvik etmeyi amaçlayan bir liderlik tarzıdır. Bir öğretmenin sürekli kendini geliştirmesi, öğrendiklerini paylaşarak meslektaşlarını ve öğrencilerini olumlu yönde etkilemesi, dönüşümcü liderliğin temel özelliklerinden olan ilham verme, iş birliğini teşvik etme ve kişisel gelişime önem verme unsurlarını taşımaktadır. Bu liderlik türü, hem bireysel hem de kurumsal düzeyde değişim ve gelişim yaratmayı hedefler.

CEVAP: B

9. Kurallar oluşturulurken nelerin yasak olduğu kesin ifadelerle belirtilmelidir ifadesi, sınıf kurallarının etkili olabilmesi için gerekli bir özellik değildir. Aksine, kuralların olumlu bir dille ifade edilmesi daha etkili sonuçlar doğurur. Etkili sınıf kuralları, öğrencilerin davranışlarını yönlendirmek ve sınıf ortamında düzeni sağlamak için açık, net ve anlaşılır bir şekilde ifade edilmelidir. Ancak, kuralların "yasak" veya "kesin" ifadelerle belirtilmesi, öğrencilerde olumsuz bir algı yaratabilir ve kurallara uyumu zorlaştırabilir. Bunun yerine, olumlu ifadeler kullanılarak öğrencilerin istenen davranışlara yönlendirilmesi daha etkili bir yaklaşımdır

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

10. Çok boyutluluk, sınıf ortamında aynı anda birden fazla etkinliğin gerçekleşmesi ve öğretmenin bu etkinlikleri yönetme becerisini ifade eder. Seren Öğretmen, öğrencilerin resim yapma, kitap okuma, yazı yazma gibi farklı etkinliklerle meşgul olmasını sağlayarak sınıfın çok boyutlu yapısını etkili bir şekilde yönetmektedir. Bu yaklaşım, öğrencilerin dikkatlerini olumlu bir şekilde yönlendirmelerine ve sınıf düzeninin korunmasına yardımcı olur.

CEVAP: C

11. Tepkisel yaklaşım, sınıfta istenmeyen bir davranış ortaya çıktığında öğretmenin buna hemen tepki vermesi ve düzeni sağlamak için ödül-ceza yöntemlerini kullanması esasına dayanır. Bu modelde, öğretmen genellikle bireysel davranışlara odaklanır ve sınıf düzenini sağlamak için sonuç-tepki ilişkisini kullanır. Ayşegül Öğretmen'in, kurallara uymayanlara ceza vererek istenmeyen davranışları engellemeye çalışması, bu yaklaşımın temel özelliklerini taşımaktadır.

CEVAP: D

12. Mesleki standartlar, öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini geliştirmek, öğretim süreçlerini etkili bir şekilde planlamak, uygulamak ve değerlendirmek için belirlenen kriterlerdir. Gül Öğretmen'in, öğrenme-öğretme ortamındaki uygulamalarını sorgulaması ve bu uygulamaların sonuçlarını değerlendirmesi, mesleki standartlara uygun bir öğretim süreci yürütme çabasını yansıtır. Bu tutum, öğretmenin sürekli gelişim ve öz değerlendirme yapma becerisini de içerir.

CEVAP: [illegible]

AGS

EĞİTİM BİLİMLERİ VE
TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİ

yargı yayınevi

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Program Okuryazarlığı

1. **Aşağıdakilerden hangisi kazanılmış yaşantıya örnektir?**

A) Tufan ile Umut yürüyorlar.
B) Gökçer sabah voleybol maçı izledi.
C) Erman'ın arabası Aydın'a varmış.
D) Derya çizim yapanlara bakıyor.
E) Suzan İngilizce çeviri yapıyor.

2. Eğitimle ilgili alanyazında, eğitimin formal, informal ve sargın olarak tanımlandığı görülebilmektedir. Bu sınıflamayı kabul eden akademisyenler sargın eğitim kavramını, kişinin formal bir eğitim almadan, kendiliğinden gerçekleşen eğitim sonucunda ekonomik bir getiri elde etmesi olarak kabul etmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sargın eğitime uygun bir örnek olur?

A) Bir öğrencinin arkadaşlarından küfür etmeyi öğrenmesi
B) Bir çırağın mesleki eğitim merkezinde saç tıraşı öğrenmesi
C) Basketbol kursuna giden bir çocuğun bazı hareketleri yapmaya başlaması
D) Bir annenin oğluna yemek yapmayı öğretmesi
E) Kazak örmeyi bilen birinin bu işten para kazanması

3. Öğrencilerin okul dışında kötü, okulda ise iyi şeyler öğrendiklerini söylemek hatalı bir genelleme olur. Bir çocuk okul dışında yardımlaşmayı, büyüklere saygıyı öğrenebileceği gibi okulda kopya çekmeyi, yalan söylemeyi öğrenebilir.

Bu durum aşağıdaki eğitim türlerinden hangisi ile açıklanabilir?

A) Formal B) Sargın C) İnformal
D) Yaygın E) Halk

4. **Aşağıdakilerden hangisi yaşantı ürünü kalıcı izli davranış değişikliğine bir örnek <u>oluşturmaz</u>?**

A) Bir çocuğun her sabah dişlerini fırçalaması
B) Kedi gören bir çocuğun korkarak kaçması
C) Aniden önüne çıkan köpeği gören birinin irkilmesi
D) Güneş'ten rahatsız olan birinin perdeyi çekmesi
E) Başı ağrıyan birinin ağrı kesici ilaç alması

5. **Eğitimle ilgili;**

I. İnsanları belli amaçlara göre yetiştirme sürecidir.
II. Toplumun üretmiş olduğu maddi ve manevi değerler bütünüdür.
III. Davranış değiştirme sürecidir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

6. **Formal eğitimle ilgili;**

I. Planlı ve programlı gerçekleşir.
II. İstendik ve istenmedik davranışların tamamına dayalı öğrenmeleri içerir.
III. Belirli hedefleri gerçekleştirmeye dönüktür.

ifadelerinden hangileri <u>yanlıştır</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

YARGI YAYINEVİ

7. – Eğitimin kalkınmaya katkı sağlaması
– Eğitimin bireylerin bir meslek edinmesini sağlaması

Yukarıda verilen ifadeler eğitimin hangi işleviyle daha çok ilişkilidir?

A) Bireysel B) Toplumsal C) Ekonomik
D) Gizil E) Siyasi

8. **Aşağıda verilenlerden hangisi eğitimin temel özelliklerinden biri değildir?**

A) Belli bir süreç gerektirmesi
B) Davranış değişikliğini hedeflemesi
C) Bireyin kendi yaşantılarıyla gerçekleşmesi
D) Bireysel farklılıkları ortadan kaldırması
E) Bireyin toplumsallaşmasına katkı sağlaması

9. Aşağıda iki farklı eğitim türüne ait bilgiler verilmiştir.

I. Bireylerin meslekleri ile ilgili bilgi, deneyim ve görgülerini artırmayı amaçlar, değişik ilgi ve gereksinimleri karşılamaya yönelik olarak formal yollarla gerçekleştirilir.
II. Bireyin yaşam içerisinde kendi kendine gerçekleştirdiği öğrenme faaliyetlerine vurgu yapar. Bu sayede ekonomik kazanç sağlanır.

Yukarıda verilen açıklamaların karşılık geldiği eğitim türleri aşağıdakilerden hangisinde sırayla verilmiştir?

A) Sargın - Örgün B) Yaygın - Sargın
C) Yaygın - Örgün D) Sargın - Yaygın
E) Örgün – Sargın

10. Bir bankada çalışan Hande Hanım, gişedeki teknik işlemleri kolaylıkla yapabilmekte ancak müşterilerle iletişim kurmakta zorlanmaktadır. Bu doğrultuda, bir kursa gitmiş ve bunun sonucunda insanlarla daha iyi iletişim kurmaya başlamıştır.

Bu durum aşağıdaki eğitim türlerinden hangisine örnek olarak verilebilir?

A) Hizmet içi B) Halk C) İnformal
D) Örgün E) Sargın

11. **Okullarda verilen matematik dersi hangi eğitim türlerinden hangisine örnektir?**

A) İhmal edilen B) Formal C) İnformal
D) Yaygın E) Hizmet içi

12. **İlkokul öğrencisi Arif'in Türk Halk Müziği'ne ilgi duyarak bağlama kursuna başlaması hangi eğitim türüne örnektir?**

A) Örgün B) İnformal C) Hizmet öncesi
D) Hizmet içi E) Halk

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. **Yaşantı** → Bireylerin çevresiyle girdiği etkileşimlerin tamamıdır.

Yaşanılmış yaşantı
- Yaşanılan tüm yaşantılardır.
- Öğrenmeyle sonuçlanmaz.
- Davranış değişikliği oluşmamıştır.

Kazanılmış yaşantı
- Öğrenmeyle sonuçlanır.
- Davranış değişikliği oluşmuştur.

Verilen bilgiler doğrultusunda Suzan'ın İngilizce çevriri yapması kazanılmış yaşantıya örnektir. Sorumuzun doğru yanıtı E seçeneğidir.

CEVAP: E

2.

EĞİTİM

Formal
- Planlı ve programlıdır.
- Ulaşılacak hedefler önceden bellidir.
- Profesyonel kişiler tarafından verilir.
- Olumlu davranış kazandırılır.

İnformal
- Doğal ortamda kendiliğinden gerçekleşir.
- Gelişigüzeldir.
- Plansız ve programsız gerçekleşir.
- Olumlu veya olumsuz davranış kazandırabilir.

Sargın
- Bireyin kendi çabasıyla edindiği öğrenmeler aracılığıyla maddi kazanç elde etmesini temele alır.

Verilen bilgiler doğrultusunda kazak örmeyi bilen birinin bu işten para kazanması örneği sargın eğitim kapsamında yer alır. Sorumuzun doğru yanıtı E seçeneğidir.

CEVAP: E

3.

EĞİTİM

Formal
- Planlı ve programlıdır.
- Ulaşılacak hedefler önceden bellidir.
- Profesyonel kişiler tarafından verilir.
- Olumlu davranış kazandırır.

İnformal
- Doğal ortamda kendiliğinden gerçekleşir.
- Gelişigüzeldir.
- Plansız ve programsız gerçekleşir.
- Olumlu veya olumsuz davranış kazandırabilir.

Sargın
- Bireyin kendi çabasıyla edindiği öğrenmeler aracılığıyla maddi kazanç elde etmesini temele alır.

Örgün
- Aşamalıdır.
- Kademelidir.
- Belirli bir yaş grubuna yöneliktir.

Yaygın
- Aşamalı ve kademeli değildir.
- Herkese açıktır.
- Belirli bir yaş grubu yoktur.

Halk Eğitimi

Hizmet İçi Eğitim

Verilen bilgiler doğrultusunda öğrencilerin okul dışında olumlu veya olumsuz davranışlar kazanması informal eğitime örnektir. Sorumuzun doğru yanıtı C seçeneğidir.

CEVAP: C

4. Davranışlar; doğuştan getirilen, geçici ve sonradan kazanılan olmak üzere üç başlık altında ele alınır. Doğuştan getirilen davranışlar; refleks ve içgüdüler aracılığıyla ortaya çıkar. Aniden önüne çıkan köpeği gören birinin irkilmesi doğuştan getirilen refleks örneğidir ve kalıcı iz içermez.

Sorumuzun doğru yanıtı C seçeneğidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

5. Eğitim; bireyin kendi yaşantısı yoluyla, davranışlarında kasıtlı ve istendik yönde davranış değişikliği meydana getirme sürecidir. İnsanları belli amaçlara göre yetiştirmeyi ve davranış değişikliği oluşturmayı hedefler. Toplumun üretmiş olduğu maddi ve manevi değerler bütünü kültüre yönelik bir ifadedir. Verilen bilgiler doğrultusunda I ve III. öncüller doğru, II. öncül yanlıştır. Sorumuzun doğru yanıtı D seçeneğidir.

CEVAP: D

6.

FORMAL EĞİTİM	İNFORMAL EĞİTİM
Planlı ve programlıdır.	Doğal ortamda kendiliğinden gerçekleşir.
Eğitimin kurumsallaşmış boyutudur.	Plansız ve programsızdır.
Ulaşılacak hedefler önceden bellidir.	Gelişigüzeldir.
Profesyonel bireyler tarafından verilir.	Olumsuz davranış kazandırabilir.
Olumlu davranışlar kazandırır.	Yer, mekan ve zamandan bağımsızdır.
Yer ve zaman önceden bellidir.	Gözlem ve taklit yoluyla gerçekleşir.

Sorumuzun doğru yanıtı B seçeneğidir.

CEVAP: B

7. Eğitimin ekonomik işlevi: Eğitim yalnızca sosyal değişimin bir aracı değil, aynı zamanda ulusal kalkınma için bir yatırımdır. Sanayinin ihtiyaç duyduğu elemanları yetiştirmek ve dolayısıyla üretimin gücünü ve verimliliği arttırarak ekonomik anlamda gelişmeyi ve kalkınmayı sağlamak, eğitimin ekonomik işlevleri arasındadır. Ayrıca eğitim yoluyla tüketicilerin bilinçli olması sağlanarak bir diğer ekonomik işlev de gerçekleştirilmiş olunur. Sorumuzun doğru yanıtı C seçeneğidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

8. Eğitim; Bireyin kendi yaşantısı yoluyla, davranışlarında kasıtlı ve istendik yönde davranış değişikliği meydana getirme sürecidir. Bireysel farklılıkları ortadan kaldırmaya yönelik bir özelliği bulunmamaktadır. Sorumuzun doğru yanıtı D seçeneğidir.

CEVAP: D

9.

Verilen bilgiler doğrultusunda; bireylerin meslekleri ile ilgili bilgi, deneyim ve görgülerini artırmayı amaçlayan; değişik ilgi ve gereksinimlerini karşılamaya yönelik olarak formal yollarla gerçekleştirilen yaygın eğitim, bireyin yaşam içerisinde kendi kendine gerçekleştirdiği öğrenme faaliyetleri sonucunda ekonomik kazanç sağlaması sargın eğitime örnektir. Sorumuzun doğru yanıtı B seçeneğidir.

CEVAP: B

10.

EĞİTİM

Formal
- Planlı ve programlıdır.
- Ulaşılacak hedefler önceden bellidir.
- Profesyonel kişiler tarafından verilir.
- Olumlu davranış kazandırır.

İnformal
- Doğal ortamda kendiliğinden gerçekleşir.
- Gelişigüzeldir.
- Plansız ve programsız gerçekleşir.
- Olumlu veya olumsuz davranış kazandırabilir.

Sargın
- Bireyin kendi çabasıyla edindiği öğrenmeler aracılığıyla maddi kazanç elde etmesini temele alır.

Örgün
- Aşamalıdır.
- Kademelidir.
- Belirli bir yaş grubuna yöneliktir.

Yaygın
- Aşamalı ve kademeli değildir.
- Herkese açıktır.
- Belirli bir yaş grubu yoktur.

Halk Eğitimi
- Bireylerin kendi ilgi, ihtiyaç ve isteklerine göre çeşitli amaçlar için aldıkları eğitim türüdür.

Hizmet İçi Eğitim
- Bireylerin çalıştıkları kurum tarafından verilen verimliliğini artırmayı hedefleyen eğitim türüdür.

Verilen bilgiler doğrultusunda Hande Hanım'ın kendi talebi ile kurs alması halk eğitimine örnektir. Sorumuzun doğru yanıtı B seçeneğidir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

11.

FORMAL EĞİTİM
Planlı ve programlı gerçekleşir.
Eğitimin kurumsallaştırılmış halidir.
Ulaşılacak hedefler önceden bellidir.
Profesyonel kişiler tarafından gerçekleştirilir.
Olumlu davranışlar kazandırır.
Yeri ve zamanı önceden bellidir.

Verilen bilgiler doğrultusunda okulda verilen matematik dersi formal eğitime örnektir. Sorumuzun doğru yanıtı B seçeneğidir.

CEVAP: B

12.

Yaygın Eğitim
- Genellikle aşamalılık söz konusu değildir.
- Herkese açıktır.
- Yaş grubu şartı yoktur.

Halk Eğitimi
- Bireylerin kendi ilgi, ihtiyaç ve isteklerine göre çeşitli amaçlar için aldıkları eğitim türüdür.

Hizmet İçi Eğitim
- Bireylerin çalıştıkları kurum tarafından verilen verimliliğini artırmayı hedefleyen eğitim türüdür.

Verilen bilgiler doğrultusunda Arif'in Türk Halk Müziği'ne ilgi duyarak kendi isteğiyle bağlama kursuna kayıt yaptırması halk eğitimine örnektir. Sorumuzun doğru yanıtı E seçeneğidir.

CEVAP: E

1. **Bir çocuğun namaz kılmayı arkadaşından öğrenmesi hangi eğitim türüne örnektir?**

A) Formal B) İnformal C) Yaygın
D) Hizmet içi E) Halk

2. Bir ilçe millî eğitim müdürü öğretmenlere şu ifadelerle seslenmiştir.

"Sayın öğretmenlerimiz, okullarımızda açmış olduğumuz destekleme ve yetiştirme kurslarını sadece öğretim amaçlı düşünmeyiniz. Bu kurslar çocuklarımızı yalnızca zihinsel açıdan geliştirmekle kalmayıp kaynaşmalarını, tanışmalarını, yeni arkadaşlıklar kurmalarını da sağlayacaktır."

Bu ilçe millî eğitim müdürü eğitimin hangi işlevine vurgu yapmaktadır?

A) Bireysel B) Ekonomik C) Sosyal
D) Kültürel E) Felsefi

3. **Yeni atanan öğretmenlere yönetmelik, iletişim, mevzuat gibi konularda bilgi verme amacıyla yapılan seminerler hangi eğitim türüne örnektir?**

A) Sargın B) İnformal C) Yaygın
D) Hizmet içi E) Halk

4. "Rehberlik hizmetlerinin nihai amacı bireyin kendini gerçekleştirmesidir."

Yukarıdaki sözü söyleyen bir eğitim yöneticisi eğitimin hangi işlevine vurgu yapmaktadır?

A) Bireysel B) Ekonomik C) Siyasal
D) Sosyal E) Gizil

5. **Bir öğretmenin derste akıllı tahta kullanması, eğitim sisteminin ögelerinden hangisine örnektir?**

A) Girdi B) İşlem C) Çıktı
D) Dönüt E) İşlemci

6. **Tasarruf yapma, doğayı koruma, suyu israf etmeme gibi davranışların kazandırılması eğitimin işlevlerinden daha çok hangisiyle ilgilidir?**

A) Felsefi B) Bireysel C) Siyasal
D) Ekonomik E) Kültürel

YARGI YAYINEVİ

7. **Liyakat bilinci olan, duyarlı, adil vatandaşlar yetiştirmek eğitimin en çok hangi işleviyle ilgilidir?**

A) Felsefi B) Bireysel C) Siyasal
D) Ekonomik E) Kültürel

8. Düzey belirleyici değerlendirme, eğitim-öğretim sürecinin sonunda yapılan, kazanımlara ulaşma seviyesini yansıtan, aynı zamanda yapılan eğitim-öğretim etkinliklerinin ne derece başarılı olduğunu gösteren değerlendirmelerdir.

Eğitimdeki düzey belirleyici değerlendirmeler bir sistemin hangi ögesine örnektir?

A) Girdi B) İşlem C) Çıktı
D) Dönüt E) İşlemci

9. **Öğretmenlerin ders işlerken kullandığı öğretim teknikleri eğitim sistemindeki ögelerden hangisine örnektir?**

A) Girdi B) İşlem C) Çıktı
D) Dönüt E) İşlemci

10. Bir sınıf öğretmeni, ders hazırlığı yaptığı esnada özellikle "Niçin öğreteceğiz?" sorusuna odaklanmış ve bireylere istendik özellik kazandırmayı sağlayan bir öğretim materyali oluşturmuştur.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki ögelerden <u>öncelikle</u> hangisini temele aldığı söylenebilir?

A) Hedef B) İçerik
C) Eğitim durumları D) Değerlendirme
E) Programlar arası bileşenler

11. "Bu program okulda somutlaşan ve gerçekleşendir. Ayrıca bu çalışmaya bağlı etkinliklerin uygulanmasında resmi programda yazılanların azı da çoğu da olabilir. Bir anlamda her öğretmenin değerleri, inançları ve yeterliliğinin farklı olması aynı programın farklı uygulamalar olarak karşımıza çıkmasını mümkün kılar.

Yapılan bu açıklama aşağıdaki program türlerinden hangisiyle ilişkilidir?

A) Resmi B) Uygulamadaki
C) Ekstra D) İhmal edilen
E) Örtük

12. **Bir lisede İngilizce öğretmenliği yapan Wilma Hanım'ın öğrencileriyle daha iyi iletişim kurabilmek için özel bir diksiyon kursuna kaydolması aşağıdaki eğitim türlerinden hangisinin kapsamında yer alır?**

A) Hizmet içi B) Halk C) İnformal
D) İş başında E) Örgün

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1.

İNFORMAL EĞİTİM
Doğal ortamda kendiliğinden gerçekleşir.
Planlı ve programlı gerçekleşmez.
Gelişigüzel kültürlemeye örnektir.
Profesyonel olmayan bireyler tarafından verilebilir.
Olumsuz davranış kazandırabilir.
Yer, mekan ve zamandan bağımsızdır.
Gözlem ve taklit yoluyla gerçekleşir.

Bir çocuğun arkadaşına namaz kılmayı öğretmesi gelişigüzel olarak gerçekleşeceğinden dolayı informal eğitime örnektir. Sorumuzun doğru yanıtı B seçeneğidir. Namaz kılma okulda "Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi' dersi kasamında öğretilseydi formal eğitimin örgün eğitim boyutuna örnek oluştururdu.

CEVAP: B

2. Eğitimin toplumsal işlevi; Eğitimin bireyleri toplumsallaştırması, toplumun kültür mirasının birikimi ve yeni nesillere aktarılması, toplumun gelişmesine katkı sağlayıcı bireyler yetiştirmesi, toplumsal işlevler arasındadır. Ülkelerin hemen hepsinin eğitim sistemlerinin temel amaçları arasında, geçmişten bugüne aktarılan toplumun maddi ve manevi kültürünü benimseyip, geliştiren ve toplumla uyum içinde yaşam süren bireyler yetiştirmek yer alır. Eğitim, bireyleri toplumsal hayatta sahiplenecekleri görevlere hazırlar ve sosyal ilişkilerini geliştirir. Verilen bilgiler doğrultusunda müdürün kurslar aracılığıyla bireylerin kaynaşmalarını, tanışmalarını, yeni arkadaşlıklar kurmalarını amaçlaması eğitimin sosyal işlevine yöneliktir. Sorumuzun doğru yanıtı C seçeneğidir.

CEVAP: C

3.

Yaygın Eğitim
- Herhangi bir aşaması ve kademesi yoktur.
- Herkese açıktır.
- Belirli bir yaş grubu yoktur.

Halk Eğitimi
- Bireylerin kendi ilgi, ihtiyaç ve isteklerine göre çeşitli amaçlar için aldıkları eğitim türüdür.

Hizmet içi eğitim
- Bireylerin çalıştıkları kurum tarafından düzenlenen ve çalışan verimliliğini artırmayı hedefleyen eğitim türüdür.

Verilen bilgiler doğrultusunda yeni atanan öğretmenlere iletişim, mevzuat gibi konularla ilgili yapılan seminerler hizmet içi eğitime yöneliktir. Sorumuzun doğru yanıtı D seçeneğidir.

CEVAP: D

4. Eğitimin bireysel işlevi; Eğitimin bireylere kişilik kazandırması, yeteneklerini ortaya çıkarması, onları birbirlerinden farklı hale getirmesi, bireysel anlamda işlevlerini ortaya koyar.

Bireyler eğitim sayesinde var olan potansiyellerini açığa çıkarmaya imkân bulur ve istidâtları yönünde kendi gelişimlerini sağlarlar.

Verilen bilgiler doğrultusunda bireyin kendini gerçekleştirmesine yönelik sağlanan rehberlik hizmetleri bireysel işleve yöneliktir. Sorumuzun doğru yanıtı A seçeneğidir.

CEVAP: A

5. Sistem; girdi, işlem, çıktı ve dönüt olmak üzere dört ögeden oluşur.

Girdi	Sistemde yer alan hedefleri gerçekleştirebilmek için gerekli olan ögeleri bünyesinde barındırır. Örneğin; öğretmen, öğrenci, personel, yönetici, para, fiziki koşullar vb.
İşlem	Girdiler tamamlandıktan sonra ders esnasında gerekli olan tüm ögeleri bünyesinde barındırır. Örneğin; yöntem ve teknikler, materyal kullanımı, pekiştireç, ipucu, dönüt, düzeltme, etkin katılım vb.
Çıktı	Öğretim sonucunda ortaya çıkan tüm ögeleri bünyesinde barındırır. Örneğin; davranış değişikliği, kazanılmış yaşantı, diploma, istenmeyen davranışlar, kültürel ve sosyal kazanımlar vb.
Dönüt	Sistemde oluşan çıktılara yönelik olarak girdi ve/veya işlem ögelerine bildirim sağlar. Sistemin işleyişiyle ilgili bilgi verir. Sisteme süreklilik kazandırır.

Verilen bilgiler doğrultusunda okullarda akıllı tahta kullanımı işlem ögesi kapsamında yer alır. Sorumuzun doğru yanıtı B seçeneğidir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

6. Eğitimin ekonomik işlevi; Eğitim yalnızca sosyal değişimin bir aracı değil, aynı zamanda ulusal kalkınma için bir yatırımdır. Sanayinin ihtiyaç duyduğu elemanlar yetiştirmek ve dolayısıyla üretimin gücünü ve verimliliği arttırarak ekonomik anlamda gelişmeyi ve kalkınmayı sağlamak, eğitimin ekonomik işlevleri arasındadır. Ayrıca eğitim yoluyla tüketicilerin bilinçli olması sağlanarak bir diğer ekonomik işlev de gerçekleştirilmiş olur. Verilen bilgiler doğrultusunda tasarruf yapma, doğayı koruma, suyu israf etmeme gibi davranışların kazandırılması ekonomik işleve yöneliktir. Sorumuzun doğru yanıtı D seçeneğidir.

CEVAP: D

7. Eğitimin siyasal işlevi; Bireylerin mevcut siyasal düzeni korumasını ve iyi vatandaş olmasını sağlamak ile demokratik ve bilinçli seçmen yetiştirmek eğitimin siyasal işlevleri arasındadır. Ayrıca eğitim sayesinde ülkenin ihtiyaç duyduğu idari ve siyasi liderler de yetiştirilir. Verilen bilgiler doğrultusunda liyakat bilinci olan, duyarlı ve adil vatandaş yetiştirmek siyasal işleve yöneliktir. Sorumuzun doğru yanıtı C seçeneğidir.

CEVAP: C

8. Sistem; girdi, işlem, çıktı ve dönüt olmak üzere dört ögeden oluşur.

Girdi	Sistemde yer alan hedefleri gerçekleştirebilmek için gerekli olan ögeleri bünyesinde barındırır. Örneğin; öğretmen, öğrenci, personel, yönetici, para, fiziki koşullar vb.
İşlem	Girdiler tamamlandıktan sonra ders esnasında gerekli olan tüm ögeleri bünyesinde barındırır. Örneğin; yöntem ve teknikler, materyal kullanımı, pekiştireç, ipucu, dönüt, düzeltme, etkin katılım vb.
Çıktı	Öğretim sonucunda ortaya çıkan tüm ögeleri bünyesinde barındırır. Örneğin; davranış değişikliği, kazanılmış yaşantı, diploma, istenmeyen davranışlar, kültürel ve sosyal kazanımlar vb.
Dönüt	Sistemde oluşan çıktılara yönelik olarak girdi ve veya işlem ögelerine bildirim sağlar. Sistemin işleyişiyle ilgili bilgi verir. Sisteme süreklilik kazandırır.

Verilen bilgiler doğrultusunda düzey belirleyici değerlendirmeler çıktı ögesi kapsamında yer alır. Sorumuzun doğru yanıtı C seçeneğidir.

CEVAP: C

9. Sistem; girdi, işlem, çıktı ve dönüt olmak üzere dört ögeden oluşur.

Girdi	Sistemde yer alan hedefleri gerçekleştirebilmek için gerekli olan ögeleri bünyesinde barındırır. Örneğin; öğretmen, öğrenci, personel, yönetici, para, fiziki koşullar vb.
İşlem	Girdiler tamamlandıktan sonra ders esnasında gerekli olan tüm ögeleri bünyesinde barındırır. Örneğin; yöntem ve teknikler, materyal kullanımı, pekiştireç, ipucu, dönüt, düzeltme, etkin katılım vb.
Çıktı	Öğretim sonucunda ortaya çıkan tüm ögeleri bünyesinde barındırır. Örneğin; davranış değişikliği, kazanılmış yaşantı, diploma, istenmeyen davranışlar, kültürel ve sosyal kazanımlar vb.
Dönüt	Sistemde oluşan çıktılara yönelik olarak girdi ve veya işlem ögelerine bildirim sağlar. Sistemin işleyişiyle ilgili bilgi verir. Sisteme süreklilik kazandırır.

Verilen bilgiler doğrultusunda öğretmenlerin kullandığı öğretim teknikleri işlem ögesinin kapsamında yer alır. Sorumuzun doğru yanıtı B seçeneğidir.

CEVAP: B

10. Programların hedef, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme olmak üzere dört temel ögesi bulunmaktadır;

Hedef	→ Niçin? →	Eğitim yoluyla kazandırılabilen, bir bireyde bulunması uygun görülen istendik özelliklerdir.
İçerik	→ Ne? →	Öğrenme çıktıları doğrultusunda seçilen olgu, kavram ve ilkelerin sistematik bağlarla birleşerek oluşturdukları bilgi bütünleridir.
Eğitim Durumları	→ Nasıl? →	Öğrenme-öğretme sürecidir.
Değerlendirme	→ Ne kadar? →	Bireyde istenilen davranışların ne derece kazandırıldığı konusunda bir yargıya varma durumudur.

Verilen bilgiler doğrultusunda öğretmenin "Niçin öğreteceğiz?" sorusuna yanıt araması ve bireylere istendik özellikler kazandırmayı amaçlaması hedef ögesine yöneliktir. Sorumuzun doğru yanıtı A seçeneğidir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

11.

POSNER'İN PROGRAM TÜRLERİ

Resmi Program

- MEB tarafından hazırlanır ve okullara gönderilir.
- Yazılı ve teoriktir.
- Planlı, programlıdır.
- Çerçeve niteliğindedir.
- Standarttır.

Uygulamadaki Program

- Resmi programın uygulanabilen, hayata geçirilebilen yönünü oluşturur.
- Resmi programın öğretmen elinde hayat bulmasıdır.

Kazanım ✓

İhmal Edilen Program

- Resmi programın, uygulanamayan, hayata geçirilemeyen yönünü oluşturur.
- Resmi programı öğretmenin herhangi bir sebeple ele almamasıdır.

Kazanım ✗

Ekstra Program

- Resmi programda yer almayan, fakat sonrasında öğretmen tarafından planlanan etkinliklerdir.
- Resmi programı destekleyici niteliktedir.
- Yazılıdır, öğretmenler tarafından hazırlanır
- Öğretmenlerin gözetim ve rehberliğinde yapılır.
- Ekstra program dahilinde gerçekleşen etkinliklere katılım gönüllüğe dayalıdır.
- Bu etkinliklere yönelik ölçme değerlendirme yapılmaz.

Örtük Program

- Yazılı değildir.
- Plansız, programsızdır.
- Gelişigüzel kültürleme yoluyla gerçekleşir.
- Olumlu ve olumsuz öğrenmeler gerçekleşebilir.
- Yaparak - yaşayarak öğrenmeleri kapsar.
- Okul ve sınıf iklimini etkiler ve bunlardan etkilenir.
- Okul kuralları, sınıf kuralları, öğretmen tutumları gibi ögelerden etkilenir.
- Değer, tutum ve inançlardan etkilenir ve bunları şekillendirir.

Verilen bilgiler doğrultusunda öğretmenin resmi programı inanç ve değerleri doğrultusunda ele alması uygulamadaki programa örnektir. Sorumuzun doğru yanıtı B seçeneğidir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

12.

EĞİTİM

Formal

- Planlı ve programlıdır.
- Ulaşılacak hedefler önceden bellidir.
- Profesyonel kişiler tarafından verilir.
- Olumlu davranış kazandırır.

İnformal

- Doğal ortamda kendiliğinden gerçekleşir.
- Gelişigüzeldir.
- Plansız ve programsızdır.
- Olumlu veya olumsuz davranış kazandırabilir.

Sargın

- Bireyin kendi çabasıyla edindiği öğrenmeler aracılığıyla maddi kazanç elde etmesini temele alır.

Örgün

- Aşamalıdır.
- Kademelidir.
- Belirli bir yaş grubuna yöneliktir.

Yaygın

- Aşamalı ve kademeli değildir.
- Herkese açıktır.
- Belirli bir yaş grubu yoktur.

Halk Eğitimi

- Bireylerin kendi ilgi, ihtiyaç ve isteklerine göre çeşitli amaçlar için aldıkları eğitim türüdür.

Hizmet İçi Eğitim

- Bireyler hizmete başladıktan sonra kurumları tarafından verilen eğitim türüdür.

Verilen bilgiler doğrultusunda bir öğretmenin kendi isteği ve talebi doğrultusunda kurs eğitimi alması halk eğitimine örnektir. Sorumuzun doğru yanıtı B seçeneğidir.

CEVAP: B

1. **Bireylerin duyuşsal özelliklerini destekleyen, okul kültürünü yansıtan ve öğrencilerin dersi sevmelerini ya da sevmemelerini ve aynı zamanda da ders başarılarını etkileyen program türü aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Örtük B) Ekstra C) Resmi
D) İhmal edilen E) Uygulamadaki

2. Bir okuldaki öğrenciler kendi aralarında sürekli olarak fizik dersinin zorluğundan ve fizik öğretmeninin düşük not verdiğinden bahsetmektedirler. Bu konuşmalar okula yeni başlayan ve henüz fizik dersine girmemiş öğrencileri de olumsuz etkilemektedir.

Buna göre, bazı öğrencilerin fizik dersine girmeden ders ve öğretmen hakkında bu şekilde düşünmeleri aşağıdaki program türlerinden hangisi ile ilişkilidir?

A) Resmi B) Ekstra C) İhmal edilen
D) Uygulamadaki E) Örtük

3. Ceylan (I) "Çocuk Gelişimi ve Eğitimi" bölümünde okumaktadır. (II) Hafta sonlarında ise ehliyet almak amacıyla sürücü kursuna devam etmektedir. (III) Ailesinin her işi zamanında yapmasından edindiği alışkanlıkla okula ve kursa geç kalmamaktadır.

Buna göre Ceylan'ın almış olduğu eğitim türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Formal örgün - Formal örgün - Formal yaygın
B) Formal yaygın - İnformal - Formal örgün
C) Formal örgün - İnformal - Formal yaygın
D) Formal yaygın - Formal yaygın - İnformal
E) Formal örgün - Formal yaygın - İnformal

4. **Aşağıdakilerden hangisi eğitim ve öğretim kavramlarının farklılığına ilişkin doğru bir açıklamadır?**

A) Eğitim çevre, öğretim okul yaşantıları tarafından şekillendirilir.
B) Eğitim bireyin yaşantısının belirli bir bölümünü, öğretim yaşam boyu süren etkinlikleri kapsar.
C) Eğitim düzenli bilgi birimlerini, öğretim her türlü deneyimi kazandırmaya yöneliktir.
D) Eğitim süreci planlamayı gerektirir, öğretim süreci ise her türlü etkileşimi barındırır.
E) Eğitim özel ortamlarda, öğretim her türlü ortamda gerçekleştirilebilir.

YARGI YAYINEVİ

5. Örgün eğitim; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kademelerinden oluşur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi örgün eğitimin temel özellikleri arasında gösterilemez?

A) Belirli yaş grubundaki bireylere yönelik olması
B) Millî Eğitimin genel amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik olması
C) Bir kademe tamamlanmadan diğerine geçilmemesi
D) Yaş sınırlaması olmaması
E) Düzenli ve sürekli olması

6. **Millî Eğitim Bakanlığı'nın ilgili birimleri tarafından hazırlanan, öğrencilere kazandırılacak hedefler ve bu hedefleri kazandırıcı ünite ve konuları içeren, eğitim ve sınama boyutlarının açıklanıp yazılı hâle getirilmiş program türü aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Örtük B) Ekstra C) Resmi
D) Uygulamadaki E) İhmal edilen

7. Bireylerde bulunması uygun görülen, eğitim yoluyla kazandırılabilecek istendik özelliklerdir. Öğretim programında, gözlenebilir ve ölçülebilir öğrenci tepkileri anlamında davranışlara dönüştürülür.

Yapılan açıklama aşağıdaki ögelerden hangisi ile ilişkilidir?

A) Hedef
B) Eğitim durumları
C) Ölçme ve değerlendirme
D) Kapsam
E) Etkinlik

8. **Aşağıdakilerden hangisi, yeni bir öğretim programına ihtiyaç duyulma gerekçelerinden değildir?**

A) Eğitimde kaliteyi ve eşitliği artırmak
B) Ekonomiye ve demokrasiye duyarlı bir eğitim vermek
C) Öğrenme-öğretme alanındaki gelişmeleri yansıtmak
D) Bilim ve teknolojideki gelişmeleri program kapsamına almak
E) Merkezî sınavlarla programın bütünlüğünü sağlamak

9. **Eğitimin açık bir sistem olduğu düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi eğitim sisteminin girdilerinden biri değildir?**

A) Öğrencilerin cinsiyet dağılımı
B) Öğrencilerin dersle ilgili tutumları
C) Okullara gönderilen sınıf geçme yönetmeliği
D) Ailenin öğrencinin ihtiyacını gidermek için harcadığı para
E) Soruyu cevaplayamayan öğrenciye verilen ipucu

YARGI YAYINEVİ

10. **Aşağıdakilerden hangisi, çocuğun akranlarıyla oynarken ya da arkadaş grupları içinde edindiği informal öğrenmenin özelliklerinden biri değildir?**

A) Doğal ortamda kendiliğinden oluşur.
B) Olumlu ya da olumsuz olarak gerçekleşebilir.
C) Yer, mekân ve zaman değişebilir.
D) Planlı ve programlıdır.
E) Kazanılan beceriler kişiye göre değişiklik gösterir.

11. Kazanılmış yaşantı, bireylerin birbirleriyle ve çevresiyle etkileşimi sonucu bireylerde kalıcı izli davranış değişikliği oluşmasıdır.

Aşağıdakilerden hangisi kazanılmış yaşantıya uygun bir örnek değildir?

A) Bir yakınını cinayette kaybeden Ayşe, gazetelerde önce cinayet haberlerini okur.
B) Ali, derste öğretmenin verdiği örneği başka bir problemin çözümünde kullanır.
C) Ahmet, oynadığı her satranç oyununda model aldığı satranç ustasının açılış hamlesiyle oyuna başlar.
D) Kemal, ders arasında sınıf arkadaşlarıyla birlikte çektirdiği fotoğraflara bakar.
E) Diyar, izlediği filmden kavga sahnelerini arkadaşlarına göstererek anlatır.

12. Yabancı dilde eğitim veren bir okulda matematik öğretmenliği yapan Ayşegül Öğretmen'in İngilizcesi çok iyi değildir. Derslerini İngilizce anlatabilmekte ama öğrencileri kendi aralarında İngilizce espri yaptıklarında onları anlayamamakta ve bundan rahatsız olmaktadır. Bu nedenle öğrencileriyle etkili iletişim kurabilmek için yabancı dil kursuna kayıt yaptırmıştır..

Ayşegül Öğretmen'in kayıt yaptırdığı kurs aşağıdakilerden hangisinin kapsamında yer alır?

A) Programlı öğretim
B) Mikro öğretim
C) Halk eğitimi
D) İş başında eğitim
E) Hizmet içi eğitim

ÇÖZÜMLER

1.

POSNER'İN PROGRAM TÜRLERİ

Resmi Program

- MEB tarafından hazırlanır ve okullara gönderilir.
- Yazılı ve teoriktir.
- Planlı, programlıdır.
- Çerçeve niteliğindedir.
- Standarttır.

Uygulamadaki Program

- Resmi programın uygulanabilen, hayata geçirilebilen yönünü oluşturur.
- Resmi programın öğretmen elinde hayat bulmasıdır.

Kazanım ✓

İhmal Edilen Program

- Resmi programın, uygulanamayan, hayata geçirilemeyen yönünü oluşturur.
- Resmi programı öğretmenin herhangi bir sebeple ele almamasıdır.

Kazanım ✗

Ekstra Program

- Resmi programda yer almayan, fakat sonrasında öğretmen tarafından planlanan etkinliklerdir.
- Resmi programı destekleyici niteliktedir.
- Yazılıdır, öğretmenler tarafından hazırlanır
- Öğretmenlerin gözetim ve rehberliğinde yapılır.
- Ekstra program dahilinde gerçekleşen etkinliklere katılım gönüllüğe dayalıdır.
- Bu etkinliklere yönelik ölçme değerlendirme yapılmaz.

Örtük Program

- Yazılı değildir.
- Plansız, programsızdır.
- Gelişigüzel kültürleme yoluyla gerçekleşir.
- Olumlu ve olumsuz öğrenmeler gerçekleşebilir.
- Yaparak - yaşayarak öğrenmeleri kapsar.
- Okul ve sınıf iklimini etkiler ve bunlardan etkilenir.
- Okul kuralları, sınıf kuralları, öğretmen tutumları gibi ögelerden etkilenir.
- Değer, tutum ve inançlardan etkilenir ve bunları şekillendirir.

Verilen bilgiler doğrultusunda bireylerin daha çok duyuşsal özelliklerini destekleyen, okul kültürünü yansıtan ve öğrencilerin derse karşı ilgilerinde değişkenlik ortaya çıkaran türü gizil(örtük) programdır. Sorumuzun doğru yanıtı A seçeneğidir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

2.

POSNER'İN PROGRAM TÜRLERİ

Resmi Program

- MEB tarafından hazırlanır ve okullara gönderilir.
- Yazılı ve teoriktir.
- Planlı, programlıdır.
- Çerçeve niteliğindedir.
- Standarttır.

Uygulamadaki Program

- Resmi programın uygulanabilen, hayata geçirilebilen yönünü oluşturur.
- Resmi programın öğretmen elinde hayat bulmasıdır.

Kazanım ✓

İhmal Edilen Program

- Resmi programın, uygulanamayan, hayata geçirilemeyen yönünü oluşturur.
- Resmi programı öğretmenin herhangi bir sebeple ele almamasıdır.

Kazanım ✗

Ekstra Program

- Resmi programda yer almayan, fakat sonrasında öğretmen tarafından planlanan etkinliklerdir.
- Resmi programı destekleyici niteliktedir.
- Yazılıdır, öğretmenler tarafından hazırlanır
- Öğretmenlerin gözetim ve rehberliğinde yapılır.
- Ekstra program dahilinde gerçekleşen etkinliklere katılım gönüllüğe dayalıdır.
- Bu etkinliklere yönelik ölçme değerlendirme yapılmaz.

Örtük Program

- Yazılı değildir.
- Plansız, programsızdır.
- Gelişigüzel kültürleme yoluyla gerçekleşir.
- Olumlu ve olumsuz öğrenmeler gerçekleşebilir.
- Yaparak - yaşayarak öğrenmeleri kapsar.
- Okul ve sınıf iklimini etkiler ve bunlardan etkilenir.
- Okul kuralları, sınıf kuralları, öğretmen tutumları gibi ögelerden etkilenir.
- Değer, tutum ve inançlardan etkilenir ve bunları şekillendirir.

Verilen bilgiler doğrultusunda öğrencilerin kendi aralarında oluşturdukları algılar örtük programla ilişkilidir. Sorumuzun doğru yanıtı E seçeneğidir.

CEVAP: E

3.

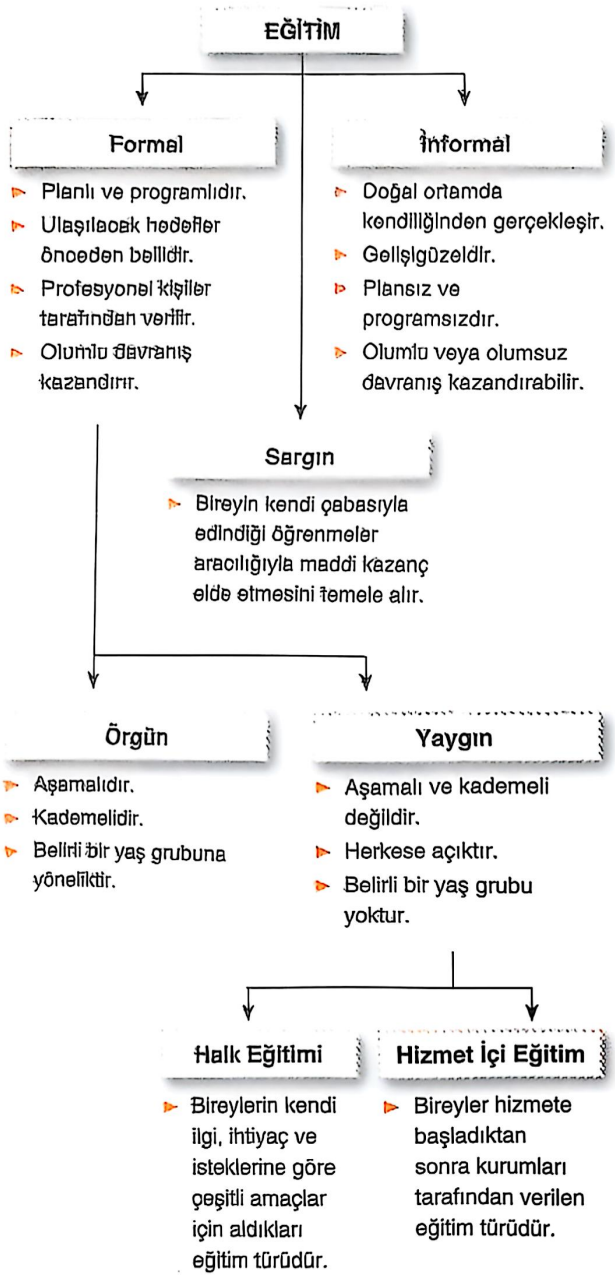

Verilen bilgiler doğrultusunda Ceylan'ın Çocuk Gelişim ve Eğitimi bölümünde okuması formal örgün, hafta sonları sürücü kursuna gitmesi formal yaygın, her işi zamanında yapması informal eğitime örnektir. Sorumuzun doğru yanıtı E seçeneğidir.

CEVAP: E

4. **Eğitim**

Her yerde olabilir. Zaman ve mekân sınırı yoktur. Süreklidir. Yaşam boyu devam eder. Bilgi dahil her türlü tecrübe ve rastlantısal durumlar üzerinde durulur. Geniş bir kavramdır. Öğretimi içine alır. Kendiliğinden öğrenme gerçekleşir.

Öğretim

Belirli ortamlarda gerçekleşir. Zaman ve mekân sınırı vardır. Belirlenmiş zaman bölümleriyle sınırlıdır. Planlı bir şekilde, istendik davranışları ve bilgileri aktarmaya ağırlık verir. Eğitimin planlı ve programlı kısmını oluşturur. Eğitimin uygulama aracıdır. Yönlendirilmiş ve güdümlü eğitimi kapsar.

Verilen bilgiler doğrultusunda A seçeneğinde yer alan "Eğitim çevre, öğretim okul yaşantıları tarafından şekillendirilir." ifadesi doğru bir açıklamadır. Sorumuzun doğru yanıtı A seçeneğidir.

CEVAP: A

5. Örgün eğitim; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kademelerinden oluşan ve birbirini takip eden kademelerden örülmüş eğitim türüdür. Örgün eğitim, okullarda verilen planlı ve sürekli eğitim faaliyetlerini kapsar.

Örgün eğitimin amacı bir alanın (disiplinin) düzenli ve sistematik bilgilerini aktarmaktır.

Örgün eğitimin temel özellikleri:

- Belirli yaş grubundaki bireylere yöneliktir.
- Millî Eğitimin genel amaçlarını gerçekleştirmeye yöneliktir.
- Kademelidir: Okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise, üniversite.
- Aşamalıdır: Bir kademe tamamlanmadan diğerine geçilemez.
- Düzenli ve süreklidir.

Sorumuzun doğru yanıtı D seçeneğidir.

CEVAP: D

6. Resmi program; Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlatılır. Tanımlanmış, öğrencilere kazandırılacak hedefler, bu hedefleri kazandırıcı ünite ve konular, eğitim ve sınama durumları boyutları açıklanarak yazılı bir doküman haline getirilmiş, eğitim otoritesince onaylanarak okullara gönderilmiş programdır. Bu program ülkenin eğitim felsefesini ve eğitim politikalarını yansıtır. Okulun ve öğretmenlerin ülkenin öğrencilerine kazandırması gereken eğitim beklentilerini tanımlayan programdır. Resmi ve teoriktir. Yazılı dokümandır. Standarttır. Sorumuzun doğru yanıtı C seçeneğidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

7. Programların öğrenme çıktısı, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme olmak üzere dört temel ögesi bulunmaktadır;

Hedef	Niçin?	Eğitim yoluyla kazandırılabilen, bir bireyde bulunması uygun görülen istendik özelliklerdir.
İçerik	Ne?	Öğrenme çıktıları doğrultusunda seçilen olgu, kavram ve ilkelerin sistematik bağlarla birleşerek oluşturdukları bilgi bütünleridir.
Eğitim Durumları	Nasıl?	Öğrenme-öğretme sürecidir.
Değerlendirme	Ne kadar?	Bireyde istenilen davranışların ne derece kazandırıldığı konusunda bir yargıya varma durumudur.

Verilen bilgiler doğrultusunda yetiştirilecek bireyde bulunması uygun görülen, eğitim yoluyla kazandırılan istendik özellikler hedef ögesi kapsamında yer alır. Sorumuzun doğru yanıtı A seçeneğidir.

CEVAP: A

8. Öğretim programları çağdaş ve bilimsel adımlar doğrultusunda bireysel ve toplumsal ihtiyaçlara göre farklılaşır ve de yenilenir. Merkezi sınavlarda programın bütünlüğünün sağlanması yeni bir program yapılması için bir neden olmaz. Çünkü program sınavlara göre değil, sınavlar programa göre şekillenir. Sorumuzun doğru yanıtı E seçeneğidir.

CEVAP: E

9. Sistem; girdi, işlem, çıktı ve dönüt olmak üzere dört ögeden oluşur.

Girdi	Sistemde yer alan hedefleri gerçekleştirebilmek için gerekli olan ögeleri bünyesinde barındırır. Örneğin; öğretmen, öğrenci, personel, yönetici, para, fiziki koşullar vb.
İşlem	Girdiler tamamlandıktan sonra ders esnasında gerekli olan tüm ögeleri bünyesinde barındırır. Örneğin; yöntem ve teknikler, materyal kullanımı, pekiştireç, ipucu, dönüt, düzeltme, etkin katılım vb.
Çıktı	Öğretim sonucunda ortaya çıkan tüm ögeleri bünyesinde barındırır. Örneğin; davranış değişikliği, kazanılmış yaşantı, diploma, istenmeyen davranışlar, kültürel ve sosyal kazanımlar vb.
Dönüt	Sistemde oluşan çıktılara yönelik olarak girdi ve veya işlem ögelerine bildirim sağlar. Sistemin işleyişiyle ilgili bilgi verir. Sisteme süreklilik kazandırır.

Verilen bilgiler doğrultusunda soruyu cevaplayamayan öğrenciye verilen ipucu işlem ögesinin kapsamında yer alır. Sorumuzun doğru yanıtı E seçeneğidir.

CEVAP: E

10.

EĞİTİM

İnformal (doğal) Eğitim	Formal (biçimsel) Eğitim
• Plan ve program yoktur. • Kontrol yoktur. • Kurumsal değildir. • Doğal ortam ve süreçte gerçekleşir. • Farklı ortam ve zamanlarda gerçekleşir. • İstenmeyen davranış değişiklikleri de görülebilir.	• Planlı-programlı gerçekleşir. • Okullarda ve kurumlarda yürütülür. • İstendik davranış değişikliğini gerçekleştirilir. • Öğretim yoluyla gerçekleşir. • Öğretim değerlendirmeyle ölçülür. • Profesyonelce verilir. • Kontrollüdür.

Buna göre planlı ve programlı eğitimin informal eğitimin değil, formal eğitimin bir özelliğidir. Sorumuzun doğru yanıtı D seçeneğidir.

CEVAP: D

11. Yaşantı; kazanılmış ve yaşanılmış olmak üzere iki başlık altında ele alınır. Yaşanılmış yaşantı; bireylerin çevresiyle girdikleri tüm etkileşimlerdir ve öğrenme ile sonuçlanmaz. Kazanılmış yaşantı ise öğrenme ve davranış değişikliği ile sonuçlanır. Yaşanılmış yaşantılar öğrenme ile sonuçlanırsa kazanılmış yaşantıya dönüşür. Kemal'in ders esnasında sınıf arkadaşlarının fotoğrafına bakması görme duyusunun işlevine vurgu yapmaktadır. Bu durum çevreyle etkileşime dayalı kalıcı izli bir davranış değişimi olmadığından öğrenmeden bahsedilemez, bundan dolayı yaşanılmış yaşantı örneğidir. Sorumuzun doğru yanıtı D seçeneğidir.

CEVAP: D

12. Yaygın eğitim bireye ilgi ve gereksinimleri doğrultusunda sunulan halk eğitimi ve hizmet içi eğitim uygulamalarını kapsar. Hizmet içi eğitim; bireylerin çalıştıkları kurum tarafından eğitime tabi tutulmasıyken, halk eğitimi kendi istek ve talepleri doğrultusunda aldıkları eğitimdir. Soruda Ayşegül Öğretmen'in gereksinim duyduğu bir konuda aldığı yaygın eğitimin içerisinde yer alan halk eğitime vurgu yapılmıştır. Bireyin ilgi ve istekleri doğrultusunda görev yaptığı kurum dışında aldığı herhangi bir kurs halk eğitim hizmetleri kapsamındadır. Sorumuzun doğru yanıtı C seçeneğidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıdakilerden hangisi, çağdaş eğitim anlayışıyla ilgili ilkelerden biri değildir?**

A) Her öğrenci öğrenebilir.
B) Her öğrencinin öğrenme biçimi kendine özgüdür.
C) Öğretim sürecinin merkezinde öğretmen yer alır.
D) Öğrenmeyi öğrenme önemlidir.
E) Öğrencinin deneyimlerinden yararlanılmalıdır.

2. **Öğrencilerin, kazandıkları bilgi ve becerileri toplumsal yaşam becerilerini geliştirme amacıyla kullanmaları için hazırlanmış bir öğretim programının aşağıdakilerden hangisini öğrencilere kazandırması beklenmez?**

A) Öz güven ve sorumluluk duygusu
B) Yaşam boyunca öğrenme
C) Olumlu toplumsal beceriler
D) Eleştirel düşünme ve karar verme becerileri
E) Bireysel davranma

3. **Öğrenci merkezli bir öğretim programında aşağıdakilerden hangisine yer verilmesi beklenmez?**

A) Öğrencilerin sınıf içinde yaptıkları iş ile yaşamları arasında bağ kurmalarına olanak sağlaması
B) Öğrencilerin, eğitim deneyimlerini zenginleştirebilmek için ders dışı etkinliklere katılıp öğrenme süreçlerinde sorumluluk almaları
C) Ailenin, çocuğun katıldığı ders içi ve ders dışı etkinlikleri takip edip gereken desteği sağlaması
D) Öğretmenin, öğrencilerini ders dışında da öğrenmeye, araştırmaya ve inceleme yapmaya yönlendirmesi
E) Öğretmenin, öğrencilere kendi deneyimlerini aktarması ve onlardan bu deneyimleri dikkate almalarını istemesi

YARGI YAYINEVİ

4.
- Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanarak uygulamaya konan öğretim programlarında belirtilen amaç ve etkinlikleri kapsamaz.
- Öğretme - öğrenme süreci içerisinde ortaya çıkan bilgiler, düşünceler, değerler, uygulamalar ve bu uygulamalar sonucunda öğrencilerde meydana gelen bütün özellikleri kapsar.
- Okulun düzeni, kuralları, fiziksel ve psikolojik çevresi, yöneticilerin ve öğretmenlerin sözlü ya da sözsüz olarak verdikleri bütün iletileri kapsar.

Özellikleri verilen program türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Resmî
B) Uygulamadaki
C) Örtük
D) Ekstra
E) İhmal edilen

5. Işıl araba kullanmayı babasından, Ulaş ise sürücü kursundan öğrenmiştir.

Buna göre Işıl ve Ulaş'ın araba kullanmayı öğrendikleri eğitim türü aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

	IŞIL	ULAŞ
A)	Formal	İnformal
B)	İnformal	Yaygın
C)	İnformal	Örgün
D)	Formal	Yaygın
E)	İnformal	Yaygın

6. **Öğretmenler ünitelendirilmiş yıllık plan ve ders planı hazırlarken öncelikli olarak aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmelidir?**

A) Planları ders kitabının yönlendirmelerine göre yapma
B) Öğrencilerin önceki yıllarda öğrenmiş olmaları gereken bilgileri dikkate alma
C) Öğrencilerin zorlanarak ulaşabileceği güçlükte hedefler belirleme
D) Ders boyunca sürecek uzun etkinlikler planlama
E) Öğretim programını inceleme

7. Yaşam boyu öğrenme merkezlerinde, her yaşta bireyin fiziksel ve zihinsel gelişimi dikkate alınarak çeşitli yaşam becerileri kazanması amaçlanır.

Bu merkezlerdeki uygulamaların daha çok hangi program kapsamına girdiği söylenebilir?

A) Mesleki eğitim
B) Örtük
C) Ders
D) Çalışma
E) Hizmet içi eğitim

8. Öğrencilerin öğrenmelerinde; okul bahçesi, koridor, kantin, spor salonu ortamları önemlidir. Bu ortamlarda kullanılan dil, iletişim, giyim, yeme-içme biçimi sınıf içi öğrenmelerinden farklı öğrenmelere yol açabilir.

Bu durum, aşağıda verilen program türlerinden hangisini en iyi ifade eder?

A) Öğretim B) Örtük
C) Ekstra D) İhmal edilen
E) Gerçekleşen

9. **Aşağıdakilerden hangisi, okulun örtük amaçlarıyla en az ilgilidir?**

A) Bireyleri sorumluluk almaya yönlendirmek
B) Okulda düzenli bir ortam oluşturmak
C) Öğrencilere ihtiyaç duydukları bilgileri öğretmek
D) Sosyal ortamın oluşmasını desteklemek
E) Öğrencileri toplumsal hayata hazırlamak

10. Bir okul müdürü, öğrencilerin kendine güvenlerini artırıp ruh hâllerini iyileştirme amacıyla futbol ve voleybol müsabakaları programı hazırlamış ve müsabakalara katılmak isteyen öğrencileri sürece dâhil etmiştir.

Bu uygulama, Posner'in program türlerinden hangisine daha uygundur?

A) Örtük B) Ekstra C) İhmal edilen
D) Öğretim E) Ders

11. Aşağıda felsefenin, eğitim programına etkisiyle ilgili bazı sorular yer almaktadır.

I. Bilginin kaynağı, alanı ve kapsamı ne olmalıdır?
II. Nasıl öğretilmeli ve ne tür yaşantılar tasarlanmalıdır?
III. Bireyler ve toplum için ortak ölçütler var mıdır?

Bu sorulara verilen cevapların karşılığı olan eğitim programının ögeleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Eğitim durumları – Hedef – İçerik
B) Eğitim durumları – İçerik – Hedef
C) Hedef – İçerik – Eğitim durumları
D) İçerik – Eğitim durumları – Hedef
E) İçerik – Hedef – Eğitim durumları

12. Ahmet Öğretmen, öğrencileri arasındaki iletişim sorunlarını çözmek için onlarla birlikte hafta sonları gezi, sinema, tiyatro, spor müsabakaları gibi etkinliklere gitmeyi planlayarak bu etkinlikleri dönem boyunca sürdürmüştür.

Ahmet Öğretmen'in planladığı etkinlikler aşağıdaki program türlerinden hangisine örnektir?

A) İhmal edilen B) Resmî C) Örtük
D) Ekstra E) Kübik

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Çağdaş eğitim uygulamaları yaşama dönük ve öğrencinin aktif olduğu durumları içerir. Bu anlayışta öğretmen öğretmez ve öğretimin merkezinde yer almaz öğrenmeleri yönlendirir. Ülkemizde 2005 yılından itibaren çağdaş eğitim anlayışı kullanılmaktadır. Sorumuzun doğru yanıtı C seçeneğidir.

CEVAP: C

2. Öğrencilerin bir öğretim programında toplumsal becerileri; öz güven ve sorumluluk duygusu, yaşam boyu öğrenme, sosyal beceriler ve eleştirel düşünme, karar verme becerileri aracılığıyla geliştirilebilir. Buna karşın bireysel davranma sosyal becerileri değil bireysel boyuttaki özellikleri geliştirir. Sorumuzun doğru yanıtı E seçeneğidir.

CEVAP: E

3. Öğrenci merkezli öğretim programlarında;
   - Yaşam becerilerini geliştirme
   - Öğrenci ilgi, yetenek ve gereksinimlerine yer verme
   - Sorumluluk alma ve yerine getirme
   - Yaparak-yaşayarak öğrenme
   - Yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, problem çözme
   - İş birlikli çalışma
   - Aile işbirliğini gerçekleştirme
   - Araştırma becerilerini geliştirme, gibi özellikler bulunmaktadır.

   Buna göre A, B, C ve D seçeneklerinde verilen ifadeler öğrenci merkezli iken E seçeneğinde verilen açıklama geleneksel ve öğretmen merkezli anlayışla ilgili bir ifadedir. Sorumuzun doğru yanıtı E seçeneğidir.

CEVAP: E

4. Örtük program, okullarda uygulanmakta olan resmi programlarda öngörülen kazanımların ve etkinliklerin dışında öğrenme-öğretme sürecinde ortaya çıkan tüm uygulamaları kapsar. Oldukça geniş bir kavramdır. Her yöneticinin ve öğretmenin kendine özgü bir örtük programı bulunmaktadır. Örtük programın okul iklimi ve sınıf iklimi olmak üzere iki temel boyutu ve bunlara bağlı özellikleri bulunmaktadır.

Okul iklimi	Sınıf iklimi
• **Okulun fiziki özellikleri:** Okulda sanat, spor, uygulama alanları, atölye ve laboratuar olanakları • Okulun amblemi, forması, renkleri • **Araştırma olanakları:** İnternet, kütüphane olanakları • **Okulun beklenti ve kuralları:** Okulda belirlenmiş yazılı ve yazısız kurallar. Öğrencilerin ve öğretmenlerin ilişkilerinin ortaya çıkardığı beklentiler. • **Atmosfer:** Öğretmenler, yöneticiler ve öğrenciler arasındaki ilişkilerin ortaya çıkardığı durumlar (Demokratik, katı, işbirlikli, rekabetçi vb.) • **Okulun yayınları:** Okulda web sitesi, okul gazetesi, bülten, broşür vb. • Kültürel, sosyal, bilimsel ve sportif ekinlikler, okul takımları, bilim olimpiyatları, turnuvalar vb. • **Zamanın düzenlenmesi:** Okulun açık ve kapalı olduğu zaman dilimleri.	• **Sınıfın fiziksel özellikleri:** Sınıfta ısı, ışık, renk, oturma düzeni, büyüklük vb. • **Sınıfın kuralları:** Kuralların belirlenme ve uygulama koşulları • Öğretmenin özellikleri, beklentileri ve görüşleri • Öğretmenin ön yargıları • Öğrenci özellikleri • Öğretmenin niteliği ve sınavlar

Sorumuzun doğru yanıtı C seçeneğidir.

CEVAP: C

5. Işıl'ın babasından yani profesyonel sürücü kursu eğitmeni olmayan birinden araba kullanmayı öğrenmiş olması informal eğitime örnektir. Bu eğitimin sürücü kursundan alınması ise formal eğitimin, yaygın eğitim türüne örnektir. Bundan dolayı sorumuzun doğru yanıtı B seçeneğidir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

6. Planlar, eğitim programının kapsamında yer alan öğretim programına göre tasarlanmalıdır. Buna göre öğretmenler verilen planları hazırlarken <u>öncelikli</u> olarak öğretim programını incelemelidirler.

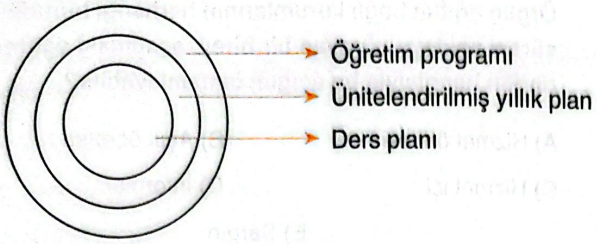

Sorumuzun doğru yanıtı E seçeneğidir.

CEVAP: E

7. Örtük program, bireyin yaşam becerilerini artırmada, yaratıcı ve üst düzey düşünme becerilerini geliştirmede, bireysel gelişimi ve sosyal uyumu sağlamada okul içi ve okul dışı etkinliklerde önemli bir program türüdür. Bu nedenle öncülde verilenler örtük program kapsamına girmektedir. Sorumuzun doğru yanıtı B seçeneğidir.

CEVAP: B

8. Örtük program, okullarda uygulanan resmi programlarda öngörülen kazanımların ve etkinliklerin dışında kalan ve öğrenme-öğretme sürecinde ortaya çıkan tüm uygulamaları kapsar. Okulun olanakları(koridor, okul bahçesi, spor salonu, kütüphane, kantin...), öğretmen-öğrenci-veli ve yönetici arasındaki ilişkilerin ortaya çıkardığı durumlar örtük programın okul iklimi kapsamında yer alır. Soruda verilen açıklamalar incelendiğinde sınıf içi ve dışı etkinlikler sonucunda ortaya çıkan farklı öğrenmelerden bahsedildiği görülmektedir. Bu durum en iyi örtük programla ifade edilebilir. Sorumuzun doğru yanıtı B seçeneğidir.

CEVAP: B

9. Öğrenmeler okulun yapısı, olanakları, bakış açısı, bireye olan saygısı, sanatsal-kültürel faaliyetleri ve öğretme-öğrenme süreçlerinde bireyin aktif olmasıyla ilgilidir. Soruyu incelediğimizde;

1. Bireyleri sorumluluk almaya yönlendirmek,
2. Okulda düzenli bir ortam oluşturmak,
3. İletişime dayalı bir ortamı desteklemek,
4. Öğrencileri toplumsal hayata hazırlamak

okulun daha çok örtük amaçları ile ilgilidir. Ancak, öğrencilerin ihtiyaç duydukları bilgileri öğretmek daha çok planlı ve programlı bir süreç doğrultusunda sağlanır. Sorumuzun doğru yanıtı C seçeneğidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

10. Resmi programın dışındaki planlı, kültürel, sosyal, sportif, sanatsal faaliyetler, ekstra (destekleyici) program kapsamındadır. Bu program kapsamındaki etkinlikler tüm öğrencilere yöneliktir ancak katılım gönüllülük esasına dayanır.

İfadede bahsedilen program, ekstra program kapsamındadır.

Bu programda öğrencilerin yeteneklerinin ve becerilerinin geliştirilmesi desteklenir. Sorumuzun doğru yanıtı B seçeneğidir.

CEVAP: B

11. Eğitim programı hedef, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme olmak üzere dört temel öğeden oluşur. Hedef, eğitim yoluyla kazandırılabilen, bir bireyde bulunması uygun görülen istendik özelliklerdir. Bireylerde bulunması istenen bu özellikler ortak ölçütlere dayanır. III numaralı öncülde verilen "Bireyler ve toplum için ortak ölçütler var mıdır?" hedef öğesine yöneliktir. İçerik, hedefler doğrultusunda seçilen olgu, kavram ve ilkelerin sistematik bağlarla birleşerek oluşturdukları bilgi bütünleridir. Kısaca öğrenciye öğretilecek konulardır. I numaralı öncülde verilen "Bilginin kaynağı, alanı ve kapsamı ne olmalıdır?" sorusu bilgiyi temel aldığından içerik öğesiyle ilgilidir. Eğitim durumları dersin işlenme şeklidir. Strateji, yöntem ve teknikler, materyal kullanımı, kullanılan pekiştireç, ipucu gibi öğeler eğitim durumuyla ilişkilidir. II numaralı öncülde verilen "Nasıl öğretilmeli ve ne tür yaşantılar tasarlanmalıdır?" sorusu, dersin işlenişine yönelik bir sorudur ve eğitim durumları öğesiyle ilgilidir. Sorumuzun doğru yanıtı D seçeneğidir.

CEVAP: D

12. **Ekstra program:** Plan dahilinde yapılan, okul dışı ve okul içinde yapılan ders dışı faaliyetlerdir.Resmi programda yer almamasına rağmen öğretmen tarafından yapılan formal etkinlikleri kapsar. Burada planlı bir ders dışı faaliyet olduğundan ekstra programdır. Sorumuzun doğru yanıtı D seçeneğidir.

CEVAP: D

1. • Ailede başlar.
• Yaşam boyu devam eder.
• Resmi bir kuruma bağlı düzenlenmez..
• İstenmeyen davranışlar da kazandırılabilir.
• Plansız ve programsız gerçekleşir.

Özellikleri verilen eğitim türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Formal B) İnformal C) Örgün
D) Yaygın E) Halk

2. Fuat üniversite sınavına hazırlanmaktadır. Bu hazırlığını daha etkili hâle getirmek için mahallesinde bulunan üniversiteye hazırlık kurs merkezine kayıt olmuştur.

Buna göre Fuat'ın kayıt olduğu kurs merkezi aşağıdaki eğitim türlerinden hangisine örnektir?

A) Hizmet içi B) Yaygın C) İnformal
D) Örgün E) Sargın

3. Hatice Hanım, ortaokulu bitirdikten sonra okula devam etmemiştir. Herhangi bir okul ya da kurs eğitimi almamasına rağmen kendi kendine kazak, atkı ve bere gibi ürünler örmeyi öğrenmiş ve bunları satarak maddi kazanç elde etmiştir.

Bu durum aşağıdaki eğitim türlerinden hangisine örnek verilebilir?

A) Sargın B) Hizmet içi C) Yaygın
D) Örgün E) Formal

4. **Örgün eğitim bağlı kurumlarının herhangi birinde eğitim süreci sekteye uğrayan bir birey, aşağıdaki eğitim türlerinden hangisiyle bu açığını tamamlayabilir?**

A) Hizmet öncesi B) Açık öğretim
C) Hizmet içi D) İnformal
E) Sargın

5. İnformal eğitim, bireyin hayatında resmi bir kuruma bağlı olmadan ve genellikle plansız, programsız gerçekleşir. Bireyin doğumundan ölümüne kadar devam eder. İnformal eğitim, kasıtlı da olabilir gelişigüzel de meydana gelebilir.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıdaki davranışlardan hangisi informal eğitim kapsamında yer almaz?

A) Berke okuldaki ilk sınavında arkadaşlarının kopya çektiğini görmüş ve kendisi de daha sonraki sınavlarda kopya çekmiştir.
B) Buse belli bir olgunluğa ulaştıktan sonra annesinden kaşık tutmayı öğrenmiştir.
C) Tuna babasından araba kullanmayı öğrenmiştir.
D) Erdem bir cep telefonu firmasında çalışmadan önce iletişim ile ilgili bir kursa gitmiştir.
E) Burcu annesinden yardımseverliği öğrenmiştir.

6. Sunuş yoluyla öğretim stratejisinde bilgi hazır bir şekilde öğrenciye aktarılmalıdır. Bu süreçte çok fazla araç gereç yer verilmelidir. Öğrencinin bilgiye ulaşması çok doğru değildir. Çünkü öğrenciler neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bilemez. Bu nedenle yanlış öğrenebilirler. Öğretmen bilginin kaynağıdır. Öğretmen sistematik olarak hazırladığı bilgiyi öğrencilere aktarmalıdır.

Yukarıdaki açıklamaya göre sunuş yoluyla öğretim stratejisi, aşağıdaki kavramlardan hangisine göre etkinlikleri uygulamaktadır?

A) Öğretim C) Kültürlenme
B) İnformal Eğitim D) Eğitim
E) Kültürleşme

YARGI YAYINEVİ

7. Anlatım yöntemi, öğretmenden öğrenciye tek taraflı bilgi aktarımının olduğu bir yöntemdir. Öğretmen bilginin kaynağıdır. Bilgiyi sistematik bir sıraya koyarak öğrenciye aktarır. Bu süreçte araç-gereçlerden, örneklerden, filmlerden, slaytlardan yararlanabilir.

Yukarıdaki çalışmada, öğretmenin öğrenciye bilgi aktarması aşağıdaki kavramlardan hangisine örnektir?

A) Öğretim
B) Gelişigüzel kültürleme
C) İnformal eğitim
D) Öğrenme
E) Kültürleşme

8. **Aşağıdakilerden hangisi öğrenilmiş davranışa örnektir?**

A) Diz kapağına vurulan birinin bacağının hareket etmesi
B) Rüya görmek
C) Hasta birinin inlemesi
D) Bir öğrencinin söz hakkı istemesi
E) Sarhoş birinin bağırması

9. **"Bir örümceğin ağ örmesi" aşağıdaki davranış türlerinden hangisine örnektir?**

A) Geçici
B) Refleksif
C) İçgüdü
D) İstendik öğrenilmiş
E) İstenmedik öğrenilmiş

10. Yağmur, babasından oyuncak almasını istemiş fakat babası almamıştır. Yağmur, biraz ısrar etmiş fakat babası yine oyuncağı almamıştır. Bunun üzerine Yağmur, ağlamaya başlamıştır. Babası Yağmur'un ağlamasına dayanamayıp oyuncağı almıştır. Bundan sonra Yağmur, bir şey istediğinde ağlayarak istemiştir.

Yağmur'un ağlayarak istediğini elde etmesi aşağıdakilerden hangisinin sonucu olduğu söylenebilir?

A) Eğitim
B) Öğretim
C) Öğrenme
D) Kültürlenme
E) Kültürel boşluk

11.

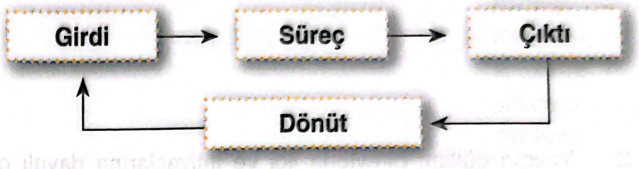

Eğitim ve öğretim süreci, yukarıda verilen şemadaki gibi bir sistem olarak düşünüldüğünde, aşağıdakilerden hangisinin bu sürecin "Girdi"leri arasında olduğu söylenemez?

A) Öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyi
B) Öğrencinin yaşı
C) Sınıfın fiziksel yapısı
D) Öğretim yöntem ve teknikleri
E) Eğitim yatırımları

12. Koral Bey, bir ortaokulda sosyal bilgiler öğretmenidir. Rahatsızlandığı için birkaç gün okula gelememiştir. Dönem içinde okul, çeşitli nedenlerden dolayı tatil edilmiştir. Koral Bey, sene sonunda bitmeyeceğini düşünerek programda olan bazı konuları işlememiştir.

Yukarıdaki duruma göre Koral Bey'in programda bulunan fakat işlemediği konulardan oluşan program türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Uygulamadaki
B) Resmi olmayan
C) Örtük
D) Eğitim
E) İhmal edilen

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Bireyin özellikle, ailesi, arkadaş çevresi ve kitle iletişim araçları aracılığıyla edindiği eğitimdir. İnformal eğitim plansız ve programsızdır. Bireye hedef kazandırmak için önceden bir hazırlık yapılmaz. İnformal eğitim bireyin yaşamı boyunca devam eder. Formal eğitimden önce başlar ve yaşam boyu sürer. Eğitim ailede başlar. Ailede başlayan eğitim ise informal eğitimdir. İnformal eğitim, plansız ve programsız olduğu için birey olumsuz davranışlar da kazanabilir. Bunun yanı sıra olumlu davranışlar tam anlamıyla kazandırılamayabilir.

CEVAP: B

2. Yaygın eğitim; bireylerin ilgi ve ihtiyaçlarına dayalı olarak sürdürdükleri faaliyetleri kapsar. Kurs eğitimi olarak da bilinir. Verilen bilgiler doğrultusunda Fuat'ın yaygın eğitim doğrultusunda kurs merkezine kayıt olduğu söylenebilir.

CEVAP: B

3. Hatice Hanım'ın kendi kendine örmeyi öğrenerek maddi kazanç elde etmesi sargın eğitime örnektir.

CEVAP: A

4. Millî eğitime bağlı kurumların herhangi birinde eğitim süreci aksaklığa uğrayan bir birey açık öğretim ile açığını tamamlayabilir. Devam zorunluluğu olmayan bu eğitim türünde kurumların yaptığı belli tarihli sınavlara girilerek başarılı sonuçlarla eğitimin tamamlanması sağlanır. Açık öğretimde okuyan öğrencilere örgün öğretim ile paralel bir eğitim sunulmaktadır. Öğrenciler eğitimlerini basılı yayın, TV ve radyo yayınları vasıtası ile alırlar.

CEVAP: B

5. İletişim ile ilgili alınan kurslar yaygın eğitim kapsamındadır. Yaygın eğitim ise formal eğitim kapsamındadır. Bu sebeple Erdem'in, bir cep telefonu firmasında çalışmadan önce iletişim ile ilgili bir kursa gitmesi informal eğitim aracılığıyla gerçekleşmez.

CEVAP: D

6. Öğretim; okullarda, amaçlı, planlı ve programlı olarak yürütülen eğitim sürecidir. Öğretim, eğitimin alt basamağı olarak kabul edilir. Öğretimin sonunda ya öğrenme ya da eğitim meydana gelmesi beklenir. Bu sebeple sunuş yoluyla öğretim stratejisi, sistematik olarak hazırladığı bilgiyi öğrencilere aktarma konusunda öğrenme ya da eğitimin meydana gelmesini sağladığı için bu yöntem öğretim etkinliklerini uygulamaktadır.

CEVAP: A

7. Davranışlar hem okulda hem de okul dışında kazandırılır. Okullarda yapılan planlı-programlı öğretme faaliyetlerine öğretim denilmektedir. Öğretim, eğitimin alt basamağı olarak kabul edilir. Öğretimin sonunda ya öğrenme ya da eğitim meydana gelmesi beklenir. Buna göre öğretmenin öğrenciye bilgi aktarması okul içerisinde bir öğrenme ortamı oluşturduğundan bu durum öğretim ile açıklanır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

8.

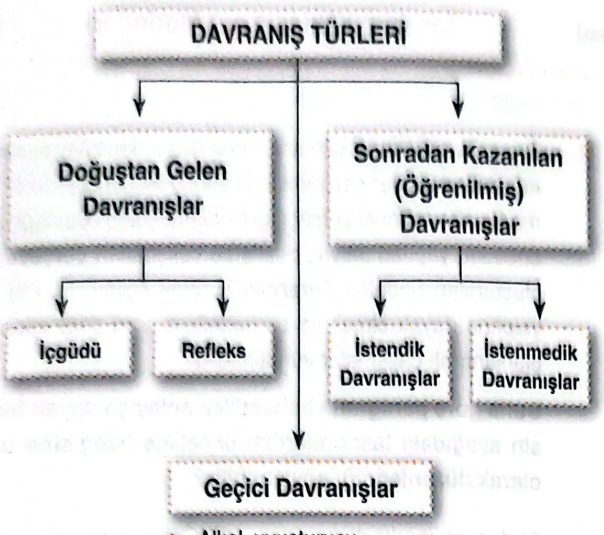

Bir öğrencinin söz hakkı istemesi öğrenilmiş davranıştır. Sorumuzun doğru yanıtı D seçeneğidir.

CEVAP: D

9. Kuşların göç etmesi, örümceklerin ağ örmesi ve arıların bal üretmesi gibi davranışlara içgüdü denir. Sorumuzun doğru yanıtı C seçeneğidir.

CEVAP: C

10. Öğrenme, bireyin olgunlaşma düzeyi ve çevresiyle etkileşimi sonucu davranışlarında oluşan kalıcı değişikliklerdir. Buna göre Yağmur'un ağlayarak istediğini elde etmesi öğrenme davranışıdır.

CEVAP: C

11.

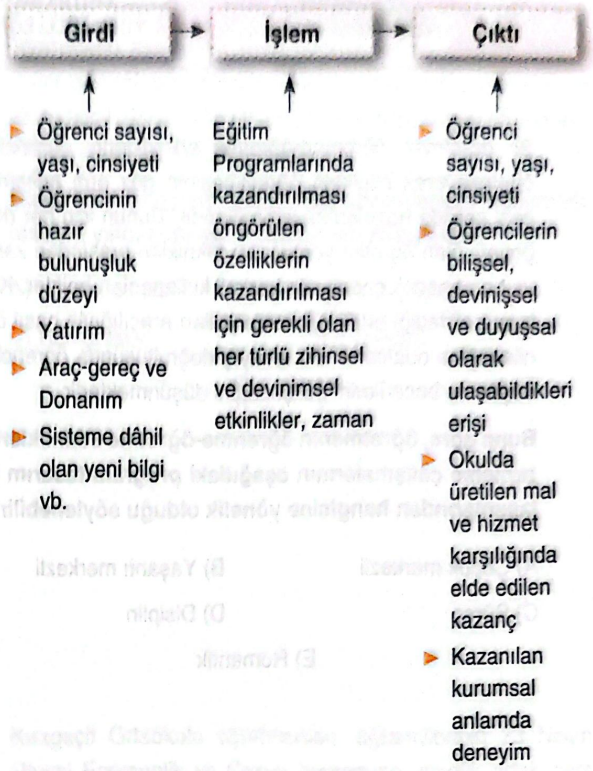

Sorumuzun doğru yanıtı D seçeneğidir.

CEVAP: D

12. Programda yer alan bazı konular çeşitli nedenlerden dolayı ele alınmaz. Öğretmen bu konuları işlemez veya işleyemez. Programda yer alıp da derste ele alınmayan konulardan oluşan programa ihmal edilen program denir. Buna göre Koral Bey'in programda bulunan fakat işlemediği konulardan oluşan program çeşidi ihmal edilen programdır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. Bir öğretmen öğrenme-öğretme etkinliklerini öğrencilerini önemseyerek bilgilerin öğretilmesinin göz ardı edilemeyeceği şekilde hazırlamak istemektedir. Bunun için her derste geçerli olan öğretim yöntem ve teknikleri arasından zamanı ve harcanacak enerjiyi en verimli kullananları belirler. Konuların belirlediği ortak öğrenme yolları aracılığıyla nasıl öğrenileceğine odaklanır. Bu anlayış doğrultusunda öğrencilerin düşünme becerilerini gelişeceğini düşünmektedir.

Buna göre, öğretmenin öğrenme-öğretme etkinlikleri düzenleme çalışmalarının aşağıdaki program tasarım yaklaşımlarından hangisine yönelik olduğu söylenebilir?

A) Çocuk merkezli B) Yaşantı merkezli
C) Süreç D) Disiplin
E) Romantik

2. İlköğretimin ilk üç yılında hayat bilgisi dersi içinde ele alınan konular, 6., 7. ve 8. sınıflarda sosyal bilgiler ve fen ve teknoloji dersleri, ortaöğretim yıllarında ise tarih, coğrafya, sosyoloji, fizik, kimya ve biyoloji dersleri içinde incelenir.

Derslerin bu şekilde yapılandırıldığı program tasarımı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Geniş alan B) Konu C) Disiplin
D) Süreç E) Çekirdek

3. Tarih öğretmenliği alanında uzmanlık eğitimini tamamlamış olan Remzi Öğretmen, üniversite yıllarında aldığı derslerin çok ayrıntılı olduğunu ifade ederek "Osmanlı Devleti Kültür ve Medeniyet dersinde bir yıl boyunca askeri sistemin özelliklerini ele aldık." açıklamasını yapmıştır. Tarih öğretmeni olarak çalıştığı okulda ise öğrencilerine tarih dersini diğer derslerden bağımsız olarak anlatmakta ve merkeze konuları değil dersi almaktadır.

Remzi Öğretmen'in yaptığı açıklamalar doğrultusunda sırasıyla aşağıdaki tasarım yaklaşımlarının hangilerinden bahsettiği söylenebilir?

A) Konu – Korelasyonel
B) Disiplin – Geniş alan
C) Konu – Disiplin
D) Süreç – Yaşam şartları
E) Disiplin – Radikal

4. Program geliştirme uzmanı, öğrencilere deneyim sürecinde edindikleri bilgiler çerçevesinde sonuç ve genellemeler üretme fırsatı verilmesi gerektiğini savunmaktadır. Bu doğrultuda önceden yapılan ihtiyaç belirleme çalışmaları çerçevesinde oluşturulan hedefler öğrencilerin ortak ilgileri ve yaş seviyelerine dayalı olmalı ve bu hedeflere göre ders etkinlikleri planlanarak çalışmalar yürütülmelidir.

Buna göre paragrafta bahsedilen anlayışa dayalı bir dersin aşağıdaki tasarımlardan öncelikle hangisine uygun olarak düzenlendiği söylenebilir?

A) Yaşantı merkezli B) Çocuk merkezli
C) Yaşam şartları D) Hümanistik
E) Radikal

5. Öğrenciler ilkokulda derslerin genelini bir öğretmenden öğrenirler. Ortaokulda ise her derse kendi branş öğretmenleri gelir. Ortaokuldan itibaren kullanılan bu durum öğrencilerin derslerde öğrendikleri bilgileri o dersle sınırlı tutarak kullanmalarına neden olur. Öğretmenlerin kendi öğretme özelliklerine göre düzenledikleri faaliyetler birbirinden bağımsızlaşır. Öğrenciler fen bilimleri ve matematik kapsamında yürütülecek çalışmaların ilişkilendirilmesi gerektiğini dikkate almayabilirler. Bu nedenle öğretmenlerin etkinlikler aracılığıyla dersler arasında ilişki kurmaları önemlidir.

Buna göre, branş öğretmenlerinin aşağıdaki tasarım yaklaşımlarından hangisinden yararlanırsa paragrafta verilen düşüncenin dikkate alındığı söylenebilir?

A) Süreç B) Konu C) Hümanistik
D) Disiplin E) Tematik

6. **Öğrenen merkezli öğretim faaliyeti gerçekleştirmek isteyen bir öğretmenin;**

I. Öğretim süreçlerinin yaşantı ve etkinlikler yoluyla gerçekleştirilmesini sağlama
II. Süreçten çok ürüne yönelik değerlendirme yapma
III. Araştırma ve inceleme stratejisiyle bilginin analiz ve sentezini yapmaya teşvik etme

ifadelerinden hangilerini dikkate alması gerektiği söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

7. **Taba modeliyle ilgili;**

I. Hedefleri kontrol etmeye yönelik süzgeçler yoktur.

II. Programın hedef, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme ögelerine eşit düzeyde önem verilir.

III. İhtiyaç kaynakları belirtilmiştir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

8. I. Problem durumları merkeze alınır; bu problem durumlarına dersler arası ilişkiler kurularak çözümler üretilir.

II. Davranışçı kuramlara tepki olarak ortaya çıkmıştır. Her insanın kendisiyle ilgili aldığı kararları önemser.

III. Öğretim programı süreç içinde belirlenir. Bu açıdan öğretmen program tasarımı konusunda uzman olmalıdır.

Yukarıda verilen özellikler sırasıyla hangi program tasarımlarına aittir?

	I	II	III
A)	Disiplinlerarası	Hümanistik	Çocuk merkezli
B)	Geniş alan	Süreç	Disiplin
C)	Çekirdek	Hümanistik	Yaşantı merkezli
D)	Disiplinlerarası	Çocuk merkezli	Süreç
E)	Çekirdek	Geniş alan	Yaşam şartları

9. **Aşağıda verilen tasarımlar ve tasarımların oluşumunda esas alınan eğitim felsefelerine ait eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?**

	Tasarım	Temel alınan felsefe
A)	Geniş alan	Daimicilik-Esasicilik
B)	Radikal	İlerlemecilik
C)	Yaşantı merkezli	Yeniden kurmacılık
D)	Çekirdek	Yeniden kurmacılık
E)	Hümanistik	İlerlemecilik

10. Program geliştirme uzmanları ilköğretim programlarında öğrencilerin aşamalılık ilkesi doğrultusunda anlamlı öğrenmeler gerçekleştirmelerine yönelik olarak tarih, coğrafya ve vatandaşlık derslerinin bir araya getirilerek sosyal bilgiler adı altında okutulmasını sağlamıştır.

Buna göre program geliştirme uzmanlarının kullandığı tasarım yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yaşam şartları B) Geniş alan
C) Hümanistik D) Tematik
E) Çekirdek

11. Kırkgeçit Ortaokulu öğretmenleri, öğrencilerinin 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk bayramına yönelik ortak ders planı hazırlamıştır. Bu kapsamda görsel sanatlar öğretmeni 23 Nisan temalı resim çalışması, sosyal bilgiler öğretmeni 23 Nisan'ın tarihine yönelik konu anlatımı, müzik öğretmeni 23 Nisan şarkısının öğretimini yapmıştır.

Buna göre öğretmenlerin 23 Nisan uygulamaları aşağıdaki program tasarımı yaklaşımlarından hangisinin kapsamında yer alır?

A) Konu B) Süreç C) Disiplin
D) Çocuk merkezli E) İlişkisel

12. Esra Öğretmen sene başında yapılan öğretmenler kurulu toplantısında okul sistemine yönelik olarak eleştirilerde bulunarak, okulun çocuğu sosyal yaşamdan kopardığını savunmuştur. Bireylere özgür eğitim verilmesini vurgulayarak, keskin ve katı olarak hazırlanmış programlara karşı çıkmıştır. Öğrencilerin günlük ihtiyaçlarını karşılayacak esnek programların hazırlanmasının işlevselliği artıracağını öne sürmüştür.

Buna göre Esra Öğretmen'in görüşünün aşağıdaki program tasarımlarından hangisine yönelik olduğu söylenebilir?

A) Romantik B) Süreç C) Yaşam şartları
D) Çocuk merkezli E) Çekirdek

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Süreç tasarımı; öğrenmenin süreç dahilinde gerçekleşmesi gerektiğini savunur. Her konu için ayrı yöntem-teknik kullanmak yerine bütün konular için ortak bir yöntem-teknik kullanmaya odaklanır. Amacı; öğrencinin en iyi öğrenme şeklinin nasıl olacağını tespit etmektir. Eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme gibi üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesini önemser. Genellikle okul öncesi eğitimde kullanılır. Öğretmenin kullanacağı yöntem-teknikler arasından zamanı ve harcanacak enerjiyi en verimli kullanacağını seçmeye çalışması ve belirlediği konuların ortak öğrenme yollarıyla nasıl öğrenileceğine odaklanması süreç tasarımına yöneliktir.

CEVAP: C

2. Geniş alan tasarımı;

- Aralarında ilişki kurulabilecek derslerin bir araya toplanıp bütünleştirilmesine dayanır.
- Benzer yönleri olan farklı dersler birleştirilir.
- Konu tasarımlarda ve disiplin tasarımlarında içerik birbirinden bağımsızken; geniş alanlı tasarımlarda içerikteki konular ve bilgiler birbiriyle anlamlı ve ilişkili bir şekilde bir araya getirir.

Örneğin; ilköğretimde fizik + kimya + biyoloji derslerinin fen bilimleri adı altında okutulması.

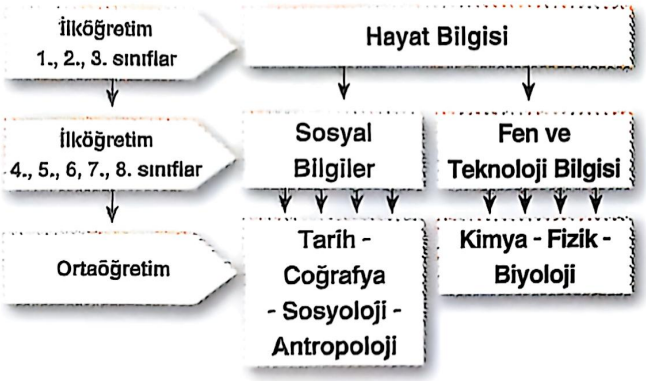

CEVAP: A

3. **Konu tasarımı;** bilginin öğretiminde konular ders olarak düzenlenir. Bir ders içerisindeki bir başlık yıl boyunca okutulacak ders olarak ele alınır. Konular kolaydan zora doğru sıralanır. Her konu bir dersmiş gibi tasarlanır. Remzi Öğretmen'in üniversite yıllarında Osmanlı Devleti Kültür ve Medeniyet konusunu bir yıl boyunca görmesi konu tasarımına yöneliktir.

Disiplin tasarımı; bilim dallarının birbirinden bağımsız dersler olarak düzenlenmesini temele alır. Programın merkezinde konular değil dersler yer alır. Ülkemizde liselerde derslerin tarih, coğrafya, sosyoloji şeklinde düzenlenmesi bu duruma örnektir. Remzi Öğretmen'in çalıştığı okulda tarih dersini diğer derslerden bağımsız olarak ele alması ve merkeze konular yerine dersini alması disiplin tasarımına örnektir.

CEVAP: C

4. Çocuk merkezli tasarım; programın merkezinde öğrencinin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerini alarak ihtiyaçların önceden belirlenmesi gerektiğini savunur. Bireysel farklılıkları ön planda tutar.

Yaşantı merkezli tasarım; programların okul yaşantısı sırasında, öğrenciyi tanıdıktan sonra, öğretmenler tarafından hazırlanmasını temele alır. Bu tasarım yaklaşımında öğretim süreciyle program geliştirme süreci aynı anda gerçekleşir. Program süreç içinde değişebilecek kadar esnek olmalıdır. Verilen bilgiler doğrultusunda, önceden ihtiyaç belirleme çalışmaları yapılması, hedeflerin önceden öğrenci ilgileri ve gelişim özelliklerine yönelik olarak belirlenmesi çocuk merkezli tasarıma yöneliktir.

CEVAP: B

5. Tematik (korelasyonel, ilişkisel) tasarım; program içinde merkeze alınan konuların farklı derslerde ele alınarak derslerin ilişkilendirilmesine dayanır. Farklı dersler ve konular birbirinden bağımsız değil, birlikte ele alınır. Eşgüdümlü etkinlikler yapılarak farklı dersler ve konular arasında ilişki kurulur. Öğretmenler arası iş birliği gerektirir. Verilen bilgiler doğrultusunda ortaokul öğretmenlerinin ilişkilendirme yapmaları tematik tasarıma yöneliktir.

CEVAP: E

6. Öğrenen (birey) merkezli tasarımlar; bireyin ilgi, ihtiyaç ve gereksinimlerine önem vererek ilerlemeci eğitim felsefesini temele alır. Öğretim süreçlerinin yaşantı ve etkinlikler yoluyla verimini artırmayı hedefler. Araştırma ve inceleme stratejisiyle bilginin analiz ve sentezine teşvikte bulunur. İşbirliğine dayalı proje çalışmaları yapmaya teşvik eder. Verilen bilgiler ışığında I ve III. öncül öğrenci merkezli tasarım yaklaşımları kapsamında kullanılır. II. öncül ise konu merkezli tasarımlar kapsamında yer alır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

7.

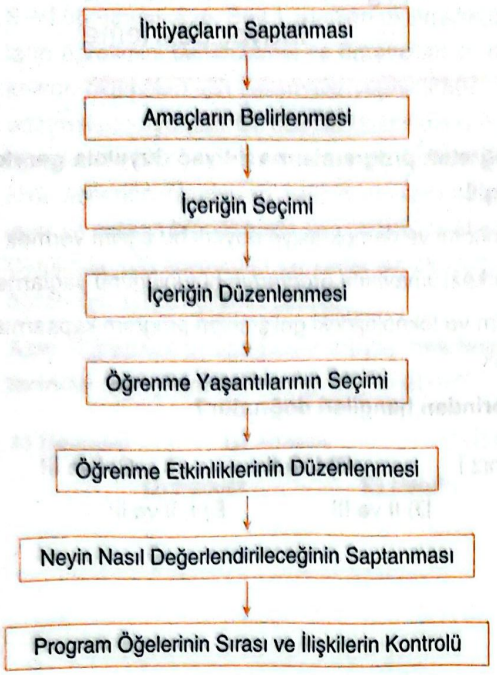

Verilen bilgilere göre I ve II. öncül taba modeli için söylenebilir. III. öncül ise tyler modeline aittir.

CEVAP: B

8. **Çekirdek (Core) tasarım;** toplumsal sorunlar ve işbirlikli öğrenme programın merkezinde yer alır. Programın tasarımında problem durumları merkeze alınır; bu problem durumlarına dersler arası ilişkiler kurularak çözümler üretilir. Toplum, öğrencilere sorun çözme becerisi kazandırırken bir laboratuvar görevi görür.

Hümanistik tasarım; davranışçı kuramları temel alan yaklaşımlara eleştiri olarak ortaya çıkmıştır. Öğrenme U-T bağı ile açıklanamayacak kadar karmaşık örüntülerden oluşur. Her insanın kendisiyle ilgili aldığı kararlar ve gelişim özellikleri programların temeli olmalıdır.

Yaşantı merkezli tasarım; programın merkezine öğrencinin ilgi, yetenek ve ihtiyaçları alınır. İlgi ve ihtiyaçların öğrenciyi tanımadan belirlenemeyeceği görüşünü temele alır. Program süreç içerisinde belirlenir.

CEVAP: C

9. Konu merkezli tasarımlar; bilginin, içeriğin öğrenci tarafından edinilmesini önemser. Daimicilik ve esasicilik eğitim felsefelerine dayanır. Konu alanı, disiplin, geniş alan, disiplinlerarası ve süreç tasarımı olmak üzere beş başlık altında ele alınır.

Birey merkezli tasarımlar; bireyin ilgi, ihtiyaç ve gereksinimlerine önem verir. İlerlemecilik eğitim felsefesine dayanır. Çocuk merkezli, yaşantı merkezli, hümanistik ve radikal tasarım olmak üzere dört başlık altında ele alınır.

Sorun merkezli tasarımlar; topluma, toplumsal değişime ve toplumsal sorunlara önem verir. Yeniden kurmacılık eğitim felsefesine dayanır. Yaşam şartları, toplumsal sorunlar ve yeniden kurmacılık ve çekirdek tasarım olmak üzere üç başlık altında ele alınır.

Verilen bilgiler ışığında C seçeneğiden yer alan yaşantı merkezli tasarımın dayandığı eğitim felsefesi ilerlemeciliktir.

CEVAP: C

10. Geniş alan tasarımı; aralarında ilişki kurulabilecek ve ilişkili derslerin bir araya toplanıp bütünleştirilmesine dayanır. İçerikteki konular ile bilgiler birbiriyle anlamlı ve ilişkili bir şekilde bir araya getirilir. Aşamalılık ilkesi doğrultusunda anlamlı öğrenmeler gerçekleştirmeye önem verir. Verilen paragrafta program geliştirme uzmanlarının dikkate aldığı tasarım yaklaşımı geniş alandır.

CEVAP: B

11. Disiplinlerarası(ilişkisel) tasarım; program içinde merkeze alınan konuların farklı derslerde ele alınarak derslerin ilişkilendirilmesine dayanır. Farklı dersler ve konular birbirinden bağımsız değil, birlikte ele alınır. Konular ve derslerin içerikleri arasında ilişki kurulmak zorundadır. Eşgüdümlü etkinlikler yapılarak farklı dersler ve konular arasında ilişki kurulur. Öğretmenler arası koordinasyon ve iletişim ön plana çıkar. Verilen bilgiler ışığında Kırkgeçit Ortaokulu öğretmenlerinin ilişkisel(disiplinlerarası) tasarım yaklaşımını uyguladıkları söylenebilir.

CEVAP: E

12. Radikal (romantik) tasarım; okulların bireylerin doğasına uygun tasarlanmadığı ve bireylerin doğasına aykırı olduğu görüşüne dayanır. Okul, öğrenmeleri engellemekte ve öğrencilerin toplumdan uzaklaşmasına neden olmaktadır. "Okul çocuğu sosyal yaşamdan koparır." görüşü hakimdir. Keskin ve katı şekilde hazırlanmış plan ve programlar yerine, öğrencilerin günlük ihtiyaçlarını karşılayacak daha esnek programların hazırlanmasını ister. Verilen bilgiler ışığında Esra Öğretmen'in temele aldığı tasarım yaklaşımının radikal olduğu söylenebilir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. Aşağıda Atatürk İlkokulu sınıf öğretmenleri arasında geçen konuşma verilmiştir.

Yunus Öğretmen: Program geliştirilirken var olan ihtiyaçlar ile olması gerekenlerin kıyaslanması gerekmektedir.

Remzi Öğretmen: Program geliştirilirken bir durumun varlığının sağladığı fayda ile yokluğunun vereceği zarar dikkate alınmalıdır.

Buna göre Yunus ve Remzi Öğretmen'in benimsediği ihtiyaç belirleme yaklaşımları aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Farklar – Analitik B) Analitik – Betimsel
C) Farklar – Betimsel D) Betimsel – Demokratik
E) Analitik – Demokratik

2. Bir dershane kursiyerlerinin %90'ının ülke genelinde yapılan AGS sınavından en az 85 puan almalarını beklerden yapılan sınavda sadece %50'sinin bu başarıya ulaştığını belirlemiştir. Bu sonuca göre kurum yetkilileri; programlarında, eğitim gün ve saatlerinde, öğrenci rehberlik hizmetlerinde değişiklik yapmaya karar verirler.

Buna göre dershanenin kullandığın ihtiyaç belirleme yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Betimsel B) Farklar C) Demokratik
D) Analitik E) Delphi

3. Program geliştirme uzmanı ilkokul öğretim programlarının işlevselliğine yönelik olarak yaptığı sorgulamada bazı bilgi ve yetkinliklere yer verilmediğini fark etmiştir. Bu durumun programların doğurabileceği olumsuz sonuçlara yönelik değerlendirmesini raporlaştırarak yetkililere bildirmiştir. Program geliştirme uzmanı ayrıca öğrencilerin bu yer verilmeyen yetkinlikleri kazanabilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve tutumları bilişsel, duyuşsal ve psikomotor özellikleri dikkate alarak ayrıntılı şekilde tanımlamıştır.

Buna göre program geliştirme uzmanının sırasıyla kullandığı ihtiyaç belirleme yaklaşımı ve tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Betimsel – Delphi B) Analitik – Meslek Analizi
C) Betimsel – Gözlem D) Analitik – Delphi
E) Betimsel – Meslek Analizi

YARGI YAYINEVİ

4. **Yeni öğretim programlarına ihtiyaç duyulma gerekçeleriyle ilgili;**

I. Ekonomi ve demokrasiye duyarlı bir eğitim vermek
II. Merkezi sınavlarla programın bütünlüğünü sağlamak
III. Bilim ve teknolojideki gelişmeleri program kapsamına almak

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

5. Bir program geliştirme uzmanı "teknolojinin eğitimdeki yeri" konusunda birbirinden bağımsız ve habersiz uzmanların görüşlerini alarak, ortak görüş çıkarma, program planlama ve standartlar oluşturma amacıyla bilgi toplamak istemektedir.

Buna göre program geliştirme uzmanının aşağıdaki ihtiyaç belirleme tekniklerinden hangisini kullanması daha uygundur?

A) Gözlem B) Delphi
C) Literatür tarama D) Progel dacum
E) Görüşme

6. **Program geliştirme sürecinde yer alan ve planlama aşamasında oluşturulan danışma grubunun daimi üyeleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

A) MEB temsilcileri, Talim Terbiye Kurulu, Veli temsilcileri, Sendikalar
B) Eğitim felsefecisi, Okul yöneticisi, İletişim uzmanı, Eğitim sosyoloğu
C) Program geliştirme uzmanı, Branş öğretmeni, İletişim uzmanı, Sendikalar
D) Öğrenci temsilcisi, Ölçme ve değerlendirme uzmanı, Konu alanı uzmanı, Sosyolog
E) Program geliştirme uzmanı, Ölçme ve değerlendirme uzmanı, Konu alanı uzmanı, Branş öğretmeni

7. Sınıf öğretmeni Azer Bey 1. sınıfları okutmaktadır. Tüm harflerin öğretimini tamamlamış ve öğrencilerinin dakikada 100 kelime okumaları için çalışmalar yapmaktadır. Bu kazanımı edinmelerine yönelik bir etkinlik düzenleyen öğretmen tüm öğrencilere bir okuma metni vermiştir. Öğrencilerinin bir dakika sonunda okudukları kelime sayılarını işaretlemelerini ister ve onların bir dakikada kaç kelime okuduklarını saptar. Dakikada 100 kelimeden ne kadar az okuduğuna göre her öğrenciye ayrı bir etkinlik planlar.

Azer Öğretmen'in aşağıdaki ihtiyaç belirleme yaklaşımlarından hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Betimsel B) Analitik C) Demokratik
D) Farklar E) Delphi

8. Felsefe öğretmeni 11-A sınıfının dinamiğini çok beğenmekte ve onlara ders anlatmaktan zevk almaktadır. Dersine girdiği diğer sınıfların tamamında ele aldığı öğretim programının aksine 11-A sınıfında yer alan öğrencilerin tamamının içeriğe fazlasıyla hakim olduklarını tespit ederek onlara ekstra bilgi aktarımı yapmanın uygun olduğu düşünmektedir.

Felsefe öğretmeninin aşağıdaki ihtiyaç belirleme yaklaşımlarından hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Demokratik B) Betimsel C) Farklar
D) Analitik E) Progel

9. Program geliştirme uzmanları yeni öğretim programlarını hazırlarken ulusal ve uluslararası değişmeleri göz önünde bulundurmuş; toplum ve yaşamdaki değişimleri programa aktarmaya gayret göstermiştir. Bunun dışında toplumda yer alan farklı grupların beklentilerine de yer vermeye özen göstermiştir.

Buna göre program geliştirme uzmanlarının yeni öğretim programlarını hazırlarken dikkate aldığı ihtiyaç belirleme yaklaşımları sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

A) Farklar – Betimsel B) Analitik – Betimsel
C) Demokratik – Farklar D) Farklar – Analitik
E) Analitik – Demokratik

10. Milli Eğitim Bakanlığı %100 okuyan Türkiye projesi kapsamında okuryazarlık kursları açarak ülkede yer alan bireylere eğitim vermeyi amaçlamaktadır. Bu eğitimler sonucunda bireylerin tamamının okuryazar olmalarını hedeflemektedir.

Buna göre Milli Eğitim Bakanlığı'nın okuryazar oranına yönelik olarak yaptığı çalışmaların aşağıdaki ihtiyaç belirleme yaklaşımlarından hangisine yönelik olduğu söylenebilir?

A) Betimsel B) Demokratik C) Analitik
D) Farklar E) Meslek analizi

11. Okullarda yaşanan akran zorbalığını gözlemleyen Salih Öğretmen meslektaşlarıyla birlikte ihtiyaç analizi yapmayı planlamıştır. Bu kapsamda toplumda yer alan grup ve uzmanlardan, farklı meslek çalışanlarından görüş almış ve topladığı verileri grupların isteklerine göre değerlendirerek akran zorbalığı sorununun çözümüne yönelik rapor hazırlamıştır.

Salih Öğretmen'in akran zorbalığı konusunda yaptığı çalışma aşağıdaki ihtiyaç belirleme yaklaşımlarından hangisine yöneliktir?

A) Analitik B) Demokratik C) Farklar
D) Betimsel E) Progel

12. Bir program geliştirme uzmanı, ilkokul öğretim programlarına yönelik ihtiyaç belirlemek istemektedir.

Buna göre aşağıda verilen ihtiyaç belirleme tekniklerinden hangisini kullanırsa ilk elden ve doğrudan veri toplaması mümkün olur?

A) Delphi B) Literatür tarama
C) Gözlem D) Anket
E) Meslek analizi

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. **Farklar yaklaşımı;** var olan durum ile istenen durum arasındaki farka bakılarak ihtiyaç belirleme anlayışını savunur. Gözlenen başarı ile beklenen başarı arasındaki farkı ortaya çıkarır. Yunus Öğretmen'in savunduğu görüş farklar yaklaşımına yöneliktir.

   Betimsel yaklaşım; mevcut duruma odaklanır. Bir nesnenin yokluğu ile ortaya çıkacak zarar ile o nesnenin varlığının ortaya koyacağı yararlardan hareketle ihtiyaç belirlenmesini temele alır. Remzi Öğretmen'in savunduğu görüş betimsel yaklaşıma yöneliktir.

   CEVAP: C

2. Farklar yaklaşımı; var olan durum ile beklenen durum arasındaki farka bakılarak ihtiyaç belirlenmesini temele alır. Farklar yaklaşımına göre ihtiyaç belirleme yaklaşımı ülke genelinden ziyade özellikle bir okul bazlı ihtiyaçları belirlemek için kullanılır. AGS dershanesinin hedeflediği %90 başarı oranı ile elde ettiği %50 arasındaki farkı dikkate alarak yaptığı değişiklikler farklar yaklaşımına yöneliktir.

   CEVAP: B

3. **Betimsel yaklaşım;** bir nesnenin yokluğu ile ortaya çıkacak zararlar ve o nesnenin varlığının ortaya koyacağı yararlardan hareketle ihtiyaç belirlemeye odaklanır. Program geliştirme uzmanının ilkokul öğretim programlarında yer verilmeyen bilgilerin ortaya çıkaracağı olumsuzluklara yönelik görüş belirtmesi betimsel yaklaşıma yöneliktir.

   Meslek analizi; meslekle ilgili bilişsel, duyuşsal ve psikomotor bilgi, beceri ve tutumların ortaya koyulmasına odaklanır. Program geliştirme uzmanının yer verilmeyen yetkinliklerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor özelliklerini tanımlaması meslek analizine yöneliktir.

   CEVAP: E

4. Yeni öğretim programlarına ihtiyaç duyulmasının sebepleri;
   - Eğitimde kaliteyi ve eşitliği artırmak
   - Ekonomiye ve demokrasiye duyarlı bir eğitim vermek
   - Öğrenme-öğretme alanındaki gelişmeleri yansıtmak
   - Bilim ve teknolojideki gelişmeleri program kapsamına almak

   şeklinde sıralanabilir. Bu bilgiler doğrultusunda I ve III. öncül doğrudur.

   II. öncül ise yanlıştır. Çünkü, merkezi sınavlar öğretim programlarının kapsamına göre hazırlanır. Tam tersi düşünülemez.

   CEVAP: C

5. Delphi tekniği; birbirinden bağımsız uzmanların, yazılı olarak, görüşlerinin alınmasını temel alır. Katılımcı uzmanlar arasında etkileşim olmaması en belirgin özelliğidir. Bu özellik "prima donna" etkisinin ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Verilen bilgiler ışığında program geliştirme uzmanının "teknolojinin eğitimdeki yeri" konusunda birbirinden bağımsız ve habersiz uzmanlardan görüş alması delphi tekniğine yöneliktir.

   CEVAP: B

6. Program geliştirme süreci planlama aşamasında oluşturulan çalışma grubu; programın hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesini sağlar. Tam zamanlı çalışan gruptur.

   Daimi üyeleri;
   - Program geliştirme uzmanı
   - Ölçme ve değerlendirme uzmanı
   - Konu alanı uzmanı(üniversiteden)
   - Branş öğretmeni

   olmak üzere dört tanedir.

   CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

7. Farklar yaklaşımı; var olan ile beklenen durum arasındaki farka bakılarak ihtiyacın belirlenmesini temele alır. Gözlenen başarı ile beklenen başarı arasındaki farkı ortaya çıkaran yaklaşımdır. Azer Öğretmen'in hedeflediği durum öğrencilerinin dakikada 100 kelime okumasıyken yaptığı uygulama sonucunda öğrencilerinin mevcut durumuna göre etkinlik belirlemesi farklar yaklaşımını dikkate aldığını gösterir.

CEVAP: D

8. Betimsel yaklaşım; mevcut durumla ilgilenir. Bir nesnenin yokluğu ile ortaya çıkacak zararlar ve o nesnenin varlığının ortaya koyacağı hareketle ihtiyaç belirlenmesini temele alır. Felsefe öğretmeninin mevcut durumda öğrencilerinin bilgilerin tamamına hakim olduklarını tespit ederek ekstra bilgi vermesi betimsel yaklaşıma örnektir.

CEVAP: B

9. **Analitik yaklaşım;** gelecekte ortaya çıkması muhtemel durumlardan yola çıkarak ihtiyaçların belirlenmesini temele alır. Ulusal ve uluslararası şartlara bağlı değişimlerle ilgili yönelimlerin incelenmesi ve gelecekte karşılaşılacak olası durumlardan yola çıkarak ihtiyacın belirlenmesi sürecidir. Program geliştirme uzmanlarının yeni öğretim programlarını hazırlarken ulusal ve uluslararası değişmeleri göz önünde bulundurmaları analitik yaklaşıma yöneliktir.

Demokratik yaklaşım; ihtiyaç, toplumdaki baskı gruplarının isteklerinden hareketle ortaya çıkar. Toplumdaki çoğunluk ne isterse o alanda çalışma yapılır. Program geliştirme uzmanlarının yeni öğretim programlarını hazırlarken toplumda yer alan grupların beklentilerini dikkate alması demokratik yaklaşıma yöneliktir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

10. Farklar yaklaşımı; gözlenen başarı ile beklenen başarı arasındaki farkı ortaya çıkaran yaklaşımdır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın mevcut durumda var olan okur yazarlık oranını %100'e çıkarmaya yönelik olarak yaptığı çalışma farklar yaklaşımına yöneliktir.

CEVAP: D

11. Demokratik yaklaşım; toplumdaki baskı gruplarının isteklerinden hareketle ortaya çıkar. Toplumdaki çoğunluk ne isterse o alanda çalışma yapılır. Salih Öğretmen'in okullarda yer alan akran zorbalığına yönelik olarak toplumun farklı kesimlerinden bilgi toplayarak ortak görüş belirlemesi demokratik yaklaşıma yöneliktir.

CEVAP: B

12. Gözlem tekniği; bir durum hakkında beş duyu organını kullanarak ilk elden veri toplamayı temele alır. Program geliştirme uzmanının ilk elden ve doğrudan veri toplaması için kullanması gereken en uygun teknik gözlemdir.

CEVAP: C

1. Bir öğretmen tarih dersinde öğrencilerine aşağıdaki soruları yöneltmiştir:

I. Türklerin yaşadığı kültür merkezlerine örnekler veriniz.

II. Kültürümüzün oluşturduğu örf-adet kurallarını kıyaslayınız.

III. Türklerin yaşadığı kültür merkezlerini geçmişten günümüze doğru listeleyiniz.

Buna göre öğretmenin sorduğu soruların karşılık geldiği yenilenen bilişsel alan sınıflandırması basamakları aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

A) Anlama – Çözümleme – Hatırlama
B) Hatırlama – Çözümleme – Uygulama
C) Anlama – Değerlendirme – Çözümleme
D) Hatırlama – Değerlendirme – Yaratma
E) Çözümleme – Anlama – Hatırlama

2. **Yenilenen bilişsel alan basamaklarına göre aşağıdaki kazanım ifadelerin hangisinin karşılık geldiği düzey yanlıştır?**

	Kazanım	Düzey
A)	Doğaya zehirli atıklar bırakarak geleceğine zarar veren bireyleri eleştirir.	Değerlendirme
B)	Ülkesinin geleceğini yaşanabilir kılmak için gerekli özellikleri tanır.	Hatırlama
C)	Doğaya bırakılan çöpleri ayrıştırmak için yeni bir yöntem önerir.	Yaratma
D)	Geçmişten günümüze kadar Dünya'nın yok oluşunu belgeler sunarak tartışmalara kanıt sunar.	Anlama
E)	Denizlere karışan atıkların suyu ne kadar kirlettiğini gösteren bir deney yapar.	Uygulama

3. Ahmet evlerindeki küveti iki litrelik kovayla doldururken annesinin "Bu küvet sence kaç litre su alır?" sorusu üzerine "Bu soruya, tamamını doldurduğumda cevap verebilirim." demiştir. Annesi ise küvetin dolmasını beklemesine gerek olmadığını söyleyerek küpün hacminin nasıl hesaplandığını hatırlamasını önermiştir.

Buna göre annesinin Ahmet'e verdiği tavsiyenin aşağıdaki bilişsel alan düzeylerinden hangisini gerçekleştirmeye yönelik olduğu söylenebilir?

A) Bilgi B) Kavrama C) Analiz
D) Sentez E) Değerlendirme

4. **Aşağıdakilerden hangisi Bloom tarafından ortaya atılan bilişsel alan sınıflandırmasının "sentez" düzeyinde yer alan bir davranıştır?**

A) Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurma
B) Öğrendiği konuya yönelik deney yapma
C) İlgi duyduğu alana yönelik şiir yazma
D) Okuduğu metnin özetini çıkarma
E) Verilen kavramları birbiriyle eşleştirme

5. Hazım aerobik jimnastik kursuna gitmektedir. Kursta hareketleri yapmaya başlamadan önce parkurun başına gelmiş, derin bir nefes almış ve esneme hareketleri yapmıştır.

Buna göre Hazım'ın parkurun başında sergilediği davranışlar aşağıdaki psikomotor alan basamaklarından hangisinin kapsamındadır?

A) Algılama B) Kurulma
C) Kılavuzla yapma D) Beceri haline getirme
E) Mekanikleşme

6. **Aşağıdakilerden hangisinin yenilenmiş Bloom taksonomisinin bilişsel süreç boyutunun en üst basamağında yer alan bir kazanım örneği olduğu söylenebilir?**

A) Ülkemizde yer alan su kaynaklarının verimli kullanılıp kullanılmadığını değerlendirir.
B) Ülkemizde yer alan su kaynaklarını verimli kullanır.
C) Ülkemizde yer alan su kaynaklarının verimini artırmaya yönelik yordama yapar.
D) Ülkemizde yer alan su kaynaklarının sürdürülebilirliğine yönelik özgün önerilerde bulunur.
E) Ülkemizde yer alan su kaynaklarının kullanım alanlarını örneklerle açıklar.

YARGI YAYINEVİ

7. Selcan Öğretmen öğrencilerine zıt anlamlı kelimeler konusunu anlatmıştır. Bunun ardından yaptığı etkinlikte her öğrencisinin 5 tane zıt anlamlı kelime yazarak örnek vermelerini ve bu kelimeleri sınıf arkadaşlarıyla paylaşmalarını istemiştir.

Buna göre Selcan Öğretmen'in Bloom'un bilişsel alan basamaklarından hangisine yönelik etkinlik düzenlediği söylenebilir?

A) Bilgi B) Kavrama C) Uygulama
D) Analiz E) Değerlendirme

8. **Hedef belirleme sürecinde dikkat edilecek unsurlarla ilgili;**

I. Öğrenci düzeyine uygun olmalıdır.
II. Birçok öğrenme ürününe yönelik olmalıdır.
III. Genel hedeflere dayalı olmalıdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

9. **Bloom tarafından ortaya atılan bilişsel alan sınıflandırmasına göre;**

I. Verilen grafik üzerinde neden-sonuç ilişkisini açıklar.
II. Geometrik şekiller arasından üç köşesi olanları tanır.
III. İlgisini çeken konuyla ilgili yazma çalışmaları yapar.

kazanımlarının gerçekleştirilme düzeyi aşağıdakilerin hangisinde kolaydan zora doğru sıralanmıştır?

A) III – II – I B) I – III – II C) II – III – I
D) I – II – III E) II – I – III

10. Sosyal bilgiler öğretmeni Gökçer Bey, "Sanal ortamda ulaştığı bilgilerin doğruluk ve güvenirliğini sorgular." kazanımı kapsamında "siber güvenlik" belgeselini öğrencilerine sunarak doğru ve güvenilir bilgiye ulaşma konusunda öngörü kazanmalarını amaçlamıştır. Öğrenciler bu süreçte kendilerine uygun öğrenme yolları kullanarak sorgulama yapmışlardır.

Buna göre Gökçer Öğretmen'in kazandırmayı amaçladığı kazanım düzeyi ve öğrencilerin kullandığı bilgi türü aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir?

A) Değerlendirme – Olgusal
B) Analiz – Üst bilişsel
C) Değerlendirme – Üst bilişsel
D) Sentez – Kavramsal
E) Analiz – Olgusal

11. I. Sabahları kahvaltı yapmanın vücuda sağladığı yararın farkında olma
II. Sabahları spor yapmayı yaşam felsefesi haline getirme
III. Sabahları kitap okumaktan zevk alma

Buna göre verilenlerden hangileri duyuşsal alan basamaklarından "kişilik haline getirme" aşamasına örnek verilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

12. Yazılım mühendisliği öğrencisi olan Ahmet derslerinde başarılı ve etkin olarak yazılım yapabilmektedir. Mezun olduktan sonra çalıştığı işte daha önce hiç karşılaşmadığı bir yazılım türünü herhangi bir yardım almadan ve zorlamadan kullanabilmiştir.

Buna göre Ahmet'in psikomotor alan sınıflandırmasında yer alan basamaklardan hangisine uygun davranış sergilediği söylenebilir?

A) Algılama B) Kurulma
C) Beceri haline getirme D) Duruma uydurma
E) Yaratma

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Yenilenen bilişsel alan sınıflamasına göre;

Hatırlama basamağında; öğrenciler bilgileri olduğu alır ve tekrarlarlar. Tanıma, ezberleme, söyleme, eşleştirme, listeleme gibi davranışlar sergilerler.

Anlama basamağında; öğrenciler bilgileri kendi cümleleriyle ifade eder ve yorum yapar. Açıklama, örnek verme, özetleme, ana fikir bulma, yordama gibi davranışlar sergilerler.

Uygulama basamağında; öğrenciler öğrendikleri bilgileri yeni durumlara aktarır ve transfer ederler. Problem çözme, deney yapma, taklit etme gibi davranışlar sergilerler.

Çözümleme basamağında; öğrenciler bir bütünü parçalarına ayırarak irdeleme yaparlar. Ögelerine ayırma, irdeleme, çözümleme, kıyaslama gibi davranışlar sergilerler.

Değerlendirme basamağında; öğrenciler bir ölçüte bağlı kalarak yargıya varırlar. Eleştirme, sorgulama, yargılama gibi davranışlar sergilerler.

Yaratma basamağında; öğrenciler yeni bir bilişsel ürün ortaya koyarlar. Sentezleme, tasarlama, üretme, şiir yazma gibi davranışlar sergilerler.

Verilen bilgiler doğrultusunda I. öncülde yer alan örnek verme davranışı "anlama" basamağına aittir. II. öncülde yer alan kıyaslama davranışı "çözümleme" basamağına aittir. III. öncülde yer alan listeleme davranışı "hatırlama" basamağına aittir.

CEVAP: A

2. Yenilenen bilişsel alan sınıflandırılmasında hatırlama, anlama, uygulama, çözümleme, değerlendirme, yaratma basamakları yer almaktadır.

A seçeneğinde verilen eleştirme davranışı değerlendirme basamağına aittir. Değerlendirme basamağında bireyler eleştirme, sorgulama, yargılama gibi davranışlar sergilerler.

B seçeneğinde verilen tanıma davranışı hatırlama basamağına aittir. Hatırlama başmağında bireyler tanıma, hatırlama, ezberleme, söyleme, eşleştirme gibi davranışlar yer alır.

C seçeneğinde verilen öneri davranışı yaratma basamağında yer alır. Yaratma basamağında bireyler birleştirme, sentezleme, önerme, tasarlama gibi davranışlar sergilerler.

D seçeneğinde yer alan tartışmalara kanıt sunma davranışı değerlendirme basamağına aittir. Değerlendirme basamağında bireyler eleştirme, sorgulama, yargılama gibi davranışlar sergilerler.

E seçeneğinde yer alan deney yapma davranışı uygulama basamağına aittir. Uygulama basamağında bireyler transfer etme, deney yapma, problem çözme gibi davranışlar sergilerler.

CEVAP: D

3. Bilgi düzeyi basamağı öğrencilerin bilgileri olduğu gibi aldıkları ve tekrarladıkları basamaktır. Tanıma, hatırlama, ezberleme, söyleme, eşleştirme gibi davranışlar sergilerler. Ahmet'in okulda öğrendiği küpün hacmini hatırlayamaması bilgi düzeyinde verilen davranışı kazanamadığının göstergesidir.

CEVAP: A

4. Bloom tarafından ortaya atılan bilişsel alan basamakları basitten karmaşığa doğru bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme şeklinde sıralanır. Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurma analiz basamağı, öğrendiği konuya yönelik deney yapma uygulama basamağı, ilgi duyduğu alana yönelik şiir yazma sentez basamağı, okuduğu metnin özetini çıkarma kavrama basamağı, verilen kavramları birbiriyle eşleştirme bilgi basamağına yöneliktir.

CEVAP: C

5. Psikomotor alan basamakları basitten karmaşığa doğru algılama, kurulma, kılavuzla yapma, mekanikleşme, beceri haline getirme, duruma uydurma, yaratma şeklinde sıralanır.

Algılama basamağında; birey davranışın nasıl yapıldığını fark eder ve gözlemler.

Kurulma basamağında; birey davranışı yapmaya hazırlanır.

Kılavuzla yapma basamağında; birey davranışı öğretmen rehberliğinde yapar.

Mekanikleşme basamağında; birey davranışı istenene yakın bir şekilde kendisi yapar.

Beceri haline getirme basamağında; birey davranışı istenildiği gibi, doğru olarak yapar.

Duruma uydurma basamağında; birey öğrendiği davranışı farklı durumlara transfer eder.

Yaratma basamağında; birey davranışı yeni, özgün, farklı durumlarda sergiler.

Verilen bilgiler doğrultusunda Hazım'ın parkurun başına gelerek aeorobik davranışını sergilemek için hazırlık yapması kurulma basamağına yöneliktir.

CEVAP: B

6. Yenilenmiş bilişsel alan basamaklarında en üst düzeyde "yaratma(sentez) " basamağı yer alır.

A seçeneği değerlendirme,

B seçeneği uygulama,

C seçeneği anlama,

D seçeneği yaratma,

E seçeneği anlama

basamağına yöneliktir. Verilen bilgiler doğrultusunda seçenekler arasında en üst düzey davranış yaratmadır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

7. Kavrama düzeyinde bireyler bilgileri kendi cümleleriyle ifade eder ve yorumlarlar. Yorumlama, açıklama, örnek verme, özetleme, ana fikir bulma, tahminde bulunma, yordama, başlık bulma, neden-sonuç ilişkisi kurma gibi davranışlar kavrama düzeyinde yer alır. Verilen bilgiler doğrultusunda Selcan Öğretmen'in öğrencileriyle birlikte yaptığı etkinlikte zıt anlamlı kelimelere örnek vermeleri kavrama düzeyine yöneliktir.

CEVAP: B

8. Hedef belirleme sürecinde dikkat edilecek unsurlar;

- Öğrenci düzeyine uygun olmalıdır.
- Ulaşılabilir olmalıdır.
- Genel hedeflere dayalı olmalıdır.
- İçerikli ilişkili ve sınırlı olmalıdır.
- Tek bir öğrenme ürününe yönelik olmalıdır.

Verilen bilgiler doğrultusunda I ve III. öncül doğrudur. II. öncül hatalıdır, birçok öğrenme ürününe değil tek bir öğrenme ürününe yönelik olmalıdır.

CEVAP: C

9. Bloom'un bilişsel alan basamaklarının kolaydan zora doğru sıralaması; bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez, değerlendirme şeklindedir.

I. öncülde verilen neden sonuç ilişkisini açıklama davranışı kavrama düzeyindedir. Kavrama basamağında bireyler bilgileri kendi cümleleriyle ifade ederler.

II. öncülde verilen tanıma davranışı bilgi basamağındadır. Bilgi basamağında bireyler bilgileri olduğu gibi tekrarlarlar.

III. öncülde verilen yazma çalışması davranışı sentez basamağındadır. Sentez basamağında bireyler yeni bir bilişsel ürün ortaya koyarlar.

Verilen bilgiler doğrultusunda kolaydan doğru sıralama II – I – III şeklinde olacaktır.

CEVAP: E

10. Gökçer Öğretmen'in sorgulamaya yönelik olarak ele aldığı kazanım değerlendirme basamağında yer alır. Değerlendirme basamağında bireyler ölçütlere bağlı olarak sorgulama yaparlar. Eleştirme, sorgulama, yargılama gibi davranışlar bu basamakta yer alır.

Üst bilişsel bilgi; bireyin kendi bilişleri hakkındaki farkındalığı ve onunla ilgili bilgi sahibi olmasıdır. Öğrencilerin kendilerine uygun öğrenme yolları aracılığıyla sorgulama yapmaları üst bilişsel bilgiye örnektir.

CEVAP: C

11. Duyuşsal alan sınıflamasının en üst basamağı olan kişilik haline getirme; bireyin benimsediği değeri ya da tutumu davranış ölçütü haline getirdiği, yaşam amacı yaptığı basamaktır.

II. öncülde yer alan sabahları spor yapmayı yaşam felsefesi haline getirme davranışı kişilik haline getirme basamağına yöneliktir.

I. öncülde yer alan sabahları kahvaltı yapmanın vücuda sağladığı yararın farkında olma alma basamağına yöneliktir. Alma basamağı; bireyin bir değer ya da tutumu fark etmesi, istekli olması, dikkatini ona verdiği basamaktır.

III. öncülde yer alan sabahları kitap okumaktan zevk alma davranışı tepkide bulunma basamağına yöneliktir. Tepkide bulunma basamağı; bireyin bir değer ya da tutuma gönüllü olduğu, bilinçli olarak tepki verdiği, ondan zevk aldığı basamaktır.

CEVAP: B

12. Psikomotor alan basamaklarından duruma uydurma; edinilen becerinin, benzer ortamlara aktarıldığı, transfer edildiği basamaktır. Ahmet'in daha önce hiç karşılaşmadığı yazılım türünü herhangi bir yardım almadan ve zorlanmadan kullanması okulda öğrendiği bilgileri duruma transfer ettiğini göstermektedir. Duruma uydurma basamağına yöneliktir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. Yargı Ortaokulu'nda çalışan Ali Öğretmen tüm öğrencilerde ortak bir temel oluşturmak amacıyla farklı alanlarda bulunan konuları belli başlıklar altında toplamıştır. Okutulan dersleri ana bir tema etrafında birleştiren öğretmen bu süreçte öğrencilerin ilgi duyduğu alanlarda ders almalarını önemsemiştir.

Buna göre Ali Öğretmen'in aşağıdaki içerik düzenleme yaklaşımlarından hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Doğrusal B) Sarmal C) Piramitsel D) Çekirdek E) Modüler

2. Süleyman Öğretmen derslerinde içeriği, basit ve sonraki aşamaların öğrenilmesini kolaylaştıracak kısımlarının önce verilmesi yoluyla sıralandığı bir öğrenme süreci halinde düzenlemiştir. Bu öğrenme sürecinde basitten karmaşığa ve ön koşul ilkelerinin yer alması için özel bir çaba sarf etmiştir.

Buna göre Süleyman Öğretmen'in aşağıdaki içerik düzenleme yaklaşımlarından hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Modüler B) Sarmal C) Piramitsel D) Çekirdek E) Doğrusal

3. Bir sınıf öğretmeni derslerinde uygulayacağı programda içeriği, önceki öğrenmeler ile sonrakiler arasında ilişki kurulacak şekilde yapılandırmıştır. İçeriğin alt konuları arasında ardışık sıralamaların olduğu ve yeri geldiğinde önceki öğrenilenlerin daha kapsamlı olarak tekrar edilmesi gereken anlayışı temele almıştır.

Buna göre öğretmenin içeriği yapılandırırken kullandığı yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Modüler B) Sarmal C) Piramitsel D) Sorgulama merkezli E) Çekirdek

4. Bir program geliştirme uzmanı eğitim-öğretim sürecinde öğrencilerin; farklı uzmanlık alanlarında öğrenim görmelerini, zengin bir çalışma çerçevesinde örgütlenmiş öğrenmeler kazanmalarını ve ilgi, ihtiyaçlarının dikkate alınması gerektiği anlayışını temele alarak program hazırlamıştır.

Buna göre program geliştirme uzmanının hazırladığı programı aşağıdaki içerik düzenleme yaklaşımlarından hangisinin kapsamında ele aldığı söylenebilir?

A) Doğrusal B) Piramitsel C) Çekirdek D) Modüler E) Sarmal

5. Ceylan Öğretmen bir başarı testi geliştirerek öğrencilerine uygulamak istemektedir. Bu kapsamda; (I) test geliştirme amacını belirlemiş ve genel test planını oluşturmuştur. (II) Test kapsamının belirlemiş ve eğitim hedeflerini tanımlamıştır. (III) Test maddelerini yazmış ve gözden geçirmiştir. (IV) Test maddelerini form haline getirmiştir. (V) Testin deneme uygulamasını gerçekleşmiştir. (VI) Madde analizini yaparak maddelerin seçimini yapmış ve düzeltmeleri gerçekleştirmiştir.

Buna göre Ceylan Öğretmen'in verilen aşamaların hangisinden sonra belirtke tablosu hazırlaması gerektiği söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Türkçe öğretmeni Burçin Hanım, öğrencilerine "Tilki ile Leylek" metnini vererek okumalarını sağlamıştır. Bunun ardından metnin ana fikrini bulmalarını ve defterlerine yazmalarını istemiştir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu ana fikri bulma konusunda zorlanmıştır.

Buna göre Burçin Öğretmen'in aşağıdaki içerik düzenleme ilkelerinden hangisine yönelik çalışma yaptığı söylenebilir?

A) Şema B) Görsel düzen C) Vardama D) Soyutlama E) Alıştırma

YARGI YAYINEVİ

7. Doğrusal yaklaşım; içeriğin sıralı, aşamalı ve ardışıklık ilkelerine göre küçük bilgi birimleri halinde öğretilmesi gerektiğini savunur. Emrah Öğretmen'in öğrencilerinin çarpma işlemini öğrenmesi için toplama işlemini bilmeleri gerektiğini savunması doğrusal yaklaşıma örnektir.

CEVAP: C

8. **Modüler yaklaşım;** bir bütünü oluşturan içeriğin birbirinden bağımsız bilgi birimleri halinde tasarlanması üzerine kuruludur. Öğretim sırası esnektir, kolay güncellenebilir. I. öncülde verilen özellikler modüler yaklaşıma örnektir.

Doğrusal yaklaşım; içeriğin sıralılık, aşamalılık ve ardışıklık ilkelerine göre küçük bilgi birimleri halinde bölünmesiyle oluşur. Zorunlu ya da ön koşul öğrenmeler ağırlıklıdır. II. öncülde verilen özellikler doğrusal yaklaşıma örnektir.

CEVAP: C

9. Konu ağı-proje yaklaşımında içerik; öğrenme konularının birbiriyle ilişkilendirerek, projeler halinde bireysel ya da grup olarak öğrenmeyi sağlayan bir yapıda düzenlenir. Öğretmen konu listesini verir, öğrenciler istedikleri konuyu seçer, bireysel veya grupla anlatırlar. Umut Öğretmen'in dersinde ele aldığı yaklaşım konu ağı-projedir.

CEVAP: B

10. Çekirdek yaklaşım; öğretimin merkezine ortak konuları alır ve öğrencilerin ilgi duydukları alanlarda uzmanlaşmalarına, ders almalarına olanak tanır. Bahtiyar'ın öğretiminin üçüncü ve dördüncü yıllarında ilgi duyduğu alanlarda seçmeli dersler alması çekirdek yaklaşıma örnektir. Piramitsel yaklaşım ise ilk yıl ortak konuların ele alındığı ardından her bireyin kendi alanında uzmanlaşmasına olanak tanıyan katı ve esnek olmayan yaklaşımdır.

CEVAP: C

11. Kaynaşıklık ilkesi; konular ve etkinliklerin birbiriyle tutarlı ve ilişkili olması gerektiğini savunur. Ahmet Öğretmen'in noktalama işaretleri konusunun diğer derslerle ilişkilendirilmesini sağlaması kaynaşıklık ilkesine örnektir.

CEVAP: E

12. Modüler yaklaşım; bir bütünü oluşturan içeriğin birbirinden bağımsız bilgi birimleri halinde tasarlanmasına odaklanır. Dersler ve konular arasında bir bağ olmasının gerekli olmadığını, her modülün kendi içerisinde anlamlı bir bütün oluşturması gerektiğini savunur. Aylin Öğretmen'in her dersin kenti içerisinde bir bütün olduğu ve diğer derslerden bağımsız olduğuna yönelik görüş belirtmesi modüler yaklaşıma örnektir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. Merve Öğretmen tarih dersinde "milli mücadele" konusunu işleyecektir. Dersini işlemeye başlamadan önce, öğrencilerine kurtuluş savaşıyla ilgili bir belgesel izletir. Bunun ardından bu derste öğrenecekleri bilgiler ile dede ve ninelerinin ülkemizi kurtarırken nasıl fedakarlıklar yaptıklarını ve mücadele ruhunu öğrenerek günlük hayatlarına yön vereceklerini söyler.

Buna göre Merve Öğretmen'in ders işlerken sırasıyla hangi basamakları uygulamıştır?

A) Gözden geçirme – Güdüleme
B) Dikkat çekme – Geçiş
C) Güdüleme – Ara özet
D) Dikkat çekme – Güdüleme
E) Gözden geçirme – Hedeften haberdar etme

2. Tarih öğretmeni Salih Bey'in öğrencisiyle arasında aşağıdaki konuşma yaşanmıştır.

Salih Öğretmen: Osmanlı Devleti şahi toplarını ilk kez ne zaman kullanmıştır?

Ahmet: İstanbul'un fethi sırasında kullanmıştır.

Salih Öğretmen: Doğru cevap. Ateşli top ilk defa Osmanlı Devleti Padişahı Fatih Sultan Mehmet tarafından İstanbul'un fethi sırasında kullanılmıştır.

Buna göre Salih Öğretmen'in bu süreçte aşağıdaki dönüt türlerinden hangisinden daha fazla yararlandığı söylenebilir?

A) Teyit edici B) Açıklayıcı C) Eklemleyici
D) Teşhis edici E) Düzeltici

3. Tufan Öğretmen "Madde istatistikleri" konusunu öğrencilerine anlatmadan bu konudan her yıl AGS sınavında dört soru sorulduğunu belirtmiştir.

Tufan Öğretmen'in öğrencilerine yönelik yaptığı konuşma aşağıdaki ders aşamalarından hangisine yöneliktir?

A) Dikkat çekme
B) Hedeften haberdar etme
C) Ara özet
D) Gözden geçirme
E) Güdüleme

YARGI YAYINEVİ

4. **Aşağıdakilerden hangisi program ögelerine dayalı değerlendirmenin hedef ögesine yönelik bir soru değildir?**

A) Geçerli ve güncel mi?
B) Konu alanı özelliklerine uygun mu?
C) Öğrencilerin gereksinimlerine uygun mu?
D) Toplumun beklentilerine uygun mu?
E) Ulaşılabilir nitelikte mi?

5. Ayşegül Öğretmen dersin başında öğrencilerinin ilgi ve merak duygusunu artırmak için "karınca ile ağustos böceği" hikayesinin bir kısmını anlatmıştır. Hikayenin kalan kısmını derste anlatacağını söyleyerek öğrencilerini öğrenmeye istekli hale getirmeyi amaçlamıştır. Bunun ardından öğrencilerinde aktif katılımıyla dersini işlemiştir ve ders esnasında öğrenciler sorduğu sorulara cevap veremeyince doğru cevaba yönlendiren mesajlar kullanmıştır.

Buna göre Ayşegül Öğretmen'in aşağıda verilen kavramlardan hangisine yer verdiği söylenemez?

A) Etkin katılım B) Ara özet C) Güdüleme
D) Dikkat çekme E) İpucu

6. Fen Bilimleri öğretmeni Naim Bey, dersine girdiği iki sınıfta farklı uygulamalar yaparak elde edeceği sonuçları değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda bir sınıfta öğrenci merkezli yöntem ve teknikler, diğer sınıfta ise öğretmen merkezli yöntem ve teknikler kullanarak öğrencilerin uygulamadan sonra başarıları arasındaki farkı incelemiştir.

Buna göre Naim Öğretmen'in bu araştırmada aşağıdaki aşamalardan özellikle hangisini değerlendirmek istediği söylenebilir?

A) Hedeflenen kazanımlar B) Sınama durumları
C) Eğitim durumları D) Tema
E) İçerik

7. **Bir sınıf öğretmeni öğrenme-öğretme sürecinde gerçekleştireceği öğretim etkinliklerini ve sınama durumlarını planlarken öncelikle aşağıdakilerden hangisini dikkate almalıdır?**

A) Merkezi sınav soruları
B) Öğretim programı
C) Okul yönetimi
D) Ders araç-gereçleri
E) Ön öğrenmeler

8. 23 Nisan Ortaokulunda çalışan fen bilimleri öğretmeni dersinde öğrencilerine "sigaranın zararları" konusunu anlatacaktır. Bu kapsamda derse başlarken öğrencilerine "bugün sigaranın sağlığımıza verdiği zararları öğreneceğiz. Bu konuyu iyi öğrenirseniz ömür boyu sağlıklı akciğerlere sahip olursunuz." demiştir.

Buna göre öğretmenin dersini işlerken sırasıyla aşağıda verilen aşamalardan hangilerinden yararlandığı söylenebilir?

A) Hedeften haberdar etme – Güdüleme
B) Dikkat çekme – Hedeften haberdar etme
C) Güdüleme – Geçiş
D) Dikkat çekme – Ara özet
E) Güdüleme – Dikkat çekme

9. Oya öğretmen, doğal sayılar konusunu işlerken öğrencilerinden konuya ilişkin örnekler vermelerini ister. Ahmet'in verdiği örneği çok beğenir ve ona gülümser.

Oya öğretmen Ahmet'e gülümsediğinde,

I. ipucu
II. dönet
III. pekiştirme
IV. düzeltme

işlevlerinden hangilerini yerine getirmekte olabilir?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

10. **Yeni geliştirilen bir programa süreklilik kazandırmayla ilgili;**

I. Dersler arası ilişkilendirmeyi yansıtan öğrenme alanları üzerinde durulması
II. Ölçme veya değerlendirme amacıyla sadece sınavların önerilmesi
III. Bölgesel farklılık ve ihtiyaçların dikkate alınması

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

11. Fen bilimleri öğretmeni dersin başında öğrencilerine "Arabaların göstergeleri bize hızı mı sürati mi gösterir? Bugün sizlerle bunu öğreneceğiz." diyerek derse başlamıştır.

Buna göre fen bilimleri öğretmeninin öncelikle aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmeyi amaçladığı söylenebilir?

A) Geribildirim
B) Güdüleme
C) Transfer etme
D) Üst düzey düşünme
E) Bilgi aktarma

12. Programın temel ögelerinin kendilerine özgü soruları bulunmaktadır.

Buna göre;

I. Ne?
II. Niçin?
III. Ne kadar?
IV. Nasıl?

Yukarıda verilen soruların karşılık geldiği ögeler aşağıdakilerden hangisidir?

	I	II	III	IV
A)	Hedef	İçerik	Eğitim Durumları	Değerlendirme
B)	Değerlendirme	Hedef	Değerlendirme	Eğitim Durumları
C)	Amaç	Eğitim Durumları	Değerlendirme	Hedef
D)	İçerik	Hedef	Değerlendirme	Eğitim durumları
E)	Eğitim Durumları	İçerik	Hedef	Değerlendirme

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Ders planı aşamaları;

Dikkat çekme; çeşitli uyarıcılar kullanarak öğrencilerin ilgilerini derse toplamak için kullanılır.

Hedeften haberdar etme; derste hangi kazanımın öğrenileceği, edinileceği söylenir.

Gözden geçirme; dersin nasıl işleneceğini, kazanımın hangi etkinliklerle öğrenileceği söylenir.

Güdüleme; derste öğrenilecek kazanımın ne işe yarayacağı, nasıl kullanılacağı söylenir. Öğrencilerde öğrenme isteği uyandırır. Öğrenilecek konunun günlük hayattaki karşılığı verilir. Verilen bilgiler doğrultusunda Merve Öğretmen'in dersinde başında öğrencilerine kurtuluş savaşıyla ilgili belgesel izletmesi dikkat çekme, derste öğrenecekleri bilgiler ile dede ve ninelerinin ülkemizi kurtarırken yaptıkları fedakarlıkları ve mücadele ruhunu öğrenerek günlük hayatlarına yön vermeleri güdüleme basamağına yöneliktir.

CEVAP: D

2. **Teyit edici;** öğrenciye yalnızca cevabının doğru veya yanlış olduğunun bildirilmesidir.

Açıklayıcı; öğrenciye yanlış veya doğru yanıtının nedeninin açıklanmasıdır.

Düzeltici; yanlış cevap veren öğrenciye doğrunun söylenmesidir.

Teşhis edici; öğrencinin bilgi eksikliğinin kaynağının tespit edilip nasıl çalışması gerektiğinin söylenmesidir.

Eklemleyici; öğrencinin verdiği doğru cevabın üzerine ekstra bilgi verilmesidir.

Salih Öğretmen'in öğrencisinin doğru cevap vermesinin üzerine ekstra bilgi vermesi eklemleyici dönüte örnektir.

CEVAP: C

3. **Dikkat çekme;** çeşitli uyarıcılar kullanarak öğrencilerin ilgilerini derse toplamak için kullanılır.

Hedeften haberdar etme; derste hangi kazanımın öğrenileceği, edinileceği söylenir.

Gözden geçirme; dersin nasıl işleneceğini, kazanımın hangi etkinliklerle öğrenileceği söylenir.

Güdüleme; derste öğrenilecek kazanımın ne işe yarayacağı, nasıl kullanılacağı söylenir. Öğrencilerde öğrenme isteği uyandırır. Öğrenilecek konunun günlük hayattaki karşılığı verilir. Tufan Öğretmen'in öğrencilerine istatistik konusunda her yıl dört soru sorulduğunu söyleyerek öğrenme isteği uyandırmayı amaçlamıştır. Güdüleme basamağına örnektir.

CEVAP: E

4. Program ögelerine dayalı değerlendirme kapsamında;

Hedef değerlendirmesi;

- Hedefler öğrencilerin gereksinimlerine uygun mu?
- Hedefler toplumun beklentilerine uygun mu?
- Konu alanı özelliklerine uygun mu?
- Ulaşılabilir nitelikte mi?

şeklindedir. Verilen bilgiler doğrultusunda A seçeneğinde verilen soru içerik ögesine aittir.

CEVAP: A

5. Ayşegül Öğretmen'in dersin başında öğrencilerinin ilgi ve merak duygusunu artırmak amacıyla "karınca ile ağustos böceği" hikayesinin bir kısmını anlatması dikkat çekme basamağına yöneliktir. Hikayenin kalan kısmını derste anlatacağını söyleyerek öğrencileri öğrenmeye istekli hale getirmesi güdülemeye örnektir. Ders sırasında öğrencilerinin aktif katılım sağlaması etkin katılıma örnektir. Sorulara cevap veremeyen öğrencileri doğru cevaba yönlendiren mesajlar vermesi ipucuna örnektir. Ara özet kavramına ilişkin bir örnek yoktur. Ara özet; öğretmenlerin ders esnasında zaman zaman anlatılan yere kadar konuyu toparlamasıdır.

CEVAP: B

6. Eğitim durumları ögesi; programın öğretme-öğrenme sürecini kapsar. Nasıl? sorusuna yanıt arar. Naim Öğretmen'in araştırma yaptığı iki farklı sınıfta kullandığı yöntem teknikler sonucunda elde ettiği verileri incelemesi eğitim durumları ögesine yönelik değerlendirme yaptığının bir göstergesidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

7. Öğrenme-öğretme süreci ve sınama durumları planlanırken öncelikli olarak dikkate alınması gereken öğretim programlarıdır. Öğretmenler planlarını ve uygulamalarını öğretim programlarına göre gerçekleştirmelidir.

CEVAP: B

8. **Dikkat çekme;** çeşitli uyarıcılar kullanarak öğrencilerin ilgilerini derse toplamak için kullanılır.

Hedeften haberdar etme; derste hangi kazanımın öğrenileceği, edinileceği söylenir.

Gözden geçirme; dersin nasıl işleneceğini, kazanımın hangi etkinliklerle öğrenileceği söylenir.

Güdüleme; derste öğrenilecek kazanımın ne işe yarayacağı, nasıl kullanılacağı söylenir. Öğrencilerde öğrenme isteği uyandırır. Öğrenilecek konunun günlük hayattaki karşılığı verilir. Öğretmenin öğrencilerine bugün sigaranın sağlığımıza verdiği zararları öğreneceklerini söylemesi hedeften haberdar etme basamağına yöneliktir. Bu konuyu iyi öğrenirseniz ömür boyu sağlıklı akciğerlere sahip olacaklarını söylemesi güdüleme basamağına yöneliktir.

CEVAP: A

9. Öğretim hizmetlerinde kullanılan önemli değişkenler:

İpucu:	Öğrencinin neyi öğreneceğini açıklayan mesajlardır. İpucu öğrencileri harekete geçirir ve istenilen davranışın yapılmasına yardımcı olur. İpucu aynı zamanda doğru cevabı hatırlatıcı uyarıcılardır.
Dönüt:	Öğrenciye öğrendiklerinin eğitimin amaçlarına uygun olup olmadığının ya da öğrencinin öğretimin amaçlarına uygun (doğru-yanlış) davrandığının bildirilmesidir.
Pekiştirme:	İstenilen davranışın hoşa giden bir uyarıcı ile güçlendirilmesi (tekrarının sağlanması) sürecidir.
Düzeltme	Öğrencinin yanlış davranışlarının ve eksik öğrenmelerinin düzeltilmesi ve tamamlanması işlemleridir.

Buna göre öğretmenin öğrencinin verdiği cevabı beğenmesi ve gülümsemesi;

- Öğrenciye gösterdiği davranışın tam ve doğru olduğunu ifade ettiği için dönüt,
- Öğrenciyi memnun ettiği için davranışın devamını sağlayan pekiştireç,

görevlerini yerine getirmektedir.

CEVAP: C

10. Yeni geliştirilen programlara süreklilik kazandırmaya yönelik olarak;

- Programın bölgesel farklılık ve ihtiyaçları dikkate alması gerekir.
- Öğretmenlere programın uygulanmasıyla ilgili hizmet içi eğitimler verilmesi gerekir.
- Programın öğretmen ve öğrencilerde bilim okuryazarlığı geliştirmesi gerekir.
- Programda dersler arası ilişkilendirmeyi yansıtan öğrenme alanları üzerinde durulması gerekir.

Verilen bilgiler doğrultusunda I ve III. öncüller doğrudur. II. öncül hatalıdır. Ölçme ve değerlendirme sadece sınavla değil performans testler, rubrikler, kontrol listeleri ve derecelendirme ölçekleriyle yapılmalıdır.

CEVAP: C

11. Güdüleme; öğrencilerde öğrenme isteği uyandırmayı temele alır. Öğrenilen konunun günlük hayattaki karşılığını kapsar. Fen bilimleri öğretmeninin öğrencilerine arabaların göstergeleri bize hızı mı sürati mi gösterir sorusunu sorarak derse başlaması güdülemeye örnektir.

CEVAP: B

12. Program geliştirmenin hedef, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme olmak üzere dört temel ögesi bulunur.

Hedef; eğitim yoluyla kazandırılabilen, bir bireyde bulunması uygun görülen istendik özelliklerdir. "Niçin?" sorusuna yanıt arar.

İçerik; hedefler doğrultusunda seçilen olgu, kavram ve ilkelerin sistematik bağlarla birleşerek oluşturdukları bilgi bütünleridir. "Ne?" sorusuna yanıt arar.

Eğitim durumları; öğrenme-öğretme sürecidir. Dersin işlendiği kısımdır. "Nasıl?" sorusuna yanıt arar.

Değerlendirme; bireyde istenilen davranışların ne derece kazandırıldığı konusunda bir yargıya varma durumudur. "Ne kadar?" sorusuna yanıt arar.

Verilen bilgiler doğrultusunda doğru cevap D seçeneğidir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

AGS

EĞİTİM BİLİMLERİ VE
TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİ

yargı yayınevi

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme

1. I. Fen bilimleri başarısını testlerle belirlemek
II. Tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesi
III. Bir evin alanının hesaplanması
IV. Tahtaya dokunarak sert olduğunun söylenmesi

Yukarıdaki özelliklerin belirlenmesinde kullanılan ölçme türleri hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Doğrudan	Doğrudan	Dolaylı	Doğrudan
B)	Doğrudan	Dolaylı	Türetilmiş	Dolaylı
C)	Dolaylı	Türetilmiş	Dolaylı	Doğrudan
D)	Dolaylı	Dolaylı	Türetilmiş	Doğrudan
E)	Dolaylı	Doğrudan	Doğrudan	Doğrudan

2. Bir araştırmada öğrencilerin fen bilimleri dersi başarılarının uygulanan öğretim yöntem ve tekniklerine göre değişip değişmediği araştırılmaktadır. Bu amaçla aynı okulun aynı seviyedeki iki farklı sınıfı seçilmiştir. İlk sınıfa iş birliğine dayalı öğretim metodu uygulanırken diğer sınıf geleneksel yöntemlerle, özellikle düz anlatımla eğitim hayatına devam etmiştir. İş birlikli öğretim metodu uygulanan sınıfın akademik başarısında anlamlı bir artış gözlemlenmiştir.

Yukarıda verilen bilimsel araştırmanın bağımlı değişkeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fen bilimleri başarısı
B) İş birlikli öğretim
C) Geleneksel öğretim
D) Sınıf türleri
E) Öğrencilerin yaşı

3. Bir kurum, pilotluk eğitimi verdiği kursiyerlerin pilotluk belgelerini alabilmeleri için eğitim süreci sonunda bir bitirme sınavı uygulamaktadır. Kursiyerlerin belgelerini alabilmeleri için bitirme sınavındaki soruların en az %80'ini doğru yanıtlamaları gerekmektedir.

Buna göre yapılan değerlendirmenin amacı ve ölçütü aşağıdakilerden hangisidir?

	AMAÇ	ÖLÇÜT
A)	İzleme	Mutlak
B)	İzleme	Bağıl
C)	Tanıma	Bağıl
D)	Değer biçme	Mutlak
E)	Değer biçme	Bağıl

4. **Aşağıdaki durumların hangisinde mutlak ölçüt kullanılması önerilmez?**

A) Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenip buna göre öğretim durumları düzenlenecekse
B) Fransızca dersinden muaf olacak öğrenciler belirlenecekse
C) Belli bir başarı standardının altında mezun verilmemeliyse
D) Sınırlı bir kontenjana kalabalık bir gruptan seçme yapılacaksa
E) Öğrencilerin güçlük çektikleri konular belirlenip ek öğretim hizmeti sunulacaksa

5.

I	II	III	IV
Günlük olarak okunan kelime sayısı	Öğrencileri sınavdan aldıkları puana göre yüksekten düşüğe doğru isimleriyle yazmak	Öğrencilerin matematiksel ilişkilerden yararlanma güçlerinin puan olarak ifade edilmesi	İnsanların mezun oldukları lise türüne göre ayrılması

Yukarıdaki ifadelerin ait oldukları ölçek düzeyleri hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Sınıflama	Sıralama	Oranlı	Aralıklı
B)	Oranlı	Sıralama	Aralıklı	Sınıflama
C)	Sıralama	Aralıklı	Aralıklı	Aralıklı
D)	Oranlı	Sınıflama	Oranlı	Aralıklı
E)	Aralıklı	Oranlı	Aralıklı	Oranlı

6. Bu araştırmada lise öğrencilerinin kaygı düzeylerinin not ortalamalarına göre farklılaşıp farklılaşmadığı ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Verilen araştırmanın değişkenleri hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	BAĞIMSIZ	BAĞIMLI
A)	Kaygı düzeyi	Not ortalamaları
B)	Not ortalamaları	Kaygı düzeyi
C)	Öğrenci sayısı	Lise türleri
D)	Not ortalamaları	Cinsiyet
E)	Farklılaşma miktarı	Öğrenci sayısı

YARGI YAYINEVİ

7. **Bir öğretmenin yapacağı:**

I. Öğrenci projelerini en iyi puan alandan başlayarak sıraya dizme

II. Hangi öğrencilerin bilgi yarışmasına katılacağını belirleme

III. Performansı puanlamak için rubrik hazırlama

işlemlerinden hangileri bir özelliğin gözlemlenip karara varılması sürecine örnektir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

8. I. Irmak, sınıf birincisi olmuştur.
II. Beşiktaş, bu yıl da şampiyon oldu.
III. Sırma, başarı bursu almaya hak kazandı.
IV. Hastanın vücut sıcaklığı 40°C'ye ulaştı.

Yukarıdaki ifadelerden hangileri ölçme kavramına örnektir?

A) Yalnız IV B) II ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) I, II ve IV

9. **Bir öğretmenin;**

I. Ön koşul davranışlarına sahip olunup olunmadığını belirleme

II. Kazanımların edinilme düzeyini belirleme

III. Öğrenme sürecinde meydana gelen öğrenme eksikliklerini ortaya koyma

amaçlarıyla yapacağı değerlendirmelerin türü hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	Tanıma	Biçimlendirme	Değer Biçme
A)	I	II	III
B)	III	I	II
C)	III	II	I
D)	I	III	II
E)	II	I	III

10. Burak Öğretmen, soruların en az yarısını çözemeyen öğrencilerine bire bir eğitim verecektir. Puanları inceleyen öğretmen, bire bir eğitimi yaptıktan sonra not ortalaması en düşük beş öğrenciye bilgisayar destekli öğretim ortamı hazırlamıştır.

Burak Öğretmen'in kullandığı ölçütler hangi seçenekte sırasıyla doğru verilmiştir?

A) Bağıl – Bağıl B) Bağıl – Mutlak
C) Mutlak – Mutlak D) Mutlak – Bağıl
E) İç – Dış

YARGI YAYINEVİ

11. **Aşağıdaki testlerden hangisi öğrenme eksiği belirlemek için en uygundur?**

A) Final sınavı
B) Seviye belirleme sınavları
C) Konu testleri
D) Hazırbulunuşluk testleri
E) Mesleki ilgi envanteri

12. **Aşağıdaki değişkenlerden hangisi dolaylı olarak ölçülür?**

A) Okuldaki pencere sayısı B) Masanın boyu
C) Öğrenci sayısı D) Sınıfın sıcaklığı
E) Saç rengi

ÇÖZÜMLER

1. Eğitim ve psikolojide en sık kullanılan ölçme türü dolaylı ölçmelerdir. Bu tip ölçmeler testlerle yapılır, doğrudan gözlemlenemez. Bu şekilde düşündüğümüzde eğitimde ve psikojide testlerle yapılan ölçmelere dolaylı diyebiliriz. Fen bilimleri başarısı ve tükenmişlik düzeyi gibi değişkenler doğrudan gözlemlenemez ve testlerle dolaylı olarak ölçülür. Formül kullanarak, hesaplama yaparak gerçekleştirilen ölçmeler ise türetilmiştir. Evin alanını hesaplama buna örnek verilebilir. Tahtaya dokunup sertliğini ifade etmek ise doğrudan ölçmeye örnektir. Farklı bir değişkenden yardım alınmamıştır.

CEVAP: D

2. Bir araştırmada etkisi incelenen değişken bağımsız değişkendir.

Bağımsız değişkenin değiştirilmesiyle değişen sonuçlara sahip olan değişken ise bağımlı değişkendir.

Kısaca etkileyen bağımsız değişken, etkilenen ise bağımlı değişkendir.

Soruda verilen araştırmada öğrencilerin fen bilimleri dersi başarılarının uygulanan öğretim yöntem ve tekniklerine göre değişip değişmediği araştırılmaktadır.

Bu araştırmada uygulanan yöntem ve teknikler araştırmanın bağımsız değişkenidir.

Uygulanan yöntem ve tekniklere bağlı olarak değişen fen bilimleri dersi başarısı bağımlı değişkendir.

CEVAP: A

3. Değerlendirme türleri amacına göre, tanılayıcı, biçimlendirici ve değer biçici olmak üzere üç başlıkta incelenir. Tanımlayıcı değerlendirme, bir derse, kursa ya da işe başlamadan önce öğrencilerin ön bilgilerini belirleyip onları doğru yönlendirmek için yapılır.

Biçimlendirici değerlendirme (İzleme) bir konu ya da ünitenin sonunda öğrencilerin öğrenme eksiği ve kavram yanılgılarını belirlemek için yapılır.

Belge vermek ve bir süreci bitirmek için yapılan değerlendirmeler değer biçme-düzey belirleme amacı taşımaktadır. Sürecin bitmesini sağlayan bu gibi sertifika sınavları değer biçme amaçlıdır. (Ehliyet sınavı gibi) Soruların en az %80'ini çözmek ise önceden belli bir miktarı ifade etmektedir. Önceden belli olan bu gibi ölçütler mutlaktır. Mutlak ölçütte başarılı olabilmek için kaç soru çözülmesi gerektiği ya da kaç puan alınması gerektiği önceden bellidir.

CEVAP: D

4. Mutlak ölçütte önceden belirlenmiş bir hedef kriteri söz konusudur. O yüzden bu tip sorularda bir hedef kriterinin önemli olduğu durumlara bakmak gerekir. Hazırbulunuşluk, muafiyet, başarı standardını yakalama, eksik öğrenmeleri belirleme gibi durumlarda mutlak ölçüt kullanmak gerekir ki belli bir hedefin yakalandığından emin olalım.

Kontenjan sınırı olan bölümlere seçme yapılacaksa hedeften ziyade başarı sırası yani rekabet ortamı önemlidir. Bu gibi durumlarda ise bağıl ölçüt tercih edilmelidir.

CEVAP: D

5.

I	II	III	IV
Günlük olarak okunan kelime sayısı	Öğrencileri sınavdan aldıkları puana göre yüksekten düşüğe doğru isimleriyle yazmak	Öğrencilerin matematiksel ilişkilerden yararlanma güçlerinin puan olarak ifade edilmesi	İnsanların mezun oldukları lise türüne göre ayrılması
Kelime adedinde mutlak sıfır noktası söz konusu olduğu için **oranlı** ölçek düzeyindedir.	Öğrenci isimleri ile yüksekten düşüğe doğru dizilmesi **sıralama** ölçeğidir. Eğer bu ifade öğrencilerin puanlarını sorsaydı aralıklı ölçek olurdu. Soruda isimleriyle dizilmesi işleminin sorulduğuna dikkat etmelisiniz.	Matematiksel ilişkilerden yararlanma gücü testlerle ölçülür ve puan ile ifade edilir. Puanlar bağıl sıfır noktasına sahip olduklarından düzeyi **aralıklı** ölçek düzeyindedir.	Mezun olunan lise türleri nitel olarak ifade edilir ve kategorilere ayırma vardır. Bu durum **sınıflama** ölçeğine örnek verilebilir.

CEVAP: B

6. Bağımsız değişkenler bilimsel araştırmalarda etkisi araştırılan, bağımlı değişkenler ise bağımsız değişkenden etkilenen sonuç olarak ortaya çıkan değişkenlerdir. Kısacası **bağımsız değişken, etkileyen; bağımlı değişken, etkilenendir.** Araştırmayı incelediğimizde kaygı düzeylerinin not ortalamalarına göre farklılaşıp farklılaşmadığının incelendiğini görürüz. Bu durumda not ortalamaları etkileyen yani bağımsız, kaygı düzeyleri ise etkilenen yani bağımlı değişken olur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. Bir özelliğin gözlemlendikten sonra karara ulaşılması **değerlendirme** kavramını tanımlamaktadır. Değerlendirme, ölçmeye göre daha geniş bir kavramdır ve ölçme sonuçları hakkında bir yargıya varılır. Öncüller incelenirse,

I. Öğrencilerin sıraya dizilmesi ölçme kavramına örnektir, karar yoktur.

II. Yarışmaya katılacak öğrencilerin seçilmesi değerlendirmedir, karara ulaşılmıştır.

III. Puanlama ölçeğinin hazırlanması ölçme işlemi öncesi kuralları belirlemek için yapılır. Henüz ölçme ya da değerlendirme yapılmamıştır.

CEVAP: B

8. Ölçme, bir özelliğin gözlemlenip gözlem sonuçlarının sayı, sembol ya da sıfatlarla ifade edilmesidir.

I. Ölçme (Sıra bildiren tüm ifadeler ölçmeye örnektir. Aman dikkat! Birinci oldu da ne oldu? Atandı mı? Bilmem...)

Değerlendirme, ölçme sonuçlarının bir referans noktası (ölçüt) ile kıyaslanıp karara ve yargıya ulaşılması sürecidir.

II. Değerlendirme (Şampiyonluk kararı var.)

III. Değerlendirme (Hak kazanma kararı var.)

IV. Ölçme

CEVAP: C

9. Bir derse, kursa ya da işe **başlamadan önce** öğrencilerin ön bilgilerini belirleyip onları doğru yönlendirmek, öğrencilerin **ön koşul davranışlarına sahip olup olmadıklarını belirlemek için** yapılan değerlendirmeler tanılayıcı değerlendirmelerdir.

Bir konu ya da **ünitenin sonunda öğrenme sürecinde meydana gelen öğrenme eksikliklerini** ve kavram yanılgılarını belirlemek için biçimlendirici değerlendirmeler yapılır.

Dönem sonunda, değer biçme amaçlı değerlendirmelerde öğrencilerin **kazanımları edinme düzeylerini belirleyip** onlar hakkında geçti – kaldı gibi kararlar alınır.

CEVAP: D

10. Ölçütler mutlak ve bağıl olmak üzere ikiye ayrılırlar. Öğrenci puanlarına bağlı olmaksızın önceden belli olan ölçütlere mutlak, öğrenci puanlarına göre değişim gösteren ölçütlere ise bağıl ölçüt denir. Öğretmenin soruların yarısı gibi bir sınır koyması mutlak ölçüttür. Soruların yarısı sınırı önceden bellidir ve öğrenci puanlarına göre değişim göstermez. Puanı en düşük olan beş öğrenciden bahsetmek bağıl ölçüttür. En düşük puana sahip olmak için kaç almak gerektiği gruba bağlı olarak değişim gösterecektir.

CEVAP: D

11. Değerlendirme, ölçme sonuçlarının bir referans noktası ile kıyaslanıp karara ve yargıya ulaşılması sürecidir.

Değerlendirme türleri amaçlarına göre üçe ayrılır:

Tanıma ve Yerleştirmeye Dönük Değerlendirme: Bir derse, kursa ya da işe başlamadan önce öğrencilerin ön bilgilerini belirleyip onları doğru yönlendirmek için yapılır. Seviye tespit sınavları, mesleki yönelim envanterleri bu amaçla kullanılır.

Biçimlendirme ve Yetiştirmeye Dönük Değerlendirmeler (İzleme): Bir konu ya da ünitenin sonunda öğrencilerin öğrenme eksiği ve kavram yanılgılarını belirlemek için yapılır. İzleme testleri, deneme sınavları, konu ve ünite bu amaçla kullanılır.

Düzey Belirleme, Değer Biçmeye Dönük Değerlendirmeler: Süreç sonunda öğrencilerin kazanımları edinme düzeylerini belirleyip onlar hakkında geçti – kaldı gibi kararlar almak için yapılır. Yazılılar, vizeler, finaller bu amaçla kullanılır.

CEVAP: C

12. Sıcaklık, termometre ile cıvanın genleşmesinden yararlanılarak ölçülür. Bu dolaylı ölçmeye örnektir. D seçeneği hariç tüm seçenekler doğrudan ölçülür.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. Bir baba, arabasını satmak için isteyeceği parayı nasıl belirleyeceğine karar verememiştir. Bu babanın çocuklarından biri olan Hakkı "Baba, arabaya 520.000 TL fiyat belirleyip satalım." demiştir. Diğer çocuk Bulut ise "Hayır babacığım, öyle bir şey yapmak rekabeti azaltır. Biz en iyisi en çok parayı kimin vereceğine yönelik bir rekabet ortamı yaratalım ve ihale ile satalım." demiştir.

Buna göre Hakkı ve Bulut'un önerileri aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru sınıflandırılmıştır?

	HAKKI	BULUT
A)	Mutlak değerlendirme	Mutlak değerlendirme
B)	Bağıl ölçüt	Bağıl değerlendirme
C)	Mutlak ölçüt	Mutlak değerlendirme
D)	Mutlak ölçüt	Bağıl ölçüt
E)	Bağıl ölçüt	Mutlak değerlendirme

2. Nurten Öğretmen, Türkçe dersinde "Fiilimsiler" konusunu işlerken öğrencileri isim, fiil ve sıfatın görevleriyle ilgili olarak bilgilendirmiştir. Sınıf içinde öğrencilerinden gruplar oluşturarak her bir grubun kendi içinde sözcük türlerinden birinin rolünü almasını ve aldıkları rolleri canlandırmalarını istemiştir. Grup çalışmalarını izlerken öğrencilerin iyi öğrendikleri ve zorluk çektikleri noktaları belirleyerek gelecek derslerde bu noktaları ele almıştır.

Nurten Öğretmen'in bu uygulamaları aşağıdakilerden hangisine örnektir?

A) Biçimlendirici değerlendirme
B) Tanılayıcı değerlendirme
C) Düzey belirleyici değerlendirme
D) Otantik değerlendirme
E) Bağıl değerlendirme

3. Bir dönemler karnelere puanlar değil puanın karşılık geldiği derece yazılırdı. O dönemlere ait puan-derece tablosu aşağıda verilmiştir.

PUAN	DERECE
85-100	PEKİYİ
70-84	İYİ
55-69	ORTA
45-54	GEÇER
25-44	GEÇMEZ
0-24	ETKİSİZ

Buna göre;

I. Puanlar ile her türlü istatistiksel ve matematiksel işlem yapılabilir.
II. Puanların derece şeklinde ifade edilmesi aralıklı ölçekten sıralama ölçeğine dönüşüm olduğunu gösterir.
III. Puanların derece şeklinde ifade edilmesi niceliklerin nitelikleştirilmesine örnek verilebilir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

4. Burcu Öğretmen, sınavından 80 alanların dersi geçeceğini, ilk soruyu doğru çözenlerin ise 5 puan alacağını belirtmiştir.

Buna göre Burcu Öğretmen'in altı çizili sözleri sırasıyla hangi kavrama örnek olmuştur?

A) Ölçme Kuralı - Ölçek
B) Mutlak Ölçüt - Ölçme Kuralı
C) Ölçme Kuralı - Mutlak Ölçüt
D) Ölçme Kuralı - Bağıl Ölçüt
E) Mutlak Ölçüt - Mutlak Ölçüt

YARGI YAYINEVİ

5. Bir doktor, hastasını muayene ederken gözlerinin altındaki morlukları görmüş ve kendisinde bir böbrek rahatsızlığı olduğunu söylemiştir.

Buna göre doktor, böbrek rahatsızlığını teşhis ederken hangi tür ölçme yapmıştır?

A) Doğrudan B) Dolaylı C) Türetilmiş
D) Betimsel E) Analitik

6. I. Gamze, Sinem'den kısadır.
II. Aşkın, girdiği sınavda sonuncu olmuştur.
III. Gizem, Pertek'e atanmıştır.

Yukarıdaki ifadelerden hangileri değerlendirme kavramına örnektir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

7. Aşağıdaki tabloda hangi beden ölçüsünün hangi göğüs çevresi aralığına (cm cinsinden) karşılık geldiği belirtilmiştir.

BEDEN	GÖĞÜS ÇEVRESİ
XS	82 - 88
S	88 - 94
M	94 - 100
L	100 - 106
XL	106 - 112
2XL	112 - 118
3XL	118 - 124

Buna göre beden ölçüsü ve göğüs çevresi hangi ölçek düzeyinde sonuçlar vermektedir?

	BEDEN	GÖĞÜS ÇEVRESİ
A)	Sınıflama	Eşit oranlı
B)	Sıralama	Eşit oranlı
C)	Sıralama	Sıralama
D)	Eşit oranlı	Sıralama
E)	Sıralama	Eşit aralıklı

8. **Eşit aralıklı ölçeklerle ilgili,**
I. Gerçek sıfır noktası vardır.
II. Elde edilen sonuçların oranlı kıyaslaması anlamsızdır.
III. Sonuçları eşit oranlı ölçeğe dönüşebilir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

9. **Ölçme kavramına örnek olan;**

I. Bir öğrencinin başarı puanının testle belirlenmesi

II. Öğrencilerin yetenek düzeylerinin belirlenmesi

III. IQ hesaplanması

IV. Bir cismin renginin söylenmesi

işlemlerinin türleri hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Doğrudan	Doğrudan	Dolaylı	Doğrudan
B)	Doğrudan	Dolaylı	Türetilmiş	Dolaylı
C)	Dolaylı	Türetilmiş	Dolaylı	Doğrudan
D)	Dolaylı	Dolaylı	Türetilmiş	Doğrudan
E)	Dolaylı	Dolaylı	Doğrudan	Doğrudan

11. Hakan Öğretmen, öğrencilerine bir proje ödevi vermiş ve 10 gün içerisinde ödevi teslim etmeyen öğrencilerin ödevlerinin kabul edilmeyeceğini söylemiştir.

Hakan Öğretmen'in ödev teslimi için 10 günlük süre vermesi, aksi halde ödevi kabul etmemesi aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir?

A) Ölçme B) Ölçüm C) Ölçme kuralı D) Ölçüt E) Ölçek

YARGI YAYINEVİ

10. I. Mülakattan 70 puan alan Serhat, doktora programına alınmadı.

II. Asım, basketbolda turnike hareketini kurallara uygun yaptı.

III. Özgür, 550 saatlik İngilizce kursunu tamamlayarak sertifika almaya hak kazandı.

IV. Arın, arabayla 170 km/sa'lik hıza ulaştı.

Verilen durumların değerlendirme ve ölçme olarak sınıflandırılması aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	DEĞERLENDİRME	ÖLÇME
A)	I, II	III, IV
B)	I, III	II, IV
C)	II, III	I, IV
D)	II, IV	I, III
E)	I, II, III	IV

12. **Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde kullanılan ölçüt türü diğerlerinden farklıdır?**

A) Aritmetik ortalamanın en az 2 standart sapma üstünde puan alanlar bir üst sınıfa geçebilecek.

B) Koşu yarışından ilk beşe girenler okulu temsil edecek.

C) Yüzde 27'lik dilime girenler okul tercihinde bulunabilecekler.

D) Mod değerinin üstünde puan alanlar yarışmaya katılabilecekler.

E) Soruların en az %80'ini çözenler bir sonraki üniteye geçebilecekler.

ÇÖZÜMLER

1. Değerlendirme yapabilmek için kullanılan referans noktalarına ölçüt denir. Mutlak ve bağıl ölçüt olmak üzere iki başlık altında incelenir.

Mutlak Ölçüt (Kriter Referanslı): Önceden belli olan, grup puanlarına göre değişim göstermeyen ölçüttür.

Soruda verilen paragrafa göre Hakkı, değişmeyen önceden belirlenen bir fiyat söylemiş yani mutlak ölçüt kullanılmıştır.

Bağıl Ölçüt (Norm Referanslı): Gruba bağlılık gösteren ölçüttür. Önceden belli değildir.

Paragrafa göre Bulut'un yöntemi araba için istenen ücretin ihaleye katılanların vermiş olduğu ücretten etkilenmesini sağlar. Bu da bağıl ölçüte örnektir.

CEVAP: D

2. Değerlendirme, ölçme sonuçlarının bir referans noktası ile kıyaslanıp karara ve yargıya ulaşılmasıdır.

Değerlendirme türleri amaçlarına göre üçe ayrılır: Tanıma ve yerleştirmeye dönük, biçimlendirme ve yetiştirmeye dönük ve düzey belirleme, değer biçmeye dönük değerlendirme.

Tanıma ve Yerleştirmeye Dönük Değerlendirme: Bir derse, kursa ya da işe başlamadan önce öğrencilerin ön bilgilerini belirleyip onları doğru yönlendirmek için yapılır. Seviye tespit sınavları, mesleki yönelim envanterleri, hazırbulunuşluk sınavları bu amaçla kullanılır.

Biçimlendirme ve Yetiştirmeye Dönük Değerlendirmeler (İzleme): Bir konu ya da ünitenin sonunda öğrencilerin öğrenme eksiği ve kavram yanılgılarını belirlemek için yapılır. İzleme testleri, deneme sınavları, ünite ve konu testleri bu amaçla kullanılır.

Düzey Belirleme, Değer Biçmeye Dönük Değerlendirmeler: Süreç sonunda öğrencilerin kazanımları edinme düzeylerini belirleyip onlar hakkında geçti – kaldı gibi kararlar almak için yapılır. Yazılılar, vizeler, finaller bu amaçla kullanılır.

Nurten Öğretmen, ders içi bir faaliyet düzenleyerek öğrencilerin eksik oldukları, zorlandıkları konuları belirlemeye çalışmaktadır. Yani biçimlendirme ve yetiştirmeye (izleme) dönük değerlendirme yapmıştır. Bu sayede öğrencilerin en az eksikle diğer konulara geçmesini amaçlar ve kavram yanılgıları hakkında anında dönüt alınmasını sağlar.

CEVAP: A

3. **Eşit Aralıklı Ölçek:** Birim aralıkları eşit ve bağıl sıfır noktasına sahip ölçektir. Eğitimde ve psikolojide en çok kullanılan ölçek düzeyi eşit aralıklı ölçeklerdir. Bu gibi alanlarda yapılan testlerin bağıl sıfır noktasına sahip olması bu durumun en önemli sebebidir.

Puanlar bağıl sıfır noktasına sahip olduklarından dolayı eşit aralıklı ölçek düzeyinde sonuç verirler. Eşit aralıklı ölçeklerden elde edilen sonuçlarla istatistiksel işlemler yapılsa bile bulunan sonuçlar arasında oranlama yapılamaz. **I. öncül yanlıştır.**

Puanlar aralıklı ölçekten sıralama ölçeğine dönüştürülmüştür. Sıralama ölçeklerde nitelikler arasında hiyerarşi söz konusudur. **II. öncül doğrudur.**

Puanlar sayısal olarak ifade edildiği için nicel değişkendir. Dereceler ise nitel olarak ifade edilmektedir. Hâliyle verilen tabloda niceliklerin nitelikleştirildiği görülür. **III. öncül doğrudur.**

CEVAP: D

4. Ölçüt, karar vermek yani değerlendirme yapmak için kullanılan referans noktalarıdır.

Mutlak ölçüt; öğrenci puanlarından etkilenmeyen önceden belirlenmiş olan ölçüttür.

Soruda 80 alanların dersten geçeceği belirtilmiştir. Bu ölçüt önceden belli olan bir ölçüt olduğu için mutlaktır.

Ölçülecek özelliğin hangi miktarına ne kadar puan verileceğini ifade eden kurallara ölçme kuralı denir.

İlk soruyu çözenlerin 5 puan alacak olması ise sorunun puan değerini belirttiği için ölçme kuralı kavramına örnek verilebilir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

5. Ölçme, bir özelliğin gözlemlenip gözlem sonuçlarının sayı, sembol ya da sıfatlarla ifade edilmesidir.

Ölçme türleri doğrudan, dolaylı ve türetilmiş ölçme olmak üzere üç başlıkta incelenir.

Dolaylı (Göstergeyle) Ölçme: Farklı bir değişkenden yardım alarak yapılan ölçmelerdir.

Duyu organından yola çıkarak çıkarım yapma söz konusu olabilir.

Soruda bahsedilen doktor, böbrek rahatsızlığını tanılarken gözlerdeki morlukları gösterge olarak kullanmıştır. Bu dolaylı ölçmeye örnektir. Eğer doktor direkt gördüğü şeyi ifade etmiş olsaydı yani sadece gözlerinde morluk olduğunu ifade etseydi doğrudan ölçme yapmış olurdu. Ancak gözlerinin altındaki morluklar ile böbrek rahatsızlığını teşhis ettiğinden dolaylı ölçme yapmıştır.

CEVAP: B

6. Ölçme işlemlerinde tespit ve sonuç bulma söz konusuyken değerlendirmelerde bir karara ulaşılır.

Gamze'nin Sinem'den uzun boylu olması, Aşkın'ın sonuncu olması ifadeleri ölçmeye örnektir.

Atanma ifadesinde ölçme sonucuna bakarak bir karara ulaşmak söz konusudur ve bu bir değerlendirme işlemidir.

CEVAP: B

7. **Sıralama (Dereceleme) Ölçeği:** Nesnelerin bir özelliğe sahip oluş miktarına göre derecelenmeleridir. Miktar bilgisi yoktur ancak üstünlük vardır.

Beden ölçüleri arasında üstünlük vardır ama üstünlüğün miktarı belli değildir. "Yani XL beden, L bedenden büyüktür." diyebiliriz fakat üstünlük miktarını söyleyemeyiz. Bu sıralama ölçeğine ait bir özelliktir.

Eşit Oranlı Ölçek: Birim aralıkları eşit ve mutlak sıfır noktasına sahip olan ölçektir.

Göğüs çevresi ise uzunluk ifade etmektedir. Uzunluğun miktarı belli ve gerçek sıfır noktasına sahip olduğu için eşit oranlı ölçek düzeyindedir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

8. Eşit aralıklı ölçeklerde izafi sıfır noktası bulunmaktadır ve bundan dolayı elde edilen sonuçlar oranlı olarak kıyaslanamaz.

Örneğin; sınavdan 50 puan alan bir öğrenci 25 alan bir öğrenciden 2 kat fazla bilgiye sahip değildir.

Ölçeklerde dönüşüm gelişmiş ölçekten kaba ölçeğe doğru yapılır. Gelişmişliklerine göre aşağıdaki gibi sıralanırlar.

Kaba – Gelişmemiş

Sınıflama (Adlandırma, nominal)
Sıralama (Dereclendirme, ordinal)
Eşit aralıklı (İnterval)
Eşit oranlı (Ratio)

Duyarlı – Gelişmiş

Bu durumda eşit aralıklı ölçekler oranlı ölçeklere dönüşemezler.

CEVAP: A

9. Ölçme, bir özelliğin gözlemlenip gözlem sonuçlarının sayı, sembol ya da sıfatlarla ifade edilmesidir.

Ölçme türleri doğrudan, dolaylı ve türetilmiş ölçme olmak üzere üç başlıkta incelenir.

Türetilmiş Ölçme: İki ya da daha fazla değişken arasındaki matematiksel ilişkilerden yararlanarak yapılan ölçmedir. Hesaplama ve formül içerir. Nüfus yoğunluğu, öz kütle, vücut kitle indeksi, IQ hesaplaması örnek verilebilir.

Doğrudan (Temel) Ölçme: Ölçme işleminde farklı bir değişkenden yararlanılmaz, özelliğin bizzat kendisi ölçülür. Sayma işlemleri ve özelliğin direkt kendisinden bahsediliyorsa doğrudan ölçme yapılmıştır.

Dolaylı (Göstergeyle) Ölçme: Farklı bir değişkenden yardım alarak yapılan ölçmelerdir.

Eğitim ve psikolojideki testler dolaylı ölçme yapar. İlgi, beceri, kaygı, tutum, zekâ, başarı ve yetenek gibi özellikler test ile ölçülürler ve puanla sonuçlanırlar.

Bu bilgiler doğrultusunda soruda verilen öncüller hakkında aşağıdakiler söylenebilir.

I. Dolaylı (Sınav yapılmıştır.)
II. Yetenek dolaylı olarak ölçülür (Test ile)
III. Türetilmiş ölçme (Hesaplanır.)
IV. Doğrudan (Gözlem olduğu gibi ifade edilmiştir.)

CEVAP: D

10. Soruda verilen durumların değerlendirme ve ölçme olarak doğru sınıflanması istenmiştir. Değerlendirme, ölçme sonuçlarının bir ölçütle karşılaştırılarak karar verilmesine denir. Bu bağlamda I ve III. öncülde verilen örneklerde bir karar verme süreci söz konusu olduğu için bunlar değerlendirme kavramını örnekler niteliktedir. Ölçme ise bir niteliğin gözlenip gözlem sonuçlarının sayı veya sembollerle ifade edilmesidir. Bu bağlamda II ve IV. öncülde verilen ifadeler ölçme kavramını örnekler niteliktedir.

CEVAP: B

11. Ölçüt, karar vermek yani değerlendirme yapmak için kullanılan referans noktalarıdır.

Belirtilen ifade değerlendirme sürecindeki ölçüt kavramına denk gelmektedir.

CEVAP: D

12. Ölçüt, karar vermek yani değerlendirme yapmak için kullanılan referans noktalarıdır.

Mutlak ve bağıl ölçüt olmak üzere iki başlık altında incelenir.

Mutlak ölçüt; öğrenci puanlarından etkilenmeyen önceden belirlenmiş olan ölçüttür.

Bağıl ölçüt; öğrenci puanlarına göre değişen önceden kaç olduğu bilinmeyen ölçüttür.

A seçeneğinde, aritmetik ortalamanın en az 2 standart sapma üstünde puan alanların bir üst sınıfa geçebileceği söylenmiştir. Bu durum bağıl ölçüte örnektir. Aritmetik ortalama teste giren öğrencilere bağlı olarak değişecektir.

B seçeneğinde koşu yarışından ilk beşe girecek olanların okulu temsil edeceğinden bahsedilmektedir. İlk beşe girmek yarışa katılan grubun performansına bağlı olarak değişeceği için bağıl ölçüt kullanılır.

C seçeneğinde öğrencinin %27'lik dilime girmesi gruba bağlı olarak değişebilen bağıl ölçüt örneğidir.

D seçeneğinde mod değerinin üstünde puan alan öğrencilerin yarışmaya katılacağından bahsedilmiştir. Mod değeri önceden belli olmayıp o grubun puanlarına göre belirlenecektir. Yani gruba bağlı olarak değişecektir. Bu durum da bağıl ölçüt örneğidir.

E seçeneğinde ise soruların en az %80'ini çözenlerin bir sonraki üniteye geçebilecekleri söylenmiştir. Soruların %80'i önceden belirlenmiş bir ölçüt olup gruba göre değişim göstermeyecektir. Bu durum mutlak ölçüt kullanıldığını gösterir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde kullanılan sıfır noktası tanımlanmıştır?**

A) En son 12 sene önce görüşmüştük onunla.
B) Sınıftaki öğrencilerin yarısı gözlüklüdür.
C) Anıl 28 gol atarak gol kralı oldu.
D) Türkçe testinden 90 almama rağmen sınıfı geçemedim.
E) 25 dakika sonra maç başlayacak.

2. I. Hedeflere dayalı olarak karara varmak.
II. T puanına göre değerlendirme yapmak.
III. Başarı sırasına bağlı olarak değerlendirme yapmak.

Yukarıda verilen durumların hangilerinde mutlak ölçüt kullanılmalıdır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

3. "Benim moralim sıfır sıfır sıfır sıfır!"

ifadesinde kullanılan sıfır ile aşağıdaki seçeneklerin hangisindeki sıfır türü aynıdır?

A) Bu kuyruklu yıldızı tekrar görmek için 50 yıl beklemek gerekecek.
B) Üniversiteye giriş sınavından 434 puan aldım.
C) 40 sorunun 25 tanesini doğru çözdüm.
D) Müberra 56 kg kütlesindedir.
E) 62 sayı yapan Nedim maçın insanı oldu.

YARGI YAYINEVİ

4. I. Öğrencilerin gitarı doğru tutup tutmadıklarının ifade edilmesi
II. Bir doktorun yüksek ateş bulgusundan hareketle hastanın bağışıklık sisteminde problem olduğunu söylemesi.
III. Beden eğitimi dersinde takla atma hareketini rubrik ile puanlamak.

Yukarıdaki durumların hangilerinde doğrudan ölçme yapılmıştır?

A)Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

5. Atiba ve Josef sahanın boyunu ölçmek istemektedirler. Atiba adımlarını sayarak, Josef ise metre kullanarak ölçme yapmıştır.

Atiba ve Josef'in yaptığı işlemler hangi ölçme türlerine örnektir?

	ATİBA	JOSEF
A)	Dolaylı	Doğrudan
B)	Dolaylı	Türetilmiş
C)	Doğrudan	Doğrudan
D)	Doğrudan	Dolaylı
E)	Türetilmiş	Doğrudan

6. Çorum ilimizin rakımı 784 metre, Amasya ilimizin rakımı ise 392 metredir. Çorum'da 2010 yılında 7000 ton leblebi ihraç edilmiştir. Aynı yıl Amasya'dan ihraç edilen elma miktarı ise 21000 tondur. Bu ihracat faaliyetleri sonucunda Çorum halkı 3000000 lira gelir elde ederken Amasya halkı 5000000 lira gelir elde etmiştir.

Bu verilerle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Amasya, Çorum'dan 392 metre alçaktadır.
B) 2010 yılında Çorum'dan ihraç edilen leblebi aynı yıl Amasya'dan ihraç edilen elmanın üçte biridir.
C) Amasya halkının elma ihracatından kazandığı para Çorum halkının leblebi ihracatından kazandığı paradan 2000000 lira fazladır.
D) Amasya halkı 1000000 lira daha elma ihracatı geliri elde etseydi Çorum halkının leblebi ihracatının iki katı kadar elma ihracatı geliri elde etmiş olurdu.
E) Çorum'un rakımı Amasya'nın rakımının iki katıdır.

7. **Aşağıdakilerin hangisinde bir özelliğin doğrudan ölçülmesi söz konusudur?**

A) Nüfus yoğunluğunun belirlenmesi
B) Alkolmetre ile alkol düzeyinin belirlenmesi
C) Matematik becerisinin ölçülmesi
D) Doğru telaffuz edilen kelimelerin sayılması
E) Kütlenin yaylı kantar ile ölçülmesi

8. Uzay bilimleri ile uğraşan kişilerin gezegenler arası mesafeyi belirtirken ışık yılını kullanması birimlere ait ---- özelliğini dikkate aldıklarını gösterirken kütle birimi olarak okka yerine kilogram kullanmak ise birimlerin ---- özelliğinin dikkate alındığını gösterir.

Yukarıdaki boşluklara sırasıyla hangi kelimeler gelmelidir?

A) kullanışlılık – eşitlik
B) eşitlik – genellik
C) kullanışlılık – genellik
D) genellik – eşitlik
E) eşitlik – kullanışlılık

9. **Bir bilimsel araştırmada miktarı araştırmacı tarafından değiştirilen değişkene ne ad verilir?**

A) Bağımlı
B) Bağımsız
C) Kontrollü
D) Karıştırıcı
E) Sürekli

10. **Ölçek düzeyleri ile ilgili olarak verilen,**

I. Eşit oranlı ölçek düzeyindeki tüm ölçümler doğrudan ölçme sonucu elde edilir.
II. Eşit aralıklı ölçekler izafi sıfır noktasına sahiptir.
III. Sınıflama ölçeklerinde nesneler üstünlüklerine göre gruplanmıştır.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

11. **Aşağıdakilerden hangisi ölçme kuralına örnektir?**

A) Dersi geçmek için hedeflerin %90'ına ulaşmak gerekir.
B) Doğrulara artı, yanlışlara eksi verilecektir.
C) Mustafa, branşında birinci oldu.
D) İlk üçe girenler ülkemizi olimpiyatlarda temsil edecek.
E) Berfin, matematikten 80 alarak dersi geçti.

12. **Aşağıda verilen durumların hangisinde bağıl ölçüt kullanılması en doğru olur?**

A) Öğrencilerin öğrenme eksikliklerinin ve kavram yanılgılarının belirleneceği zamanlarda
B) Öğrenciler hakkında geçti ya da kaldı gibi kararlar verilecekse
C) Eğitim sürecinin başında öğrencilerin hazırbulunuşlukları belirlenirken
D) Konuları arasında aşamalılık bulunan derslerde
E) En yetenekli öğrencilerin seçilmesi gerektiği durumlarda

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Bağıl sıfır yokluk, hiçlik anlamına gelmeyen sıfırdır. Yani özellik sıfır değerini alsa bile hiç olmadığı anlamına gelmez. Mutlak sıfır ise hiçlik anlamına gelir. Örneğin sınıfta 0 kişinin olması gerçekten kimsenin olmadığını ifade eder. Bu durum mutlak sıfıra örnektir. Bu konuyu daha iyi ayırt etmek için verilen örneklerde yerine sıfır koyup okumak işe yarayacaktır.

Seçenekleri incelediğimizde;

En son 12 sene önce görüşmüştük onunla.	Mutlak sıfırdır.
Sınıftaki öğrencilerin yarısı gözlüklüdür.	Mutlak sıfırdır.
Anıl 28 gol atarak gol kralı oldu.	Mutlak sıfırdır. Sıfır gol olması hiç gol atamadığı anlamına gelecekti.
Türkçe testinden 90 almama rağmen sınıfı geçemedim.	Bilişsel ve duyuşsal testlerden sıfır almak o özelliğe hiç sahip olunmadığı anlamına gelmediği için tanımlanmış sıfırdır. Türkçe testinden 0 almak hiç Türkçe bilmemek anlamına gelmez.
25 dakika sonra maç başlayacak.	Mutlak sıfırdır.

CEVAP: D

2. Belli bir başarının garanti altına alınması gereken durumlarda grup puanlarından farklı olarak belirlenen ölçütler mutlaktır. Mutlak ölçütte öğrenci puanları değil öğretmen kanısı ve hedefler ön plandadır. Yani ölçütler önceden belirlenmiştir. Rekabetin ön planda olduğu, kontenjanlı sınavlarda ise bağıl ölçüt kullanılır. Bağıl ölçüt öğrenci puanlarına bağlı olarak değişim gösterir.

I. Hedefler mutlak ölçüttür. (Örneğin, "Soruların yarısını doğru çözen sınıfı geçer.")

II. İstatistiksel olarak elde edilen tüm puanlar öğrencilere bağlı olduğu için bağıldır. Buna Z ve standart puanları, ortalama, standart sapma ve varyans örnek verilebilir. T puanı, öğrencinin sınıf içindeki sıralamasını gösterir.

III. Başarı sırası bağıl ölçüttür. Belli bir başarı sırasına ulaşmak için alınması gereken puan sınıftaki diğer öğrencilere bağlı değişim gösterir.

CEVAP: A

3. Moralin sıfır olması moralin gerçekten bittiğini değil düşük olduğunu gösterir yani bağıl, tanımlanmış sıfırdır. Seçeneklerde bağıl sıfır yalnızca B seçeneğinde vardır. Duyuşsal ve bilişsel testlerde kullanılan sıfır noktası bağıldır. Bu testlerden alınan puanlar da bağıl sıfıra sahip olduklarından kıyaslanamaz. Birinin 90 diğerinin 45 alması 2 kat daha zeki olduğu anlamına gelmez. Süre, soru adedi, kütle ve atılan sayılar mutlak sıfır noktasına sahiptir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

4. Bir ölçmenin doğrudan olabilmesi için ölçülecek özellik ile ölçme aracı aynı nitelikte olması gerekmektedir. Yani farklı bir değişkenden yararlanılmamalıdır.

I. Öğretmen gitarı tutuşun doğru olup olmadığını sadece gözlem yaparak belirlemiş, başka bir değişkenden yararlanmamıştır. (Doğrudan ölçme)

II. Doktor bağışıklık sistemi ile ilgili bir rahatsızlığı tanımlarken yüksek ateş bulgusunu kullanmış. Başka bir özellikten yardım alınmıştır. (Dolaylı ölçme)

III. Eğitim ve psikolojideki testler dolaylı ölçme yapar. İlgi, beceri, kaygı, tutum, zekâ, başarı ve yetenek gibi özellikler test ile ölçülürler ve puanla sonuçlanırlar.

CEVAP: A

5. Atiba uzunluk özelliğini ölçerken yine uzunlukla ilgili olan adım birimini kullanmış, Josef ise uzunlukla ilgili olan metreyi kullanmıştır. Kullanılan özellik ile ölçülen özellik aynı, her iki ölçmede de aynı türden olduğu için her ikisi de doğrudan ölçme yapmıştır.

CEVAP: C

6. Bu gibi soruları çözerken öncelikle sonuçların hangi ölçek düzeyinde olduğundan bahsetmek gerekir. Soruda rakım, leblebinin kütlesi ve gelirden bahsedilmiş. Rakım eşit aralıklı, kütle ve para miktarı eşit oranlı düzeydedir. Eşit aralıklı ölçeklerde sonuçlar arasında oranlama işlemlerinin yapılamadığını ama toplama-çıkarma işlemlerinin anlamlı olduğunu biliyoruz. Eşit oranlı ölçeklerde ise oranlama dahil her türlü işlem anlamlıdır. Seçenekler incelendiğinde E seçeneğinde rakımların birbirine oranlandığı görülür. Rakım eşit aralıklı düzeyde olduğu için oranlama işlemleri anlamsızdır yapılan yorumlar hatalı olur.

CEVAP: E

7. Doğrudan ölçmede özelliğin bizzat kendisi ölçülür, farklı bir değişkenden yararlanılmaz.

A seçeneğinde türetilmiş ölçme söz konusudur çünkü yoğunluk hesaplaması için iki değişken arasında matematiksel hesabı yapılmıştır.

B seçeneğinde dolaylı ölçme söz konusudur çünkü alkol değerinin ölçülmesi için farklı bir değişken kullanılmıştır.

C seçeneğinde dolaylı ölçme söz konusudur çünkü matematik becerisi testler, etkinlikler gibi farklı değişkenler yardımıyla ölçülür.

D seçeneğinde doğrudan ölçme söz konusudur çünkü belirtilen özellik bizzat sayılmıştır. Sayma işlemleri doğrudan ölçmenin kullanıldığını göstermektedir.

E seçeneğinde dolaylı ölçme yapılmıştır. Kütlenin kendisini değil yayın uzama miktarının ölçülmesi söz konusudur.

CEVAP: D

8. Yapılacak işe en uygun büyüklükte olan birimi kullanmak kullanışlılık (uygunluk) anlamına gelir. Birimin geniş bir kitle tarafından kullanılması, sıklıkla tercih edilmesi ise genellik özelliğidir.

CEVAP: C

9. Etkisi araştırılan, merak edilen, etkileyen, neden olan değişken bağımsız değişkendir. Bağımsız değişkenden etkilenen ise bağımlı değişkendir. Soruda "miktarı araştırmacı tarafından değiştirilen" olarak sorduğu özellik bağımsız değişkendir. Araştırmacı bağımsız değişkeni, etkisini gözlemlemek için değiştirir.

CEVAP: B

10. I. Eşit oranlı ölçek düzeyinde olup dolaylı ölçülen özellikler de vardır. (Örneğin yaylı kantar ile ağırlık ölçüldüğünde dolaylı ölçme yapılır ama ağırlıkta gerçek sıfır olduğu için eşit oranlı ölçek düzeyinde sonuçlar verir.)

II. Eşit aralıklı ölçeklerde izafi yani bağıl sıfır noktası vardır.

III. Sınıflama ölçeğinde nesneler arasında herhangi bir üstünlük yoktur, benzeyip benzemediklerine göre gruplanırlar.

CEVAP: B

11. Ölçme kuralı **ölçme işleminden önce** belirlenir ve puanlamanın neye göre yapılacağını ifade eder. B seçeneğinde puanlamanın nasıl yapılacağını belirttiğinden burada ifade edilen **ölçme kuralı**dır.

A seçeneği ölçmenin değil, değerlendirmenin neye göre yapılacağını belirttiği için **ölçüt**tür. Birinci olma ifadesi ölçme, temsil etme ve dersi geçme kararlarının verilmesi ise değerlendirmeye örnektir.

CEVAP: B

12. Ölçüt türleri mutlak ve bağıl olmak üzere iki çeşittir. Mutlak ölçütte hedeflere ulaşmak önemlidir. Öğrenme eksiği, hazırbulunuşluk, muafiyet ve ön bilgiler belirlenirken kullanılmalıdır. Bu gibi belirlemelerde öğrencinin belli bir hedef kriterine ulaşmış olması beklenir, rekabet önemli değildir. Ancak kontenjan sınırı olduğunda ve en iyileri seçmek söz konusu ise bağıl ölçüt kullanmak gerekir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde mutlak değerlendirme yapılmıştır?**

A) Testten 90 ve üstünde puan alanlar başarılı sayılır.
B) Test sonuçlarına göre son %27'lik dilimde olanlara özel ders hizmeti sunuldu.
C) Mehmet, 90 km/h sınırını aştığı için trafik cezası yedi.
D) Sınavdan alınabilecek en yüksek puan 100'dür.
E) Ayşe, KPSS'de dördüncü olarak atandı.

2. **Sıralama ölçeği düzeyindeki ölçümlerle ilgili olarak:**

I. Korelasyon hesaplanabilir.
II. Başlangıç noktası sabittir.
III. Sıralar arasındaki farklar belli değildir.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

3. I. km biriminin geniş bir kullanım alanına sahip olması
II. İki şehir arasındaki mesafenin ifade edilmesinde km kullanılması
III. km biriminin ölçümden ölçüme değişmeyen bir miktarı ifade etmesi

Yukarıda birimlere ait özelliklerinden hangisine vurgu yapılmıştır?

	I	II	III
A)	Eşitlik	Genellik	Kullanışlılık
B)	Genellik	Eşitlik	Kullanışlılık
C)	Genellik	Kullanışlılık	Eşitlik
D)	Kullanışlılık	Genellik	Eşitlik
E)	Eşitlik	Kullanışlılık	Genellik

4. **Aşağıdakilerden hangisi eğitimde ölçme ve değerlendirmeyle ilgili yanlış bir bilgidir?**

A) Eğitim programının aksayan yönlerinin belirlenmesine olanak sağlar.
B) Öğretim sürecinde var olan eksiklerin belirlenmesini sağlar.
C) Öğrencilere, öğretmenlere, velilere ve eğitimle ilgili diğer birey ve kurumlara süreçle ilgili geri bildirim verir.
D) Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor farklılıklarının belirlenip ortadan kaldırılmasına olanak tanır.
E) Öğrencilerin ilgileri ve yeteneklerinin belirlenip meslek seçimi konusunda doğru yönlendirilmesinde önemli rol oynar.

5. Bir araştırmacı, öğrencilerin kimya dersi başarılarının derse karşı tutumlarına göre değişiklik gösterip göstermediğini araştırmaktadır.

Bu araştırmadaki bağımsız değişken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ders başarısı B) Öğrencilerin yaşları
C) Tutum D) Öğretim teknikleri
E) Kaygı durumları

6. **Aşağıdaki değişkenlerden hangisi kesiklidir?**

A) Öğrencinin yaşı B) Masanın boyu
C) Elmaların kütlesi D) Suyun hacmi
E) Kalem sayısı

YARGI YAYINEVİ

7. I. Ankara'nın plaka kodu
II. Ağacın boyu
III. Arabanın rengi

Yukarıda verilen değişkenlerden hangileri niteldir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

8. Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırlık becerileri üzerindeki etkisi, cinsiyet, anne ve baba öğrenim düzeyine göre incelenmiştir. Araştırmanın örnekleminî bünyesinde anasınıfı bulunan ilköğretim okullarının birinci sınıfına devam eden 170 çocuk oluşturmuştur. Çalışmanın verileri "Metropolitan Okula Hazırbulunuşluk Testi ve Aile Anket Formu" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde, T-Testi ve Çift Yönlü Varyans Analizi uygulanmıştır. Araştırma sonuçları, okul öncesi eğitimin ve anne-baba öğrenim düzeyinin çocukların okula hazırbulunuşluktan üzerinde anlamlı bir farklılık yarattığını ortaya koymuştur.

Yukarıdaki araştırmanın bağımlı değişkeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Cinsiyet B) Öğrenim düzeyi
C) Hazırbulunuşluk D) Okul öncesi eğitim
E) Öğrenci yaşları

9. **Biçimlendirici değerlendirmelerle ilgili olarak;**

I. Mutlak ölçüt kullanılmalıdır.
II. Tam öğrenme modelinde sıklıkla kullanılır.
III. Not verme amacıyla yapılır.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

10. **Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğrudan ölçme söz konusudur?**

A) Matematik yeteneğinin ölçülmesi
B) Sıcaklığın termometre ile ölçülmesi
C) Yanlış yapılan soru sayısının belirlenmesi
D) Yaylı kantar ile kütle ölçmek
E) Derse karşı tutumun belirlenmesi

11. Bir öğretmen o hafta en çok soru çözen öğrencisine ödül vereceğini açıklamıştır. Erdem isimli bir öğrenci 690 soru çözerek ödül kazanmıştır.

Buna göre,

I. Öğretmen kriter referanslı ölçüt kullanmıştır.
II. Çözülen soru sayısı oranlı ölçek düzeyindedir.
III. Çözülen soru sayısı doğrudan olarak ölçülmüştür.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

12. Aşağıda 2022 KPSS Başvuru Kılavuzu'na ait bir kesit verilmiştir.

$$\text{KPSS Puanı} = \frac{30[2(ASP - X) - 5]}{[2(B - X)] - S}$$

Kısaltmalar

KPSS : Kamu Personel Seçme Sınavı
ASP : Ağırlıklı standart puan
X : ASP dağılımının ortalaması
S : ASP dağılımının standart sapması
B : ASP dağılımındaki en yüksek ASP

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ile İmam-Hatip Lisesi Meslek Dersleri alanlarının ikisinde de sınava giren adayların iki ayrı KPSSP121 puanı hesaplanacaktır.

Bu kesitle yer alan açıklamalar hangi kavrama örnek verilebilir?

A) Ölçme kuralı B) Ölçüt
C) Ölçek D) Değerlendirme
E) Birim

ÇÖZÜMLER

1. Mutlak ölçüt kullanılarak yapılan değerlendirmeler mutlak değerlendirmelerdir.

A seçeneğinde mutlak ölçüt olduğuna ama henüz değerlendirme yapılmadığına dikkat ediniz.

B seçeneğinde bağıl ölçüt kullanılarak değerlendirme yapılmıştır.

C seçeneğinde hem mutlak ölçüt kullanılmış hem de değerlendirme yapılmıştır.

D seçeneğinde ölçme kuralı belirtilmiştir.

E seçeneğinde ise bağıl ölçüt ve değerlendirme söz konudur. Çünkü KPSS'de belli kontenjan vardır ve atamalar mutlak ölçüt kullanarak yapılamaz. Eğer mutlak ölçüt kullanılırsa herkes atanabilir ya da yeteri kadar kimse atanamayabilirdi.

CEVAP: C

2. Sıralama ölçeği düzeyinde sıra farkları korelasyon katsayısı hesaplanabilir. Başlangıç noktaları sabit değil değişkendir. Birimleri yoktur. İki sıra arasındaki fark değişkendir.

CEVAP: E

3. Geniş bir kullanım alanına sahip olmak genellik, iki şehir arasındaki mesafede km kullanılması o işe en uygun birim olduğu için kullanışlılık, km biriminin ölçümden ölçüme değişmemesi eşitlik özelliğiyle ilgilidir.

CEVAP: C

4. Ölçme ve değerlendirmenin öğrenciler arasındaki farkları ortadan kaldırma gibi bir amacı yoktur.

Öğrenci, öğretmen ve velilere bilgi vermek, eğitimin etkililiğini belirlemek, öğrencileri yönlendirme gibi amaçları vardır.

CEVAP: D

5. Etkileyen yani etkisi araştırılan (neden olan) değişkenler bağımsız değişkenlerdir. Bu araştırmada tutumun etkisi araştırılmıştır.

CEVAP: C

6. Kesikli (süreksiz) değişken herhangi iki değeri arasında sonlu sayıda değer alabilen değişkendir. Yani kesikli değişkenler küsuratlı değerler alamazlar. Kalem sayısı; küsuratlı, virgüllü değerler alamaz. **Küsuratlı değerler alabiliyorsa kesiksiz, alamıyorsa kesikli** değişkendir.

CEVAP: E

7. Nitel değişkenler kategoriktir ve miktarsal anlamda sayı değeri almazlar.

I. Plaka kodları miktarsal anlama gelmez, kategori sembol belirtir, niteldir.

II. Ağacın boyu miktarsal anlam ifade eder, nicel değişkendir.

III. Renk sayısal değer almaz, niteldir.

CEVAP: D

8. Bağımlı değişken bir araştırmadaki etkilenen (sonuç) değişkendir. Bu araştırmada etkilenen değişken öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleridir. **(Bu tarz sorularda genellikle ilk ve son cümleler bizi cevaba götürür.)**

CEVAP: C

9. Biçimlendirici değerlendirmeler öğrenme eksikliklerini belirlemek için yapılır. Tam öğrenme modelinde sıklıkla kullanılır ve mutlak ölçüt tercih edilir. Amaçları not vermek değil; sürecin kalitesini arttırmaktır.

CEVAP: B

10. Yanlış yapılan soru sayısının belirlenmesi temel sayma işlemidir. Farklı bir değişkenden yararlanmayı gerektirmez.

CEVAP: C

11. **"En çok soru çözen öğrenci"** ölçütü önceden belirlenmeyen, elemanların kendi içindeki sıralamasına bağlı bir ölçüttür. Yani bağıl ölçüttür. **I. öncül yanlıştır.**

Erdem'in çözdüğü soru adedi (690) sayısal bir değerdir ve mutlak sıfır noktasına sahiptir. Bu nedenle oranlı ölçek düzeyindedir. **II. öncül doğrudur.**

Doğrudan ölçme işleminde farklı bir değişkenden yararlanılmaz, özelliğin bizzat kendisi ölçülür. Sayma işlemleri ve özelliğin direkt olarak kendisinden bahsediliyorsa doğrudan ölçme yapılmıştır. Öğrencinin çözdüğü soru adedi sayma yöntemiyle bulunur, bu nedenle doğrudan ölçülmüştür. **III. öncül doğrudur.**

CEVAP: D

12. Puanlama işleminin hangi kurallara göre yapılacağı belirtildiği için cevap ölçme kuralıdır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. Beril Öğretmen, hazırlamış olduğu testi aynı sınıfa dört ay arayla iki kere uygulamıştır. İki uygulama sonuçları arasındaki korelasyon katsayısı 0.23 çıkmıştır.

Bulunan değerin düşük çıkmasının en önemli sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Öğrencilerin ilk uygulamadaki cevaplarını hatırlamaları.
B) Uygun güvenirlik belirleme yönteminin tercih edilmemiş olması.
C) Test sonuçlarına sabit hata karışmış olması.
D) Ölçülen özelliğin, bu süreçte değişime uğramış olması.
E) Sınavda objektif bir puanlamanın yapılmış olması.

2. **Aşağıdakilerden hangisi güvenirliği artırmak için yapılması gerekenlerden biri değildir?**

A) Soruların birbiriyle uyumlu olması.
B) Testin ortalama güçlüğünün 0.50 civarında olması.
C) Öğrencilerin homojen özellikte olması.
D) Sınav süresinin yeterli olması.
E) Düzeltme formülü kullanılması.

3. Bir futbol takımında futbolcu olan Salih Serioğlu, bir maç sırasında 3 penaltı atmış ve penaltıların tamamı kale yerine görseldeki ok yönünde dışarı çıkmıştır.

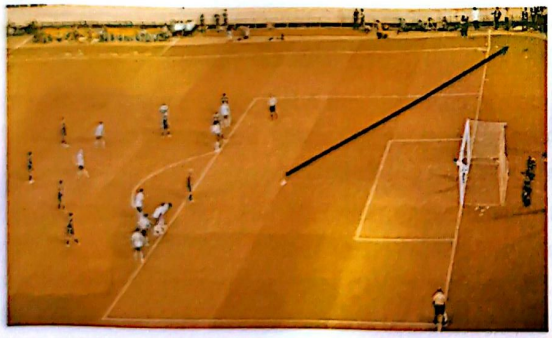

Bu futbolcunun atışları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Geçerli ve güvenilir değildir.
B) Geçerlidir ancak güvenilir değildir.
C) Güvenilirdir fakat geçerli değildir.
D) Hem geçerli hem de güvenilirdir.
E) Orta düzeyde geçerli ve güvenilirdir.

YARGI YAYINEVİ

4. 100 üzerinden puanlanan bir testten alınan en düşük puan 25'tir. Bu teste ait bazı istatistiksel değerler aşağıda verilmiştir.

ORTALAMA	ORTANCA	RANJ
55	58	70

Bu testteki ortalamayı düşük bulan öğretmen her öğrencinin puanına 10 puan eklemeye karar vermiştir.

Öğretmenin yaptığı hatanın türü nedir?

A) Sabit B) Sistematik C) Tesadüfi
D) Standart E) Aralıklı

GÜNCEL PDF 2026

5. Doğrulara 1, diğer yanıtlara 0 puan verilerek puanlanan ve madde güçlükleri birbirinden farklı olan bir testin KR-20 katsayısı 0,85 bulunmuştur.

	I	II	III	IV
KR-21	0,85	0,81	0,87	0,81
ALFA	0,85	0,85	0,81	Hesaplanamaz

Bu testle ilgili olarak tabloda verilen değerlerden hangileri doğru olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız IV
D) II ve IV E) I, II ve IV

6. **Aşağıdaki geçerlik türlerinden hangisinin bazı psikolojik testlerde bilerek düşürülmesi gerekir?**

A) Kapsam B) Yapı C) Yordama
D) Görünüş E) Uyum

7. Bir öğretmen, aynı konudan iki test hazırlamış ve aynı gün içinde aynı öğrencilere uygulamıştır. Öğretmen her iki uygulama sonuçları arasındaki korelasyonu hesaplamıştır.

Bu öğretmenin uygulamış olduğu güvenirlik belirleme yöntemi ve elde ettiği katsayının anlamı hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	YÖNTEM	KATSAYI
A)	Paralel formlar	Eş değerlik
B)	Test – tekrar test	Eş değerlik
C)	Testi yarılama	İç tutarlılık
D)	Cronbach alfa	İç tutarlılık
E)	Paralel formlar	Kararlılık

8. **Cronbach alfa katsayısı 0,95 olan bir test ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Sorular tek boyutludur.
B) Tesadüfi hata miktarı azdır.
C) Öğrenciler homojen niteliktedir.
D) İç tutarlılık yüksektir.
E) Sorular benzer niteliktedir.

9.

TEST	STANDART SAPMA	ALFA KATSAYISI
1	5	0,51
2	6	0,64
3	4	0,19
4	7	0,36
5	3	0,75

Yukarıda verilen testlerden hangilerine ait standart hata değerleri eşittir?

A) 1 ve 2 B) 2 ve 3 C) 3 ve 4 D) 4 ve 5 E) 1 ve 5

YARGI YAYINEVİ

10. Ali Haydar Öğretmen, yapmış olduğu sınavda alınan notları düşük bulmuş ve herkesin puanına aldığı puanın %10'unu eklemiştir.

Ali Haydar Öğretmen'in yapmış olduğu hata türü ve bu hatanın öncelikle etkilediği test niteliği hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	HATA TÜRÜ	NİTELİK
A)	Sabit	Geçerlik
B)	Sistematik	Güvenirlik
C)	Tesadüfi	Geçerlik
D)	Sistematik	Geçerlik
E)	Sabit	Güvenirlik

11. **Bir ölçme aracına ait,**

I. Birimlerin büyük olması
II. Birim sayısının çok olması
III. Objektif puanlama yapılması

özelliklerinden hangileri ölçme sonuçlarının duyarlılığını artırır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

12. Aşağıda 10 öğrencinin fen ve İngilizce derslerinden aldıkları puanlar verilmiştir.

		FEN	İNGİLİZCE
ÖĞRENCİLER	Ayşe	81	14
	Hasan	76	10
	Nâzım	13	100
	Özlem	32	88
	Eda	96	20
	Naim	75	15
	Zeynep	82	14
	Furkan	97	15
	Mehmet	15	85
	Necip	33	99

Verilen puanlara bakılarak fen ve İngilizce dersleri arasındaki ilişki hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

A) Negatif B) Doğrudan C) Random D) Pozitif E) Nötr

ÇÖZÜMLER

1. Beril Öğretmen'in uygulamış olduğu yöntem test tekrar test yöntemidir. Kararlılık anlamında güvenirlik araştırır. Bu yöntemde en önemli hata kaynağı zamandır.

Bu yöntemde aynı teste farklı zamanlarda verilen cevaplar arasında farklılıklar oldukça korelasyon katsayısı düşecektir. Verilen cevaplardaki farklılık, ölçülen özelliğin değiştiği anlamına gelir. Eğer öğrenciler soruları hatırlayarak cevaplamış olsalardı her iki uygulamadaki cevaplar birbirine benzeyeceği için korelasyon katsayısında artış olurdu. Korelasyon katsayısının düşük olması, iki uygulama arasındaki zamanın fazla olmasıdır. Bu süre içerisinde öğrencilerden istenilen özellik değişir veya o sürede yeni yaşantılar ortaya çıkmıştır.

CEVAP: D

2. Güvenirlik, ölçme sonuçlarının tesadüfi hatalardan arınıklık derecesidir. Güvenirlik birden çok anlama gelir. Bu yüzden güvenirliği artırmanın birçok yolu vardır.

Soruların birbiriyle uyumlu olması iç tutarlılık anlamında güvenirliği artırır.

Güvenirliği artırmak için orta güçlükte sorular kullanılmalıdır. Bu durum da testin ortalama güçlüğünün 0.50 civarında olması anlamına gelir. Kolay ve zor sorular o testin güvenirliğini azaltır.

Düzeltme formülü kullanmak objektifliği artırarak güvenirliği arttırır.

Sınav süresinin yeterli olması ölçmeye karışacak tesadüfi hata miktarını azaltarak güvenirliğin artmasına neden olur.

Öğrencilerin homojen özellikte olması (Ölçülen özellik bakımında birbirine benzer olmaları) güvenirliği düşürücü bir etkendir. Güvenilir sonuçlar için öğrencilerin heterojen olması gerekir.

CEVAP: C

3. Kararlılık ölçme sonuçlarının zaman içinde değişime uğramamasıdır.

Çekilen her üç şutun da aynı noktaya gitmesi futbolcunun tutarlılık anlamında güvenilir olduğunu gösterir.

Ancak futboldaki amaç gol atmaktır ve futbolcu amaca hizmet etmemiştir.

Bu da atışların geçerli olmadığını ifade eder.

CEVAP: C

4. Bu tarz sorularda ölçmeye karışan hata iki durumda değişiklik gösterebilir. Eğer sınıfta 90 puan üzerinde alan öğrenci yoksa öğretmen herkese 10 puan ekleyerek sabit hata yapar. 90 puan üzerinde alan öğrenci varsa örneğin 91 puan öğretmen bu öğrenciye 10 puan eklerse 101 puan olacağından maksimum 9 puan ekleyebilir bu durumda diğer öğrenciler 10 puan alırken öbür öğrenci 9 puan alacak bu durum ise sistematik hataya örnektir.

Soru en yüksek puanın kaç olduğunu vermemiş fakat ranj değerini ve en düşük puan değerini vermiştir.

Ranj en kaba yayılım ölçüsü olup en yüksek puanla en düşük puan arasındaki aralığı ortaya koyar.

Alınan en düşük puanın 25, ranjın da 70 oluşu sınıfta alınan en yüksek puanın 95 olduğunu ortaya koyar.

Her öğrencinin puanına 10 puan eklenmeye karar verildiği söyleniyor fakat maksimum puan 100 olduğu için 95 alana sadece 5 puan eklenebilir. Yani herkese aynı puan eklenmemiş olur. Bu durum da sistematik hatanın gerçekleştiğini ifade eder.

CEVAP: B

5. Cronbach alfa katsayısı 1-0 tipindeki testlere uygulandığında KR-20 ile eşit sonuç verir.

KR-21 katsayısı madde güçlükleri farklı olan testlerde daima KR – 20 katsayısından düşük sonuçlar verir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

6. Bir testin ölçmek istediği özelliği ölçüyor gibi görünmesi, kapak ve içeriğin uyumlu olması görünüş geçerliğidir.

Bireylerin testin ismini görüp verdikleri cevapları bilerek değiştirmelerinin önüne geçmek için bazı psikolojik testlerde testin ismi değiştirilir ya da gizlenir. Bu uygulamanın amacı cevaplayıcının yanıtlarını manipüle etmesinin önüne geçmek yani bireylerin hissetmedikleri yanıtları vermesini engellemektir. Bu durum görünüş geçerliğiyle ilgilidir.

CEVAP: D

7. Aynı konudan iki farklı test hazırlayarak yakın zamanlarda aynı öğrenci grubuna uygulanması paralel formlar yönteminin uygulandığını gösterir. Paralel formlar yönteminde tutarlılık (Eş değerlik) katsayısı elde edilir.

CEVAP: A

8. Cronbach alfa katsayısı formülüyle iç tutarlılık anlamında güvenirlik belirlenebilir.

İç tutarlılık test içindeki maddelerin birbiriyle uyumlu olmasıdır.

Cronbach alfa değerinin yüksek olması soruların homojen, iç tutarlılığın yüksek olduğunu belirtir.

Bu durumda öğrenciler homojen değil tam aksine güvenirlik yüksek bulunduğu için öğrenciler heterojen niteliktedir.

CEVAP: C

9. $Sem = S_x \cdot \sqrt{1-r}$

1. $5 \cdot \sqrt{1-0,51} = 5 \cdot \sqrt{0,49} = 5 \cdot 0,7 = 3,5$
2. $6 \cdot \sqrt{1-0,64} = 6 \cdot \sqrt{0,36} = 6 \cdot 0,6 = 3,6$
3. $4 \cdot \sqrt{1-0,19} = 4 \cdot \sqrt{0,81} = 4 \cdot 0,9 = 3,6$
4. $7 \cdot \sqrt{1-0,36} = 7 \cdot \sqrt{0,64} = 7 \cdot 0,8 = 5,6$
5. $3 \cdot \sqrt{1-0,75} = 3 \cdot \sqrt{0,25} = 3 \cdot 0,5 = 1,5$

2 ve 3 numaralı testlerin standart hata miktarları eşittir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

10. Sistematik hata, kaynağı, yönü ve miktarı belli olan, her ölçme sonucuna aynı etkiyi göstermeyen hatalardır. Ayrımcılık vardır.

Tüm öğrencilerin puanına aldıkları puanın %10'unu eklemek, her öğrenciye farklı puan ekleme anlamına gelir. Örneğin 80 puan alan bir öğrenciye 8 puan eklerken 75 puan alan bir öğrenciye 7,5 puan eklenecektir. Bu durum sistematik hata örneğidir.

Sistematik hatalar geçerliği düşürür.

CEVAP: D

11. Duyarlılık ve objektiflik güvenirliğin anlamlarındandır.

Duyarlılık, hassasiyet, detaycılık, ayrıntıyı ölçmek anlamına gelir. Birim boyunu küçültüp birim sayısını artırmak duyarlılığı artırır.

I. Birimlerin büyük olması duyarlılığı düşürür.

II. Birim sayısının çok olması birimleri küçültür ve duyarlılığı arttırır.

III. Objektiflik ise ölçme sonuçlarına kişisel kanaatlerin karışmamasıdır. Objektif puanlamanın duyarlılıkla ilgisi yoktur.

CEVAP: B

12. Korelasyon, iki değişken arasında ilişki olup olmadığını, ilişki varsa yönünü ve büyüklüğünü ifade eden istatistiksel tekniktir.

+1,00 ile -1,00 arasında değer alır.

Pozitif, negatif ve nötr ilişki olmak üzere üç çeşit korelasyondan bahsedebiliriz.

Pozitif korelasyon, bir değişkenin artarken diğerinin de artması veya bir değişken azalırken diğerinin de azalması durumudur.

Negatif korelasyon, değişkenlerden birinin artarken diğerinin azalması durumudur.

Nötr korelasyon, değişkenler arasında belirgin bir ilişki olmama durumudur.

Fen dersinden yüksek alanların İngilizce dersinden düşük, fen dersinden düşük alanların İngilizce dersinden yüksek aldıkları görünmektedir. Bu durum negatif korelasyona örnektir.

CEVAP: A

1. Güvenirlik indeksinin kuramsal olarak ulaşabileceği maksimum değer +1,00 olmasına rağmen şu ana kadar yapılan hiçbir akademik çalışmada güvenirlik indeksi +1,00 olan bir ölçek ya da başarı testine rastlanmamıştır.

Bu durumun sebebi olarak,

I. Ölçek sonuçlarından tesadüfi hataları tamamen arındırmanın imkânsız olması

II. Ölçeklerin amaca hizmet etmemeleri

III. Ölçek geliştirme süreçlerinin çok maliyetli olması

durumlarından hangileri gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

2. I. Sınav süresini az vermek

II. Çok sayıda soru sormak

III. Belirtke tablosu kullanmak

Yukarıdaki işlemlerden hangisi kullanışlılığı artırır?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

3. Bir öğretmen, belirtke tablosuna uygun bir şekilde sınav sorularını hazırladıktan sonra deneme uygulaması yapmış ve sınav süresinin hazırladığı sorular için yetersiz geldiğini görmüştür. Bundan dolayı soruların bir kısmını kullanmaktan vazgeçmiştir.

Öğretmenin bu uygulamasının geçerlik, güvenirlik ve kullanışlılık özelliklerini nasıl etkilemesi beklenir?

	GEÇERLİK	GÜVENİRLİK	KULLANIŞLILIK
A)	Azalır	Azalır	Artar
B)	Azalır	Artar	Azalır
C)	Azalır	Azalır	Azalır
D)	Artar	Artar	Azalır
E)	Artar	Azalır	Artar

4. Bir çalışmada aşağıdaki bilgilere yer verilmiştir:

Ölçeğin alfa katsayıları 0.79 ile 0.88, test tekrar test korelasyonu ise 0.26 ile 0.47 arasında elde edilmiştir. Testin hazırlanma süreci maliyet açısından uygun bulunmuştur.

Sadece yukarıda verilen bilgilere göre,

I. Ölçekteki maddelerin benzeşiklik dereceleri yüksektir.

II. Ölçek, zamana dirençli sonuçlar vermiştir.

III. Ölçek sonuçları amaca hizmet etmektedir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

5. Bir ölçek, herhangi bir dilde geliştirildikten sonra diğer ülkelerde de kullanılabilmesi amacıyla o ülkenin diline çevrilebilir. Bu çeviri işlemi dikkatli ve uzman kişilerce yapılmazsa ölçekteki maddeler bağlamından uzaklaşabilir ve bireylerin başarısı dışındaki faktörleri ölçebilir.

Bu durum teste ait öncelikle hangi niteliğe zarar verir?

A) Kararlılık B) Geçerlik C) Kullanışlılık
D) İç tutarlılık E) Duyarlılık

6. Aşağıdaki tabloda beş farklı teste ait standart sapma ve güvenirlik katsayısı değerleri verilmiştir.

DERSLER	STANDART SAPMA	GÜVENİRLİK KATSAYISI
Türkçe	6,12	0,57
Tarih	9,34	0,37
Coğrafya	3,12	0,79
Matematik	3,12	0,81
Vatandaşlık	6,67	0,48

Yukarıdaki bilgilere göre, standart hatası en düşük ve en yüksek olan testler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

	EN DÜŞÜK	EN YÜKSEK
A)	Coğrafya	Tarih
B)	Tarih	Coğrafya
C)	Tarih	Matematik
D)	Matematik	Tarih
E)	Vatandaşlık	Türkçe

YARGI YAYINEVİ

7. **Öğrencilerinin tarih dersindeki başarı düzeylerini belirlemek isteyen İlyas Öğretmen, öncelikle hangi geçerlik türünü önemsemelidir?**

A) Kapsam B) Yapı C) Yordama
D) Görünüş E) Uyum

8. 24 soruluk çoktan seçmeli maddeden oluşan bir başarı testinin ön uygulamasını gerçekleştiren Ayşenur Öğretmen, test puanlarının iç tutarlılık katsayısını 0,10 olarak hesaplamıştır. Ayşenur Öğretmen, testinin iç tutarlılık katsayısının yükselmesini istemektedir.

Ayşenur Öğretmen'in aşağıdakilerden hangisini yapması beklenir?

A) Testin uygulandığı kişi sayısını azaltması
B) Testi bir süre sonra tekrar hesaplayıp ilk puanlamayla ikinci puanlama arasındaki ilişkiyi hesaplaması
C) Güçlük indeksleri 0,90 ve altı olan maddeleri testten çıkarması
D) Testte yer alan madde sayısını homojen maddelerle artırması
E) Standart sapma değeri 0,50 olan maddeleri testten çıkarması

9. Bir şirket yılda iki kere yönetim kurulu toplantısı yapmaktadır. Toplantı için iki kişi raportör olarak görevlendirilmekte ve bu görevliler birbirinin yazdıklarına bakmadan toplantıdaki gündem maddeleriyle ilgili konuşmaları raporlaştırmaktadır. Toplantı bitiminde raporlar birbiriyle karşılaştırılmakta, benzer ve farklı yönleri incelenmektedir.

Tutulan raporların incelenmesi hangi özelliğin araştırıldığı anlamına gelmektedir?

A) Duyarlılık B) Tutarlılık C) İç tutarlılık
D) Kararlılık E) Kullanışlılık

10. Matematik testi geliştiren bir uzman, deneme uygulaması için yirmi öğrenciyi tek tek sınava almıştır. Bu uygulamada öğrencilerden soruları sesli çözmelerini isteyen uzman, öğrencilerin maddeleri çözerken hangi bilişsel süreçleri kullandıklarını öğrenmeye çalışmaktadır.

Uzmanın bu çalışması, geliştirilen testin <u>en çok</u> hangi özelliği hakkında bilgi sağlar?

A) Kullanışlılık B) İç tutarlılık
C) Tutarlılık D) Yapı Geçerliği
E) Kapsam Geçerliği

11. **KR–20 ve KR–21 yöntemleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?**

A) İç tutarlılık belirleme yöntemleridir.
B) 1–0 şeklinde puanlanan testlerde uygulanır.
C) KR–21 güvenirliğin üst sınırıdır.
D) KR–20 yüksek ise maddelerin benzeşikliği yüksektir.
E) Testteki tüm maddelerin güçlük indeksleri aynı ise KR–21 kullanılabilir.

12. **Geçerlik ve güvenirlik arasındaki ilişkiyle ilgili olarak,**

I. Geçerli bir testin sonuçları, yeterli düzeyde güvenilirdir.
II. Güvenirliği düşüren her faktör, geçerliği de düşürmektedir.
III. Geçerliği düşüren her faktör, güvenirliği de düşürmektedir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Güvenirliğin tam +1,00 olması ölçme sonuçlarına hiç tesadüfi hata karışmaması anlamına gelmektedir. Bu durum teoride mümkün olsa da pratikte imkânsızdır. Her ölçek sonucuna az ya da çok hata karışacaktır. Ölçek sonuçlarının amaca hizmet derecesi güvenirlik değil geçerlikle ilgilidir. Ölçek geliştirme süreçlerinin maliyetli olması ise kullanışlılığı ilgilendiren bir unsurdur.

CEVAP: A

2. **Kullanışlılık,** ölçme aracının hazırlanmasının, uygulanmasının, puanlanmasının, az zaman, az emek, az para istememesidir.

Sınav süresinin az olması bir kolaylık olduğu için kullanışlılığı artırır.

Belirtke tablosu kullanmak ve çok soru sormak güvenirlik ve geçerlik nitelikleri için olumlu olsa da kullanışlılığı azaltır.

CEVAP: A

3. Belirtke tablosu, kapsam geçerliğini belirleme yollarından biridir.

Belirtke tablosuna uygun olarak hazırlanmış bir testteki soru sayısını azaltırsak artık tabloya uyum sağlamayacaktır. Bu durum kapsam geçerliğinin düştüğü anlamına gelir. Soru sayısının azalmasına bağlı olarak güvenirlik düşecektir.

Soru sayısının azalması, testin artık daha kısa sürede puanlanacağı, daha az mürekkep ve sayfa harcanacağı yani ekonomikliğin artacağı anlamına gelir. Haliyle kullanışlılık artacaktır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

4. İç tutarlılık, testteki maddelerin benzer özellikleri ölçmesi yani homojen olmasıdır. Alfa katsayılarının 0.79 ile 0.88 arasında olması benzeşikliğin yani maddelerin homojenliğinin yüksek olduğunu gösterir. (1,00'e yakın) Bu durumda **I. öncül doğrudur.**

Ölçek sonuçlarının zamana direnmesi test tekrar test korelasyonun yüksek çıkması durumunda yapılabilecek bir yorumdur. Bu korelasyon değerinin 0.26 ile 0.47 arasında olması zamana direnç niteliğinin düşük olması anlamına gelir. **II. öncül yanlıştır.**

Ölçek sonuçlarının amaca hizmet derecesinin yorumlanması için geçerlik çalışmasına ihtiyaç vardır. Soruda geçerlik çalışmasından bahsedilmemiştir. Maliyetin düşük olması geçerlik değil kullanışlılık niteliğiyle ilgilidir. **III. öncül yanlıştır.**

CEVAP: A

5. Çeviri işleminin hatalı yapılması sonucunda testin özelliğe sahip olanla olmayanı ayırmasına zarar gelmiştir. Bu durum geçerliğe zarar geldiğini gösterir. Ölçülmek istenen değişken dışındaki başka değişkenlerin de ölçülmüş olması geçerliğin zarar gördüğünün esas göstergesidir. Ölçeklerdeki maddeler ölçmek üzere geliştirdikleri özellikleri başka özellikler karıştırmadan ölçebilmelidir.

CEVAP: B

6. Standart hata, ölçme sonuçlarına karışan tesadüfi hataların bir ölçüsüdür.

Aşağıdaki formül ile hesaplanır.

$Sem = S_X \cdot \sqrt{1-r}$

Sem: Standart hata

S_x: Standart sapma

r: Güvenirlik

Standart hatası en düşük ders: Formüle göre, (S_X düşük, r yüksek) en düşük standart sapma ve en büyük güvenirliğin denk geldiği derse bakmak gerekir. Bu ders **matematiktir.**

Standart hatası en yüksek ders: Formüle göre, (S_X yüksek, r düşük) en yüksek standart sapma ve en küçük güvenirliğin denk geldiği derse bakmak gerekir. Bu ders **tarihtir.**

CEVAP: D

7. Okullarda uygulanan testlerde öncelikle kapsam geçerliği önemsenmektedir. Konu alanının yeterli ve dengeli bir şekilde örneklenmesi gerekmektedir. Kapsam geçerliği yüksek bir test hazırlamak isteyen bir öğretmen belirtke tablosu hazırlamalıdır. Şimdi size önemli bilgiler vereceğim öğretmenlerim ☺

Okullarda uygulanan başarı testlerinde öncelikle **KAPSAM**

Psikolojik, duyuşsal ölçeklerde öncelikle **YAPI**

KPSS gibi seçme testlerinde öncelikle **YORDAMA** geçerliğinin arandığını lütfen unutmayın.

CEVAP: A

8. **İç tutarlılık,** test içindeki maddelerin birbiriyle uyumlu, benzer davranışları aynı konuyu ölçmesi yani homojen, benzeşik olmasıdır.

A) Testin uygulandığı kişi sayısını azaltmak güvenirliğin düşmesine neden olur. Güvenilir ve genellenebilir sonuçlar elde etmek için öğrenci sayısının çok olması gerekmektedir.

B) Testi ileride tekrar uygulamak ve uygulamalar arasındaki ilişkiyi iç tutarlılıkta yükselme ya da düşmeye neden olmaz. Bu durum güvenirliğin yüksek ya da düşük oluşuyla ilgili bilgi verir.

C) Güçlük indeksi 0,90'ın altındaki maddelerin testten çıkarılması soru sayısının azalmasına ve güvenirliğin düşmesine neden olur.

D) İç tutarlılığın artması için testteki maddelerin homojen olarak arttırılması gerekir. Testteki sorular benzer konulardan olursa iç tutarlılık artacaktır.

E) Standart sapması 0,50 olan maddeler tam orta güçlükteki maddelerdir ve bu maddelerin güvenirliğe katkısının yüksek olması beklenir. Bu maddeleri çıkarmak güvenirlikte düşüşe neden olacaktır.

CEVAP: D

9. Tutarlılık, art arda uygulanan testlerin benzer sonuçlar vermesidir.

Soruda bahsedilen aynı konuşmalarla ilgili tutulan raporların birbirine benzer olup olmadıklarının incelenmesi tutarlılığın yüksek ya da düşük olduğu hakkında bilgi verir. İki farklı kişinin raporlarının eş değer olup olmadığına bakılır. Eğer zaman içerisindeki değişime bakılmış olsaydı kararlılık incelenmiş olurdu.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

10. Öğrencilerin soruları çözerken hangi bilişsel süreçleri kullandıklarını öğrenmeye çalışmak yapı geçerliğiyle ilgilidir. Yapı geçerliği, ölçülmek istenen teorik özelliğin araya başka değişkenler karıştırılmadan ölçülmesidir. Uzmanın öğrencileri dinlemesi sonucunda farklı değişkenlerin de ölçülüp ölçülmediği ortaya çıkacaktır.

CEVAP: D

11. **Güvenirlik:** Ölçme sonuçlarının tesadüfi hatalardan arınıklık derecesidir.

KR-20 ve KR-21 güvenirliği belirleme yollarından biridir.

KR-20	KR-21
1-0 şeklinde puanlanabilen testlerde kullanılabilirler. İç tutarlılığı belirleme yöntemidir.	
Soruların güçlük düzeylerini dikkate alır.	Tüm soruların güçlüklerini eşit kabul eder, dikkate almaz.
KR-20 değerinin yüksek çıkması madde benzeşikliğinin yüksek olduğu anlamına gelir.	Güvenirliğin alt sınırıdır.

Bu bilgiler doğrultusunda sorudaki C seçeneğinde verilen ifade yanlıştır.

KR-21 güvenirliğin alt sınırıdır. Güvenirliğin üst sınırı 1.00'dir. Bu değere ulaşmak teoride mümkün olsa da pratikte imkânsızdır.

CEVAP: C

12. Geçerli olabilmenin ön şartı güvenilir olmaktır. Güvenilir bir test, hazırlanış amacına uygun sonuçlar verirse geçerli olur. Bundan dolayı geçerli bir test belli bir düzeyde güvenilirdir.

Güvenirliği düşüren faktörler tesadüfi hataya örnek olur. Tesadüfi hatalar geçerliği de düşürürler yani güvenirliği düşüren her faktör geçerliği de düşürmüş olur.

Geçerliği düşüren her faktörün güvenirliği düşürdüğünü söylemek doğru değildir. Sabit ve sistematik hatalar geçerliği düşürmelerine rağmen güvenirliği etkilemezler.

CEVAP: C

1 ve 2. soruyu aşağıdaki tabloya göre yanıtlayınız.

DERSLER	Türkçe	Sosyal	Fen	Matematik
Türkçe	1,00	0,91	-0,93	0,01
Sosyal	0,91	1,00	0,12	0,23
Fen	-0, 93	0,12	1,00	0,75
Matematik	0,01	0,23	0,75	1,00

1. Yukarıda verilen tabloya göre en güçlü ve en zayıf ilişkiler hangi dersler arasındadır?

	EN GÜÇLÜ	EN ZAYIF
A)	Türkçe Matematik	Sosyal Bilgiler Fen Bilimleri
B)	Türkçe Sosyal Bilgiler	Türkçe Matematik
C)	Sosyal Bilgiler Fen Bilimleri	Sosyal Bilgiler Türkçe
D)	Matematik Sosyal Bilgiler	Fen Bilimleri Sosyal Bilgiler
E)	Türkçe Fen Bilimleri	Türkçe Matematik

2. Verilen korelasyon tablosu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Sosyal bilgiler dersinin başarısını tahmin gücü en zayıf beklenen ders matematiktir.

B) Fen bilimleri dersinde başarısız olan öğrenciler Türkçe dersinde de genellikle başarısız olmuştur.

C) Başarı ortalaması en düşük olan ders sosyal bilgilerdir.

D) Türkçe dersi başarısını tahmin etme gücü en yüksek beklenen ders fen bilimleridir.

E) En yüksek ilişki Türkçe ve sosyal bilgiler arasındadır.

3. Aşağıdaki değişkenlerden hangilerinin arasındaki korelasyon katsayısının 0,02 olma ihtimali en yüksektir?

A) Yetenek-Başarı

B) Cinsiyet -Yaş

C) Çalışma süresi-Yorgunluk

D) Kaygı-Başarı

E) Tekrar-Hatırlama

4. Çoktan seçmeli bir test hazırlayan Bartu Öğretmen geçmiş yıllarda sorduğu soruları tekrar kullanmıştır.

Bu durum testin hangi özelliği üzerinde artış sağlar?

A) İç tutarlılık B) Kararlılık C) Eş değerlik D) Kullanışlılık E) Geçerlik

5. Aşağıdaki ifadelerden hangisi bir testin geçerli sonuçlar verdiğini belirtir?

A) Testteki maddelerin iç tutarlılık katsayısının yüksek olması.

B) Testin iki uygulamasından elde edilen sonuçlar arasındaki korelasyonun yüksekliği.

C) Testin bilenle bilmeyeni birbirinden ayırabilmesi.

D) Test sonuçlarına sabit ve sistematik hataların karışmaması.

E) Testin hazırlanma, uygulanma ve puanlanmasının kısa zaman alması.

6. Bir öğretmen, öğrencilerinin olumlu davranışlarını ödüllendirmek için onlara 40 soru verip bunların 15 tanesini sınavda sormuştur.

Bu durumla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İç tutarlığı artırmıştır.

B) Kullanışlılığı düşürmüştür.

C) Geçerliği düşürmüştür.

D) Testin ortalama güçlüğü düşmüştür.

E) Sınav sonuçlarına hata karışmamıştır.

YARGI YAYINEVİ

7. Psikometri Uzmanı Binnaz Hanım **Binnaz'ın Kendini Tanıma Ölçeği** adlı likert tipi bir ölçek geliştirmiştir.

Binnaz Hanım, bu ölçeğin öncelikle hangi özelliğinin yüksek olduğundan emin olmalıdır?

A) Kullanışlılık B) Kapsam Geçerliği
C) Yapı Geçerliği D) Görünüş Geçerliği
E) KR-20 Katsayısı

8. **Bir öğretmenin yapabileceği**

I. Tüm sınıfa aritmetik ortalamanın %10'u kadar puan verme
II. Her öğrencinin puanını sınıfın en düşük puanına eşitleme
III. Herkesin puanına aldığı kendi puanının %3'ünü ekleme

işlemlerinin hangilerinde sistematik hata söz konusudur?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

9. Bir öğretmen, hazırlamış olduğu testin güvenirlik kanıtını KR-20 yöntemiyle hesaplamış ve 0,91 bulmuştur.

Bu test ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Sorular homojendir.
B) Testteki maddeler birbiriyle tutarlıdır.
C) Testin uygulandığı grup başarılıdır.
D) Testteki maddeler benzeşiktir.
E) Test sonuçlarına karışan tesadüfi hata miktarı düşüktür.

10. **Aşağıdakilerin hangisinde ölçmeyi yapan kişiden kaynaklanan bir hata söz konusudur?**

A) Son sorunun silik çıkmasından dolayı okunamaması
B) Öğretmenin pencereyi açması sonucu sınıfa ses girmesi
C) Aynı seçeneğin yanlışlıkla iki kere yazılmış olması
D) Yazısı kötü olan öğrencilerden 5 puan kırılması
E) Öğrencilerin kaygı düzeylerinin yüksek olması

11. Bir ölçme ve değerlendirme uzmanı aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

> Tüm ölçme işlemlerine az ya da çok miktarda hata karışmaktadır. Özellikle eğitim ve psikolojide yapılan ölçmelerde hatasız ölçme yapabilmek imkânsızdır. Hatasız ölçme yapabilmek, kuramsal olarak sonsuz sayıda ölçme yapıp bunların ortalamasını öğrencinin gerçek puanı olarak rapor etmekle mümkündür. Sonsuz sayıda ölçme yapmanın imkânsızlığı gerçek puana nokta atışı ulaşmanın imkânsızlığının en önemli kanıtıdır. Bizler öğrencilerimizin gerçek puanlarını nokta atışı bulmaktan ziyade sınavdan aldıkları puandan yola çıkarak belli bir aralık değeri içinde ifade ederiz ve öğrencinin gerçek puanının belli olasılıklarla belli puan değerleri arasında olabileceğini ifade ederiz.

Buna göre öğrencilerinin gerçek puan aralığı belirlenirken,

I. Öğrencinin gözlenen puanı
II. Ölçmenin standart hatası
III. Ölçme sonuçlarının ortancası

değerlerinden hangileri kullanılır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

12. Nurullah Öğretmen öğrencilerinin yıl sonu puanlarını sadece dönem sonu sınavıyla belirlememekte aynı zamanda konu sonlarında yaptığı ara sınavları, her ünite sonunda yaptığı sözlü sınavlar ve tarama testlerinin sonuçlarını da hesaba katmaktadır.

Nurullah Öğretmen'in bu davranışının ölçme ve değerlendirme açısından en doğru açıklaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Öğrencilerin sürece etkin katılım göstermelerini sağlamak
B) Ölçme sonuçlarının güvenilir olmasını istemek
C) Kapsama dair geçerlikte artış sağlamak
D) Görünüş geçerliğini azaltmak
E) Öğrencilerini motivasyonlarını yükseltmek

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Korelasyon, iki değişken arasında ilişki olup olmadığını, ilişki varsa yönünü ve büyüklüğünü ifade eden istatistiksel tekniktir.

+1,00 ile -1,00 arasında değer alır.

0'a yaklaştıkça ilişkinin gücü azalır. 0'dan uzaklaşıldıkça ilişkinin gücü artar.

En güçlü ve en yüksek ilişki sorularında ilişkinin yönüne yani negatif mi pozitif mi olduğuna bakılmaz. Korelasyonun sadece sayı kısmının 1'e yakınlığına bakılır. (Mutlak değerinin büyük olması) Bu durumda en güçlü ilişkinin -0,93 ile Türkçe ve fen dersleri, en düşük ilişkinin ise 0,01 ile Türkçe ve matematik dersleri arasında olduğu görülür.

CEVAP: E

2. Sayı değerinin başındaki işaret ilişkinin hangi yönde olduğunu sayı ise hangi miktarda olduğunu gösterir.

Pozitif, negatif ve nötr ilişki olmak üzere üç çeşit korelasyondan bahsedebiliriz.

Pozitif korelasyon, bir değişkenin artarken diğerinin de artması veya bir değişken azalırken diğerinin de azalması durumudur.

Negatif korelasyon, değişkenlerden birinin artarken diğerinin azalması durumudur.

Nötr korelasyon, değişkenler arasında belirgin bir ilişki olmama durumudur.

Başarıyı tahmin etme gücünün yüksek olması aradaki ilişkinin yüksek olmasına bağlıdır.

Türkçe ile fen bilimleri dersi arasındaki ilişki negatif yönde ve yüksektir. Bu durumda Türkçe dersinde yüksek puan alan öğrencilerin Fen dersinde genellikle düşük puan aldığı yorumu yapılabilir. Korelasyon tablolarına bakılarak derslerin aritmetik ortalama, mod ve medyan gibi betimsel istatistik verilerine ulaşmak mümkün değildir.

CEVAP: D

3. 0,02'lik bir korelasyon değeri değişkenler arasında hemen hemen hiçbir ilişkinin olmadığını ifade eder. Bu durum değişkenler arasında belirgin bir ilişki olmadığını gösteren nötr korelasyona bir örnektir.

Seçenekler arasında aralarında ilişkinin bulunmadığı araştırılırsa cinsiyet – yaş olduğu görülür. Cinsiyetle yaş arasında herhangi bir ilişki bulunmamaktadır.

CEVAP: B

4. Kullanışlılık, ölçme aracının hazırlanmasının, uygulanmasının, puanlanmasının, az zaman, az emek, az para istemesidir.

Soruda belirtilen durum soruların hazırlanış aşamasındaki emeği azaltır. Bu durum testin kullanışlılık özelliğini arttırır.

DİKKAT!

Eğer soruda en çok neyi düşürür deseydi cevabımız geçerlik olurdur. Geçmiş yıllardaki soruların kullanımı öğrencilerin soruları ezberlemesine ve hâliyle bilenle bilmeyenin ayrımına zarar gelmesine neden olur.

CEVAP: D

5. Geçerlik bir testin amaca hizmet derecesi, bilen bilmeyeni birbirinden ayırması olarak tanımlanır.

A seçeneğinde verilen iç tutarlık katsayısı ve B seçeneğinde verilen testin iki uygulamasından elde edilen korelasyon yüksekliği güvenirliğin yüksek olduğu anlamına gelir.

Güvenirlik geçerlik için ön koşul olsa bile yeterli değildir. Hâliyle güvenirliğin yüksekliği geçerlik kanıtı olarak kullanılamaz.

E seçeneğinde bahsedilen testin hazırlanma, uygulanma ve puanlanmasının kısa zaman alması ise kullanışlığın yüksek olduğunu gösterir.

D seçeneğinde sabit ve sistematik hataların karışmaması belirtilmiştir. Bir test sonuçlarına sabit ve sistematik hata karışmasa bile tesadüfi hatalar yüksek miktar olabilir. Bu da güvenirlik ve geçerliği düşürür.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

6. Öğrencilerin soruları önceden elde etmesi öğrencilerin soruları ve cevaplarını ezberlemeleri gibi bir problem doğurur. Bu durum bilenle bilmeyenin ayrılmasını engeller. Soruların yanıtlarını ezberleyen herkes yüksek puanlar elde eder. Bu durumda test amacına hizmet etmemiş ve testin geçerliği düşmüştür.

CEVAP: C

7. Bir ölçme aracında bulunması gereken en önemli özellik geçerli sonuçlar vermesidir. Yani testin amacına hizmet etmesidir.

Psikolojik testlerde aranan en önemli geçerlik türü ise yapı geçerliğidir. Yani ölçme aracının ölçmek istediği kuramsal yapıyı araya başka özellikler karıştırmadan ölçmesidir.

CEVAP: C

8. Bir özelliğin gerçek değerinden farklı ölçülmesi durumunda hata oluşur. Eğitimde ve psikolojide hatasız ölçme yapabilmek çok zordur.

Hata türlerini sabit, sistematik ve tesadüfi hata olmak üzere üç başlık altında inceleyebiliriz.

Sabit hata, kaynağı, yönü ve miktarı belli olan, her ölçme sonucuna aynı etkiyi gösteren hatalardır. Ayrımcılık yoktur.

I. Tüm sınıfa aritmetik ortalamanın %10'u kadar puan eklemek herkese eşit puan eklenmesi anlamına gelir ve sabit hatadır.

Sistematik hata, kaynağı, yönü ve miktarı belli olan, her ölçme sonucuna aynı etkiyi göstermeyen hatalardır. Ayrımcılık vardır.

II. Tüm öğrencilerin puanları en düşük puan alan öğrencinin puanına eşitlenince herkese farklı puanlar verilmiş yani yanlılık yapılmış olur. Sistematik hatadır.

III. Herkese aldığı puanın %3'ü eklenirse öğrencinin aldığı puana göre farklılık olur. Bu durumda sistematik hata yapılır.

CEVAP: D

9. KR-20 katsayısı iç tutarlılık anlamında güvenirlik hakkında bilgi verir. İç tutarlılık ise test içindeki maddelerin birbiriyle uyumlu olmasıdır.

A, B, D ve E seçeneklerindeki yorumlar KR-20 değerine bakılarak yapılabilir.

Bir testten elde edilen güvenirlik değerinin yüksek olması sınıfın başarılı olduğu yorumunu yaptırmaz. Başarı yorumu için aritmetik ortalamayı bilmemiz gerekir.

CEVAP: C

10. Bir özelliğin gerçek değerinden farklı ölçülmesi durumunda hata oluşur. Eğitimde ve psikolojide hatasız ölçme mümkün değildir.

Hatayı oluşturan birçok etken vardır.

Bu hatalar ortamdan, ölçülen kişiden, ölçme aracından, ölçülen özellikten, ölçme yönteminden ve ölçmeciden kaynaklanabilir.

Ölçmeyi yapan kişiden kaynaklanan hatalar puanlama esnasında gerçekleşen hatalardır.

Öğretmenin yazısı kötü olan öğrencilerden puan kırması buna örnektir. Diğer hatalar öğretmen tarafından yapılmış bile olsa puanlama esnasında gerçekleşmemişse bu gruba dahil edilmezler.

CEVAP: D

11. Bir öğrencinin gerçek puanının hangi aralıkta olduğu %68, %95 ve %99 olasılıklarla tahmin edilir. Bu hesaplama yapılırken öğrencinin gözlenen puanı ve ölçme sonuçlarına karışan standart hata miktarları kullanılır. Sonuçların ortancası bu hesaplamalarda kullanılmaz.

CEVAP: D

12. Öğretmenin yapmış olduğu bu uygulama tüm kapsamdan sorular sorulmasını sağlar.

Kapsam geçerliği bir testin, hazırlanmış olduğu konu alanını yeterli ve dengeli bir şekilde örneklemesidir.

Öğretmenin bu uygulamayı sadece dönem sonunda değil her konu sonunda yapıyor olması öğretmenin her konudan yeterli kadar soru sorabiliyor olduğunu gösterir. Bu durumda kapsam geçerliğinin artmasının en önemli göstergesidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. Mustafa Öğretmen, yeni atandığı okuldaki zümrenin daha önceden hazırladığı kimya testinin tekrar kullanılmasına karşı çıkmıştır. Sebebini soranlara: "Bu test programdaki kazanımların bir kısmını temsil etmemekte, hatta bazı sorular kimya sorusu gibi görünseler bile aslında matematik bilgisini yoklamaktadır." demiştir.

Buna göre, Mustafa Öğretmen, testin kullanımına karşı çıkma gerekçesini testin hangi özelliğinin düşük olmasına bağlamıştır?

A) Güvenirlik B) Kullanışlılık C) Geçerlik
D) İç tutarlılık E) Kararlılık

2. Bir öğretmen, voleybola ilgi duyduğu için başarı testindeki maddeleri hazırlarken voleybol ile ilgili kavramları da kullanmıştır. Bu kavramların kullanılması sonucunda testin ölçmek istediği bilişsel becerilere sahip olmasına rağmen voleybolla ilgili terminoloji bilgisi olmayan öğrencilerin maddeleri doğru yanıtlama olasılığı ciddi anlamda düşmüştür.

Bu durum testteki maddelerin,

I. Yansızlık
II. Objektif puanlanabilme
III. Kolay hazırlanabilme

niteliklerinden hangilerinin düşük oluşuyla ilgilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. **Bir ölçme aracıyla ilgili yapılabilecek,**

I. Seçenek sayısını artırma
II. Testin uygulanacağı süreyi yeterli miktarda verme
III. Testi, başarı düzeyi düşük öğrencilere uygulama

işlemlerinden hangileri güvenirliği olumlu yönde etkiler?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

4. **Bir ölçme aracıyla elde edilen sonuçlara ait,**

I. Ölçülen özelliğe sahip olanla olmayanı ayırabilmesi
II. Hazırlanma sürecinde kaynak kullanımının makul düzeyde olması
III. Ölçülecek özellik dışındaki değişkenleri ölçme sonuçlarına karıştırmaması

niteliklerinden hangileri <u>öncelikle</u> geçerlikle ilgilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

5. **Ölçme sonuçlarının güvenirlik ve geçerlikleri arasındaki ilişki ile ilgili olarak aşağıda verilen ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?**

A) Güvenirlik, geçerlik için ön koşuldur.
B) Bir testin geçerliği yüksek ise güvenirliği de belli ölçüde yüksektir.
C) Sabit hatalar güvenirliği etkilemezken geçerliği olumsuz yönde etkilerler.
D) Güvenirlik düzeyi yüksek ise geçerlik düzeyi de yüksektir.
E) Bir ölçme aracının geçerlik katsayısı, güvenirlik katsayısının karekök değerini geçemez.

6. **Türkçe dersinde uygulanan bir çoktan seçmeli testin son beş maddesinin doğru yanıtını B olarak bulan bir öğrencinin yanıtlarından şüphelenip diğer soruların cevaplarında da bazı değişiklikler yapması bu test sonucuna ait özelliklerden daha çok hangisini <u>olumsuz</u> etkiler?**

A) Objektiflik B) Duyarlılık C) Geçerlik
D) Kullanışlılık E) Kararlılık

YARGI YAYINEVİ

7. Bir dershane, proje sınıfı öğrencilerine özel denemeler uygulamaktadır. Bu sınıfta öğrenim gören 12 öğrencinin 11 tanesi özel deneme sonuçlarına göre tıp fakültesini kazanacak puanlar almaktadır. YKS sonuçları açıklandığında ise sadece 2 öğrencinin tıp fakültesi kazanacak kadar puan aldığı görülmüştür.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi doğrudur?

A) Deneme sınavlarının kapsam geçerliği düşüktür.
B) YKS'nin yordama geçerliği düşüktür.
C) Deneme sınavlarının uygunluk geçerliği yüksektir.
D) Deneme sınavlarının yordama geçerliği düşüktür.
E) YKS'nin yapı geçerliği yüksektir.

8. Aynı sınıf seviyelerinde aynı dersi veren Ebru ve Tufan isimli öğretmenler sınavlarını 20 soruluk çoktan seçmeli türde düzenlemişlerdir. Ebru Öğretmen cevapların 4 adet A, 4 adet B, 4 adet C, 4 adet D ve 4 adet E şekilde olmasına özen göstermiştir. Tufan Öğretmen ise cevapları rastgele dağıtmıştır. Her iki öğretmen de seçenek dağılım durumunu sınavda önce öğrencilerine açıklamış ve puanlamada düzeltme formülü kullanacaklarını belirtmişlerdir. Ebru Öğretmen'in öğrencilerinden birçoğu emin olmadıkları soruları boş bırakmamış ve en az işaretlenen seçenek şeklinde işaretlemişler, Tufan Öğretmen'in öğrencileri cevabından emin olmadıkları soruları boş bırakmıştır.

Tufan Öğretmen'in öğrencilerinin emin olmadıkları soruları işaretlemekten çekinmelerinin <u>en önemli</u> sebebi nedir?

A) Şansla tahmin etme olasılığının azalması
B) Objektifliğin ortadan kalkmış olması
C) Kullanışlılığın düşmüş olması
D) Güvenirlik değerinin düşmesi
E) Cevap anahtarının örüntü göstermesi

9. **Güvenirlik hesaplama yöntemleriyle ilgili olarak,**

I. Paralel formlar yöntemi test sonuçlarının duyarlılığı hakkında bilgi verir.
II. KR-20 katsayısının yüksek olması iç tutarlılığın yüksek olduğu anlamına gelir.
III. Güvenirlik bir testin sabit hatalardan arınıklık derecesidir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

10. Bir ölçeğin üç hafta arayla tekrarlı uygulamaları arasındaki korelasyon katsayısı 0,89 bulunmuştur.

Bu ölçekle ilgili olarak;

I. Kararlılık anlamındaki güvenirliği yüksektir.
II. Hazırlanış amacına hizmet eden sonuçlar vermiştir.
III. Testin oluşturulma süreci ekonomik olmuştur.

İfadelerinden hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

11. Matematik Öğretmeni Mehmet Bey, öğrencilerine 20 soruluk çoktan seçmeli bir test uygulamıştır. Uygulamış olduğu sınavdan derse katılımı yüksek olan öğrencilerin düşük puanlar aldığını gören Mehmet Bey testi bir akademisyene inceletmiştir. Yapılan inceleme sonucunda uygulanan testin bazı kazanımları ölçmediği, bazı kazanımları ise gereğinden fazla ölçtüğü sonucuna varılmıştır. Mehmet Bey bu inceleme sonrasında soru sayısını 35'e çıkarmış ve sınıfa tekrar uygulamıştır.

Yapılan akademisyen incelemesine göre testin öncelikle hangi niteliği <u>düşük</u> bulunmuştur?

A) Duyarlılık B) Kapsam Geçerliği
C) Yordama Geçerliği D) Kullanışlılık
E) Görünüş Geçerliği

12. **Bir öğretmenin yazılı kâğıtlarını puanlarken ayrıntılı cevap anahtarı kullanması ve bu işlem sırasında öğrenci isimlerini kapatması aşağıdaki özelliklerden daha çok hangisini yükseltmeye yöneliktir?**

A) Kararlılık B) Tutarlılık C) Objektiflik
D) Duyarlılık E) Kullanışlılık

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Bir testin kazanımlardan bazılarını temsil edip bazılarını temsil etmemesi belirtke tablosuna uygun olmadığı anlamına gelir. Hâliyle kapsam geçerliği düşüktür. Bazı sorularının kimyaya benzememesi görünüş, kimyadan çok matematik becerisini ölçmesi ise yapı geçerliğinin düşüklüğüne vurgu yapıldığını gösterir. Hâliyle teste dair geçerlik eleştirisi yapılmıştır.

CEVAP: C

2. Testin ölçmek istediği beceriye sahip olan öğrencilerin maddeleri testle ilgisiz bir nedenden dolayı çözemiyor olmaları maddelerin yansız olmadığına işarettir. Bu tip maddeler tüm öğrencilerin başarısını ölçmede yetersiz kalırlar. **I. öncül doğru,**

Soruda anlatılan durum testin öğretmen tarafından puanlanması ya da hazırlanmasının kolaylığına ilişkin bir ipucu vermemektedir. **II ve III. öncüller yanlıştır.**

CEVAP: A

3. Güvenirlik, ölçme sonuçlarının tesadüfi hatalardan arınıklık derecesidir.

I. Güvenirliği artırma yollarından biri de şans başarısını azaltmaktır. Seçenek sayısını artırmak şans başarısını azaltacağı için güvenirliği artırır.

II. Sınav süresinin yeterli olması güvenirliği arttırır. Az süre vermek öğrencilerin kaygılarının artmasına ya da bazı soruları okuyamamasına neden olabilirken, uzun süre vermek kopya çekilmesi, gürültü yapılması gibi durumlara neden olabilir. Bu yüzden sınav süresinin soruların niteliğine ve öğrencilerin yaş grubuna uygun olması önemlidir.

III. Testin uygulanacağı grubun heterojen olması gerekir. Sadece yüksek puanlı ya da sadece başarısı düşük öğrencilere uygulamak sonuçların güvenirliğine zarar verir.

CEVAP: C

4. Ölçme aracının hazırlanış amacına uygun sonuçlar vermesi, ölçmek istediği özellik dışındaki özelliği sonuçlara karıştırmaması ve bilenle bilmeyeni ayırabilmesi geçerlik ile ilgilidir. Hazırlanma, uygulanma ve puanlanma sürecinde kaynak kullanımı kullanışlılığa yani ekonomikliğe vurgu yapar.

Tesadüfi hatalardan arınıklık ise öncelikli olarak güvenirlik ile ilgilidir.

Geçerlik tüm hatalardan etkilenirken güvenirlik sadece tesadüfi hatalardan etkilenir.

CEVAP: D

5. Güvenirlik, geçerlik için ön koşuldur. Bir testin geçerli olması için öncelikle güvenilir olması gerekir.

Bir test eğer geçerli sonuçlar veriyorsa güvenirliği yüksektir. Sabit ve sistematik hatalar arındırılabildikleri için güvenirliği etkilemezler.

Tüm hata türleri geçerliği etkiler.

Güvenirliğin yüksek olması geçerliğinde yüksek olacağını göstermez. Güvenilir sonuçlar veren bir test geçerli olmayabilir.

Geçerlik katsayısı, güvenirlik katsayısının karekökünden büyük olamaz.

CEVAP: D

6. Çoktan seçmeli bir testin son beş maddesinin doğru yanıtını B seçeneği olarak bulan bir öğrencinin diğer soruların cevaplarında da bazı değişiklikler yapması öğrencinin doğru bilişsel yapı ile çözdüğü soruların yanıtlarında değişiklik yapmasına neden olabilir. Ya da iki seçenek arasında kaldığı sorularda B seçeneği çok işaretlendi diyerek diğer seçeneği seçmesine neden olabilir. Yani öğrencilerin doğru bilişsel yapılar kullanarak soruların çözümüne ulaşmasının önüne geçer. Bu durum bilenle bilmeyenin ayrılmasına zarar verir ve doğrudan geçerlik düşer.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

7. Özel denemelerde başarılı olan öğrencilerin birçoğunun YKS'de başarılı olamaması deneme sonuçların geleceği tahmin edemediğini gösterir. Geleceğin tahmin edilebilmesi yordama geçerliği ile ilgilidir. **Yordama (tahmin) geçerliği, bir testin gelecekteki başarıyı ya da başarısızlığı bugünden tahmin edebilmesidir.** Bu durumdan bir test gelecekteki başarıyı ya da başarısızlığı öngörüp tahmin edebilirse yordama geçerliği yüksek çıkar.

Yordama geçerliği sorularında genellikle **seçme testi, gelecek ve tahmin** kavramlarına vurgu yapılır. Soru çözerken aklınızda olsun ☺

CEVAP: D

8. Yanlışların doğru cevapları götürmesi düzeltme formülüdür. Öğretmenin seçenekleri rastgele dağıttığını ifade etmesi öğrencilerin doğru cevapları tahmin etmelerini zorlaştırır. Bu sayede öğrenciler düzeltme formülünün puan düşürücü etkisinden çekindiklerinden dolayı bilmedikleri soruları tahmin etmek yerine boş bırakmayı tercih ederler. Öğretmen seçeneklerin belli bir kurala göre dağıtıldığını belirttiğinde öğrenciler eksik seçenekleri tamamlayacak şekilde yapamadıkları soruları tahmin yoluyla işaretlerler.

CEVAP: A

9. Paralel formlar yöntemi, birbirine benzer iki testin aynı öğrenci grubuna benzer şartlarda uygulanmasıdır. Test sonuçlarının tutarlılığı yani eş değerliği hakkında bilgi verir. **(I. öncül yanlıştır.)**

KR-20, güvenirliği belirleme yöntemi olup testin iç tutarlığı hakkında bilgi verir. KR-20 ile hesaplanan değer ne kadar yüksekse iç tutarlılık da o kadar yüksektir. **(II. öncül doğrudur.)**

Güvenirlik, ölçme sonuçlarının tesadüfi hatalardan arınıklık derecesidir. Sabit hataların güvenirlik üzerinde etkisi yoktur. **(III. öncül yanlıştır.)**

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

10. Bir ölçeğin araya zaman koyarak tekrar uygulanması akıllara hemen test tekrar test yöntemini getirmelidir.

Soruda da test-tekrar test yöntemi anlatılmıştır. Korelasyon katsayısının 1'e yakın olması yüksek bir güvenirlik elde edildiğini göstermektedir.

I. Bu yöntem zamana karşı direnç yani kararlılık anlamında güvenirlik bilgisi vermektedir.

II. Hazırlanış amasına uygun sonuçlar elde edilmesi geçerlikle ilgilidir. Soruda güvenirlik anlatılmış, geçerlik hakkında bilgi verilmemiştir. Güvenirliğin yüksek olması geçerliği garanti etmediğine göre geçerlik hakkında olumlu ya da olumsuz yorum yapamayız.

III. Hazırlanma sürecinin ekonomik olması kullanışlılıkla ilgilidir. Güvenirliğin yüksek bulunması ekonomiklikle, maliyetle yani kullanışlılıkla ilgili herhangi bir bilgi vermemektedir.

CEVAP: A

11. Kapsam geçerliği, bir testin, hazırlanmış olduğu konu alanını yeterli ve dengeli bir şekilde temsil etmesidir. Her konudan soru sorulmalıdır.

Testin bazı kazanımları ölçmezken bazılarını gereğinden fazla soruyla ölçmesi kapsam geçerliğinin düşük olduğunu gösterir.

Kapsam geçerliğinin yüksek olması için her kazanımın önem derecesine göre, belirtke tablosuna uygun olarak yoklanması gerekmektedir.

CEVAP: B

12. Güvenirlik; tutarlılık, iç tutarlılık, duyarlılık, kararlılık ve objektiflik gibi birçok anlama gelir.

Tutarlılık, art arda uygulanan testlerin birbirleriyle benzer sonuçlar vermesidir.

İç tutarlılık, test içindeki maddelerin birbiriyle uyumlu olmasıdır.

Duyarlılık, hassasiyet, detaycılık, ayrıntıyı ölçmek anlamına gelir.

Kararlılık, ölçme sonuçlarının zaman içinde değişmemesidir.

Objektiflik, ölçme sonuçlarına kişisel kanaatlerin karışmamasıdır.

Objektifliği artırmak için, öğrenci isimlerini gizlemek, cevap anahtarı veya rubrik kullanmak, kişi kişi değil soru soru okuyup puanlama yapmak gibi uygulamalar yapılabilir.

Soruda anlatılana göre öğretmen, test sonuçlarına kişisel kanaatlerin etki etmesini engellemek yani objektifliği artırmayı amaçlamıştır. Bu yüzden puanlarken ayrıntılı cevap anahtarı kullanmış ve bu işlem sırasında öğrenci isimlerini kapatmıştır. Objektiflik güvenirliğin bir anlamı olduğu için objektifliğin artması güvenirliği artıracaktır.

CEVAP: C

1. **Merkezî eğilim ve yayılım ölçüleri ile ilgili olarak aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?**

A) Aritmetik ortalama puan dağılımının ağırlık merkezini verir.

B) Simetrik dağılımlardan hesaplanan eğilim ölçüleri birbirine eşittir.

C) Puanların aritmetik ortalamadan uzaklaşmaları standart sapmaya bakarak yorumlanabilir.

D) Puan dağılımlarında ortanca ve tepe değerin eşit çıkması güvenirlik kanıtıdır.

E) Standart sapma değerinin karesi puanların varyansını verir.

2. Ahmet Öğretmen'in hazırlamış olduğu bir testteki 4. maddeyi alt grubun tamamı doğru yanıtlarken üst gruptan kimse bu doğru yanıtlayamamıştır.

Bu maddenin madde güçlük ve ayırıcılık indeksi aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	GÜÇLÜK	AYIRICILIK
A)	0,4	0
B)	0,5	-1
C)	1	-1
D)	0,5	1
E)	0,5	0,5

3. 10 soruluk bir fizik testinin ilk 6 sorusuna ait madde güçlük indeksi değerleri aşağıda verilmiştir. Kalan 4 soruyu ise sınıfın tamamı doğru çözmüştür.

MADDE	GÜÇLÜK
1	0,20
2	0,80
3	0,50
4	0,90
5	0,10
6	0,30

Bu fizik testinin aritmetik ortalaması kaçtır?

A) 2,80 B) 3,80 C) 4,80 D) 5,80 E) 6,80

4. Bir sınıf öğretmeni, öğrencilerine üç farklı dersten test uygulamış, test sonuçlarının aritmetik ortalamasını eşit olduğunu görmüş ve aşağıdaki grafikleri elde etmiştir.

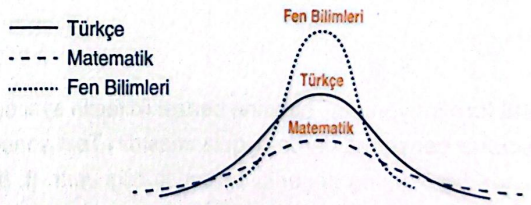

Bu test sonuçlarına göre;

I. Test sonuçlarının standart sapmaları farklıdır.

II. Tüm derslerin sonuçlarına ait ortanca değerler eşittir.

III. En büyük puan aralığı matematik dersinde elde edilmiştir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

5. Aritmetik ortalaması 60, standart sapması 5 olan bir testin sonuçları standart sapması 2, aritmetik ortalaması 70 olan yeni bir standart puana dönüştürülmüştür.

T puanı 70 olan bir öğrencinin yeni hesaplanan standart puanı kaçtır?

A) 68 B) 70 C) 72 D) 74 E) 76

7. Aritmetik ortalaması 50, standart sapması 8 olan bir puan dağılımında alınan en yüksek puan 90'dır.

Buna göre en yüksek puanı alan öğrencinin T puanı kaçtır?

A) 70 B) 80 C) 90 D) 100 E) 110

YARGI YAYINEVİ

6. Bir okulun 8/A, 8/B, 8/C sınıflarında derse giren Nurten Hanım, A ve B şubelerindeki öğrencilerin başarı bakımından birbirine benzediklerini, C sınıfındaki öğrencilerin ise başarı bakımından birbirinden farklı olduklarını belirtmiştir.

Nurten Hanım, bu düşüncesini aşağıdaki istatistiksel değerlerden hangisine bakarak destekleyebilir?

A) Aritmetik ortalama B) Ortanca
C) Tepe değer D) Yığılmalı frekans
E) Standart sapma

8. **Normal dağılım özelliği gösteren ve güçlük düzeyi 0,60 olan 60 soruluk bir testten 30 doğru yapan bir öğrenci için,**

I. Sınıfın yarısından başarılı olmuştur.
II. Z puanı negatiftir.
III. T puanı 50'nin üstündedir.

ifadelerinden hangileri kesinlikle söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

9. Bir öğrenci üç farklı dersin bütünleme sınavından 55, 60 ve 65 T puanı elde etmiştir. Bütünleme sınavından başarılı olunabilmesi için en az 65 T puanı alınması gerekmektedir. Yapılan tüm bütünleme sınavlarının sonuçları normal dağılmıştır.

Buna göre,

I. Bağıl ölçüt kullanılmıştır.

II. Öğrenci en düşük ham puanı aldığı derste soruların en az %55'ini doğru yanıtlamıştır.

III. Tüm derslerde sınava giren öğrencilerin en az yarısı bu öğrenciden başarısız olmuştur.

çıkarımlarından hangileri kesinlikle doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

10. Bir okulun A ve B şubelerine aynı sınavı uygulayan öğretmen aşağıdaki merkezî eğilim ölçülerini elde etmiştir.

ŞUBE	ORTALAMA	MEDYAN	MOD
A	80	70	60
B	80	85	88

Buna göre,

I. A şubesindeki öğrencilerin yarısından fazlası ortalamanın altında puan almıştır.

II. B şubesindeki öğrencilerin sınav başarısı A şubesindeki öğrencilere göre daha yüksektir.

III. B şubesindeki öğrencilerin puanları daha benzeşiktir.

çıkarımlarından hangileri kesinlikle doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

11. **Aşağıdaki Varyans-KR/20 tablolarından hangisi "Puanların benzeşikliği artarsa güvenirlik azalır." hipotezini destekler?**

A)

Varyans	KR-20
9	0,20
16	0,40
25	0,60
36	0,80
49	0,90

B)

Varyans	KR-20
9	0,90
16	0,80
25	0,60
36	0,50
49	0,30

C)

Varyans	KR-20
9	0,90
16	0,40
25	0,80
36	0,50
49	0,70

D)

Varyans	KR-20
9	0,10
16	0,80
25	0,20
36	0,10
49	0,30

E)

Varyans	KR-20
9	0,30
16	0,70
25	0,90
36	0,70
49	0,30

12. Eşit sayıda sorudan oluşan, sonuçları normal dağılan, doğruların 1, diğer yanıtların 0 ile puanlandığı çoktan seçmeli tipteki iki sınava giren bir öğrenci her ikisinden de aynı ham puanı almıştır.

Buna göre,

I. Öğrencinin her iki dersteki doğru adedi aynıdır.

II. Öğrencinin her iki dersteki Z puanı aynıdır.

III. Her iki dersin sonuçlarının varyans değeri aynıdır.

ifadelerinden hangileri kesinlikle doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Aritmetik ortalama sınıftaki puanların toplanıp kişi sayısına bölümüyle bulunur ve puanların ağırlık merkezini verir. Bir dağılımdaki puanlar simetrik dağılıyorsa ortalama, medyan ve mod değeleri yani eğilim ölçüleri birbirine eşit çıkar. Standart sapma puanların aritmetik ortalamadan uzaklaşmalarıyla ilgili bilgi veren bir yayılım ölçüsüdür ve yüksek çıkması puanların heterojenliğine işarettir. Standart sapmanın karesine varyans denir ve varyans ile standart sapma aynı yorumu yaptırırlar. Bir dağılımda ortanca yani medyan ile tepe değer yani modun eşit çıkması güvenirlik için kanıt oluşturmaz. Güvenirlik kanıtı elde etmek için belirleme yollarının kullanılması gerekir.

CEVAP: D

2. Soruyu daha anlaşılır hâle getirmek için üst ve alt grubunda 100'er kişinin olduğu hayali bir örnek düşünelim.

	Toplam Kişi	Doğru Yanıtlayanlar	Güçlük	Ayırıcılık
Üst Grup	100	0	$\frac{0+100}{200} = 0,50$	$\frac{0-100}{100} = -1,00$
Alt Grup	100	100		

CEVAP: B

3. Madde güçlük indekslerinin toplamı o testin aritmetik ortalamasını vermektedir. Soruyu dikkatlice okursak 10 sorudan 6'sının güçlük indeksinin verildiğini, diğer 4 soruyu herkesin doğru yanıtladığının vurgulandığını görürüz. Herkesin doğru yanıtladığı maddelerin güçlük indeksi değeri 1,00'dir. Şimdi bunu göz önüne alıp 10 soru için güçlük indekslerini toplayalım.

$\bar{X} = 1,00 + 1,00 + 1,00 + 1,00 + 0,20 + 0,80 + 0,50 + 0,50 + 0,10 + 0,30$

$\bar{X} = 6,80$

CEVAP: E

4. 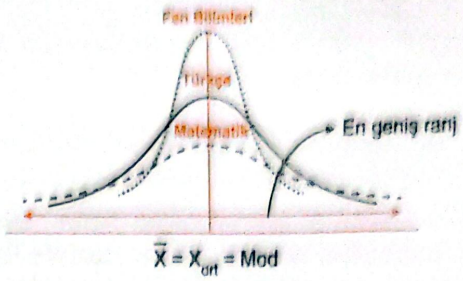

Derslerin simetrik olduğu durumlarda ortalama, medyan ve mod değerleri birbirine eşit olur. Grafiğe baktığımızda her üç dersin aynı eksen üzerinde olduğunu ve bu değerlerin aynı noktaya denk geldiğini görürüz. Bu durumda II. öncül doğru olur. Dağılımların ortalamaları eşit olmasına rağmen aynı basıklık ve sivrilik durumuna sahip olmaması standart sapmaların farklı olmasından kaynaklanmaktadır. I. öncül doğrudur. Standart sapmanın küçük olması puanların birbirine benzer olduğu anlamına gelir. Puan aralığı yani ranj bulunurken puan eksenindeki genişliğe bakılır ve en geniş aralığın matematik dersinde olduğu görülür.

CEVAP: E

5. Sonuçları sayı doğrusu üzerinde gösterelim.

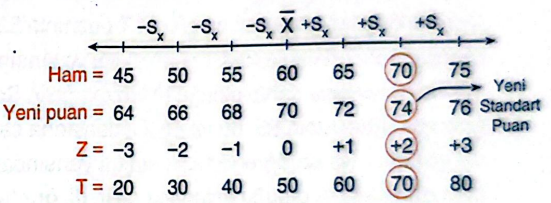

CEVAP: D

6. Öğrenci başarılarının birbirine benzeyip benzemediklerini yorumlamak için merkezî yayılım ölçülerine ihtiyaç duyulur. Merkezî yayılım ölçüleri standart sapma, varyans ve ranj gibi ölçülerdir. Soruda standart sapma verilmiştir. Standart sapmanın büyük olması öğrencilerin başarı düzeylerinin birbirinden farklı olduğunu, küçük olması ise başarı düzeylerinin birbirine yakın yani benzer olduğunu göstermektedir.

CEVAP: E

7. Öncelikle Z – T dönüşüm doğrusunu çizelim.

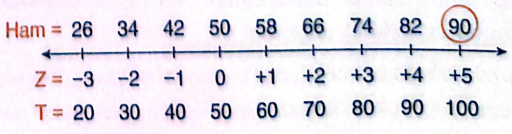

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

8. Ortalama güçlük aritmetik ortalamanın soru sayısına bölümüdür. Yani güçlük ile soru sayısının çarparsak aritmetik ortalamayı elde ederiz.

$$\bar{P} = \frac{\bar{X}}{\text{SORU SAYISI}} \rightarrow 0,60 = \frac{\bar{X}}{60}$$

Aritmetik ortalama 36 bulunur. Normal dağılım özelliği gösterdiğine göre sınıfın yarısı 36'dan fazla doğru yapmıştır. Öğrencimiz 30 doğru yaptığına göre sınıfın yarısından başarılı ifadesi hatalıdır. Öğrencinin doğruları aritmetik ortalamanın altındadır. Bu yüzden Z puanı negatif çıkar. Z puanı negatif ise T puanı da 50'nin altında çıkacaktır. (Aritmetik ortalamanın Z'si 0, T'si 50'dir.)

CEVAP: B

9. Z ve T puanları sınıfın ortalama ve standart sapma değerlerine göre ortaya çıkar. Hâliyle belli Z ve T skorunu elde etmek için gerekli olan soru adedinin sınav öncesinde bilinmesi imkânsızdır. Bundan dolayı Z ve T puanlarına göre belirlenen ölçütler bağıldır. **I. öncül doğrudur.**

Öğrenciye ait Z ve T puanlarını biliyoruz fakat soruda öğrencinin kaç soru çözdüğüne dair bir bilgi yoktur. Bundan dolayı sorularının yüzde kaçının doğru yanıtlandığıyla ilgili bir bilgiye ulaşmamız imkânsızdır. **II. öncül yanlıştır.**

Normal dağılım gösteren bir grupta T puanının 50 olması öğrencinin tam ortalama kadar puan aldığı ve sınıfın yarısından yüksek bir puana sahip olduğu anlamına gelir. Soruya baktığımızda öğrencinin 55, 60 ve 65 T puanlarına sahip olduğunu görürüz. Bu da öğrencimizin sınıfın yarısından daha fazlasından başarılı olduğu anlamına gelir. **III. öncül doğrudur.**

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

10. A şubesinde ortalama > medyan > mod ilişkisi söz konusudur. Bu ilişkinin olduğu dağılımlar sağa çarpıktır ve sınıfın yarısından fazlası ortalamanın altında kalmıştır. **I. öncül doğrudur.**

Şubelerin başarılarını kıyaslarken ortalama ve medyan değerlerinin hangi şubede daha yüksek olduğunu incelemek gerekir. Dağılımların ortalamaları eşit olsa da medyan değerinin B şubesinde daha yüksek olduğunu görüyoruz. Bu yüzden B şubesinin sınav başarısı daha yüksektir. **II. öncül doğrudur.**

Bazı öğretmenlerimiz A sınıfının sağa, B sınıfının sola çarpık olduğundan yola çıkarak B sınıfının başarısının daha yüksek olduğu çıkarımında bulunabilir ama bu yorum bu soruda tutsa da her zaman doğru olmaz. Hazır fırsat bulmuşken bu durumu izah etmek istiyorum:

Çarpıklıklarda bahsettiğimiz başarı ve başarısızlık yorumları iki sınıfın kıyaslanmasından elde edilen yorum değil, sınıftaki öğrencilerin ortalamayı aşma durumlarıyla ilgili bir yorumdur. Yani sola çarpıklara başarılı derken sınıf içi durumdan bahsederiz. Sola çarpık bir dağılımda ortalamayı aşanların sayısı sınıfın yarısından daha fazla olduğu için sınıf başarılıdır deriz. Başka bir sınıfla kıyaslarken bu yorum her zaman yeterli olmaz. Şimdi bunu size örnekleyeceğim. Hayalî iki ders düşünelim ve ölçüleri aşağıdaki gibi olsun.

	Ortalama	Medyan	Mod	Çarpıklık
Türkçe	12	29	26	Sola Çarpık
Sosyal	80	76	71	Sağa Çarpık

Şimdi sizi biraz şaşırtacağım ve kavram yanılgısı olanların yanılgılarını yok edeceğim. Türkçe dersi sola çarpıktır ve sınıfın ortalamasını aşanları öğrenci sayısının yarısından fazladır. Sosyal dersi sağa çarpıktır ve sınıfın ortalamasını aşanlar öğrenci sayısının yarısından azdır. Sadece buna bakarak Türkçe dersindeki başarı sosyalden fazladır demek büyük bir hata olur. Sosyal dersinde ortalama 80, Türkçede ise 12'dir. Yani sosyaldeki grup başarısı ciddi anlamda daha fazladır. Bu örneği lütfen unutmayalım. Sınıf içi durumları yorumlarken çarpıklık işimize yarasa da sınıfları ya da dersleri kıyaslarken işimize yaramayacağı çok durum söz konusu olabilir.

Puanların benzeşikliğini yorumlamak için standart sapmaları bilmek gerekir fakat soruda standart sapma verilmemiştir. Bu yüzden homojenlik ve heterojenlik yorumlarını yapamayız. **III. öncül yanlıştır.**

CEVAP: D

11. Puanların benzeşikliğinin artması varyans değerinin azalması, güvenirliğin azalması ise KR-20 değerinin azalması anlamına gelir. Sorudaki hipotezi desteklemek için varyans değerleri küçüldükçe (Puanlar homojenleştikçe) güvenirliğin de azaldığı (KR-20'nin düştüğü) bir tabloya ihtiyaç vardır. Bu tablo A seçeneğinde görülmektedir.

CEVAP: A

12. Doğruların 1, diğer yanıtların 0 ile puanlanması öğrencinin elde ettiği puan ile sınavdaki doğru adedinin aynı olduğunu gösterir. Öğrenci her iki sınavda da aynı ham puanı aldığına göre doğru adetleri de aynıdır. **I. öncül doğrudur.**

Z puanı öğrencinin sınıfına göre durumunu vermektedir. Sınıfın ortalama ve standart sapma değerlerini bilmeden Z puanı hakkında yorum yapmak imkânsızdır. **II. öncül yanlıştır.**

Varyans, standart sapmanın karesidir. Soruda standart sapma verilmediği için varyans değerine de ulaşılamaz. **III. öncül yanlıştır.**

CEVAP: A

1. Doğruların 1, diğer yanıtların 0 ile puanlandığı 100 soruluk iki yabancı dil testine ait sonuçların betimsel istatistik değerleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

DERSLER	ORTALAMA	STANDART SAPMA
İngilizce	30	8
Fransızca	40	6

İngilizce dersinde 50 soru yanıtlayan bir öğrencinin her iki dersteki bağıl başarısının eşit olması için Fransızca testinde kaç soruyu doğru yanıtlamış olması gerekir?

A) 35 B) 55 C) 65 D) 80 E) 95

2. Bir öğretmen, öğretim faaliyetlerini gerçekleştirdikten sonra öğrencilerinin kazanımları edinme düzeylerini belirlemek için bir son test hazırlamıştır. Test sonuçlarını inceleyen öğretmen sınıfın büyük bir bölümünün aritmetik ortalamanın altında kaldığını, ortalamayı aşan öğrencilerin sayısının oldukça az olduğunu görmüştür.

Buna göre, son testin grafiği aşağıdaki grafiklerden hangisi olabilir?

A)
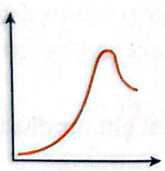

B)
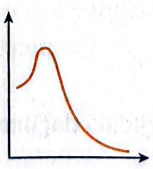

C)
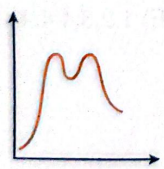

D)
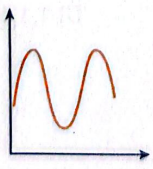

E)

3. Türkçe Öğretmeni Anıl Bey 9. sınıf öğrencilerine sene başında ve sene sonunda birer test uygulamıştır. Test sonuçlarını karşılaştırdığında en küçük ve en büyük puanların aynı kaldığını ancak aritmetik ortalamanın arttığını tespit etmiştir. Bunun üzerine aritmetik ortalamanın üzerinde puan alan öğrenci sayısını incelemiş ve bunda da artış olduğunu görmüştür.

Buna göre, sene başında ve sonunda uygulanan test puanların dağılımına ilişkin grafik aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A)
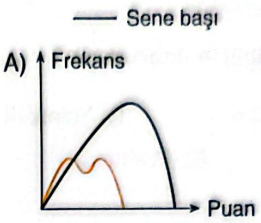

B)
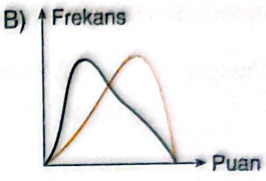

C)
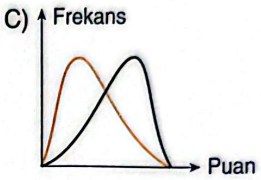

D)
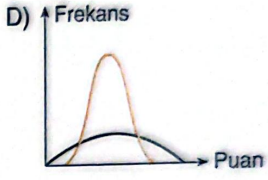

E)
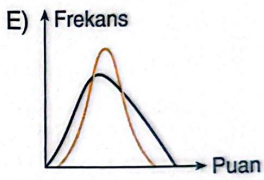

YARGI YAYINEVİ

4. Bir sınıfa aynı beceriyi ölçen birbirine paralel iki test 3 hafta arayla iki kere uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara ait puan-frekans grafiği aşağıda verilmiştir.

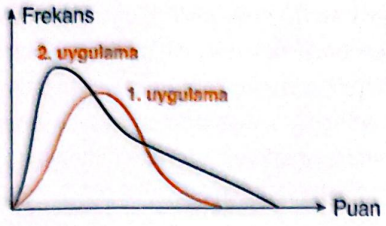

Buna göre,

I. Puanların tepe değeri düşmüştür.

II. Puan aralığı artmıştır.

III. Puanların ortalaması düşmüştür.

ifadelerinden hangileri kesinlikle doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. Deneme uygulamasından elde edilen sonuçlara bakılarak bir maddenin nihai teste alınmamasına karar verilmiştir.

Verilen bu karar,

I. Üst gruptaki öğrencilerle alt gruptaki öğrencilerin madde-ye eşit oranda doğru yanıt vermeleri

II. Maddenin alt gruptaki doğru yanıtlanma oranının üst gruptaki doğru yanıtlanma oranından yüksek olması

III. Maddenin toplam doğru yanıt oranın %50 olmaması

gerekçelerinden hangilerine dayandırılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

YARGI YAYINEVİ

6. Aşağıda bir puan dağılımı verilmiştir.

PUAN	FREKANS
23	12
34	11
65	21
71	10

Bu dağılımdan elde edilen sonuçlara ait aşağıdaki değerlerden hangisi hesaplanamaz?

A) Tepe değer B) Ortanca değer
C) Ranj D) Aritmetik ortalama
E) Korelasyon katsayısı

7. **Bir puan dağılımına ait aritmetik ortalamanın hesaplanması için,**

I. Maddelerin ayırıcılık indeksleri

II. Maddelerin güçlük indeksleri

III. Öğrencilerin ham puanları

niceliklerinden hangileri kullanılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. **Aşağıdaki dağılımlardan hangisi çift modludur?**

A) 1,2,3,4,5,6 B) 1,1,2,2,3,3 C) 1,1,2,3,4,4
D) 1,1,1,1,2,3 E) 1,2,3,4,4,4

9. Doğruların 1, diğer yanıtların 0 ile puanlandığı 100 maddelik bir testi alan 10 kişilik öğrenci grubuna ait toplam puanlar ve madde puanları aşağıda verilmiştir.

TEST PUANI	MADDE PUANI
21	0
34	0
89	1
84	1
16	0
99	1
35	0
41	0
86	1
78	1

Bu maddenin ayırıcılığı ve güçlüğü için yapılacak hangi yorum en doğrudur?

	AYIRICILIK	GÜÇLÜK
A)	Pozitif	Orta
B)	Pozitif	Düşük
C)	Negatif	Orta
D)	Negatif	Düşük
E)	0	Orta

10. 200 kişilik bir sınıfa uygulanan bir testin sonuçlarına %27'lik alt ve üst grup yöntemi ile madde analizi yapılmıştır. Testteki 4. sorunun madde güçlük indeksi 0,50 çıkmıştır.

Bu soruyu üst gruptan 10 kişi doğru yanıtladığına göre alt gruptan kaç kişi doğru yanıtlamıştır?

A) 140 B) 130 C) 90 D) 54 E) 44

11. Gizem'in Türkçe testindeki Z puanının matematik testindeki Z puanından yüksek olduğu bilinmektedir.

Türkçe ve matematik testlerinin aynı sayıda sorudan oluştuğu, aynı sınıfa uygulandığı ve 100 üzerinden puanlandığı bilindiğine göre yalnızca bu bilgilere bakılarak,

I. Türkçe testindeki doğru adedi daha fazladır.

II. Sınıfa göre başarısı Türkçe testinde daha yüksektir.

III. Matematik testi sonuçlarının standart sapması daha yüksektir.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

12. Aşağıdaki tabloda beş maddeye ait güçlük değerleri verilmiştir.

MADDE	GÜÇLÜK
M1	0,30
M2	
M3	0,40
M4	0,70
M5	0,10

Bu beş maddeden oluşan testin ortalama güçlüğünün 0,40 olduğu bilindiğine göre M2'nin güçlüğü kaçtır?

A) 0,30 B) 0,40 C) 0,50 D) 0,60 E) 0,70

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Öğrencinin dersteki bağıl başarısı Z puanı ile hesaplanır.

$$Z = \frac{X - \bar{X}}{S_x}$$

Öğrencinin İngilizce dersindeki Z puanı:

$$\frac{50 - 30}{8} = 2{,}5\text{'tur.}$$

Fransızca dersinde de aynı Z puanına sahip olması için yanıtlaması gereken doğru sayısı:

$$2{,}5 = \frac{x - 40}{6}$$

X = 55 olarak bulunur.

CEVAP: B

2. Metinde bahsedilen dağılım sağa çarpık dağılımdır. Sağa çarpık dağılımların genel özellikleri aşağıda verilmiştir.

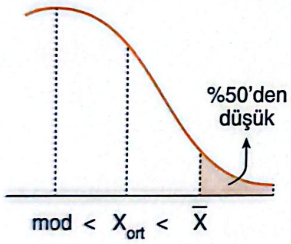

- Sınıfın çoğu ortalamanın altındadır.
- Sınıf başarısızdır.
- Öğretim yetersizdir.
- Öğrenme düzeyi düşüktür.
- Seçme testlerinin (KPSS, YKS...) sonucunda beklenir.

Sola çarpık dağılım	Simetrik dağılım
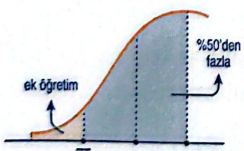	
• Sınıfın çoğu ortalamadan yüksek almıştır. • Sınıf başarılıdır. • Öğretim yeterlidir. • Öğrenme düzeyi yüksektir.	• Sınıfın yarısı başarılı yarısı başarısızdır. • Puanlar heterojen dağılmıştır. • Başarı testlerinin sonucunda beklenir.

CEVAP: B

3. Soruda en yüksek ve en düşük puanların aynı kaldığı belirtildiği için grafiğin puan kısmının her iki eğri için aynı noktadan başlayıp aynı noktada bitmesi gerekir. Ortalamada ciddi bir artış olduğuna göre ikinci grafikte puanların sağ tarafa daha çok yığılmış olması beklenir. Bu bilgilere en uygun seçenek B'dir.

CEVAP: B

4.

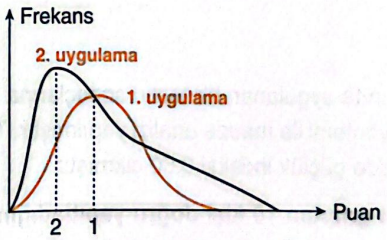

I. Puanların tepe değeri 2. uygulamada daha solda olduğu için daha azdır. I. öncül doğrudur.

II. Puan aralığı, puan çizgisindeki en sol ve en sağdaki noktaların arasıdır. 1. uygulamada puan aralığı daha dardır. II. öncül doğrudur.

III. Simetrik dağılımlarda en tepe noktanın denk geldiği puan değeri ortalamayı verir fakat sağa çarpık bir dağılımda ortalamanın tam olarak nereye denk geldiğini söylemek mümkün değildir. Sağa çarpık bir dağılımda ortalama>medyan>mod ilişkisi vardır ama bu değerlerin kaça denk geldiğini grafik üzerinde gösterebilmek imkânsızdır. Bu yüzden III. öncülle ilgili net bir yorum yapamamaktayız.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

5. Bir maddede öncelikle ayırıcılık aranır. Ayırıcılık, üst grup ve alt grubun farkı kullanarak bulunur.

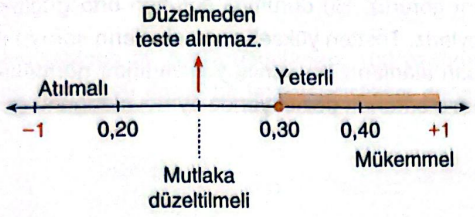

Maddenin teste alınması için maddenin 0,30 ve üzeri ayırıcılığa sahip olması gerekmektedir.

I. Eğer maddeye üst ve alt gruptan eşit sayıda öğrenci doğru yanıt vermişse bu maddenin ayırıcılığı 0 olur. Ayırıcılığı 0 olan madde bilen ve bilmeyeni ayıramamış demektir ve teste alınmamalıdır.

II. Eğer maddeye alt gruptan daha fazla doğru yanıt gelmişse madde ters yönde çalışmıştır. Bu durumda ayırıcılık negatiftir ve nihai teste alınmaması gerekmektedir.

III. Maddeye verilen toplam doğru yanıt oranı, madde güçlüğü hakkında bilgi vermektedir. Doğru yanıtların üst gruptan mı yoksa alt gruptan mı daha fazla verildiği bilgisi olmadan ayırıcılık hakkında net bir yorum yapamayız. Bundan dolayı III. öncülde verilen ifade bir maddenin teste alınmaması için gerekçe olamaz.

CEVAP: D

6. Tepe değer, bir dağılımda frekansı en yüksek puan değeridir. Verilen dağılımın tepe değeri 65'tir.

- Ortanca değer, sıralanmış bir puan dağılımını tam ortadan ikiye bölen puan değeridir. Ortanca değeri bulmak için yığılmalı frekans değerlerine ihtiyacımız vardır.

Puan	Frekans	Yığılmalı Frekans
23	12	12
34	11	23
65	21	44
71	10	54

$\frac{54}{2}$ ve $\frac{54}{2}+1$. sıradaki puanların ortalaması ortanca değeri vermektedir.

27 ve 28. sıradaki değerler 65'tir. Bu durumda ortanca değer 65'tir.

- Ranj, dağılımdaki en yüksek ve en düşük puanların farkıdır. 71 − 23 = 48 dağılımın ranjıdır.
- Aritmetik ortalama, puanların toplamının toplam kişi sayısına bölünmesiyle bulunur.

$$\frac{(23\times12)+(34\times11)+(65\times21)+(71\times10)}{54}$$

- Korelasyon, iki değişken arasındaki ilişkinin miktarını ve yönünü belirleyen istatistiksel bir değerdir. Korelasyon katsayısı ise bu ilişkiyi sayısal olarak ifade eder. Verilen soruda korelasyon katsayısı hesaplanamaz. Korelasyon bulabilmek için aynı bireylere uygulanmış iki farklı ölçme sonucuna ihtiyaç vardır. Sorumuzda sadece bir teste ait sonuçlar görünmektedir.

CEVAP: E

7. Bir testteki maddelerin güçlük indekslerinin toplamı o testin aritmetik ortalamasını verir. Öğrencilerin ham puanlarının toplamını kişi sayısına böldüğümüzde yine aritmetik ortalama bulunabilir. Yani öğrenci ham puanları ya da soruların güçlük indeksleri kullanılarak aritmetik ortalama hesabı yapılabilir. Madde ayırıcılık indeksleri aritmetik ortalama hesaplanırken kullanılmamaktadır.

CEVAP: E

8. Mod, bir dağılımda frekansı en yüksek olan yani en çok tekrar eden puan değeridir.

A) Bu dağılımın modu yoktur. Dağılımdaki tüm puanlar eşit frekansta olduğunda dağılımın modu hesaplanamaz.

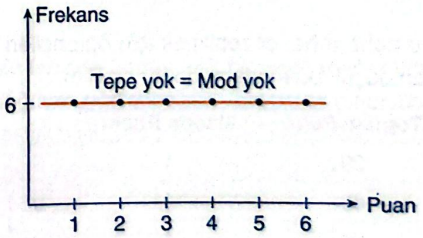

B) Bu dağılımda da tüm puanlar eşit frekansta olduğundan mod hesaplanamaz.

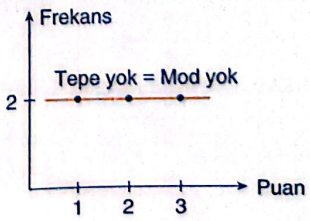

YARGI YAYINEVİ

C) Bir dağılımın çift modlu olması için mod değerlerinin arasında başka puan değerlerin girmiş olması gerekmektedir. Bu dağılımda 1 ve 4 puanları en çok tekrar eden frekansa sahiptir.

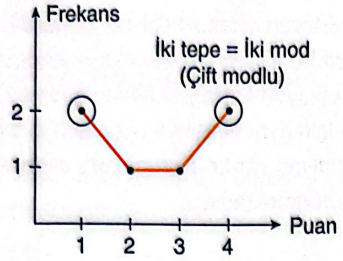

D) Bu dağılımda en yüksek frekansa sahip olan puan değeri 1'dir. Dağılım tek modludur.

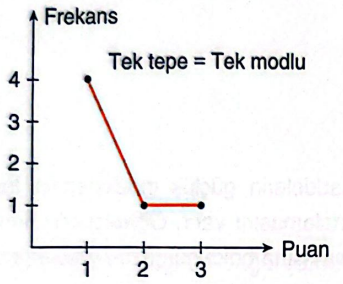

E) Bu dağılımda en yüksek frekansa sahip puan değeri 4'tür. Dağılım tek modludur.

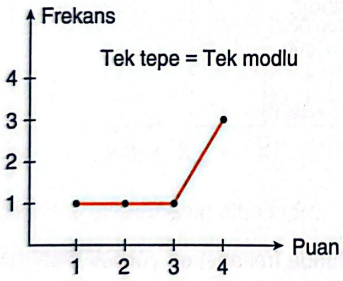

CEVAP: C

9. Soruyu daha rahat çözebilmek için öğrencileri yüksek puan alandan düşük puan alana doğru dizelim.

Toplam Puan	Madde Puanı	
99	1	ÜST GRUP
89	1	
86	1	
84	1	ORTA GRUP
78	1	
41	0	
35	0	
34	0	ALT GRUP
21	0	
16	0	

Yukarıdaki tabloyu dikkatle incelediğimizde 10 öğrencinin yarısının soruyu doğru, diğer yarısının ise yanlış yanıtladığını görürüz. Bu durumda sorunun orta güçlükte olduğunu söyleriz. Testten yüksek puan alanların soruyu doğru, düşük puan alanların ise yanlış yanıtladığını görmekteyiz. Bu durum o sorunun pozitif yönde ayırıcı olduğunu gösterir.

CEVAP: A

10. %27'lik alt ve üst gruplar yöntemiyle güçlük hesaplanırken, öğrenciler en başarılıdan başlayarak sıralanır. Üst ve alt %27'lik gruplar alınır. Diğer öğrenciler analiz edilmez. Üst ve alt gruptaki doğru cevap veren öğrenci sayısı toplanır ve toplam öğrenci sayısına bölünür. Bu durumda 200 kişinin %27'si alt grup, %27'si üst grup olacaktır. Analiz edilen toplam kişi sayısı 54+54=108 kişi olarak hesaplanır. (200'ün %27'si 54'tür.)

$$0{,}50 = \frac{10 + ?}{54 + 54}$$

$$? = 44$$

CEVAP: E

11. Z puanı, öğrencinin sınıf içindeki başarı sırası hakkında bilgi vermektedir. Sadece verilen bilgiler doğrultusunda Gizem'in Türkçe dersinde matematik dersine göre sınıf içindeki başarısı daha yüksektir yorumu yapılabilir.

Gizem'in Türkçe testindeki doğru adedinin daha fazla olduğunu verilen bilgilere bakarak söyleyemeyiz. Matematik testinde doğru sayısı daha fazla ancak sınıftaki diğer öğrenciler Gizem'den daha fazla doğru adedine sahipse ya da Türkçe testindeki doğru adedi daha az ancak Türkçe testinde sınıfın çoğundan daha iyi yaptıysa bu durum değişmeyecekti. Sadece Z puanı bilindiğinde standart sapma hakkında da yorum yapılamaz. Z ve T puanları öğrencinin puanı, sınıfın ortalaması ve standart sapması birlikte kullanılarak hesaplanır.

CEVAP: B

12. Ortalama güçlük, madde güçlüklerinin toplamının madde sayısına bölünmesi ile hesaplanır.

$$0{,}40 = \frac{0{,}30 + 0{,}40 + 0{,}70 + 0{,}10 + M2}{5}$$

M2 = 0,50 olarak bulunur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. Aşağıdaki tabloda bir sınıfa uygulanan. 100 üzerinden puanlanmış beş farklı derse ait bazı istatistiksel değerler verilmiştir.

DERSLER	ARİTMETİK ORTALAMA	MOD	ORTANCA	STANDART SAPMA
Matematik	75	70	70	13
Fizik	40	40	40	9
Kimya	30	36	24	6
Biyoloji	39	30	35	3
Geometri	70	50	55	5

Buna göre sınıfın öğrenme düzeyinin en düşük olduğu ders hangisidir?

A) Matematik B) Fizik C) Kimya D) Biyoloji E) Geometri

2. Aşağıdaki tabloda 5'lik sistemde verilen notların grafiği gösterilmiştir.

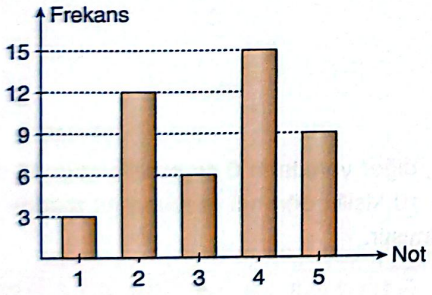

Bu sınıfta kaç öğrenci vardır?

A) 25 B) 35 C) 45 D) 55 E) 65

3. **Bu dağılımın tepe değeri kaçtır?**

A) 3 B) 4 C) 5 D) 12 E) 15

4. **Normal dağılım gösteren ve aritmetik ortalamanın 55 olduğu bir testten 85 alan bir öğrenci sınıfın yaklaşık %98'inden başarılı olduğuna göre bu test sonuçlarının standart sapması kaçtır?**

A) 5 B) 10 C)15 D) 20 E) 25

5. **Tüm öğrencilerin 60 aldığı bir sınavın sonuçlarıyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?**

A) Ranj değeri 30'dur.
B) Aritmetik ortalaması 30'dur.
C) Medyan değeri mod değerinden büyüktür.
D) Varyansı 0'dır.
E) Puan dağılımı çok modludur.

6. Aşağıdaki tabloda 5 maddelik bir teste verilen cevapların sınıftaki dağılımı gösterilmiştir. (Doğru yanıtlar koyu renk ile belirginleştirilmiştir.)

MADDE	A	B	C	D	E
M_1	5	**10**	3	1	1
M_2	3	2	**7**	5	3
M_3	**8**	1	4	3	4
M_4	1	3	3	5	**8**
M_5	2	1	7	4	**6**

Bu 5 maddelik testin aritmetik ortalaması kaçtır?

A) 0,19 B) 0,39 C) 1,95 D) 2,5 E) 19,5

YARGI YAYINEVİ

7. **Standart puanlarla ilgili olarak verilen,**

I. T puanın 50 olması öğrencinin ham puanının sınıf ortalamasına eşit olduğunu gösterir.

II. Standart puanların hesaplanması için standart sapma kullanılmaktadır.

III. T puanı, Z puanına göre daha güvenilir sonuçlar verir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

8. İngilizce yazılısı sonucunda öğrenci puanlarının birbirine çok yakın olduğu görülmüştür.

Buna göre,

I. Aritmetik ortalama yüksektir.

II. Varyans düşüktür.

III. Ortanca düşüktür.

ifadelerinden hangileri kesinlikle söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

9. Bir öğretmen, Türkçe sınavında çoktan seçmeli türde maddeler kullanmıştır. Puanlama sırasında öğrencilerden birinin kâğıdı yere düşüp kaybolmuştur.

Bu durumun sonucunda elde edilen istatistiksel ölçülerden hangisi kesinlikle değişir?

A) Ortanca B) Mod C) Ortalama D) Toplam Frekans E) Ranj

10. Bir teste ait sonuçlar aritmetik ortalama 70, standart sapma 10 olacak şekilde standartlaştırılmıştır.

Elde edilen bu standart puan türü skorları ile Z puanı skorları arasındaki korelasyon katsayısı kaçtır?

A) -1.00 B) -0.50 C) 0.00 D) +0.50 E) 1.00

YARGI YAYINEVİ

11. Aşağıdaki tabloda 5 maddelik bir bir deneme testine ait bazı madde istatistikleri verilmiştir.

MADDE	GÜÇLÜK	AYIRICILIK
1	0,23	0,22
2	0,85	0,55
3	0,70	0,37
4	0,13	0,40
5	0,16	-0,11

Bu maddelerin tamamı kullanılmak zorunda olursa en köklü değişiklikler hangi madde üzerinde gerçekleştirilmelidir?

A) 5 B) 4 C) 3 D) 2 E) 1

12. Doğruların 1, diğer yanıtların 0 ile puanlandığı 10 maddelik bir testi alan 10 kişilik öğrenci grubuna ait madde puanları aşağıda verilmiştir.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Fatih	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
Furkan	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1
Canan	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1
Ferhat	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0
Mustafa	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Burhan	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0
Nihal	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1
Ayşe	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0
Fırat	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1
Yaprak	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1

Yukarıdaki puan dağılımında standart sapması en düşük olan madde hangisidir?

A) 1 B) 4 C) 5 D) 7 E) 9

ÇÖZÜMLER

1. Öğrenme düzeyi sorulduğunda en doğru bilgiyi aritmetik ortalama ve medyan vermektedir. Uç puanlardan etkilenmediği için bu tip sorularda medyan (ortanca) değerine bakarak yorum yapmak daha sağlıklı bilgi edinmemizi sağlar. Medyanı en fazla olan dersteki öğrenme düzeyi en yüksek, en az olan dersteki öğrenme düzeyi ise en düşüktür. Bu durumda öğrenme düzeyi en düşük ders kimya dersidir.

CEVAP: C

2. Frekansların yani öğrenci sayılarının toplamı sınıf mevcudunu verir. Frekanslar toplandığında sınıf mevcudunun 45 olduğu görülür.

Not	Frekans
1	3
2	12
3	6
4	15
5	+ 9
	45

CEVAP: C

3. Frekansı en yüksek olan değer moddur. Frekansın yani tekrar sayısının en fazla 15 olduğu buna denk gelen not değerinin de 4 olduğu görülmektedir. Bu yüzden mod 4'tür. Mod belirlenirken bazen puanı almak yerine frekans değerini almak gibi bir hata yapılabilmektedir. Burada modun 15 değil 4 olduğuna çok dikkat etmek gerekir.

CEVAP: B

4. Z - T dönüşüm tablosunu normal dağılımdaki yüzdelik değerlerle beraber yazalım.

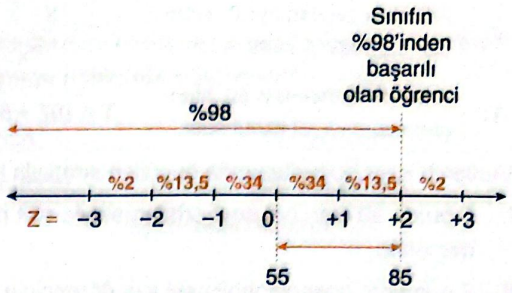

85 ile 55 arasında 30 puan vardır ve 2 standart sapmaya denk gelmektedir.

$2S_x = 30$

$S_x = 15$

CEVAP: C

5. **Örnek durum**

60 60 **60** 60 60 (Sınıf 5 kişi olsun)

Herkesin 60 aldığı bir sınavda ranj 0 çıkacaktır çünkü en yüksek puan ile en düşük puan eşittir ve farkı 0'dır. Aritmetik ortalama ve medyan değerleri ise yine 60 çıkacaktır. Bu dağılımın grafiği çizilecek olursa grafik değil bir tek nokta olduğu görülür. Bir tek noktanın da modundan bahsetmek mantıklı olmaz. Dağılımın varyansı ise 0'dır çünkü puanlar arasında farklılaşma yoktur. Varyans farklılaşmayı veren ölçüdür bu dağılımda da herkes aynı puanı almıştır. Haliyle varyans ve standart sapma değerleri 0'a eşittir.

CEVAP: D

6. Aritmetik ortalamayı bulabilmek için testteki maddelerin güçlük indekslerini toplamak gerekmektedir. Her madde için ayrı ayrı işlem yapalım.

$$Pj = \frac{\text{Doğru yanıtlayanlar}}{\text{Tüm sınıf}}$$

$M_1 = \frac{10}{20}$ $M_2 = \frac{7}{20}$ $M_3 = \frac{8}{20}$ $M_4 = \frac{8}{20}$ $M_5 = \frac{6}{20}$

$$\overline{X} = \frac{10+7+8+8+6}{20}$$

$$\overline{X} = \frac{39}{20} = 1{,}95$$

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

7. Standart puanlar öğrencinin grup içindeki başarısını yorumlamak için kullanılır.

Z:	Aritmetik ortalamayı 0, standart sapmayı 1 kabul eder.	$z = \frac{X - \bar{X}}{S_X}$
T:	Aritmetik ortalamayı 50, standart sapmayı 10 kabul eder.	$T = 10Z + 50$

Verilen bilgiler doğrultusunda öncülleri sırasıyla inceleyelim.

I. T puanı 50 olan biri sınıf ortalamasıyla eşit puana sahip demektir.

II. Z puanının hesaplanabilmesi için öğrencinin puanı, sınıf ortalaması ve standart sapmanın bilinmesi gerekmektedir. T puanını hesaplamak için Z puanına ihtiyaç olduğundan, dolaylı olarak T puanı için de standart sapma gerekmektedir.

III. Z ve T puanının yorumu aynıdır. Beraber artıp beraber azalırlar. Aralarında bir güvenirlik hiyerarşisi yoktur.

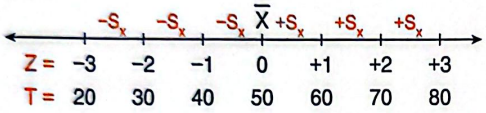

Bu sebeple biri diğerinden daha fazla ya da az güvenilir değildir.

CEVAP: D

8. Puanların birbirine yakın olması homojenliğin yani benzeşikliğin göstergesidir. Bu durumda standart sapma ve varyans gibi yayılım ölçüleri düşük çıkacaktır. Çünkü standart sapma ve varyans farklılaşma hakkında yorum yaptırır. Aritmetik ortalama ve ortanca hakkında ise kesin bir yorum yapmamız mümkün değildir. Puanlar yüksek olarak da birbirine benzer olabilirler, düşük olarak da... Hâliyle ortalama ve ortanca yüksektir ya da düşüktür diyemeyiz. Yapabileceğimiz tek net yorum puanların homojen hâliyle merkezi yayılım ölçülerinin düşük olduğudur.

CEVAP: B

9. Bir kâğıdın yere düşüp kaybolması sınıftaki bir puanın azalması ve aynı zamanda kişi sayısının bir azalması demektir. Toplam frekans kişi sayısını verdiğine göre bu durum frekansı etkileyecektir. Aritmetik ortalama, mod ve medyan değerleri bu durumdan etkilenmeyebilir. Düşen kâğıt tam aritmetik ortalama kadar puana sahipse aritmetik ortalama değişmeyecektir. Aynı mantıkla ranjı düşünürsek düşen kağıt en yüksek ya da en düşük puana sahip değilse ranjı da etkilemeyecektir. Yani mod, medyan, ortalama ve ranj gibi değerler değişmiş olabileceği gibi değişmemiş de olabilir ancak toplam frekans kesinlikle değişmiştir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

10. Z puanı aritmetik ortalamayı 1, standart sapmayı 0 kabul eden standart puandır. Ham puanlar bu kurala göre dönüştürülürler. Ham puanların aritmetik ortalamasını 70, standart sapmasını 10 olarak dönüştürdüğümüzde ise puanların yine Z puanı ile orantılı olarak arttığını ve azaldığını görürüz. Yani yeni oluşturulan standart puanlar ile Z puanları beraber artış beraber azalış gösterirler ve bu durum istisnasız her puanda gerçekleşir. Hâliyle aradaki korelasyon katsayısı +1,00 çıkacaktır. Bu durumu aşağıdaki gibi gösterebiliriz.

$\bar{X} = 60$

$S_X = 4$ olan bir test düşünelim.

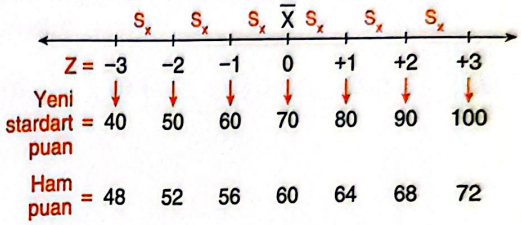

CEVAP: E

11. Madde üzerinde değişiklik yapılırken ayırıcılık gücüne bakmak gerekir. Ayırıcılığı düşük olan maddelerin üzerinde köklü değişiklikler yapılmalı hatta elde başka yedek maddeler varsa o madde esas teste alınmamalıdır.

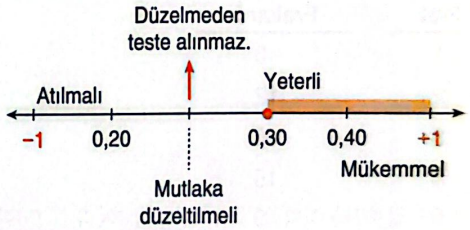

Sorudaki maddeleri incelediğimizde en düşük ayırıcılığın 5. testte olduğunu görürüz.

CEVAP: A

12. Standart sapması en düşük madde sınıfın birbirine en benzer olduğu maddedir. Sınıfın o soru bakımından birbirine benzemesi içinde çoğunluğun o soruyu doğru yanıtlaması ya da yine çoğunluğun o soruyu yanlış yanıtlaması gerekmektedir. Maddeler incelendiğinde sınıfın birbirine en benzer olduğu maddenin 9. madde olduğu görülür çünkü bir kişi hariç herkes o soruyu yanlış yanıtlamıştır. Bu tip sorularda hesap yapmaya hiç gerek yoktur.

CEVAP: E

1. Aşağıdaki tabloda doğru yanıtı D olan beş seçenekli bir maddenin analizi verilmiştir.

	A	B	C	D	E	BOŞ
Üst	32	14	15	30	9	0
Alt	23	6	9	32	30	6

Yukarıdaki maddenin hangi seçenekleri ters yönde çalışmıştır?

A) A, B, C B) A, B, C, D C) C
D) A, D E) D, E

2. 10 kişilik bir sınıfa 20 soruluk bir test uygulanmış ve doğrular 1, diğer yanıtlar 0 olacak şekilde puanlanmıştır ve standart sapmanın 4 olduğu görülmüştür. Sonuçlar öğrenci isimleri gizlenerek numaraları ile aşağıdaki tabloda ilan edilmiştir.

ÖĞRENCİ NUMARASI	PUAN
893	6
540	4
960	9
852	20
140	10
152	4
540	17
398	2
985	4
630	4

Tabloda verilen bilgilere göre,

I. En yüksek puanı alan öğrencinin T puanı 70'tir.
II. Puan dağılımı sola yığılmalıdır.
III. 630 numaralı öğrencinin Z puanı pozitiftir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

3. **Aşağıdakilerden hangisi öğrenci puanlarının ortalamadan yayılımı hakkında bilgi verir?**

A) Ortanca B) Ayırıcılık indeksi
C) Tepe değer D) Ortalama
E) Standart sapma

4. **Madde geçerlik katsayısı alt grup-üst grup tekniği sonucunda +1,00 olarak hesaplanan bir maddeyle ilgili,**

I. Maddenin düzetilmesi gerekmektedir.
II. Üst grubun tamamı soruyu doğru yanıtlamıştır.
III. Güçlük indeksi aynı teknikle hesaplanırsa 0,50 bulunur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

5. Bir araştırmacı KPSS'nin yordama geçerliğini incelemek amacıyla iki aşamadan oluşan bir çalışma yapmıştır.

1. aşama: Çalışmanın yapıldığı bölgedeki edebiyat öğretmenlerinin meslekteki başarıları ile KPSS puanları arasındaki korelasyon incelenmiş ve korelasyon katsayısı 0.38 bulunmuştur. (Öğretmen sayısı 1000)

2. aşama: Çalışmanın yapıldığı bölgedeki edebiyat, matematik, fizik, resim, beden eğitimi öğretmenlerinin meslekteki başarıları ile KPSS puanları arasındaki korelasyon incelenmiş ve korelasyon katsayısı 0.78 bulunmuştur. (Öğretmen sayısı 1000)

Bu iki durumda korelasyon katsayısının farklı çıkması aşağıdakilerden hangisiyle en iyi açıklanabilir?

A) Birinci aşamada bilimsel bir hata yapılmıştır.

B) İki aşamada da örneklem iyi seçilememiştir.

C) İkinci aşamadaki puanların varyans değeri daha yüksektir.

D) Birinci aşamadaki puanların standart sapma değeri yüksektir.

E) İkinci aşamadaki puanların gerçek performansı yansıtma gücü düşüktür.

6. Aşağıdaki tabloda bir başarı testinin beş maddesine ait güçlük indeksleri verilmiştir.

MADDE	GÜÇLÜK
1	0,49
2	0,72
3	0,01
4	0,25
5	0,92

Yukarıdaki maddelerin kolaydan zora doğru sıralanmış hâli aşağıdakilerden hangisidir?

A) 5-2-4-1-3 B) 5-2-1-4-3 C) 3-4-1-2-5
D) 2-1-4-5-3 E) 4-2-1-3-5

7. Aşağıdaki tabloda doğru yanıtı C olan bir maddenin seçeneklerine ait analiz verilmiştir.

	A	B	C	D	E	BOŞ
Üst	26	1	18	35	27	3
Alt	20	6	10	22	36	6

Buna göre;

I. B çeldiricisi zayıf bir çeldiricidir.

II. D çeldiricisi görevini yerine getirmiştir.

III. Alt ve üst gruptan eşit sayıda öğrenci soruyu yanıtlamıştır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

YARGI YAYINEVİ

8. ve 9. soruları aşağıdaki tabloya göre yanıtlayınız.

PUAN ARALIĞI	YIĞILMALI FREKANS
5 – 9	2
10 – 14	5
15 – 19	7
20 – 24	12
25 – 29	15
30 – 34	15

8. **Puan dağılımının ranjı kaçtır?**

A) 29 B) 25 C) 24 D) 20 E) 16

9. **Puan dağılımının modu hangi aralıktadır?**

A) 5-9 B) 10-14 C) 15-19 D) 20-24 E) 25-29

11. Bir matematik sınavında yer alan madde aşağıdaki gibidir:

Bir yağ deposu eşit hacimdeki 5 kova ile 12 seferde doldurulabilmektedir. Bu deponun 3 seferde doldurulabilmesi için eşit hacimdeki kaç kovaya daha ihtiyaç vardır?

Bu soruyu çözecek gerekli beceriye sahip öğrencilerin bir bölümü sorudaki "**daha**" kısmını gözden kaçırdıkları için sorunun yanıtını 20 olarak bulmuşlardır. Bulunan bu sayı ihtiyaç duyulan toplam kova sayısıdır. Başlangıçta 5 kova bulunduğu için 15 kovaya daha ihtiyaç duyulmaktadır.

Açıklanan bu durumun maddeye etkisi olarak,

I. Madde güçlük indeksi düşecektir.
II. Ayırıcılık indeksi değeri artacaktır.
III. Çeldiricilerin dengeli ve istenilen yönde çalışmasına katkı sunacaktır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

10. Aşağıdaki tabloda beşer maddeden oluşan beş farklı test ve bu testteki maddelerin güçlük indeksleri verilmiştir.

	M1	M2	M3	M4	M5
Türkçe	0,80	0,40	0,10	0,70	0,50
Matematik	0,70	0,30	0,90	0,40	0,50
Sosyal	0,60	0,40	0,50	0,80	0,90
Fen	0,80	0,70	0,50	0,70	0,30
İngilizce	0,20	0,10	0,20	0,60	0,40

Bu testler içinde <u>en kolay</u> olanı hangisidir?

A) Türkçe B) Matematik C) Sosyal D) Fen E) İngilizce

12. Aşağıda bazı derslere ait krediler ve bir öğrencinin bu derslerdeki notu verilmiştir.

DERS	KREDİ	NOT
Coğrafya	5	4
Tarih	5	3
Edebiyat	6	4
Sosyoloji	3	5
Psikoloji	4	5

Bu öğrencinin ağırlıklı not ortalaması kaçtır?

A) 4,1 B) 4,2 C) 4,3 D) 4,4 E) 4,5

ÇÖZÜMLER

1. Bir testteki seçenekler çeldiriciler ve doğru yanıt olmak üzere ikiye ayrılırlar. Seçenekler alt gruptaki öğrencileri, doğru yanıt ise üst gruptaki öğrencileri kendine çekmelidir.

	A	B	C	D	E	Boş
Üst	32	14	15	30	9	0
Alt	23	6	9	32	30	6

A, B, C ve E seçenekleri çeldiricidir. Bu seçeneklerden A, B ve C seçenekleri üst gruptaki öğrencileri kendine çekmiş yani ters yönde çalışmıştır. E seçeneği ise daha çok alt gruptakileri çekerek beklenen yönde çalışmıştır.

D seçeneği ise doğru yanıttır ve üst grubu çekmelidir. Soruya baktığımızda D seçeneğinin üst değil alt gruptaki öğrencileri daha çok çektiğini görürüz. Hâliyle D seçeneği de ters yönde çalışmıştır.

CEVAP: B

2. Bu gibi sorularda doğrulara 1, diğer yanıtlara 0 puan verildiği için öğrencinin çözdüğü doğru adediyle aldığı puanın birbirine eşit olduğunu unutmamalıyız. Sorunun analizinin kolaylaşması için öncelikle aritmetik ortalama, mod ve medyanı bulmamız gerekmektedir.

Öğrenci Numarası	Puan
893	6
540	4
960	9
852	20
140	10
152	4
540	17
398	2
985	4
630	4
toplam puan	**80**

Toplam puanın kişi sayısına bölümü sonucunda 8 değeri elde edilmiştir.

Aritmetik ortalama=8

Medyan ve modu kolaylıkla bulmak için puanları sıralamalıyız.

2 4 4 4 4 6 9 10 17 20

En çok tekrar eden puanın 4 olduğu görülmektedir.

Mod=4

2 4 4 4 **4 6** 9 10 17 20

Medyan 4 ile 6 puanlarının ortasında kalan 5 değeridir.

Medyan=5

Aşağıdaki tabloda gerekli bilgileri yerleştirelim.

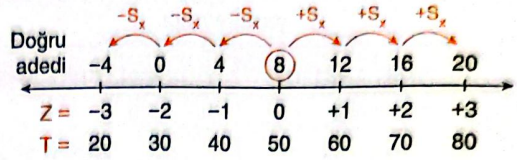

I. En yüksek puanı olan öğrencinin 20 doğrusu vardır. (Her doğru 1 puan) 20 doğru ya denk gelen T puanı 70 değil 80'dir.

II. Dağılımın aritmetik ortalaması 8, medyanı 5 ve modu 4 olarak hesaplanmıştır.

$\overline{X} > X_{ort} >$ mod olduğuna göre sağa çarpık yani sola yığılmalı bir dağılım vardır.

III. 630 numaralı öğrencinin 4 doğrusu vardır. Tabloya göre 4 doğru −1 Z puanına denk gelmektedir.

CEVAP: A

3. Öğrenci puanlarının ortalamadan yayılımı hakkında bilgi veren ölçüler **merkezî yayılım** (Değişim) ölçüleridir. Puanların birbirine ve ortalamaya yakınlık-uzaklık durumlarını betimleyen ölçülerdir. Puanların birbirinden farklılaşması yani homojenlik-heterojenlik durumu hakkında bilgi verir. Bu ölçüler ranj, standart sapma, varyans, bağıl değişkenlik katsayısı ve çeyrek sapmadır. Bu ölçülerin yüksek bulunması puanların heterojenliğine, düşük bulunması ise homojenliğine işarettir.

Sınıfın öğrenme düzeyi, sınıfın başarısı / başarısızlığı, testin kolaylığı / zorluğu hakkında bilgi sahibi olmak için ise **merkezî eğilim** ölçülerine bakılmalıdır. Merkezî eğilim ölçüleri aritmetik ortalama, mod ve medyandır.

Dikkat!

Öğrenme düzeyinin yüksek ya da düşük olması hakkında yorum yapılacaksa merkezî eğilim ölçülerine bakılır. Öğrenme düzeyinin benzerliği ya da farklılığı hakkında yorum yapılacaksa merkezî yayılım ölçülerine bakılır.

CEVAP: E

4. Madde geçerlik katsayısı ayırıcılık anlamına gelmektedir. Bir maddenin ayırıcılığı +1,00 bulunduysa bu soruyu üst grubun tamamı doğru, alt grubun tamamı yanlış yanıtlamıştır. Bu durumda,

I. Maddenin ayırıcılığı mükemmel olduğu için atılmamalıdır, çok kaliteli bir maddedir.

II. Üst grubun tamamı doğru yanıtlamıştır.

III. Üst ve alt gruptan sadece üst grup doğru yanıtladığı için doğru yanıtlanma oranı %50'dir. Bu durumda güçlük indeksi 0,50 çıkacaktır. Güçlüğün 0,50 çıkması sınıfın yarısının o maddeyi doğru yanıtladığı şeklinde yorumlanabilir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

5. Araştırmalar incelendiğinde ilk aşamada sadece edebiyat öğretmenlerinin, ikinci aşamada ise birçok branştan öğretmenin araştırmaya dahil edildiği gözlemlenir. Yani ikinci aşamadaki bireylerin çeşitliliği hâliyle varyans ve standart sapması daha yüksektir. Varyansın yüksek olması araştırma sonuçlarına olumlu yönde etki etmiştir.

CEVAP: C

6.

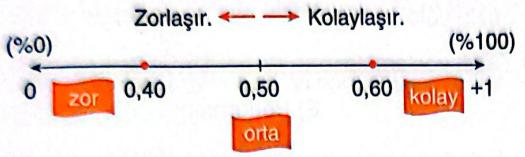

Madde güçlüğünün büyük olması soruların kolay olduğu anlamına gelir.

%0 → 0 (Maddeyi herkes yanlış yanıtlamıştır.)

%100 → 1 (Maddeyi herkes doğru yanıtlamıştır.)

Bu durumda kolaydan zora doğru sıralama; 5-2-1-4-3 şeklinde olacaktır.

CEVAP: B

7. I. B seçeneğini çok az sayıda öğrenci işaretlediği için zayıf bir çeldiricidir.

II. Bir çeldirici alt gruptaki öğrencileri yani konuyu bilmeyen öğrencileri çekmelidir. D çeldiricisi incelendiğinde üst grup tarafından daha çok işaretlendiği görülür. Bu durumda C çeldiricisi ters yönde çalışmış olur.

III. Soruyu üst gruptan 3, alt gruptan 6 kişinin işaretlemediği görülür. Bu durumda soruya yanıt verenlerin yani işaretleme yapanların sayısının alt ve üst grupta eşit olmadığı görülür. Sorunun işaretleme yapanları sorduğuna dikkat etmemiz gerekir.

CEVAP: A

8. **Ranj en yüksek puanla en düşük puanın farkıdır.** Bu sorunun çözümü için öncelikle yığılmalı frekansı normal frekansa dönüştürmek gerekir. Puan aralığı şeklinde verilen sorularda aralıkların orta noktaları üzerinden işlem yapıldığını unutmamak gerekir.

Puan Aralığı	Aralığın Orta Noktası	Yığılmalı Frekans	Frekans
5 – 9	7	2	2
10 – 14	12	5	3
15 – 19	17	7	2
20 – 24	22	12	5
25 – 29	27	15	3
30 – 34	32	15	0

Puan dağılımı dikkatle incelenirse 30-34 aralığına ait frekansın 0 olduğu görülür. Bu durum belirtilen aralıkta puan alan kimsenin olmadığı anlamına gelir. Hâliyle belirtilen dağılımdaki en büyük aralık 25-29 aralığıdır.

Ranj= 27 – 7 = 20

CEVAP: D

9. **Frekansı en yüksek puana mod denir.** Frekansları bulmak için yığılmalı frekans değerinden frekans değerine geçiş yapmak gerekmektedir.

Puan Aralığı	Yığılmalı Frekans	Frekans
5 – 9	2	2
10 – 14	5	3
15 – 19	7	2
20 – 24	12	5
25 – 29	15	3
30 – 34	15	0

En yüksek frekansın 5 ve bu frekansın denk geldiği puan aralığının 20-24 olduğu görülür.

CEVAP: D

10. En kolay test aritmetik ortalaması en yüksek olan testtir. Bu durumu şöyle açıklayabiliriz: Maddelerin güçlük indekslerinin toplamı aritmetik ortalamayı verir. Güçlük indekslerinin büyük olması maddenin kolay olduğunu gösterir. Güçlük indeksleri ne kadar büyükse aritmetik ortalama da büyük olacaktır. Soruların güçlük indekslerinin verildiği bu gibi sorularda aritmetik ortalamayı bulmak için güçlük değerleri toplanmalıdır.

	M1	M2	M3	M4	M5	Arit. ort.
Türkçe	0,80	0,40	0,10	0,70	0,50	2,5
Matematik	0,70	0,30	0,90	0,40	0,50	2,8
Sosyal	0,60	0,40	0,50	0,80	0,90	3,2
Fen	0,80	0,70	0,50	0,70	0,30	3,0
İngilizce	0,20	0,10	0,20	0,60	0,40	1,5

Güçlük indeksleri toplandığında aritmetik ortalaması en yüksek dersin sosyal olduğu görülür. Hâliyle en kolay ders sosyaldir.

CEVAP: C

11. Bir kelimenin dikkatten kaçması sonucunda soruyla ölçülmek istenen beceriye sahip olduğu hâlde soruyu yanlış yanıtlayanlar söz konusudur. Bu durumda sorunun doğru yanıtlanma oranı düşecektir yani soru zorlaşacaktır. Sorunun zorlaşması madde güçlük indeksinin düştüğü anlamına gelir. Soru bilenle bilmeyeni artık eskisi gibi ayıramayacaktır. Konuyu bildiği hâlde bazı öğrencilerin soruyu yanlış yanıtlamaları ayırıcılığın düştüğünü ifade eder. Bu durumun çeldiricilere nasıl etki edeceği hakkında bir bilgiye sahip olmak imkânsızdır.

CEVAP: A

12. $$\text{Ağırlıklı Ortalama} = \frac{\text{(Puan} \times \text{Ağırlık) Toplamı}}{\text{Ağırlıklar Toplamı}}$$

$$\frac{5\cdot4+5\cdot3+6\cdot4+3\cdot5+4\cdot5}{5+5+6+3+4} = 4{,}08 \cong 4{,}1$$

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. **Eğitimde kullanılan,**

I. yazılı,

II. sözlü,

III. çoktan seçmeli

madde türlerinin puanlanmalarına göre objektiften subjektife doğru sıralanışı hangi seçenekte verilmiştir?

A) III, I ve II B) II, I ve III C) III, II ve I

D) I, II ve III E) II, III ve I

2. "Verilen maddeleri turnusol kağıdı yardımıyla asit-baz olarak belirler." **kazanımının edinilme düzeyini ölçmek isteyen bir öğretmenin amacına en iyi hizmet edecek ölçme aracı – yaklaşımı hangisidir?**

A) Yazılı yoklama B) Portfolyo

C) Yapılandırılmış grid D) Performans

E) Kelime ilişkilendirme

3. **Sözlü yoklamalarla ilgili olarak;**

I. Tüm sınıfın birlikte cevaplayabileceği sorular sorulmalıdır.

II. Akademik başarısı yüksek olan öğrencilere daha zor sorular sorulmalıdır.

III. Öğrenciler sınavdan önce motive edilmelidir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I ve III

YARGI YAYINEVİ

4. **Öğrenci sayısının ve ölçülecek kazanımların fazla olduğu durumlarda aşağıdaki ölçme araçlarından hangisi kullanmak en uygun olur?**

A) Sözlü yoklamalar B) Portfolyo

C) Yazılı yoklamalar D) Çoktan seçmeli testler

E) Performans

5. **Aşağıdakilerden hangisi, uygulayacağı sınavda açık uçlu madde kullanmak isteyen bir öğretmenin gerekçesi olamaz?**

A) Üst düzey bilişsel becerileri ölçmeye elverişli olması

B) Öğrencilerin kopya çekme ihtimalinin düşük olması

C) Puanlama güvenirliğinin yüksek olması

D) Hazırlanmasının kolay olması

E) Sınavın uygulanacağı grubun az kişiden oluşması

6. Bir performans puanlanırken sergilenmesi istenen ölçütlerin açıkça belli olduğu, bu ölçütlerin parçalar hâlinde değil bütünsel olarak ifade edildiği puanlama aracıdır.

Yukarıda tanımı verilen puanlama aracı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çeteleme ölçeği B) Kontrol listesi

C) Derecelendirme ölçeği D) Holistik rubrik

E) Analitik rubrik

7. **Yedinci sınıf fen bilimleri dersinde yer alan** "Elementleri periyodik tablo üzerinde metal, ametal ve yarı metal olarak sınıflandırır." **kazanımını tam olarak ölçebilmek için kullanılması gereken madde aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Element nedir? Açıklayınız.
B) Metallere günlük yaşamdan örnek veriniz.
C) Metal, ametal ve yarı metallerin benzer ve farklı yönlerini belirtiniz.
D) Elementler kaç gruba ayrılmaktadır? Size verilen tabloda yerlerini gösteriniz.
E) Bir periyodik tablo çizerek elementleri sembolleriyle yazınız.

8. **Boşluk doldurmalı maddeler okul ortamında sık kullanılırsa aşağıdaki durumlardan öncelikle hangisinin ortaya çıkması beklenir?**

A) Öğrencilerin derse karşı motivasyonları artar.
B) Kapsam geçerliğinin yüksekliğinden dolayı bilen ile bilmeyeni ayırmak kolaylaşır.
C) Puanlama kullanışlılığında düşüş meydana gelir.
D) Öğrenciler hatırlama düzeyindeki bilgileri öğrenmeye ağırlık verirler.
E) Şans başarısının yüksekliğine bağlı olarak duyarlılıkta düşüş meydana gelir.

9. **Çoktan seçmeli bir testin ortalama güçlüğünü düşürmek isteyen bir öğretmenin aşağıdaki uygulamalarından hangisi bu amaca en etkili ve doğru şekilde hizmet eder?**

A) Soru kökünü anlaşılmaz hâle getirmesi
B) Testteki soru sayısını iki katına çıkarması
C) Çeldiricileri anlamca doğru yanıta yaklaştırması
D) Seçenek sayısını azaltarak şans başarısını arttırması
E) Seçeneklerde üstü kapalı ifadeler tercih etmesi

10. **Portfolyolarla ilgili olarak,**

I. Rubrik kullanılarak puanlandıklarında tamamen objektif sonuçlar verirler.
II. Öğrencilerin birbirleriyle daha kolay kıyaslanmasına fırsat tanırlar.
III. Öğrencilerde üst düzey düşünme becerilerini geliştirir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III D) II ve III

11. **Aşağıdakilerden hangisi doğru yanlış maddelerinin yazılı yoklamalardan üstün bir yönüdür?**

A) Üst düzey davranışları ölçmede etkili olması.
B) Şans başarısı içermemesi.
C) Çok sayıda soru sorulmasına imkân tanıması.
D) Yaratıcı düşünmeyi geliştirmede etkili olması.
E) Hazırlanma sürecinin kolay olması

12. Eşleştirmeli tipi maddelerde "seçenekler" bölümündeki eleman sayısının, soruların olduğu bölümdeki eleman sayısından fazla olması gerekmektedir.

Bunun nedeni;

I. şans başarısını azaltma,
II. kullanışlılığı artırma,
III. geçerliği artırma

İfadelerinden hangileri olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Puanlanmaları esnasında puanlayıcının kişisel kanaatleri ne kadar az karışıyorsa o madde o kadar objektif puanlanıyordur.

Seçenekler incelendiğinde kişisel kanaatlerin en az çoktan seçmeli maddelere, en çok sözlü yoklamalara karıştığı görülür. Sözlü yoklamalar puanlanırken öğrencinin diksiyonundan bile etkilenildiği olabilmektedir.

CEVAP: A

2. Öğrencinin verilen maddeleri asit ve baz olarak ayırabilmesi için psikomotor davranışlar sergilemesi gerekmektedir.

Bu durumunda kullanılması gereken ölçme ve değerlendirme yaklaşımı performans değerlendirme olmalıdır. Performans değerlendirmelerde öğrenci hem psikomotor hem de bilişsel becerilerini aynı anda kullanmalıdır.

CEVAP: D

3. I. Sözlü yoklamalarda tüm sınıfın beraber yanıtlayacağı sorular sorulmaz. Her öğrenciye ayrı soru sorulur. **(I. öncül yanlış)**

II. Akademik başarısı iyi olan öğrencilere daha zor soru sorma gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Eğer bu durum yapılırsa öğrenciler arasında bir haksızlık durumu oluşacaktır. Zaten soruların güçlüklerini ayarlamanın zor olduğu bir test türünde böyle bir uygulama yapılmaması gerekmektedir. **(II. öncül yanlış)**

III. Öğrencilerin heyecan ve kaygı durumlarını azaltmak amacıyla sınav öncesinde rahatlatılmaları, motive edilmeleri gerekir. Böylelikle tesadüfi hatalar azaltılıp güvenirlik artırılmış olacaktır. **(III. öncül doğru)**

CEVAP: C

4. Öğrenci sayısının çok olması puanlama işlemini zorlaştırır, kullanışlılığı düşürür. Bunun için kolay puanlanabilen bir test türü seçmek gerekir. Ölçülecek kazanımların çok olması çok sayıda soru soracağımız anlamına gelir.

Çoktan seçmeli testlerde doğru ve yanlış yanıtlar beraber bulunur.

TEST MADDESİ
- Bireyin davranışlarında yaşantı yoluyla ve kasıtlı olarak, istendik değişiklik meydana getirme sürecine ne ad verilir? → Madde Kökü
- A) Eğitim ← Doğru cevap
- B) Öğrenme
- C) Hedef
- D) Öğretim
- E) Pekiştireç

B–E: Çeldiriciler
A–E: Seçenekler veya şıklar

Hazırlaması her ne kadar zor olsa da puanlaması kolaydır. Kapsamları geniş ve duyarlılıkları yüksektir. Bu durumda kazanımların çok olduğu zaman kullanılması uygun olan bir test tipidir.

Soruda istenilen durum düşünüldüğünde hem kolay puanlanan hem de çok sayıda soru sorulabilecek test türü çoktan seçmeli maddeler olabilir.

CEVAP: D

5.

OLUMLU YÖNLERİ	OLUMSUZ YÖNLERİ
1. Üst düzey zihinsel becerileri ölçmekte etkilidir. (Analiz, sentez, değerlendirme)	1. Soru sayısının az olmasından dolayı duyarlılıkları kapsam geçerlikleri düşüktür.
2. Hazırlanması ve uygulanması kolaydır.	2. Puanlanmaları sübjektif ve zaman alıcıdır.
3. Öğrenci sayısının az olduğu durumlarda kullanışlıdır.	3. Kalabalık gruplarda kullanışlı değildir.
4. Şans başarısı yoktur.	4. Öğrencilerin şişirme cevap verme şansları vardır.
5. Kopya olasılığı düşüktür.	5. Puanlamaya yazılı anlatım gücü ve yazı güzelliği gibi etkenlerin karışma ihtimali vardır.
6. Yaratıcılık ve özgün fikir üretimine katkı sağlar.	

Verilen özellikler incelendiğinde yazılı yoklamaların puanlamalarının subjektif olduğunu, bundan dolayı puanlama güvenirliğinin düşük olduğunu görürüz.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

6. Performans değerlendirmede objektif olunmak istenildiğinde rubrik kullanmak en doğru yöntem olacaktır. Rubrikler holistik ve analitik olarak ikiye ayrılırlar. Analitik rubriklerde davranışın alt parçalara bölünmesi söz konusudur. Holistik rubrikler bütüncül, analitik rubrikler ise ayrıntılı şekilde hazırlanırlar. Sorumuz bütünsel olarak puanlamaktan bahsettiği için holistik rubrikten bahsedilmiştir.

Aşağıda holistik rubrik örneği verilmiştir.

	4 PUAN	3 PUAN	2 PUAN	1 PUAN
Sonuç	Ampulün en parlak yanabilmesi için gerekli olan devre düzeneğini doğru olarak tasarlamıştır.	Ampulün en parlak yanabilmesi için gerekli olan devre düzeneğini tasarlamada etkili tüm etkenleri içine alan bir devre tasarlayamamıştır.	Ampulün en parlak yanabilmesi için gerekli olan devre düzeneğini oluşturmada bazı yanlışlıklar yapmıştır.	Ampulün en parlak yanabilmesi için gerekli olan devre düzeneğini yanlış bir şekilde tasarlamıştır.

(Şenel, T., 2008 Fen ve Teknoloji Öğretmenleri İçin Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerine Yönelik Bir Hizmet İçi Eğitim Programının Etkililiğinin Araştırılması Yüksek Lisans Tezi , KTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü)

CEVAP: D

7. Verilen madde incelendiğinde elementlerin sınıflandırılmasının ölçülmeye çalışıldığı görülür.

A seçeneğinde element tanımı,

B seçeneğinde element sınıflarından birine ait örnek,

C seçeneğinde sınıflama değil element sınıflarının özellikleri,

E seçeneğinde ise periyodik sistem oluşturma bilgi ve becerileri ölçülmeye çalışılmıştır.

Verilen kazanımın tam olarak ölçülmesi için D seçeneğindeki sorunun kullanılması gerekmektedir.

CEVAP: D

8. Kısa cevaplı maddeler bir başka deyişle boşluk doldurma maddelerinde yanıtlar bir cümle ya da kelime ile verilir.

Boşluk doldurmalı maddeler bilgi düzeyi becerileri ölçmede etkilidir. Öğrencinin bilgiyi hatırlaması ya da ezberlemesi gerektiğinde boşluk doldurmalı maddeler tercih edilir.

Konuyla ilgili daha üst düzey becerilerin ölçülmesi gerekiyorsa boşluk doldurmalı maddeler tercih edilmez.

Bu maddeleri çok sık kullanırsak öğrenci tüm bilgileri **ezberleme** alışkanlığı kazanacaktır. Böylelikle üst becerilerin yerine **hatırlama** düzeyi özendirilmiş olur. Boşluk doldurmalı maddelerde seçenek olmadığı için şans riskinden bahsetmenin doğru olmadığını da unutmamak gerekir.

CEVAP: D

9. Bir testin ortalama güçlüğünü düşürmek demek o testi zorlaştırmak demektir. Bir testin zorlaşması için çeldiricileri anlam olarak doğru yanıta yaklaştırmalıyız. Böylelikle konuya tam olarak hakim olmayan öğrencilerin çeldiriciyi doğru yanıt sanacak ve sorunun doğru yanıtlanma oranı azalacaktır.

Soruları zorlaştırırken anlamı belirsizleştirme, soru kökünde üstü kapalı ifadeler kullanma vb. uygulamalar asla yapılmamalıdır. Bir soru her zaman açık, net ve anlaşılır olmalıdır. Bu gibi uygulamalar soruyu zorlaştırsalar bile doğru bir uygulama olmaz. Soruları zorlaştırırken de bilimsel kurallara uygunluktan vazgeçmemeliyiz.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

10. Portfolyolar, öğrencinin bir dönem ya da senedeki ürünlerinin sistemli bir koleksiyonu olup öğrencinin gelişimini gösterir.

I. Portfolyolar nesnel puanlanamazlar. Rubrik kullanarak puanlama yapmak objektifliği arttırsa da tamamen nesnel hâle gelmesini sağlamaz. Bir ölçme aracının tamamen nesnel puanlanması için seçenekli olması gerekmektedir. Bu tarz soruları lütfen dikkatli okuyalım. Eğer "Rubrik kullanmak nesnelliği arttırır." deseydi doğru olurdu ancak soru "Tamamen nesnel olur." dediği için **I. öncül hatalıdır.**

II. Portfolyolarla öğrenciler arasında kıyaslama yapılmaz, başarı sırası belirlenmez. Her portfolyo kendi içinde değerlendirilir. Bir portfolyo diğerinden daha üstün değildir. Öğrenciler güçlü ve zayıf yönlerini görürler fakat bu yönlerini arkadaşları ile kıyaslamazlar. **(II. öncül hatalıdır.)**

III. Öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini geliştirmede etkilidirler. **(III. öncül doğrudur.)**

CEVAP: C

11. Soruda doğru yanlış testlerinin üstün özelliği sorulmaktadır.

Üst düzey davranışları ölçmede etkili olma, şans başarısı içermeme, yaratıcıyı düşünmeyi geliştirmede etkili olma gibi faktörler yazılı yoklamalara ait üstün yönlerdir.

Hazırlanma sürecinin kolay olması ise her iki test türü için de ortaktır. Her ikisi de nispeten kolay hazırlanmaktadır. Çok sayıda soru sorulması bakımından üstün olan test türü doğru yanlış maddeleridir. Yazılı yoklamaların yanıtları uzun olduğundan çok sayıda soru sorulmasına imkân tanımazlar.

CEVAP: C

12. Eşleştirme maddeleri, bir sayfada yönerge, ifadeler (soru, öncül) ve seçeneklerin bulunduğu maddelerdir.

Örnek: Eşleştirmeli test formatı

Açıklamalar: Sol sütundaki (A sütunu) satırlarda, bazı öğrenme modelleri, sağ sütundaki (B sütunu) satırlarda ise bu öğrenme modellerinin en önemli temsilcileri verilmiştir. A sütundaki modellerin önündeki paranteze, B sütununda verilen temsilcilerden doğru olana ait harfi yazınız.

A Sütunu	**B Sütunu**
(B) 1. Tam öğrenme modeli	A. Albert Bandura
(H) 2. Probleme dayalı öğrenme modeli	B. Benjamin S. Bloom
(A) 3. Sosyal öğrenme modeli	C. David Ausubel
(I) 4. Öğretim durum modeli	D. Howard Gardner
(G) 5. Okulda öğrenme modeli	E. Jean Piaget
	F. Jerome Bruner
	G. John Carroll
	H. John Dewey
	I. Robert N. Gagne

Bu maddelerde şans başarısı yüksek olduğu için seçeneklerin öncüllerden fazla olması tercih edilir. Çünkü seçeneklerin öncüllerden yani sorulardan fazla olmasının sebebi şans başarısını azaltmaktır. Böylelikle tesadüfi hatalar azalacak ve güvenirlik, geçerlik gibi niteliklerde iyileşme gözlenecektir. Kullanışlılık özelliği ise bu durumdan olumsuz etkilenir. Çok seçenek yazılması demek çok emek vermek demektir. Bu da kullanışlılıkta düşüş anlamına gelir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. **Eğitimde kullanılan ölçme araçlarının bazıları aşağıda verilmiştir.**

I. Çoktan seçmeli Testler
II. Kısa Cevaplı Testler
III. Tanılayıcı Dallanmış Ağaç

Bu araçlardan hangilerinin sonuçlarına şans puanı <u>karışmaz</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

2. Bir öğretmen eğitim öğretim süreci boyunca objektif maddelerden oluşan testleri kullanmak yerine öğrencilerin gerçek yaşamda karşılaşması muhtemel problem senaryoları içeren problemleri öğrencilere sunmuş, problemlere çözüm yolları üretmelerini beklemiş, öğrencilerin bu problemleri çözerken kaynak tarama araştırma yapma, araç kullanma, arkadaşlarıyla işbirliği yapma, kendilerini değerlendirme gibi özeliklerinin gelişmesini hedeflemiştir.

Bu öğretmenin, okullarda hangi değerlendirme yaklaşımını desteklemesi beklenir?

A) Değer biçici B) Dolaylı
C) Tamamlayıcı D) Geleneksel
E) Bağıl

3. **Aşağıdakilerden hangisi çağdaş değerlendirme yaklaşımları arasında <u>gösterilemez</u>?**

A) Portfolyo
B) Performans görevleri
C) Tanılayıcı dallanmış ağaç
D) Eşleştirme maddeleri
E) Anatilik rubrik

4. **Aşağıdakilerden hangisi çoktan seçmeli testlerin portfolyo değerlendirmeye göre üstün yönlerindendir?**

A) Öğrencileri bir bütün olarak ele alması.
B) Objektif bir puanlama yapılması.
C) Öğrenciye öz değerlendirme imkânı tanıması.
D) Değerlendirmenin kısa bir zamanda değil süreç içinde yapılması.
E) Öğrenciye hangi alanlarda başarılı olduğunu görme fırsatı vermesi.

5. Bir okulun Türkçe öğretmenlerinden Behlül Öğretmen, çoktan seçmeli testler, Bihter Öğretmen ise açık uçlu sorular kullanarak aynı sürede sınav yapmaktadır.

Buna göre aşağıdaki bilgilerden hangisi <u>kesinlikle</u> doğrudur?

A) Behlül Öğretmen, üst düzey becerileri daha etkili ölçebilir.
B) Bihter Öğretmen, daha duyarlı ölçmeler yapar.
C) Behlül Öğretmen, şans puanını düşürmek için seçenek sayısını artırabilir.
D) Bihter Öğretmen, şans puanını azaltmak için düzeltme formülü kullanabilir.
E) Behlül Öğretmen, objektif puanlama yapabilmek için ayrıntılı bir puanlama anahtarı kullanmak zorundadır.

6. Bu ölçme ve değerlendirme yönteminde öğrencilere bir anahtar kavram verilir ve o kavramla ilgili olarak 30 saniye gibi kısa bir süre içerisinde akıllarına gelen kavramları yazmaları istenir. Öğretmen gerekli gördüğü durumlarda o kavramlarla alakalı anlamlı cümleler ya da kavram haritaları oluşturulmasını isteyebilir.

Yukarıda bazı özellikleri verilmiş olan ölçme ve değerlendirme aracı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yapılandırılmış grid
B) Tanılayıcı dallanmış ağaç
C) Kelime ilişkilendirme testi
D) Performans görevi
E) Kavramsal karikatür

YARGI YAYINEVİ

7. **Yazılı yoklamalarla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi doğru değildir?**

A) Testin başında yönerge bulunmalıdır.
B) Seçimlik soru sayısı olabildiğince fazla olmalıdır.
C) Açık kitap sınavı yapmaktan kaçınılmalıdır.
D) Yazılı yoklamalar üst düzey bilişsel becerileri ölçmede oldukça etkilidirler.
E) Sorular önceden çoğaltılmalı ve öğrencilere hazır olarak verilmelidir.

8. **Bir İngilizce öğretmeni öğrencilerinin telaffuz yeteneklerini ölçmek istemektedir. Bunun için kullanması gereken ölçme aracı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yazılı Yoklamalar B) Sözlü Yoklamalar
C) Portfolyolar D) Kısa Cevaplı Testler
E) Yapılandırılmış Grid

9. **Doğru yanlış testleriyle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?**

A) Kapsam geçerliği yüksektir.
B) Şans yoluyla doğru cevabı bulma ihtimali fazladır.
C) Puanlanması kolaydır.
D) Öğrenme eksiklerini belirlemede sıklıkla kullanılırlar.
E) Puanlanması nesnel olarak yapılır.

YARGI YAYINEVİ

10. **Ölçme ve değerlendirme amacıyla kullanılan;**

I. yazılı yoklama,
II. portfolyo değerlendirme,
III. tanılayıcı dallanmış ağaç

araçlarından hangileri objektif olarak puanlanır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

11. Yazılı yoklamalarda yanıtı uzun olan sorular sorulduğunda bazı öğrenciler şişirme cevaplar verebilmektedir. Öğretmenler ise bu şişirme cevaplardan farkında olmadan etkilenmekte ve puanlamayı ona göre yapmaktadır.

Bu durum ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Duyarlılığı düşürür.
B) Ölçme aracının kullanışlılığını arttırır.
C) Ölçme sonuçlarının güvenirliğini düşürür.
D) Ölçme sonuçlarına sistematik hataların karışmasına neden olur.
E) Kapsam geçerliğinin düşmesine neden olur.

12. **Sözlü yoklamalarla ilgili;**

I. Her öğrenciye kendi yeteneğine göre soru sormak gerekir.
II. Puanlama güvenirlikleri düşüktür.
III. Kalabalık gruplara uygulanması kullanışlı değildir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜMLER

1. Seçenek olmayan testlere şans başarısı karışamaz.

Verilen öncüllerden seçenek içermeyen tek test türü kısa cevaplı maddelerdir.

Kısa cevaplı maddelerde, yanıtlar bir cümle ya da kelime ile verilir. Genellikle boşluk doldurma tarzında olur.

CEVAP: B

2. Tamamlayıcı değerlendirme yaklaşımı gerçek yaşamda karşılaşması muhtemel problem senaryoları içeren problemleri öğrencilere sunulur, bunlara çözüm yoları üretmelerini beklenir, öğrenciler bu problemleri çözerken kaynak tarama araştırma yapma, araç kullanma, arkadaşlarıyla iş birliği yapma, kendilerini değerlendirme gibi özelikleri gelişir. Standart testler gibi sonuç odaklı değil süreç odaklıdır. Soruda öğretmenin desteklediği değerlendirme yaklaşımı tamamlayıcıdır. Tamamlayıcı değerlendirme yaklaşımını benimseyen bir öğretmen portfolyo değerlendirmelere sıklıkla yer verir.

CEVAP: C

3. Ölçme araçları geleneksel ve çağdaş (tamamlayıcı) olmak üzere iki gruba ayrılır.

Geleneksel değerlendirmede rekabet, başarı sıralaması, kıyaslama vardır. Kimin çok bildiği önemlidir.

Çoktan seçmeli, açık uçlu, sözlü, boşluk doldurma ve eşleştirme maddeleri geleneksel ölçme araçlarına örnektir.

Çağdaş değerlendirmede rekabet, başarı sıralaması, kıyaslama yoktur. Kimin çok bildiği değil kimin ne bildiği önemlidir.

Portfolyo, performans, kavram haritası, yapılandırılmış grid, rubrikler çağdaş değerlendirme örnekleridir.

CEVAP: D

4. Portfolyo değerlendirme, öğrencinin bir dönem ya da senedeki ürünlerinin sistemli bir koleksiyonudur.

Öğrencilerin gelişimini gösterir.

Portfolyoların en önemli sınırlılıklarından biri ise objektif puanlamaları ve güvenirliklerinin düşük olmasıdır.

Çoktan seçmeli maddeler bu yönüyle daha üstündür çünkü tam objektif bir puanlanma sistemine sahiptirler.

CEVAP: B

5. Çoktan seçmeli maddeler, seçenek içerdiklerinden dolayı objektif puanlanır, bu maddelerde çok detaylı ve çözüm adımlarının açıklandığı bir puanlama anahtarına ihtiyaç yoktur, soruların doğru yanıtlarının bilinmesi yeterlidir.

Çoktan seçmeli testlerde çok sayıda soru sorularak duyarlılık arttırılabilir, seçenekli oldukları için cevabın şansla bulunma ihtimali vardır.

Şans riskini azaltmak için seçenek sayısı arttırılabilir. Bu tip maddelerle üst düzey bilişsel becerileri ölçmek çok zordur hatta çoğu zaman imkansızdır.

Açık uçlu maddeler, üst düzey bilişsel becerileri ölçmede etkilidir, seçenek içermedikleri için şans riski yoktur, puanlanması için ayrıntılı bir cevap anahtarına ihtiyaç duyulur.

Buna göre C seçeneğinde verilen ifade doğrudur.

CEVAP: C

6. Özellikleri anlatılan yöntem kelime ilişkilendirme testidir. Kelime ilişkilendirme testleri üç sayfadan oluşur (yönerge, örnek uygulama, esas uygulama). Anahtar kavramla ilgili olarak hangi kavramlar arasında anlamsal yakınlık kurulduğu ortaya çıkarılır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

7. Yazılı yoklamalarda seçimlik soru kullanılmamalıdır. Verilen tüm sorular öğrenciler tarafından yanıtlanmalıdır. Seçimlik soru kullanımı öğrenci puanlarının kıyaslanabilirliğine zarar verir ve kapsam geçerliğinde düşüşe neden olur.

CEVAP: B

8. Sözlü yoklamalarda yanıtlar konuşarak verilir.

Bu nedenle telaffuz yeteneğinin ölçülebilmesi için sözlü yoklama kullanmak gerekmektedir.

CEVAP: B

9. Doğru yanlış maddelerinin hazırlaması ve puanlaması oldukça kolaydır. Objektif puanlanırlar. Kapsamları geniş ve duyarlılıkları yüksektir. Şans başarısı maksimumdur. (%50)

Öğrenme eksiklikleri belirlenirken teşhis gücü olmayan test türü olan doğru-yanlış testleri tercih edilmemelidir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

10. Seçenekli testlerin puanlanması objektiftir. Tanılayıcı dallanmış ağaçta seçenek vardır, objektif puanlanır. Objektif puanlanan maddeleri hangi puanlayıcı puanlarsa puanlasın daima aynı sonuca ulaşır. Yazılı yoklamalar ile portfolyolar tamamen objektif puanlanamazlar. Bu araçlar değerlendirilirken objektifliği yükselttirici bazı önlemler alınabilir. Bu önlemlerden en önemlisi puanlama anahtarı kullanmaktır.

CEVAP: B

11. Şişirme cevap riski yazılı yoklamaların dezavantajlarından biridir. Bu durumun önüne geçmek oldukça zordur fakat puanlama anahtarı ile şişirme cevapların puanlamaya etki etmesinin önüne geçilebilir.

Şişirme cevaplar puanlamaya etki ederse objektiflik anlamındaki güvenirlik ve hâliyle geçerlik düşecektir. Burada gerçekleşen hata türü tesadüfi hatadır.

CEVAP: C

12. I. Her öğrenciye farklı sorulur fakat bu sorular öğrencinin yeteneğine göre belirlenmez.

II. Puanlama güvenirliği en düşük olan test türüdür. Puanlamaya karışabilecek hata kaynakları oldukça fazladır.

III. Kalabalık sınıflara uygulanması çok zor ve zahmetlidir yani kullanışlı değildir.

CEVAP: C

1. **Bir öğretmen, uygulayacağı sınavın süresini belirlerken;**

I. sınavın kapsamı,
II. öğrencilerin sınıf seviyesi,
III. soru tipi

özelliklerinden hangilerini dikkate almalıdır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

2. **Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilen test türlerinin hiçbiri şans puanı riski taşımaz?**

A) Çoktan seçmeli, yazılı, sözlü
B) Doğru-yanlış, kısa cevaplı, sözlü
C) Kısa cevaplı, yazılı, sözlü
D) Yazılı, doğru-yanlış, çoktan seçmeli
E) Yapılandırılmış grid, yazılı, sözlü

3. **Aşağıda seçeneklerde verilen ifadelerden hangisi kısa cevaplı testler için doğru, sözlü yoklamalar için yanlıştır?**

A) Üst düzey zihinsel becerileri ölçmede etkili olması
B) Puanlamanın tam objektif olarak gerçekleştirilebilmesi
C) Çok sayıda soru sorulmasına imkân tanıması
D) Her öğrenciye farklı soru sorma zorunluluğunun olması
E) Dil becerilerini ölçmede etkili olması

4. **Madde türleriyle ilgili verilen;**

I. ana dili kullanma becerisini ölçmede etkili olma,
II. subjektif puanlanma,
III. kapsam geçerliğinin yüksek olması

özelliklerinden hangileri yazılı ve sözlü yoklamalar için ortaktır?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

5. **Analiz düzeyini geçmeyen bilişsel becerileri en güvenilir ve geçerli biçimde ölçmek isteyen bir öğretmenin hangi ölçme aracını kullanması en doğru olur?**

A) Doğru yanlış testleri B) Boşluk doldurma
C) Açık uçlu D) Çoktan seçmeli
E) Sözlü yoklama

6. **Kelime ilişkilendirme testlerinde;**

I. Verilen anahtar kavramla ilgili akla gelen diğer kavramları belirtme,
II. Önermelerin doğru ya da yanlış oluşuna göre ilerleme,
III. Anahtar kavramla ilgili bilimsel olarak anlamlı bir cümle kurma

uygulamalarından hangileri istenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

7. Bir öğretim görevlisi, vermiş olduğu ödevi kronolojik doğruluk, organizasyon başarısı, kaynak sayısı ve kaynakça kurallarına uygunluk gibi ölçütlere göre değerlendirmek istemektedir.

Bu öğretim görevlisinin amacına hizmet edecek en uygun ölçme ve değerlendirme aracı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yapılandırılmış grid
B) Holistik rubrik
C) Analitik rubrik
D) Derecelendirme ölçeği
E) Kontrol listesi

8. **Aşağıdakilerden hangisi çoktan seçmeli maddelerin bir elemanı değildir?**

A) Madde kökü
B) Anahtarlanmış doğru cevap
C) Çeldiriciler
D) Madde sayısı
E) Seçenekler

9. Bir ölçme aracına ait bazı özellikler aşağıda verilmiştir.

- İlke ve genellemelerin değerlendirilmesinde etkilidir.
- Bir soruya verilen yanıt cevaplanacak diğer soruyu etkiler.
- Bilgisayar ortamında uygulanabilir.

Bu özelliklere sahip ölçme ve değerlendirme aracı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tanılayıcı dallanmış ağaç
B) Kelime ilişkilendirme testi
C) Kavram haritası
D) Yapılandırılmış grid
E) Poster

10. **Çoktan seçmeli testlerdeki şans başarısını düşürmek için aşağıdakilerden hangisi yapılabilir?**

A) Sınav kağıtları birden fazla öğretmene puanlatılır ve bu puanların ortalaması alınır.
B) Ham puanlara düzeltme formülü uygulanır.
C) Test maddeleri belirtke tablosuna uygun olarak hazırlanır.
D) Soruların açık ve anlaşılır olmasına dikkat edilir.
E) Çeldiriciler doğru cevaba yaklaştırılır ve testin zorlaşması sağlanır.

11. **Aşağıdaki özelliklerden hangisi eşleştirmeli test türünün özelliklerinden biri değildir?**

A) Öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini ölçmek için uygundur.
B) Şans başarısı riski taşır.
C) Öğrencilerin bilgiyi organize ederek aktarmasında yetersizdir.
D) Öğrencilerin ezbere yöneltebilir.
E) Uygulaması ve hazırlanması çok zor değildir.

12. **Yazılı yoklamalar ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

A) Üst düzey davranışları ölçmede etkilidir.
B) Eğitimin her kademesinde etkili bir şekilde kullanılır.
C) Kullanılan madde sayısı genellikle azdır.
D) Yazılı yoklamada sorular açık, net ve anlaşılır olmalıdır.
E) Sınava girecek öğrenci sayısı az ise kullanılabilir.

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Sınav süresi belirlenirken öncüllerdeki tüm faktörler dikkate alınmalıdır. Sınav süresinin gereğinden az ya da fazla olması güvenirlik düzeyinde azalmaya neden olmaktadır.

CEVAP: E

2. Seçenekli testlerde şans başarısı vardır. Bir test türünün şans başarısı içerip içermediğini anlayabilmek için seçenekli olup olmadığına bakmak gerekmektedir.

Kısa cevaplı maddeler, yazılı ve sözlü yoklamalar şans başarısı içermezler. (Seçenekli değiller.)

CEVAP: C

3. Kısa cevaplı testlerde yanıtlar bir cümle ya da kelime ile verilir. Genellikle boşluk doldurma tarzında olur.

Sözlü yoklamalarda öğrenciler yanıtlarını konuşarak verir. Her öğrenciye farklı sorular sorulmadır. Sözlü yoklamaların kapsam ve duyarlılıkları düşüktür.

Çok sayıda soru sorulmasına imkân tanıma kısa cevaplı maddeler için doğruyken, sözlü yoklamalar için yanlıştır.

CEVAP: C

4. Yazılı ve sözlü yoklamalar ana dili kullanma becerilerini ölçmekte etkilidir. Puanlanmaları seçenek olmadığı için subjektiftir. Her ikisinin de kapsam geçerlikleri soru sayısının azlığından dolayı düşüktür.

CEVAP: C

5. Çoktan seçmeli testler sentez (yaratma) hariç bilgi, kavrama, uygulama, analiz basamaklarını başarıyla ölçer.

Bu nedenle analiz düzeyini geçmeyen özelliklerde kullanılacak en geçerli ve güvenilir test türü çoktan seçmeli maddelerdir.

CEVAP: D

6. Kelime ilişkilendirme testleri üç sayfadan oluşur: **Yönerge, örnek uygulama, esas uygulama**

Kelime ilişkilendirme uygulamasında anahtar kavramla ilgili olarak akla gelen diğer kavramlar yazılır ve bu kavramlarla ilgili anlamlı cümleler kurdurulabilir. Önermelerin doğru ya da yanlış oluşuna göre ilerleme tanılayıcı dallanmış ağaç uygulamasına ait bir özelliktir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

7. Rubrikler, performans puanlama kriterlerinin belli olduğu araçlardır.

Holistik ve analitik olmak üzere 2 başlıkta incelenir.

Holistik rubrikler, bütüncüldür ürün değerlendirilir ve hızlıdır.

Analitik rubrikler, ayrıntılıdır, süreç değerlendirilir ama yavaştır. Davranış parçalara bölünüp kısım kısım puanlanır.

Öğretim görevlisi vermiş olduğu ödevle ilgili ölçütleri detaylı olarak belirtmiştir. Bu ölçütlere uygun bir analitik rubrik hazırlaması gerekmektedir.

CEVAP: C

8. Çoktan seçmeli sorular, doğru yanıt ve yanlış yanıtların bir arada bulunduğu test tipidir.

Madde kökü, çeldiriciler, seçenekler ve anahtarlanmış doğru cevap çoktan seçmeli maddelerin elemanları arasındadır.

Çoktan seçmeli maddelerin madde sayısı diye bir elemanı yoktur. Madde sayısı soru sayısı anlamına gelmektedir.

CEVAP: D

9. Tanılayıcı dallanmış ağaç birbiriyle ilişkili D-Y maddelerinden oluşur.

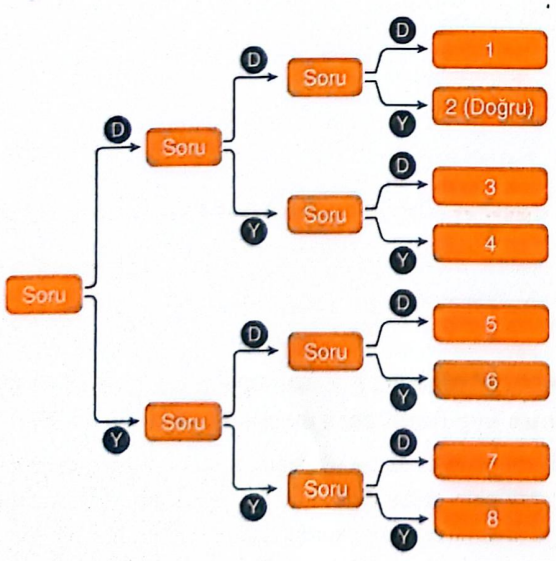

Soruda verilen özellikler tanılayıcı dallanmış ağaca aittir.

CEVAP: A

10. Çoktan seçmeli maddelerde şans başarısını düşürmek için kullanılabilecek iki önemli yol vardır. Bunlardan birincisi seçenek sayısını arttırmak, ikincisi ise düzeltme formülü kullanmaktır.

CEVAP: B

11. Eşleştirme maddeleri, bir sayfada yönerge, ifadeler (soru, öncül) ve seçeneklerin bulunduğu test türüdür. Eşleştirme maddelerinde seçenek olduğu için doğru yanıta şansla ulaşılması söz konusu olabilir. Üst düzey becerileri ölçmede yetersizdir. Öğrenciler seçenekler arasından bir tercih yaparlar. Sık kullanılmaları durumunda öğrencilerin ezberleme davranışına yönelme riski doğabilir.

CEVAP: A

12. Yazılı yoklamalar; sınava girecek öğrenci sayısı az ise öğrencilerin yazılı ifade gücü, noktalama işaretlerini doğrudan kullanabilme, dil bilgisi gibi özellikleri ölçmede, üst düzey zihinsel faaliyetleri geliştirmede kullanılmalıdır. Yazılı yoklamalarda yanıtlar uzun olduğu için kullanılan madde sayısı az olmaktadır. Bu durum kapsam geçerliği ve duyarlılığa zarar vermektedir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Aşağıdaki tabloda motosiklet kullanılırken yapılması gereken bazı davranışlar verilmiştir. Davranışlar, puanlayıcı tarafından 1-5 arasında puanlanmaktadır.

DAVRANIŞ	PUAN
Kalkışı doğru vitesle yapmıyor.	
Kalkış yaparken aracı sarsıyor.	
Kalkış yaparken aracı stop ettiriyor.	
Aracı kullanırken herhangi bir yere çarpıyor ya da deviriyor.	
Araç kullanırken ayaklarını yere değdiriyor.	

Bu puanlama aracı aşağıdakilerden hangisine örnektir?

A) Kontrol listesi B) Çeteleme ölçeği
C) Derecelendirme ölçeği D) Analitik rubrik
E) Holistik rubrik

2. **Aşağıdaki davranışlardan hangisinin yazılı yoklamalarla ölçülmesi diğerlerine göre daha önceliklidir?**

A) Verilen bir cümleyi öğelerine ayırabilme
B) Görüşünü gerekçeleriyle birlikte açıklayabilme
C) Bir kavramı tanımlayabilme
D) Bitkinin bölümlerini yazabilme
E) Verilen kelimelerle anlamı bir bütün oluşturabilme

3. Bir ölçme ve değerlendirme uzmanı; aşağıdaki doğru yanlış maddesini, madde yazarken dikkat edilmesi gereken hususları göz önüne alarak incelemiştir.

	DOĞRU	YANLIŞ
İstanbul 1453 yılında Kanuni tarafından fethedilmiştir.	( )	( )

Ölçme ve değerlendirme uzmanının bu maddeye ilişkin,

I. Birden fazla bilgi yer aldığı için düzeltilmelidir.
II. Madde bu hâliyle kullanıma uygundur.
III. Cevaba ait ipucu olabilecek ifadeler düzenlenmelidir.

Geri bildirimlerinden hangilerini vermesi beklenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

4. Bir öğretmen hazırladığı sınavda aşağıdaki çoktan seçmeli maddeyi kullanmıştır. Maddenin anahtarlanmış doğru yanıtı A seçeneğidir.

Ağaçların yeşil yaprakları vasıtasıyla güneş enerjisini sentezleyerek, kendi ihtiyaçları olan yaşam enerjisini elde etmelerine ne ad verilir?

A) Fotosentez B) Fototropizm
C) Kemotropizm D) Mutualizm

Bu maddeyi değerlendirecek bir ölçme ve değerlendirme uzmanının;

I. Madde kökü sorunun yanıtına dair ipucu içermektedir.
II. Seçeneklerin uzunlukları birbirinden oldukça farklıdır.
III. Seçenekler uygun olmayan bir sırada verilmiştir.

Dönütlerinden hangilerini vermesi beklenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

5. **Aşağıda test geliştirme aşamalarından bazıları belirtilmiştir.**

1. Testin hazırlanış amacı belirlenmesi
2.
3. Belirtke tablosunun hazırlanması

Buna göre 2 numaralı aşama aşağıdakilerden hangisidir?

A) Testin kapsamının belirlenmesi
B) Deneme uygulaması
C) Soruların yazılması
D) Madde istatistiklerinin belirlenmesi
E) Soru türü ve sayısının belirlenmesi

6. Tamer Öğretmen, ALES'ten 96 almış ve biyoloji olimpiyatına katılan öğrencilerinden Esin'in 3 saatte ancak 2 soru yanıtlayabildiğini öğrenmiştir.

Yukarıda özellikleri verilen testler düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisine örnek yoktur?

A) Standart testler B) Hız testleri
C) Güç testleri D) Bireysel testler
E) Objektif testler

YARGI YAYINEVİ

7. **Çoktan seçmeli türdeki testlerle ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

A) Puanlama bakımından kullanışlıdır.
B) Hazırlanmaları uzmanlık ister.
C) Sentez basamağını etkili bir şekilde ölçebilir.
D) Şans riski doğru yanlış testlerinden düşüktür.
E) Duyarlılıkları yüksektir.

8. **Aşağıdakilerden hangisi açık uçlu sınavlar için doğru değildir?**

A) Yazım ve imla kurallarına uygun bir yazı yazma yeteneğini ölçmede etkililerdir.
B) Eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye katkı sağlarlar.
C) Orijinal bir ürün ortaya koyma becerisini ortaya koymada etkili sonuçlar verirler.
D) Kapsamı geniş bir test hazırlanacaksa uygun bir tercih olurlar.
E) Puanlanma güvenirlikleri düşüktür.

9. **Boşluk doldurma türündeki maddelerle ilgili verilen;**

I. Çok sayıda soru sormaya imkân tanır.
II. Sözlü yoklamalara göre daha objektif puanlanırlar.
III. Hatırlama düzeyindeki davranışları ölçmede etkilidir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

10. **Aşağıdakilerden hangisi yaratıcı düşünmeyi geliştirmede en düşük etkiye sahiptir?**

A) Portfolyo B) Performans
C) Yapılandırılmış grid D) Yazılı yoklama
E) Poster

11. **Aşağıdakilerden hangisi portfolyo değerlendirmenin özelliklerinden biri değildir?**

A) Portfolyo değerlendirme, öğrencinin ürünlerini içerir.
B) Öğrencinin ilgi ve yetenekleri hakkında bilgi edinmek için kullanılabilir.
C) Öğrencinin süreçteki ilerleyişi hakkında bilgi edinilmesini sağlar.
D) Gelecekteki öğretmenine öğrenci hakkında bilgi sağlar.
E) Öğrenciler arasında rekabeti artırmak için kullanılır.

12. **Doğru yanlış maddelerinden oluşan testlerin genel özellikleri düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Her madde mutlak anlamda doğru ya da yanlış olmalıdır.
B) Toplam madde sayısının yarısı doğru, yarısı yanlış önermelerden oluşmalıdır.
C) Bu maddelerin öğrenme eksiklerini teşhis gücü zayıftır.
D) Kapsam geçerlikleri genellikle düşüktür.
E) Şans yoluyla doğru cevaba ulaşma olasılığı %50'dir.

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Davranışlar, 1-5 arasında dereceli olarak puanlandığı için kullanılan araç derecelendirme ölçeğidir. Eğer 1 ile 5 arasındaki puanların hangi ölçütlere göre verileceği belli olmuş olsaydı rubrik olurdu. Rubrik ve derecelendirme ölçeğini ayırmanın en iyi yolu puanlama ölçütlerinin belli olup olmadığına bakmaktır. Rubriklerde puanlama ölçütleri belli iken derecelendirme ölçeklerinde belli değildir.

CEVAP: C

2. Yazılı yoklamalar, üst düzey becerileri ölçmede ve geliştirmede etkilidir.

Görüşünü gerekçeleriyle birlikte açıklama özelliğini ölçmek için yazılı yoklama kullanmak şarttır.

Diğer özelliklerin ölçülmesi için farklı test türleri de tercih edilebilir.

CEVAP: B

3. Soruda hem İstanbul'u kimin fethettiği hem de kaç yılında fethettiği sorulmuştur. Bundan dolayı birden fazla bilgi içeren bu sorunun düzeltilmesi ve tek bir bilgiyi ölçen hâle gelmesi sağlanmalıdır. Sorunun bu hâliyle kullanımı uygun değildir. Soruda ipucuyla ilgili bir problem görünmemektedir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

4. Maddenin doğru yanıtı "fotosentez" seçeneğidir. Soru kökü incelendiğinde ağaçların yeşil yaprakları aracılığıyla güneş enerjisini sentezlemesinden bahsedildiğini görürüz. Seçenekler içinde sentez kelimesi sadece A'da vardır ve bu durum ipucu niteliği taşımaktadır. Seçeneklerin uzunlukları birbirine yakın olduğu için II. öncül hatalıdır. Seçenekler alfabetik sırayla verilmiştir. III. öncülde belirtilen durum söz konusu değildir.

CEVAP: A

5. Testin amacı belirlendikten sonra testin kapsamı belirlenmeli ve bu kapsama uygun bir belirtke tablosu hazırlanmalıdır.

Test hazırlama süresi aşağıda özetlenmiştir:

1. Testin hazırlanış amacı belirlenmesi
2. Testin kapsamının belirlenmesi
3. Belirtke tablosunun hazırlanması
4. Soru tipinin ve sayısının belirlenmesi
5. Sınav süresinin belirlenmesi
6. Soruların yazılması (3 katı soru)
7. Deneme uygulaması
8. Madde istatistiklerinin hesaplanması
9. Maddelerin seçimi
10. Nihai formun uygulanması

CEVAP: A

6. Standart testler uzmanlar tarafından hazırlanır ve genellikle geniş kitlelere uygulanır. ALES, KPSS gibi sınavlar standart testlere örnek verilebilir. Hız testlerinde soru sayısı fazla olmasına karşın süre az verilir. ALES, hız testlerine çok iyi bir örnektir. Objektif puanlanan testler kim tarafından puanlanırsa puanlansın aynı sonucu verirler. Bu testler seçeneklidir. KPSS ve ALES çoktan seçmeli türde olduklarından dolayı objektif puanlanır. Güç testlerinde ise süre fazla olmasına karşın soru sayısı azdır. Soruların yanıtları uzun sürmektedir. Genellikle açık uçlu olarak hazırlanırlar fakat son zamanlarda çoktan seçmeli türde güç testleri de uygulanmaktadır. Bilim olimpiyatları güç testine örnektir.

CEVAP: D

7. Çoktan seçmeli testler bilgi, kavrama, uygulama, analiz basamaklarını başarıyla ölçer. Çoktan seçmeli maddelerle sentez (yaratma) basamağının ölçülmesi mümkün değildir. Sentez basamağında orijinal bir ürün oluşturulmalı ya da fikir öne sürülmelidir. Bu becerilerin objektif madde türleriyle ölçülmesi mümkün değildir.

CEVAP: C

8. Soruların yazılı olarak verilip yanıtın öğrenci tarafından yazılı olarak organize edildiği test türüdür. Öğrenciler cevaplarını yazılı bir biçimde verecekleri için yazım ve imla kurallarına uygun bir yazı yazma yeteneğini ölçmede etkidir. Üst düzey becerileri ölçmede ve geliştirmede etkilidir. Yaratıcı ve eleştirel düşünceyi geliştirir. Subjektif puanlanır olduğu için puanlama güvenirlikleri düşüktür. Yazılı yoklamalarda kullanılacak soru sayısı az olduğu için geniş bir kapsamı ölçmekte yetersiz kalmaktadırlar. Bu nedenle duyarlılıkları ve kapsam geçerliği düşüktür.

CEVAP: D

9. Boşluk doldurma türündeki maddelerle çok sayıda soru sorulabilir. Bu madde türleri sözlü ve yazılı yoklamaya göre daha objektif puanlanır çünkü öğretmenlerin kişisel kanaatlerinin sonuçları etkileme riski düşüktür. Hatırlama gibi alt düzey becerileri ölçmede etkili olarak kullanılırlar.

CEVAP: E

10. Öğrenci etkinliğinin az olduğu yöntemlerin yaratıcı düşünmeyi geliştirmeye katkısı da azdır. Seçenekler incelendiğinde öğrenciye en az özgürlük tanıyanın yapılandırılmış grid olduğu görülür.

CEVAP: C

11. Portfolyo öğrencinin öğrenme sürecindeki performansının ve başarısının kaydedildiği, öğrencinin yıl içerisinde yaptığı tüm ödev ve çalışmalarının örneklerinin bulunduğu ve böylece gelişiminin izlendiği değerlendirme biçimidir. Portfolyo değerlendirmede öğrenciler arasında rekabeti artırmak amaçlanmaz. Her öğrencinin biricik olduğu her zaman göz önündedir ve öğrencinin ilerlemesi izlenmeye çalışılır. E seçeneği portfolyo değerlendirmenin özelliklerinden değildir.

CEVAP: E

12. Net önermelerden oluşan, sınıflama (doğru-yanlış) tipi maddelerdir. Alt düzey becerileri (bilgi düzeyi) ölçmede etkilidir. Öğrenme eksikliklerini ölçmede yetersizdir. Hazırlanma ve puanlamaları kolaydır. Objektif puanlanır. Şans başarısı maksimumdur (%50). Doğru yanlış maddeleriyle birçok soru sorulabildiği için kapsam geçerlikleri yüksektir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. Özlem Öğretmen, dersine girdiği iki sınıfla ilgili olarak aşağıdaki bilgileri vermiştir.

	6-A	6-B
Sınıf mevcudu	15	45
Fen bilimleri ortalaması	30	60

Bu bilgilere göre,

I. 6-B sınıfının mevcudu, 6-A sınıfının mevcudunun üç katıdır.

II. 6-B sınıfının fen bilimleri başarısı, 6-A sınıfının fen bilimleri başarısının iki katıdır.

III. Sınıf mevcudu dolaylı, fen bilimleri başarısı doğrudan ölçülmüştür.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

2. Bir gemicilik şirketi, kaptanlık eğitimi verdiği kursiyerlerin kaptanlık belgelerini alabilmeleri için eğitim süreci sonunda bir bitirme sınavı uygulamaktadır. Kursiyerlerin belgelerini alabilmeleri için bitirme sınavındaki soruların en az %80'ini doğru yanıtlamaları gerekmektedir.

Buna göre gemicilik şirketinin yaptığı değerlendirmenin amacı ve ölçütü aşağıdakilerden hangisidir?

	AMAÇ	ÖLÇÜT
A)	İzleme	Mutlak
B)	İzleme	Bağıl
C)	Tanıma	Bağıl
D)	Değer biçme	Bağıl
E)	Değer biçme	Mutlak

3. **Aşağıdaki durumların hangisinde mutlak ölçüt kullanılması önerilmez?**

A) Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenip buna göre öğretim durumları düzenlenecekse

B) Almanca dersinden muaf olacak öğrenciler belirlenecekse

C) Belli bir başarı standardının altında mezun verilmemeliyse

D) Sınırlı bir kontenjana kalabalık bir gruptan seçme yapılacaksa

E) Öğrencilerin güçlük çektikleri konular belirlenip ek öğretim hizmeti sunulacaksa

4. Tülay Öğretmen, sınav sonucunda ilk üçe girenlere ödül vereceğini belirtmiş ve ödüle hak kazanan öğrencileri listelemiştir. Daha sonra tüm öğrencilere kendi aldıkları puanın yarısı kadar puan ekleyen Tülay Öğretmen, ödül almaya hak kazanan ilk listeyi iptal etmiş ve yeni puanlara göre yeni bir liste oluşturmuştur.

Öğrencilere sonradan puan eklenmesiyle ilgili olarak,

I. Sistematik hata oluşmuştur.

II. Merkezî eğilim ölçüleri ilk duruma göre değişmemiştir.

III. Ödül alan öğrenci isimlerini kesinlikle değişmemiştir.

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

5. Bir testin sonuçlarına ait güvenirlik katsayısı 0.34 bulunmuştur.

Buna göre,

I. Ölçme sonuçlarına karışan hata oranı yüksektir.

II. Test sonuçlarının amaca hizmet etmesi beklenmez.

III. Bu testin hazırlanması maliyetli olmuştur.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

6. Aşağıdaki tabloda bazı geçerlik türlerine ait bilgiler verilmiştir.

1	2	3
Test sonuçlarının gelecekteki başarıyı tahmin edebilme derecesi	Maddelerin konu alanını yeterli ve dengeli bir şekilde örnekleyebilmesi	Testin, ölçmek istediği teorik özellikten başka özellikleri ölçmemesi

Buna göre 1, 2 ve 3 numaraları geçerlik türleri aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

	1	2	3
A)	Yapı	Kapsam	Yordama
B)	Görünüş	Kapsam	Yapı
C)	Yordama	Kapsam	Yapı
D)	Uygunluk	Kapsam	Yapı
E)	Yordama	Yapı	Görünüş

7. Aşağıdaki tabloda bir sınıftaki üç öğrencinin aynı testteki doğru adetleri verilmiştir.

ÖĞRENCİ	BİLGİ
Mehmet	Z puanı -1'dir ve testte 62 soru doğru yanıtlamıştır.
Danilo	T puanı 60'tır ve testte 78 soru doğru yanıtlamıştır.
Somer	T puanı 75'tir.

Buna göre Somer'in kaç doğrusu vardır?

A) 98 B) 94 C) 90 D) 86 E) 82

8. Bir dersin sınavına hazırlık için doğrular 1, diğer yanıtlar 0 ile puanlanarak deneme uygulaması yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara bakılarak güvenirliği en yüksek maddeler esas teste seçilmek istenmektedir.

Buna göre;

I. Madde ayırıcılığının yüksek

II. Madde varyansının düşük

III. Güçlüğün orta olması

gibi özelliklerden hangilerinin istenmesi beklenir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

9. Aşağıdaki tabloda bir sınıfa uygulanan ve 100 üzerinden puanlanan beş farklı derse ait bazı istatistiksel değerler verilmiştir.

DERS	$\bar{X}$	X_{ort}	Mod	S_x
Türkçe	80	82	83	3
Matematik	75	75	75	5
Fen	71	70	69	2
Sosyal	72	73	73	8
İngilizce	78	79	80	7

Buna göre öğrencilerin öğrenme düzeylerinin en yüksek ve en benzer olduğu dersler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

	EN YÜKSEK	EN BENZER
A)	Fen	Türkçe
B)	Türkçe	Sosyal
C)	Türkçe	Fen
D)	Sosyal	Fen
E)	İngilizce	Matematik

10. Aşağıdaki tabloda beş farklı maddeye ait güçlük ve ayırıcılık değerleri verilmiştir.

MADDE	GÜÇLÜK	AYIRICILIK
1	0,23	0,51
2	0,93	0,02
3	0,36	0,13
4	0,11	0,59
5	0,55	0,26

Bir öğretmen, hazırladığı test sonuçlarıyla sınıftaki en yetenekli ve akademik olarak en önde olan öğrencileri seçmek istiyorsa bu testte yukarıdaki maddelerden hangisini öncelikli olarak kullanmalıdır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

11. Bir bakanlık yetkilisi, öğretmenlerle yaptığı toplantıda aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır:

> "Bundan böyle yeni bir değerlendirme anlayışına sahip olacağız. Bu anlayışa göre değerlendirme; not yerine beceri ve etkinlik temelli yapılandırılacak ve daha iyi bir öğrenme için rehber olunacak. Öğrencinin öğrenme ortamında izlenmesi ve değerlendirilmesi için içerisinde öz değerlendirmeden akran değerlendirmeye, projeden sosyal etkinliklere tüm kayıtların yer aldığı e-portfolyo kullanılacak. Ayrıca internet ortamından da gerektiğinde faydalanılıp hibrit öğrenme modeli benimsenebilecek."

Paragrafta anlatılan yeni değerlendirme anlayışı ile;

I. öğrencilerin öz denetim becerilerini geliştirme,

II. öğrenci başarılarını kıyaslama,

III. değerlendirme sonuçlarının öğrenme düzeyi üzerindeki katkısını artırma

durumlarından hangilerinin amaçlandığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

12. Sümeyye Öğretmen, hazırlamış olduğu testte çoktan seçmeli madde türü yerine açık uçlu maddeleri tercih etmiştir.

Sümeyye Öğretmen'in bu seçimi,

I. Soruların hazırlanma kullanışlılığı

II. Üst düzey becerileri ölçebilme olasılığı

III. Puanlama kolaylığı

özelliklerinden hangilerini olumlu etkilemiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Mutlak sıfırın olduğu yerlerde yani oranlı ölçeklerde oranlı kıyaslamalar anlamlıdır. Bağıl sıfırın söz konusu olduğu yerlerde yani aralıklı ölçeklerde oranlı kıyaslama anlamsızdır.

I. Sınıf mevcudunda mutlak sıfır olduğu için oranlı kıyaslamanın "3 katı" ifadesinin anlamlı olduğunu görürüz.

II. Başarı puanlarında bağıl sıfır vardır. Bu yüzden oranlı kıyaslama yapılamaz.

III. Sınıf mevcudu doğrudan sayma ile ölçülür, başarı ise testler yardımıyla dolaylı ölçülür.

CEVAP: A

2. Belge vermek ve bir süreci bitirmek için yapılan değerlendirmeler değer biçme-düzey belirleme amacı taşımaktadır. Sürecin bitmesini sağlayan bu gibi sertifika sınavları **değer biçme** amaçlıdır. (Ehliyet sınavı gibi) Soruların en az %80'ini çözmek ise önceden belli bir miktarı ifade etmektedir. Önceden belli olan bu gibi ölçütler **mutlak**tır. Mutlak ölçütte başarılı olabilmek için kaç soru çözülmesi gerektiği ya da kaç puan alınması gerektiği önceden bellidir.

CEVAP: E

3. Mutlak ölçütte önceden belirlenmiş bir hedef kriteri söz konusudur. O yüzden bu tip sorularda bir hedef kriterinin önemli olduğu durumlara bakmak gerekir. Hazırbulunuşluk, muafiyet, başarı standardını yakalama, eksik öğrenmeleri belirleme gibi durumlarda mutlak ölçüt kullanmak gerekir ki belli bir hedefin yakalandığından emin olalım.

Kontenjan sınırı olan bölümlere seçme yapılacaksa hedeften ziyade başarı sırası yani rekabet ortamı önemlidir. Bu gibi durumlarda ise bağıl ölçüt tercih edilmelidir.

CEVAP: D

4. I. Her öğrenciye kendi puanının yarısı kadar puan eklemek sistematik hataya örnektir. Her öğrenciye eşit puan gelseydi bu duruma sabit hata diyebilirdik ama her öğrencinin puanının yarısı farklı puana denk geleceği için hata türü sistematiktir. 30 alan öğrenciye 15 puan, 40 alan öğrenciye 20 puan eklenmiştir.

II. Merkezî eğilim ölçüleri mod, medyan ve aritmetik ortalamadır. Sınıftaki öğrencilerin puanları arttığına göre bu değerlerde de yükselme meydana gelecektir.

III. İlk üçe giren öğrencilere ödül verilecektir. Yapılan işlem sonucu yüksek puan alan öğrenciye yüksek puan, düşük puan alan öğrenciye düşük puan eklendiği için öğrencilerin başarı sırası değişmemiştir. Hâliyle ilk üçe giren öğrencilerin kimler olduğu değişmemiştir. Kişilerin puanları değişse de başarı sırası aynı kalmıştır.

CEVAP: B

5. Güvenirlik katsayısının 0,34 olması güvenirliğin oldukça düşük olduğunu gösterir. İyi bir güvenirlikten bahsetmek için güvenirlik katsayısının 0,70 değerinin üzerine çıkması gerekir.

I. Güvenirlik düşük olduğu için ölçme sonuçlarına karışan hata miktarının fazla olduğu söylenebilir. Ölçme sonuçlarının tesadüfi hatalardan arınıklık derecesi onun güvenirliğinin göstergesidir.

II. Güvenirliği düşük olan bir testin amacına hizmet etmesi yani geçerli sonuçlar vermesi beklenmez. Geçerli sonuçlar vermenin ön koşulu güvenirliğin yüksek olmasıdır.

III. Güvenirlik değerinin düşük olması testin maliyetinin düşük ya da yüksek olmasıyla ilgili değildir. Maliyet hakkında da olumlu ya da olumsuz bir fikir edinilemez.

CEVAP: C

6.
- Test sonuçlarının gelecekteki başarıyı tahmin edebilme derecesi o testin geleceği yordaması hakkında fikir verir. Seçme testlerinin yordama geçerliğinin yüksek olması istenir.
- Maddelerin konu alanını yeterli ve dengeli bir şekilde örnekleyebilmesi kapsam geçerliğiyle ilgilidir. Başarı testlerinin kapsam geçerliğinin yüksek olması istenir. Belirtke tablosu hazırlamak kapsam geçerliği için yapılacak en etkili çalışmadır.
- Testin ölçmek istediği teorik özellikten başka özellikleri ölçmemesi yapı geçerliğiyle ilgilidir. Geçerliğin ta kendisi olarak ifade edilen geçerlik türü yapı geçerliğidir. Özellikle psikolojik testlerin yapı geçerliğinin yüksek olması ve ölçmek istediği özellik dışındaki özellikleri ölçmemesi beklenir.

CEVAP: C

7. Bu sorunun çözümü için Z ve T puanlarını gösteren tabloyu çizmemiz gerekmektedir, formül kullanmaya gerek yoktur.

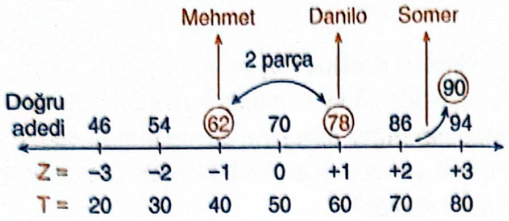

Mehmet ile Danilo arasında iki parça vardır. Her parça bir standart sapma anlamına gelmektedir.

$78 - 62 = 2S_X$

$16 = 2S_X \longrightarrow S_X = 8$

Standart sapma 8 olduğuna göre tablo sekizer sekizer ilerleyecektir. Bu ilerleme sonucunda Somer'in doğru adedi 90 olur.

CEVAP: C

8. Bir maddenin güvenirliğinin yüksek olması orta güçlükte ve yüksek ayrıcalıkta olması ile sağlanır. Bu özellikleri sağlayan maddelerden oluşan testlerin de güvenilir sonuçlar vermesi beklenir. Alt ve üst gruplara ayrılmış bir sınıfta üst grubun tamamı maddeyi doğru, alt grubun tamamı ise yanlış yantılarsa hem orta güçlük hem de yüksek ayırıcılık sağlanmış olur. Orta güçlükteki maddelerin standart sapma ve varyans değerleri de yüksektir. Bu durumda I ve III. öncüller doğrudur ve sorunun yanıtı D seçeneğidir.

CEVAP: D

9. Bu gibi sorularda en yüksek başarıyı bulmak için merkezi eğilim ölçülerinden öncelikle **medyana** bakmak gerekir. Medyanı en yüksek olan dersi en başarılı kabul ederiz. Medyan değerlerine baktığımızda Türkçe dersinde en yüksek olduğunu görürüz. Öğrenme düzeylerinin en benzer yani öğrencilerin en homojen olduğu dersi bulmak için de **standart sapmaya** bakarız. Standart sapması en küçük olan derste öğrenciler en homojen özelliği gösterir. Dersler incelendiğinde bunun fen bilimleri olduğunu görürüz.

CEVAP: C

10. En yetenekli ve akademik olarak en öndeki öğrencileri seçmek için zor soruları tercih etmeliyiz. Zor soru seçerken ayırıcılığının da yüksek olmasını mutlaka sağlamalıyız. **Bir maddede aranan en önemli özelliğin ayırıcılık olduğunu unutmayalım.** Teste aldığımız maddelerin ayırıcılıklarının en az 0,30 olmasını bekleriz. Maddelere baktığımızda 2, 3 ve 5. maddelerin ayırıcılığının düşük olduğunu hâliyle teste alınmaması gerektiğini görürüz. Kalan 1 ve 4 numaralı maddeler içinde en zor olanını yani 4. maddeyi seçeriz.

CEVAP: D

11. Paragraf incelendiğinde öğrencilerin kendilerini değerlendirmelerine önem verildiğini görürüz. Bunun için öz değerlendirme formlarından yararlanmanın gerekliliği vurgulanmıştır. Bu durumda öğrencilerin öz denetim becerilerinin geliştirilmesinin amaçlandığı söylenebilir. Başarıları kıyaslayıp öğrencileri rekabet ortamına sokma gibi bir amaç bu tarz çağdaş anlayışların amaçları arasında değildir. Her öğrenci ayrı bir dünya olarak düşünülür. Çağdaş değerlendirmelerde ölçme ve öğretim işlemleri birlikte yapılır, bunlar süreçte beraber ele alınır. Değerlendirme sonuçlarının öğrencilerin öğrenme düzeylerini arttırması beklenir. Bu durum sonuçsal geçerlik olarak ifade edilir. Portfolyo gibi çağdaş yaklaşımlarda sonuçsal geçerlik önemsenir ve değerlendirme sonuçlarının öğrenme düzeyine katkı sağlaması istenir.

CEVAP: D

12. Çoktan seçmeli maddeler yerine açık uçlu madde tercih etmek hazırlanma kullanışlılığını artırır. Açık uçlu madde hazırlamak, çoktan seçmeli madde hazırlamaya göre daha kolaydır. Üst düzey becerilerin ölçülme olasılığı açık uçlu maddelerde daha yüksektir. Puanlanma bakımından çoktan seçmeli maddeler üstündür. Puanlanmaları objektif bir şekilde gerçekleştirilir ve alan uzmanlığı istemez.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. I. Şule, sınav sonucunda sınıf birincisi olmuştur.
II. Beşiktaş, bu yıl da şampiyon oldu.
III. Fatih, başarı bursu almaya hak kazandı.
IV. Hastanın vücut sıcaklığı 41°C'ye çıktı.

Yukarıdaki ifadelerden hangileri ölçme kavramına örnektir?

A) Yalnız IV B) II ve III C) I ve IV D) II ve IV E) I, II ve IV

2. **Biçimlendirmeye dönük değerlendirmelerle ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

A) Bu amaçla yapılan sınav sonuçları geçme kalma durumlarına etki etmelidir.
B) Öğrencilerin eksik öğrenmelerini ve kavram yanılgılarını belirlemek amacıyla yapılır.
C) Konu ya da ünite sonlarında yapılmalıdır.
D) Ünitede bulunan tüm kazanımlar bu amaçla yapılan sınavlarla yoklanmalıdır.
E) Mutlak ölçüt kullanılması verilecek kararın doğruluğu için daha uygun olur.

3. **Ölçme araçlarının güvenirlik ve geçerlikleri arasındaki ilişki ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Güvenirlik, geçerlik için ön koşuldur.
B) Bir testin geçerliği yüksek ise güvenirliği de belli ölçüde yüksektir.
C) Sabit hatalar güvenirliği etkilemezken geçerliği olumsuz yönde etkilerler.
D) Güvenirlik düzeyi yüksek ise geçerlik düzeyi de yüksektir.
E) Bir ölçme aracının geçerlik katsayısı, güvenirlik katsayısının karekök değerini geçemez.

4. **Fen bilimleri dersinde uygulanan bir doğru yanlış testinin son beş maddesinin doğru yanıtını Y olarak bulan bir öğrencinin diğer soruların cevaplarında değişiklik yapması test sonucuna ait özelliklerden daha çok hangisini olumsuz etkiler?**

A) Kararlılık B) Objektiflik C) Geçerlik D) Kullanışlılık E) İç tutarlılık

5. **Güvenirlik değeri 0,60 olarak hesaplanan 50 soruluk bir testin soru sayısı 100'e çıkarılırsa güvenirlik değeri kaç olur?**

A) 0,75 B) 0,80 C) 0,85 D) 0,90 E) 0,95

6. Bir dershane, proje sınıfı öğrencilerine özel denemeler uygulamaktadır. Bu sınıfta öğrenim gören 12 öğrencinin 11 tanesi özel deneme sonuçlarına göre tıp fakültesini kazanacak puanlar almaktadır. YKS sonuçları açıklandığında ise sadece 2 öğrencinin tıp fakültesi kazanacak kadar puan aldığı görülmüştür.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi doğrudur?

A) Deneme sınavlarının kapsam geçerliği düşüktür.
B) YKS'nin yordama geçerliği düşüktür.
C) Deneme sınavlarının uygunluk geçerliği yüksektir.
D) Deneme sınavlarının yordama geçerliği düşüktür.
E) YKS'nin yapı geçerliği yüksektir.

YARGI YAYINEVİ

7. **Güvenirlik katsayısı 0,64, standart sapması 10 olan bir sınavdan 60 alan bir öğrencinin gerçek puanı % 99 ihtimalle hangi aralıktadır?**

A) 54 – 66 B) 57 – 63 C) 48 – 72
D) 42 – 78 E) 51 – 69

8.

PUAN	FREKANS	YIĞILMALI FREKANS
5	3	3
10	2	5
15	5	10
20	3	Y
25	6	19
30	X	21
35	1	22

Yukarıdaki tabloya göre X ve Y değerleri kaçtır?

	X	Y
A)	2	13
B)	2	3
C)	3	13
D)	15	9
E)	3	9

9. Aşağıda 5 öğrenciye uygulanan 5 soruluk bir testteki sorulara ait madde matrisi verilmiştir. Doğrular 1, yanlış ve boşlar 0 puan olarak belirlenmiştir.

	1	2	3	4	5	PUAN
Furkan	0	0	0	0	1	1
Ufuk	0	0	0	0	1	1
Dilek	0	1	1	1	0	3
Sinan	1	1	1	1	0	4
Büşra	1	1	1	1	0	4

Hangi maddenin madde ayırıcılık indeksi negatif çıkar?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

10. **Ev ödevlerinin <u>en önemli</u> işlevi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Öğrencilerin gerçek yaşam problemleriyle karşılaşmasını sağlamak
B) Eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerinin gelişmesini sağlamak
C) Öğrenilenlerin pekiştirilmesini sağlamak
D) Öğrenci-veli-öğretmen etkileşimini arttırmak
E) İş birlikli öğrenme ortamları oluşturarak yardımlaşma duygusunu geliştirmek

11. I. Çengel bulmaca
II. Drama
III. Kelime ilişkilendirme
IV. Yapılandırılmış grid

Yukarıdakilerden hangileri ölçme amacıyla kullanılabilir?

A) I ve II B) III ve IV C) I, III ve IV
D) I, II ve IV E) I, II, III ve IV

12. **Aşağıdaki test türlerinin hangisinde puanlama yanlılığı en fazladır?**

A) Doğru yanlış maddeleri
B) Eşleştirme testleri
C) Açık uçlu maddeler
D) Sözlü yoklamalar
E) Tanılayıcı dallanmış ağaç

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. I. öncül ölçmeye örnektir. (Sıra bildiren ifadeler ölçmeye örnektir. Aman dikkat! Örneğin: Birinci oldu da ne oldu? Atandı mı? Bilmem.)

II. öncül değerlendirme (Karar var.)

III. öncül değerlendirme

IV. öncül ölçmedir.

CEVAP: C

2. Biçimlendirme ve yetiştirmeye dönük değerlendirmelerin esas amacı öğrenme eksikliklerini belirlemektir. Bu amaçla konu ya da ünite sonlarında yapılır ve o konu ya da ünitedeki tüm kazanımları içermelidir. Amacı kesinlikle not vermek değildir.

CEVAP: A

3. Bir testin geçerli olması için öncelikle güvenilir olması gerekir. Güvenirlik ön koşuldur. Bir test eğer geçerli sonuçlar veriyorsa güvenirliği yüksektir. Sabit ve sistematik hatalar arındırılabildikleri için güvenirliği etkilemezler. Tüm hata türleri geçerliği etkiler. Güvenirliğin yüksek olması geçerliğin de yüksek olacağını göstermez. Güvenilir sonuçlar veren bir test geçerli olmayabilir. Geçerlik katsayısı, güvenirlik katsayısının karekökünden büyük olamaz.

CEVAP: D

4. Bu durum öğrencinin doğru bilişsel yapı ile çözdüğü soruların yanıtlarında değişiklik yapmasına neden olmuştur. Çoktan seçmeli testlerde iki seçenek arasında kaldığı sorularda C seçeneği çok işaretlendi diyerek diğer seçeneği seçmesine neden olabilir. Doğru yanlış maddelerinde de bu risk vardır. Yani bu durum öğrencilerin doğru bilişsel yapılar kullanarak soruların çözümüne ulaşmasının önüne geçer ve bilenle bilmeyenin ayrılmasına zarar verir, geçerlik düşer.

CEVAP: C

5. Soru sayısı 2 katına çıkarıldığında güvenirliğin ne olacağı $\frac{2 \cdot r}{1+r}$ formülü ile bulunur.

$$\frac{2 \cdot 0,60}{1+0,60} = \frac{1,20}{1,60} = 0,75$$

CEVAP: A

6. Özel denemelerde başarılı olan öğrencilerin birçoğunun YKS'de başarılı olamaması deneme sonuçların geleceği tahmin edemediğini gösterir. Geleceğin tahmin edilebilmesi yordama geçerliği ile ilgilidir. Bir test gelecekteki başarıyı ya da başarısızlığı öngörüp tahmin edebilirse yordama geçerliği yüksek çıkar. Yordama geçerliği sorularında genellikle seçme testi, gelecek ve tahmin kavramlarına vurgu yapılır. Soru çözerken aklınızda olsun.

CEVAP: D

7. Öncelikle standart hatayı hesaplayalım.

$Sem = S_x \cdot \sqrt{1-r}$

$Sem = 10 \cdot \sqrt{1-0,64}$

$Sem = 10 \cdot \sqrt{0,36}$

$Sem = 10 \cdot 0,6 \Rightarrow \boxed{Sem = 6}$

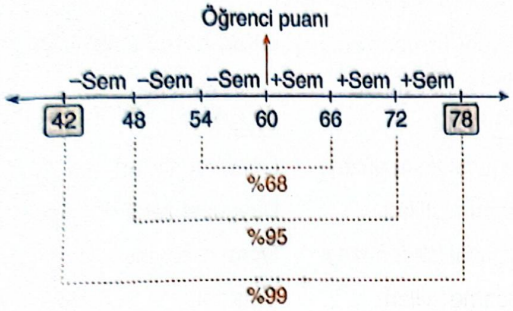

CEVAP: D

8. Yığılmalı frekans frekansların toplanmasıyla elde edilir. Buna göre aşağıdaki durum ortaya çıkar.

Puan	Frekans	Yığmalı Frekans
5	3	3
10	2	5
15	5	10
20	3	13
25	6	19
30	2	21
35	1	22

CEVAP: A

9. Ayırıcılık indeksinin negatif olması üst grubun yani testten yüksek puan alanların o soruyu yanlış çözmesi, alt grubun yani testten düşük puan alanların ise doğru çözmesi anlamına gelmektedir. Bu tip maddeler ters yönde ayırıcılık gösterdikleri için teste alınmamalıdır. Tabloda verilen beş madde incelendiğinde 5. soruyu testten düşük alanların doğru, testten yüksek alanların ise yanlış yaptığı görülür. Hâliyle ayırıcılık indeksi negatif olacaktır.

	1	2	3	4	5	Puan
Furkan	0	0	0	0	1	1
Ufuk	0	0	0	0	1	1
Dilek	0	1	1	1	0	3
Sinan	1	1	1	1	0	4
Büşra	1	1	1	1	0	4

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

10. Ev ödevleri okulda öğrenilen konuların tekrar edilmesi amacıyla verilmektedir. Burada üst düzey becerilerden ziyade konuların pekiştirilmesi amaçlanmaktadır. Konuları pekiştiren öğrenciler daha üst düzey öğrenmeler için hazır olacaklardır.

CEVAP: C

11. Öncüllerde verilen tüm araçlar ölçme amaçlı kullanılabilir. Eğitimde ölçme yapmak daha çok puan verme şeklinde gerçekleşmektedir. O hâlde puan verebildiğimiz her araç ölçme amaçlı kullanılabilmektedir. Bulmaca, drama, kelime ilişkilendirme ve yapılandırılmış grid ile öğrencilere puan vermek mümkündür. Özellikle yabancı dil derslerinde drama sıklıkla kullanılmaktadır.

CEVAP: E

12. Puanlama yanlılığı, puanlamayı yapan kişinin kişisel kanaatlerinin test sonuçlarına etki etmesidir. Yani öğretmen, bazı nedenlerden dolayı eksik ya da fazla puan verme eğiliminde olabilmektedir. Bu durum objektif testlerde hemen hemen hiç yoktur. Objektif testlerde seçenek olduğu için öğrenci direkt seçenekleri işaretler ve öğretmenin kanaat hakkı olmamış olur. Subjektif testlerde ise durum tam tersidir. Öğrenciler cevabı kendi cümleleri ile ifade ettikleri için öğretmenin kanaat hakkı doğmaktadır. Hatta yapılan çalışmalar sözlü yoklamalarda aynı cevabı veren iki öğrenciye farklı puanlar verilebildiğini göstermiştir. Öğretmenler istemeden de olsa öğrencinin kılık kıyafetinden, diksiyonundan, beden dilinden etkilenebilmektedir. Yazılı yoklamalarda yazılı anlatım gücü ile yazı güzelliği öğretmeni etkileyebilmektedir. Açıklamalardan da anlaşılacağı üzere öğretmenin yanlılık gösterme ihtimalinin en yüksek olduğu test türü sözlü yoklamalardır. Yazılı yoklamalarda da yanlılık ihtimali vardır fakat sözlü yoklamalarda bu durum had safhadadır. Zaten bu durumdan dolayı sözlü yoklama sonuçlarına çok miktarda hata karışmaktadır ve güvenirlik düzeyi düşmektedir.

CEVAP: D

1. Ulaş Öğretmen, genel puan ortalaması 50'nin altında olan öğrencilerine birebir eğitim verecektir. Puanları inceleyen Ulaş Öğretmen, birebir eğitimi yaptıktan sonra not ortalaması en düşük 3 öğrenciye Tutor Destekli Öğretim ortamı hazırlamıştır.

Ulaş Öğretmen'in kullandığı ölçütler hangi seçenekte sırasıyla doğru verilmiştir?

A) Bağıl – Bağıl
B) Bağıl – Mutlak
C) Mutlak – Mutlak
D) Mutlak – Bağıl
E) İç – Dış

2. I. Kullanılan şampuan markası
II. Bir mağazaya gelen müşterilerin memnuniyet derecelerini kötü, orta ve iyi şeklinde ifade etmeleri
III. ALES sonucu
IV. Bir dağcının tırmanma mesafesi

Yukarıdaki ifadelerin ait oldukları ölçek türleri hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Sınıflama	Sıralama	Oranlı	Aralıklı
B)	Sınıflama	Sıralama	Aralıklı	Oranlı
C)	Sıralama	Aralıklı	Aralıklı	Aralıklı
D)	Sıralama	Sınıflama	Oranlı	Aralıklı
E)	Aralıklı	Oranlı	Aralıklı	Oranlı

3. Bir araştırmada ortaokul öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerinin öğrenme stillerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Verilen araştırmanın değişkenleri hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	BAĞIMSIZ	BAĞIMLI
A)	Duygusal zekâ düzeyi	Öğrenme stilleri
B)	Öğrenme stilleri	Duygusal zekâ düzeyi
C)	Duygusal zekâ düzeyi	Öğrenci sayısı
D)	Öğrenme stilleri	Cinsiyet
E)	Öğrenme stilleri	Öğrenci sayısı

4. I. Herkesin puanına aritmetik ortalamanın %5'i kadar puan eklemek
II. Tüm öğrencilerin puanına aldıkları puanın %10'unu eklemek
III. Tüm öğrencilerden 10'ar puan kırmak

Yukarıdaki işlemlerde yapılan hata türleri aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Sabit	Sistematik	Sistematik
B)	Sabit	Sistematik	Sabit
C)	Sistematik	Sabit	Sistematik
D)	Sabit	Sabit	Sabit
E)	Sistematik	Sistematik	Sabit

YARGI YAYINEVİ

5. I. Seçenek sayısını arttırmak
II. Testin uygulanacağı öğrenci sayısını arttırmak
III. Soru sayısını azaltmak
IV. Testi, başarı düzeyi yüksek öğrencilere uygulamak

Yukarıdaki işlemlerden hangileri güvenirliği olumlu yönde etkiler?

A) I ve II B) III ve IV C) I ve III
D) II ve IV E) I, II ve IV

6. Bir psikiyatrist, şizofreni ile ilgili olarak hazırlamış olduğu ölçeği eşit sayıda kişiden oluşan şizofreni tanısı olan bir grup ile şizofreni bakımından sağlıklı olan bir gruba uygulamıştır.

Bu psikiyatrist, hazırlamış olduğu ölçeğin hangi özelliğini belirlemeye çalışmaktadır?

A) Yapıya dair geçerlik
B) Duyarlılık
C) Kapsama dair geçerlik
D) Objektiflik
E) Tutarlılık

7. Matematik Öğretmeni Mikâil Bey, öğrencilerine 20 soruluk çoktan seçmeli bir test uygulamıştır. Uygulamış olduğu sınavdan derse katılımı yüksek olan öğrencilerin düşük puanlar aldığını gören Mikâil Bey testi bir akademisyene inceletmiştir. Yapılan inceleme sonucunda uygulanan testin bazı kazanımları ölçmediği, bazı kazanımları ise gereğinden fazla ölçtüğü sonucuna varılmıştır. Mikâil Bey bu inceleme sonrasında soru sayısını 35'e çıkarmış ve sınıfa tekrar uygulamıştır. İlk sınavdaki sonuçlar ile ikinci sınavdaki sonuçlar arasında 0,92 korelasyon bulmuştur.

Yapılan akademisyen incelemesine göre testin hangi niteliği düşük bulunmuştur?

A) Duyarlılık B) Kapsam Geçerliği
C) Yordama Geçerliği D) Kullanışlılık
E) Görünüş Geçerliği

8. **Bir öğretmenin yazılı kâğıtlarını puanlarken ayrıntılı cevap anahtarı kullanması ve bu işlem sırasında öğrenci isimlerini kapatması aşağıdaki özelliklerden hangisini yükseltmeye yöneliktir?**

A) Kararlılık B) Tutarlılık C) Objektiflik
D) Duyarlılık E) Kullanışlılık

YARGI YAYINEVİ

9. Ölçme ve değerlendirme dersini alan beş öğrenci Z ve T puanları arasında dönüşüm yapmıştır.

ÖĞRENCİ	Z PUANI	T PUANI
Haydar Berk	-3	20
Toprak Su	-1	40
İsmail Buğra	+4	90
Bertuğ Cemil	+2	70
Emine Bersu	+1	30

Bu öğrencilerden hangisi hata yapmıştır?

A) Haydar Berk B) Toprak Su
C) İsmail Buğra D) Bertuğ Cemil
E) Emine Bersu

10.

PUAN	YIĞILMALI FREKANS
3	3
6	5
9	6
12	10
15	13

Puan dağılımının modu kaçtır?

A) 4 B) 6 C) 12 D) 13 E) 15

11. **Aşağıdaki durumlardan hangisinin ölçülmesinde açık uçlu maddelerin kullanılması en doğru olur?**

A) Bir kompozisyonda bulunması gereken nitelikleri sıralama
B) Bir ifadeyi tanımsız yapan değerleri belirleme
C) Verilen bir şiirin anlatım özelliklerini eleştirme
D) Bir hipotezi test etmek için deney düzeneği kurma
E) Hayvan hücrelerinin kısımlarını belirtme

12. Bir okulda öğrencilerin gelişimini izlemek için hazırlanan test, aynı öğrenci grubuna belli bir süreyle tekrar uygulanmış ve bu test sonuçlarına ait bazı istatistikler aşağıda verilmiştir.

	İLK UYGULAMA	İKİNCİ UYGULAMA
Aritmetik ortalama	70	60
Varyans	25	16
Akın'ın puanı	80	72

Akın'ın Z puanı azalmıştır.	Sınıfın mutlak başarı düzeyi artmıştır.
Akın'ın mutlak başarı düzeyi artmıştır.	Sınıf ikinci uygulamada birinciye göre daha benzeşiktir.

Yukarıdaki ifadelerden doğru olanlar boyanırsa nasıl bir görüntü elde edilir?

A) 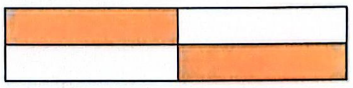
B) 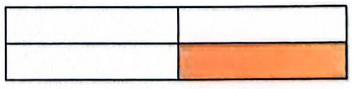
C) 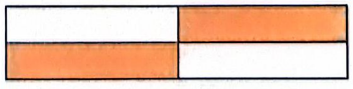
D) 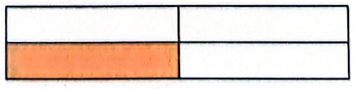
E) 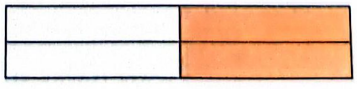

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Ölçütler mutlak ve bağıl olmak üzere ikiye ayrılırlar. Öğrenci puanlarına bağlı olmaksızın önceden belli olan ölçütlere mutlak, öğrenci puanlarına göre değişim gösteren ölçütlere ise bağıl ölçüt denir. Öğretmenin 50 puan sınırı koyması mutlak ölçüttür. 50 puan sınırı önceden bellidir ve öğrenci puanlarına göre değişim göstermez. Puanı en düşük olan üç öğrenciden bahsetmek bağıl ölçüttür. En düşük puana sahip olmak için kaç almak gerektiği gruba bağlı olarak değişim gösterecektir.

CEVAP: D

2. I. Kullanılan şampuan markaları arasında bir üstünlük yoktur yalnızca kategori belirtirler. Kategori belirten ölçek türü sınıflamadır.
II. Memnuniyetin derece derece ifade edilmesi üstünlük belirtir. Hâliyle sıralama ölçeğidir.
III. ALES sonucunda bağıl sıfır söz konusudur. ALES'ten sıfır almak hiçbir şey bilmemek anlamına gelmemektedir. Bağıl sıfır noktasına sahip olan ölçek türü aralıklı ölçektir.
IV. Tırmanma mesafesi mutlak sıfır noktasına sahiptir. Mutlak sıfır noktasına sahip olan ölçek türü oranlı ölçektir.

CEVAP: B

3. Bağımsız değişkenler bilimsel araştırmalarda etkisi araştırılan, bağımlı değişkenler ise bağımsız değişkenden etkilenen sonuç olarak ortaya çıkan değişkenlerdir. Kısacası bağımsız değişken, etkileyen; bağımlı değişken, etkilenendir. Araştırma incelendiğinde duygusal zekâ düzeylerinin öğrenme stillerine göre farklılaşıp farklılaşmadığının incelendiğini görürüz. Bu durumda öğrenme stilleri etkileyen yani bağımsız, duygusal zekâ düzeyleri ise etkilenen yani bağımlı değişken olur.

CEVAP: B

4. I. Herkese aynı puan eklendiği için sabit,
II. Herkese aldığı puana göre değişen bir puan eklediği için sistematik,
III. Herkesten aynı puan kırıldığı için sabit hatadır.

CEVAP: B

5. I. Seçenek sayısını arttırmak şans başarısını azaltarak güvenirliği yükseltir.
II. Öğrenci sayısının fazla olması güvenirliği arttırır.
III. Soru sayısını azaltmak duyarlılık anlamında güvenirliğe zarar verir.
IV. Testin uygulanacağı grubun heterojen olması gerekir. Sadece çalışkanlara ya da sadece başarısı düşük öğrencilere uygulamak sonuçların güvenirliğine zarar verir.

CEVAP: A

6. Bu yöntem ile testin tanı almış kişilerle sağlıklı bireyleri birbirinden ayırıp ayıramadığına bakılır. Test gerçekten ölçmek istediği yapıyı ölçüyorsa tanı almış bireylerle sağlıklı bireyler birbirinden ayrılabilmelidir. Bir testin bilenle bilmeyeni ayırabilmesi geçerlikle ilgilidir. Yapı geçerliği ise geçerliğin ta kendisi olarak tanımlanır. Bu yüzden ayırıcılık kavramına odaklanan sorularda yapı geçerliği aklımıza gelmelidir.

CEVAP: A

7. Testin bazı kazanımları ölçmeyip bazılarını gereğinden fazla soruyla ölçmesi kapsam geçerliğinin düşük olduğunu gösterir. Kapsam geçerliğinin yüksek olması için her kazanımın önem derecesine göre, belirtke tablosuna uygun olarak yoklanması gerekmektedir.

CEVAP: B

8. Anlatılan işlemler test sonuçlarına kişisel kanaatlerin etki etmesini engellemek yani objektifliği arttırmak için yapılmıştır. Objektifliğin artması güvenirliği arttıracaktır.

CEVAP: C

9. Z - T dönüşüm tablosunu çizelim.

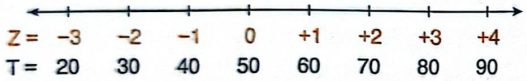

Z =	−3	−2	−1	0	+1	+2	+3	+4
T =	20	30	40	50	60	70	80	90

Tablo incelendiğinde +4 Z puanına 90 T puanının denk geldiği görülmektedir. Emine Bersu'nun puanı hatalı dönüştürülmüştür. +1 Z puanı T puanı olarak 60'a denk gelmektedir.

CEVAP: E

10. Dağılımın modu frekansı en yüksek olan puan değeridir. Bu yüzden öncelikle yığılmalı frekansı normal frekans değerlerine dönüştürmek gerekmektedir.

PUAN	YIĞILMALI FREKANS	FREKANS
3	3	3
6	5	2
9	6	1
12	10	4
15	13	3

Bu durumda en yüksek frekansın 4, buna denk gelen puan değerinin 12 olduğu görülür.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

11. Verilen ifadeler içinde D seçeneği için performans değerlendirme, C seçeneği içinse yazılı yoklama kullanmak şarttır. Diğer seçenekler çoktan seçmeli maddeler ile rahatlıkla ölçülebilir.

CEVAP: C

12. Akın'ın ham puanı ve Z puanını inceleyelim.

	İLK UYGULAMA	İKİNCİ UYGULAMA
Ham =	80	72
Z =	+2	+3

İlk uygulama $Z = \frac{80-70}{5}$

$\boxed{Z=+2}$

İkinci uygulama $Z = \frac{72-60}{4}$

$\boxed{Z=+3}$

- Soruda standart sapma yerine varyans verildiğine dikkat ediniz. Standart sapma değerini bulmak için varyansın karekökünü almalıyız.
- Öğrencinin ham puanı 80'den 72'ye düşerken Z puanı +2'den +3'e yükselmiştir. Bu durum öğrencinin mutlak başarısının düştüğünü ama bağıl başarısının arttığını gösterir. Öğrencinin sınıf içindeki başarı durumu artmıştır.
- Akın'ın Z puanı artmıştır.
- Sınıfın mutlak başarısı, sınıfın aritmetik ortalamasına bakılarak anlaşılır. Aritmetik ortalama düştüğü için sınıfın mutlak başarısı düşmüştür.
- Akın'ın ham puanı düştüğü için mutlak başarısı azalmıştır.
- Sınıfın varyans değeri ikinci uygulamada daha düşük olduğu için sınıf daha homojen yani benzeşiktir.

CEVAP: E

1. **Aşağıdakilerden hangisi kategorik bir değişkendir?**

A) Bir testteki maddelerin madde güçlük indekslerinin toplamı
B) Öğrencilerin doğum tarihleri
C) Kişilerin meslek türleri
D) Boy uzunluğu
E) Zekâ testinden elde edilen puan

2. Matematik sınavında Tales 75, Pisagor 25 puan almıştır.

Tales'in matematik bilgisinin Pisagor'un matematik bilgisinin üç katı kadar olduğunu öne süren bir kişi, bu ölçme sonuçlarının aşağıdaki ölçek türlerinin hangisiyle elde edildiğini kabul etmektedir?

A) Eşit aralıklı B) Sıralama C) Adlandırma
D) Sınıflama E) Eşit oranlı

3. **Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde kullanılan ölçüt türü diğerlerinden farklıdır?**

A) Aritmetik ortalamanın en az 2 standart sapma üstünde puan alanlar bir üst sınıfa geçebilecektir.
B) Koşu yarışından ilk beşe girenler okulu temsil edecektir.
C) Yüzde 27'lik dilime girenler okul tercihinde bulunabileceklerdir.
D) Mod değerinin üstünde puan alanlar yarışmaya katılabileceklerdir.
E) Soruların en az %80'ini çözenler bir sonraki üniteye geçebileceklerdir.

4. Bir öğretmenin uyguladığı testteki doğru-yanlış maddesi aşağıdaki gibidir:

	D	Y
Bir testteki soru sayısı arttıkça güvenirlik azalır, kullanışlılık artar.		

Öğrencilerin bir kısmı soru sayısının artmasının kullanışlılığı azalttığını bilmesine rağmen güvenirlik ile ilgili yeterli bilgiye sahip değildir. Ancak yine de soruyu doğru yanıtlamışlardır.

Bu durum testin daha çok hangi özelliğini olumsuz etkilemiştir?

A) Testin ortalama güçlüğü
B) Görünüş geçerliği
C) Duyarlılığı
D) Yapı geçerliği
E) Kapsam geçerliği

5. I. KR - 20
II. Cronbach Alfa
III. Testi yarılama
IV. Test tekrar test

Yukarıda verilen güvenirlik belirleme yöntemlerinden hangileri tek uygulamaya dayalıdır?

A) Yalnız I B) I ve IV C) I, II ve III
D) III ve IV E) II, III ve IV

6. Bir testin 3 hafta arayla tekrarlı uygulamaları arasındaki korelasyon katsayısı 0,92 bulunmuştur.

Buna göre bu test sonuçlarıyla ilgili olarak;

I. Test sonuçlarının kararlılığı yüksektir.
II. Test geçerli sonuçlar vermiştir.
III. Testin hazırlanma ve uygulama süreci kullanışlı olmuştur.

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

7. Bir öğretim programına öğrenci seçilirken bilim sınavının %50'si, diploma notunun 100'lük sistemdeki değerinin %20 'si ve mülakat puanın %30'u alınmakta ve giriş puanı hesaplanmaktadır.

Bilim sınavı puanı 80, diploma puanı 75 ve mülakat puanı 60 olan bir adayın giriş puanı kaçtır?

A) 43 B) 53 C) 63 D) 73 E) 83

8. 30 soruluk bir testte, doğrular 1, diğer yanıtlar 0 ile puanlanmıştır. Öğrencilerin ham puanlarının aritmetik ortalaması 10, standart sapması ise 6 olarak hesaplanmıştır. Bu puanlar daha sonra aritmetik ortalaması 70, standart sapması 10 olan bir başka standart puana dönüştürülmüştür. Öğrencilerden bazılarının bu standart puanları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

ÖĞRENCİ	STANDART PUAN
Sadi	100
Tunç	70
Merve	85
İsmail	60
Burak	80

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İsmail, soruların yarısından daha azını doğru yanıtlamıştır.
B) Burak, 16 soruya doğru yanıt vermiştir.
C) Tunç, soruların yarısına doğru yanıt vermiştir.
D) Merve'nin T puanı 65'tir.
E) Sadi, 2 soruyu daha doğru yanıtlamış olsaydı tüm soruları doğru yanıtlamış olurdu.

9. **Aşağıdaki soruların hangisini yazılı yoklamalarda kullanmak daha uygun olur?**

A) Türkiye'nin ilk üç cumhurbaşkanını yazınız.
B) Ülkemizin ihracat ürünlerini sıralayınız.
C) Epik şiire örnek veriniz.
D) İstanbul'un fethinin sosyolojik sonuçlarını belirtiniz.
E) Aşk ile ilgili fikirlerinizi belirtiniz.

10. Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı Zeynep Hanım, çoktan seçmeli test maddelerinde birden fazla problem ve ana fikir bulunmaması gerektiğini söylemiştir.

Madde kökünde birden fazla ana fikir bulunmaması gerekliliğinin en önemli sebebi nedir?

A) Maddenin teşhis gücünün azalması
B) Maddenin geniş bir kapsamda ölçme yapması
C) Testin tamamının duyarlılığının düşmesine neden olması
D) Objektifliğin düşmesine neden olması
E) Testin yordama gücünü azaltması

11. Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı Nermin Hanım, öğrencileri gerçek yaşam ortamlarında değerlendirmenin gerekliliğini anlatmıştır. Bu şekilde yapılacak değerlendirmelerin daha yerinde olacağını vurgulamıştır.

Nermin Hanım'ın anlattıkları düşünüldüğünde hangi tür değerlendirmelerin yapılması daha uygun olacaktır?

A) Öz B) Geleneksel C) Otantik
D) Tümel E) Bağıl

12. **Fen bilimleri dersine ilişkin,**

I. Bir cismin sıcaklığını termometre ile ölçer.
II. Metal termometrelerin kullanım amaçlarını belirtir.
III. Kloroflorokarbonların küresel ısınmaya etkisine ilişkin bir araştırma raporu hazırlar.

kazanımlarından hangilerinin performans değerlendirmeyle ölçülmesi beklenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Kategorik değişken, nitel değişken anlamına gelmektedir. Nitel değişkenler matematiksel anlamda sayılarla değil, sembol ya da sıfat kullanılarak ifade edilirler. Seçenekler incelendiğinde meslek türlerinin kategorik yani nitel olduğu, diğer tüm seçeneklerin sayılarla ifade edildiği yani nicel olduğu görülür.

CEVAP: C

2. Normalde testlerden elde edilen puanların bağıl sıfır noktasına sahip olduğunu hâliyle eşit oranlı ölçek düzeyinde bilgi verdiğini hepimiz bilmekteyiz. Değil mi? Ancak soru kökü dikkatlice okunduğunda sonuçların hangi düzeyde olduğunun değil, sonuçlarla oran ilişkisi kuran birinin hangi ölçek düzeyinde düşündüğünün sorulduğu görülür. Oran ilişkisi kurabilmek yalnızca oranlı ölçeklerde mümkündür.

CEVAP: E

3. Ölçütler mutlak ve bağıl olmak üzere ikiye ayrılırlar. Öğrenci puanlarına bağlı olmaksızın önceden belli olan ölçütlere mutlak, öğrenci puanlarına göre değişim gösteren ölçütlere ise bağıl ölçüt denir. Aritmetik ortalama, mod, sınıfta ilk beşe yüzde 27'lik dilime girmek gibi durumlar bağıl ölçüttür çünkü bunlara ulaşmak için kaç soru çözülmesi gerektiği öğrenci puanlarına bağlıdır. Soruların yüzde seksenini çözebilmek önceden bellidir ve öğrenci puanlarına göre değişmez yani mutlak ölçüttür.

CEVAP: E

4. Bu durum doğru-yanlış sorularıyla sadece bir bilginin yoklanması kuralına aykırıdır. Aynı anda iki bilgi yoklanırsa örnekte olduğu gibi bilgilerden birine sahip olmadan da soru yanıtlanabilir. Yani öğrenci sorunun çözümüyle ilgili kullanılması gereken bilişsel yapıyı tam anlamıyla kullanmadan cevaba ulaşabilir. Bu durum öncelikle yapı geçerliğini düşürür.

CEVAP: D

5. KR-20, Cronbach alfa ve testi yarılama yöntemlerinde öğrencilerin soruları bir kere çözmeleri yeterli olmaktadır. Test tekrar test yönteminde ise öğrencilerin aynı soruları birkaç hafta sonra tekrar çözmeleri gerekecektir. Hâliyle test tekrar test yöntemi iki uygulamalı, diğer öncüller tek uygulamalı yöntemlerdir.

CEVAP: C

6. Test tekrar test yöntemiyle elde edilen korelasyonun yüksek çıkması testin kararlılık anlamında güvenirliğinin yüksek olduğunu gösterir. Bir test ile elde edilen sonuçların güvenilir olması o sonuçların geçerli ya da kullanışlı olup olmadığı hakkında net bilgiler vermez. Güvenilir bir test çok maliyetli olmuş olabilir, geçerli sonuçlar vermeyebilir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

7. Ağırlıklı ortalama hesaplamak gerekmektedir.

$$\frac{50\cdot 80+20\cdot 75+30\cdot 60}{50+20+30}=\frac{4000+1500+1800}{100}$$

$$=\frac{7300}{100}$$

$$=73$$

CEVAP: D

8. Öncelikle Z - T dönüşüm tablosunu çizelim.

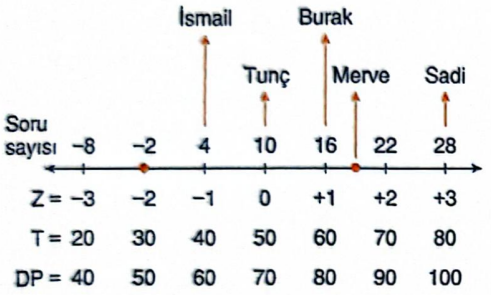

DP = Dönüştürülmüş puan

A) İsmail, 4 soru çözmüştür. Toplam 30 soru olduğuna göre soruların yarısından daha azını çözmüştür.

B) Burak, 16 soru çözmüştür.

C) Tunç, 10 soru çözmüştür. 30 sorunun yarısı 15 olduğu için soruların yarısı değildir.

D) Merve'nin T puanı 65'e denk gelmektedir.

E) Sadi, 28 soru çözmüştür. 2 soru daha çözmüş olsaydı 30 soru çözmüş olurdu. Böylelikle soruların tamamının doğru çözmüş olacaktı.

CEVAP: C

9. İlk dört seçenekteki beceriler alt düzey bilişsel becerilerdir ve diğer test türleri ile de ölçülebilirler. E seçeneğinde ifade edilen beceriyi ölçebilmek için yazılı yoklama kullanmak gerekir. Üst düzey bilişsel beceriler yazılı ve sözlü yoklamalarla etkili bir şekilde ölçülebilirler.

CEVAP: E

10. Bir çoktan seçmeli maddeyle birden fazla ana fikir ölçülürse o soruyu yanlış yapan bir öğrencinin hangi ana fikre yani davranışa sahip olmadığı için yanlış yaptığı belirlenemez. Bu da o maddenin teşhis gücünü azaltır.

CEVAP: A

11. Öğrencileri gerçek yaşam ortamlarında gözlemleyip değerlendirmek gerektiğini ifade eden değerlendirme türü otantik değerlendirmelerdir. Otantik değerlendirmeler simülatif ortamlarda elde edilen bilgilerin kalıcılığının az olduğunu bu yüzden kişilere doğal ortam şartları sunmanın gerekliliğini vurgular.

CEVAP: C

12. "Bir ölçme aletini kullanma, araba sürme, sunum yapma, rapor hazırlama, takla atma, araştırma yapma" gibi beceriler performans değerlendirme ile ölçülürler. Performans değerlendirmelerde genellikle bilişsel ve psikomotor beceriler kullanılır. Bu bağlamda I ve III. öncülde verilen kazanımlar performans gerektirmektedir. II. öncülde ise metal termometrelerin kullanım alanlarının ifade edilmesi istenmiştir. Yani salt bilişsel beceriden bahsedilmektedir. Bu tarz bilgi düzeyi beceriler performans değerlendirme ile ölçülmez. Daha çok doğru-yanlış, boşluk doldurma, eşleştirme tipi maddeler tercih edilir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde bağıl ölçüt kullanılmıştır?**

A) Mehmet, Türkçe yazılısından 70 aldı.
B) 25 yaşından büyükler askerî okula başvuramaz.
C) 15'ten fazla soru çözenlere rozet verildi.
D) Aritmetik ortalamanın en az 2 standart sapma üstüne çıkanlar başarılı sayılır.
E) Hedef tahtasında 12'de 12'yi vuranlar keskin nişancılık eğitimine hak kazanırlar.

2. **Aşağıdaki özelliklerinden hangisi doğrudan ölçülebilir?**

A) Zekâ puanı
B) Bir nesnenin kütlesi
C) Derse karşı tutum
D) Sözel yetenek
E) Akademik başarı

3. Yıldızların renkleri onların sıcaklıkları hakkında bilgi vermektedir. En sıcak yıldızlar mavi-beyaz renkli, orta sıcaklıktaki yıldızlar sarı renkli, en soğuk yıldızlar ise kırmızı renklidir.

Buna göre, yıldızların sıcaklıklarının renklerle ifade edilmesi hangi ölçek türüne örnek olur?

A) Sınıflama
B) Sıralama
C) Eşit aralıklı
D) Eşit oranlı
E) Sabit aralıklı

4. Bir araştırmacı geliştirmiş olduğu Öz Duyarlılık Ölçeği'nin kararlılığını belirlemek için üç haftalık süreyle test tekrar test yöntemini kullanmış ve kararlılık katsayısını 0,24 olarak bulmuştur.

Elde edilen bu katsayısının düşük olması,

I. Uygulamalar arasında geçen sürenin olması gerekenden kısa olması
II. Uygulama koşullarının birbirinden oldukça farklı olması
III. Öğrencilerin her iki uygulamada da hasta ve yorgun olmaları

ifadelerinden hangileri ile açıklanabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

5. Melih Öğretmen, işlediği konularla ilgili olarak geliştirdiği testi öğrencilerine uygulamış ve testten alınan puanların güvenirliğini yüksek bulmuştur. Testi inceleyen ölçme ve değerlendirme uzmanı, güvenirliğin yüksek olmasına rağmen geçerliğin düşük olduğunu ifade etmiştir.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Testin uygulandığı öğrenci grubu ölçülen özellik bakımından heterojendir.
B) Soruların birbiriyle ve testin bütünüyle uyumu yüksektir.
C) Kullanılan sorular madde evrenini örneklemede yetersiz kalmıştır.
D) Testin hazırlanma maliyeti çok yüksektir.
E) Testten elde edilen puanların dağılımı simetrik özelliktedir.

6. Bir öğretmen, yazılı sorularını öğrencilerin bildiği, daha önceden çözdüğü bir kaynaktan aynen almıştır.

Bu durum geçerlik türlerinden hangisine daha çok zarar verir?

A) Kapsam
B) Yapı
C) Yordama
D) Uygunluk
E) Görünüş

YARGI YAYINEVİ

7. Aşağıdaki beş maddelik testten bir maddenin çıkarılması ve bu işlem sonucunda testin kalan kısmının mümkün olan en kolay hâle gelmesi istenmektedir.

MADDE	GÜÇLÜK	AYIRICILIK
M_1	0,10	0,70
M_2	0,50	0,40
M_3	0,80	0,30
M_4	0,60	0,20
M_5	0,10	0,20

Testten çıkarılması gereken madde hangisidir?

A) M_1 B) M_2 C) M_3 D) M_4 E) M_5

8. I. Öğrenciyi merkeze alması
II. Sonuçlarına karışan hata miktarının az olması
III. Sonuçlarına bakılarak yapılacak yönlendirmelerin doğru olması

Yukarıdaki ifadelerinden hangileri öz ve akran değerlendirmeler için doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

9. Bir öğretmen, öğrencilerinden seçtikleri 6 konuyla ilgili kısa kompozisyonlar yazmalarını istemiştir. Öğretmen, bu kompozisyonları tek başına, 1-5 arasında derecelendirilmiş bir ölçekle puanlayacaktır.

Bu ölçekten elde edilen sonuçların güvenirlikleri belirlenirken,

I. Cronbach alfa
II. Puanlayıcı güvenirliği
III. Eş değer yarılar
IV. KR-20

yöntemlerinden hangileri kullanılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve IV E) I, II ve III

10. T puanı 40 olan bir öğrencinin 68, Z puanı +2 olan bir öğrencinin 83 aldığı bir testin sonuçlarına ait KR-20 katsayısı 0,64'tir.

Bu testten 70 alan Önder'in gerçek puanı %5 hata payı ile hangi aralıktadır?

A) 67 – 73 B) 64 – 76 C) 61 – 79
D) 65 – 75 E) 60 – 80

11. I. Öğrenci çalışmalarını kısa bir zaman diliminde gözlemlemek
II. Sınıf içindeki rekabeti üst düzeye çıkararak başarıyı yükseltmek
III. Öğrenci değerlendirmelerinin daha nesnel yapılmasını sağlamak

Yukarıdaki ifadelerden hangileri portfolyo değerlendirmenin amaçlarından değildir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

12. I. Eğitimin her kademesi için uygunlardır.
II. Üst düzey düşünme becerilerini ölçmede oldukça etkilidirler.
III. Kısmi puanlama imkânı puanlayıcı güvenirliğini artırır.

Yukarıda verilenlerden hangileri yazılı yoklamalar için doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I ve II

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Bağıl ölçüt öğrenci grubuna bağlı olarak değişim gösteren ölçüttür. Geçmek için kaç puan alınması gerektiği önceden bilinemez. Öğrencilerin puanları geçme notu üzerinde etkili olur.

A seçeneğinde ölçme işlemi söz konusudur. Herhangi bir ölçüt yoktur.

B seçeneğinde mutlak bir kriter vardır. 25 yaş önceden belirlenmiş bir değerdir.

C seçeneğinde mutlak bir kriter vardır. 15 soru çözmek önceden belirlenen net bir ölçüttür.

D seçeneği aritmetik ortalama ve standart sapmadan bahsetmektedir. Bu değerler sınıfa ait normlardır ve öğrenci puanlarına göre değişim gösterirler.

E seçeneğinde mutlak bir kriter söz konusudur.

CEVAP: D

2. Doğrudan ölçmelerde farklı bir değişkenden yardım alınmaz. Ya ölçülen özellikle aynı cins bir araç kullanılır ya da direkt gözlem sonuçları ifade edilir. Zekâ, tutum, sözel yetenek ve akademik başarı testler yardımıyla dolaylı olarak ölçülür. Kütle ise kefeli terazi ile ölçüldüğünde doğrudan ölçülmüş olur.

CEVAP: B

3. Verilen örnekte yıldızların renkleri sıcaklık dereceleri hakkında bilgi vermektedir. Bu yüzden sıralar arasında bir üstünlük durumu vardır ve sıralama ölçeği düzeyindedir yorumu yapılır. Eğer soru renklerin sıcaklıkla ilgili derece bilgisi verdiğini belirtmeseydi, renkleri gruplama anlamında üstünlük belirtmeden ifade etseydi cevap sınıflama ölçeği olurdu. Bu gibi sorularda üstünlük anlamı gördüğümüz anda sıralama ölçeği diyeceğimizi unutmamalıyız.

CEVAP: B

4. I. Test tekrar test yönteminde uygulamalar arasına konulan zaman kısa olursa korelasyon katsayısı düşük değil tam aksine yüksek çıkar. Bunun sebebi öğrencilerin bir önceki yanıtlarını hatırlayıp benzer yanıtları tekrar vermeleridir. Bulunan bu yüksek korelasyon inanılır bir korelasyon katsayısı değil uygulama tarzının yanlışlığından kaynaklanan bir durumdur.

II. Uygulama koşullarının birbirinden farklı olması sonuçlara karışan tesadüfi hataların miktarını arttırır. Bu sayede güvenirlik katsayısında düşüş meydana gelir.

III. Öğrencilerin hasta ve yorgun olmaları da tesadüfi hataya neden olur ve güvenirliğin düşmesini sağlayabilir.

CEVAP: D

5. Soruda güvenirliğin yüksek ama geçerliğin düşük oluşu vurgulanmıştır.

A ve B seçeneklerinde güvenirliğin yüksek olduğu vurgulanmıştır fakat geçerliğin düşük oluşuyla ilgili bir bilgi edinilmemektedir. D seçeneği kullanışlılıkla ilgilidir. E seçeneği simetrik bilgisini vermiş fakat dağılımın sivri, basık ya da normal olup olmadığı hakkında bilgi vermemiştir. Hâliyle geçerlik ve güvenirlikle ilgili bir yorumda bulunmak mümkün değildir. C seçeneğinde kapsam geçerliğinin düşük olduğu vurgulanmıştır. Zaten geçerliği düşük bir durum aradığımız için cevap C seçeneği olacaktır.

CEVAP: C

6. Sınav soruları öğrencilerin bildiği bir kaynaktan olduğu gibi alınırsa bilenle bilmeyenin ayrımı net olarak yapılamaz. Soruları önceden ezberleyen öğrenciler konulara hâkim olmasalar bile ezber becerilerinden dolayı yüksek puanlar elde edebilirler. Bu durum geçerliğin ta kendisine yani yapı geçerliğine zarar verir.

CEVAP: B

7. Maddenin olabildiğince kolay hâle gelebilmesi için zor maddelerin testten çıkarılması gerekmektedir. Zor maddeler içinden de ayırıcılığı en düşük olanı çıkarmak en mantıklı hareket olacaktır çünkü elimizde daima iyi ayırıcılıktaki maddelerin kalmasını isteriz. M5 maddesini çıkarmak en uygun işlem olur.

CEVAP: E

8. Öz ve akran değerlendirmeler öğrenciyi merkeze alır. Öğrencide sorumluluk duygusu, eleştirel ve yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirmeyi hedefler. Bu değerlendirme türlerinde sonuçlara karışan hata miktarı fazladır, objektif bir değerlendirme yapabilmek mümkün değildir. Hâliyle buralardan elde edilen sonuçlarla yapılacak yönlendirmeler de doğru olmayacaktır. Doğru yönlendirmeler için geçerlik ve güvenirliği yüksek test türleri tercih etmek gerekir.

CEVAP: A

9. 1-5 arasında derecelendirilmiş ölçekler likert tipi ölçeklerdir. Bu ölçeklerden elde edilen puanların güvenirlikleri belirlenirken testi yarılama (ikiye bölme) ve Cronbach alfa yöntemleri tercih edilebilir. KR-20 yöntemi yalnızca 1-0 tipi ölçeklerde kullanılabildiği için tercih edilemez. Puanlayıcı güvenirliğinin belirlenmesi için en az iki farklı öğretmenin puanlaması gerekmektedir. Soruda bir tek öğretmenin puanladığı belirtildiği için bu yönteminde uygulanması mümkün değildir.

CEVAP: C

10. Öncelikle Z - T dönüşüm tablosunu çizelim.

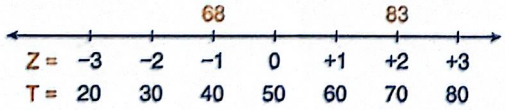

- 68 ile 83 arasında 15 puan fark vardır ve 3 standart sapmaya denk gelmektedir.

  $3S_x = 15$ ise $S_x = 5$ olarak bulunur.

- Gerçek puan aralığı hesaplamak için öncelikle standart hata hesaplamalıyız.

  $Sem = S_X \cdot \sqrt{1-r}$

  $Sem = 5 \cdot \sqrt{1-0,64}$

  $Sem = 5 \cdot \sqrt{0,36}$

  $\boxed{Sem = 3}$

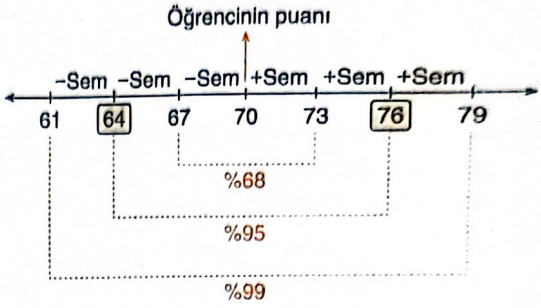

%5 hata payı %95 olasılık anlamına gelmektedir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

11. Portfolyo çalışmalarında öğrencilerin süreç içindeki ürünlerinin koleksiyon hâline getirilmesi söz konusudur yani kısa değil uzun bir zaman dilimindeki ürünler toplanır.

Portfolyolar öğrencilerin rekabet duygusunu yaşamalarını istemez, her öğrencinin kendi seçtiği ve ilgili olduğu alanda ilerlemesini sağlar. Böylelikle sınıfta rekabet değil iş birliği ortamı sağlanır.

Portfolyo değerlendirmelerde objektifliği sağlamak çok zordur. Nesnelliği ön plana alan bir öğretmen için uygun bir yöntem değildir. Her öğrencinin portfolyosu birbirinden farklıdır hâliyle kullanılacak ölçütleri yorumlamak da objektif olamayacaktır. Çoktan seçmeli maddeler, eşleştirme maddeleri gibi test türlerinde objektiflik yüksektir. Portfolyolarda objektifliği arttırmak için çeşitli önlemler alınsa da hiçbir zaman tamamen objektif olamaz.

CEVAP: E

12. Yazılı yoklamalar eğitimin her kademesinde tercih edilmezler. Daha çok soyut işlemler dönemine geçmiş öğrenci gruplarında tercih edilirler. Üst düzey düşünme becerilerini ölçmekte etkilidirler. Kısmi puanlama imkânı puanlama güvenirliğini arttırmaz. Tam aksine yorumlama farklılıklarını doğurduğu için puanlama güvenirliğini düşürür.

CEVAP: B

AGS

EĞİTİM BİLİMLERİ VE
TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİ

yargı yayınevi

BEŞİNCİ BÖLÜM

Öğrenme Psikolojisi

1. **Aşağıda verilen davranışlardan hangisinin öğrenme sonucu ortaya çıktığı söylenebilir?**

A) Yeni doğmuş bir bebeğin elinin içine dokunulduğunda elini kapatması
B) Yanağına dokunulan bir bebeğin hemen ağzını açması
C) Suda doğum yaptırılan bir annenin bebeğinin suyun içinde yüzmeye başlaması
D) Aynı odada olan yeni doğmuş bebeklerden birisi ağlayınca diğerlerinin de ağlaması
E) 3 yaşındaki bir bebeğin eline aldığı her şeyi ağzına götürmemesi

2. İlkokul 1. Sınıf Öğretmeni Saliha Hanım, öğrencilerine çevre temizliği hakkında bilgiler vermesine rağmen bazı öğrencilerinin elindeki çöpleri yere attığını görünce "Bakıyorum bazı arkadaşlarımız temizliğin ne demek olduğunu hâlâ öğrenememiş." demiştir.

Buna göre Saliha Öğretmen öğrenmenin hangi özelliğinin kazanılmadığını vurgulamıştır?

A) Yaşantı ürünü olması
B) Bilinçli olması
C) Kalıcı izli olması
D) Olgunlaşma sonucu ortaya çıkması
E) Güdülenmeye bağlı olarak ortaya çıkması

3. **Aşağıdaki seçeneklerden hangisi öğrenme ürünü bir davranış değildir?**

A) Sınav kelimesini duyan bazı öğrencilerin tedirgin olması
B) Bir çocuğun elinden oyuncağı alındığında anne diye bağırması
C) Uykusu gelen birinin uyumak için yatak odasına gitmesi
D) Kan şekeri düşen birinin başının dönmesini engellemek için bir şeyler atıştırması
E) Acıkmış birinin kendisini halsiz hissetmesi

4. Dikkat; bireyin zihinsel etkinliğini, düşüncesini ve enerjisini etrafında bulunan birçok uyarıcıdan biri ya da birkaçı üzerine yoğunlaştırması, odaklamasıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu paragrafa göre, öğrencinin dikkatini çekmede diğerlerine göre daha az etkili olur?

A) Öğrencileri rahatlatmak için tek düze bir ses tonu ile dersi anlatma
B) Öğrencilere isimleri ile hitap etme
C) Konu içindeki önemli yerleri pek çok yöntemle vurgulama
D) Ders anlatımında materyal kullanma
E) Öğrencilere onları düşündürecek sorular sorma

5. Düşerek ayağını burkan birinin bir süre yürüyememiş olması bir davranış değişikliği olmasına rağmen öğrenme kabul edilmemektedir.

Buna göre bu davranışın öğrenme kabul edilmemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Olgunlaşma gerçekleşmemişse öğrenme ortaya çıkmaz.
B) Engelleme sonucu ortaya çıkan ve kalıcı izli olmayan davranışlar öğrenme değildir.
C) Tekrarı olmayan davranışlar öğrenme değildir.
D) Gözlenemeyen davranışlar öğrenme değildir.
E) Ölçülemeyen davranışlar öğrenme değildir.

6. **Aşağıdakilerden hangisi bir kişinin bir davranışı öğrendiğinin göstergelerinden biri değildir?**

A) Davranışı belli bir yaşta ortaya koymak
B) Yeni bir davranış sergilemek
C) Davranışın hızını değiştirmek
D) Davranışın yoğunluğunu değiştirmek
E) Davranışın karmaşıklığını değiştirmek

YARGI YAYINEVİ

7. Sarhoş olmuş birinin hareketlerinin yavaşlaması öğrenme kabul edilmez iken bir öğrencinin okul müsameresinde şiir okuması öğrenme kabul edilmektedir.

Buna göre bir davranışın öğrenme kabul edilmesi aşağıdaki seçeneklerin hangisinin varlığına bağlıdır?

A) Yaşantı ürünü olması
B) Gözlenebilir performans olarak açığa çıkması
C) Bilinçli ve nispeten kalıcı izli olması
D) Ölçülebilir tepki olması
E) Onaylanan tepkiler içermesi

8. **Aşağıdaki seçeneklerden hangisi yaşantı ürünü olmasına rağmen öğrenme kabul edilmemektedir?**

A) Limon görünce ağzının sulanması
B) Resim yapabilme
C) İlaç kullanan birinin ilacın yan etkisiyle midesinin bulanması
D) Köpek görünce korkma
E) 1'den 100'e kadar 2şer 2şer ritmik sayı sayabilme

9. **Öğrenilmiş bir davranışla ilgili aşağıdaki seçeneklerden hangisi yanlıştır?**

A) Öğrenme sürecindeki dikkat ve güdü her zaman yüksek olmak zorundadır.
B) Olgunlaşma öğrenme için ön koşuldur.
C) Bireysel farklar öğrenmeyi etkiler.
D) Öğrenilmiş davranış sonradan kazanılır.
E) Öğrenilmiş davranış kalıcı izlidir.

YARGI YAYINEVİ

10. Bir davranış bir türün tamamında gözlendiğinde öğrenme kabul edilmezken, aynı davranış bir türün bazılarında gözlendiğinde öğrenme kabul edilir.

Buna göre davranışın bir türün bazı bireylerinde ortaya çıkıp bazılarında ortaya çıkmamış olması öğrenmenin hangi özelliğine bağlanabilir?

A) Olgunlaşma sonucu ortaya çıkmasına
B) Yaşantı ürünü olmasına
C) Kalıcı izli olmasına
D) Duygusal davranış olmasına
E) Psikomotor davranış olmasına

11. Yeni doğmuş birini hemen bir mermer lahitin içine koyun, sadece yaşaması için gerekli ihtiyaçlarını verin! Öğrenme ürünü hiçbir davranış değişikliği göstermez.

Buna göre bir davranışın öğrenme ürünü olması aşağıdaki seçeneklerden hangisine bağlıdır?

A) İhtiyaç sonucu ortaya çıkmasına
B) Kalıcı izli olmasına
C) Çevreyle etkileşim sonucu ortaya çıkmasına
D) Ölçülebilir olmasına
E) Zorunlu olarak ortaya çıkmasına

12. Öğretmenin sorduğu tüm soruların cevabını bilen ancak hiçbir zaman parmak kaldırmayan bir öğrenci sözlü notundan düşük puan alınca öğretmene:

"Öğretmenim sorduğunuz tüm soruların cevaplarını biliyorum." demiştir.

Öğretmen ise: "Ama seni hiç parmak kaldırıp sorulara cevap verirken görmedim." diyerek yanıtlamıştır.

Buna göre bir davranışın öğrenme sayılması aşağıdaki seçeneklerden hangisine bağlıdır?

A) Gözlenebilir performans olarak açığa çıkmasına
B) Olgunlaşmaya bağlı olarak ortaya çıkmasına
C) Yaşantı ürünü olmasına
D) Farkına varmadan öğrenilmiş olmasına
E) Engellenmemiş olmasına

ÇÖZÜMLER

1. A, B, C ve D seçeneklerinde yer alan ifadeler refleksler ve dürtüler sayesinde gerçekleşmiştir. Bu sebeple bu davranışlar öğrenme değildir. Ancak E seçeneğinde yer alan bebeğin neyi ağzına götürmesi veya götürmemesi gerektiğini bilmesi bir öğrenme davranışıdır.

CEVAP: E

2. Öğrenme insan davranışlarında yaşantı yoluyla kalıcı izli değişikliklere yol açmaktadır. Bu sebeple temizliği kavram olarak bilen öğrenciler bu davranış kalıcı izli olmadığı için davranış haline getirememişlerdir.

CEVAP: C

3. Öğrenme nispeten kalıcı izlidir. Yani geçici bir davranış değildir. Bu sebeple acıkmış birinin kendini halsiz hissetmesi geçici bir davranış olduğundan öğrenme değildir.

CEVAP: E

4. Öğrencileri rahatlatmak için tek düze bir ses tonu ile dersi anlatma, öğrencilerin derse yönelimini azaltır ve dikkatleri çekmede etkili olmaz.

CEVAP: A

5. Geçici hastalık, sakatlık gibi engel durumlarından kaynaklı davranış değişiklikleri öğrenme değildir. Bu sebeple düşerek ayağını burkan birinin bir süre yürüyememiş olması bir engelleme sonucu davranış değişikliği olduğundan öğrenme değildir.

CEVAP: B

6. Davranışı belli bir yaşta ortaya koymak, olgunlaşma ile açıklanır. Öğrenme ise organizmanın davranışlarında yaşantı yoluyla meydana gelen ve nispeten kalıcı izli bir davranış değişikliğidir.

CEVAP: A

7. Alkol, uyku gibi durumlar sonucunda gerçekleşen davranışlar öğrenme olarak nitelendirilemez. Bu sebeple alkol almış ve sarhoş olmuş birinin bu etkiyle yaptığı davranışlar öğrenme değilken bir öğrencinin okul müsameresinde şiir okuması öğrenmedir. Kısacası bir davranışın öğrenme olması için bilinçli ve nispeten kalıcı izli olması gerekir.

CEVAP: C

8. İlaç kullanan birinin midesinin bulanması bir öğrenme ürünü değildir. Çünkü ilaç kullanımı, geçici hastalık gibi durumlar engelleme kaynaklı olduğundan yaşantı ürünü olmasına rağmen kalıcı izli değildir.

CEVAP: C

9. Öğrenme sürecindeki dikkat ve güdü ne çok az ne de çok fazla olmalıdır. Bu durumlarda öğrenme eksik kalabilir ya da hiç gerçekleşmeyebilir. Orta seviye güdülenme öğrenme açısından olması gereken en doğru düzeydir.

CEVAP: A

10. Bir davranışın bir türün tamamında gözlenmesi içgüdü, refleks, dürtü ile ilgilidir. Bunlar da öğrenmeye dayalı değildir. Bir davranışın bir türün bazı bireylerinde ortaya çıkıp bazılarında ortaya çıkmamış olması öğrenmenin yaşantı ürünü olmasından kaynaklanmaktadır. Çünkü öğrenme, türün en az bir bireyinde görülmüş ise onu öğrenmeyi türün diğer canlıları da gerçekleştirebilir. Öğrenmeyi gerçekleştirmemelerinin sebebi ise davranışı çevre ile etkileşim sonucunda kazanamamış olmalarıdır. Yani bir yaşantı ürünü olarak deneyimlememiş olmalarıdır.

CEVAP: B

11. Bir davranışın öğrenme ürünü olabilmesi için çevre ile etkileşim sonucu gerçekleşmiş olması gerekir. Bu sebeple yeni doğmuş birinin hemen bir mermer lahitin içine konması ve orada yaşaması çevre ile etkileşime girmemesine ve böylece öğrenme ürünü hiçbir davranış gösterememesine sebep olacaktır.

CEVAP: C

12. Özellikle davranışçı kurama göre bir davranışın öğrenme sayılması için gözlenebilir bir performansın açığa çıkması gerekir. Bu sebeple öğretmenin sorduğu tüm soruların cevabını bilen ancak bunu gözlenebilir bir performans olarak gösteremeyen öğrenci için öğretmen öğrenmenin gerçekleşmediğini düşünmektedir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşagıdaki seçeneklerden hangisi öğrenmeyi etkileyen bireyden kaynaklanan bir faktör değildir?**

A) Aktif katılım
B) Olgunlaşma
C) Türe özgü hazır oluş
D) Genel uyarılmışlık hali
E) Güdü

2. **Aşağıdakilerden hangisi öğrenmeyi etkileyen öğrenme yönteminden kaynaklı bir faktördür?**

A) Sonuç hakkında bilgi
B) Telaffuz edilebilirlik
C) Algısal ayırtedilebilirlik
D) Güdülenme
E) Eski yaşantılar

3. Organizmanın normal bedensel durumunu istikrarlı bir denge düzeyinde tutmaya yönelik davranışlarına homeostatik davranış denilmektedir.

Aşağıdaki durumlardan hangisi homeostatik davranış örneğidir?

A) Arıların bal yapması
B) İpekböceğinin koza yapması
C) Vücut ısısı yükselince terleme
D) Çarpım tablosunu ezberleme
E) Kan görünce bayılma

4. **Öğrenmeyi etkileyen faktörlerden;**

I. öğrenmenin gerçekleşmesi için gerekli olan bedensel ve zihinsel yeterliliğe ulaşmış olma
II. öğrenmeye istekli olma
III. öğrenme sürecinde dönüt kullanma
IV. bütün-parça-bütün şeklinde çalışma

ifadelerinden hangileri öğrenme yöntemi ile ilgilidir?

A) Yalnız III
B) Yalnız IV
C) I, II ve III
D) II, III ve IV
E) III ve IV

5. Ortaokul Matematik Öğretmeni Murat Bey, 8. sınıflar için hazırlamış olduğu bir matematik testini 5. sınıftaki öğrencilere uygulamış ve sınıfın aritmetik ortalaması oldukça düşük çıkmıştır.

Bu durumun öğrenmeyi etkileyen hangi faktörün öğretmen tarafından göz ardı edildiğini gösterir?

A) Aralıklı çalışmanın
B) Genel uyarılmışlık düzeyinin
C) Olgunlaşma düzeyinin
D) Güdülenme düzeyinin
E) Öğrenmeye ayrılan zamanın

6. Ahmet Bey 10 ve 15 yaşındaki iki kızını da bağlama kursuna göndermiştir. 15 yaşındaki çocuk bağlama çalmayı öğrenirken 10 yaşındaki çocukta kayda değer bir gelişme gözlenememiştir.

İki kız kardeş arasındaki bu öğrenme farklılığının nedeni aşağıdaki seçeneklerden hangisi olamaz?

A) Olgunlaşma sürecinin farklılığı
B) Hazırbulunuşluk düzeylerinin farklılığı
C) Deneyimlerinin farklı olması
D) Türe özgü hazır oluşlarının farklı olması
E) Güdülenme düzeylerindeki farklılık

YARGI YAYINEVİ

7. Bir çocuğun bisiklet kullanabilmesi için gerekli donanıma sahip olması türe özgü hazır oluşa örnektir.

Bir çocuğun bisiklet kullanabilmesi için zihinsel ve bedensel açıdan gerekli seviyeye ulaşması olgunlaşmaya örnektir.

Buna göre aşağıdaki seçeneklerden hangisi türe özgü hazır oluş ile olgunlaşma kavramlarının ortak noktası olamaz?

A) Öğrenmeyi etkileyen faktör olmaları
B) Öğrenmeyi etkileyen biyolojik kökenli faktör olmaları
C) Her ikisinin de öğrenen ile ilgili faktör grubuna girmesi
D) Zamandan etkilenmiyor olmaları
E) Öğrenmeyi doğrudan etkileyen faktör olmaları

8. Müzisyen olan Ali Bey, 3 yaşındaki oğluna keman çalmayı öğretmek için özel zaman ayırır. Ali Bey ne kadar ders verirse versin oğlu bir türlü istediği gelişmeyi gösteremez ve Ali Bey oğlunda müzik yeteneği olmadığına karar verir.

Ali Bey'in tüm uğraşlarına rağmen oğluna keman çalmayı öğretememesi öğrenmeyi etkileyen hangi faktörle açıklanabilir?

A) Olgunlaşma
B) Hazırbulunuşluk
C) Güdü
D) Türe özgü hazır oluş
E) Genel uyarılmışlık hali

9. **Bir çocuğun;**

I. kendi başına elbiselerini giyebiliyor olması,
II. elinin duvardaki elektrik düğmesine yetişiyor olması,
III. oturabilmesi,
IV. başını dik tutup sağa sola çevirebiliyor olması

ifadelerinden hangilerinin ortaya çıkması için olgunlaşma tek başına yeterli değildir?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III
E) I, III ve IV

10. 15 yaşına gelmiş biri hayatında ilk kez makas gördüğünde makası hemen alıp hatasız bir şekilde amacına uygun kullanması beklenemez.

Bu durumda olgunlaşma ile öğrenme arasında nasıl bir ilişkinin olduğunu gösterir?

A) Öğrenilmiş davranışlar olgunlaşma sonucu ortaya çıkar.
B) Olgunlaşma öğrenmenin ön koşuludur ancak tek başına yeterli değildir.
C) Olgunlaşma ile öğrenme arasında negatif bir korelasyon vardır.
D) Olgunlaşma olmadan da öğrenme gerçekleşebilir.
E) Olgunlaşma her zaman öğrenmeyi olumlu etkilemek zorunda değildir.

11. Bir okula yarı dönemde atanan bir öğretmen, öğrencilerine "sıvı" kavramının onlara neleri hatırlattığını sormuştur. Sıvı kavramının hatırlattığı su, zeytinyağı, ayran gibi kavramları cevap olarak aldıktan sonra, su kavramının neleri hatırlattığını sormuştur. Öğrenciler bu sefer de akışkan, sıkıştırılamaz gibi cevaplar vermiştir.

Öğretmenin dersinde bu şekilde bağlantılar kurması, öğrenmeyi etkileyen faktörlerden hangisi ile açıklanır?

A) Konunun yapısı
B) Çağrışımsal basamaklandırma
C) Genel uyarılmışlık
D) Algısal ayırt edilebilirlik
E) Sonuçlar hakkında bilgi verme

12. Okulunun mezuniyet balosuna katılan Ahmet, hayatında hiç dans etmediği için balo süresince oturmuş ve hiç eğlenmemiştir.

Ahmet'in baloda hiç dans etmemesi;

I. Türe özgü hazırbulunuşluk düzeyinin yetersizliği,
II. Biyolojik yetersizliği,
III. Olgunlaşma düzeyinin yetersizliği,
IV. Hazırbulunuşluk düzeyinin yetersizliği

durumlarından hangisi ile açıklanır?

A) Yalnız IV
B) I ve IV
C) II ve IV
D) I, III ve IV
E) I, II, III ve IV

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Aktif katılım, öğrenmeyi etkileyen bireyden kaynaklanan bir faktör değildir. Yöntem ile ilgili faktördür. Aktif katılım göre, öğrenci ne kadar çok duyu organı ile öğrenmeye katılır ise o kadar kalıcı öğrenmeler gerçekleştirilir.

CEVAP: A

2. Öğrenme yöntemi ile ilgili faktörler; öğrenmeye ayrılan zaman (aralıklı veya toplu öğrenme), öğrenilen konunun yapısı (bütün veya parça öğrenme), geribildirim, etkin katılım ve tekrar gibi faktörlerden oluşmaktadır. Buna göre A seçeneğindeki sonuç hakkında bilgi yani geribildirim öğrenme yöntemiyle ilgili faktörlerdendir. Sorunun cevabı A seçeneğidir.

CEVAP: A

3. Homeostatik, organizmanın normal bedensel durumunun istikrarlı bir denge düzeyinde tutulmasıdır. Bu durumun örneği ise vücut ısısı yükselince vücudun gösterdiği terleme davranışıdır.

CEVAP: C

4. I numaralı öncül olgunlaşma, II numaralı öncül güdü ile ilgilidir. Bu faktörler öğrenen ile ilgili faktörlerdir. III numaralı öncül dönüt, IV numaralı öncül ise konunun yapısı ile ilgilidir. Bu faktörler ise öğrenme yöntemi ile ilgili faktörlerdir. Bu sebeple seçeneklere bakıldığında doğru seçenek E seçeneği olarak görülmektedir.

CEVAP: E

5. 5. sınıf öğrencileri, kendilerinden beklenen gelişim görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli olan ve kalıtımın etkisiyle ortaya çıkan biyolojik değişim sürecini henüz tamamlamadıkları için 8. sınıf düzeyindeki davranışları gösterememektedir. Bu durum olgunlaşma düzeyi ile ilgilidir.

CEVAP: C

6. Öğrenecek olan organizmanın, istenilen davranışı göstermesi için gerekli olan biyolojik donanıma sahip olması türe özgü hazır oluştur. Bu kavram bir türün bütün üyelerinde aynıdır. Bu sebeple iki kız kardeş arasındaki bağlama çalma farkı türe özgü hazır oluş farklılığından kaynaklı olamaz.

CEVAP: D

7. Türe özgü hazır oluş zamandan etkilenmez iken olgunlaşma zamandan etkilenir. Bu sebeple olgunlaşma kaynaklı bireysel farklılıklar oluşur. Buna göre türe özgü hazır oluş ile olgunlaşma için zamandan etkilenmeme bir ortak nokta değildir.

CEVAP: D

8. Herhangi bir organın, o organdan beklenen görevi yapabilecek düzeye gelmesi olgunlaşmadır. Buna göre 3 yaşındaki çocuğun keman çalmak için parmaklarının (ve dolayısıyla ince küçük kasların) yeterince gelişmemesi yani görevi yerine getirecek duruma gelememesi olgunlaşma düzeyi ile ilgilidir.

CEVAP: A

9. Bir çocuğun kendi başına elbiselerini giyebiliyor olması bir öğrenmedir. Öğrenmeler, sadece olgunlaşmanın etkisi altında değildir. Ancak diğer öncüllerde yer alan ifadeler doğrudan olgunlaşma ile ilgilidir ve ortaya çıkmaları için olgunlaşma tek başına yeterlidir.

CEVAP: A

10. Hayatında ilk kez makas gören birinin makası hatasız bir şekilde amacına uygun kullanabilmesi için yeterli ön koşul bilgiye sahip olması gerekir. Yani bir yaşantı ile hazırbulunuşluk sahibi olmalıdır. Bu durumdan hareketle olgunlaşmanın öğrenmenin ön koşulu olduğu ancak tek başına yeterli olmadığı sonucuna ulaşılır.

CEVAP: B

11. Kapsamları göz önüne alınmadan birbiriyle ilişkili olan, birbirini çağrıştıran kavramların gruplandırılması çağrışımsal gruplamaya örnektir. Çağrışımsal gruplama konuya (içeriğine) göre değil, çağrışıma (dolayısıyla bireye) göre yapılmaktadır ve bu nedenle gruplandırma özneldir. Öğretmen de dersindeki bağlantıları bu şekilde kurarak anlatmıştır.

CEVAP: B

12. Ahmet'in baloda dans etmemesinin asıl nedeni hazırbulunuşluktur. Ahmet'in büyümesi, olgunlaşması, türe özgü hazırbulunuşluk düzeyine ulaşmış olması onun dans etmesi için yeterli değildir. Çünkü dans etmek ile ilgili ön bilgilere sahip olması ve dans etmeyi istemesi de gereklidir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. Beş yaşındaki Görkem, dayısının kendisini sırtına alıp gezdirmesinden çok hoşlanmaktadır. Dayısı ne zaman Görkem'i sırtına alacak olsa önce gözlüğünü çıkarmaktadır. Bir süre sonra Görkem dayısı gözlüğünü çıkardığında sevinmeye başlamıştır.

Dayısının gözlüğünü çıkardığını gören Görkem'in dayısının kendisini sırtına alacağını düşünmesi ve sevinmesi hangi kavram ile açıklanır?

A) Genelleme
B) Olumlu habercilik
C) Koşulsuz uyarıcı
D) Nötr uyarıcı
E) Koşullu uyarıcı

2. Davranışçı kurama göre bir davranışın öğrenme sayılabilmesi için mutlaka gözlenebilir tepki olarak açığa çıkmış olması şarttır.

Buna göre aşağıdaki seçeneklerden hangisi öğrenme kabul edilmez?

A) Çarpım tablosunu bilen bir öğrencinin öğretmenin sorduğu sorulara cevap vermesi
B) Bir kadının çok güzel yemek yaptığını söylemesi
C) Eşini seven bir erkeğin eve giderken eşine çiçek alması
D) Bir güreşçinin müsabakalara katılıp şampiyon olması
E) Bir şarkıcının sahnede alkışlanacak bir performans sergilemesi

3. **Aşağıda verilen seçeneklerden hangisi davranışçı kurama ait olmayan bir özelliktir?**

A) Çevre şartları kontrol edildikçe organizmanın ne tür bir davranış sergileyeceği önceden kontrol edilebilir.
B) Öğrenme sürecinde çevresel faktörler bireysel faktörlerden daha önemlidir.
C) İnsanları eğitmek için kullanılan stratejiler hayvanları eğitmek için de kullanılabilir.
D) Zihin ve algı süreçleri deneye konu olmadığı için kontrol edilemezler.
E) Çevre koşullarının birey tarafından algılanması öğrenmede önemli rol oynar.

4. Davranışçı kurama göre; "İnsan zihni doğuştan boş bir levhadır ve bu levha yaşantı yoluyla elde edilen deneyimler sayesinde doldurulur."

Buna göre davranışçı kuram öğrenme sürecinde,

I. Çevre
II. Yaşantı
III. Kalıtım

kavramlarından hangilerini reddetmektedir?

A) Yalnız II
B) Yalnız III
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

5. Bu yıl okumaya başladığı üniversitenin yakınında bulunan bir kafeye giden Melike'nin burada fark ettiği ilk şey kafede çalan Rock müzik ve parfüm kokusu olur. Melike ilk kez geldiği bu kafede karşılaştığı bir çocuktan da çok hoşlanır ve aralarında duygusal bir ilişki başlar. Melike artık bu kafenin önünden geçerken, herhangi bir yerde bu parfüm kokusunu aldığında ya da o gün çalan müziği duyduğunda hoş duygular hissetmektedir.

Bu durum aşağıdaki kavramlardan hangisine örnek verilebilir?

A) Uyarıcı genellemesi
B) Üst düzey koşullanma
C) Garcia etkisi
D) Duyusal ön koşullanma
E) Birleşik koşullanma

6. Tolman'a göre eğer davranışı şekillendiren tek faktör uyarıcı-tepki bağı olsaydı, işe gitmek için her gün otobüse binen bir kişinin otobüslerin grev yaptığı bir gün işe gitmeyip eve dönmesi gerekirdi. Oysaki bu kişinin o gün ya taksi tutarak ya da yürüyerek işe gitmesi daha büyük bir olasılıktır.

Bu açıklama aşağıdaki öğrenme kuramlarının hangisine eleştiri niteliği taşır?

A) Bilişsel kuram
B) Bilgiyi işleme kuramı
C) Geştalt kuramı
D) Davranışçı kuram
E) Yapılandırmacı kuram

YARGI YAYINEVİ

7. "Kim milyoner olmak ister" yarışma programını evde izlerken büyük başarılar kazanan Ersin, programa katılmaya karar verir ve yarışmaya başvurur. Ersin daha yarışmanın başında elenince, "Ben evde programı izlerken çok daha fazla soruya cevap verebiliyordum. Ancak buranın atmosferi çok farklıymış. Heyecandan sorulara cevap veremedim." demiştir.

Bu açıklamaya göre öğrenme aşağıdaki seçeneklerin hangisiyle ilişkilidir?

A) Tamamen zihinsel süreçlerle sınırlıdır.
B) Hatırlama süreciyle doğru orantılıdır.
C) Ne bildiğin sergilediğin performansla açığa çıkar.
D) Algı süreçlerinin kontrol edilebilmesidir.
E) Yaşantı ürünü davranış değişikliğidir.

8. Günümüz bazı toplumlarında ölen bir kişi için hazırlanan törenler şölen havasında kutlanırken bizim kültürümüzde cenaze törenleri matem havasında olmaktadır.

Bu farklılık davranışçı kuramın hangi özelliği ile ilişkilendirilebilir?

A) Çevre koşulları bireyin davranışlarını şekillendirir.
B) Davranış performans olarak açığa çıkmalıdır.
C) Algı süreçleri öğrenmede tek belirleyici faktördür.
D) Öğrenmede bireysel farklılıkların etkisi yoktur.
E) Kalıcı öğrenmeler pekiştireçlerle sağlanır.

9. Davranışçı kuram öğrenme sürecinde dışsal pekiştirmenin içsel pekiştirmeden daha etkili olduğunu savunur.

Buna göre aşağıdaki seçeneklerin hangisi diğerlerine göre daha etkisizdir?

A) Bir av köpeğini eğitirken doğru davranışlardan sonra köpeğe et verilmesi
B) Öğrencilere yazı yazmayı öğretirken doğru davranışlardan sonra çikolata verilmesi
C) Sınava hazırlanan öğrencilerden sınavı kazandıklarında hissedebilecekleri mutluluğu tahmin etmelerinin istenmesi
D) Kitap okuma alışkanlığı kazanabilmeleri için öğrencilere ödül verilmesi
E) Okuma yazmaya geçen öğrencilere kurdela takılması

YARGI YAYINEVİ

10. 10 yıllık evli olan Saliha Hanım eşi Bayram Bey'e dert yanmakta ve ona ilgisiz olduğunu söylemektedir. Bayram Bey eşine böyle bir kanıya nerden vardığını sorunca, Saliha Hanım: "Beni sevdiğini davranışlarından hiç anlayamıyorum." demiştir.

Saliha Hanım'ın bu serzenişi aşağıdaki öğrenme kuramının hangisinin ilkeleriyle doğru orantılıdır?

A) Davranışçı kuram
B) Bilişsel kuram
C) Geştalt kuramı
D) Hümanisttik yaklaşım
E) Nörobiyolojik kuram

11. **Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde davranışçı kuram ile bilişsel kuram yanlış karşılaştırılmıştır?**

A) Davranışçı kurama göre değişiklik performans olarak gözlenmeli iken bilişsel kurama göre değişiklik zihinsel süreçte gerçekleşir performansa dönüşmek zorunda değildir.
B) Davranışçı kurama göre organizmanın amacı pekiştirece ulaşmak iken bilişsel kurama göre pekiştireç davranışa ulaştıran bir araçtır.
C) Davranışçı kuram öğrenme sürecinde dışsal pekiştirmeyi savunurken bilişsel kuram içsel pekiştirmenin etkili olduğunu savunmaktadır.
D) Davranışçı kuram algı süreçlerinin çevreyi etkilediğini savunurken bilişsel kuram çevrenin algı süreçlerini etkilediğini savunmaktadır.
E) Davranışçı kuram psikomotor davranışların öğretilmesinde etkili iken bilişsel kuram bilişsel davranışların öğrenilmesinde etkilidir.

12. Anaokuluna devam eden dört yaşındaki Gökçe birlikte oynadığı arkadaşlarına kızınca onlara vurma gibi bir davranış geliştirmiştir. Bir gün oyun odasında sınıf arkadaşlarından biriyle bir oyuncağı çekiştirirken yine aynı davranışı sergiler. Bu duruma şahit olan öğretmeni hemen onu oyun odasının köşesinde bulunan bir sandalyeye oturtarak belli bir süre bu şekilde kalmasını sağlar.

Burada öğretmenin kullandığı davranış kontrol tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Maruz bırakma
B) Ara verme
C) Bıktırma
D) Sönmeye tabi tutma
E) Ortamı değiştirme

ÇÖZÜMLER

1. Bir uyarıcı kendisinden sonra bir başka uyarıcının varlığına işaret ediyorsa olumlu haberciliktir. Görkem'in bir süre sonra dayısının gözlüğünü çıkardığını görünce kendisini sırtına alıp gezdireceğini düşünmesi de bir şeyin başlayacağını bildirdiği için olumlu haberciliktir.

CEVAP: B

2. Bir kadının çok güzel yemek yaptığını söylemesi öğrenme olarak edilemez. Çünkü ortada yapılan bir yemek yoktur. Sadece söylem vardır. Yani gözlenebilecek tepki oluşmamıştır.

CEVAP: B

3. Bilişsel yaklaşıma göre öğrenme; bilginin algılanması, işlenmesi, kodlanması ve gerektiğinde geri getirilerek kullanılmasıdır. Buna göre çevre koşullarının birey tarafından algılanması bilişsel yaklaşıma ait bir durum iken davranışçı kurama ait olmayan bir özelliktir.

CEVAP: E

4. Davranışçı kurama göre insan zihni doğuştan boş bir levhadır. Bu sebeple bireye zihinsel olarak anne ve babasından kalıtsal olan hiçbir aktarım yapılmamıştır. Zihin çevre ve yaşantı ile şekillenir. Buna göre davranışçı kuram kalıtım kavramını reddetmiştir.

CEVAP: B

5. Melike için nötr olan uyarıcılar, kafe, Rock müzik ve parfüm kokusudur. Bu nötr olan uyarıcılara aynı anda koşullanması ise birleşik koşullanmadır. Nötr uyarıcıların bir arada (aynı anda), koşulsuz bir uyarıcı ile eşleştirilmesi sonucunda bunların koşullu uyarıcı haline gelmesine birleşik koşullanma denir.

CEVAP: E

6. Tolman, üst düzey organizmaların kendilerini istedikleri amaca ulaştıracak yolların ve nesnelerin planını kapsayan bilgileri kullandıklarını savunur. Tolman, davranışı şekillendiren tek faktörün dış uyaranlar olmadığını organizmanın bilişsel haritasını kullanarak kendisini en kısa şekilde amaca ulaştıran yolu seçtiğini söyler. Bu sebeple paragrafta yer alan açıklama davranışçı kurama eleştiri niteliği taşır.

CEVAP: D

7. Ersin, evde yarışmayı izlerken başarılı olduğunu söylemiş ancak yarışmanın başında elenmiştir. Bu duruma göre Ersin, zihinsel sürecini performansa dönüştürememiştir. Davranışçı kurama göre bir zihinsel sürecin öğrenme olabilmesi için performans olarak açığa çıkmış olması gerekir.

CEVAP: C

8. Davranışçı kurama göre bir davranışın toplumdan topluma değişmesinde en önemli faktör çevre koşullarıdır. Buna göre cenazelerin bazı toplumlarda şölen havasında bazı toplumlarda matem havasında geçmesi çevre koşullarının bireyin davranışlarını şekillendiriyor olmasından kaynaklanmaktadır.

CEVAP: A

9. C seçeneğinde yer alan mutluluğu tahmin etme davranışı içsel pekiştireç örneğidir. Diğer seçeneklerde yer alan ifadeler dışsal pekiştireç olduğundan C seçeneğindeki ifade diğerlerine göre öğrenme sürecinde daha etkisizdir.

CEVAP: C

10. Zihinsel süreçlerin performansa dönüşmemesi davranışçı kurama göre öğrenme sayılmaz. Bu sebeple Saliha Hanım'ın davranışlardan eşinin sevdiğini anlamaması davranışçı kuram ilkeleriyle doğru orantılıdır.

CEVAP: A

11. Davranışçı kuram çevre ve pekiştireçlerin öğrenmeyi etkilediğini savunurken bilişsel kuram algı süreçlerinin öğrenmeyi etkilediğini savunmaktadır. Buna göre D seçeneğinde verilen karşılaştırma yanlıştır.

CEVAP: D

12. Öğretmenin kullanmış olduğu model, Skinner'ın cezaya alternatif sunmuş olduğu ara verme modeline uygundur. Ara verme, çocuğu istenmeyen davranışı sergilediği ortamdan kısa bir süreliğine uzaklaştırmaktır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Arkadaşlarıyla oyun oynarken istekleri yerine getirilmeyen Berke arkadaşlarına şiddet uygulamaya başlar. Şiddete maruz kalan çocuklar Berke ile oyun oymayı bırakınca Berke arkadaşlarına şiddet uygulamaktan vazgeçer. Uzunca bir süre şiddet uygulamayan Berke bir gün yine oyun sırasında istedikleri gerçekleşmeyince kaba kuvvete başvurur.

Yukarıdaki parçadan hareketle aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılamaz?

A) Şiddete maruz kalan çocukların Berke ile oyun oynamaktan vazgeçmesi Berke için II. tip cezadır.
B) Şiddete maruz kalan çocukların Berke'den uzak durmaları kendileri için olumsuz pekiştirmedir.
C) Berke'nin artık arkadaşlarıyla oyun oynarken kaba kuvvete başvurmaması sönmedir.
D) Berke'nin uzun bir aradan sonra tekrar arkadaşlarına kaba kuvvet uygulaması kendiliğinden geri gelmedir.
E) Çocukların Berke'yi artık oyunlarında oynatmaması Berke için olumsuz pekiştirmedir.

2. Yıllarca düz vitesli araba kullanan Ekrem Bey, eşinin de daha rahat kullanabileceğini düşünerek otomatik vitesli bir araba alır. Ancak Ekrem Bey, arabayı her çalıştırdığında, ayağını debriyaj pedalına götürmekte ve yeni arabasına alışmakta zorluk yaşamaktadır.

Ekrem Bey'in yeni arabasını kullanmakta zorluk yaşaması aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Olumsuz aktarma
B) Dikkat dağınıklığı
C) Geriye ket vurma
D) Dikkat çekme
E) İleriye ket vurma

3. Bir futbol antrenörü sporcularına alışkanlık kazandırmak için zor bir davranışı sürekli pekiştirmiştir. Ancak davranışın ortaya çıktığını görünce pekiştirmeyi kesmiştir. Bu durumda davranış devamlılık göstermemiştir.

Bu olayda davranışta devamlılık sağlanamamasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sürecin başında değişken oranlı pekiştirme kullanılması
B) Davranış kazanıldıktan sonra aralıklı pekiştirilmemesi
C) Pekiştirmenin tek yönlü kullanılarak cezaya hiç başvurulmaması
D) Davranış kazanıldıktan sonra sürekli pekiştirmeye devam edilmemesi
E) Davranışın bastırılması

4. ATM'den para çekmek için kartını cihaza takan Selçuk işlem yapmak için düğmeye basar ancak menü açılmaz iptal tuşuna basarak kartını geri almak ister ama makine kartı geri vermez. Bunun üzerine Selçuk ATM'ye yumruk atmaya, ekranına vurmaya ve tuşlara gelişi güzel dokunmaya başlar ve nihayetinde ATM'den ayrılarak bankaya gidip görevliden yardım istemeye karar verir.

Selçuk'un bu yaşantısı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

A) ATM'den para çekmeyi zincirleme yöntemi ile öğrenmiş olabilir.
B) ATM'ye yumruk atması ve tuşlara gelişi güzel dokunması davranışın topoğrafyasındaki değişmeyi tanımlar.
C) Kartını alamayınca davranışlarında meydana gelen artış sönme patlamasını tanımlar.
D) ATM'den ayrılıp banka görevlisinden yardım istemeye karar vermesi bilişsel öğrenmedir.
E) ATM'den ayrılıp banka görevlisinden yardım istemesi öğrenilmiş çaresizliktir.

5. Bir öğrenci sınava hazırlanırken gelişim psikolojisi dersine çalışınca hiç çaba harcamadığı halde öğrenme psikolojisi dersinde de iyi duruma geldiğini fark etmiştir.

Bu durum öğrenmeyi etkileyen faktörlerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Bütün olarak öğrenme
B) Algısal ayırt edilebilirlik
C) Olumlu transfer
D) Öncelik etkisi
E) Telaffuz edilebilirlik

6. Thorndike'ın bazı kavramlarıyla davranışçı kuramda var olan kavramlar içerik olarak birbirine karşılık gelmektedir.

Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi bu açıklamayı karşılamamaktadır?

	Thorndike	Davranışçı Kuram
A)	Çağrışımsal geçiş	Bitişiklik
B)	Ait olma	Habercilik
C)	Seçme ve bağlama	Ayırt etme
D)	Çağrışımsal zıtlık	Tersine çevirememe
E)	Tepki analojisi	Kendiliğinden geri gelme

YARGI YAYINEVİ

7. Her akşam 20.00-22.00 arası ders çalışan Fikret çarşamba akşamı televizyonda çok sevdiği bir dizi olduğu için bu programı çarşamba günleri uygulamamaktadır.

Bu durumda çarşamba günü Fikret'in programına etki eden uyaran aşağıdakilerden hangisidir?

A) Koşulsuz B) Ayırt edici C) Birincil
D) Koşulsuz E) Nötr

8-10. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Sınıfına yeni gelen bir arkadaşına yardımcı olan Selma öğretmeni tarafından övülmüştür. Selma bu olaydan sonra öğretmeninden övgü almak için farklı tepkiler göstermeye başlamıştır. Sınıfın diğer öğrencileri de Selma'nın öğretmen tarafından övüldüğünü görünce birbirlerine yardımcı olmaya başlamışlardır.

8. **Sınıftaki diğer öğrencilerin birbirine yardımcı olmaya başlaması aşağıdakilerin hangisinin sonucudur?**

A) Bilişsel öğrenme B) Sosyal öğrenme
C) Edimsel koşullanma D) Klasik koşullanma
E) Deneme yanılma

9. **Selma'nın öğretmeninden övgü aldıktan sonra farklı tepkiler sergilemeye başlaması aşağıdaki öğrenme türlerinin hangisine örnek olur?**

A) Edimsel koşullanma B) Sosyal öğrenme
C) Klasik koşullanma D) Deneme yanılma
E) Kavrayış yoluyla öğrenme

10. **Yukarıdaki metinden hareketle aşağıdaki kavramlardan hangisine ulaşılmaz?**

A) Sosyal pekiştireç B) Dolaylı pekiştireç
C) Tepki genellemesi D) Uyarıcı genellemesi
E) İkincil olumlu pekiştireç

YARGI YAYINEVİ

11-13. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Okula yeni başlayan Can, ödevlerini yapmak için bazen ablasından bazen abisinden yardım istemektedir. Abla kardeşi Can'ın ağlayıp sızlanmasından kurtulup rahat bir nefes alabilmek için kardeşine ödevlerinde yardım etmektedir. Ancak abi kardeşine çokta yardım etmemektedir. Bu yüzden Can yardım isterken ablasında ısrarcılığını sürdürmüş abisinde pek ısrarcı olmamıştır.

11. **Can'ın ablasından yardım isterken ısrarcı olup abisinden yardım isterken ısrar etmemesi aşağıdaki kavramlardan hangisine örnek olur?**

A) Sönme patlaması B) Ceza
C) Davranışta kontrast D) Sönmeye karşı direnç
E) Genelleme

12. **Ablasının, kardeşinin ısrarından kurtulup rahat bir nefes alabilmek için kardeşinin ödevlerine yardım etmesi abla açısından aşağıdaki seçeneklerin hangisine örnek olur?**

A) Olumlu pekiştirme B) Olumsuz pekiştirme
C) Ceza D) Ayırt etme
E) Koşullu anlaşma

ÇÖZÜMLER

1. Olumsuz pekiştirme organizmanın hoşlanmadığı bir uyarıcının ortamdan çıkarılmasıdır. Buna göre çocukların Berke'yi artık oyunlarında oynatmaması Berke için olumsuz pekiştirme değil II. tip cezadır.

CEVAP: E

2. Bir alandaki öğrenmenin, başka bir alandaki öğrenmeyi ya da başka bir deyişle önceki öğrenmelerimizin bugünkü öğrenme sürecimizi zorlaştırmasına olumsuz aktarım denilmektedir. Ekrem Bey'in yaşadığı zorluk süreci bu kavram ile ifade edilir. Olumsuz aktarmalar psikomotor davranışlarda görülür. Sebep alışkanlıklar bilişsel yapı vardır ve bilgilerin öğrenilmiş ancak unutma/yanlış hatırlama durumu vardır.

CEVAP: A

3. Davranışlarda devamlılığın sağlanamaması yani davranışların sönmesi, pekiştireç verilmemesinden kaynaklı olmaktadır. Davranışın devamlılığı için aralıklı pekiştirme kullanılmaya devam edilmelidir.

CEVAP: B

4. Organizmanın göstermiş olduğu tepkilerin sonuca ulaşmaması durumunda, sonucu değiştiremeyeceğine karşı oluşan inanç öğrenilmiş çaresizliktir. Buna göre Selçuk Bey'in ATM'den ayrılıp banka görevlisinden yardım istemesi hala sonuca ulaşmaya çalıştığını gösterdiği için bu durum öğrenilmiş çaresizlik olamaz. Buradan hareketle E seçeneğinde verilen ifade yanlıştır.

CEVAP: E

5. Bir alandaki öğrenmenin, başka bir alandaki öğrenmeyi ya da başka bir deyişle önceki öğrenmelerimizin bugünkü öğrenme sürecimizi kolaylaştırmasına olumlu transfer denir. Olumlu aktarım psikomotor da olabilir zihinsel de. Gelişim psikolojisi dersinde başarılı olanın çaba harcamadan Öğrenme psikolojisi dersinde de başarı elde etmesi bir aktarım durumudur. Kolaylaştırdığı için de olumlu aktarım olarak ifade edilir.

CEVAP: C

6. Tepki analojisi, organizmanın yeni karşılaştığı duruma daha önceki tepkileriyle karşılık vermesidir. Kendiliğinden geri gelme ise sönmüş bir tepkinin sonra tekrardan ortaya çıkmasıdır. Bu sebeple bu iki kavram birbirini karşılamamaktadır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

7. Davranışı kontrol eden uyarıcı ayırt edici uyarıcıdır. Bir davranışın ortamda bir uyarıcı varken yapılması, uyarıcı yokken yapılmaması durumunda o uyarıcı ayırt edicidir. Buna göre ders çalışmama davranışını sevdiği dizinin olduğu gün gerçekleştirmeyen Fikret Bey için dizi ayırt edici uyarıcıdır.

CEVAP: B

8. Modelin pekiştirilmesinin, model alanın davranışlarında artışa yol açması durumu sosyal öğrenme ile açıklanır. Buna göre Selma'nın arkadaşına yardımcı olduktan sonra övüldüğünü gören sınıftaki diğer öğrencilerin birbirine yardımcı olmaya başlaması sosyal öğrenmenin sonucudur.

CEVAP: B

9. Edimsel davranışta organizma önce bir davranışta bulunur. Bu davranış herhangi bir uyarıcı olmadan kendiliğinden yapılır ve ardından yapılan davranışa göre uyarıcı verilir. Organizma davranışın ardından gelen uyarıcıyı beğenirse davranışı tekrar eder. Beğenmezse bu davranışı tekrarlamaz. Yani davranışı ortaya çıkarttığı sonuçları kontrol eder. Bu sebeple Selma'nın öğretmeninden övgü aldıktan sonra farklı tepkiler sergilemeye başlaması edimsel koşullanmaya (tepki genellemesine) örnektir.

CEVAP: A

10. Selma'nın öğretmeni tarafından övülmesi hem sosyal pekiştireç hem de ikincil olumlu pekiştireçtir. Sınıfın diğer öğrencilerinin Selma'nın öğretmen tarafından övüldüğünü görünce birbirlerine yardımcı olmaya başlaması dolaylı pekiştireç etkisidir. Selma'nın öğretmeninden övgü almak için farklı tepkiler göstermesi tepki genellemesidir. Ancak metinde uyarıcı genellemesine örnek bulunmamaktadır.

CEVAP: D

11. Bir ayırt edici uyarıcı durumunda davranışın pekiştirilmesiyle davranışta artma, pekiştirilmeme durumunda azalma görülmesi davranışta kontrast olarak tanımlanır. Buna göre Can'ın ablasından yardım isterken ısrarcı olup abisinden yardım isterken ısrar etmemesi davranışta kontrast örneğidir.

CEVAP: C

12. Olumsuz pekiştirme, organizmanın yaptığı bir davranıştan sonra rahatsız edici uyaranın ortadan kaldırılmasıyla o davranışın tekrar edilme olasılığının artmasıdır. Buna göre abla için kardeşin ısrarı hoşlanılmayan bir uyarıcı olduğundan ödevleri yaparak bu durumdan kurtulması olumsuz pekiştirmeye örnek olur.

CEVAP: B

1. Gözümüze hava üflendiğinde, otomatik olarak, göz kırpma tepkisi veririz. Bir düdük sesi ise bizde böyle bir tepkiye yol açmaz. Ancak gözümüze hava üflenmeden hemen önce bir düdük sesi duyar, ardından da gözümüze hava üflenir ve bu olay birkaç kez tekrarlanırsa düdük sesi bizde tek başına göz kırpma tepkisini ortaya çıkarmak için yeterli olmaya başlar.

Bir tepkisel koşullanma deneyini anlatan bu örnekte (I) göze üflenen hava, (II) düdük çalınca göz kırpma tepkisi verme, (III) göze hava üflenince göz kırpma tepkisi verme ve (IV) göz kırpma tepkisine yol açan düdük sesine işaret eden kavramlar aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru sırayla verilmiştir?

A) (I) Koşulsuz uyarıcı (II) Koşullu tepki (III) Koşulsuz tepki (IV) Koşullu uyarıcı
B) (I) Koşulsuz uyarıcı (II) Koşulsuz tepki (III) Koşullu tepki (IV) Koşullu uyarıcı
C) (I) Koşullu uyarıcı (II) Koşullu tepki (III) Koşulsuz tepki (IV) Koşulsuz uyarıcı
D) (I) Koşulsuz tepki (II) Koşulsuz uyarıcı (III) Koşullu tepki (IV) Koşullu uyarıcı
E) (I) Koşulsuz uyarıcı (II) Koşullu uyarıcı (III) Koşulsuz tepki (IV) Koşullu tepki

2. Eline ilk kez fotoğraf makinesi alan 3 yaşındaki bir çocuk makine ile oynarken deklanşöre basmış makinenin flaşı patlayınca çok korkmuştur. O günden sonra ne zaman makine görse korku tepkisi göstermeye başlamıştır.

Buna göre çocuğun durumu aşağıdaki öğrenme yaklaşımlarından hangisi ile ilişkilendirilir?

A) İçgörüsel öğrenme B) Dolaylı öğrenme
C) Tepkisel koşullanma D) Gizil öğrenme
E) Edimsel koşullanma

3. **Öğrenilmiş davranışlardan;**

I. sınav denince öğrencilerin tedirgin olması,
II. sevgilisini gören Metin'in gözlerinin içinin gülmesi,
III. sınavı kazanmak için Yusuf'un düzenli olarak her akşam ders çalışması,
IV. Kerem'in 1'den 1000'e kadar 2şer 2şer sayı sayabilmesi

ifadelerinden hangileri klasik koşullanma yoluyla kazanılmış olabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I, II ve III
D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

4. Şehirlerarası yolcu taşıyan otobüsler, kimi insan için sevdiğini kendisinden ayıran araç, kimi için uzakları yakın eden bir mutluluk sebebi, kimileri içinde yolculuk sırasında yaşanan kazadan dolayı korku sebebidir.

Farklı insanlar tarafından aynı araca farklı anlamlar yüklenmesi aşağıdaki öğrenme türlerinin hangisiyle açıklanır?

A) Klasik koşullanma B) Edimsel koşullanma
C) Sosyal öğrenme D) Deneme yanılma
E) Kavrayış yoluyla öğrenme

5. Üniversite öğrencisi Mehmet, top oynarken omuzunu kırmış ve bir ay boyunca duvarları kırmızı olan bir hastane odasında acı içinde yatmak zorunda kalmıştır. Yıllar sonra Mehmet tatil için gittiği yerde dinlenmek için otel odasına çıkmıştır. Odanın boyasının kırmızı olduğunu görünce hastane günleri aklına gelmiş ve oldukça gerilmiştir.

Mehmet'in gerilmesine sebep olan yaşantı aşağıdaki öğrenme türlerinin hangisine örnektir?

A) Sosyal öğrenme
B) Klasik koşullanma
C) Edimsel öğrenme
D) Motor öğrenme
E) Deneme yanılma yoluyla öğrenme

6. Endoskopinin ne olduğunu bilmeyen bir hasta "Endoskopi çektireceksin." dendiğinde bu durumu normal karşılar. Ancak daha önce böyle bir yaşantı geçirmiş ve ikinci kez bu operasyonu geçirecek olan bir hasta endoskopi kelimesini duyunca midesi bulanabilir.

İkinci hastanın böyle bir mide bulantısı yaşaması aşağıdaki öğrenme türlerinin hangisine örnektir?

A) Sosyal öğrenme
B) Kavrayış yoluyla öğrenme
C) Edimsel öğrenme
D) Gestalt
E) Tepkisel koşullanma

YARGI YAYINEVİ

7. Klasik koşullanma, organizmada zaten var olan doğal bir tepkinin, başlangıçta anlamsız olan nötr bir uyarana da gösterilmesini sağlamaktır.

Buna göre klasik koşullanma yoluyla öğrenmenin gerçekleşebilmesi için gerekli olan ilk şart aşağıdaki seçeneklerden hangisidir?

A) Doğal bir uyaran ve bu doğal uyarana gösterilen doğal bir tepkinin olması
B) Kendisine anlam yüklenecek nötr bir uyarana karar verilmesi
C) Nötr uyaran ile doğal uyaranın eşleştirilmesi
D) Önce nötr bir uyaranın sonra doğal bir uyaranın ortama eklenmesi
E) Nötr uyaran ile doğal uyaranın ortama aynı anda eklenmesi

8. **Elektrik şoku ile zil sesi kullanılarak oluşturulmak istenen bir şartlanmada aşağıdakilerden hangisi diğerlerine göre daha etkili bir şartlanma sağlar?**

A) Elektrik şoku verilip bir süre sonra zil çalarsa
B) Elektrik şoku ile zil sesi birlikte verilirse
C) Elektrik şoku verilir bittikten sonra zil çalarsa
D) Zil sesi verilip ardından elektrik şoku verilirse
E) Zil sesiyle beraber elektrik şoku verilirse

9. Okul Müdürü Orhan Bey 3A sınıfına bir duyuru yapmak için gelir. Duyuruyu yapıp gittikten sonra deprem olur ve 3A sınıfının öğrencileri oldukça korkarlar. Birkaç hafta sonra Müdür Bey başka bir iş için 3A sınıfına geldiğinde öğrencilerde bir gerginlik meydana gelir.

Öğrencilerde meydana gerginlik aşağıdaki seçeneklerden hangisi ile en iyi ifade edilir?

A) Klasik koşullanma
B) Deneme-yanılma öğrenme
C) Bilişsel öğrenme
D) Sosyal öğrenme
E) Edimsel koşullanma

YARGI YAYINEVİ

10. Bulutlu bir günün akşamı Sarıca ailesi evde otururken birdenbire elektrik kesilmiş ve elektriğin kesilmesi ile birlikte şimşek çakmıştır. Evin küçük oğlu Yusuf oldukça korkmuştur. Bu olaydan sonra ne zaman elektrik kesilse Yusuf hemen babasının yanına sokulup tedirgin bir şekilde gökyüzüne bakmaya başlamıştır.

Yusuf'un tedirginliğini en iyi ifade eden seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

A) İze koşullanma
B) Gecikmeli koşullanma
C) Eş zamanlı koşullanma
D) Bitişiklik
E) Geçici koşullanma

11. Her sabah altıda uyanıp işe gitmek için saatinin alarmını kuran Ferhat, bir sonraki günün bir tatile denk gelmesinden dolayı uyumayı düşünmüş ve saatinin alarmını kapatmıştır. Nitekim saat sabah 6 olunca alarm çalmadığı halde Ferhat uyanmıştır.

Ferhat'ın alarm çalmadığı halde uyanmış olması aşağıdaki seçeneklerin hangisine örnektir?

A) Geçici koşullanma
B) Gecikmeli koşullanma
C) Eş zamanlı koşullanma
D) İze koşullanma
E) Edimsel koşullanma

12. **Aşağıdakilerden hangisi koşullu tepki örneğidir?**

A) Kişinin ani bir ses karşısında irkilmesi
B) Öğretmenin kendisine saygısızca davranan öğrencisini görünce öfkelenmesi
C) Burnuna toz kaçan kişinin hapşırması
D) Yolda yürüyen bir kimsenin ani bir patlama sesiyle gözlerini kırpması
E) Denizden yeni çıkan bir kimsenin serin bir esinti olduğunda ürpermesi

ÇÖZÜMLER

1. Klasik koşullanma örneği olan bu soruda;
   - İlk olarak tepki bulunur. (Göz kırpma)
   - İkinci olarak bu tepkiyi artık neye karşı verdiği bulunur. Başta anlamsızdı yani (düdük sesi) nötr iken sonradan koşullu uyarıcı haline gelmiştir.
   - Son olarak ise bu tepkiyi verdiği uyarıcı ona neyi hatırlatıyor sorusuna cevap verilmelidir. (Göze üflenen hava)

   ZİL+(ET): SALYA

   DÜDÜK SESİ+(GÖZE ÜFLENEN HAVA): GÖZ KIRPMA
   - Göze üflenen hava: Koşulsuz uyarıcı
   - Düdük çalınca göz kırpma tepkisi verme: Koşullu tepki
   - Göze hava üflenince göz kırpma tepkisi verme: Koşulsuz tepki
   - Göz kırpma tepkisine yol açan düdük sesi: Koşullu uyarıcı

   CEVAP: A

2. Koşulsuz uyarıcı olan flaş patlaması fotoğraf makinesi ile eşleşmiş ve flaş patlamasına verilen korku koşulsuz tepkisi fotoğraf makinesine verilerek koşullu tepkiye dönüşmüştür. Bu durum tepkisel koşullanma sürecidir.

   CEVAP: C

3. Sınav denince öğrencilerin tedirgin olması ve sevgilisini gören Metin'in gözlerinin içinin gülmesi durumlarında koşullanma bağ kurma yoluyla gerçekleştiği için tepkisel koşullanma ile kazanılmış olabilir. Ancak sınavı kazanmak için Yusuf'un düzenli olarak her akşam ders çalışması ve Kerem'in 1'den 1000'e kadar 2şer 2şer sayı sayabilmesi ise edimsel koşullanma yoluyla kazanılmıştır.

   CEVAP: B

4. Farklı insanlar tarafından aynı araca yüklenen öğrenmeler mutluluk, korku gibi duyuşsal anlamlar klasik koşullanma ile açıklanır. Çünkü otobüsler bireyin yaşantısı sonucu koşulsuz uyarıcılarla eşleşmiş ve farklı koşullu tepkiler oluşmuştur.

   CEVAP: A

5. Bireyin "kırmızı" renge karşı geliştirmiş olduğu uyarıcı genellemesi (duyuşsal öğrenmesi) tepkisel koşullanmanın süreçlerinden biridir.

   CEVAP: B

6. Endoskopi yapılan bir kişinin midesi bulanabilir. Bu durumda endoskopi yapılması koşulsuz uyarıcı iken mide bulanması koşulsuz tepki olur. Daha önceden endoskopi yaptıran birinde endoskopiyi duymak bile mide bulandırıyorsa eğer burada endoskopiyi duymak koşullu uyarıcı mide bulanması koşullu tepki olur. Bu süreç tepkisel koşullanma ile gerçekleşir.

   CEVAP: E

7. Klasik koşullanmanın sağlanması için ilk şart doğal bir uyaran ve bu doğal uyarana verilen doğal bir tepkinin olmasıdır. Aksi halde doğal uyaran olmaz ise koşullu uyaran ile eşleşme gerçekleşmez. Buna göre koşullu tepki oluşmaz.

   CEVAP: A

8. Bir şartlanmanın etkili olabilmesi için koşullu uyarıcının ardına hemen koşulsuz uyarıcının verilmesi gerekir. Burada zil nötr ve koşullu (sonradan olur) uyarıcıdır. Elektrik şoku koşulsuz uyarıcıdır. Bu sebeple zil sesi verilip ardından elektrik şoku verilirse şartlanma daha etkili olacaktır.

   CEVAP: D

9. Koşulsuz uyarıcı olan deprem, okul müdürü ile eşleşmiş ve depreme verilen gerginlik koşulsuz tepkisi okul müdürüne de verilerek koşullu tepkiye dönüşmüştür. Bu durum tepkisel koşullanma sürecidir.

   CEVAP: A

10. Eş zamanlı koşullanma, nötr uyarıcıyla koşulsuz uyarıcının aynı anda verilmesidir. Buna göre paragrafta elektrik kesilmesi nötr uyarıcısı ile şimşek çakması koşulsuz uyarıcısı aynı anda gözüktüğünden bu durum eş zamanlı koşullanma ile açıklanır.

    CEVAP: C

11. Geçici (zamana) koşullanma, nötr uyarıcı verilmeden belirli aralıklarla koşulsuz uyarıcının organizmaya verilmesidir. Bir süre sonra organizma bu zaman aralığının ardından tepki vermeye başlar. Koşullu uyarıcı artık bu zaman aralıklarıdır. Bu sebeple Ferhat'ın alarm çalmadığı halde uyanmış olması geçici koşullanmadır.

    CEVAP: A

12. Organizma için başlangıçta herhangi bir tepki oluşturmayan uyarıcının, sonradan organizma için anlam kazanması yani öğrenilmesi durumu koşullu tepki örneğidir. Buna uygun davranış B seçeneğinde yer alan öğretmenin öfkelenmesi davranışıdır. Bir yaşantı yani öğrenilmişlik durumu olduğu için koşullu diye ifade edilir.

    CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1-4. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Güler Hanım altı aylık bebeğini her sabah bebek arabasına bindirerek parka götürmekte ve bir süre burada güzel dakikalar geçirmektedirler. Bebek ne zaman annesinin arabayı hazırladığını görse hemen sevinmeye başlamaktadır.

1. **Koşullanma sürecinde bebek arabası;**

I. Nötr uyaran,
II. Koşullu uyaran,
III. Koşulsuz uyaran,
IV. Koşullu tepki

kavramlarından hangilerine karşılık gelmektedir?

A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III
D) II ve IV E) I, II ve IV

2. **Bebeğin annesinin elinde gördüğü bebek arabası aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanır?**

A) Koşullu tepki B) Koşullu uyaran
C) Nötr uyaran D) Koşulsuz uyaran
E) Koşulsuz tepki

3. **Bebeğin annesinin elinde bebek arabasını görünce sevinmesi aşağıdaki kavramlardan hangisine karşılık gelir?**

A) Koşullu tepki B) Koşullu uyaran
C) Koşulsuz tepki D) Koşulsuz uyaran
E) Nötr uyaran

4. **Metinle ilgili aşağıdaki seçeneklerden hangisine ulaşılamaz?**

A) Öğrenme klasik koşullanma ürünüdür.
B) Bebek arabası bebek için başlangıçta nötr uyarandır.
C) Bebek arabası ile park arasında bitişikliğe bağlı bir ilişki kurulmuştur.
D) Bebeğin oyun oynarken sevinç tepkileri sergilemesi koşullu tepkidir.
E) Bebek arabası bebek için artık koşullu uyarandır.

5. Yakup sevdiği kızın pop müzik dinlediğini görünce pop müziğe karşı olumsuz olan tutumları değişmeye başlamış hatta pop müziği sevmeye başlamıştır.

Yakup'un pop müziği sevmeye başlaması aşağıdaki öğrenme türlerinin hangisine örnektir?

A) Klasik koşullanma B) Edimsel koşullanma
C) Sosyal öğrenme D) Deneme yanılma
E) Kavrayış yoluyla öğrenme

6. Komşusunun kedisi tarafından tırmalanan Ayşe Hanım'ın, önceleri tüm kedilerden korkarken bir süre sonra bu tepkisini yalnızca komşusunun kedisine karşı göstermeye başlamıştır.

Bu durum aşağıdaki hangi kavramla açıklanabilir?

A) Genelleme B) Gölgeleme
C) Ayırt etme D) Sönme
E) Kediliğinden geri gelme

7. Üniversite öğrencisi olan Nurşen eve davet ettiği arkadaşlarına çay demlerken yanlışlıkla çaydanlığı düşürür ve dökülen sıcak su bacağını yakar. Nurşen bu olaydan sonra çay demlerken tedirginlik duymaya başlar. Ancak ilerleyen günlerde benzer bir olayın olmaması nedeniyle Nurşen'in çay demlerken yaşadığı tedirginlik zamanla azalarak kaybolur.

Nurşen'in çay demlerken yaşadığı tedirginliğin bir süre sonra azalarak ortadan kalkması aşağıdaki süreçlerinden hangisine karşılık gelmektedir?

A) Gölgeleme
B) Engelleme
C) Sönme
D) Kendiliğinden geri gelme
E) Genelleme

YARGI YAYINEVİ

8. Emir gitmiş olduğu bir eğitim kursunda rehber öğretmeninin masasında bulunan kolonyayı her gördüğünde alıp kullanmaktadır. Bu kolonyanın kokusunu çok seven Emir artık kursa gelir gelmez ilk işi o kolonyayı eline sürmek olmaktadır. Ancak kolonyanın bitmesi üzerine Emir'in artık kolonyayı kullanmak için rehber öğretmeninin odasına gitse de kolonyanın olmadığını görünce geri dönmektedir. Bu durum üzerine Emir artık kolonyanın olmadığı düşüncesiyle odaya hiç gitmemektedir. Ancak bir gün bir şey sormak için rehber öğretmeninin odasına giden Emir kolonyanın var olduğunu görmüştür. Bunu gören Emir artık kursa geldiğinde tekrar odaya yönelmeye ve kolonyayı kullanma davranışını göstermeye başlamıştır.

Emir'in tekrar odaya yönelip kolonyayı kullanma davranışı göstermesi aşağıdaki kavramlardan hangisine örnek gösterilebilir?

A) Gecikmeli koşullanma
B) Tersine koşullanma
C) Duyusal ön koşullanma
D) Kendiliğinden geri gelme
E) Gölgeleme

9. **Klasik koşullanma süreci ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Organizma bir uyarana verdiği tepkiyi sonradan kazanmışsa bu tepki koşulludur.
B) Aynı tepki gösterildiği uyarana göre koşulluda olabilir koşulsuz da olabilir.
C) Eğer bir uyaran organizmada tepki üretmiyorsa nötr uyarandır.
D) Koşullu bir uyaran anlamını yitirmişse koşulsuz uyarana dönüşür.
E) Nötr bir uyaran anlam kazanmışsa koşullu uyarana dönüşmüştür.

10. Bir gösteriye çıkmak için eğitilen fok balığına "Alkış" komutu verilip ardından fok balığının ulaşamayacağı yükseklikten balık gösterilir ve fok balığı içgüdüsel bir refleksle havuzdan sıçrayarak balığı alır.

Bu süreç birkaç kez tekrarlandıktan sonra "Alkış" komutunu duyan fok balığı suyun içinden yükseğe sıçrayarak balık almaya çalışır. Balık almasa bile sıçramaya devam eder.

Bu parçada anlatılan;

I. Fok balığının balığı gördüğünde sıçraması
II. Fok balığını sıçratan alkış komutu
III. Alkış komutu duyunca havuzdan yükseğe sıçraması
IV. Fok balığının sıçramasına sebep olan balık

sırasıyla aşağıdaki seçeneklerin hangisinde bir arada verilmiştir?

	I.	II.	III.	IV.
A)	Koşulsuz tepki	Koşullu uyaran	Koşullu tepki	Koşulsuz uyaran
B)	Koşulsuz tepki	Koşulsuz uyaran	Koşullu tepki	Koşulsuz uyaran
C)	Koşullu tepki	Koşulsuz uyaran	Koşulsuz tepki	Koşullu uyaran
D)	Koşulsuz uyaran	Koşulsuz tepki	Koşulsuz tepki	Koşullu uyaran
E)	Koşulsuz tepki	Koşulsuz uyaran	Koşullu tepki	Koşullu uyaran

11. Yapılan bir deneyde insanlar soğuk su ile dolu bir havuza koyulmuş, soğuğun etkisi ile kasları kasılmıştır. Bir taraftan da insanlar suyun içerisinde iken bir müzik parçası çalınmıştır. Daha sonra deneklere havuzun dışında iken aynı müzik parçası çalındığında denekler tekrar kasılmaya başlamışlardır.

Bu durumla ilgili aşağıdaki seçeneklerin hangisine ulaşılamaz?

A) Soğuk su denekler için koşulsuz uyarandır.
B) Müzik parçası başlangıçta nötr uyarandır.
C) Havuzun içinde iken kasılmaları koşulsuz tepkidir.
D) Müzik sesini duyduklarında kasılmalarının sebebi koşullu uyarandır.
E) Müzik sesi sürecin sonunda koşullu tepkidir.

12. **Aşağıdaki seçeneklerin hangisi koşulsuz tepkiye örnektir?**

A) Annesini gören bir bebeğin ağlamaktan vazgeçmesi
B) Güne kahvaltı yaparak başlayan bir kişinin kendisini mutlu hissetmesi
C) Parmağını kesen Ali'nin parmağını hızla geri çekmesi
D) Eli kapıya sıkışmış olan birinin kapıyı görünce tedirgin olması
E) Yağmur yağdığını gören Ayşe'nin dışarı çıkarken yanına şemsiye alması

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Başlangıçta nötr uyarıcı olan bebek arabası parka gitme davranışı ile eşlenerek koşullu uyaran olmuştur. Buna göre bebek arabası nötr uyaran ve koşullu uyaran kavramlarına karşılık gelmektedir.

CEVAP: B

2. Bebeğin annesinin elinde bebek arabasını görünce sevinmeye başlaması koşullu uyaranın sonucudur. Çünkü parka gitme koşulsuz uyaranına verilen sevinme tepkisi artık bebek arabası koşullu uyaranına da verilmektedir.

CEVAP: B

3. Bir koşullanma da koşullu uyarana verilen tepki koşullu tepkidir. Buna göre bebek arabası koşullu uyaranına verilen sevinme tepkisi koşullu tepkidir.

CEVAP: A

4. Bebeğin oyun oynarken sevinç tepkileri sergilemesi koşulsuz tepkidir. Çünkü oyun oynama koşulsuz bir uyarandır. Koşulsuz uyarana verilen tepki de koşulsuzdur. Bu sebeple D seçeneğinde verilen ifade yanlıştır.

CEVAP: D

5. Koşullu uyarıcı olan sevdiği kız, pop müzik ile eşleşmiş ve sevdiği kıza verilen sevme koşullu tepkisi pop müziğe de verilerek karşı koşullanma gerçekleşmiştir. Bu durum klasik koşullanma sürecidir.

CEVAP: A

6. Ayşe Hanım'ın başlangıçta tüm kedilerden korkması bir genelleme durumudur. Ancak ilerleyen süreçte sadece komşusunun kedisinden korkması ise bir ayırt etmedir. Organizmanın arada benzerlik olsa bile, koşullu uyarıcıyı diğer uyarıcılardan ayırarak sadece koşullu uyarıcıya tepkide bulunmasına ayırt etme denir.

CEVAP: C

7. Nurşen'in başlangıçta korku yaşaması bir klasik koşullanma sürecinin yaşandığını ifade eder. Ancak koşullu uyarıcının belli bir süre koşulsuz uyarıcı olmaksızın tek başına verilmesi sonucu koşullu tepkinin azalarak ortadan kalkması sönmedir. Yani benzer olay yaşamayınca, yaşadığı tedirginlik durumu kaybolmuştur.

CEVAP: C

8. Emir'in davranışlarında ilk olarak bir koşullanma gerçekleşmiş ancak sonraları Emir'in kolonyayı görememesi üzerine davranış azalmış ve kaybolmuş. İlerleyen süreçte Emir'in tekrar kolonyayı görünce aynı davranışlar sergilemesi ise bir kendiliğinden geri gelme durumudur.

CEVAP: D

9. Koşullu bir uyaran anlamını yitirmişse koşulsuz uyarana değil nötr uyarana dönüşür. Bu sebeple D seçeneğinde verilen ifade yanlıştır.

CEVAP: D

10. Parçada balık koşulsuz uyaran iken bu uyarana yapılan sıçrama tepkisi koşulsuz tepkidir. Balık ile eşleştirilen nötr uyarıcı alkış komutu ile eşleşmeden sonra koşullu uyarıcıya dönüşmüştür. Buna göre alkış komutuna verilen sıçrama tepkisi ise koşullu tepkidir.

CEVAP: A

11. Deneyde soğuk su koşulsuz uyaran ve bu duruma verilen kasılma tepkisi koşulsuz tepkidir. Koşulsuz uyaran ile nötr uyaran olan müzik sesi eşleştirildiği için müzik sesi koşullu uyarana dönüşmüştür. Artık müzik sesine verilen tepkide koşullu tepkidir. Buna göre E seçeneğinde verilen ifade yanlıştır.

CEVAP: E

12. Parmağını kesen birinin oluşan acıyla parmağını geri çekmesi koşulsuz tepki iken buna neden olan acı koşulsuz uyarandır. Koşulsuz uyaranlara verilen tepkilerde koşulsuz tepkidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. I. Pekiştireç davranıştan sonra verilir.
II. Pekiştireçlerin verilip verilmeyeceği organizmanın göstereceği tepkiye bağlıdır.
III. Öğrenmenin gerçekleşebilmesi için ilk şart istendik davranışın tesadüfi de olsa en az bir kez açığa çıkmış olmasıdır.
IV. Öğrenmenin gerçekleşmesinin temel şartı kullanılacak pekiştirecin önceden belli olmasıdır.

Yukarıda verilen ifadelerden hangileri edimsel koşullanma yoluyla öğrenmenin temel sayıltılarıdır?

A) Yalnız III B) I, II ve III C) II ve IV
D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

2. **Bir organizmanın;**
I. bisiklet kullanmayı öğrenme,
II. hayvanları ve doğayı sevmeyi öğrenme,
III. yemek yapmayı öğrenme,
IV. şiir ezberleyebilme

davranışlarından hangilerinin kazanılması için edimsel koşullanma ilkeleri en verimli sonucu doğurur?

A) Yalnız IV B) I ve II C) I ve III
D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

3. **Klasik koşullanma ile edimsel koşullanma karşılaştırılması ile ilgili aşağıda verilen seçeneklerden hangisi yanlıştır?**

A) Klasik koşullanmada öğreten aktif edimsel koşullanmada öğreten pasiftir.
B) Klasik koşullanma sürecinin başından sonuna kadar uyaran da tepki de belirgin iken edimsel koşullanma da uyaran ve tepki başlangıçta belirsizdir, tekrar sayısı arttıkça belirginleşir.
C) Klasik koşullanmada pekiştireç davranıştan önce verilirken edimsel koşullanmada pekiştireç davranıştan sonra verilir.
D) Klasik koşullanmada öğrenme bitişiklik ile gerçekleşirken edimsel koşullanmada öğrenme bağlaşımcılık ile gerçekleşir.
E) Klasik koşullanmada pekiştireç davranışa bağlıyken edimsel koşullanmada pekiştireç davranıştan bağımsızdır.

4. Fuat okula yeni başlamış, içine kapanık ve arkadaşlarıyla iletişim kuramayan bir öğrencidir. Bu durumu fark eden Sevgi Öğretmen sınıfta Fuat'ın olumlu davranışlarını gördüğünde hemen Fuat'a pekiştireçler vermiştir. Bu durum Fuat'ın çok hoşuna gitmiş ve Fuat yavaş yavaş sınıfta kendini ifade etmeye arkadaşlarıyla iletişim kurmaya başlamıştır.

Sevgi Öğretmen'in uyguladığı bu yöntem aşağıdaki öğrenme türlerinin hangisinin ilkeleriyle örtüşmektedir?

A) Klasik koşullanma
B) Edimsel koşullanma
C) Sosyal öğrenme
D) Kavrayış yoluyla öğrenme
E) Gizil öğrenme

YARGI YAYINEVİ

5. Okula yeni başlayan çocuklara okulu sevdirmek için öğretmenin çocuklara balon vermesi klasik koşullanmaya örnekken okulda öğretmenlerinin istediklerini yapan öğrencilere balon verilmesi edimsel koşullanmaya örnektir.

Buna göre klasik koşullanmayla edimsel koşullanma arasındaki fark aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) Klasik koşullanmada organizma pasif, edimsel koşullanmada organizma aktiftir.

B) Klasik koşullanmada pekiştireç davranıştan önce verilirken, edimsel koşullanmada pekiştireç istendik davranıştan sonra verilmektedir.

C) Klasik koşullanmada psikomotor davranışlar kazandırılırken, edimsel koşullanmada duyuşsal davranışlar kazandırılmaktadır.

D) Klasik koşullanmada pekiştireç organizmanın davranışına göre şekil alırken, edimsel koşullanmada pekiştireç organizmanın davranışından bağımsızdır.

E) Klasik koşullanma rastlantısal davranışların pekiştirilmesiyle oluşmakta iken, edimsel koşullanmada bilinçli davranışların geliştirilmesine dayanmaktadır.

6. ve 7. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Çizgi film izlemeyi çok seven Emre sabah okula gitmeden önce mutlaka televizyon açıp 10 -15 dakika çizgi film izlemektedir.

6. **Emre'nin her sabah çizgi film izlemesi aşağıdaki öğrenme türlerinin hangisine örnektir?**

A) Edimsel koşullanma
B) Klasik koşullanma
C) Sosyal öğrenme
D) Kavrayış yoluyla öğrenme
E) Gizil öğrenme

7. **Emre'nin çizgi film seviyor olması aşağıdaki öğrenme türlerinin hangisine örnektir?**

A) Edimsel koşullanma
B) Klasik koşullanma
C) Sosyal öğrenme
D) Kavrayış yoluyla öğrenme
E) Gizil öğrenme

8. **Koşullanma süreci kavramlarından;**

I. Kaçınma
II. Pekiştireç
III. Alışkanlık
IV. Duyuşsal davranış

hangileri hem klasik hem de edimsel koşullanmaya aittir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) III ve IV E) I, III ve IV

YARGI YAYINEVİ

9. Bir öğretmen, oldukça hareketli olduğu için dersi dinlemekte zorlanan öğrencisini öncelikle 20 dakika sessizce oturup ders dinlediğinde bir yıldız vererek pekiştirir. Daha sonra öğrencisine pekiştireci alması için bir dahaki sefer 30 dakika, diğerinde 40 dakika sessizce oturup dersi dinlediğinde yıldız vermektedir.

Öğretmenin yukarıdaki örnekte kullandığı pekiştirme tarifesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sürekli pekiştirme tarifesi
B) Katışık tarife
C) Artan aralıklı pekiştirme tarifesi
D) Artan oranlı pekiştirme tarifesi
E) Sabit oranlı pekiştirme tarifesi

10. 8-A sınıfı öğrencileri okulun rehberlik servisine giderek sınıf arkadaşları Ekrem'den şikâyetçi olduklarını psikolojik danışmana anlatırlar. Psikolojik danışman problemin ne olduğunu sorar. Öğrenciler Ekrem'in sürekli sınıfta espri yaptığını ve bundan dolayı dikkatlerinin dağıldığını söyleyince psikolojik danışman:

– Peki Ekrem espri yapınca sizler gülüyor musunuz?

Öğrenciler:

– Evet öğretmenim gülüyoruz.

Psikolojik Danışman:

– Eğer Ekrem'in bir daha espri yapmasını istemiyorsanız onun esprilerinden sonra bir dönem gülmelisiniz.

Psikolojik danışmanın tavsiyesi aşağıdaki öğrenme türlerinin hangisiyle doğrudan ilişkilidir?

A) Edimsel koşullanma
B) Klasik koşullanma
C) Sosyal öğrenme
D) Kavrayış yoluyla öğrenme
E) Deneme yanılma yoluyla öğrenme

11. Öğrencilerine kitap okuma alışkanlığı kazandırmak isteyen Furkan Öğretmen, öğrencilerinin bu alışkanlığı kazanabilmesi için başlangıçta 10 sayfa kitap okumalarını bir süre sonra bu sayfa sayısını 20'ye çıkarmalarını ve nihayetinde 50-60 sayfa kitap okumalarını ödüllendirerek bu davranışı kazandırmıştır.

Furkan Bey'in yapmış olduğu bu uygulama hangi öğrenme kuramı ve kavramı ile doğrudan ilişkilidir?

A) Edimsel koşullanma-Sistematik duyarsızlaştırma
B) Klasik koşullanma-Sistematik duyarsızlaştırma
C) Edimsel koşullanma-Davranışı biçimlendirme
D) Klasik koşullanma-Davranışı biçimlendirme
E) Edimsel koşullanma-Karşıt koşullanma

12. Dişi ağrıyan Mehmet ağrıdan kurtulmak için evde var olan ağrı kesicilerden birini kullanmış ve istediği sonucu alamamıştır. Daha sonra arkadaşının tavsiye ettiği bitkisel bir ilaç kullanmış yine sonuç alamamış ve son çare artık doktora gitmek zorunda kalmıştır. Doktorun verdiği tedavi reçetesi işe yaramış ve Mehmet rahatlamıştır.

Mehmet'in bu olaydan sonra dişi ağrıdığında direk doktora gitme seçeneğini tercih etmesi aşağıdaki öğrenme türlerinin hangisine örnektir?

A) Edimsel koşullanma
B) Klasik koşullanma
C) Uyarıcı genellemesi
D) Kavrayış yoluyla öğrenme
E) Davranışta kontrast

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Edimsel koşullanmada pekiştireçler organizmanın verdiği tepkiye bağlıdır. Edimsel davranışta tepkisel davranıştan farklı olarak organizma önce bir davranışta bulunur. Bu davranış herhangi bir uyarıcı olmadan kendiliğinden yapılır ve ardından yapılan davranışa göre uyarıcı verilir. Edimsel koşullanmada pekiştireçler organizmanın verdiği tepkiye bağlıdır. Bu sebeple edimsel koşullanmada davranış pekiştireçlere bağlıdır ve pekiştireçler davranıştan sonra ortaya çıkar.

CEVAP: B

2. Bisiklet kullanmayı öğrenme ve yemek yapmayı öğrenme edimsel koşullanma ile gerçekleştirilirken şiir ezberleme bilgiyi işleme kuramı, hayvanları ve doğayı sevme tepkisel koşullanma ile gerçekleştirilir.

CEVAP: C

3. Edimsel koşullanmada pekiştireçlerin verilip verilmeyeceği organizmanın göstereceği tepkiye bağlıdır. Organizma davranışın ardından gelen pekiştireci beğenirse davranışı tekrar eder. Beğenmezse bu davranışı tekrarlamaz. Bu sebeple E seçeneğinde verilen ifade yanlıştır.

CEVAP: E

4. Fuat tesadüfi olarak bir davranışı gerçekleştirdikten sonra pekiştireç aldığı için davranışlarını tekrarlamayı sürdürmüştür. Bu durum edimsel koşullanma süreci ile açıklanır.

CEVAP: B

5. Okula yeni başlayan çocuklara okulu sevdirmek için öğretmenin çocuklara balon vermesi davranıştan önce pekiştireç vermeye, okulda öğretmenlerinin istediklerini yapan öğrencilere balon verilmesi istendik davranışın ardından pekiştirmeye örnektir. Bu sebeple klasik koşullanmada pekiştireç davranıştan önce verilirken, edimsel koşullanmada pekiştireç istendik davranıştan sonra verilmektedir.

CEVAP: B

6. Edimsel koşullanmada davranış herhangi bir uyarıcı olmadan kendiliğinden yapılır ve ardından yapılan davranışa göre uyarıcı verilir. Organizma davranışın ardından gelen uyarıcıyı beğenirse davranışı tekrar eder. Beğenmezse bu davranışı tekrarlamaz. Buna göre Emre'nin çizgi film izlemeyi çok sevmesi sonucu her sabah 10 – 15 dakika çizgi film izlemesi edimsel koşullanmaya örnektir.

CEVAP: A

7. İnsanlarda klasik şartlanmanın kullanıldığı doğuştan getirilen bir davranış türü de duyuşsal davranıştır. Klasik şartlanma ile duygular öğrenilmektedir. Sevmek, hoşlanmak, nefret etmek, canı sıkılmak, korkmak klasik koşullanma ile öğrenilir. Bu sebeple Emre'nin çizgi film seviyor olması klasik koşullanma örneğidir.

CEVAP: B

8. Kaçınma ve alışkanlık edimsel koşullanma kavramları iken duyuşsal davranış klasik koşullanma kavramıdır. Ancak pekiştireç hem klasik hem de edimsel koşullanmanın ortak kavramıdır.

CEVAP: B

9. Öğretmenin başlangıçta her 20 dakika için bir yıldız vermesi ancak sonraları bu süreyi sabit bir miktarda artırarak devam etmesi, artan aralıklı tarife örneğidir. Her pekiştirme işleminden sonra pekiştirmenin gerçekleşmesi için geçmesi gereken sürenin, sabit bir miktar artırıldığı tarifedir.

CEVAP: C

10. Edimsel koşullanmada organizma davranışın ardından gelen uyarıcıyı beğenirse davranışı tekrar eder. Beğenmezse bu davranışı tekrarlamaz. Bu sebeple Ekrem'in esprilerine gülen sınıf arkadaşları Ekrem'in bu davranışını pekiştirdiği için Ekrem espri yapmaya devam etmektedir. Bu durum edimsel koşullanma ile ilgilidir.

CEVAP: A

11. Organizmaya kazandırılmak istenen davranış küçük alt davranışlara ayrılarak basitten başlanarak pekiştirme yoluyla kazandırılır. Edimsel koşullanmada bu tür tek bir davranışın aşamalı olarak kazandırılma sürecine davranış biçimlendirme denir.

CEVAP: C

12. Edimsel davranışta tepkisel davranıştan farklı olarak organizma önce bir davranışta bulunur. Bu davranış herhangi bir uyarıcı olmadan kendiliğinden yapılır ve ardından yapılan davranışa göre uyarıcı verilir. Organizma davranışın ardından gelen uyarıcıyı beğenirse davranışı tekrar eder. Beğenmezse bu davranışı tekrarlamaz. Buna göre dişi ağrıyan Mehmet ağrı kesici kullanma, bitkisel ilaç kullanma gibi davranışlarda bulunmasına rağmen sonuç alamamış doktora gitmek zorunda kalmıştır. Doktora gitme davranışı diş ağrısını giderdiği için durumu beğenmiş ve her diş ağrısında doktora gitme davranışını öğrenmiştir. Bu durum edimsel koşullanmaya örnektir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. "Cuma gününe kadar 3 deneme yaparsam hafta sonu sinemaya gideceğim." **diyen bir öğrencinin durumu aşağıdakilerden hangisi ile açıklanır?**

A) Premack ilkesi B) Koşullu anlaşma
C) Tepkisel koşullanma D) Batıl davranış
E) Alışma

2. Ödevlerini düzenli bir şekilde yapan çocuğa babası harçlık vermektedir.

Edimsel koşullanmaya göre bu harçlık;

I. Koşullu uyaran
II. Nötr uyaran
III. Koşulsuz pekiştireç
IV. İkincil olumlu pekiştireç

Ödevlerini düzenli bir şekilde yapan bir çocuğa babası harçlık vermektedir.

kavramlardan hangisine karşılık gelmektedir?

A) Yalnız IV B) I ve IV C) II ve IV
D) I, III ve IV E) II, III ve IV

3. Orhan Öğretmen, dersinde dikkat çekmek için kuş sesi çıkaran Şura'ya sevmediği değişik görevler vermiş ve Şura bir süre sonra derslerde bu tarz sesler çıkarmaktan vazgeçmiştir. Şubat tatilinden sonraki ilk derste Şura, öğretmen sınıfa girdiği an kuş sesi çıkarmaya devam etmiştir.

Şura'nın ilk derste yine kuş sesi çıkarması aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilişkilidir?

A) Kendiliğinden geri gelme B) Unutma
C) Sönme D) Uyarıcı genellemesi
E) Gölgeleme

4. Bir anne çocuklarına: "Eğer ödevlerinizi düzenli olarak yaparsanız akşamüstü sizi parka götürürüm ve orada beraber oyun oynarız." dedikten sonra bunu duyan çocuklarda hemen ödevlerini düzenli bir şekilde yapmaya başlar.

Yukarıdaki örnekten hareketle aşağıdaki seçeneklerin hangisine ulaşılamaz?

A) Edimsel koşullanma B) Olumlu pekiştireç
C) İkincil olumlu pekiştireç D) Premack ilkesi
E) Sosyal pekiştireç

YARGI YAYINEVİ

5. **Bir babanın çocuğuna aşağıdakilerden hangisini söylemesi, Premack İlkesi'nin uygulamasına örnek olabilir?**

A) Şimdi biraz dinlen, sonra biraz matematik çalışalım.
B) Bana yardım etmezsen, ben de sana yardım edemem.
C) Ödevlerini tamamlarsan, bilgisayarda oyun oynayabilirsin.
D) Sınavı kazanacağını biliyorsun.
E) Sorumluluklarını yerine getireceğine inanıyorum.

6. Anne ve babasına istediklerini ağlayarak yaptırmaya çalışan Ali'nin bu davranışı anne ve babasının görmezden gelmesi ile ortadan kalkar ancak bir süre sonra Ali istediklerini yaptırmak için yine ağlama yoluna başvurur.

Bu durum aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir?

A) Ara verme B) Sönme
C) Alışma D) Pekişme
E) Kendiliğinden geri gelme

7. I. Bir annenin çocuğuna sevdiği keki pişirmesi
II. Ödevlerini yapan çocuğa çikolata verme
III. İlk adımlarını atmayı başaran bir bebeği annesinin kucaklayıp öpmesi
IV. Odasını temizleyen çocuğa harçlık verilmesi

Yukarıda verilen ifadelerden hangileri birincil olumlu (maddi) pekiştirece karşılık gelmektedir?

A) I ve II B) II ve III C) I, II ve III
D) I, II ve IV E) I, II, III ve IV

8. **Birincil olumlu pekiştireçler ile ilgili aşağıda verilen seçeneklerden hangisi yanlıştır?**

A) Temel ihtiyaçları karşılarlar.
B) Organizmanın temel fizyolojik ihtiyaçlarını tatmin etmeye yönelik pekiştireçlerdir.
C) Klasik koşullanma ilkelerinden koşulsuz uyarana karşılık gelirler.
D) Her bireyde aynı tepkinin ortaya çıkmasına sebep olurlar.
E) Öğrenilmemiş ihtiyaçlara yöneliktirler.

9. **Bir öğrencinin, okula zamanında gelme ve ödevlerini zamanında bitirme gibi davranışları alışkanlık haline getirmesinde aşağıdakilerden hangisi en çok rol oynar?**

A) Klasik koşullanma B) Bilişsel öğrenme
C) Edimsel koşullanma D) Sezgisel öğrenme
E) Kavram öğrenmesi

10. Bir öğretmen çantasını ve sırasını düzenli kullanan öğrencisine bir kitap hediye etmiştir.

Öğretmenin hediye ettiği kitap edimsel koşullanma ilkelerine göre aşağıdaki seçeneklerden hangisiyle en iyi ifade edilir?

A) Koşulsuz pekiştireç B) Sosyal pekiştireç
C) Birincil olumlu pekiştireç D) Manevi pekiştireç
E) Nesnel pekiştireç

11. I. Etkinlik
II. Sosyal
III. Sembolik
IV. Birincil olumlu

Yukarıda verilen ifadelerden hangileri manevi pekiştirece örnektir?

A) Yalnız II B) I ve IV C) I ve III
D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

12. **Olumlu pekiştireçlerle ilgili aşağıda verilen seçeneklerden hangisi yanlıştır?**

A) Organizmayı harekete geçiren organizmanın hoşuna giden pekiştireçlerdir.
B) Olumlu pekiştireçlerin tümü organizmanın herhangi bir ihtiyacını karşılarlar.
C) İkincil olumlu pekiştireçler organizmanın sonradan kazandığı ihtiyaçlarını karşılarlar.
D) Birincil olumlu pekiştireçler daima ikincil olumlu pekiştireçlerden daha etkilidirler.
E) İstendik bir davranışı kazandırmak veya sıklığını arttırmak için kullanılırlar.

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Koşullu anlaşma, kişinin istediği bir şeyi elde etmek için kendisiyle veya bir başkasıyla yapmış olduğu karşılıklı sözleşmedir.

"Yaparsam ... Yaparım" durumu görülmüştür.

CEVAP: B

2. Koşullu, nötr ve koşulsuz uyarıcılar klasik koşullanmaya özgüdür. Para, edimsel koşullanmaya göre fizyolojik ihtiyaçları doğrudan karşılayan bir uyarıcı olmadığı için ikincil olumlu pekiştireçtir.

CEVAP: A

3. Şura'nın davranışları başlangıçta azalmış ve ortadan kalkmıştır, yani bir sönme oluşmuştur. Ancak şubat tatilinden sonra tekrar aynı davranışlar sergilemesi kendiliğinden geri gelme ile açıklanır. Sönme gerçekleştikten bir süre sonra organizmanın koşullu uyarıcı ile karşılaşması sonucu tekrar koşullu tepki vermesi durumudur.

CEVAP: A

4. Sosyal pekiştireç, bireyi sosyal açıdan onurlandıran pekiştireçlerdir. Sözel ifade ve beden hareketleri şeklindedir. Gülümseme, aferin, tebrik etme, övme, sarılma, kucaklama gibi pekiştireçler sosyal pekiştireçlerdir. Buna göre paragrafta sosyal pekiştireç örneği bulunmamaktadır.

CEVAP: E

5. Premack ilkesine göre, organizmanın çok sık yaptığı etkinlikler, az sayıda yaptığı etkinlikleri pekiştirmek için kullanılır.

Premack ilkesinde önce, bireyden beklenen davranış yaptırılır daha sonra bireyin yapmak istediği davranışa izin verilir.

- Yaparsan ... Yaparsın olgusu aranır.

Bu duruma C seçeneğinde yer alan ödevlerini tamamlarsan, bilgisayarda oyun oynayabilirsin örneği uygundur.

CEVAP: C

6. Mustafa Ali'nin ailesinin davranışları görmezden gelmesiyle davranışta azalma yani sönme oluşmuştur. Ancak ilerleyen süreçte tekrar aynı davranışları sergilemesi kendiliğinden geri gelme olarak ifade edilir. Kendiliğinden geri gelme, sönmeye uğramış davranış bir süre sonra tekrar gösterilmesi durumudur.

CEVAP: E

7. Birincil olumlu pekiştireç, organizmada fizyolojik ihtiyaçların karşılanmasını sağlar. İstenilen davranışın ardına verilen yiyecek-içecek, sevgi, cinsellik gibi fizyolojik pekiştireçlerdir. Bu sebeple çocuğuna sevdiği keki pişirmesi ödevlerini yapan çocuğa çikolata verilmesi ve ilk adımlarını atmayı başarmış bir bebeği annesinin kucaklayıp öpmesi yani sevgi göstermesi birincil olumlu pekiştireçlerdir. Harçlık vermek öğrenmeye dayalı ikincil olumlu pekiştireçtir.

CEVAP: C

8. Birincil olumlu pekiştireç, organizmada fizyolojik ihtiyaçların karşılanmasını sağlar ve öğrenmeye bağlı değildir. Temel ihtiyaçları karşılarlar. Klasik koşullanmadaki koşulsuz uyarıcıdır. Ancak her bireyde aynı tepkinin ortaya çıkmasına neden olmaz. Çünkü her bireyin fizyolojik ihtiyaçları farklı olduğundan pekiştreçlere verilen tepkilerde farklı olacaktır.

CEVAP: D

9. Organizmanın psikomotor davranışlar ortaya koyması bir edimsel koşullanma örneğidir. Soru içerisinde duyuşsal durumlardan bahsediyor olsaydı klasik koşullanma ile ifade edilirdi.

CEVAP: C

10. Nesnel pekiştireçler somut nesnelerdir. Oyuncak, kalem, araba, kitap birer nesnel pekiştireçtir. Bu sebeple öğretmenin hediye ettiği kitap edimsel koşullanma ilkelerine göre nesnel pekiştireç ile ifade edilir.

CEVAP: E

11. Etkinlik pekiştireci, sosyal pekiştireç, simgesel ödülle pekiştireç maddi bir değer taşımadığından manevi pekiştireçlerdir.

CEVAP: D

12. Birincil olumlu pekiştireçler "daima" ikincil olumlu pekiştireçlerden daha etkilidir demek doğru değildir. Çünkü bireyin fizyolojik bir ihtiyacı yokken bu yönde verilen pekiştireç onu tatmin etmeyecekken faaliyetsel, nesnel ya da sosyal bir pekiştireç bu durumda daha etkili olabilir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. Bir eğitim kurumunda öğrencilere deneme sınavı yapılmaktadır. Yapılan sınavda ilk üç sıralamaya giren öğrencilere kurum tarafından birer çeyrek altın verileceği söylenmektedir.

Kurumun başarılı öğrencilere vereceği çeyrek altın aşağıdaki pekiştireç türünden hangisidir?

A) Faaliyetsel B) Birincil C) Sosyal D) Nesnel E) Simgesel

2. **Bir öğretmenin;**

I. İlkokul birinci sınıf öğrencilerine okuma yazma öğretme,
II. özel eğitime muhtaç bireylere öz bakım becerici kazandırma,
III. ilkokul 4. sınıftaki öğrencilere okuma yarışması yaptırma,
IV. çocuklara tuvalet alışkanlığı kazandırma

davranışlardan hangilerinin kazandırılmasında "sürekli pekiştirme" tarifesinin kullanılması uygun olur?

A) I ve III B) II ve IV C) I, II ve III D) I, II ve IV E) I, II, III ve IV

3. **Amaç kazanılmış bir davranışın sıklığını arttırmak ise aşağıdaki pekiştirme tarifelerinden hangisi kullanmak anlamsız olur?**

A) Sürekli B) Sabit oranlı C) Sabit aralıklı D) Değişken aralıklı E) Değişken oranlı

4. **Zor ve karmaşık bir davranış kazandırıldıktan sonra aşağıdaki pekiştirme tarifelerinden hangisiyle davranış şekillendirilmeye devam ederse en etkili sonuç alınır?**

A) Sabit aralıklı B) Sabit oranlı C) Değişken aralıklı D) Değişken oranlı E) Sürekli

5. **Pekiştirme tarifeleriyle ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisi yanlıştır?**

A) Davranışın kazandırılma aşamasında sürekli pekiştirme tarifesi kullanılmalıdır.
B) Davranış kazandırıldıktan sonra aralıklı pekiştirme tarifesine geçilmelidir.
C) Aralıklı tarifeler içerisinde en etkilisi değişken oranlı tarifedir.
D) Organizmayı sürekli davranışı sergilemeye hazır tutan tarife değişken oranlı tarifedir.
E) Organizmanın garanti bir davranış miktarı üretmesini sağlayan tarife değişken aralıklı tarifedir.

YARGI YAYINEVİ

6. Malatya'dan Elazığ'a gitmek için Mini garaja giden Nihat Bey arabanın kalkış saatini kapıdaki görevliye sormuş, görevli Nihat Bey'e duvarda asılı olan hareket saatlerini gösteren panoyu işaret etmiştir. Panoda birinci araç 08:00, ikinci araç 10:45 üçüncü araç 11:30 ... şeklinde belirtilmiştir.

Buna göre araçların kalkış saati Nihat Bey için aşağıdaki pekiştirme tarifelerinin hangisine karşılık gelir?

A) Sabit oranlı B) Sabit aralıklı C) Değişken aralıklı D) Değişken oranlı E) Karma tarife

7. I. Doğum günleri
II. Sürpriz partiler
III. Millî bayramlar
IV. İnsan ömrü

Yukarıda verilen öncüllerin hangileri sabit aralıklı pekiştirme tarifesine uygundur?

A) Yalnız I B) I ve III C) II ve IV D) I, II ve III E) I, III ve IV

8. Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan kızının başarısını artırmak için çabalayan baba, kızına çözeceği her 100 test için çok sevdiği hamburgeri alacağını söyler.

Babanın kullandığı pekiştirme tarifesi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanır?

A) Sabit oranlı
B) Sabit aralıklı
C) Değişken oranlı
D) Sürekli
E) Değişken aralıklı

9. Fırat Nehri'ne olta atıp balık bekleyen Yunus ve Ömer isimli iki balıkçıya manzarayı seyretmek için nehre inen bir doğasever "Rastgele nasıl gidiyor balık tutma işi?" demiştir.

– Yunus, bazen 2, bazen 1, bazen 4 kg yakalıyorum rızkımız çıkıyor, demiştir.

– Ömer; oltayı nehre atıyorum bazen hemen, bazen 10 dakika sonra, bazen 5 dakika sonra oltaya balık vuruyor, demiştir.

Yunus'un ve Ömer'in vermiş olduğu cevaplar sırasıyla aşağıdaki pekiştirme tarifelerinin hangisine karşılık gelir?

	Yunus	Ömer
A)	Değişken aralıklı	Değişken aralıklı
B)	Değişken aralıklı	Değişken oranlı
C)	Sabit aralıklı	Sabit oranlı
D)	Sabit oranlı	Sabit aralıklı
E)	Sabit aralıklı	Değişken oranlı

10. Osman Bey ile Ayşe Hanım öğretmenler odasında sohbet ederken aralarında şöyle bir konuşma geçmiştir.

Osman Öğretmen; Ben öğrencilere sınav tarihlerini mutlaka bir hafta önceden söylüyorum.

Ayşe Öğretmen; Ben asla sınav tarihlerini önceden söylemiyorum, öğrencilerim her an sınav olacaklarını bilerek okula geliyorlar.

Yukarıdaki sohbetle ilgili aşağıdaki seçeneklerin hangisine ulaşılamaz?

A) Osman Öğretmen'in kullandığı tarife sabit aralıklı tarifedir.
B) Ayşe Öğretmen'in kullandığı tarife değişken aralıklıdır.
C) Ayşe Öğretmen'in öğrencilerinde motivasyon dalgalanması daha fazla olmaktadır.
D) Osman Öğretmen'in öğrencilerinde pekiştirme sonrası ara yaşanacaktır.
E) Osman Öğretmen'in öğrencileri sönmeye karşı daha dirençli olacaklardır.

11. – 12. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Bir işyeri sahibi bir arkadaşına dert yanmaktadır. Benim çalışanlarım her sabah saat 08.00'de işbaşı yapıyor ben ise işyerime her gün saat 10.00'da gidiyorum. Çalışanlarım saat 10.00'a kadar çok yavaş çalışıp saat 10.00'a yaklaşınca çalışma temposunu artırıyorlar. Anlayacağın iki saat boyunca yeterli çalışmıyorlar. Bunun üzerine arkadaşını dinleyen Çağrı Bey arkadaşına şu tavsiyede bulunur.

"Her gün işyerine aynı saatlerde gitme. Bazen 08.00'de bazen 10.00'da bazen 09.00'da işe git. İşçiler senin ne zaman iş yerine geleceğini bilmediklerinden çalışma tempoları düşmeyecektir."

11. **İşyeri patronunun her gün işyerine saat 10.00'da gitmesi işçiler açısından hangi pekiştirme tarifesine karşılık gelir?**

A) Sabit oranlı
B) Sabit aralıklı
C) Değişken oranlı
D) Değişken aralıklı
E) Sürekli pekiştirme

12. **Çağrı Bey'in patron olan arkadaşına tavsiye ettiği durum aşağıdaki pekiştirme tarifelerinden hangisine karşılık gelir?**

A) Sabit aralıklı
B) Sabit oranlı
C) Değişken oranlı
D) Değişken aralıklı
E) Sürekli pekiştirme

YARGI YAYINEVİ

GÜNCEL PDF 2026

ÇÖZÜMLER

1. Kurum tarafından başarılı olan öğrencilere verilen çeyrek altın, simgesel pekiştireç türüne örnektir. Simgesel pekiştireçler; istendik davranışı gösteren bireye, pekiştirici olarak verilen marka, jeton, yıldız gibi simgelerle yapılan pekiştirmedir.

CEVAP: E

2. Sürekli pekiştirme, bir davranışın her yapıldığında pekiştirilmesidir. Olumlu, doğru ve istendik her davranışın ardından pekiştireç verilen en basit pekiştirme tarifesidir. Genellikle yeni bir şey öğretilirken tercih edilir. Buna göre I, II ve IV numaralı öncüllerde yer alan ifadelerde sürekli pekiştirme kullanılması uygun olur.

CEVAP: D

3. Davranışın kazandırılması sırasında sürekli pekiştirme tarifesi kullanılır. Davranışın sıklığını arttırmak için süreçli pekiştirme tarifesi kullanıldığında organizma pekiştirece karşı alışma yaşar. Bu nedenle sürekli pekiştirme tarifesi davranışın sıklığını arttırmada kullanılmaz. Buna göre cevap A seçeneğidir.

CEVAP: A

4. Değişken oranlı pekiştirme tarifesinde pekiştirecin kaç davranış sonucu ortaya çıkacağı belli değildir. Bazen iki bazen dört bazen de on davranışın pekiştirilmesidir. Sönmeye karşı en dirençli tarife olarak kabul edilir. Bu sebeple zor ve karmaşık bir davranış kazandırıldıktan sonra değişken oranlı pekiştirme tarifesinin kullanılması en etkili sonuç verir.

CEVAP: D

5. Organizmanın garanti bir davranış miktarı üretmesini sağlayan tarife değişken aralıklı değil değişken oranlı tarifedir. Çünkü organizma bu tarifede pekiştireci alana kadar davranışı sergilemeye devam etmek zorundadır.

CEVAP: E

6. Sabit aralıklı pekiştirme tarifesi, sergilenen davranışın pekiştirilmesi için belirli bir zaman geçmesinin beklenmesidir. Buna göre araçların kalkış saati belli olduğu için bu durum Nihat Bey'e göre sabit aralıklı pekiştirmedir.

CEVAP: B

7. Doğum günleri ve millî bayramlar belli zamanlarda gerçekleştiği için sabit aralıklı sürpriz partiler ve insan ömrünün zamanları belli olmadığı için değişken aralıklı pekiştirme tarifesine uygundur.

CEVAP: B

8. Baba her yüz test için ödül uygulayacağını belirtmiştir. Bu durumda sabit bir miktar kullanmıştır. Cevap sabit oranlı tarife olur.

CEVAP: A

9. Değişken aralıklı pekiştirme tarifesinde pekiştirecin ne zaman verileceği belli değildir. Yunus'un bazen 2 bazen 1 bazen 4 kg balık yakalaması pekiştireç miktarını ifade etmektedir. Pekiştirme tarifelerinde pekiştirecin miktarı önemli değildir. Önemli olan pekiştirecin neyin sonrasında verildiğidir. Buna göre, Yunus'un pekiştirecin ne zaman geleceğini bilmiyor olması değişken aralıklı tarifedir.

Değişken aralıklı pekiştirme tarifesi pekiştirecin ne zaman geleceği belli olmayan tarifedir. Buna göre Ömer'in bazen hemen, bazen 10 dakika sonra, bazen 5 dakika sonra balık yakalaması değişken aralıklıdır.

CEVAP: A

10. Osman Öğretmen'in uyguladığı tarife sabit aralıklı, Ayşe Öğretmen'in uyguladığı tarife değişken aralıklıdır. Bu sebeple Ayşe Öğretmen'in öğrencileri sönmeye karşı daha dirençli olacaklardır. Buna göre E seçeneğinde yer alan ifade yanlıştır.

CEVAP: E

11. İşyeri patronunun her gün işyerine saat 10.00'da gitmesi işçiler açısından sabit aralıklı pekiştirmedir. Çünkü sergilenen davranışın pekiştirilmesi için zaman bellidir.

CEVAP: B

12. Çağrı Bey'in patron olan arkadaşına "Her gün işyerine aynı saatlerde gitme. Bazen 08.00'de bazen 10.00'da bazen 09.00'da işe git. İşçiler senin ne zaman iş yerine geleceğini bilmediklerinden çalışma tempoları düşmeyecektir." şeklinde tavsiyede bulunması değişken aralıklı pekiştirmeye karşılık gelir. Çünkü sergilenen davranışın ardından gelen pekiştirecin ne zaman geleceği belli olmayan tarifedir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. **Bitişiklik kuramına göre;**

I. Öğrenmenin gerçekleşmesinde en önemli belirleyici faktör çevre ve bitişikliktir.

II. Öğrenme sürecinde pekiştirmenin etkisi yoktur.

III. Organizma benzer bir durumla karşılaştığında sergilediği en son tepkiyi açığa çıkarır.

IV. Öğrenme sürecinde tekrarın etkisi yoktur.

ifadelerinden hangileri Watson ile Guthrie'nin ortak noktalarıdır?

A) I ve III B) II ve IV C) I, II ve III
D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

2. **Aşağıda verilen sayıltılardan hangisi Watson'un bitişiklik kuramının temel özelliklerini yansıtmaz?**

A) Bir davranış ne kadar karmaşık olursa olsun uyarıcı tepki ilişkisi içinde tek tek incelenebilir.

B) Korku koşullanması da korkunun giderilmesi de öğrenilebilir.

C) Öğrenme pekiştirme ile değil tekrar ve yapılan son tepki ile açığa çıkar.

D) Öğrenme sürecinde organizmanın bireysel farklılıklarının önemli olduğunu savunur.

E) Bir uyarıcıya verilecek tepki o uyarıya karşı en son yapılmış ve en sık tekrarlanmış tepkidir.

3. Matematik dersinde midesi bulanan İlyas dersten çıkmıştır. Bir hafta sonra İlyas matematik dersinde tekrar midesinin bulandığını hissetmiştir.

Bu durum Watson'a göre aşağıdaki kavramların hangisine örnek olur?

A) En son en sık tekrar ilkesi

B) Tek deneme ilkesi

C) Sistematik duyarsızlaşma

D) Karşıt pekiştirme

E) Bıktırma

4. İçerisinde şeker olan bir puzzle kutusunu açmaya çalışan bir çocuk kutuyu bir süre anlamsız bir şekilde döndürdükten sonra tesadüfen kutunun üzerindeki düğmeye basar ve şekeri almayı başarır. Şekeri aldıktan sonra ise kutu ile ilgilenmez. Çocuk bundan sonra bu kutuyu eline aldığında yaptığı tek şey düğmeye basarak şekeri almak olmuştur.

Watson'a göre yukarıdaki örnekten hareketle aşağıdaki seçeneklerin hangisine ulaşılamaz?

A) Kapalı kutu uyaranına karşı bir tepki olarak düğmeye basma davranışı öğrenilmiştir.

B) Birey uyarıcıya gösterdiği en son tepkiyi tekrar göstermiştir.

C) Bireyin sıklıkla tekrarladığı tepki problemin çözümünü kolaylaştırmıştır.

D) İstendik davranıştan sonra alınan pekiştireç davranışın sıklığını arttırmıştır.

E) Yapılan tekrarlar davranışın kalıcılığını ve öğrenilmesini sağlamıştır.

5. Yapılan bir çalışmada, ebeveynlerinin yanında huysuzluk davranışı gösteren bir grup çocuk, ebeveynlerinin yanından alınıp boş bir odaya konur. Çocukların bu odada istedikleri kadar bağırmalarına, vurmalarına, kırmalarına izin verilir. Çocukların bir süre sonra yorgun düştükleri için huysuzluk yapmadığı görülür.

Yukarıda yapılmış olan çalışmada kullanılan bıktırma yöntemi aşağıdaki kuramcılardan hangisine aittir?

A) Watson B) Guthrie C) Pavlov
D) Lewin E) Skinner

6. Guthrie'ye göre öğrenme uyarıcı örüntüsü ile tepki arasındaki bitişikliğin bir sonucudur. Öğrenme uyarıcı örüntüsü ile tepki arasındaki bitişiklikten sonra tamamlanır. Yani uyarıcı örüntüsü tüm çağrışım gücünü neden olduğu tepki ile eşleşmesinde kazanır.

Guthrie'nin bu ifadesi öğrenme ile ilgili hangi ilkeye dayandırılır?

A) Sonunculuk B) En son en sık tekrar
C) Tek deneme D) Alıştırma
E) Pekiştirme

YARGI YAYINEVİ

7. I. Ceza, cezalandırılan davranışın zıttı olan bir davranış meydana getirmelidir.
II. Ceza, cezalandırılan davranışı meydana getiren bir uyarıcının bulunduğu bir durumda uygulanmalıdır.
III. Sadece duyguları tahrik eden ceza, cezalandırılan davranışın devam etmesini sağlar.
IV. Ceza, cezalandırılan davranışa alternatif bir davranış meydana getirmemelidir.

Yukarıda verilen ifadelerinden hangileri Guthrie'nin cezaya ilişkin görüşlerini ifade etmektedir?

A) Yalnız I B) I ve III C) I, II ve III
D) I, III ve IV E) I, II, III ve IV

8. ve 9. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Bir öğretmen derse girdikten sonra kendisinden sonra sınıfa girmeyi alışkanlık haline getiren Burak'ı sürekli azarlamıştır. Burak buna rağmen derse sürekli öğretmenden sonra girmeye devam etmiştir. Öğretmen bir gün Burak sınıfa kendisinden sonra girdiğinde azarlamak yerine dışarı çıkmasını, kapıyı çalmasını, özür dileyip bir daha geç kalmayacağını söyleyip yerine oturmasını istemiştir. Burak bu davranışı yaptıktan bir süre sonra artık öğretmenden sonra sınıfa girmemeye başlamıştır.

8. **Yukarıdaki metinden aşağıdaki seçeneklerin hangisine ulaşılamaz?**

A) Ceza istenmeyen alışkanlığı yok etmek yerine daha da güçlendirebilir.
B) Ceza uygulaması bireyin duygularını tahrik edebilir.
C) Ceza ile ilgili istenmeyen davranış arasında bitişiklik kurulmaktadır.
D) Burak'ın davranışı terk etmesi sonunculuk ilkesinin ürünüdür.
E) Burak geç gelmeyi alışkanlık haline getirdiği için tekrarlamaktadır.

9. **Öğretmenin bu uygulaması aşağıdaki kuramcılardan hangisinin öğrenme ilkesinin eğitime yansıtılmış halidir?**

A) Watson B) Pavlov C) Bandura
D) Guthrie E) Thorndike

10. Görkem ne zaman annesi ile berbere gidecek olsa berbere gitmekten ve saçlarını kestirmekten hiç hoşlanmaz hatta bundan korkar. Bu durumda çocukları mutlu etmeyi hedefleyen bir berber dükkânını seçmek akıllıca olacaktır. Çünkü bazı berberler çocukları eğlendirmek için parlak önlükler, videolar, oyuncak sandalyeler ve çeşitli oyuncaklar bulundurur. Bu sayede çocuklar berberde bulunmaktan rahatsız olmak bir yana keyif almaya bile başlarlar.

Berberlerin kullandığı bu yöntemler aşağıdakilerden hangisine örnek verilebilir?

A)Eşik B) Bıktırma
C) Zıt tepki D) Duyarsızlaştırma
E) Bitişiklik

11. **Semra Hanım, çocuğunun banyo esnasında sürekli ağlaması ve banyo yapmak istememesi sonucundan çocuğunun bu tepkisi ortadan kaldırmak için bir uzmandan yardım almaya karar verir. Uzman Semra Hanıma,** "Onun ilgisini çekmek için ördek gibi çocuğunuzun sevdiği çeşitli oyuncakları küvete koyun. Böylece sıkılmadan ve ağlamadan banyolar yapacaktır." **diyen bir uzmanın bu önerisi aşağıdaki kavramlardan hangisi ile paralellik göstermektedir?**

A) Eşik B) Bıktırma
C) Zıt tepki D) Duyarsızlaştırma
E) Bitişiklik

12. Geçirdiği bir trafik kazasından dolayı oldukça zor günler geçiren Cemil bu olaydan sonra ne zaman ani bir fren sesi duysa hemen gerilmektedir.

Bu durum Guthrie'ye göre aşağıdaki kavramlardan hangisine karşılık gelir?

A) Tekrar yasası B) Tek deneme yasası
C) Klasik koşullanma D) Edimsel koşullanma
E) En son ve en sık tekrar ilkesi

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. I, II ve III numaralı öncüllerde yer alan ifadeler Watson ile Guthrie'nin ortak noktaları iken IV numaralı öncülde yer alan ifadeyi sadece Guthrie savunmuştur.

CEVAP: C

2. Watson davranışın oluşumunda kalıtsal özelliklerin değil çevrenin etkisi olduğunu vurgular. Davranışların belirlenmesinde ve yetiştirilmesinde çevre büyük önem taşır. Watson bu yönüyle Tabula Rasa (boş levha) görüşünü kabul etmektedir. Bu görüş zihni boş levha olarak görür. Watson, tepkisel koşullanmanın sadece refleksif olmadığını karmaşık davranışlarda ve korkunun öğretilmesinde de kullanılabileceğini belirtmiştir. Korku koşullanmasının da korkunun giderilmesinin de öğrenilebilir olduğunu belirtmiştir. Ayrıca bir davranışın ne kadar karmaşık olursa olsun uyarıcı tepki ilişkisi içinde tek tek incelenmesi gerektiğini, öğrenmenin pekiştirme ile değil tekrar ve yapılan son tepki ile açığa çıktığını belirtmiştir. Ancak Watson kuramında bireysel farklılıklarının önemli olduğunu savunmamıştır.

CEVAP: D

3. Watson, öğrenmenin bitişiklik ve tekrar sayesinde gerçekleştiğini belirtir. Ona göre koşullu ve koşulsuz uyarıcılar ne kadar sık verilirse öğrenme de o kadar güçlenmektedir. Bir uyarıcıya verilecek tepki, uyarıcıya karşı en son ve en sık yapılmış tepkidir. Buna göre matematik dersinde son olarak mide bulantısı tepkisi veren İlyas'ın yine aynı derste mide bulantısı tepkisi vermesi Watson'a göre en son en sık tekrar ilkesi ile açıklanır.

CEVAP: A

4. Paragrafta kapalı kutu bir uyarandır ve bu uyarana karşı düğmeye basma tepkisi oluşmuştur. Bu durum bir öğrenmedir. Birey bu uyarana en son düğmeye basma tepkisi gösterdiği için Watson'un en son ve en sık tekrar ilkesine göre kutuya tekrar aynı tepkiyi gösterir. Buna göre bireyin sıklıkla tekrarladığı tepki problemin çözümünü kolaylaştırmıştır. Yapılan tekrarlar davranışın kalıcılığını ve öğrenilmesini sağlamıştır. Watson öğrenme için pekiştirmeye ihtiyaç olmadığını savunur. Bu sebeple de D seçeneğinde verilen ifade yanlıştır.

CEVAP: D

5. Guthrie'ye göre bitişiklik sonucu alışkanlıklar meydana gelir. Bunlar; eşik, bıktırma ve zıt tepki yöntemidir.

CEVAP: B

6. Guthrie'ye göre, öğrenme tek denemede gerçekleşebildiğine göre, istenmeyen bir davranışta istenen davranışı bir kez yaptırmanın öğrenmeyi sağlayacağı belirtilmiştir. Yani uyarıcı örüntüsü tüm çağrışım gücünü neden olduğu tepki ile eşleşmesinde kazanır. Bu durum tek deneme ilkesi ile açıklanır.

CEVAP: C

7. Guthrie, cezayı yine bitişiklik ile açıklar. Ceza uyarıcı ile istenmeyen tepki arasındaki bitişikliği yok ederek, aynı uyarıcıya istenen tepki bitişikliğini sağlamalıdır. İstenmeyen davranışa zıt yönlü yeni bir davranışın oluşması ile ceza etkili olmaktadır. Ceza istenmeyen davranışın tersi olan alternatif yeni bir davranış oluşturmalıdır. Duyguları tahrik eden cezalar, istenmeyen davranışların yerleşmesine yol açar. Guthrie küçük düşürme, azarlama, acı verme gibi cezaların bir işe yaramadığını söylemiştir. Ceza, cezalandırılan davranışı meydana getiren bir uyarıcının bulunduğu bir durumda uygulanmalıdır.

CEVAP: C

8. Guthrie'ye göre cezalar istenmeyen davranışın devamını sağlamaktan başka işe yaramamaktadır. Burak bu sebeple öğretmenin ona kızması sonucu geç kalma davranışını tekrarlamaya devam etmiştir. Bu durumun alışkanlık ile ilgili olduğu açıklaması yanlıştır.

CEVAP: E

9. Guthrie'nin Bitişiklik Kuramı'na göre, öğrenme tek denemede gerçekleşebildiğine göre, istenmeyen bir davranışta istenen davranışı bir kez yaptırmanın öğrenmeyi sağlayacağı belirtilmiştir. Bu sebeple öğretmenin bu uygulaması Guthrie'nin öğrenme ilkesinin eğitime yansıtılmış hali olabilir.

CEVAP: D

10. Erkek çocukların bu hoşlanmadığı durumu yok etmek için berberler çocukların seveceği oyuncaklar bulundurma zıt tepki durumu ile ifade edilir. Zıt tepkide, istenmeyen tepkiye neden olan uyarıcı ile birlikte, istenen tepkiyi meydana getiren uyarıcı aynı anda (birlikte) sunulur.

CEVAP: C

11. Semra Hanım'ın çocuğu için uyguladığı teknik zıt tepki tekniği ile açıklanır. Bu teknikte, istenmeyen tepkiye neden olan uyarıcı ile birlikte, istenen tepkiyi meydana getiren uyarıcı aynı anda (birlikte) sunulur.

CEVAP: C

12. Guthrie öğrenmeyi tek bitişiklik ilkesiyle açıklamaktadır. Öğrenme U-T ilişkisidir. Devamındaki tekrarların etkisi olmaz. Öğrenmede tekrarlar önemli değildir. Bu durum tek deneme ilkesi ile açıklanır. Buna göre geçirdiği bir trafik kazasından dolayı oldukça zor günler geçiren Cemil bu olaydan sonra ne zaman ani bir fren sesi duysa hemen gerilmesi tek deneme ilkesi ile açıklanır. Çünkü bu öğrenmede tekrara gerek yoktur ve öğrenme tek seferde gerçekleşmiştir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Balık avlarken sandaldan denize düşen Osman, suyun içinde çırpınmış bağırmış ellerini kollarını oynatmaya başlamış. Biraz sakinleştikten sonra çırpındıkça aşağı doğru battığını fark etmiş ve daha sakin kalmayı tercih etmiştir. Daha sonra yavaş yavaş kulaç atarak sandala tutunmuş ve hayatta kalmayı başarmıştır.

Yukarıdaki metinden hareketle Thorndike'in öğrenme kuramındaki hangi kavrama ulaşmak mümkün değildir?

A) Tepki çokluğu
B) Tepki analojisi
C) Seçme ve bağlama
D) Bağlaşımcılık
E) Deneme yanılma yoluyla öğrenme

2. I. Hedefe ulaşmak için organizma birçok davranışta bulunur.
II. Yapılan davranışlar içinde işe yaramayan davranışlar atılır, işe yarayanlar benimsenir.
III. Benimsenen davranışlar tekrarlanarak mükemmel hale getirilir.
IV. Bulunan çözüm yolu zihinsel süreçler yardımıyla benzer durumlara transfer edilir.

Yukarıda verilen ifadelerden hangileri deneme yanılma yoluyla öğrenmenin özelliklerindendir?

A) I ve II B) I ve III C) I, II ve III
D) I, III ve IV E) I, II, III ve IV

YARGI YAYINEVİ

3. ve 4. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Thorndike'a göre problem çözme süreci organizmanın birbirini izleyen davranışlarının sonucunda ortaya çıkmaktadır. Organizma her adımda çözüme biraz daha yaklaşmaktadır. Problem çözme süreci ardışık denemelerin sonucunda ortaya çıkmaktadır. Yani öğrenme büyük sıçramaların sonucunda ortaya çıkmamaktadır.

3. **Yukarıdaki ifadeden hareketle Thorndike, aşağıdaki öğrenme türlerinin hangisini eleştirmiş olabilir?**

A) Deneme yanılma yoluyla öğrenme
B) Edimsel koşullanma
C) Kavrayış yoluyla öğrenme
D) Sosyal öğrenme
E) Gestalt kuramı

4. **Thorndike'a göre problem çözme sürecinin birbirini izleyen ardışık davranışlar sonucunda ortaya çıkmış olması aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilişkilidir?**

A) Tepki analojisi B) Küçük adımlar ilkesi
C) Tepki çokluğu D) Bağlaşımcılık
E) Seçme ve bağlama

5. İlyas Öğretmen, dersin sonuna doğru tahtaya o gün işlenen dersin özetini çıkarmakta ve öğrencilerin bu özeti defterlerine geçirmelerini istemektedir aksi durumda çok kızmaktadır. Öğrenciler çok çabuk bu yazılanları defterlerine geçirmeye çalışmakta ve artık yazma hızlarında artış meydana gelmektedir, ancak bu süreçte yazılarında bozukluklar olmakta ve yanlış yazdıkları için yanlış öğrenmeler de doğmaktadır.

Bu durum, Thorndike'ın aşağıdaki ilkelerinden hangisiyle en iyi şekilde açıklanabilir?

A) Hazırbulunuşluk
B) Tepki çeşitliliği
C) Etki
D) Tekrar
E) Etkinin yayılması

6. Evine ilk kez PlayStation alan bir birey, bu PlayStation'ı kullanmayı çeşitli şekillerde öğrenebilir.

Bu bireyin aşağıdaki davranışlarından hangisini göstermesi deneme yanılma yoluyla öğrenmeye çalıştığını gösterir?

A) PlayStation'ı kuran servis elemanının söylediklerini hatırlayıp onları uygulamaya çalışması.
B) PlayStation'ı kullanan arkadaşının davranışlarını izlemesi ve onları yapmaya çalışması.
C) PlayStation'ın kullanma kılavuzunu okuyup orada yazılanları uygulamaya çalışması.
D) PlayStation'ın değişik düğmelerini kullanarak bunların neye yaradığını bulmaya çalışması.
E) Televizyon reklamlarındaki kişinin yaptıklarını yapmaya çalışması.

7. Emre, matematik öğretmeni olarak yeni bir özel okula başlamıştır. Tecrübesiz olduğu için yaramazlık yapan öğrencisini sürekli döverek kontrol altına almaya çalışmaktadır.

Emre Öğretmen Thorndike'ın hangi yasasına aykırı davranmaktadır?

A) Tekrar
B) Hazırbulunuşluk
C) Küçük adımlar
D) Deneme-yanılma
E) Etki

8. Sümeyye Hanım, çocuklarının her yemek yeme davranışından sonra onların çok sevdikleri tatlıyı vermekte, ancak çocukları yemek yemediğinde onlara tatlı vermemekte ve bu durumdan dolayı kızmaktadır.

Sümeyye Hanım'ın bu uygulaması, Thorndike'ın aşağıdaki ilkelerinden hangisine aykırıdır?

A) Hazırbulunuşluk
B) Etki kanunu
C) Tekrar
D) Etki yayılması
E) Tepki analojisi

YARGI YAYINEVİ

9. **Yeni evlenmiş bir kadının elindeki yemek malzemelerini kullana kullana her seferinde bir öncekine göre daha güzel yemekler yapmayı başarması aşağıdaki seçeneklerin hangisine örnek olur?**

A) Kavrayış yoluyla öğrenme
B) Sosyal öğrenme
C) Gestalt öğrenme
D) Gizil öğrenme
E) Deneme yanılma yoluyla öğrenme

10. Bir öğretmen dersi anlattıktan sonra öğrencilerin konuyu anlayıp anlamadığını görmek için onlara soru sormuştur. Soruyu cevaplamak için parmak kaldıran istekli öğrencilere değil de parmak kaldırmayan isteksiz öğrencilere söz hakkı vermiştir.

Öğretmen'in bu davranışı Thorndike'in hangi kanununun ihlali anlamına gelir?

A) Hazırbulunuşluk
B) Tekrar
C) Etki
D) Küçük adımlar
E) Bağlaşımcılık

11. **Birleştirilmiş sınıfta derse giren sınıf öğretmeni Faruk Bey yıllık planını hazırlarken kazandıracağı hedef davranışları her yaş grubunu düşünerek belirliyorsa Thorndike'ın hangi kavramına paralel davranmış olur?**

A) Tekrar
B) Etki
C) Hazırbulunuşluk
D) Bağlaşımcılık
E) Küçük adımlar

12. Bilgisayarına yeni bir program yükleyen Alperen, istediği özelliği gerçekleştirmek için hangi simgeye basması gerektiğini, sırayla tüm simgelere basarak öğrenmiştir.

Alperen'in bu şekilde amacına ulaşması, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanır?

A) Model alma yoluyla öğrenme
B) Sistematik duyarsızlaştırma
C) Etki
D) Bilişsel Öğrenme
E) Seçme-bağlama

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Thorndike, tepki genellemesine benzer bir tanım olarak tepki çokluğu demiştir. Buna göre Osman'ın boğulma durumuna gösterdiği tepkilerin tümü tepki çokluğu ile açıklanır. Thorndike öğrenmenin en temel formunun deneme-yanılma öğrenmesi olduğunu savunmaktadır. Bu daha sonra seçme ve bağlanma yoluyla öğrenme olarak adlandırılmıştır. Buna göre önce çırpınan Osman'ın battığını fark etmesi üzerine kulaç atmayı denemesi seçme ve bağlama ya da deneme yanılma yoluyla öğrenme ile açıklanır. Thorndike, uyarıcı ve tepkinin sinirsel bir bağla bağlandığına inanmakta uyarıcı ve tepki arasında sinirsel bağın kurulmasına işaret etmektedir. Buna bağlaşımcılık denir. Buna göre Osman'ın hayatta kalmak için uyarıcılarla oluşturduğu hoşa giden sinirsel tepki bağı bağlaşımcılık örneği teşkil eder. Ancak paragrafta tepki analojisi örneği bulunmamaktadır.

CEVAP: B

2. Thorndike öğrenmenin en temel formunun deneme-yanılma öğrenmesi olduğunu savunmaktadır. Bu daha sonra seçme ve bağlanma yoluyla öğrenme olarak adlandırılmıştır. Deneme yanılma yoluyla öğrenmede hedefe ulaşmak için organizma birçok davranışta bulunur. Yapılan davranışlar içinde işe yaramayan davranışlar atılır, işe yarayanlar benimsenir. Benimsenen davranışlar tekrarlanarak mükemmel hale getirilir. Ancak deneme yanılma yoluyla öğrenmede benzer durumlara zihinsel olarak transfer durumu söz konusu değildir. Bu Gestalt ekolünün görüşüdür.

CEVAP: C

3. Kavrayış yoluyla öğrenme de deneme-yanılma kuramında olduğu gibi çözüme ulaşmak için denemeler yapılıp sonuca ulaşılamadığı durumlarda yeni denemelere girişilmez. Asıl olan problemin çözümü için deneme yanılma yoluna gitmeden zihinsel olarak problemin çözülüp çözümün uygulamaya geçirilmesidir. Kavrayış yoluyla öğrenmede, öğrenme birdenbire meydana gelmiş gibi görünse de süreç aslında uzun bir düşünme, tüm uyarıcılar arasında bağlantıları kurma ve eyleme geçme aşamalarından oluşmaktadır. Bu sebeple Thorndike paragrafta kavrayış yoluyla öğrenme kuramını eleştirmiştir.

CEVAP: C

4. Thorndike'a göre organizma problemle karşılaştığında problemi çözmek için yavaş yavaş, küçük adımlarla ilerler. Organizmanın problem çözme sürecinde akıl yürütme yoktur. Organizma deneme-yanılma sonucunda problemi çözer ve öğrenir. Bu durum küçük adımlar ilkesi ile açıklanır. Buna göre Thorndike'a göre problem çözme sürecinin birbirini izleyen ardışık davranışlar sonucunda ortaya çıkmış olması küçük adımlar ilkesi ile ilişkilidir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

5. İlyas Öğretmen, öğrencilerinden tahtayı doğru bir şekilde not almalarını istemiştir. Ancak buna bağlı olarak öğrencilerin yazılarında bozulma ve yanlış yazma gibi durumların oluşması Thorndike'a göre etkinin yayılması ilkesine örnek bir durumdur. Çünkü Thorndike'a göre pekiştireç, pekiştirilen doğru davranışı devam ettirmekle birlikte bazen olumlu ya da olumsuz davranışların da pekiştirilmesine neden olur.

CEVAP: E

6. Organizmanın problemi çözme süresi, denemeler tekrar edildikçe yavaş yavaş kısalmaktadır. Bu nedenle öğrenme birdenbire kavrayış yoluyla değil, deneme yanılma yoluyla yavaş yavaş gerçekleşir. Bu duruma uygun davranış D şıkkında yer alan PlayStation'ın değişik düğmelerini kullanarak bunların neye yaradığını bulmaya çalışmasında görülmektedir.

CEVAP: D

7. Emre Öğretmen'in bu davranışı Thorndike'ın etki kanuna aykırı bir davranıştır. "Ödül davranışı güçlendirir ancak ceza davranışı baskı altında tutsa da o davranışı unutturmaz." Thorndike etki yasası ile eğitimde cezanın kullanılmasının uygun olmadığını belirtmektedir.

CEVAP: E

8. Sümeyye Hanım, istenilmeyen davranışlar karşısında ceza uygulamıştır. "Ödül davranışı güçlendirir ancak ceza davranışı baskı altında tutsa da o davranışı unutturmaz." Thorndike etki yasası ile eğitimde cezanın kullanılmasının uygun olmadığını belirtmektedir.

CEVAP: B

9. Yeni evlenmiş bir kadının elindeki yemek malzemelerini kullana kullana her seferinde bir öncekine göre daha güzel yemekler yapmayı başarması deneme yanılma yoluyla öğrenme türüne örnektir. Çünkü organizmanın problemi çözme süresi, denemeler tekrar edildikçe azalır ve başarılı sonuçlar ortaya çıkar.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

10. Organizma davranışı sergilemeye hazır ise davranışı yapmaktan sevinç duyar. Burada önemli olan organizmanın hazır bulunuş halinde eylemi yapmaya hazır olması ve organizmaya izin verilmesidir. Eğer izin verilmez ise kızgınlık duyacaktır. Bu durum hazırbulunuşluk ilkesi ile açıklanır. Buna göre öğretmenin parmak kaldırmayan isteksiz öğrencilere söz hakkı vermesi öğrencileri mutsuz edip kızdıracağından bu durum hazırbulunuşluk ilkesinin ihlali ile açıklanır.

CEVAP: A

11. Hazırlanan etkinlikler bireyin ön bilgilerine, istek durumuna, yaşına göre düzenleniyorsa bu durumda hazırbulunuşluk dikkate alınmış demektir. Buna göre birleştirilmiş sınıfta derse giren sınıf öğretmeni Faruk Bey yıllık planını hazırlarken kazandıracağı hedef davranışları her yaş grubunu düşünerek belirliyorsa Thorndike'in hazırbulunuşluk kavramına paralel davranmış olur.

CEVAP: C

12. Thorndike öğrenmeyi problem çözme süreci olarak değerlendirir. Ona göre öğrenme deneme-yanılma (seçme-bağlama, sınama-yanılma) yoluyla gerçekleşmektedir. Burada Alperen amacına bu şekilde ulaşmıştır.

CEVAP: E

1. ve 2. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Bir deneyde 4-6 yaş arası çocuklardan oluşan bir grup üçe ayırmıştır. Çocuklara 5 dakikalık bir film izletilmiştir. Bu filmde model Bobo adında bir bebektir. Bobo oyuncak bir ayıyla oynamaktadır. Bobo ayıyla saldırgan bir biçimde oynamakta, ayıya tekme atmaktadır. Filmin sonunda birinci grupta bir yetişkin içeri girip Bobo'ya "Aferin sen güçlüsün." demekte, ikinci grupta bir yetişkin içeri girip Bobo'ya "Eğer bir daha böyle yaparsan ben de seni döverim." demekte üçüncü grupta da yetişkin içeri girip herhangi bir tepki vermemektedir. Hikâyenin sonunda ikinci gruptaki izleyiciler saldırgan davranışlar sergilemişlerdir. En fazla saldırgan davranış birinci gruptaki filmi izleyen çocuklarda olmuştur.

1. **Yukarıdaki örnekte çocukların davranışlarında meydana gelen değişiklikler aşağıdaki öğrenme türlerinin hangisiyle açıklanır?**

A) Sosyal öğrenme
B) Deneme yanılma yoluyla
C) Edimsel koşullanma
D) Klasik koşullanma
E) Kavrayış yoluyla öğrenme

2. **Yukarıdaki deneyden hareketle aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Model alan öğrendiği davranışı her zaman performansa dönüştürmek zorunda değildir.
B) Sosyal öğrenme yoluyla model alıcı modelin davranışının tam tersini de sergileyebilmektedir.
C) Model alıcı modeli izleyerek ne yapmaması gerektiğini de öğrenebilir.
D) Modelin almış olduğu dışsal pekiştireç model alıcısının da davranışına etki edebilir.
E) Model ile model alıcı benzer özellikler taşıyorsa model alıcının davranışının sonucuna bakmadan davranış model alıcı tarafından tekrarlanır.

3. I. Davranışların öğrenilmesi sadece çevresel faktörler ile sağlanır.
II. Öğrenme doğrudan gerçekleşen bir süreçtir.
III. Birey kendi yaşamadığı halde, başkalarının yaşantısını gözlemleyerek korku duygusunu öğrenebilir.
IV. Birey öğrenmeyi zihinsel süreçler ile gerçekleştirir.
V. Öğretmeninin, arkadaşını ödüllendirdiğini gören bir öğrencinin aynı davranışı yapmak istemesi.

Yukarıda verilen ifadelerden hangileri, sosyal öğrenme kuramıyla ilişkilendirilebilir?

A) I ve II B) I, III ve V C) III ve V
D) I ve IV E) II, III ve V

4. Covid-19 salgını sebebi ile vatandaşlara maske takma zorunluluğu getirilmiştir. Senem, bir gün caddeden arkadaşı Derya ile gezerken maske takmamış ve bu durum karşısında polis tarafından durdurulup ceza kesilmiştir. Bu olaydan sonra Derya, sokağa her çıktığında maske takmaya özen göstermiştir.

Derya'nın maske takmaya özen göstermesi aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

A) Çevreye ilgi artırıcı etki
B) Duygu yoğunlaştırıcı etki
C) Dolaylı ceza
D) Dolaylı güdülenme
E) Destekleyici etki

5. I. Bir kız çocuğunun annesi gibi sarı saçlı olması
II. Arzu Hanım'ın arkadaşının tavsiye ettiği deterjan markasını kullanması
III. Sigara içen bir arkadaşının hasta olduğunu gören Sinan'ın sigarayı bırakması
IV. Ablasının saçını taratırken canının acıdığına tanık olan Ayşe'nin saç taratmak istememesi

Yukarıda verilen ifadelerden hangilerinde sosyal öğrenme vardır?

A) II ve III B) III ve IV C) I, II ve III
D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

YARGI YAYINEVİ

6. Bir basketbol kulübünde oynayan Taci, yeni bir spor ayakkabı alır ve bu ayakkabı ile idmana çıkar. Takımdaki tüm arkadaşları ve koçları tarafından aldığı spor ayakkabı çok beğenilir. Bu durumu gören Caner de kendisine aynı ayakkabıdan almaya karar verir.

Caner'in aynı spor ayakkabıdan almaya karar vermesi aşağıdakilerden hangisiyle en iyi açıklanabilir?

A) Olumlu pekiştirme
B) Etki yasası
C) Dolaylı pekiştirme
D) Genelleme
E) Ayırt etme

7. **Beş yaşındaki bir erkek çocuğun, evde babasının sergilediği davranışları gözlemleyerek aynı davranışları sergilemesi aşağıdaki seçeneklerden hangisi ile en iyi ifade edilir?**

A) Gestalt öğrenme
B) Deneme yanılma yoluyla
C) Edimsel koşullanma
D) Klasik koşullanma
E) Taklit etme

8. I. Model alınan davranışlar taklitle başlayabilir.
II. Model alınan davranışlar hemen performansa dönüştürülür.
III. Model alınan tüm davranışlar modelin davranışına mutlaka benzemek durumundadır.

Yukarıda verilen ifadelerden hangileri sosyal öğrenmenin ilkelerine aykırı değildir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

9. Üniversiteye hazırlık kursuna giden İdris, üniversite sınavına girip iyi bir puan almıştır. Tercih döneminde okul Rehber öğretmeni ile görüşen İdris, tercihlerine Bilişim ile ilgili bölümleri yazmak istediğini söylemiştir. İdris'in öğretmeni bu tercihinin nedeni sorduğunda ise İdris: "Bilişimin, geleceğin mesleği olacağına ve günümüzün bilişim ağı ile yönetileceğine inanıyorum. Bu nedenle de okulu bitirdiğimde iş sıkıntısı da yaşamamış olacağım" demiştir.

İdris'in bu düşüncesi Bandura'ya göre hangi kavramla ifade edilir?

A) Öngörü kapasitesi
B) Öz düzenleme kapasitesi
C) Öz yargılama kapasitesi
D) Karşılıklı belirleyicilik ilkesi
E) Öz yeterlilik algısı

10. **11 yaşındaki Cenk'in almış olduğu Şeker Portakalı kitabındaki kahraman Zeze gibi davranması onunla özdeşim kurması aşağıdaki kavramlardan hangisi ile en iyi ifade edilir?**

A) Bilişsel modelleme
B) Sembolik model alma
C) Örtük model alma
D) Katılımcı model alma
E) Gerçek model alma

11. **Bir otomotiv firmasında çalışan genç bir mühendisin var olan mevcut motor sistemlerini gözden geçiren tecrübeli mühendisleri gözlemleyerek işi öğrenmesi sosyal öğrenmenin hangi kuramıyla en iyi özetlenir?**

A) Bilişsel modelleme
B) Sembolik model alma
C) Gerçek model alma
D) Katılımcı model alma
E) Örtük model alma

12. **Model alarak öğrenmeyi etkileyen faktörlerle ilgili aşağıdaki seçeneklerden hangisi modelin özellikleriyle ilgili bir durum değildir?**

A) Aynı yaş grubundaki bireylerin model alınması daha çok tercih edilen bir durumdur.
B) Statü olarak saygın bireylerin model alınması sosyal öğrenmeyi etkilemektedir.
C) Bazı davranışların öğrenilmesinde hemcinslerin model alınması uygun düşmektedir.
D) Statü olarak saygın bireylerin model alınmasında özyeterlik algıları önemli değildir.
E) Sembolleştirme kapasitesi yüksek olanlar sosyal öğrenmeden daha çok yararlanabilirler.

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Sosyal öğrenme, yaşantı yoluyla doğrudan değil, çevredekilerin davranışlarını gözlemleyerek yapılan öğrenmedir. Buna göre çocukların filmi izleyerek orada yer alan davranışları gözlemlemesi ve bu yönde davranışlar sergilemesi sosyal öğrenme ile açıklanır.

CEVAP: A

2. Modelin davranış sonuçları, modelin özelliğinden daha çok model alanda aynı davranışı yapma isteği uyandırır. Verilen metinde ise çocukların davranışları modelin davranışının sonucunu belirlediği için E seçeneğinde yer alan ifadeye ulaşılamaz.

CEVAP: E

3. Sosyal öğrenme bir organizmanın başka bir organizmayı gözlemesi yoluyla gerçekleşen öğrenmelerdir. Bu tarz öğrenmeler de III. ve V. maddede yer almaktadır.

CEVAP: C

4. Derya'nın maske takmaya özen göstermesi, arkadaşı Senem'in maske takmadığı için ceza yediğine şahit olması sonucunda oluşmuştur. Bu durum bir dolaylı ceza örneğidir. Dolaylı ceza ilkesine göre gözlediğimiz bir davranış cezalandırıldığı zaman bundan biz de benzer şekilde etkileniriz.

CEVAP: C

5. Bir davranışın sosyal öğrenme ile kazanılabilmesi için gözlem sonucu meydana gelmiş olması gerekir. Bu sebeple III ve IV numaralı öncüllerde yer alan ifadeler sosyal öğrenme içermektedir.

CEVAP: B

6. Caner, Taci'nin ayakkabısının çok beğenildiğini gözlemleyip kendisine aynısından almak istediği için bu bir dolaylı pekiştirmedir. Dolaylı pekiştirmede, özlediğimiz bir davranış pekiştirildiği zaman biz de benzer şekilde etkileniriz.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

7. Model almada birey gözlediği kişinin başarı elde edilen ve hoşa giden sonuca ulaşılan davranışlarını alırken, taklit söz konusuyken iyi ya da kötü ayrımı yapılmaksızın gözlenen kişinin tüm davranışlarının aynen alınması söz konusudur. Buna göre beş yaşındaki bir çocuğun babasının yaptığı davranışları iyi ya da kötü demeden tekrar etmesi taklit etme ile açıklanır.

CEVAP: E

8. Sosyal öğrenmede model alınan davranış taklit etme yoluyla başlayabilir. Ancak bu davranışların hemen performansa dönüşmesi söz konusu değildir. Bir davranış dikkat edilip hatıra alındıktan sonra illa gösterilecek diye bir kural yoktur. Aradan uzun süre geçtikten sonrada gösterilebilir. Modelleme neticesi hiçbir zaman tamamen modelle aynı olamaz. Bu sebeplerden dolayı I numaralı öncülde yer alan ifade sosyal öğrenme ilkelerine aykırı değilken II ve III numaralı öncüllerde yer alan ifadeler aykırıdır.

CEVAP: A

9. İdris'in ileriye dönük olan bu düşüncesi sosyal öğrenme kuramına göre, öngörü kuramı ile açıklanır. Öngörü Kapasitesinde, insan, davranışlarının sonucunu tahmin edebilme, ileriyi görebilme, plan yapabilme ve diğer insanların davranışlarını kestirebilme yeteneğine sahiptir.

CEVAP: A

10. Bilişsel modelleme doğrudan gözlemlenen ve tekrar edilemeyen bir aşama olduğundan, karmaşık, fiziksel performans gerektiren durumlarda uygulanır. Buna göre aşçının televizyonda yemeğin tarifini hem anlatması hem de aşamaları uygulaması bilişsel modelleme ile açıklanır.

CEVAP: A

11. Gerçek (Canlı) model almada, bireye neyi model olarak alacağını öğretmek amacıyla hedeflenen davranışı sergileyen gerçek (fiziksel olarak var olan) modeller kullanılır. Soruda otomotiv firmasında çalışan genç mühendisin var olan mevcut motor sistemlerini gözden geçiren tecrübeli mühendisleri gözlemleyerek işi öğrenmesi gerçek model alma ile açıklanır. Buna göre sorunun cevabı C seçeneğidir.

CEVAP: C

12. Statü olarak saygın bireylerin model alınmasında özyeterlilik algısı önemli rol oynar. Özyeterlik algısı yüksek ise modelden alınan davranışı eyleme dökme ihtimali artar. Buna göre D seçeneğindeki bilgi yanlıştır.

CEVAP: D

1. **Modelin davranışlarının hangi özelliği model alan tarafından tercih edilme nedeni değildir?**

A) Sonucu olumlu olan pekiştirilen davranışlar
B) Model alan için işe yarayan ve anlamlı davranışlar
C) Model alan bireyin ihtiyaçlarını karşılayan davranışlar
D) Model alan için ilk karşılaşılan davranışlar
E) Model alan için fazla karmaşık olmayan davranışlar

2. **Sosyal öğrenmenin basamakları ile ilgili aşağıda verilen seçeneklerden hangisi yanlıştır?**

A) Basamakların işleyişi Dikkat - Hatırlama - Uygulama - Güdüleme şeklindeki sıra ile olmaktadır.
B) Model alan bireyin modelin davranışlarına yoğunlaşması dikkat basamağının etkin olduğunu gösterir.
C) Model alan bireyin model aldığı davranışları sembolleştirip zihinde kodlaması hatırlama basamağının varlığını gösterir.
D) Hatırlama basamağında sembolleştirme büyük oranda görsel gerçekleştirilir.
E) Hatırlanan davranışın uygulamaya dönüştürülebilmesi için model alan bireyin model aldığı davranışı yapmaya ihtiyaç duyması gerekir.

3. Model alıcı model almış olduğu davranışı sergiledikten sonra hem kendisi hem de çevresi tarafından olumlu pekiştireçler alan gözlemci öğrenmiş olduğu davranışı tekrar etme eğilimi sergiler.

Bu ifade sosyal öğrenmenin hangi basamağının varlığına işaret eder?

A) Dikkat B) Uygulama C) Hatırlama D) Tekrar E) Güdüleme

4. Songül hazırlandığı sınavda ne kadar çabalarsa çabalasın bir türlü istediği sonuca ulaşamamıştır. Sınıfında başarılı olan arkadaşı Zehra'ya nasıl bir çalışma planı uyguladığını sorar. Zehra "(I) Zihnimin açık olduğu zamanları belirledim, dersleri de basitten karmaşığa doğru sıralayarak kendime bir plan yaptım. Büyük oranda da bu planımı uyguladım." diye cevap verir. Arkadaşının anlattıkları üzerine düşünen Songül, (II) hem ne zaman ve nasıl çalışacağını hiç bilmediğini hem de yaptığı planlarına uymakta güçlük çektiğini fark eder.

Songül ve Zehra'nın durumu göz önüne alınarak, numaralandırılmış ifadeler Sosyal Öğrenme Kuramı'nın sırasıyla aşağıdaki ilkelerinden hangilerine örnektir?

A) Sembolleştirme kapasitesi-Karşılıklı belirleyicilik
B) Öz düzenleme kapasitesi-Öz yargılama kapasitesi
C) Sembolleştirme kapasitesi-Öz yargılama kapasitesi
D) Karşılıklı belirleyicilik-Öz düzenleme kapasitesi
E) Öz düzenleme kapasitesi-Sembolleştirme kapasitesi

5. **Bir bireyin model davranışı yeterince hatırlayamaması;**

I. modelin davranışına yeterince yoğunlaşmamış olması,
II. model alıcısının dil gelişiminin tamamlanmamış olması,
III. model alıcısının davranışları sergileyecek psikomotor becerilerine sahip olmaması

ifadelerinden hangilerinden kaynaklanmaktadır?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

18-19. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Bir berber çırağı ustasının saç kesmesini dikkatle izlemiş, ustasının yaptığı hareketleri zihnine yerleştirip sembolleştirmiş, zamanı gelip kendini hazır hissettiğinde gelen müşteriyi tıraş etmiş ve bu davranışının ardından hem kendisi mutlu olmuş hem de çevresinden takdir kazanmıştır.

6. **Berber çırağının ustasının yapmış olduğu hareketleri zihnine yerleştirip sembolleştirmesi aşağıdaki sosyal öğrenme basamağının hangisine karşılık gelir?**

A) Dikkat B) Hatırlama C) Uygulama D) Tekrar E) Güdüleme

7. **Berber çırağının zamanı geldiğinde gelen müşteriyi tıraş etmesi aşağıdaki sosyal öğrenme basamağının hangisine karşılık gelir?**

A) Dikkat B) Hatırlama C) Uygulama D) Tekrar E) Güdüleme

8. **Berber çırağının uygulama basamağını başarılı bir şekilde atlamasında ve becerilerini olumlu bir şekilde kullanılmasında aşağıdaki kavramlardan hangisinin rolü büyüktür?**

A) Sembolleştirme kapasitesi
B) Öz yeterlilik kapasitesi
C) Öz yargılama kapasitesi
D) Öngörü kapasitesi
E) Dolaylı öğrenme kapasitesi

9. Karnıyarık yemeğini öğrenmek isteyen Şirin ablası Vildan'ı karnıyarık yemeği yaparken izlemeye karar verir. Vildan yemeği yaparken Şirin çalan telefonuna cevap vermek zorunda kalmıştır. Daha sonra Şirin bu yemeği yapmaya çalışırken birçok noktada hata yapmıştır.

Şirin'in karnıyarık yemeği yaparken yapmış olduğu hatalar aşağıdaki basamaklardan hangisinin etkili bir şekilde gerçekleşmemesinin sonucudur?

A) Dikkat B) Hatırlama C) Uygulama D) Güdüleme E) Tekrar

10. Annesini gözlemleyerek yemek yapmayı öğrenen Asuman evine gelen misafirlerinden övgüler alınca yapmış olduğu yemekleri gelen tüm misafirler için hazırlamaya karar verir.

Asuman'ın annesinden öğrenmiş olduğu yemekleri tüm misafirlere yapmaya karar vermesi sosyal öğrenme basamaklarının hangisinin sonucudur?

A) Dikkat B) Hatırlama C) Uygulama D) Güdüleme E) Tekrar

11. I. Dikkat
II. Hatırlama
III. Uygulama
IV. Güdüleme

Sosyal öğrenme basamaklarının hangisi ya da hangilerinde model alan birey kodladığı davranış ile modelin davranışını zihninde karşılaştırarak yapmaya başlar?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, III ve IV

12. Sosyal öğrenme kuramının dikkat basamağının etkili bir şekilde gerçekleşebilmesi için modelin bazı özelliklerinden yararlanılır.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisi modelin özelliklerinden biri değildir?

A) Modelin yaş olarak model alandan büyük olması
B) Modelin statü olarak model alandan üstün olması
C) Modelin bilinen tanınan bir kişi olması
D) Model alıcının model aldığı davranışa ilgi duyuyor olması
E) Modelin gerçek hayattan seçilmiş olması

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Model alan için ilk karşılaşılan davranışlar tercih edilme nedeni arasında yer almaz. Çünkü bu davranışlar modelin ihtiyacını karşılamayabilir, anlamlı olarak işine yaramayabilir, fazla karmaşık olabilir.

CEVAP: D

2. Sembolleştirme büyük oranda görsel değil sözel olarak yapılmaktadır. Bu nedenle D şıkkı yanlıştır.

CEVAP: D

3. Sosyal öğrenme kuramında model alınan yaptığı davranışlar sonucunda çevreden olumlu dönütler alır ise bu davranışların yapılma sıklığı artacaktır. Sosyal öğrenme kuramı davranışçı yaklaşımlardaki güdülenme anlayışına karşı çıkarak bireyin yaptığı bir davranış sonucunda karşılaştığı duruma göre etkinliği yapma ya da yapmama eğiliminde olmadığını ifade etmektedir. Kurama göre gözleyeni güdüleyen modelin yaptığı davranış sonucunda elde ettiği kazanımlardır. Bu davranışlar sonucunda model alıcının öğrenmiş olduğu davranışı tekrar eğilimi sergiler.

CEVAP: E

4. Birinci aşamada Zehra'nın plan ve program çevresinde çalıştığı görülmüştür. Bu durum öz düzenleme kapasitesi ile açıklanır.

İkinci aşamada ise Songül, ne zaman ve nasıl çalışacağını bilmediğini hem de yaptığı planlara uymada güçlük çektiğini farkeder. Bu durum öz yargılama ile açıklanır.

CEVAP: B

5. Model olan bireyin davranışı yeterince hatırlayamaması, Bandura'nın gözlem yoluyla öğrenme sürecinde dikkat ve hatırlama aşamalarındaki yetersizliklerden kaynaklanır. Modelindavranışına yeterince yoğunlaşılmaması, davranışın zihinsel olarak kodlanmasını zorlaştırır; bu nedenle bilgi bellekte kalıcı hâle gelmez. Ayrıca model alıcısının dil gelişiminin tamamlanmamış olması, davranışın sözel ve zihinsel kodlarla, temsil edilmesini engelleyerek hatırlamayı güçleştirir. Buna karşılık psikomotor ecerilerin yetersizliği hatırlamayla değil, davranışın uygulanmasıyla ilgilidir.

CEVAP: B

6. Gözleyenin modelin davranışlarını sembolleştirerek kodlaması, bellekte saklaması, kodlama sürecinde sözel ve görsel sembolleri genelde kullanması, gözleyenin modelin davranışlarını zihinsel olarak tekrar etmesi hatırlama sürecine karşılık gelmektedir.

CEVAP: B

7. Gözleyenin bellekte kodladığı davranışları yerine getirmesi, zihinde saklanan ve tekrar edilen davranışların gözleyen tarafından psikomotor olarak yerine getirilmesi yani performansa dönüştürülmesi uygulama sürecidir. Buna göre berber çırağının zamanı geldiğinde gelen müşteriyi tıraş etmesi uygulama sürecine karşılık gelir.

CEVAP: C

8. Öz yeterlilik kapasitesi, kişinin kendi yeteneklerinin ve kapasitesinin farkına varması, farkında olması durumudur. Bir şeyi yapıp yapamayacağına ilişkin algısıdır. Model yoktur. Kişinin kendi yeterliliğini algılaması durumudur. Buna göre berber çırağının uygulama basamağını başarılı bir şekilde atlamasında zamanı gelip kendini hazır hissettiğinde gelen müşteriyi tıraş etmesi etkeni olduğu için bu durumda öz yeterlilik kapasitesinin rolü büyüktür.

CEVAP: B

9. Sosyal öğrenme kuramında ilk adım dikkattir. Gözleyenin, modelin davranışlarını izlemesi ve algılaması gerekmektedir. Gözlemlemenin yanlış ve eksik yapılması öğrenmenin tam anlamıyla gerçekleşmesine engel olacaktır. Modelin davranışlarındaki, basitlik, açıklık, ilgi çekicilik ve işlevsellik dikkat sürecini etkilerken, gözlemcinin tercihleri, hazırbulunuşluğu, duygusal durumu ve algılama kapasitesi bu süreci etkilemektedir. Bu sebeple Şirin'in karnıyarık yemeği yaparken yapmış olduğu hatalar dikkat unsurunun bir sonucudur.

CEVAP: A

10. Sosyal öğrenme kuramında model alan yaptığı davranışlar sonucunda çevreden olumlu dönütler alır ise bu davranışların yapılma sıklığı artacaktır. Bu durum güdüleme ile açıklanır. Buna göre Asuman'ın annesinden öğrenmiş olduğu yemekleri tüm misafirlere yapmaya karar vermesi güdülemenin sonucudur.

CEVAP: D

11. Model alıcının davranışı zihninde modelin davranışıyla karşılaştırıp yapmaya başlaması uygulama basamağında gerçekleşir.

CEVAP: C

12. Model alıcının model aldığı davranışa ilgi duyuyor olması bir model özelliği değil, model alanın özelliğidir. Bu sebeple D seçeneğinde verilen ifade modelin özelikleri arasında yer almaz.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. Emre, karyolasının altında, elini uzatarak alamayacağı bir yere kaçan topunu almak için karyolasını çekme, bir başka oyuncağını atıp topa çaptırarak dışarıya doğru yuvarlanmasını sağlama gibi birçok yol dener; ancak başarılı olamaz. Bir süre düşündükten sonra uzaktan kumandalı oyuncak otomobilini karyolanın altına yönlendirerek onunla topu dışarıya doğru ittirebileceğini keşfeder.

Emre'nin topu bu şekilde alabileceğini anlaması aşağıdakilerden hangisine bir örnek olabilir?

A) Özümleme B) Bilişsel gelişim
C) Örtük öğrenme D) Bilgi işleme
E) Kavrama yoluyla öğrenme

2. Akşam yemeğinde Aydın ailesinin tüm fertleri aynı masada birlikte oturmakta ve sohbet etmektedir. Evin annesi Ayşe Hanım gün içerisinde yaptıklarını anlatmaktadır. Hamza Bey ve çocuklarda dinlemektedir.

Hamza Bey'in dikkati televizyondaki bir habere kayınca eşi Ayşe Hanım'ın ne dediğini hiç anlamamıştır.

Bu durum Gestalt kuramı ele alındığında aşağıdaki seçeneklerin hangisi ile açıklanır?

A) Ayşe Hanım'ın anlattıkları Hamza Bey için zemin konumuna düşmüştür.
B) Hamza Bey eşinin anlattıklarını yakınlık yasası işlemediği için anlamamıştır.
C) Hamza Bey eşinin anlattıklarına odaklandığı için farkına varmadan öğrenme gerçekleşmiştir.
D) Televizyondaki haber Hamza Bey'de algı yanılmasına sebep olmuştur.
E) Şekil-zemin ilişkisi sabit olduğundan algıda seçicilik gerçekleşmemiştir.

3. Bir özel hastanede çalışan sağlık personelinin kıyafet renkleri çalıştıkları birime göre farklı olacak şekilde tasarlanmıştır. Böylelikle sağlık personelinin hangi serviste çalıştığını anlamak daha kolay olacaktır.

Hastanenin bu uygulaması aşağıdaki algı yasalarının hangisine örnek olur?

A) Yakınlık B) Benzerlik C) Basitlik
D) Süreklilik E) Tamamlama

4. Müzik öğretmeninden azar işiten Fatma artık müzik öğretmenini sevmemektedir. Fatma müzik öğretmenini birkaç kez beden eğitimi öğretmeninin yanında görmüş artık beden eğitimi öğretmenini tek başına gördüğünde de müzik öğretmenine hissettiği duyguların aynısını hissetmeye başlamıştır.

Fatma'nın bu durumu Gestalt kuramının hangi algı yasasıyla doğrudan ilişkilendirilir?

A) Benzerlik B) Basitlik C) Yakınlık
D) Süreklilik E) Tamamlama

5. **Bir senfoniyi dinlerken her bir müzisyenin orkestraya katkısını analiz ederek değil, bütün olarak dinleyip anlamaya çalışmamız, aşağıdaki öğrenme kuramlarından hangisi ile açıklanır?**

A) Gestalt B) Amaçlı davranışçılık
C) Tepkisel D) Sosyokültürel
E) Beyin temelli

6. Anne babası ile odasına halı beğenmeye giden 5 yaşındaki Cengiz mağazada iken katalogda baktığı en sade halıyı hatırlarken diğerlerini hatırlamamıştır.

Cengiz'in katalogda baktığı halılar içerisinden sade olanları hatırlayıp karmaşık olanları hatırlamaması Gestalt yasalarından hangisine örnek olur?

A) Yakınlık B) Süreklilik C) Tamamlama
D) Basitlik E) Şekil – zemin ilişkisi

YARGI YAYINEVİ

7. Radyoda Türk sanat müziği dinleyen Gökçen Hanım bir taraftan iş yapmakta diğer taraftan da müzik parçalarına eşlik etmektedir. Radyo frekansının zayıf olmasından dolayı müzik parçalarının bazı sözlerini eksik duymasına rağmen Gökçen Hanım sözleri tam olarak algılayabilmekte ve parçaya eşlik edebilmektedir.

Gökçen Hanım'ın bu durumu Gestalt yasalarından hangisine örnek olur?

A) Şekil - zemin ilişkisi B) Tamamlama
C) Yakınlık D) Süreklilik
E) Benzerlik

8. "Şu hayatta eşsizsiniz" **cümlesindeki kelimeler,** "Şu hayatta eş sizsiniz" **şeklinde gruplandığında cümlenin farklı bir anlam kazanması; Gestalt Kuramı'nın aşağıdaki öğrenme ilkelerinden hangisine örnektir?**

A) Yakınlık B) Benzerlik C) Şekil-zemin
D) Tamamlama E) Basitlik

9. I. Karanlıkta siyah olarak algıladığımız Türk bayrağının kırmızı olduğunu biliyor olmamız.
II. Gökyüzünde kuş kadar küçük görünen uçağı kendi boyutuyla algılamamız.
III. Cep telefonundan izlediğimiz insanları gerçek boyutuyla algılamamız.
IV. Tren raylarının uzaklaştıkça birleşiyormuş gibi algılamamız.

Yukarıda verilen ifadelerin hangileri algıda değişmezlik yasasına uygun örneklerdir?

A) I, II, III ve IV B) I, II ve IV C) I, II ve III
D) II, III ve IV E) II ve III

10. **Telefonda arkadaşıyla mesajlaşan Erdi, "mrb" ve "grş" gibi mesajlar yazarak arkadaşına yollar. Arkadaşının zorluk çekmeden bunların "merhaba" ve "görüşürüz" olduğunu algılaması Gestalt kuramının aşağıdaki algı yasalarından hangisi ile açıklanır?**

A) Basitlik B) Benzerlik C) Süreklilik
D) Yakınlık E) Zeigarnik

11. Markete peynir almak için giden Bengü marketin giriş kapısının hemen önüne dizilmiş olan indirimdeki 5 litrelik zeytinyağı kolisini hiç fark etmez ve direk olarak şarküteri reyonuna yönelir.

Bengü'nün bu durumu ile ilgili aşağıda verilen seçeneklerden hangisine ulaşılamaz?

A) İhtiyaçlar algıda seçiciliği etkiler.
B) Birey birden fazla uyaran arasında zihinsel enerjisini bir noktaya yoğunlaştırabilir.
C) Algıda seçiciliği etkileyen iç faktörler dış faktörlerden daha etkilidir.
D) Peynir Bengü için şekil, diğer unsurlar zemini oluşturmaktadır.
E) Uyaranın konumu algıda seçiciliği etkileyen en önemli faktördür.

12. Kütüphaneye ders çalışmak için giden Cenk, kapanış saati geldiği sırada tuvalete girmiştir. Tam da o sırada görevliler tarafından kütüphane kapatılmış ve kilitli kalmıştır. Bir süre ne yapacağını bilemeyen Cenk, hareketsiz olarak bekledikten sonra ansızın yanında olan telefonu ile yardım isteyebileceğini ve bu şekilde kurtulabileceğini keşfetmiştir.

Cenk'in bu durumu aşağıdaki kuramlardan hangisiyle açıklanır?

A) Kural öğrenme
B) Örtük öğrenme
C) Kademeli yaklaşma
D) Kavrayarak öğrenme
E) Deneme - yanılma yoluyla öğrenme

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Emre topu alma başarısını gösterebilmek için deneme yanılma yoluyla çözüme ulaşmaya çalışmıştır ancak ulaşamadığını görmüştür. Fakat daha sonra, çözümü zihinsel olarak birdenbire, aniden bulduğunu görülmüştür. Bu durum kavrama yoluyla öğrenme olarak ifade edilir.

CEVAP: E

2. Algılama olayında şekil ve zemin bulunmaktadır. Şekil algılananlarda öne çıkandır. Zemin ise temelde olandır, yani arka plandır. Buna göre dikkati televizyona kayan Hamza Bey için haber şekil durumuna gelmişken, Ayşe Hanım'ın anlattıkları Hamza Bey için zemin konumuna düşmüştür.

CEVAP: A

3. Benzerlik yasasında gruplar birlikte algılanır, yani bir grup aynı özelliği temsil ediyorsa o toplu olarak görülür. Buna göre her birimde çalışan sağlık personelinin kıyafet renklerinin ayrı ayrı tasarlanması personelin hangi serviste çalıştığını anlamayı kolaylaştırdığı için bu durum benzerlik yasası ile açıklanır.

CEVAP: B

4. Organizma bir alan içinde bulunan nesneleri birbirine yakınlıklarına göre gruplayarak algılama eğilimindedir. Buna yakınlık yasası denilmektedir. Buna göre müzik öğretmenini sevmeyen Fatma'nın beden eğitimi öğretmenini müzik öğretmeninin yanında görünce onu da sevmemeye başlaması yakınlık yasası ile açıklanır.

CEVAP: C

5. Senfoniyi bir bütün olarak algılamamız "Gestalt" kuramı ile açıklanır. Gestalt kuramına göre; insanlar çevresindeki uyarıcıları ayrı ayrı değil, bir bütün halinde ilişkili-anlamlı şekilde algılarlar. Aslında bir nesnenin ya da parçanın algılanışı, onun diğer nesnelerle olan ilişkisine bağlıdır.

Gestalt ekolünde, bütün kendini oluşturan parçalardan daha büyük ve anlamlıdır. Bu nedenle bütünü parçalarına ayırmak olumsuz etkiler. İnsan her zaman bütüncül algılama eğilimindedir.

CEVAP: A

6. Organizma, karmaşık, zor olaylar yerine daha basit ve düzenli olanı algılama eğilimindedir. Basit, düzenli bir şekilde organize edilmiş şekiller karmaşık olanlardan daha kolay algılanır. Oldukça karmaşık bir yapıya sahip bir problemin daha kolay ve tek boyutlu probleme göre algılanması daha zordur. Bu durum basitlik yasası ile açıklanır. Buna göre Cengiz'in katalogda baktığı halılar içerisinden sade olanları hatırlayıp karmaşık olanları hatırlamaması basitlik yasası ile açıklanır.

CEVAP: D

7. Gestalt psikolojisinde tamamı görülmeyen ya da daha tamamlanmamış nesneler bütün olarak algılanır. Tamamlama yasası nesneleri tamamlamada olduğu gibi olayları da tamamlama eğiliminde olmamıza neden olur. Tamamını görmediğimiz nesneleri organizma tamamlarken, tamamını bilmediğimiz olayları da zihinde tamamlama yoluna gideriz. Buna göre radyo frekansının zayıf olmasından dolayı müzik parçalarının bazı sözlerini eksik duymasına rağmen Gökçen Hanım'ın sözleri tam olarak algılayabilmesi ve parçaya eşlik edebilmesi tamamlama yasası ile açıklanır.

CEVAP: B

8. "Şu hayatta eşsizsiniz" cümlesindeki kelimeler, "Şu hayatta eş sizsiniz" şeklinde gruplandığında cümlenin farklı bir anlam kazanması; algı yasaları içinde yer alan "Yakınlık" yasası ile açıklanır. Yakınlık yasasında, organizma bir alandaki öğeleri, nesneleri birbirlerine olan yakınlıklarına göre gruplandırarak algılama eğilimindedir. Zaman ve mekan bakımından birbirine yakın olan öğeler birbiriyle ilişkili olarak algılanmaktadır.

CEVAP: A

9. Nesne ya da olayların farklı ortamlarda farklı gözükmelerine rağmen asıl halleriyle algılanmasına algıda değişmezlik denir. Buna göre I, II ve III numaralı öncüllerde yer alan ifadeler algıda değişmezlik yasasına örnekken IV numaralı öncülde yer alan ifade derinlik algısı ile ilgili bir durumdur.

CEVAP: C

10. Tamamlama (Zeigarnik); Tamamlanmamış durumda bulunan şekillerin, seslerin, durumların organizma tarafından tamamlanarak, bütün oluşturmaya çalışmasıdır. İnsanlar yarım kalmış öğeleri tamamlama eğilimindedir.

CEVAP: E

11. Bengü markete peynir almak için gittiğinden zeytinyağı indirimini görmeden geçmiştir. Bu durum ihtiyaçların algıda seçiciliği etkilediğini gösterir. Bunun sonucu olarak zihin birden fazla uyaran arasında enerjisini sadece peynire yönlendirmiştir. Zihinsel enerji algıda seçicilikte iç faktörlerin dış faktörlerden daha etkili olduğunu göstermektedir. Şekil-zemin yasası yönünden ele alırsak Bengü peynire odaklandığı için peynir şekil diğer uyaranlar zemin olarak algılanır. Ancak algısal ayırt edicilikte dış faktör olan konum en önemli faktör değildir.

CEVAP: E

12. Kavrayarak öğrenme durumlarında bireyin çözümü aniden bir anda bulduğu görülür. Çözüm zihinde birden oluşur. Çözümün kavranması ani ve tamdır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. **Bilgiyi işleme kuramına göre duyusal kaydın gerçekleşmesi için aşağıda verilen seçeneklerden hangisi zorunlu değildir?**

A) Dışardan gelen bir uyarıcının olması gerekir.
B) Uyaranı alacak ilgili ve sağlıklı bir duyu organının olması gerekir.
C) Kaynak ile alıcı arasında sağlıklı bir ortamın olması gerekir.
D) Uyaranların birey için anlamlı olması gerekir.
E) Uyaranların duyum eşikleri arasında olması gerekir.

2. **Bilgiyi işleme kuramına göre;**

I. Her duyu için ayrı bir kayıt yapılır.
II. Uyaranların yapısında herhangi bir değişiklik meydana getirmez.
III. Bilginin kalış süresi sınırlıdır.
IV. Uyaran alma gücü sınırsızdır.

verilen ifadelerden hangileri duyusal kayıt için söylendiğinde doğru olur?

A) I, II, III ve IV B) I, II ve III C) I, II ve IV
D) I ve III E) I ve IV

3. **Duyusal kayda gelmiş uyaranın kısa süreli belleğe aktarılabilmesi için aşağıdaki bilişsel stratejilerden hangisinin gerçekleşmesi gerekir?**

A) Kodlama
B) Tekrar
C) Dikkat ve seçici algı
D) Bellek destekleyici ipuçları
E) Örgütleme

4. **Bir öğretmen ders anlatırken;**

I. Dersi anlatırken mümkün olduğunca daha fazla duyu organına hitap ederek sunum yapmak
II. Öğrencinin dikkatini aynı anda birden fazla noktaya yoğunlaştırmamak
III. Düz anlatım yöntemiyle ders anlatmak

ifadelerinden hangileri aracılığıyla duyusal kayda gelmiş bir bilginin kısa süreli belleğe alınmasını kolaylaştırır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

5. **Duyusal kayıt kapasitesi oldukça sınırlı olmasına rağmen bilgi alma sürecinin sınırsız olma nedeni aşağıdaki seçeneklerin hangisi ile ifade edilmiştir?**

A) Sadece duyusal bilginin alınıyor olması
B) Bir taraftan bilgi girişi olurken diğer bir taraftan en fazla 4 saniye içerisinde bilginin ya kısa süreli belleğe ya da bellek dışına atılıyor olması
C) Duyusal kayda gelen bilginin yapısında herhangi bir değişikliğin gerçekleşmemiş olması
D) Duyusal kayıtta sadece duyu aktarımının gerçekleşmesi öğrenme ürünü bir davranışın olmaması
E) Duyusal kaydın uyaranları karşılayan ilk bellek olması

6. **Öğrenmeyi farklı bellek türleri ve bunlar arasındaki geçiş süreçleri olarak açıklayan kuram aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bilgiyi işleme B) Gestalt C) Yapılandırıcı
D) Davranışçı E) Hümanisttik

YARGI YAYINEVİ

7. Babasının yüz ifadesinden hareketle onun neşeli, sinirli, mutlu olup olmadığını anlayan Yiğit ona göre babasından harçlık istemektedir.

Yiğit'in babasının yüz ifadelerinin ne anlama geldiğini anlaması aşağıdaki bellek türlerinin hangisinin verdiği bilgidir?

A) Duyusal B) İşleyen C) Anlamsal
D) Anısal E) İşlemsel

8. **Başından geçen ilginç bir askerlik hatırasını anlatan Orçun bu hatırayı anlatırken aşağıdaki bellek türlerin hangisini kullanmış olabilir?**

A) Kısa süreli bellek B) İşlemsel bellek
C) Flaş bellek D) Anlamsal bellek
E) Duyusal bellek

9. **Kısa süreli bellek süre ve kapasite sınırlılığını en asgari düzeye düşürmek için;**

I. Aralıklı tekrar
II. Sürekli tekrar
III. Gruplama
IV. Kodlama

stratejilerden hangileri kullanır?

A) Yalnız IV B) I ve II C) II ve III
D) I, II ve III E) I, II ve IV

10. Demet Hanım, ilerleyen yaşına rağmen 50 yıllık evlilik hayatının özellikle en güzel günü olan evlendiği günü rahatça hatırlayabilmekte ve hatta gelen misafirlerin neler taktığına kadar anlatabilmektedir.

Buna durum, Demet Hanım'ın hangi belleğini kullandığını göstermektedir?

A) Anlamsal B) İşlemsel C) Anısal
D)Duyusal E) İşleyen

11. **Bellek türlerinden;**

I. Duyusal kayıt
II. Kısa süreli bellek
III. Uzun süreli bellek

kavramlarını <u>en pasiften en aktife</u> doğru sıralarsak aşağıdaki seçeneklerin hangisine ulaşılır?

A) III – I – II B) I – II – III C) I – III – II
D) II – I – III E) II – III – I

12. **Bir öğretmenin anlattığı kavramın daha iyi pekiştirilmesi için öğrencileri tahtaya kaldırıp soru sorması, öğrencilere deney yaptırması bilgiyi işleme kuramına göre hangi kavrama karşılık gelir?**

A) Eklemleme B) Etkinlik
C) Örgütleme D) Otomatikleştirme
E) Bellek destekleyici ipuçları

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Bilgiyi işleme kuramına göre duyusal kaydın gerçekleşmesi için dışardan gelen bir uyarıcının olması gerekir. Bu uyarıcının birey için anlamlı olmasına gerek yoktur.

CEVAP: D

2. Duyular yoluyla gelen bilgilerin hepsinin saklandığı yerdir. Duyusal kaydın uyarıcı alma gücü sınırsızdır. Fakat, bilginin saklanma süresi sınırlıdır. Uyaranların hiç bozulmadan orijinal haliyle saklandığı tek yer duyusal kayıttır. Her duyu için ayrı bir kayıt yapılır.

CEVAP: A

3. Dikkat ve seçici algı bilgiyi alıp duyusal kayıttan kısa süreli belleğe gönderir. Eğer göndermezse o bilgi kısa sürede unutulur.

CEVAP: C

4. Daha fazla duyu organına hitap etmek, dikkati doğru kullanmak, öğrenmeyi kolaylaştırıcı öğretim yöntem ve teknikleri kullanmak duyusal kayda gelmiş bir bilginin kısa süreli belleğe alınmasını kolaylaştırır. Buna göre I ve II numaralı öncüllerde yer alan ifadeler bu doğrultuda kullanılabilecek doğru uygulamalardır.

CEVAP: C

5. Duyusal kayıt kapasitesi oldukça sınırlı olmasına rağmen bilgi alma gücünün sınırsız olma nedeni bilginin duyusal kayıttan hızlı bir şekilde uzaklaşıyor olmasından kaynaklanmaktadır. Yani bir taraftan bilgi girişi olurken diğer bir taraftan en fazla 4 saniye içerisinde bilginin ya kısa süreli belleğe ya da bellek dışına atılıyor olması bu durumun asıl nedenidir.

CEVAP: B

6. Bilgiyi işleme kuramında birey uyaranları algılamak, anlamak, sebep-sonuç ilişkisi içinde yapılandırmak, değerlendirmek ve gerektiğinde kullanmaktadır. Bilgiyi işleme kuramı zihinsel süreçler ve bu süreçlerin nasıl bir yol izlediği üzerinde durmaktadır. Bilgiyi işleme kuramına göre, dışarıdan duyu organlarına gelen bilgiyi alma işleminden başlayarak, davranış değişmesi olarak ortaya çıkıncaya kadar bilginin dönüştürülme biçimlerine öğrenme süreçleri adı verilmektedir. Buna göre öğrenmeyi farklı bellek türleri ve bunlar arasındaki geçiş süreçleri olarak açıklayan kuram bilgiyi işleme kuramıdır.

CEVAP: A

7. Anlamsal bellek, kişinin çevre ile ilgili genel bilgilerinden oluşur. Kavramlar, kurallar, olgular, jest ve mimiklerin anlamları burada depolanır. Anlamsal bellekte bu bilgiler şemaya göre anlamlandırılır. Şema, bilgiyi anlamak için bir çerçevedir. Buna göre yüz ifadelerinin ne anlama geldiğini bilmek anlamsal belleğin verdiği bilgi ile gerçekleşir.

CEVAP: C

8. Kısa süreli bellek sadece bilgilerin uzun süreli bellekte depolanmasını sağlamaz. Aynı zamanda hatırlama durumunda bilgilerin performansa dönüşmesini de sağlar. Buna göre başından geçen ilginç bir askerlik hatırasını anlatan Orçun bu hatırayı anlatırken kısa süreli belleği kullanmış olabilir.

CEVAP: A

9. Kısa süreli bellekte bilginin kalma süresi yaklaşık olarak 20 – 30 sn'dir. Burada daha fazla bilgi depolamak için gruplama ve sürekli tekrarlar yapılır. Bilgiler burada kodlanarak uzun süreli belleğe gönderilir.

CEVAP: C

10. Demet Hanım'ın düğününü en ince ayrıntısına kadar hatırlaması bir anısal bellek örneğidir. Çünkü bu bellek kişinin yaşadığı önemli olayların, bu olayların geçtiği yer ve zamanın depolandığı bellektir. Diğer bir ifadeyle bireyin kendi yaşamına ait özel-önemli bilgilerin depolandığı bellektir.

CEVAP: C

11. Bilgilerin kısa süreli bellekte işlendikten sonra sürekli olarak depolandığı uzun süreli bellek en pasif bellek türüdür. Bilginin aynı kalmadığı üzerine eklemeler yapıldığı, düzenleme ve sadeleştirmelerle zenginleştirildiği sürekli çalışan kısa süreli bellek ise en aktif bellektir. Bilgiyi edinmenin ilk aşaması duyusal kayıttır. Duyusal kayıtta çevredeki uyarıcılar uyarıcının özelliğine göre 5 duyu organımızdan biri tarafından alınarak 1-4 saniye arası kayıt olur. Buna göre bellek türlerinin en pasiften an aktife doğru sıralanışı III – I – II şeklindedir.

CEVAP: A

12. Kodlama stratejilerinden biri olan etkinlik, öğrenen kişinin etkin olması gerektiğini belirtir. Buna göre bir öğretmenin anlattığı kavramın daha iyi pekiştirilmesi için öğrencileri tahtaya kaldırıp soru sorması, öğrencilere deney yaptırması etkinlik kavramına karşılık gelir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Öğrencilere yönleri öğretmek isteyen Bilge Öğretmen sınıfın kuzey, güney, doğu ve batı yönlerine renkli kartonlarla yönlerin adlarını yazmış ve sınıfın duvarlarına yapıştırmıştır. Bu şekilde öğrenciler sınıfta oldukları süre içinde yönleri de öğrenmiş olurlar.

Bilge Öğretmen'in kullandığı bu yöntem bilgiyi işleme kuramına göre aşağıdaki seçeneklerden hangisine karşılık gelir?

A) Kanca B) İlk harf C) Loci
D) Akrostiş E) Akronim

2. 2/A Sınıfı Öğretmeni Seçil Hanım, öğrencilerine bir film izletmiş daha sonra öğrencilerinin film ile ilgili ne hatırladıklarını sorunca kimi öğrenci filmin baş kısmını kimi öğrencide filmin son kısmını daha iyi hatırlamıştır.

Öğrencilerin bu durumunu <u>en iyi</u> ifade eden seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yanlış yerleştirme B) Seri pozisyon etkisi
C) Bozulma D) Karışma
E) Olumsuz aktarma

3. I. Birbirine yakın zamanda öğrendiğimiz iki benzer kavramdan birini hatırlamaya çalışırken diğeri de aklımıza geldiğinde çektiğimiz zorluk.
II. Yıllardır görüşmediğimiz bir arkadaşımızın adını hatırlamakta çektiğimiz zorluk.
III. İzlediğimiz bir filmin final sahnesini diğer sahnelere göre daha iyi hatırlamamız.

Yukarıdaki süreçlerden hangileri karışmaya örnektir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

4. **Günlük hayatta kullandığımız makas ile ilgili;**
I. "Makas nedir?"
II. "Makas nasıl kullanılır?"
III. Varsa makas ile ilgili hatıralarımız

aşağıdaki bellek türlerinin hangisinde saklanmalıdır?

	I.	II.	III.
A)	Anlamsal	İşlemsel	Anısal
B)	Anlamsal	Anlamsal	Anısal
C)	İşlemsel	Anlamsal	Anlamsal
D)	İşlemsel	Anlamsal	Anlamsal
E)	Anlamsal	Anısal	İşlemsel

5. Birleşmiş Milletler daimî üyelerinin isimlerini unutmak istemeyen bir öğrenci Fransa, İngiltere, Rusya, Çin ve Amerika ülkelerinin baş harflerinden "FİRÇA" diye bir kelime türetmiştir.

Öğrencinin bilgiyi bu şekilde kodlaması aşağıdaki seçeneklerden hangisine karşılık gelir?

A) Akrostiş
B) Loci yöntemi
C) Anahtar sözcük yöntemi
D) Askı sözcük yöntemi
E) Akronim

6. **Beynin hasar alması, geçirilen hastalık durumları, anestezi, bazı ilaçlar ya da ağır psikolojik travmalar sonucunda meydana gelebilen kısmi ya da tam bellek kaybına ne ad verilir?**

A) Ket vurma B) Epizodik C) Amnezi
D) Procedurel E) Semantik

YARGI YAYINEVİ

7. Fotoğraf sanatçısı Büşra yeni aldığı fotoğraf makinesının nasıl kullanılacağını öğrenmek için kullanma kılavuzunu almış düğmelerin üzerindeki işaretlerin ne anlama geldiğini anlamaya çalışmış. Birdenbire babasının kendisine almış olduğu ilk makinayı hatırlamış ve oldukça duygulanmıştır.

Buna göre Büşra;

I. Anısal,

II. Anlamsal,

III. İşlemsel

bellek türlerinden hangisini ya da hangilerini kullanmıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

8. **Bilgiyi işleme kuramına göre bilginin;**

I. kısa süreli belleğe çağrılması,

II. duyusal kayda alınması,

III. kodlanıp uzun süreli belleğe gönderilmesi,

IV. seçici algı sayesinde kısa süreli belleğe gönderilmesi

işlemlerinin doğru sırası aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilmiştir?

A) II – III – IV – I B) I – IV – III – I

C) II– I – III – IV D) III – II – IV – I

E) II – IV – III – I

9. **Bilişsel öğrenme kuramına göre;**

I. Öğrenmede pekiştireç şart değildir.

II. Öğrenme sürecinde eski bilgiler etkili değildir.

III. Öğrenme bilginin zihinde örgütlenmesidir.

IV. Öğrenme nesnel bir sonuca ulaşmadır.

hangileri Bilişsel Öğrenme Kuramı için doğru ifadelerdir?

A) Yalnız III B) I ve III C) II ve IV

D) I, III ve IV E) I, II, III ve IV

10. Okul hayatımız boyunca aldığımız ilk düşük veya yüksek notu, yediğimiz ilk azarı, karşı cinse hissettiğimiz ilk duyguları asla unutamayız.

Bu durum aşağıdaki kavramlardan hangisine karşılık gelir?

A) Sonralık etkisi B) Öncelik etkisi C) Ket vurma

D) Yer değiştirme E) Bastıma

11. **Bir öğretmenin derse gelmeden önce anlatacağı konunun ana hatlarını kavram haritası şeklinde tahtaya çizip daha sonra ayrıntıya inmesi aşağıdaki kuramlardan hangisinin öğrenmeye ilişkin görüşlerini benimsediğini gösterir?**

A) Sosyal bilişsel B) İnsancıl

C) Klasik koşullanma D) Bilgiyi işleme

E) Gestalt

12. **Kamu personeli seçme sınavına giren bir öğrenci, bu sınavdaki sorulara cevap verirken ihtiyaç duyacağı bilgiyi aşağıdaki bellek bölümlerinin hangisinden geri getirecektir?**

A) Duyusal kayıt B) Kısa süreli C) Uzun süreli

D) Anısal E) İşlemsel

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. İyi bilinen mekân ile yeni öğrenilen bilginin eşleştirilmesi loci yöntemidir. Buna göre duvarlar ile yön kavramları eşleştirilerek öğrencilerin yönleri öğrenmeleri sağlandığından bu yöntem locidir.

CEVAP: C

2. Seri pozisyon etkisinde gerçekleştirilen tek bir öğrenme vardır. Bu öğrenmenin ilk ya da son kısmı, ortalarına göre daha iyi hatırlanır. Buna göre kimi öğrencinin filmin baş kısmını kimi öğrencinin de filmin son kısmını daha iyi hatırlaması seri pozisyon etkisi ile açıklanır.

CEVAP: B

3. I numaralı öncülde yer alan ifade karışmaya, II numaralı öncülde yer alan ifade bozulmaya ve III numara öncülde yer alan ifade ise seri pozisyon etkisine örnektir.

CEVAP: A

4. Kavramlar, kurallar ve olgular anlamsal bellekte depolanır. Bu sebeple makas nedir sorusunun cevabı anlamsal bellekte saklanır. Bir işlemin nasıl yapıldığıyla ilgili bilgiler işlemsel bellekte depolanır. Buna göre makas nasıl kullanılır sorusunun cevabı işlemsel bellekte saklanır. Bireylerin hatıraları anısal bellekte depolanır. Buna göre varsa makas ile ilgili hatıralarımız anısal bellekte depolanır.

CEVAP: A

5. Akronim, hatırlanacak kelimelerin baş harflerinden yeni bir kelime üreterek kodlama yapma işidir. Buna göre Birleşmiş Milletler daimî üyelerinin isimlerini unutmak istemeyen öğrencinin Fransa, İngiltere, Rusya, Çin ve Amerika ülkelerinin baş harflerinden "FİRÇA" diye bir kelime türetmesi akronim yöntemine karşılık gelir.

CEVAP: E

6. Geçici veya uzun süreli hafıza kaybı durumlarına amnezi denir.

CEVAP: C

7. Büşra fotoğraf makinesinin ne olduğunu anlamsal bellek yardımıyla, nasıl çalıştığını işlemsel bellek yardımıyla ve babasının kendisine almış olduğu ilk makineyi hatırlamayı anısal bellek yardımıyla gerçekleştirmiştir. Bu sebeple Büşra öncüllerde verilen bellek türlerinin tamamını kullanmıştır.

CEVAP: E

8. Bilgiyi işleme kuramına göre bilgi duyusal kayıttan alınır ve seçici algı sayesinde kısa süreli belleğe gönderilmesi gerçekleşir. Daha sonra bilgi kodlanarak uzun süreli belleğe gönderilir. Bilgi kullanılacağı zaman ise kısa süreli belleğe çağırılır ve performansa dönüşür.

CEVAP: E

9. Bilişsel öğrenme kuramları içsel süreçler ve bireysel faktörler üzerinde durmaktadır. Öğrenmenin uyarıcı tepki bağı ile değil, çevreden gelen uyarıcıların beyinde var olan benzer yaşantılarla ilişkilendirilmesi ve yeni anlamlar yüklenmesi sonucu gerçekleştiğini savunur. Bilişsel kuramcılar, sadece gözlenebilen davranışların öğrenme olduğunu iddia eden davranışçılara karşı çıkarlar. Onlara göre davranışın her zaman ölçülüp gözlenebilmesi şart değildir. Öğrenme bilginin zihinde örgütlenmesidir. Öğrenmede pekiştirecin şart olmadığını dile getirirler. Öğrenmede nesnel değil öznel bir sonuca ulaşılır.

CEVAP: B

10. Bir öğrenmenin ilk ya da son kısmı, ortalarına göre daha iyi hatırlanır. Buna göre okul hayatımız boyunca aldığımız ilk düşük veya yüksek notu, yediğimiz ilk azarı, karşı cinse hissettiğimiz ilk duyguları asla unutmamamız öncelik etkisi ile açıklanır.

CEVAP: B

11. Gestalt kuramına göre; bütün, parçaların toplamından farklı bir anlam ifade eder ve birey, bütünü parçalarına ayrıştırarak değil, bütünlük içinde algılar. Gestalt kuramına göre bütünü oluşturan her ayrıntıya inmek gerekir. Buna göre bir öğretmenin derse gelmeden önce anlatacağı konunun ana hatlarını kavram haritası şeklinde tahtaya çizip daha sonra ayrıntıya inmesi Gestalt kuramını benimsediğini gösterir.

CEVAP: E

12. Bilgilerimizin saklandığı ve uyku halinde olduğu bellek, uzun süreli bellektir.

- Buraya gelen bilgileri kullanmak istediğimizde, geri getirme yöntemiyle kısa süreli belleğe getirip kullanabilmekteyiz.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

AGS

EĞİTİM BİLİMLERİ VE
TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİ

yargı yayınevi

ALTINCI BÖLÜM

Gelişim Psikolojisi

1. Vücut organlarının kendilerinden beklenen fonksiyonu yerine getirebilecek düzeye gelmesi için, öğrenme yaşantılarından bağımsız olarak, kalıtımın etkisiyle geçirdiği biyolojik bir değişmedir.

Paragrafta açıklanan durum aşağıda verilen gelişim kavramlarından hangisi ile ilgilidir?

A) Büyüme B) Kritik dönem C) Gelişim
D) Olgunlaşma E) Öğrenme

2. Benzer yaşta bulunan insanların benzer davranışlar sergilemesi kaçınılmazdır. 1980 yılında yaşamış insanlar o döneme ait kıyafetler giyerken, 2000 yılında yaşayan insanlar kendi dönemlerine ait kıyafetleri giymektedir.

Yukarıda anlatılan durum aşağıda verilen gelişimi etkileyen faktörlerden hangisi ile daha iyi açıklanabilir?

A) Büyüme B) Kritik dönem
C) Kalıtım D) Tarihsel zaman
E) Hazır bulunuşluk

3. **Gelişimin temel kavramlarına ilişkin;**

I. Hazırbulunuşluk, bireyin bilişsel, sosyal ve fiziksel olarak öğrenmeye hazır olmasıdır.
II. Olgunlaşma, öğrenme yaşantılarına bağlı olarak kendiliğinden ortaya çıkar.
III. Her gelişim bir değişimi içerir ancak her değişim bir gelişimi içermeyebilir.
IV. Gelişim sürecinde olgunlaşma ve öğrenme birbirinden bağımsız olarak ele alınır.
V. Kritik dönem içerisinde kazanılmayan bir davranış sonradan ya hiç kazanılmaz ya da kazanımı çok güçtür.

ifadelerinden hangileri yanlıştır?

A) I ve III B) II ve IV C) III ve IV
D) II ve V E) III ve V

4. **Aşağıdakilerden hangisi doğum sırasında bebeğin gelişimini etkileyen faktörlerden biri değildir?**

A) Bebeğin oksijensiz kalması
B) Erken doğum
C) Ortamın hijyeniği
D) Annenin radyasyona maruz kalması
E) Kordon bağının dolanması

5. Bireylerin yaşam boyunca geçirdiği değişimlerin betimlenmesi ve açıklanmasıyla; bireyler arasındaki değişim, benzerlik ve farklılıklarla uğraşır. İnsan davranışlarında döllenmeden ölüme kadar, tüm yaşam boyunca gözlenen biyolojik ve psikolojik değişiklikleri inceler. Büyüme, olgunlaşma ve öğrenme sonucu davranışlarda ve bilişsel sistemde ortaya çıkan değişiklikleri inceleyen psikolojinin alt dalıdır.

Parçada anlatılan psikoloji dalı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gelişim psikolojisi B) Öğrenme psikolojisi
C) Deneysel psikoloji D) Eğitim psikolojisi
E) Klinik Psikoloji

6. Seyfi Bey, altı yaşındaki kızının gelişim sürecini izlediğinde, onun daha önce yapamadığı bir beceriyi nasıl daha iyi yapar hale geldiğini fark etmiştir.

Seyfi Bey'in kızına ilişkin bu gözlemi gelişimle ilgili kavram çiftlerinden hangisiyle daha çok ilişkilidir?

A) Bireysel farklılıklar – Deneyim
B) Yaş – Kritik Dönem
C) Türe özgü hazır oluş – Deneyim
D) Güdülenme – Kritik Dönem
E) Deneyim – Olgunlaşma

YARGI YAYINEVİ

7. Ahmet Bey'in iki yaşında kızı vardır. Gelişimine yardımcı olacağı düşüncesiyle ona bir bisiklet almıştır. Fakat Ahmet Bey'in tüm uğraşlarına rağmen kızı bisiklet kullanmayı bir türlü öğrenememiştir.

Parçaya göre, gelişimde hangi kavramın öneminden söz edilmektedir?

A) Büyüme B) Olgunlaşma C) Kritik dönem
D) Öğrenme E) Deneyim

8. Annesi Ayşe'ye yemek yapmayı öğretmeye çalışmasına rağmen Ayşe, yemek yapmaktan hoşlanmadığı için yemek yapmayı öğrenememiştir.

Ayşe'nin yemek yapamamasının nedeni aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir?

A) Öğrenme B) Büyüme C) Olgunlaşma
D) Hazırbulunuşluk E) Gelişim

9. **Gelişim psikolojisine özgü aşağıdaki kavramlardan hangisi, karşısındaki örneği açıklamada yetersiz kalır?**

	Örnek	Kavram
A)	Bir çocuğun parmaklarının müzik aletine rahatça yetişiyor olması	Büyüme
B)	Bir bebeğin 11 aylık olduğunda yürümesi	Olgunlaşma
C)	Bir çocuğun çıkarma işlemini yapabilmesi için toplama işlemini yapabiliyor olması	Hazırbulunuşluk
D)	Yeni doğan bebeğin bir ay sonrasında kıyafetlerinin küçük gelmesi	Büyüme
E)	3 yaşındaki bir çocuğun yemeğini kendisinin yiyememesi	Kritik Dönem

10. Amerika'da yaşanan 11 Eylül saldırıları tüm dünyada büyük bir yankı uyandırmıştır. Televizyonlardan bu olayı izleyen çocuklar oyuncakları ile kuleler yapıp uçakları ile bu kuleleri yıkmak şeklinde çeşitli oyunlar oynamaya başlamışlardır.

Yukarıda anlatılan durum gelişimi etkileyen faktörlerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Tarihsel zaman B) Kalıtım
C) Çevre D) Kritik dönem
E) Olgunlaşma

11. İlkokul birinci sınıf öğrencisi Sibel, küçük kardeşinin saçlarını tarayabilmekte ancak çoğu kez gösterilmesine rağmen tokasını bağlayamamaktadır.

Sibel'in kardeşinin tokasını bir türlü bağlayamaması aşağıdaki ifadelerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Toka bağlama isteğine sahip değildir.
B) Parmakları yeterince uzun değildir.
C) El kasları tokayı bağlayabilecek olgunluğa erişmemiştir.
D) Toka bağlayabilecek kritik dönemde değildir.
E) Kardeşinin saçlarını kıskanmaktadır.

12. **Sezer'in gelişimiyle ilgili;**

I. Boyunun uzaması
II. Ellerinin basketbol topunu kavrayabilmesi
III. Basketbol oynamaya istekli olması
IV. Basketbolu kuralına uygun oynayabilmesi

tanımlarıyla ifade edilen kavramlarının doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Büyüme – hazırbulunuşluk – olgunlaşma – öğrenme
B) Büyüme – olgunlaşma – hazırbulunuşluk – öğrenme
C) Olgunlaşma – öğrenme – hazırbulunuşluk – büyüme
D) Hazırbulunuşluk – öğrenme – olgunlaşma – büyüme
E) Büyüme – olgunlaşma – öğrenme – hazırbulunuşluk

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Çevresel etkilerden, öğrenme yaşantılarından bağımsız olarak kalıtım tarafından kontrol edilen ve genetik olarak programlandığı için kendiliğinden ortaya çıkan süreçler olgunlaşma kavramı ile açıklanır.

CEVAP: D

2. Gelişimin yaşandığı çevre içinde giyim, kuşam, gelenek, örf gibi etmenler bulunmaktadır. Bu etmenlerin birey üzerindeki etkisi tarihsel zamandır. Bu sebeple çevrenin insan gelişimi üzerindeki bu etkisine tarihsel zaman etkisi denir.

CEVAP: D

3. Olgunlaşma, öğrenme yaşantılarından bağımsız olarak, zamanı geldiğinde organların kendilerinden beklenen işlevi yerine getirebilmesidir. Öğrenmenin oluşması için olgunlaşmanın gerçekleşmiş olması gerekir. Gelişim sürecinde olgunlaşma ve öğrenme birbirinden bağımsız değildir, aksine olgunlaşma öğrenme için ön şarttır.

CEVAP: B

4. A, B, C ve E seçeneklerinde belirtilen durumlar bebeği doğum sırasında etkileyecek faktörler iken D seçeneği doğum öncesi dönemde bebeği etkileyen bir faktördür.

CEVAP: D

5. Gelişim psikolojisi doğumundan ölümüne kadar insanda meydana gelen fiziksel psikolojik, bilişsel ve davranışsal değişimleri inceleyen psikoloji dalıdır. Bu sebeple parçada söz edilen psikoloji dalı gelişim psikolojisidir.

CEVAP: A

6. Bireyin bir davranışı yapamamasının en önemli nedeni olgunlaşmamasıdır. Birey yeterli olgunlaşma seviyesine ulaştığı zaman davranışı gerçekleştirecektir. Seyfi Bey'in kızı da yeterli olgunlaşmaya ulaştığı için davranışı gerçekleştirebilmiştir. Davranışı olgunlaşma gerçekleşmeden önce denemiş olmasından dolayı da deneyim kazanmıştır.

CEVAP: E

7. Organizmanın bir davranışı meydana getirebilme yeterliliğine ulaşması durumu olgunlaşma kavramı ile açıklanır. Ahmet Bey'in 2 yaşındaki kızının bisikleti sürememe nedeni gerekli psikomotor becerilere henüz ulaşmamış olmasıdır. Bu durum da olgunlaşma kavramı ile ifade edilir.

CEVAP: B

8. Bireyin bir davranışı gerçekleştirme noktasındaki isteği ve güdüsü hazırbulunuşluk ile açıklanır. Bu sebeple Ayşe'nin yemek yapmaktan hoşlanmadığı için yemek yapmayı öğrenememesi hazırbulunuşluk ile açıklanır.

CEVAP: D

9. Üç yaşındaki bir çocuğunun yemeğini kendisinin yiyememesi motor becerilerinin gelişmediğinin yani yeterli olgunlaşmaya ulaşmadığının göstergesi olur. Bu durumun kritik dönem ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: E

10. Bireyin içinde yaşadığı zaman diliminde gerçekleşen önemli olayların, bireyin gelişim sürecindeki etkisi tarihsel zaman olarak adlandırılır. İnsanların davranışları ve ilgileri, savaş, teknoloji, moda, düşünce akımları gibi olgulara bağlı olarak değişebilir ve gelişebilir. Bu sebeple 11 Eylül saldırıları sonucu çocukların oyuncakları ile ikiz kuleler yapıp uçakları ile bu kuleleri yıkmak şeklinde çeşitli oyunlar oynaması tarihsel zaman etkisidir.

CEVAP: A

11. Sibel, kardeşinin saçlarını tarayabilmektedir. Bu durum kaba motor becerilerinin olgunlaştığı anlamına gelmektedir. Ancak toka bağlamak gibi ince motor becerisi olgunlaşmadığından bu durumu gerçekleştirememektedir. Bu sebeple Sibel'in el kasları tokayı bağlayabilecek olgunluğa erişmemiş diyebiliriz.

CEVAP: C

12. Sezer'in boyunun uzaması büyüme, ellerinin basketbol topunu kavrayabilmesi olgunlaşma, basketbol oynamaya istekli olması hazırbulunuşluk, kurallarına göre basketbol oynayabilmesi ise öğrenme olarak tanımlanır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. "Ah! Nerede o eski ucu yanık mektuplar, dört gözle beklediğimiz postacı nerede? Eskiden sevgililerimize aşk mektupları yazar, bir ucunu yakar, içine gül yaprakları atardık. Şimdilerde bakıyorum da postacılar sadece kredi kartı özetlerini ve faturalarını getiriyorlar. Gençler internet kafelerde oturmuş, bilgisayarların başında "emojiler" gönderiyorlar birbirlerine. Zaman... Gerçekten de her şey büyük bir hızla değişiyor."

Parçaya göre bireysel ve sosyal davranış değişikliği gelişimin hangi temel kavramıyla açıklanabilir?

A) Öğrenme
B) Gelişim
C) Tarihsel zaman
D) Yaşantı
E) Çevre

2. **Aşağıdaki örneklerden hangisi büyüme kavramı ile açıklanamaz?**

A) Bir yıl öncesine kadar annesinin makyaj masası üzerindeki rujlara uzanamayan İrem'in bu yıl masaya uzanabilmesi
B) Önceki yıl aldığı eteği dar geldiği için giyemeyen Funda'nın bu yıl eteğini giyebilecek kiloya inmesi
C) 15 yaşındaki Fuat'ın 10 yaşındaki Fatih'ten daha ağır olması
D) Okula yeni başladığında saçları örülebilecek uzunlukta olmayan Sıla'nın yıl sonunda saçlarının örülebilmesi
E) İlkokul 3. sınıf öğrencisi Hüseyin'in boyunun, önceki yıla göre bu yıl daha az uzaması

3. **Aşağıdaki durumlardan hangisi olgunlaşma kavramı ile açıklanamaz?**

A) Sürekli yürüme alıştırması yaptırılmasına rağmen Funda'nın ancak bir yaşına geldiğinde yürümeyi öğrenebilmesi
B) Üç yaşındaki İrem'in okuma yazma öğrenememesi
C) Hülya'nın at resmi çizerken, yaşıtlarına göre daha çok zorlanması ve kötü resim çizmesi
D) Altı aylıktan itibaren tuvalet alışkanlığı kazandırılmaya çalışılan Ilgın'ın, bu alışkanlığı ancak 18 aylık olduğunda kazanabilmesi
E) On yaşındaki Hüseyin'in, yedi yaşındaki Merve'den daha düzgün şekiller çizmesi

YARGI YAYINEVİ

4. **Gelişimin temel kavramları için aşağıda verilen ifadelerin hangisi doğrudur?**

A) Organizmanın türe özgü genetik yapı tarafından önceden belirlenmiş bir yapı dahilinde yaşantılardan bağımsız olarak ortaya çıkardığı biyolojik gelişmelere türe özgü hazır oluş denir.
B) Hazırbulunuşluk, olgunlaşma ve öğrenmenin etkileşimi sonucu daha önce gerçekleştirilemeyen bir becerinin başarılması için gereken şartların oluşmasıdır.
C) Gelişim; yaşantı, olgunlaşma ve öğrenme etkileşiminin bir ürünüdür, gelişme ise bir süreçtir.
D) Organizmanın kendinden beklenilen işlevleri yerine getirebilecek fizyolojik güce ulaşmasına büyüme denir.
E) Gelişimde önce hazırbulunuşluk, sonra büyüme ve olgunlaşma olur.

5. **Aşağıda verilen süreçlerden hangisi olgunlaşma kavramını anlatmaktadır?**

A) Okul öncesi dönemde başlayan ve ergenlik dönemine kadar devam eden fizyolojik değişmeler
B) Toplumun isteklerine uygun davranışlar sergilenmesi
C) Bireyin yaşlandıkça daha yavaş hareket etmesi
D) Organizmanın potansiyel güçlerinin göreve hazır duruma erişmesi
E) Bireyin fiziksel özelliklerinin değişmesi

6. **Kritik dönem kavramı ile ilgili aşağıda verilen yargılardan hangisi yanlıştır?**

A) Belirli türdeki davranışların kazanılmasında, yaş aralıkları kritik dönem üzerinde etkisizdir.
B) Bireyler bu dönemlerde öğrenmelere ve çevreye karşı çok yüksek bir duyarlılığa sahiptir.
C) Kritik dönem içerisinde kazanılmayan bir davranış, sonradan ya hiç kazanılamaz ya da kazanımı çok güçtür.
D) Kritik dönemler dahilinde, bireyler belli öğrenme yaşantılarına ve davranış değişikliklerine, gelişim sürecinin önceki ya da sonraki evrelerine göre daha uygun ve hazır konumdadır.
E) Öğretmenler, anne ve babalar, çocuklarının eğitiminde kritik dönemin özelliklerine uygun bir öğrenme stratejisi planlamalıdırlar.

7. İnsan bedeninin fiziksel yönden bir artış göstermesi olarak tanımlanan bu kavram, bedendeki sadece nicel yöndeki değişiklikleri ifade eder ve gelişimin yönüne etki eder. Başka bir ifadeyle insan vücudunun boy, kilo ve hacim yönünden artış göstermesidir. Bu artış zamana bağlı olarak meydana gelir. Boy, kilo, hacim artışı olarak gözlenebilen bu durum zaman zaman hızlanır, zaman zaman da yavaşlar.

Parçada anlatılan gelişim kavramı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Olgunlaşma B) Büyüme C) Kritik dönem
D) Öğrenme E) Kalıtım

8. - İnce motor becerileri yeterince olgunlaşmış olan Serdar, keman çalma becerisini göstermek için keman kursuna gitmiş ve keman çalmaya başlamıştır.
- 6 yaşındaki Hakan, basketbol oynayacak kemik ve kas gelişimine sahiptir. Basketbol öğrenebilecek zihinsel ve psikomotor yeteneğe de sahiptir. Ancak basketbol oynayabilmesi için bir modelin yönlendirmesi gerekir.

Buna göre, verilen örnekler dikkate alındığında aşağıdaki gelişim kavramlarından hangisi vurgulanmaktadır?

A) Olgunlaşma B) Büyüme C) Öğrenme
D) Gelişim E) Değişim

9. Bireyin amacı yaşamın ve ölümün anlamını bulmaktır. Birey davranışlarının sonucundan sorumludur ve özgür bir varlıktır.

Bireyin davranışının temelinde doğuştan gelen dürtülerin yer aldığını, tüm davranışları bu dürtülerin yönlendirdiğini savunur.

Yukarıda verilen görüşler sırasıyla hangi psikoloji yaklaşımlarına aittir?

A) İnsancıl – Davranışçılık
B) Varoluşçuluk – Psikoanalitik
C) Yapısalcılık – Nörobiyolojik
D) Bilişsel – Psikoanalitik
E) İnsancıl – Bilişsel

10. Çocuklarda fiziksel, duygusal, sosyal, dil ve motor gelişimi uzun zaman dilimlerinde, periyodik olarak sistematik çalışmalarla test eden ve gelişimin biyolojik bir süreç olduğunu açıklayan bir kuramdır. Çevresel faktörlerin gelişimde önemli bir rolü yoktur. Bireysel farklılıklar dâhil olmak üzere, gelişimi belirleyen genlerdir.

Buna göre sözü edilen gelişim kuramı aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsancıl B) Olgunlaşma
C) Yapısalcılık D) Fonksiyonalizm
E) Fenomenolojik

YARGI YAYINEVİ

11. **İnsan doğasını determinist, organik ve ardışık evreler halinde değişim ve gelişim gösteren bir yapı olarak ifade eden ve kişiliğin gelişiminde cinselliği, bilinçaltı süreçleri temele alan psikoloji yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Psikolinguistik yaklaşım
B) Psikososyal yaklaşım
C) Sosyopsikolojik yaklaşım
D) Psikoanalitik yaklaşım
E) Sosyal oluşturmacı yaklaşım

12. **Aşağıda verilenlerden hangisi büyüme ile açıklanır?**

A) Çocuğun küpleri üst üste koyarak kule yapması
B) İlkokul öğrencileri için hazırlanan yazıda büyük puntolar kullanılması
C) Otuz beş yaşındaki Hasan'ın kilo vermesi
D) Bir çocuğun dolabın üst gözüne ulaşabilecek uzunluğa gelmesi
E) Bir bebeğin ileriye doğru adımlar atabilmesi

ÇÖZÜMLER

1. Eskiden insanlar mektup yazarken, günümüzde insanların emoji göndermesi tarihsel zaman ile açıklanır. Çünkü tarihsel zaman bireyin yaşadığı toplumda ya da dünyada o zaman diliminde olan olay ve olgulardan etkilenmesini ifade eder.

CEVAP: C

2. Büyüme kavramı boy, kilo gibi durumlarda görülen artışı ifade etmektedir. Ancak B seçeneğinde Funda'nın eteği giyebilmek için kilo vermesi artış meydana gelmediğinden büyüme olarak açıklanamaz.

CEVAP: B

3. Hülya'nın at resmi çizerken, yaşıtlarına göre daha çok zorlanması ve kötü resim çizmesi olgunlaşma ile değil bireysel farklılık ile açıklanır. Güzel resim çizme bir yetenek meselesidir ve herkes bu konuda yetenekli olmak zorunda değildir. Bu sebeple bireysel farklılıklar göz ardı edilemez nitelikle önem taşır.

CEVAP: C

4. Hazırbulunuşluk, olgunlaşma ve öğrenmenin etkileşimi sonucu daha önce gerçekleştirilemeyen bir becerinin başarılması için gereken şartların oluşmasıdır. Bu sebeple hazırbulunuşluk büyüme, olgunlaşma ve öğrenmeden sonra görülür. Organizmanın kendinden beklenilen işlevleri yerine getirebilecek fizyolojik güce ulaşmasına ise olgunlaşma denir. Gelişim bir süreç iken gelişme bir üründür. Organizmanın türe özgü genetik yapı tarafından önceden belirlenmiş bir yapı dahilinde yaşantılardan bağımsız olarak ortaya çıkardığı biyolojik gelişmelere ise olgunlaşma denir.

CEVAP: B

5. Olgunlaşma, organizmanın büyümesine bağlı olarak belli davranışları ve hareketleri gösterebilecek fizyolojik güce ulaşmasıdır. Diğer bir ifadeyle olgunlaşma, vücut organlarının potansiyel güçlerinin yaşa uygun olarak kendinden beklenen görevleri yapabilecek düzeye erişmesidir.

CEVAP: D

6. Belirli türdeki davranışların kazanılmasında, yaş aralıkları kritik dönem üzerinde etkisizdir ifadesi yanlıştır. Aksine kritik dönem üzerindeki davranışların gerçekleşme süresini yaş aralıkları belirlemektedir. Eğer organizma gerekli yaş aralığında davranışı yerine getirmez ise o davranışı bir daha yerine getirmesi mümkün olmayabilir.

CEVAP: A

7. Büyüme, bireyin beden yapısında boy, kilo ve hacim açısından meydana gelen niceliksel artışlardır. Bu sebeple parçada anlatılan kavram büyüme ile açıklanır.

CEVAP: B

8. Keman çalabilmek, basketbol oynayabilmek gibi davranışlar bir öğrenme ürünüdür. Parçada Serdar ve Hakan yeterli olgunlaşmaya ulaşmış, büyüme ve hazırbulunuşluk gerçekleşmiş olduğundan yapılan her davranış öğrenmeyi meydana getirmiştir.

CEVAP: C

9. Varoluşçu yaklaşımda birey yaşama nedeni ile birlikte ölümün anlamını da aramaktadır. Özgür olarak yaptığı her davranışında sorumluluğu kendisine aittir. Dürtü, haz, saldırganlık gibi kavramları temeline alan insanın doğuştan kötü olduğunu savunan görüş ise psikoanalitik yaklaşıma aittir.

CEVAP: B

10. Çevresel faktörleri gelişimde önemli görmeyen, her durumun nedenini kalıtımsal olarak inceleyen ve çocuklarda fiziksel, duygusal, sosyal, dil ve motor gelişimini, periyodik olarak sistematik çalışmalarla test eden kuram olgunlaşma kuramıdır.

CEVAP: B

11. Psikoanalitik yaklaşıma göre insanoğlunun doğuştan getirdiği cinsellik ve saldırganlık olmak üzere iki temel kuvvetli eğilim vardır. Bu iki temel eğilim insanoğlunun bir toplum içinde uyumlu yaşamasını zorlaştırmaktadır. Toplum tarafından hoş karşılanmayan cinsellik ve saldırganlık duyguları bilinçaltına itilirler, çünkü bu tür düşünce ve istekleri sürekli bilinçte tutmak bireyde rahatsızlık yaratır.

CEVAP: D

12. Büyüme; gelişim sürecine bağlı olarak vücudun fiziksel olarak artış göstermesidir. Başka bir deyişle boy, kilo olarak ölçülebilir fiziksel artışlardır. Otuz beş yaşındaki birinin kilo vermesi gelişim sürecine bağlı bir artış değildir, bu durum büyüme olarak kabul edilmez. Dolabın üst gözüne uzanabilecek boya gelen bir çocuğun durumu ise büyümedir çünkü çocuk gelişim sürecindeki fiziksel bir artışın sonucudur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıdakilerden hangisi kritik dönemin belirgin özelliğidir?**

A) Fiziksel gelişimin ön plana çıktığı dönemdir.
B) Bireyin geleceği için kritik kararlar aldığı dönemdir.
C) Bilişsel gelişimin en yavaş olduğu dönemdir.
D) Sosyal gelişim alanının ağırlıkta olduğu dönemdir.
E) Bireylerin öğrenmelere ve çevresel uyaranlara karşı yüksek duyarlılığa sahip olduğu dönemdir.

2. 5 yaşından itibaren bale yapmaya başlayan bir çocuk 15 yaşından sonra dans etmeye başlayan birine göre daha esnek ve özgün figürler yapar.

Bu durum aşağıdaki kavramlardan hangisinin önemini vurgulamaktadır?

A) Büyüme
B) Kritik dönem
C) Gelişim ödevi
D) Tarihsel zaman
E) Olgunlaşma

3. Bireyin belli bir davranışı, mesela kalemi doğru bir şekilde tutabilmesi, öğrenebilmesi için yeterli olgunluğa eriştiğini düşünelim. Peki bu bireyin istenilen olgunluk düzeyine erişmiş olması, kalemi doğru bir şekilde tutmayı öğrenebilmesi için yeterli midir? Ya bu birey kalem tutmayı istemiyorsa.

Paragrafta aşağıdaki kavramlardan hangisinin önemine vurgu yapılmaktadır?

A) Olgunlaşma
B) Öğrenme
C) Hazırbulunuşluk
D) Büyüme
E) Gelişim

4. Torunlarının oyunlarını izleyen bir dede şu yorumu yapmış; "Bizim zamanımızda hasta-doktor, hırsız-polis oynardık. Küçük çubukları tabanca yapardık. Şimdi ise bunlar sarsıntı ölçüp depremden kaçma oyunu oynuyorlar, çubukları roketatar, kutuları gökdelen yapıyorlar." demiştir.

Dedenin bu düşüncesi, gelişimi etkileyen faktörlerden hangisinin önemini vurgulamaktadır?

A) Deneyim
B) Kritik dönem
C) Olgunlaşma
D) Tarihsel zaman
E) Özümleme

5. Altı yaşına girdiği zaman annesinin aldığı kalemi yazı şekilde tutamayan yazacak Rutkay, altı yaşının sonuna doğru kalemi yazı yazacak şekilde tutmaya başlamıştır.

Rutkay'daki bu değişim aşağıdaki kavramlardan hangisi ile daha iyi açıklanabilir?

A) Olgunlaşma
B) Büyüme
C) Öğrenme
D) Hazırbulunuşluk
E) Türe özgü hazır oluş

6. Lisede öğrenci olan Songül, sayısal derslere ilgi duymakta ve bu derslerde de başarılı olmaktadır.

Bu durumu açıklayan en iyi yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Öğrenmeler üzerinde bireysel farklılıklar vardır.
B) Ön öğrenmeler sonraki öğrenmeleri destekler.
C) İhtiyaçların öğrenme üzerinde etkisi yoktur.
D) Güdülenme öğrenmeyi kolaylaştırır.
E) Olgunlaşmanın öğrenme üzerinde etkisi büyüktür.

YARGI YAYINEVİ

7. 5 yaşında olan Çağrı, her gün süt içtiği halde boyunun uzamadığını düşünmektedir. Bir süre sonra Çağrı elini yıkamaya çalışırken daha önce zorlandığı halde şimdi musluğa çok rahat uzanabildiğini görmüş ve boyunun uzadığının farkına varmıştır.

Çağrı'nın bu durumu aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir?

A) Olgunlaşma B) Deneyim C) Öğrenme D) Büyüme E) Hazırbulunuşluk

8. **Organizmaların bedensel, zihinsel, sosyal ve duygusal yönlerden ilerlemesi olarak tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Gelişim B) Gelişme C) Olgunlaşma D) Öğrenme E) Yaşantı

9. Düzeneği sol tarafta olan arabaları kullanmaya alışmış olan Gül, düzeneği sağ tarafta olan arabaya binerken ilk birkaç seferde sol kapıya yönelmiştir.

Gül'ün bu durumunun aşağıda verilenlerden hangisinin eksikliğinden kaynaklandığı söylenebilir?

A) Gelişim B) Yaşantı C) Olgunlaşma D) Tarihsel zaman E) Büyüme

10. Ülkemizde yeni uygulamaya konulan okul öncesi eğitim uygulaması çocukların bazı becerileri kazanmaları, kaybedilen yılları telafi etmeleri için zorunlu hale getirilmiştir. "Ağaç yaş iken eğilir." atasözü bu durumu daha iyi anlatmaktadır.

Paragrafta aşağıda verilenlerden hangisinin önemi vurgulanmak istendiği söylenebilir?

A) Kritik dönem B) Olgunlaşma C) Hazırbulunuşluk D) Büyüme E) Öğrenme

11. **Aşağıda gelişimle ilgili verilen tanımlardan hangisi <u>yanlıştır</u>?**

A) İnsan gelişimi, döllenmeden başlayarak yaşamın sonuna kadar devam eden bir süreçtir.

B) Büyüme, olgunlaşma, yaşantı ve öğrenme sonucunda organizmada meydana gelen ileriye dönük değişimlerdir.

C) Yaşamın başından sonuna kadar bedensel, zihinsel, sosyal, kişilik, ahlâki vb. yönlerde meydana gelen dirençli ve sürekli değişikliklerdir.

D) Vücut organlarının kendilerinden beklenen fonksiyonları yerine getirebilecek düzeye gelmesi için, öğrenme yaşantılarından bağımsız olarak kalıtımın etkisiyle geçirdiği biyolojik bir süreçtir.

E) Çevre ve kalıtım arasındaki sürekli ve karşılıklı etkileşimin ürünüdür.

12. **Aşağıdakilerden hangisi gelişimin özelliklerinden biri <u>değildir</u>?**

A) Gelişim ileriye dönüktür.

B) Gelişimde büyüme, olgunlaşma ve öğrenme önemli etkenlerdir.

C) Gelişim ergenliğin sonuna kadar devam eder.

D) Gelişim hem niceliksel hem de niteliksel değişimleri kapsar.

E) Gelişim bir süreçtir.

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Kritik dönem belirli yaş aralıklarında bireylerin öğrenmelere ve çevresel uyarılara karşı aşırı hassas olmaları durumudur. Bu dönemde gerçekleştirilmesi gereken davranış öğrenilmez ise bir daha öğrenilmesi çok zor olabileceği gibi mümkünde olmayabilir.

CEVAP: E

2. Küçük yaşlarda kemik gelişiminden dolayı vücudun esnekliği daha fazla olduğundan bu dönemde dans figürlerini öğrenmek ve uygulamak daha kolay olur. Çünkü bu yaş aralığı dans figürlerini gerçekleştirmek için kritik dönemdir. Bu yaşta figürleri öğrenmemiş biri ileriki yaşlarda bu figürleri yapmakta zorlanır.

CEVAP: B

3. Bir davranışı öğrenen bireyin bu davranışa karşı tutumu, isteği, güdüsü hazırbulunuşluk ile açıklanır. Kalem tutmayı öğrenen bireyin bu konuda istekli olmaması hazırbulunuşluk kavramı ile açıklanır.

CEVAP: C

4. Dedenin zamanındaki oyunlar ile torunların oynadıkları oyunlar arasındaki fark tarihsel zaman ile açıklanır.

Çünkü tarihsel zaman bireyin içinde yaşadığı zaman diliminde gerçekleşen önemli olayların, bireyin gelişim sürecindeki etkisidir.

CEVAP: D

5. Bireyin bir davranışı gerçekleştirebilmek için potansiyel güçlerinin göreve hazır olması durumu olgunlaşmadır.

Rutkay'ın kalemi doğru tutmaya başlaması yeterli olgunluğu ulaştığının göstergesidir.

CEVAP: A

6. Kişi bir konuda istekli ve ilgili olduğunda o konu ile ilgili gelişmelerde öğrenmelere daha açık olur. Bu sebeple sayısal derslere ilgisi olan Songül'ün bu derslerde başarılı olması güdülenmenin öğrenmeyi kolaylaştırması ile açıklanır.

CEVAP: D

7. Bireyin boy, kilo gibi kavramlarda gösterdiği artış büyüme ile açıklanır. Çağrı'nın boyunun uzadığını fark etmesi büyüme ile açıklanır.

CEVAP: D

8. Gelişim organizmanın doğum öncesinden başlayarak bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden olgunlaşma ve öğrenme etkileşimiyle sürekli ilerleme kaydetmesidir.

CEVAP: A

9. Gül, alışkanlıkları sonucu arabaya binerken şaşırmıştır. Alışkanlıklar yaşantı sonucu elde edilen durumlardır. Bu sebeple bireyin çevresiyle geçirmiş olduğu etkileşim süreci yaşantı ile açıklanır.

CEVAP: B

10. Bir gelişim özelliğini kazanmak için kısa ve hassas olan zaman aralığı kritik dönemdir. Bu dönemde çevrede meydana gelen değişimler doğrudan bireyi ya da organizmayı etkiler. Bu zaman aralığı kaçırılırsa bir daha o özelliği kazanmak ya çok zor ya da imkansızdır. Bu sebeple okul öncesi eğitim uygulaması çocukların bazı becerileri kazanmaları için yapılan çalışmalar kritik dönem ile açıklanır.

CEVAP: A

11. A, B, C ve E seçenekleri gelişim kavramı ile ilgili doğru tanımlar iken D seçeneğinde yer alan ifade olgunlaşma kavramı ile ilgili bir tanımdır.

CEVAP: D

12. Gelişim döllenmeden başlayarak yaşamın sonuna kadar devam eden bir süreçtir. Hiçbir noktada durmaz süreklidir. Nöbetleşe bile olsa devam eder.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. Bebek sırtüstü yatırılıp başı sağa ya da sola çevirildiğinde başının çevrilen tarafındaki kolu ve bacağı da aynı yöne uzanırken karşı tarafındaki kol ve bacakları ise bükülür.

Buna göre açıklanan refleks türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Moro
B) Kavrama yakalama
C) Tonik boyun
D) Nefes alma
E) Babinski

2. Boy, ağırlık, hacim artışının yanı sıra vücudun sistemlerinin kendilerinden beklenen fonksiyonları yerine getirebilecek duruma gelmelerini kapsar.

Yukarıda tanımı verilen gelişim alanı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ahlâk
B) Fiziksel
C) Psikososyal
D) Dil
E) Bilişsel

3. **Aşağıdakilerinden hangisi ikincil cinsiyet özelliklerinden biri değildir?**

A) Göğüslerin büyümesi
B) Vücudun kıllanması
C) Sesin kalınlaşması
D) Omuzların genişlemesi
E) Üreme organının gelişmesi

4. Büyüme ve olgunlaşmaya paralel olarak bireyin bedensel faaliyetlerde vücut organlarını kullanabilmedeki becerisine ---- denilmektedir.

Yukarıda boş bırakılan yere tanıma uygun olarak aşağıdaki kavramlardan hangisi gelmelidir?

A) Ahlâk
B) Psikomotor
C) Bilişsel
D) Psikososyal
E) Kişilik

5. **Fiziksel ve cinsel yönden akranlarına göre erken ergenliğe giren kız ve erkeklerin durumu hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?**

(+Olumlu, –Olumsuz)

	Kız	Erkek
A)	–	+
B)	+	–
C)	–	–
D)	+	+

E) Kızlar ve erkekler durumdan etkilenmez.

6. **Bireyin vücudunu kontrol altına almada gösterdiği becerinin artması aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilgilidir?**

A) Kişilik gelişimi
B) Psikomotor gelişim
C) Bilişsel gelişim
D) Psikososyal gelişim
E) Ahlâk gelişimi

YARGI YAYINEVİ

7. **Çocuğun yüksek bir gürültü karşısında kollarını sağa ve sola açarak, arkaya doğru gerilmesi sanki bir şey tutacakmış gibi kollarını birleştirmesi bebeğin hangi refleksiyle ilgili bir durumdur?**

A) Kavrama
B) Moro
C) Babinski
D) Adım atma
E) Tonik boyun

8. Hamile anne çok parlak ışık ve yüksek gürültülü bir odaya girdiğinde altı aylık fetüsün irkildiği, hafif ışık ve sesin de fetüsü rahatlattığı gözlemlenmiştir. Özellikle bu tepkilerin annenin tepkilerinden bağımsız olarak meydana geldiği görülmektedir.

Parçada sözü edilen durumun nedeni aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Fetüsün beyni 7-8. aylarda çalışmaya başlar. Beyin çalıştığı zaman dikkate alınması gereken önemli bir nokta, organizmanın biyolojik bir varlık olduğu kadar psikolojik bir varlık da olması nedeniyle açıklanabilir.
B) Dördüncü ayda fetüs daha da bebek şeklini alır. Dört ve beşinci aylarda organizmanın temel vücut yapısı tamamlanması dolayısıyla açıklanabilir.
C) Deri uyarıcılara karşı duyarlıdır. Kemikler uygun biçimleri almaları nedeniyle açıklanabilir.
D) Dış genital organlarından fetüsün cinsiyetinin tanınabilir hale gelmesinden dolayı açıklanabilir.
E) Kalp atışları düzenli ve yetişkinler tarafından duyulabilmesi dolayısıyla açıklanabilir.

9. **Fetüs evresinde 7. ayın kritik özellik taşımasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sinir sisteminin gelişmesi
B) Boşaltım sisteminin olgunlaşması
C) İşitme organlarının gelişmesi
D) Organizmanın temel vücut yapısı tamamlanması
E) Yüz, el, ayak parmaklarının fark edilebilir hale gelmesi

10. Bu dönem çocuklarının tipik özelliği etkinlik düzeylerinin çok yüksek oluşudur. Doğal olarak uzun süre aynı yerde oturamazlar, sürekli olarak hareket halinde olmak isterler. İnce motor becerileri de olgunlaşmamış olduğundan büyük kaslarını küçük kaslarına oranla daha iyi kullanırlar

Yukarıda, aşağıdaki fiziksel gelişim dönemlerinin hangisinden bahsedilmektedir?

A) Okul dönemi
B) Bebeklik dönemi
C) Ergenlik dönemi
D) İlk çocukluk dönemi
E) Yetişkinlik dönemi

11. Araştırmalar ergenliğe geç giren kızların yaşıtlarına göre daha avantajlı olduğunu göstermektedir.

Buna göre ergenliğe geç giren kızlarda aşağıdakilerden hangisi görülmez?

A) İletişim gücü yüksek
B) İçe kapanıklık
C) Kendine güven
D) Girişimcilik
E) Dışa dönüklük

12. **Bebeğin yanağı okşandığında ve ağzının kenarına dokunulduğunda başını dokunulan yöne çevirerek o nesneyi izlemesi hangi refleksi vurgulamaktadır?**

A) Babinski
B) Arama
C) Moro
D) Tonik boyun
E) Adımlama

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Bebeği yüzüstü yatırdığınızda başını otomatik olarak sağa ya da sola çevirir. Bu hareket "tonik boyun refleksi" olarak adlandırılır ve genelde 3. aydan sonra kaybolur.

CEVAP: C

2. Bedenin, ağırlıkça artması ve boyca uzaması yanında bedeni oluşturan tüm alt sistemlerin de büyümesi, olgunlaşması bedensel gelişim olarak ifade edilir.

CEVAP: B

3. İkincil cinsiyet özellikleri, vücudun kıllanması, göğüslerin büyümesi, ciltteki pütürleşme, ses tonu, sivilceler, kalçaların genişlemesi gibi, kısaca cinsel olgunlaşmanın gözle görülebilir özelliklerini kapsamaktadır.

CEVAP: E

4. Büyüme ve olgunlaşmaya paralel olarak bireyin bedensel faaliyetlerde vücut organlarını kullanabilmedeki becerisine psikomotor gelişim denilmektedir.

CEVAP: B

5. Erken ergenliği giren erkek çocukları durumdan olumlu etkilenirken erken ergenliğe giren kız çocukları bu durumdan olumsuz etkilenir.

CEVAP: A

6. Bireyin vücudunu kontrol altına almada gösterdiği becerinin artması psikomotor gelişim ile ilgilidir. Çünkü psikomotor gelişim, fiziksel büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişimine paralel olarak organizmanın isteme bağlı hareketlilik kazanmasıdır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. Moro refleksi, bebeklerin ani uyaranlar karşısında sırasıyla, başını uzatırken kollarını ve bacaklarını dışa doğru açıp ağlamaya başlaması ve tekrar kol ve bacaklarını eski durumuna getirmesine denir. İlk ayda sıklıkla rastlanır ve 3-4. aydan sonra ortadan kalkar.

CEVAP: B

8. Fetüs her ne kadar anne ile beraber olsa da beyin gelişimi sağladığı için ışık, ses gibi uyaranlara cevap verir. Bu cevap rahatlama şeklinde olduğu için fetüsün psikolojik bir varlık olduğu da kanıtlanmış olur.

CEVAP: A

9. Fetüs evresinde 7. ay kritik özellik taşımakta olmasının nedeni boşaltım sisteminin olgunlaşmasıdır. Boşaltım sistemi olgunlaşmamış bebekler erken doğumda hayatta kalamayabilirler.

CEVAP: B

10. İlk çocukluk döneminde çocukların hareket etkinlikleri çok yüksektir. Uzun süre bir yerde oturmazlar. Koşmak, atlamak ve yürümek gibi sürekli hareket halinde bulunurlar. Büyük kaslarını küçük kaslarından daha iyi kullanırlar. Okul öncesi dönemde kalın kaslar ince kaslardan daha iyi geliştiği için, ince kaslara dayalı hareketleri yapmakta zorlanırlar. İnce kasların koordineli bir biçimde işlevlerini tam olarak yerine getirebilmeleri, ancak ergenlik döneminde gerçekleşmektedir. Küçük kasların tam olarak olgunlaşmaması nedeniyle bazı hareketleri yapamazlar.

CEVAP: D

11. Ergenliğe geç giren kızlar sosyal ve psikolojik gelişim açısından daha olumlu bir dönem geçirirler. İletişim gücü fazla, kendine güvenen, girişimci ve dışa dönük olurlar. Ancak içe kapanık olma ergenliğe erken giren kızlarda görülür.

CEVAP: B

12. İzleme (arama) refleksi bebeklerin yanakları okşandığında veya ağzının kenarlarına dokunulduğunda başını dokunulan yöne çevirerek nesneyi izlemesi veya nesneyi emmeye çalışmasıdır.

CEVAP: B

1. Piaget'in birçok çalışması; düşünce ve akıl yapılarındaki gelişimsel değişimler, bu yapıların farklı yaşlardaki çocukların eylemlerindeki anlatımı ve uyumsal değişimlerini etkileyen etkenler üzerinde odaklanmaktadır. Çocuklara ilişkin gözlemlerinden ve deneyimlerinden yola çıkan Piaget, normal zihin gelişiminin bilişsel yapıların biçim değiştirmiş dört dönem içinde ilerlediğini öne sürmüştür.

Piaget'in öne sürdüğü bu dönemlerin temel özelliklerine ilişkin aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Her çocuk aynı düşünme davranışları sırasını izlemek zorundadır, ancak her döneme giriş yaşları fiziksel ya da toplumsal çevrelerinden etkilenmektedir.

B) Çocuklar bir dönemden diğerine doğru derece derece ilerlerken bilişsel yetenekleri de gitgide daha karmaşık bir hale gelir.

C) Her evredeki bilişsel yetenekler, sonraki düşünme için temel oluşturur ve daha yüksek evreyle bütünleşir.

D) Değişik yaşlardaki çocukların olaylar karşısında yaptıklarıyla yorumları gözlemleyerek bilişsel gelişim dönemleri oluşturulur.

E) Çocukların dünyaya anlamak için kendilerine özgü yolları olan biricik kişiler olarak görülmektense, minyatür yetişkinler olarak görülmesi gerektiği düşünülür.

2. Olcay uzaktan kumandalı arabası ile oynarken arabası kanepenin altına gitmiştir. Bunun üzerine Olcay ağlayarak arabasını gittiği yöne doğru bakarak aramaya başlamıştır.

Bu durum, Olcay'ın aşağıdakilerden hangisini kazandığının göstergesidir?

A) Çok yönlü sınıflama B) Korunum

C) Nesnelerin sürekliliği D) Tersine çevirme

E) Paralel oyun

3. ve 4. soruları aşağıda verilen bilgilere göre cevaplayınız.

1,5 yaşındaki Arda köpekleri çok sevmekte ve köpek görünce "hav hav" demektedir. Anneslyle komşuya gezmeye giden Arda, evde oyuncak bir köpek görür ve yine "hav hav" der.

3. **Piaget'nin bilişsel gelişim kuramına göre, Arda'nın oyuncak köpeğe bakıp "hav hav" demesi, aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?**

A) Sembolik oyun B) Benmerkezci düşünme

C) Şezgisel düşünme D) Özümleme

E) Tersine çevirememe

4. "Hav hav" **sözüyle** "bak köpek, gel köpek" **gibi birçok şey demek istediği varsayılan Arda'nın, dil gelişimi bakımından hangi evrede olduğu söylenebilir?**

A) Tek sözcük B) Babıldama C) Agulama

D) Çağıldama E) Heceleme

5. Bir kişinin kek yapabilmesi için un, şeker, yumurta, süt, yağ vb. çok sayıda şemaya sahip olması gerekir. Ancak bireyin bu şemalara sahip olması, keki tek başına yapabilmesinde yeterli değildir. Çünkü kek yapabilmek için bu şemaların bir araya getirilebilmesi, şemalar arasında bağlantı kurulması gerekir.

Buna göre bu durum Piaget'in bilişsel gelişim kuramına göre aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

A) Uyumsama B) Özümleme C) Dengeleme

D) Örgütleme E) Bilişsel yapı

YARGI YAYINEVİ

6. Lise 2. sınıf öğrencilerinin zihinsel becerilerini ölçme araştırmalarında, aynı yaştaki çocukların testlerde benzer hatalar yaptıkları gözlenmiştir.

Bu gözlemin sonucunda, aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

A) Zekâ düzeylerindeki farklılıklar ileriki yaşlarda ortaya çıkar.
B) Çocukların zekâ türleri benzerdir.
C) Zihinsel olgunlukta yaş önemli bir faktördür.
D) Çocukların zihinsel becerileri farklı dağılım gösterir.
E) İncelenen çocuklar benzer çevre koşullarında yaşamaktadır.

7. Emre gördüğü bütün taşıtlara önceleri araba demekte ancak daha sonra araçların yapısını, işlevlerini öğrendikçe taşıtları; yük taşıtları, iş araçları gibi gruplara ayırabilmektedir.

Buna göre Emre'nin taşıtları özelliklerine göre gruplara ayırabilmesi hangi kavramla açıklanabilir?

A) Dengeleme B) Uyum kurma C) Örgütleme
D) Deneyim E) Özümleme

8. 2-3 yaş döneminde çocuklar genellikle konuşmaya başlamış olurlar. Bu dönemde çocuklar özellikle kendi kendilerine durmadan konuşur, bir başkasının söylediği şeyleri pek dinlemezler.

2-3 yaş dönemi içinde olan bir çocuğun kendi kendine konuşup başkasını dinlememesi hangi kavramı ifade eder?

A) Toplu monolog B) Paralel oyun
C) Animizm D) Monolog
E) Yapaycılık

9. Annesi ile babasının kavgasına şahit olan Ekrem, "Ben oyuncağımı kırdığım için kavga ettiler." diyerek kendisini suçlamıştır.

Ekrem'in bu düşüncesiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğru kabul edilir?

A) Animizm düşüncesi vardır.
B) Korunumu kazanamamıştır.
C) Benmerkezci düşünmenin etkisindedir.
D) Tersine çevirir şekilde düşünememektedir.
E) Yapaycılık düşüncesi hakimdir.

10. **Piaget'in bilişsel gelişim kavramlarına göre** "nesnenin sürekliliği" **hangi dönemde kazanılır?**

A) Duyusal motor B) Sembolik dönem
C) Sezgisel dönem D) Somut işlemler
E) Soyut işlemler

11. 4 yaşındaki Merve, annesinin ince bardakta bulunan çikolatalı sütü geniş bardağa boşalttığında azaldığını düşünmüş ve ağlayarak annesine çikolatalı sütü tekrar ince bardağa boşaltmasını istemiştir. Böylece çikolatalı sütün çoğaldığını düşünmüştür.

Merve'nin bu düşüncesi bilişsel gelişimin hangi ilkesinin kazanılmadığını gösterir?

A) Nesne devamlılığı B) Tek yönlü sınıflama
C) Ben merkezci düşünme D) Korunum
E) Ertelenmiş taklit

12. Bu dönemde yaparak yaşayarak öğrenme söz konusudur. Bilişsel gelişimin ilk aşamasıdır. Çocuk, çevresindeki nesneleri onlara dokunarak, vurarak anlamaya çalışır. Onun için giydiği ayakkabı, kafasına taktığı şapka bir nesnedir.

Buna göre yukarıdaki açıklamalar Bruner'in aşağıdaki hangi zihinsel gelişim dönemini kapsar?

A) Eylemsel B) Sembolik
C) İşlem öncesi D) Duyusal motor
E) İmgesel

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Piaget çocukların dünyaya anlamak için kendilerine özgü yolları olan biricik kişiler olarak görmektedir. Davranışçı kuramın savunduğu çocukların minyatür yetişkinler olarak görülmesi gerektiği düşüncesine karşı çıkmıştır.

CEVAP: E

2. Çocukların bir nesne göz önünden kaybolunca nesnenin tamamen kaybolmadığı düşünebilmesi nesne sürekliliği ile açıklanır. Buna göre Olcay'ın kanepenin altına giden arabasını araması bu duruma örnektir.

CEVAP: C

3. Özümleme karşılaşılan yeni bir durumun var olan şema ile açıklanmasıdır. Arda'nın oyuncak köpeği var olan köpek şeması ile zihninde açıklayıp "hav hav" diye tepki vermesi bu duruma örnektir.

CEVAP: D

4. "Hav hav" sözüyle birçok şey söylemek isteyen Arda tek sözcük evresinde yer alır. Çünkü Arda bu sözle "bak köpek, gel, köpek" gibi pek çok anlam ifade edebilir.

CEVAP: A

5. Zihinde parça parça hallerde bulunan şemaların ilişkilendirilmesi ve bütünleştirilmesi sonucu elde edilen yeni durum örgütleme olarak açıklanır. Bir kişi için kek malzemelerinin her biri ayrı bir şemadır. Ancak keki yapabilmek için bu şemaları örgütlemesi gerekir.

CEVAP: D

6. Aynı yaşta bulunan insanların benzer hatalar yapması zihinsel süreçlerinin benzer şekilde geliştiğini göstermektedir.

Buradan hareketli zihinsel olgunlukta yaşın önemli bir faktör olduğu görülmektedir.

CEVAP: C

7. Zihinde bulunan şemaların ilişkilendirilip gruplar halinde yeni bir şema içerisine alınması durumu örgütleme olarak ifade edilir. Emre'nin zihninde bulunan araçları yük, iş gibi işlevlerine göre gruplandırması örgütleme ile açıklanır.

CEVAP: C

8. İlk çocukluk dönemi ile yeni yeni anlamlı konuşmalar yapan çocuklar özellikle oyun oynarken kendi kendilerine durmadan konuşur başkalarını dinlemezler. Benmerkezciliğin etkisinde olan bu tür konuşmalar monolog olarak tanımlanır.

CEVAP: D

9. Oyuncağını kırdığı için anne ve babasının kavga ettiğini düşünen Ekrem benmerkezci düşünmenin etkisindedir.

Benmerkezci düşünmenin etkisinde her durumu sadece kendi bakış açısıyla ele alır, dünyayı başkası açısından göremez. Bu nedenle dünyanın merkezine kendini koyar ve çevresinde gerçekleşen durumları ve olayları kendisi ile ilişkilendirir.

CEVAP: C

10. Piaget'in bilişsel gelişim kavramlarına göre "nesnenin sürekliliği" 0-2 yaş aralığında ortalama olarak 7. veya 8. aylarda kazanılan bir bilişsel özelliktir. 0-2 yaş aralığı Piaget'de Duyuşsal Motor Evre olarak tanımlanmıştır.

CEVAP: A

11. Merve'nin, çikolatalı süte herhangi bir ekleme veya çıkarma yapılmamasına rağmen, sütün içinde bulunduğu kaba göre miktarının değiştiğini düşünmesi, korunum kazanmadığını göstermektedir.

CEVAP: D

12. Yaparak yaşayarak öğrenmenin temel oluşturduğu Bruner'e göre bilişsel gelişimin ilk basamağı olan 0-3 yaş grubuna ait zihinsel süreç eylemsel dönem olarak ifade edilir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. Türkiye'de yaşayan bir çocuk dedesinin yanında uzanmaması, bacak bacak üstüne atmaması, yemek masasına dedesi oturmadan oturmaması gerektiğini düşünür.

Piaget'e göre aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir?

A) Olgunlaşma
B) Kültürel aktarım
C) Dengeleme
D) Örgütleme
E) Yaşantı

2. **Aşağıda verilenlerden hangisi Piaget'in bilişsel gelişime dair görüşlerinden birisi olamaz?**

A) Eğitim ortamı öğrencilerin çeşitli deneyimler geçirmesine uygun olarak tasarlanmalıdır. Çünkü en etkili öğrenme doğrudan yaşamaktır.
B) Bilişsel gelişim ağırlıklı olarak denge ve dengesizlik değişkenlerinin ürünüdür.
C) Eğitim ortamında bireyde belli düzeyde dengesizlik oluşturulmalıdır. Böylece daha etkili içsel güdülenme sağlanır.
D) Bilişsel gelişim büyük oranda kişisel olduğundan öğrencinin yapılandırmayı öğrenmesi sağlanmalıdır.
E) Bilişsel gelişim dil gelişiminin ürünüdür, dolayısıyla çocuğun dili etkili olarak öğrenmesi sağlanmalıdır.

3. Bir anne beş yaşındaki ikiz çocuklarının gözü önünde bir kalıp çikolatayı iki eşit parçaya böldükten sonra yarım olan bir parçayı da üç parçaya bölmüştür. İki çocuğu da tüm parçayı almak yerine üçe bölünmüş bulunan diğer yarım parçayı istemiştir.

Çocukların üçe bölünmüş olan çikolatayı istemesinin sebebi aşağıdakilerden hangisini kazanmamış olmasından kaynaklanmaktadır?

A) Nesne devamlılığı
B) Korunum
C) Özelden özele akıl yürütme
D) Benmerkezci düşünme
E) Tek yönlü sınıflama

4. Çocuklar 3-6 yaş döneminde iken oynamak için kardeş ister fakat kardeşi olan çocuklarda kardeşleriyle bir türlü anlaşamaz hatta kardeşine zarar verir.

Piaget'e göre bu durum aşağıdakilerden hangisiyle en iyi şekilde açıklanabilir?

A) Kardeşi olursa annesi oyuncaklarını ona verir düşüncesi vardır.
B) Kişi sürekliliği kazanılmadığı için kardeş istenmemesi
C) Bu yaş dönemi için çocuklarda şiddet eğiliminin görülmesi normaldir.
D) Özelden özele akıl yürüttüğü kardeşin varlığı kabul edilemez.
E) Benmerkezci düşünmeden dolayı annenin ve babanın kendisi için yaratıldığını düşünür ve problemler bundan kaynaklanır.

5. Özel bir kreşteki çocuklar sınırlı sayıdaki oyuncaklarla her gün sırasıyla oynamaktadırlar. Buradaki çocuklardan biri olan Duru, oyuncağını hiçbir zaman arkadaşlarıyla paylaşmamaktadır. Bir gün kreşten ayrılırken oyuncaklardan birini çantasına koymuştur. Eve geldiğinde annesi çantasında bu oyuncağı görünce Duru'ya oyuncağı nereden bulduğunu sormuştur. Duru da oyuncağın yaramazlık yapıp gizlice çantasına girdiğini söylemiştir.

Piaget'in bilişsel gelişim kuramına göre, Duru'nun

I. Her gün değişik bir oyuncakla oynaması sembolik oyundur.
II. Eşyalarını arkadaşlarıyla paylaşmaması benmerkezciliktir.
III. Oyuncağın gizlice çantaya girmiş olduğunu söylemesi canlandırmacılıktır.
IV. Okuldaki eşyaları gizlice alması sezgisel düşüncedir.
V. Duru'nun uzun cümleler kurabilmesi onun fonem evresine geçtiğini gösterir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) II ve III
C) III, IV ve V
D) I, II, III ve IV
E) II, III, IV ve V

YARGI YAYINEVİ

6. Bir çocuğun zihinsel gelişimi açısından yaşadığı çevre çok önemlidir. Anne ve babası, kardeşleri, arkadaşları onun bilişsel gelişiminde etkilidir. İçinde yaşanılan bu sosyal çevreye yakınsak gelişim alanı denir. Yakınsak gelişim alanı bilişsel gelişimin niteliğini belirler.

Bilişsel gelişimde yukarıdaki görüşleri savunan kuramcı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Piaget B) Vygotsky C) Bruner D) Gagne E) Hull

7. **Piaget'in bilişsel gelişiminde;**

I. Özelden özele akıl yürütme ortadan kalkar ve tümevarım düşünme başlar.

II. Mantıksal düşünmeye ilk kez başlar.

III. Benmerkezcilikten uzaklaşır, sosyal davranışlara yönelir, empati yapabilir.

özellikleri hangi döneme aittir?

A) Duyusal motor B) İşlem öncesi C) Formal işlemler D) Somut işlemler E) Soyut işlemler

8. Babasının arabasını taşıt olarak bilen Sinem, annesi ile yolda gördüğü yolcu otobüsünü taşıt olarak düşünmemektedir.

Bir süre sonra otobüsü de taşıt şeması içine alan Sinem'in bu durumu algılaması Piaget'e göre hangi kavramla değerlendirilir?

A) Uyumsama B) Adaptasyon C) Yanlış bağdaştırma D) Özümleme E) Şema

9. 6 yaşındaki Serkan okulda gün içinde yaşadıklarını akşam babasına anlatırken, "Hani öğretmenim demişti ya, arkadaşım Tülin bana kalem vermemişti ya" gibi ifadeler kullanmaktadır.

Serkan'ın ifadeleri, Piaget'in bilişsel gelişim evrelerinin özelliklerinden hangisiyle açıklanabilir?

A) Benmerkezcilik
B) Özelden özele akıl yürütme
C) Devresel tepki
D) Odaktan uzaklaşma
E) Monolog konuşma

10. **Bruner'in sınıflandırmasına göre;**

I. Aktif katılımın faydalı olduğu dönemdir.

II. Bu dönemde çocuğa yaşantı zenginliği kazandırılmalıdır.

III. Atasözleri, mesajlar çocuk tarafından sembollerle anlatılır.

ifadelerinden hangileri eylemsel döneme ait bir özellik değildir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

11. Her gün sabah kahvaltısında vişne reçeli yiyen Gülnur, anneannesinde kaldığı sabah kahvaltıda reçel yememiştir. Bu nedenle annesinin; "Kahvaltı yaptın mı?" sorusuna "Hayır." cevabını vermiştir.

Yukarıdaki olayda Gülnur'un kahvaltı yapmadığını söylemesi aşağıdaki kavramlardan hangisine örnek olarak gösterilebilir?

A) Nesne sürekliliği
B) Tersine çevirme
C) Yapaycılık
D) Özelden özele akıl yürütme
E) Egosantrik düşünme

12. **Buzun su ve buhar olduğu durumlarda bile nitelik olarak aynı madde olduğunun kavranması aşağıda kuramcısıyla beraber verilen kavramlardan hangisidir?**

A) Vygotsky – Yakınsal gelişim alanı
B) Piaget – Korunum
C) Bruner – Korunum
D) Piaget – Nesne devamlılığı
E) Piaget – Döngüsel tepki

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Büyüklerin yanında uzanmamak, bacak bacak üstüne atmamak, yemek masasına büyüklerden önce oturmamak Türk kültürüne ait davranışlardır. Bu davranışlar dededen toruna sürekli bir aktarım içerisindedir. Bu sebeple bu davranışlar kültürel aktarım olarak adlandırılır.

CEVAP: B

2. Piaget çocukların başarılarının kendi kapasitelerinin ürünü olduğunu ve çocuğun çevreyle olan ilişkisinde bireysel yönünün bilişsel süreci şekillendirdiğini savunmuştur. Ancak bilişsel gelişimin dil gelişiminin bir ürünü olduğu konusunda bir çalışma yapmamıştır. Vygotsky dil gelişimini, bilişsel gelişimi etkileyen bir faktör olarak inceleyen bilim insanıdır.

CEVAP: E

3. Bir bütünün parçalara ayrılsa bile miktarının değişmeyeceği algısı madde korunumu olarak adlandırılır. Bu sebeple ikiz çocukların eşit olan çikolata parçalarından bölünmüş olanı tercih etmesi korunum ilkesi ile açıklanır.

CEVAP: B

4. İşlem öncesi dönemi çocuklarında hâkim olan düşünce benmerkezciliktir. Bu dönem çocukları çevresinde gerçekleşen her olayın nedeninin ve sonucunun kaynağı olarak kendisini görür. Onun bildiği her şeyi herkes bilmelidir. Yaratılan her şey onun içindir. Bu sebeple annenin ve babanın kendisi için yaratıldığını düşünen çocuk kardeşine zarar vermek ister ve ona karşı nefret besler.

CEVAP: E

5. Her gün değişik bir oyuncakla oynaması sembolik oyun değildir. Sembolik oyun çocuğun gerçek bir nesne ya da kişi yerine başka bir şeyi bunların yerine kullanmasıdır. Eşyalarını arkadaşlarıyla paylaşmaması benmerkezciliktir. Çünkü çevrede bulunan her şey onun için yaratılmıştır düşüncesi hâkimdir. Oyuncağın gizlice çantaya girmiş olduğunu söylemesi canlandırmacılıktır. Çünkü canlandırmacılık canlı varlıkların cansız gibi ya da cansız varlıkların canlı gibi hareket edeceği düşüncesi ile oluşmuş bir durumdur. Duru cansız olan oyuncağın kendiliğinden çantaya girdiğini dile getirmiştir. Okuldaki eşyaları gizlice alması sezgisel düşünce değildir. Sezgisel düşüncede çocuk ne yapıp ne yapmaması gerektiğini bilir ama bunun sonuçlarını açıklayamaz. Basit bir problemi çözebilir ancak nasıl çözdüğünü anlatamaz. Duru'nun uzun cümleler kurabilmesi onun fonem evresine geçtiğini göstermez. Çünkü fonem tek seslerin çıktığı en basit evredir.

CEVAP: B

6. Çevrenin etkisi ile çocuğun zihinsel süreçlerinin gelişeceğini savunan, bu duruma bağlı olarak yakınsak gelişim alanı kavramını ortaya atan kuramcı Vygotsky'dir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. Benmerkezcilikten uzaklaşıldığı, sosyalliğin artmaya başladığı, empati yapmaya başladığı ilk kez mantıksal düşünme gücünün ortaya çıktığı tümevarım ve tümdengelim akıl yürütmenin başladığı dönem somut işlemler dönemidir.

CEVAP: D

8. Sinem başlangıçta "taşıt" şemasına yalnızca babasının arabasını dâhil etmektedir. Yolcu otobüsünü taşıt olarak görmemesi, mevcut şemasının dar olduğunu gösterir. Daha sonra otobüsü de taşıt şeması içine alması yani mevcut şemasını değiştirip genişletmesi, Piaget'e göre uyuşmama olarak adlandırılır. Eğer yeni bilgi eski şemaya değişiklik yapmadan eklenmiş olsaydı özümleme olurdu; burada şema değişmiştir.

CEVAP: A

9. Benmerkezciliğin en önemli özelliklerinden birisi de "Herkes benim gibi, ben nasılsam herkes öyledir." anlayışıdır. Parçada çocuğun "demişti ya, vermemişti ya" gibi ifadeleri sanki babası yaşadıklarını biliyor anlayışına dayalıdır. Yani "Ben biliyorsam herkes biliyor." anlayışıdır.

CEVAP: A

10. Atasözlerinin ve mesajların çocuk tarafından sembollerle anlatılması sembolik dönem özelliğidir. Diğer öncüller eylemsel dönem özelliğidir.

CEVAP: C

11. **Özelden özele akıl yürütme;** özel bir durumdan başka özel bir duruma ***genelleme yapmadan*** akıl yürütmedir. Çocuklar tümevarım ve tümdengelimsel akıl yürütme becerilerini henüz kazanamadıkları için, genele dokunmadan birbirleriyle ilişkili iki özel durum arasında bağlantı kurarlar. Odaklanmanın etkisi ile çocuk bütünü oluşturan parçalar arasından tek bir parçaya odaklanır ve diğer parçaları göz önünde bulunduramaz. Bu yüzden iki özel durum arasında tek yönlü bir bağlantı kurularak akıl yürütülür. Soruda her gün kahvaltıda vişne reçeli yiyen Gülnur, kahvaltıdaki vişne reçeline odaklanmıştır. Bu nedenle diğer kahvaltı yaptığı zamanlarda da vişne reçeli arayacaktır. Hâlbuki anneannesinin evinde kaldığı zaman kahvaltıda vişne reçeli yememiştir ve bu nedenle "Bugün kahvaltı yapmadık." tepkisi vermiştir. Özelden özele akıl yürütme, bir durumda (kahvaltı) var olan bir özelliğin (vişne reçeli) , ona benzer başka bir durum (diğer kahvaltılar) olduğunda da mutlaka var olması (vişne reçelinin aynen olması) gerektiğini düşünmesidir. Buna göre sorunun cevabı D seçeneğidir.

CEVAP: D

12. Bir maddenin hâl değiştirse bile nitelik olarak aynı olduğunun belirtilmesi korunum kavramı ile açıklanır. Korunum Piaget'in bilişsel gelişim sürecine ait bir kavramdır.

CEVAP: B

Piaget'in bilişsel gelişim kuramına göre "özelden özele akıl yürütme" becerisinin açığa çıktığı dönem, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Duyusal motor
B) Sembolik işlem
C) Somut işlem
D) Soyut işlem
E) Sezgisel işlem

Ana sınıfına giden Elif, akşam eve gelen babasına, o gün okulda öğrendiği şarkıyı söylemektedir. Ancak şarkının sözlerini unutunca babasına "Şimdi ne söyleyecektim?" diye sormuş babası "Kızım ben bu şarkıyı bilmiyorum." deyince de çok şaşırmış ve bir anlam verememiştir.

Elif'in babasının şarkıyı bilmemesine şaşırması Piaget'in bilişsel gelişim kuramında ele alınan aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

A) Tümevarımsal düşünme
B) Göreceli düşünme
C) Benmerkezci düşünme
D) Yanlış bağdaştırma
E) Dönüşümsel düşünme

3. Pırasa yemekten hoşlanmayan Serdar, kuzeni Serkan'ın pırasa yediğini görünce çok şaşırmıştır.

Serdar'ın şaşkınlığına yol açan bu durum aşağıda verilen hangi özelliğin sonucu olduğu söylenebilir?

A) Benmerkezcilik
B) Yapaycılık
C) Tersine çevirememe
D) Odaklanma
E) Korunum

4. 11. sınıf coğrafya dersinde Bülent Öğretmen "Dünya kendi ekseni etrafında sürekli dönmeseydi yaşamımız bundan nasıl etkilenirdi?" sorusunu öğrencilerine yöneltmiştir.

Bülent Öğretmen öğrencilerinde bilişsel süreçlerden hangisini geliştirmeye çalışmaktadır?

A) Tümevarımsal düşünme
B) Hipotetik düşünme
C) Metabilişsel düşünme
D) Analoji
E) Özelden özele akıl yürütme

5. **Aşağıdakilerden hangisi Piaget'in bilişsel gelişim kuramına ilişkin doğru bir ifadedir?**

A) Bilişsel gelişimde yalnızca dış etkenlerin önemi üzerinde durmuştur.
B) Bilişsel gelişim yalnızca bilgi işleme sürecinin, depolama sürecinin ve depolama sisteminin gelişimine bağlıdır.
C) Çevre uyaranları, çocuğun merak duygularını harekete geçirerek ve belirsizlik durumu oluşturarak öğrenmeyi hızlandırır.
D) İçsel etkenlerin öğrenme sürecinde önemli olduğunu söyler, bilişsel gelişimi kültürel ilkelerle açıklar.
E) Bilişsel gelişimde, sosyal çevre, yetişkin ilişkileri, dil ve somut yaşantıların önemini vurgular.

6. Annesiyle sinemaya giden Berna, filmi keyifle izlemiştir. Filmin bir sahnesinde ani sesten kaynaklı biraz korkmuştur. Ama bütün filmi ilgiyle izlemiştir. Eve geldiğinde babası filmi sorduğunda sadece korktum demiştir.

Berna'nın yalnızca korktuğu anı söyleyip film ile ilgili hiçbir şeyi hatırlayamaması Piaget'in hangi kavramıyla ilişkili olabilir?

A) Odaklanma
B) Nesne sürekliliği
C) Göreceli düşünme
D) Hipotetik düşünme
E) Özelden özele akıl yürütme

YARGI YAYINEVİ

7. "Bireyin çevresindeki problemleri anlama, çözme, dünyayla baş etme yollarına, yapılarına ---- denir."

"Bireyin karşılaştığı yeni bir olayı, fikri, objeyi, kendisinde var olan bilişsel yapı içine alması sürecine ---- denir."

"Yeni obje, olay, durumları anlatmak, bilmek için var olan yapıları yeniden şekillendirme, biçimlendirme sürecine ---- denir."

Piaget'in bilişsel gelişim kuramına göre yapılan açıklamalarda boş bırakılan yerlere getirilecek olan kavramlar hangi seçenekte doğru sıra ile verilmiştir?

A) Özümleme – düzenleme – şema
B) Uyumsama – asimilasyon – şema
C) Akomodasyon – şema – asimilasyon
D) Şema – uyumsama – özümleme
E) Şema – özümleme – düzenleme

8. "Organizmanın çevreye uyum sağlayabilmek için, denge – dengesizlik – yeniden denge sürecini izlediğini" **savunan bilim adamı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bruner B) Piaget C) Skinner
D) Vygotsky E) Gardner

9. **Aşağıdaki ifadelerden hangisi Piaget'in bilişsel gelişim kuramına ait görüşlerinden değildir?**

A) Zekâyı ölçmek için; yaşantılarının bilincine varma, benzerlikleri bulma ve ilişkileri algılayabilme yeterliliklerinin bilinmesi gerekir.
B) Bir konuyla ilgili çok az bilgiye sahip birey az sayıda özümleme, çok sayıda düzenleme yaparken, aynı konuyla ilgili bilgi seviyesi arttıkça çok sayıda özümleme, az sayıda düzenleme yapmaya başlar.
C) Bireyi bilişsel yapıyı yeniden düzenlemeye zorlayan ya da tamamen özümlemeye yönelten etkileşimler dengeleme sürecini harekete geçirmede yetersiz kalabilir.
D) Öğrenciler bilgi doldurulacak boş çuvallar değil, bilginin aktif yapıcıları ve kullanıcıları olmalıdır.
E) Uyum ve örgütleme biyolojik, psikolojik ve bilişsel fonksiyonları yerine getirmede hayati önem taşır. Bu iki ilkeye fonksiyonel değişmezler denir.

10. "Kateksis kültürel alışkanlıkları ifade ederken Katarsis duygusal boşalımı ifade eder. Nizam Bey Kateksis'in ne olduğunu bilmektedir ve bir kitabı okurken karşılaştığı Katarsis kavramını Kateksis olarak değerlendirir. Ancak okuduğu paragrafta anlam bozukluğunu hissedince tekrar okur ve Katarsis kavramına dikkat eder, ne olduğunu araştırır ve farkını bularak iki kavramı ayrımlaştırır."

Bu durum Piaget'e göre aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir?

A) Ayırt etme B) Olgunlaşma C) Dikkat
D) Sosyal etkileşim E) Uyumsama

11. "Bebeğin deneme–yanılma davranışı içinde bir rastlantı olarak yakaladığı, zevk aldığı ve başardığı bir hareketi durmadan tekrarlamasına ----- denir. Bu hareketler daha sonra tekrarlana tekrarlana ----- oluştururlar."

"Bebeğin kendi görüş alanının dışında kalsa da nesnelerin var olduğunu bilmesine ----- denir."

"Bebeğin gözlediği davranışı, model ortada olmadığı halde yapabilmesine ----- denir."

Paragrafta tanımları yapılan duyusal motor dönemi özellikleri aşağıdaki sıralamaların hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Egosantrik düşünme – kişi sürekliliği – alışkanlık – ses bulaşması
B) Animizm – alışkanlık – sembolik fonksiyon – devresel tepki
C) Döngüsel tepki – alışkanlık – nesne sürekliliği – ertelenmiş taklit
D) Döngüsel tepki – alışkanlık – ertelenmiş taklit – kişi sürekliliği
E) Devresel tepki – ertelenmiş taklit – alışkanlık – nesne devamlılığı

12. **Duyusal motor döneminde kazanılan hangi kavram,** "belleği kullanmanın başlangıcı" **olarak kabul edildiğinden bilişsel gelişimde önemli bir adımdır?**

A) Nesne sürekliliği B) Odaktan uzaklaşma
C) Canlandırmacılık D) Nesne korunumu
E) Tersine çevirebilme

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Piaget'in bilişsel gelişim kuramına göre "özelden özele akıl yürütme" sezgisel işlemler döneminde ilk kez görülmektedir.

CEVAP: E

2. Benmerkezcilik, çocuğun sadece kendisinin gördüğü, duyduğu, bildiği şeyleri herkesin duyup bildiğini zannetmesidir. Elif'in okulda öğrendiği şarkıyı babasının bilmediğini duyunca şaşırması benmerkezci düşünme içinde olduğunu göstermektedir.

CEVAP: C

3. Çocuk bir şeyden hoşlanıyorsa herkesin bundan hoşlandığını, bir şeyden hoşlanmıyorsa kimsenin bundan hoşlanmadığını zanneder. Bu durum benmerkezcilik olarak adlandırılır. Pırasa yemekten hoşlanmayan Serdar, kuzeni Serkan'ın pırasa yediğini görünce şaşırması benmerkezcilik ile açıklanır.

CEVAP: A

4. Hipotetik düşünme, bireyin içinde bulunduğu koşullara göre bir düşünceyi uygun tezler yürüterek savunabilme yeteneğidir. Bülent Öğretmen'in sorduğu soru öğrencileri tezler oluşturmaya, deney kurmaya, uygulamaya ve sonuca ulaşmaya sevk ettiği için öğretmen hipotetik düşünmeyi geliştirmeyi amaçlamıştır.

CEVAP: B

5. Piaget öğrenmeyi dengesizlik ile açıklar. Ona göre yeni çevre uyaranları, çocuğun merak duygusunu uyandırır. Zihinde oluşan dengesizliği gidermek isteyen çocuk şemalar yardımıyla bu dengesizliği giderir ve öğrenmenin hızı artar.

CEVAP: C

6. Odaklanma birden fazla özelliğe sahip bir şeyin tek bir özelliğinin gözetilebilmesidir. Bir etkinlik içinde sadece tek bir ana odaklanırlar. Berna'nın sadece korktuğunu hatırlaması o ana odaklandığını göstermektedir.

CEVAP: A

7. Bireyin çevresindeki problemleri anlama, çözme, dünyayla baş etme yollarına, yapılarına şema denir.

Bireyin karşılaştığı yeni bir olayı, fikri, objeyi, kendisinde var olan bilişsel yapı içine alması sürecine özümleme denir.

Yeni obje, olay, durumları anlatmak, bilmek için var olan yapıları yeniden şekillendirme, biçimlendirme sürecine düzenleme denir.

CEVAP: E

8. Piaget bilişsel gelişimin temelini dengeleme olarak açıklamaktadır. Zihin dengeleme eğilimindedir. Yeni uyarıcılar dengeyi bozar. Özümleme ve uyumsamayı yok sayarak zihin dengeye ulaşır. Bu zihinsel işlemlerin oluşturduğu sürecin sonu dengeleme olarak adlandırılır.

Piaget bilişsel gelişim ve öğrenmeyi denge dengesizlik ve yeniden denge süreci olarak ifade eder.

CEVAP: B

9. Piaget'ye göre zekâ, zekâ testinden alınan puan değildir. Piaget'ye göre zekâ, bireyin çevreye uyum sağlayabilme yeteneğidir. Zekâ yeni bilginin zihinde mevcut bilgiye eklenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu sebeple A seçeneğinde yer alan ifade yanlıştır.

CEVAP: A

10. Bireyin karşılaştığı yeni durum ve olayları, kendisinde var olan eski şemayla açıklaması, her zaman yeterli olmayabilir. Uyumsama mekanizmasının kullanılması yoluyla yeni bir şema oluşturulabilir. Uyumsama, yeni deneyimlerin sonucunda eski şemanın dışında yeni bir şema oluşturmadır. Eski şema, bireyin yeni öğrendiği deneyimler için bir anlam oluşturmuyorsa, yeni duruma uygun bir şema oluşturulur. Parçada Nizam Bey'in katarsis kavramı için yeni şema oluşturması uyumsamadır.

CEVAP: E

11. Bebeğin deneme-yanılma davranışı içinde bir rastlantı olarak yakaladığı, zevk aldığı ve başardığı bir hareketi durmadan tekrarlamasına döngüsel tepki denir. Bu hareketler daha sonra tekrarlana tekrarlana alışkanlıkları oluştururlar. Bebeğin kendi görüş alanının dışında kalsa da nesnelerin var olduğunu bilmesine nesne sürekliliği denir. Bebeğin gözlediği davranışı, model ortada olmadığı halde yapabilmesine ertelenmiş taklit denir.

CEVAP: C

12. Duyusal motor döneminde kazanılan hangi kavram, düşünmenin ve bellek kullanmanın başlangıcı olarak kabul edilen süreç nesne sürekliliğidir. Çünkü bebek ilk defa nesne sürekliliği ile ortadan kaybolan nesnelerin yerini bilmekte ve bellek kullanımı göstermektedir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. **Dil gelişimi dikkate alındığında dili oluşturan unsurların öğrenilme sırası aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?**

A) Ses (fonem) – Anlam (semantik) – Pragmatik
B) Sıra (morfem) – Anlam (morgem) – Ses (fonem)
C) Anlam (semantik) – Sıra (morfem) – Ses (morgem)
D) Ses (fonem) – Sıra (morfem) – Anlam (semantik)
E) Sıra (morgem) – Anlam (semantik) – Ses (fonem)

2. "Duyu organlarıyla alınan bilgiyi nesnelerin zihinsel tasarımlarına dönüştürme işidir."

"Çocukların bir tek anlamlı sözcükle, birçok şeyi anlatmaya çalışmasıdır."

Yukarıda açıklamaları yapılan kavramlar hangi seçenekte doğru sıra ile verilmiştir?

A) Aşırı genelleme – Morgem
B) Ayırt etme – Semantik
C) Tek sözcük – Morfem
D) Kavram gelişimi – Morgem
E) Morfem – İlke gelişimi

3. **Dil gelişimi ve konuşma açısından kritik dönem aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Telgrafik konuşma
B) Tek sözcük evresi
C) Heceleme evresi
D) İlk gramer süreci
E) Kavram gelişimi

4. 18 aylık Sıla'ya ablası "Hav hav nerede?" diye sorduğunda Sıla soruyu anlamış ve köpeği göstermiştir. Ancak Sıla'dan köpeğin nerede olduğunu düzgün bir cümle kurarak söylemesini istediğinde yapamamıştır. Yani soruyu kavramış fakat cevabı üretmekte güçlük çekmiştir.

Sıla'nın durumu aşağıdaki kavramlardan hangileriyle açıklanabilir?

A) Kavram gelişimi – Sözel bağ
B) Alıcı dil – İfade edici dil
C) Morgem – İlke gelişimi
D) Kavram gelişimi – Alıcı dil
E) Sözel bağ – İfade edici dil

5. **Dil gelişiminin tesadüfen çıkarılan seslerin pekiştirilmesi yoluyla sağlandığı görüşünü savunan kuram ve kuramcı hangi seçenekte doğru verilmiştir?**

A) Sosyal öğrenme – Skinner
B) Davranışçı – Bruner
C) Psikolinguistik – Chomsky
D) Sosyal öğrenme – Bandura
E) Davranışçı – Skinner

6. **Meral:** Anne çanta

Anne: Evet annenin çantası

Meral: Anne miyav

Anne: Evet, bu kedi mamasını yiyor.

Bu şekildeki diyalogda Meral'in hangi dil gelişim evresinde olduğu söylenebilir?

A) Tek sözcük evresi
B) İlk gramer evresi
C) Çağıldama evresi
D) Babıldama evresi
E) Telgrafik evre

YARGI YAYINEVİ

7. **Dil gelişimini model alma, gözlem, dolaylı pekiştireç süreçleri ile açıklayan kuram ve kuramcı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Davranışçı – Skinner
B) Psikolinguistik – Lenneberg
C) Sosyal öğrenme – Bandura
D) Davranışçı – Chomsky
E) Sosyal öğrenme – Bruner

8. **Aşağıda verilen ifadelerden hangisi psikolinguistik yaklaşımın dil gelişimi ile ilgili görüşlerinden biridir?**

A) Bebekler kendilerini istedikleri sonuca götüren sesleri tekrar ederek dili öğrenirler.
B) İnsanlar doğuştan konuşma ve iletişim yeteneğine sahip olarak doğar.
C) Çocuk sosyalleşme sürecinde modelleri gözler ve taklit eder.
D) Dil gelişimi taklit ve ödüllendirme yoluyla olur.
E) Bebek için anne babanın model olması, çocuğun onları taklit etmesi, anne babanın pekiştirmesi ve düzeltici bilgiler vermesiyle dil öğrenilir.

9. 1 yaşında olan Eda, baba demeyi öğrenmiş ve bilmediği nesneleri de baba olarak ifade etmeye başlamıştır.

Eda'nın adını bilmediği nesneleri baba olarak adlandırması aşağıdaki hangi kavramla açıklanabilir?

A) Alıcı dil
B) Fonem
C) Morgem
D) Eksik kurallaştırma
E) Telgrafik konuşma

10. Bütün insanlar dil gelişimi sürecini evrensel bir sırayla izler. Çocuklar yapılandırılmış bir dille yeteri kadar karşılaşmasalar bile belli bir düzeyde dil edinebilirler.

Paragrafta bahsedilen görüş aşağıdaki akımlardan hangisine ait olduğu söylenebilir?

A) Davranışçı
B) Sosyal
C) Biyolojik
D) Bilişsel
E) Sosyokültürel

11. **Dil gelişimi ile ilgili aşağıdaki verilenlerden hangisi <u>yanlıştır</u>?**

A) Bebekler bir yaşındayken sözcükleri diğer seslerden ayırt edebilir.
B) İlk öğrenilen kelimeler genellikle isimlerdir, zamirler en son ortaya çıkar.
C) Kızlarda dil gelişim erkeklerden daha iyi durumdadır.
D) Bütün dillerde bebekler aynı gelişim sürecini izler.
E) İki yaşındaki bir çocuk anadilinin dilbilgisine hâkimdir.

12. İnsanın beyin ve sinir yapısı genetik olarak dili öğrenebilecek biçimde tasarlanmıştır. Eğer çevresel koşullarda sağlanırsa bireyler dili çok rahat öğrenebilir.

Yukarıdaki görüşü savunan kuram ve kuramcı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Psikolinguistik kuram – Chomsky
B) Sosyal öğrenme kuramı – Bandura
C) Bilişsel kuram – Piaget
D) Davranışçı kuram – Skinner
E) Nörofizyolojik kuram – Hebb

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Dil bir gelişim alanı olduğu için bütün gelişim alanları gibi basitten karmaşığa doğru ilerler. Bu sebeple en küçük dil yapısı olan fonem ile öğrenmeye başlayan birey sırasıyla morfem ve semantik ile öğrenmeye devam eder.

CEVAP: D

2. Morgem, dil gelişiminde "tek sözcük" evresi olarak bilinen evredir. Bu evrede tüm çocuklar tek kelime ile birden çok şey anlatmak istemektedir. Kavram gelişimi ise benzer özellik taşıyan uyarıcılara sembol verme, duyu organlarıyla alınan bilgiyi nesnelerin zihinsel tasarımlarına dönüştürme olarak tanımlanır.

CEVAP: D

3. Tek sözcük, anlamlı ilk sözcüklerin söylendiği, dil gelişimi açısından en kritik dönemdir. Bebek söylediği tek kelime ile çok şey anlatmaya çalışır.

CEVAP: B

4. Alıcı dil, çocuğun çevresindeki kişilerin dilini anlama becerisidir. Sıla'ya ablası "Hav hav nerede?" diye sorduğunda Sıla'nın soruyu anlayıp köpeği araması alıcı dilinin geliştiğini göstermektedir. İfade edici dil ise çocuğun kendisini anlatabilme becerisidir. Sıla'dan köpeğin nerede olduğunu düzgün bir cümle kurarak söylemesini istediğinde yapamaması ifade edici dilin gelişmediğini göstermektedir.

CEVAP: B

5. Dil gelişiminin tesadüfen çıkarılan seslerin pekiştirilmesi yoluyla sağlandığı görüş davranışçı kurama aittir. Skinner, bebeklerin kendilerini istedikleri sonuçlara götürdüğünü fark ettikleri sesleri tekrar etmeleri sonucu konuşulan dili öğrenmeye başladığını ve çevresindeki insanlarda çıkardıkları seslerden sonra taktir alırlarsa bunu sürekli hale getirip pekiştireceklerini belirtmiştir.

CEVAP: E

6. Telgrafik konuşma evresi (18-24 ay) ; iki farklı sözcüğün birleştirildiği, gramer yapılarına uymayan cümlelerin kurulduğu dönemdir. İki heceli kelimeler arası kadar bekleme vardır. Özne, yüklem, bağlaç, ekler gibi öğelerin bazıları kullanılmadan cümleler kurulur. Cümlede özne-yüklem ilişkisi olmadan konuşma vardır. Soruda Meral "Anne çanta" "anne miyav" söylemleriyle iki farklı sözcüğü gramer yapılarına uymayan bir şekilde birleştirerek cümle kurmuştur. Buna göre Meral'in Telgrafik konuşma evresinde olduğu söylenebilir ve sorunun cevabı E seçeneğidir.

CEVAP: E

7. Sosyal öğrenme kuramı, dilin öğrenilmesi gözlem ve taklit yoluyla gerçekleştiği belirtir. Çocuk sosyalleşme süreci içinde dili konuşmayı öğrenir. Çocuk sosyalleşme sürecinde çevresindeki yetişkinleri modellemeye çalışır. Çocuk modellediği kişileri gözlemler ve o kişilerin davranışlarını taklit eder. Dil gelişimini model alma, gözlem, dolaylı pekiştireç süreçleri açıklayan kuramcı ise Bandura'dır.

CEVAP: C

8. İnsanların doğuştan dil öğrenme yeteneğine sahip olarak doğduğunu ileri süren psikolinguistik yaklaşım, çocuğun dil öğrenme mekanizması sayesinde çevresinde konuşulan dili içselleştirdiğini ve uygun dil bilgisi kurallarına göre konuştuğunu belirtir. Dil gelişiminin biyolojik ve psikolojik temellerinin bulunduğunu vurgulayan yaklaşım, çocukların biyolojik olarak belli bir olgunluk seviyesine geldiklerinde konuşmayı öğrendiğini savunur. Biyolojik faktörlerin yanında çevresel faktörler de dil gelişimi üzerinde etkide bulunmaktadır.

CEVAP: B

9. Morgem, tek sözcük dönemidir. Bu dönemde çocuk öğrendiği tek kelimeyle birçok şey anlatmaya çalışır. 1 yaşında olan Eda'nın, bilmediği nesneleri de baba olarak ifade etmeye çalışması morgem evresinde olduğunu göstermektedir.

CEVAP: C

10. Bütün insanlar dil gelişimi sürecini evrensel bir sırayla izlediğini, çocukların yapılandırılmış bir dille yeteri kadar karşılaşmasalar bile belli bir düzeyde dil edinebileceğini ve çocukların biyolojik olarak belli bir olgunluk seviyesine geldiklerinde konuşmayı öğreneceklerini savunan görüş biyolojik yaklaşımdır.

CEVAP: C

11. İki yaşındaki bir çocuk bütün düşündüklerini ya da cümlenin tamamını iki kelimeye yansıtır ve ifade etmeye çalışır. Sözcüklerin birleştirilmesi dönemidir. Kullanılan kelime sayısı artar. İki kelime peş peşe söylenerek anlamlı sözcükler oluşturulur. Ancak dilinin dilbilgisine hâkim değildir.

CEVAP: E

12. Dilbilimci Chomsky'nin etkisi altında psikologlar, dil öğrenme ile ilgili psikolinguistik kuramı geliştirmişlerdir. Bu kuram, insanların doğuştan dil öğrenme yeteneği ile doğduğunu "insanın dili konuşmak üzere doğumdan önce programlandığını" kabul eder. Böylece hangi çevrede, hangi koşullar altında olursa olsun, çevresinde konuşan olduğu sürece insan yavrusu konuşmayı öğrenir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. Bu kurama göre dil, ana-babanın model olması, çocuğun taklit etmesi, ana-babanın pekiştirmesi ve düzeltici geribildirim vermesi suretiyle kazanılmaktadır. Pekiştirmenin yanı sıra, bebeklerin sıklıkla duydukları sesleri taklit etmeleri de dilin kazandırılmasında önemli olmaktadır. Bu kuramda dil ediniminin esas noktası taklittir. Çocuk çevresinde duyduğu sesleri taklit ederek konuşmayı gerçekleştirir.

Paragrafta özellikleri verilen dil gelişimi yaklaşımının aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

A) Nörofizyolojik B) Psikolinguistik
C) Psikodinamik D) Bilişsel
E) Sosyal

2. **Çocukların tek sözcük ile birçok duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir?**

A) Eksik kurallaştırma B) Morgem
C) Sentaks D) Agulama
E) Morfem

3. **Resim yapmak için odasına geçen Aytaç** "Evet resim. Büyük bir ev yapacağım, kırmızı kalemim nerede? Buldum buradaymış. Şurada küçük bir kapı, burada bir pencere olsun. Bacasından dumanlar çıkıyor, çocuklar bahçede top oynuyor..."

Aytaç bu konuşmasında dil gelişiminin hangi kavramını vurgulamaya çalışmaktadır?

A) Aşırı kurallaştırma B) Eksik kurallaştırma
C) Benmerkezci konuşma D) Kavram gelişimi
E) Telgrafik konuşma

4. **Çocuğun karşısındakine isteklerde bulunması, bazen kızması bazen de sorular sorması, bir iletişim ve etkileşim halinde olması dil gelişimi olarak hangi kavrama vurgu yapmaktadır?**

A) Otistik konuşma B) İçsel konuşma
C) Sosyalleşmiş konuşma D) Telgrafik konuşma
E) Benmerkezci konuşma

5. 1,5 yaşındaki Soner, dedesi evden gidince "Dede gitti.", annesinden su istediğinde "Anne su.", babası ile top oynamak istediğinde "Baba top." gibi iki sözcükler kullanarak kendini ifade etmeye çalışmaktadır.

Yukarıda verilen bilgilere göre Soner, Chomsky'nin dil gelişim dönemlerinden hangisi içerisinde yer aldığı söylenebilir?

A) Agulama B) Tek sözcük
C) Telgrafik konuşma D) İlk gramer
E) Sosyalleşmiş konuşma

6. Dil gelişiminde biyolojik ve psikolojik temeller bulunmaktadır. Dil öğreniminde temel yapı ve yüzeysel yapı olmak üzere iki yapı bulunmaktadır. Temel yapı kavramlarını düşünsel düzeyiyle ilgilidir. Yüzeysel yapı ise konuşulan kelimeleri kapsar.

Paragrafta bahsedilen özelliklerde aşağıdaki yaklaşımlardan hangisine vurgu yapıldığı söylenebilir?

A) Sosyal B) Davranışçı C) Bilişsel
D) Psikolinguistik E) Psikodinamik

YARGI YAYINEVİ

7. **Vygotsky'nin dil gelişimine göre;**

I. Dil ile zihin arasında çok güçlü bir etkileşim vardır.

II. Benmerkezci konuşma ortadan kaybolmaz sadece içsel konuşmaya dönüşür.

III. Dil gelişiminde belirli dönem ve evreler için verilen yaş aralıkları bireyden bireye farklılık gösterebilir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

8. Aşırı genellemelerin azaldığı görülür. Cümlede isim, fiil ve sıfat gibi yapıları öğrenirler. Cümlenin anlamını olumsuza dönüştürebilirler. Kelime dağarcığı olarak iyi bir eğitimle 2,5 yaş ile 5 yaş arasında büyük fark gözlenebilir.

Yukarıdaki açıklamada dil gelişimiyle ilgili aşağıdaki kavramlardan hangisinden söz edilmektedir?

A) İlk gramer dönemi B) Telgrafik dönem
C) Fonem D) Tek sözcük evresi
E) İçsel konuşma

9. Çocuk bir problemle karşılaştığında kendisine rehberlik eder ve problemi çözmeyi kolay hale getirmek için yüksek sesle kendi kendine konuşur.

Vygotsky'ye göre bu konuşma aşağıdakilerden hangisi ile daha doğru tanımlanabilir?

A) İçsel konuşma B) Kavram gelişimi
C) Otistik konuşma D) Özel konuşma
E) Sosyalleşmiş konuşma

10. Handan anneşiyle birlikte misafirliğe gitmiştir. Annesinin arkadaşıyla konuşan Handan'ın babasının mesleği sorulduğunda "marketçi" yanıtını vermiştir. Abisinin mesleğini sorduklarında ise berberci yanıtını vermiştir.

Handan'ın verdiği yanıt düşünüldüğünde hangi kavram vurgulanmaktadır?

A) Eksik kurallaştırma B) Telgrafik konuşma
C) İçsel konuşma D) Aşırı kurallaştırma
E) Biyolojik yapı

11. **18 aylık bir bebeğe** "Oyuncak nerede?" **sorusunun sorulması sonucunda çocuğun bunu anlaması fakat cevap verememesi dil gelişimi açısından aşağıdakilerden hangisinin gelişmediğine işaretter?**

A) Eksik kurallaştırma B) Yansıtıcı konuşma
C) Aşırı kurallaştırma D) Alıcı dil
E) İfade edici dil

12. **Uğur:** Baba araba

Baba: Evet, bu babanın arabası

Uğur: Baba araba su

Baba: Evet, baba arabayı suyla yıkıyor.

Yukarıda Uğur ile babası arasında geçen diyalogda babanın söylemleri hangi dil gelişimi kavramı ile açıklanabilir?

A) Aşırı kurallaştırma B) Yeniden biçimlendirme
C) Hızlı haritalama D) Tekrarlama
E) Yansıtıcı konuşturma

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Model alma, ses taklidi, çevrenin dil üzerindeki etkisi gibi durumları konu edinen yaklaşım sosyal etkileşimli yaklaşımdır. Parçada da bu konular üzerinde durulduğundan özellikleri verilen dil gelişimi yaklaşımını sosyal etkileşimli yaklaşımdır.

CEVAP: E

2. Dil eğitiminde;

Eksik kurallaştırma: Çocuğun bir olayla ilgili öğrendiği kuralı sadece o olayla sınırlamasıdır.

Sentaks: Gramer bilgisine uygun davranış göstermedir.

Agulama: 2-4 ay aralığını kapsayan ve evrensel dil özelliğinin yaşandığı evredir.

Morfem: Bir dildeki en küçük ve anlamlı birimdir.

Morgem: 12-18 ay aralığında görülen ve çocuğun tek sözcük ile birden çok şeyi anlatmaya çalışmasıdır.

CEVAP: B

3. Yaptığı eylemleri sanki karşılarında birisi varmış gibi sesli olarak anlatan, özellikle çocukların tek başına yaptığı etkinlikler sırasında ortaya koydukları dil benmerkezci konuşma olarak ifade edilir. Parçada Aytaç'ın resim yaparken kendi kendine yaptığı bu konuşma benmerkezci konuşma örneğidir.

CEVAP: C

4. Dil gelişiminin olgunlaşması sürecinde konuşma süreci benmerkezci konuşmadan başlar ve sosyalleşmiş konuşmaya geçer ve benmerkezciliğin bu geçiş sonrasında ortadan kalktığı görülür. Sosyalleşmiş konuşmada çocuk karşısındakilerden isteklerde bulunur, bazen kızar, bazen soru sorar. Yani bir iletişim ve etkileşim halindedir.

CEVAP: C

5. Telgrafik konuşma evresinde artık sözcükler birleştirilmeye başlanır. 2 – 3 sözcük yan yana getirilerek kısa yoldan anlam iletilir. Cümleler genellikle özne nesne ya da özne-yüklem olarak kurulur. Parçada Soner'in kurduğu cümleler telgrafik konuşma döneminde olduğunu göstermektedir.

CEVAP: C

6. Chomsky'ye göre dili kazanma sürecinde bu iki yapı hem bir arada hem de birbirinden ayrı işler. Temel yapının, yüzeysel yapıdan önce oluştuğu düşünülmektedir. Yani önce seslerin ilgili oldukları anlamlar kavranır, ardından yüzeysel yapı oluşturulur. Chomsky'e göre dil kazanma aygıtı, çevreden bağımsızdır ancak, etkili bir şekilde işlerlik kazanabilmesi için sosyal bir ortama ihtiyaç duyulur. Dil gelişimini biyolojik ve psikolojik temele bağlayan Chomsky'nin bu görüşü "psikolinguistik kuram" olarak da bilinmektedir.

CEVAP: D

7. Dil ile zihin arasında çok güçlü bir etkileşim olması, benmerkezci konuşma ortadan kaybolmadığı sadece içsel konuşmaya dönüştüğü ve dil gelişiminde belirli dönem ve evreler için verilen yaş aralıkları bireyden bireye farklılık gösterdiği görüşleri Vygotsky'ye aittir.

CEVAP: E

8. İlk gramer döneminde çocuk gramer kazanmaya başlar yani cümle yapı ve kurallarını öğrenmeye başlar. Kelime kapasitesi hızla artar, ilk kurallı cümle ortaya çıkar. 24 kelime sayısı 500 – 600'e çıkar. 30 aylık bir çocuk 300 – 400 kelime kullanırken, 60 aylık olduğunda ise 8000 – 12000 kelime kullanmaktadır. Yani 2,5 – 5 yaş arasında kelime bilgisinde büyük bir artış olmaktadır.

CEVAP: A

9. Çocuğun yüksek sesle ve kendi kendine konuştuğu ve bir problemle karşılaştığında kendine rehberlik ettiği ve problemlerin çözümünü kolaylaştırdığı konuşma Vygotsky'ye göre özel konuşmadır. Zamanla bu konuşma zihinden yapılarak sessizleşir ve buna içsel konuşma denir.

CEVAP: D

10. Çocuğun öğrenmiş olduğu bir kavramla ilgili kuralı tüm durumlara uygulaması aşırı kurallaştırmadır. Ayakkabıcı çocuk için doğru ise manavcı, bakkalcı, öğretmenci, berberci kavramları da çocuk için doğrudur. Bu sebeple Handan'ın babasının mesleğini marketçi abisinin mesleğini berberci diye telaffuz etmesi aşırı kurallaştırma yaptığını göstermektedir.

CEVAP: D

11. Çocuğun söylenen cümleleri anlaması ve uygulaması ancak cevap verememesi alıcı dilin geliştiğini ifade edici dilin gelişmediğini göstermektedir. Buna göre soruda anlatılan durum ifade edilen dilin gelişmediğini göstermektedir.

CEVAP: E

12. Anne babalar, çocuklarının kurduğu basit cümleleri, dil bilgisi açısından daha doğru şekilde ve genellikle biraz daha uzun hale getirerek tekrarlar. Bu duruma yeniden biçimlendirme denir. Parçada babanın Uğur'un cümlelerini tekrar etmesi yeniden biçimlendirmeye örnektir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıdakilerden hangisi psikoseksüel gelişim kuramına göre oral döneme ilişkin doğru bir ifadedir?**

A) Anne-babaya duyulan sevgi, kıskançlık, düşmanlık kişiliği etkiler.

B) Bireyde ileri yaşlarda görülen dik kafalılık, bağnazlık, eli açıklık, aşırı düzenlilik ya da düzensizlik bu dönemin bakım koşullarına göre oluşur.

C) Kızlarda elektra karmaşası, erkeklerde oedipus karmaşası ve iğdişlik korkusu bu dönemde görülür.

D) İhtiyacın giderilmemesi yetişkinlikte küfür, madde kullanımı, dedikodu gibi saplantılara neden olabilir.

E) Büyük bir bocalama içerisinde olan bireye öğretme güçlükleri ile karşılaşılabilir.

2. 5 yaşına kadar halası tarafından büyütüldüğü için onu çok seven Funda, halasının evlenme kararına karşı çıkmış, çok üzülmüş, ağlamıştır. Bunun üzerine halasının nişanlısı Funda'ya; düğün sırasında huzursuzluk çıkarmazsa oyuncak bir bebek alacağını söylemiştir. Bir süre düşünen Funda "Halamı da bebeği de istiyorum." demiştir.

Freud'a göre, Funda'nın bu durumu aşağıdaki hangi kavramla açıklanabilir?

A) Engelleme
B) Kaçınma-kaçınma
C) Karşıt tepki geliştirme
D) Yaklaşma-yaklaşma
E) Bastırma

3. **50 yaşındaki Nevin Hanım'ın yaşlılığı kabul etmediği için 20 yaşındaki kızı Gonca gibi giyinmesi, kızının arkadaş ortamında vakit geçirip kızının gezdiği yerlerde bulunmaya çalışması hangi savunma mekanizması ile açıklanabilir?**

A) Yansıtma
B) Özdeşim kurma
C) Yadsıma
D) Hayal kurma
E) Gerileme

4. Gündelik hayatta şaka yapma, karşılık verme, ya da alay etme gibi davranışlarımızın birçoğu farkında olmadığımız dürtülerin, bastırılmış duygu ve düşüncelerin biçim değiştirerek bilince ulaşmasıdır.

Freud'un topografik kişilik kuramına göre bu düşünceler hangi merkezden hareketle bu bilince ulaştığı söylenebilir?

A) Bilinç öncesi
B) Süperego
C) Ego
D) Bilinç dışı
E) İd

5. Kişilik gelişimini belirli dönemler halinde incelemiş, her dönemin bir kritik gelişim süreci içerdiğini belirtmiştir. Döneme ait kritik gelişimi kazanmanın şartı olarak ihtiyaçların karşılanmasını göstermiş, aksi halde karşılanmayan ihtiyaçların o döneme saplantılı aşırı bağımlılık meydana getirdiğini savunmuştur.

Yukarıda görüşleri açıklanan bilim adamı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Erikson
B) Kohlberg
C) Freud
D) Gilligan
E) Piaget

6. "Açık seçik farkında olduğumuz, algıladığımız süreçlerdir."

"Bireyin kendinin de farkında olmadığı, zorlasa dahi hatırlamadığı ama bireyi etkileyen olayların bulunduğu yerdir."

"Bireyin ancak dikkatini zorlayarak hatırlayabildiği yaşantıların bulunduğu yerdir."

Topografik kişilik kuramına göre verilen açıklamalara uygun kavramlar aşağıdakilerden hangisinde doğru sırayla verilmiştir?

A) Bilinç – Bilinç öncesi – Bilinç dışı
B) Bilinç öncesi – Bilinç – Bilinç dışı
C) Bilinç – Bilinç dışı – Bilinç öncesi
D) Bilinç dışı – Bilinç – Bilinç öncesi
E) Bilinç öncesi – Bilinç dışı – Bilinç

YARGI YAYINEVİ

7. **Aşağıdakilerden hangisi Freud'un psikoseksüel gelişim kuramına göre anal döneme ait bir özellik değildir?**

A) Çocuk davranışları tek başına yapmak ister, engellendiğinde sinirlenme davranışı sergiler.

B) Çocukların anne-baba tutumlarına göre cinsiyet rollerini kazanmaya başladığı, cinsel gelişim açısından kritik dönemdir.

C) Çocuk bu dönemde kendisini ve çevreyi kontrol etmeyi öğrenir.

D) Katı ve baskıcı tuvalet eğitimi kişilikte yıkıcılık, kızgınlık, dağınıklık gibi sonuçlara yol açar.

E) İleri yaşlarda görülen inatçılık, cimrilik, aşırı titizlik bu dönemin başarısız atlatılması ile ilgilidir.

5. **Bireyin aklında kötü bir düşünce oluştuğunda kulağını çekmesi, tahtaya vurması aşağıda verilen hangi savunma mekanizmasıyla ilişkili bir durumdur?**

A) Dışsallaştırma B) Yapma-bozma

C) Diğerkamlık D) Çarpıtma

E) İlkel idealleştirme

9. Üniversiteye hazırlanan Berkay idealinin Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni kazanmak olduğunu söylemektedir. Annesi ise bulundukları şehirde de hukuk fakültesi olduğundan şehir dışına gitmesini istememektedir. Berkay annesine "Neden Ankara'da okumamı istemiyorsun?" diye sorar. Annesi "Sen kendine bakamazsın, biz seni el bebek gül bebek büyüttük" demiştir. Berkay ise annesinin bu düşüncesine karşı çıkmış eğer istediği puanı alırsa mutlaka Ankara'da okuyacağını ve kendisine çok da iyi bakabileceğini savunmuştur.

Berkay'ın annesinin aşağıdaki anne-baba tutumlarından hangisine sahip olduğu söylenebilir?

A) Demokratik B) Aşırı koruyucu

C) Otoriter D) Mükemmeliyetçi

E) Tutarsız

10. Matematik dersinde öğretmeni tarafından sözlüye kaldırılan Serhat, düşük not almıştır. Bir önceki hafta derste öğretmeniyle yaptığı tartışmanın böyle bir sonuca neden olabileceğini düşünmektedir.

Bu durum aşağıda verilen Freud'un savunma mekanizmalarından hangisine örnek oluşturmaktadır?

A) Gerileme B) Yer yön değiştirme

C) Çarpıtma D) İlkel İdealleştirme

E) Karşıt tepki geliştirme

11. Lise öğrencisi olan Umut'un ailesi ve çevresi onun yasal düzene ve toplumsal kurallara uygun davranmasını beklemektedir. Ancak ailesi ve çevresi tarafından olumlu kabul görmediğine inanan Umut, sık sık ailesinin ve çevresindeki bireylerin beklentilerine aykırı davranışlarda bulunmaktadır.

Umut'un davranışları Erikson'un psikososyal gelişim kuramına göre aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Gölgelenmiş kimlik B) Ters kimlik

C) İpotekli kimlik D) Psikososyal moratoryum

E) Dağınık kimlik

12. Seyit derslerinde başarılı olduğunda ailesi tarafından "Çok başarılısın." diye tepkiler almaktadır. Arkadaşlarından da benzer tepkiler alan Seyit "Ben başarılıyım." diye düşünmeye başlamıştır.

Seyit'in çevresinin tepkilerine bağlı olarak "Ben başarılıyım." **biçiminde düşünmeye başlaması hümanist yaklaşımın aşağıda verilen hangi kavramıyla açıklanabilir?**

A) Empati B) İdeal ben C) Ayna teorisi

D) Özben E) Sempati

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Oral dönem için haz kaynağı ağızdır. Bu sebeple beslenme bu dönem karakterini belirleme de önemli rol oynar. Doğru beslenen bebek kendisinin istenildiğini bilir ve güven duygusu oluşur. Güven duygusu bireylere alma ve verme özellikleri ile hayat olan umut duygusunu da geliştirir.

CEVAP: D

2. Yaklaşma-yaklaşma tepkisi bireyin iki seçenek arasından her ikisini de isteme durumudur. Funda'nın hala ve oyuncak bebek tercihlerinden her ikisini de istemesi yaklaşma-yaklaşma davranışıdır.

CEVAP: D

3. Elli yaşındaki Nevin Hanım'ın yaşlılığı kabul etmediği için kızı gibi davranması gerileme savunma mekanizmasına örnektir. Çünkü birey kendinde oluşmuş bir saplantıyı giderip rahatlamak için geçmiş yıllarda yaptığı davranışları tekrarlamaktadır.

CEVAP: E

4. İstesek de hatırlayamayacağımız bilgi ve anların olduğu, günlük hayatta şaka yapma, karşılık verme, ya da alay etme gibi davranışların bilince ulaşmasını sağlayan merkez bilinç dışıdır.

CEVAP: D

5. Saplantı, aşırı bağımlılık, cinsellik gibi özellikler üzerinde kişilik yapısını oluşturan, kişilik ergenlik dönemine kadar belirli evrelere ayıran ve her evrede kritik süreçlerin olduğunu belirten bilim adamı Freud'dur.

CEVAP: C

6. Farkında olduğumuz, istediğimiz zaman bilgiyi çağırabildiğimiz yapı bilinçtir. Bireyi etkileyen ancak bireyin farkında olmadığı bilgiler içeren yapı bilinç dışıdır. Bireyin ancak zorlayarak hatırladığı bilgileri bulunduran yapı ise bilinç öncesidir.

CEVAP: C

7. Çocukların anne-baba tutumlarına göre cinsiyet rollerini kazanmaya başladığı, cinsel gelişim açısından kritik olan dönem fallik dönemdir.

CEVAP: B

8. Kötü bir şey karşısında batıl davranış ile bu kötü durumun uzaklaşacağını sanma davranışı yapma-bozma savunma mekanizmasının sonucudur. Aklına kötü bir durum getiren birey yapma davranışını sergiler, ardından kulağını çekme, tahtaya vurma gibi batıl davranışlar sergileyerek bozma yapar. Bu durum yapma-bozma savunma mekanizması ile açıklanır.

CEVAP: B

9. Parçada Berkay'ın annesinin tutumu aşırı koruyucu tutumdur. Çünkü aşırı koruyucu tutum sergileyen anne-baba çocuğunun kendine bakamayacağını düşünmekte, sürekli kendilerine ihtiyacı olduğu yargısı varmaktadır. Çocuğunu yetiştirirken sürekli el üstünde tutan, canının yanmaması için her şeyi yapan anne baba aşırı koruyucu tutum sergilemektedir.

CEVAP: B

10. Bireyin olumsuz bir durumu işine geldiği gibi anlam yüklemesi ve olumsuz durumun nedenini ilgisi olmayan bir nedene bağlaması durumu çarpıtma savunma mekanizması ile açıklanır. Serhat, düşük not almasını öğretmen ile tartışmasına yüklemektedir. Düşük not alma olumsuz durumunu bu durumla ilgisi olmayan öğretmenle tartışma nedenine bağlaması çarpıtma savunma mekanizmasını kullandığını göstermektedir.

CEVAP: C

11. Bireyin toplumun ve ailenin beklenti ve isteklerinin dışında davranışlar sergilemesi ve bu doğrultuda seçimler yapması ters kimlik olarak adlandırılır. Parçada Umut'un ailesinin ve çevresindeki bireylerin beklentilerine aykırı davranışlarda bulunması onun ters kimlik statüsüne sahip olduğunu göstermektedir.

CEVAP: B

12. Ayna teorisi, kişinin kendi benliğini başkalarının ona ilişkin düşünceleri ve ona yönelik tepkileri algılama şeklidir. Yani birey başkasının gözünden kendini tanımaya çalışır. Parçada ailesi ve arkadaşları tarafından başarılı olduğu söylenen Seyit, kendisini başarılı gördüğü için bu durum ayna teorisi ile açıklanır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. Arkadaşları ile sinemaya gidecek olan Arzu, hem "Amaour" filmine hem de "Milattan Önce 1000" filmine gitmek istemektedir. İki filmde aynı saatte başlayacağı için hangi filme gideceği konusunda kararsız kalan Arzu, her iki filmi de çok merak etmektedir.

Yukarıdaki bilgilere göre Arzu aşağıda verilen çatışma türlerinden hangisini yaşamaktadır?

A) Yaklaşma – Yaklaşma çatışması
B) Yaklaşma – Kaçınma çatışması
C) Kaçınma – Kaçınma çatışması
D) Kişilik rol çatışması
E) Roller arası çatışması

2. Şeker hastası olan Ragıp Bey, baklava yemeyi çok sevmektedir. Ancak "Baklava yersem, şekerim yükselir ve bu durumla karşılaşmak istemiyorum." düşüncesi içindedir.

Yukarıdaki bilgilere göre Ragıp Bey aşağıda verilen çatışma türlerinden hangisini yaşadığı söylenebilir?

A) Yaklaşma – Yaklaşma çatışması
B) Yaklaşma – Kaçınma çatışması
C) Kaçınma – Kaçınma çatışması
D) Kişi rol çatışması
E) Roller arası çatışması

3. 4 yaşındaki Mert çok hastalandığı için vücudundaki ağrılar artmıştır. Annesinin doktora götürmek istemesine karşı Mert "Ağrıları istemiyorum. Ama doktora da gitmek istemiyorum. Çünkü bana iğne yapacak." demiştir.

Yukarıdaki bilgilere göre Mert Bey aşağıda verilen çatışma türlerinden hangisini yaşadığı söylenebilir?

A) Yaklaşma – Yaklaşma çatışması
B) Yaklaşma – Kaçınma çatışması
C) Kaçınma – Kaçınma çatışması
D) Kişi rol çatışması
E) Roller arası çatışması

4. Rıza Bey, borçlanarak yeni bir restoran açmıştır. Bir sabah uyanıp restorana geldiğinde mutfakta çıkan yangın sonucu iş yerinin tamamen yandığını görmüştür. Çok borçlu olmasına rağmen arkadaşlarına "Cana zarar geleceğine mala gelsin." demiştir.

Buna göre Rıza Bey'in arkadaşlarına yapmış olduğu açıklamada aşağıda verilen hangi savunma mekanizmasının etkisi altında olduğu söylenebilir?

A) Bastırma
B) Yadsıma
C) Mantığa bürünme
D) Polyannacılık
E) Yansıtma

5. Aile içi problemleri olan Selim Bey, bu problemlere bir türlü çözüm bulamamakta hatta bu yüzden eve bile gitmek istememektedir. Evdeki problemlerin aksine iş yerinde çok başarılı işler yapmakta, sürekli mesaiye kalmaktadır. Bunun sonucunda da terfi ve maaşla ödüllendirme almıştır.

Yukarıdaki bilgilere göre Selim Bey'in ev yaşantısında sorunları olmasına karşın iş yerinde üstün bir performans göstermesi aşağıda verilen savunma mekanizmalarının hangisi ile açıklanabilir?

A) Yansıtma
B) Ödünleme
C) Karşıt tepki oluşturma
D) Yüceltme
E) Yer-yön değiştirme

6. Canan Hanım, mutsuz bir evliliği olan ve reklam alanında çalışan bir kadındır. İş yerinde bekâr bir erkeğe ilgi duymaktadır. Komşuları ile muhabbet ederken onlara "Bizim şirkette herkes eşini aldatıyor." demektedir.

Yukarıdaki bilgilere göre Canan Hanım'ın komşularına söylediği cümle kendi yaşantısı açısından düşünüldüğünde hangi savunma mekanizmasının sonucu olarak ortaya çıktığı söylenebilir?

A) Yansıtma
B) Ödünleme
C) Karşıt tepki oluşturma
D) Yüceltme
E) Yer-yön değiştirme

YARGI YAYINEVİ

7. Saldırgan tutum ve davranışlar sergileyen 10 yaşındaki Mehmet, yıllar sonra bu davranışlarının toplum tarafından yadırganmaması için polis olmuştur.

Bu bilgilere göre Mehmet'in toplumsal yargılardan kaçınmak için polis olması aşağıda verilen hangi savunma mekanizmasının bir sonucu olduğu söylenebilir?

A) Bastırma B) Ödünleme
C) Mantığa bürünme D) Yüceltme
E) Yansıtma

8. **Eşiyle sürekli sorunlar yaşayan Yücel'in bu durumu Kohlberg'in ahlâki gelişim kuramıyla açıklamaya çalışması, Yücel'in aşağıda verilen savunma mekanizmalarının hangisini kullandığını göstermektedir?**

A) Ketlenme B) Özgecilik
C) Bölünme D) Entelektüelleştirme
E) Dışsallaştırma

9. Karısına eski sevgilisinin adı ile hitap eden Melih, belki de bilinç dışında eski sevgilisiyle evlenmiş olmayı diliyordur.

Yukarıda bilgiye göre Melih'in bu davranışı aşağıda verilen kavramların hangisi ile açıklanabilir?

A) Serbest çağrışım B) Dil sürçmesi
C) Psikanaliz D) Hipnoz
E) Elektra karmaşası

10. Nurhan Hanım, iş yerinde olup bitenleri sürekli komşularına anlatmakta, komşularından da yaşadığı apartmanda olup biteni öğrenmeye çalışmaktadır. Eşi komşuları ile sürekli dedikodu yaptığı için kendisini uyarınca da hemen sigara içmeye başlamaktadır.

Nurhan Hanım'ın komşuları ile sürekli dedikodu yapması ve eşi tarafından uyarılınca sigara içmeye başlaması hangi gelişim dönemindeki olumsuz ve yanlış ana-baba tutumları sonucunda oluştuğu söylenebilir?

A) Genital B) Oral C) Fallik
D) Latent E) Anal

11. Anne ve babanın tuvalet eğitimi sırasında aşırı katı veya aşırı serbest davranması çocukların ileride kişiliklerini olumsuz etkilemektedir. Bu durumda kalan çocuklar ileride inatçı, aşırı düzenli, cimri, aşırı titiz, dağınık, düzensiz, savurgan, yıkıcı ve dürtüsel olabilirler.

Yukarıda anlatılan durum Freud'un aşağıda verilen hangi psikoseksüel gelişim dönemine karşılık geldiği söylenebilir?

A) Genital B) Oral C) Fallik
D) Latent E) Anal

12. 5 yaşındaki Hasan, babasını kendine rakip görmektedir. Sürekli babası tarafından kendisine ceza verileceği düşüncesi aklında yatar. Hasan, cinsel organını kaybedeceği düşüncesine kapıldığı için bazı geceler uyumaz, çok uykusu geldiğinde de kapıları kilitleyerek yatar.

Buna göre Hasan'da oluşan bu korku Freud'un aşağıda verilen psikoseksüel gelişim dönemlerinden hangisinde oluşmuş olabilir?

A) Genital B) Oral C) Fallik
D) Latent E) Anal

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Yaklaşma-yaklaşma çatışması yaşayan birey istediği iki durum karşısında kararsız bir davranış sergiler. Arzu'nun merak edip gitmek istediği iki film arasında kararsız kalması onun yaklaşma-yaklaşma çatışması yaşadığını göstermektedir.

CEVAP: A

2. Yaklaşma-kaçınma çatışması yaşayan birey, istediği bir durumu gerçekleştirmek ile istemediği bir duruma maruz kalmama arasında kararsızlık yaşar. Ragıp Bey'in baklava yeme isteği ile şekerinin yükselmesi arasında yaşadığı kararsızlık yaklaşma-kaçınma çatışmasıdır.

CEVAP: B

3. Kaçınma-kaçınma çatışması yaşayan birey istemediği iki duruma maruz kalma konusunda kararsızlık yaşamaktadır. Mert'in ağrılar ile doktora gitme konusunda yaşadığı kararsızlık kaçınma-kaçınma çatışmasıdır.

CEVAP: C

4. Bireyin her olumsuz durumu bir iyi nedene bağlayarak açıklaması tatlı limon ya da pollyannacılık savunma mekanizması olarak ifade edilir. Restoranı yanan Rıza Bey'in malına ne kadar zarar gelmiş olsa da bu durumdan canına bir şey olmadığı sonucu çıkarması tatlı limon savunma mekanizmasının etkisidir.

CEVAP: D

5. Bireyin bir alanda yaşadığı başarısızlığı ya da problemi, başka bir alanda kendini başarılı bir hale getirip telafi etmesi ödünleme savunma mekanizması olarak adlandırılır. Parçada Selim Bey'in ev yaşantısında sorunları olmasına karşın iş yerinde üstün bir performans göstermesi ödünleme savunma mekanizması ile açıklanan bir durumdur.

CEVAP: B

6. Bireyin kendine ait olumsuz bir durumu başkalarına atması, onların da aynı özelliğe sahip olduğunu söylemesi yansıtma savunma mekanizmasının sonucudur. Parçada Canan Hanım evli biri ve işyerinde bekar bir erkeğe aşık, bu olumsuz durum onu rahatsız etmektedir ve bu nedenle bu olumsuz durumu başkalarına (işyerindeki arkadaşlarına) yüklemektedir. Canan Hanım, onlarda da aynı özelliğin görüldüğünü söyleyerek yansıtma savunma mekanizmasını kullanmıştır.

CEVAP: A

7. Doğrudan yapıldığında toplumca hoş karşılanmayan ilkel dürtülerin (cinsellik, saldırganlık gibi) toplumsal olarak daha kabul edilebilir şekilde giderilmesi yüceltme savunma mekanizmasıdır. Bu sebeple saldırgan tutum ve davranışlar sergileyen Mehmet'in büyüyünce bu davranışları polis olması yüceltme savunma mekanizmasını kullandığını gösterir.

CEVAP: D

8. Bireyin yaşadığı sıkıntılardan kurtulmak için olayı bilimsel açıklamalara dayandırması, sosyal boyutta değerlendirmesi entelektüelleştirme savunma mekanizması ile açıklanır. Bu sebeple eşiyle sürekli sorunlar yaşayan Yücel'in bu durumu Kohlberg'in ahlâki gelişim kuramıyla açıklamaya çalışması entelektüelleştirme savunma mekanizmasını kullandığını göstermektedir.

CEVAP: D

9. Bireyin bilinçdışında yatan duyguları yanlışlıkla dile getirmesi dil sürçmesi olarak adlandırılır. Eski sevgilisiyle evlenmiş olmayı isteyen Melih'in karısına eski sevgilisinin adını söylemesi dil sürçmesidir.

CEVAP: B

10. Doğru beslenmeme, ağız yolunu doğru kullanmama gibi nedenlerden dolayı bireyin aşırı yemek yemesi, sigara içmesi, dedikodu yapması oral dönemin etkisiyle oluşmuş saplantılardır. Bu sebeple Nurhan Hanım'ın dedikodu yapması ve sigara içmesi oral dönemde oluşmuş saplantılardır.

CEVAP: B

11. Tuvalet eğitimi sırasından ebeveynlerin yanlış tutumlarda bulunması çocuklarda ileriki dönemlerde bireyde inatçı, aşırı düzenli, cimri, aşırı titiz, dağınık, düzensiz, savurgan, yıkıcı gibi davranış bozukluklarının oluşmasına neden olur. Bu davranış tutumları Freud'un anal dönem adını verdiği dönemde oluşur.

CEVAP: E

12. Babanın rakip görüldüğü, anne için savaş yapıldığı, bu sebeple babanın çocuğa ceza verileceği düşüncesinin hâkim olduğu ve iğdişlik korkusunun (cinsel organın kaybedilmesi korkusunun) yaşandığı evre fallik dönemdir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıdakilerden hangisi savunma mekanizmalarının faydalarından biri olamaz?**

A) Engelleme durumlarında daha gerçekçi ve etkili çözümler üretebilmek için bireye zaman kazandırır.

B) Bireyin çatışmalara ve engellemelere karşı direncini artırır.

C) Bazı savunma mekanizmaları sosyal olarak değerli sonuçlar doğurur.

D) Bazı savunma mekanizmaları olağanüstü başarılarda aracılık yapar.

E) Savunma mekanizmaları, bireyin gerçek durumu fark etmesini sağlar.

2. Halil, matematik dersinde sorulan bütün soruları kendisi çözmek istemektedir. Halil, öğretmeni Adil Bey'in yapmasını istediği soruları çözemediği durumlarda tırnağını yemeye başlamıştır.

Halil'in bu durumu Freud'a göre hangi dönemde geçirmiş olduğu saplantıdan kaynaklanmaktadır?

A) Genital dönem
B) Latent dönem
C) Fallik dönem
D) Oral dönem
E) Anal dönem

3. Bu kuramın görüşleri, kendisinden sonraki birçok kuramcının görüşlerinin temel kaynağını oluşturmuştur.

Bu kuramcılar, kişiliğin; geçmiş yaşantılar, düşünceler, duygular ve anılar ile bilinçliliğin çeşitli düzeylerinde yaşanılan içsel ve psikolojik çatışmaları yansıttığı sayıltısından hareket ederler.

Yukarıda kuramcılarının düşünceleri verilen kişilik gelişim kuramı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Psikoanalitik
B) Hümanist
C) Gestalt
D) Treyt
E) Davranışçı

4. Lise 1. sınıf öğrencisi okul futbol takımının kaptanı olan Sedat, ünlü futbolcu Arda Turan gibi saçlarını kestirmekte, onun oynadığı mevkide oynamakta ve onun giyindiği gibi giyinmeye özen göstermektedir.

Bu bilgilere göre Sedat'ın hangi savunma mekanizmasını kullandığı söylenebilir?

A) Hayal etme
B) Yapma bozma
C) Ödünleme
D) Özdeşim kurma
E) Yansıtma

5. Anne ve babası mühendis olan Serkan, annesi ve babasının isteği üzerine mühendislik fakültesini kazanmış ve okulunu bitirerek mühendis olmuştur. Serkan arkadaşlarına çevresindeki hiçbir olası meslek türünü araştırmadığını anne ve babasının söylemlerini kabul ettiğini söylemiştir.

Marcia'nın kimlik statüsü düşünüldüğünde Serkan aşağıda verilen kimlik statülerinden hangisinin özelliğini göstermektedir?

A) Başarılı kimlik
B) Moratoryum kimlik
C) İpotekli kimlik
D) Dağınık kimlik
E) Kaygısız kimlik

6. Çocukken titiz bir tuvalet eğitiminden geçen kimse anal tutucu, başka bir deyişle cimri, sürekli kendini denetim altında tutan biri olarak gelişir. Öte yandan tuvalet eğitimi son derece gevşek olan bir kimse ise anal itici bir kişilik özelliği geliştirir. Bu kimse aldırmaz, vurdumduymaz ve dağınık bir kimsedir. Kısacası birey belirli bir aşamadaki hoşlandığı beden faaliyetlerine bağlanır ve bu hoşlanma türü diğerlerinden baskın olur.

Buna göre anlatılan bu durum aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir?

A) Fiksasyon
B) Süper egonun gelişimi
C) Kaygı
D) Serbest çağrışım
E) Hipnoz

YARGI YAYINEVİ

7. 3 yaşındaki Berke yemek yerken sürekli dökmektedir. Bu durum karşısında annesi Semra Hanım, Berke'nin kendi başına yemesine izin vermemekte, kendi başına yeme ısrarı karşısında odadan çıkmama cezası vermektedir.

Berke'nin yapmak istediği bir davranışı yapmasına izin vermeyen ve kimi davranışlarından dolayı çocuğunu cezalandıran Semra Hanım'ın bu durumu Erikson'a göre çocukta ne türden bir kimlik özelliğinin yerleşmesine neden olabilir?

A) Güvensizlik B) Kuşku ve utanç
C) Suçluluk D) Aşağılık duygusu
E) Kimlik karmaşası

8. Eşini yeni kaybeden Fatma Hanım, bir türlü eşinin vefat ettiğine inanmak istememektedir. Komşularına "Biliyorum o kapı açılacak ve geri gelecek." diye anlatmaktadır.

Yemek hazırlarken masaya her seferinde tabak koyan, eşinin elbiselerine sarılarak uyuyan Fatma Hanım aşağıda verilen savunma mekanizmalarının hangisini kullanmaktadır?

A) Bastırma B) Yön değiştirme
C) Karşıt tepki D) Yadsıma
E) Yansıtma

9. Bir insanın duygusal özelliklerinin tümüdür. Bireyin genetik yapısı ve doğuştan sahip olduğu özellikler bu yapının oluşması üzerinde etkide bulunur. "Yedisinde neyse yetmişinde de odur." "Can çıkmayınca huy çıkmaz." deyimleri, bu yapının küçük yaşlardan itibaren şekillendiğini ve ileriki yaşlarda değişmediğini gösterir. Kişiliğin bir parçası olarak görülen, sıcakkanlı olma, sinirli olma ve heyecanlı olma gibi özellikler bu yapıya ilişkin özelliklerdir.

Buna göre anlatılan bu durum aşağıdaki kişilik kavramlarından hangisinden bahsetmektedir?

A) Karakter B) Mizaç C) Benlik
D) Öz saygı E) İdeal benlik

YARGI YAYINEVİ

10. Ali sürekli etrafındaki insanlardan kendisini soyutlamakta ve yakın ilişkiler kurmaktan çekinmektedir. Yaptığı her işte başarısız olduğunu düşünen Ali hem kendisini hem de çevresindeki insanları değersiz görmektedir.

Horowitz'in dörtlü yetişkin bağlanma modeli düşünüldüğünde Ali aşağıda verilen bağlanma türlerinden hangisinin özelliklerini göstermektedir?

A) Güvenli bağlanma B) Saplantılı bağlanma
C) Kayıtsız bağlanma D) Korkulu bağlanma
E) Dağınık bağlanma

11. 7 yaşındaki Tarık'ın anne ve babası sürekli evde tartışmakta Tarık'ı geçimsizliğin ortasında bırakmaktadırlar. Evde büyük tartışmalar olmasına rağmen Tarık hiçbir şey yokmuş gibi davranır. Aslında durumdan çok etkilenmesine rağmen oyunlar oynamaya devam eder.

Tarık'ın aşağıda verilen savunma mekanizmalarından hangisini kullandığı söylenebilir?

A) Asetizm B) Duygusal izolasyon
C) Özgecilik D) İlkel idealleştirme
E) Değersizleştirme

12. Ergenliğin başlangıç yıllarında başlayıp ergenlik döneminin tamamlanmasına kadar devam eden, değişik duygusal karmaşaların yaşandığı fırtınalı bir dönemdir. Ergen bu dönemde yetişkinlerle ilişkilerini geliştirmeye ve çatışmaları çözmeye çalışır. İlk dört dönemi sağlıklı olarak atlatan birey bu dönemi de sağlıklı olarak tamamlayabilir. Bu dönemde bireyin karşı cinse yönelik ilgisi artabilir ve toplumsal değerleri kabullenme ve reddetme arasında bir çelişki yaşayabilir.

Yukarıda anlatılan durum Freud'un kişilik gelişimi dönemlerinden hangisine aittir?

A) Oral dönem B) Anal dönem C) Fallik dönem
D) Latent dönem E) Genital dönem

ÇÖZÜMLER

1. Savunma mekanizmaları, bireyin gerçek durumu fark etmesini sağlamaz. Aksine gerçek duruma bahaneler üreterek gerçek durumun verdiği rahatsızlıktan kurtulmayı sağlayarak bireyi rahatlatır. Yani gerçeklik çarpıtılır.

CEVAP: E

2. Tırnak yeme, sigara içme, aşırı yeme gibi davranışlar oral dönem saplantılarıdır. Bu sebeple parçada Halil, öğretmeni Adil Bey'in yapmasını istediği soruları çözemediği durumlarda tırnağını yemesi oral dönem saplantısıdır.

CEVAP: D

3. Bilinçdışı zihin kavramı, psikoanalitik kuramın temelidir. Bu kuram kişiliğin, yaşantılar, duygu ve düşünceler, hatıralar ile psikolojik çatışmaların yansıttığı durumlardan hareket ederek oluşmuştur. Bu kuram Freud'un çalışmalarından esinlenerek oluşturulmuştur.

CEVAP: A

4. Bireyin beğendiği, başarılı bulduğu bir kişi ya da saygınlık ve güç simgesi olan bir kurumla kendini bir sayması, onun öz güvenini kazanmasına yardım eder. Bu duruma özdeşim kurma adı verilir. Sedat'ın, Arda Turan gibi giyinmeye çalışması, saçlarını onun gibi kestirmesi ve onun oynadığı mevkide oynaması özdeşim kurma savunma mekanizmasının sonucudur.

CEVAP: D

5. Bireyin araştırma yapmadan çevresinde yer alan insanların istekleri doğrultusunda hareket etmesi ipotekli kimlik statüsüne sahip olduğunu göstermektedir. Serkan'ın arkadaşlarına meslek türünü araştırmadan anne babasının isteğini kabul ettiğini söylemesi ipotekli kimlik statüsüne sahip olduğunun gösterir.

CEVAP: C

6. Fiksasyon, gelişimin erken evrelerinden birinde haz kaynağı olan bir davranışa hayatın ilerleyen dönemlerinde takılıp kalma, o davranıştan vazgeçememedir. Buna göre parçada anal dönemde yaşanan sorunlar sonucu oluşan saplantılar bahsedildiği için bu durum fiksasyon kavramı ile açıklanır.

CEVAP: A

7. 3 yaşında olan Berke yaşı itibari ile özerkliğe karşı kuşku ve utanç evresindedir. Çocuk yapabileceği davranışların anne baba tarafından kendi başına yapılması teşvik edilirse çocukta özerklik, teşvik edilmezse kuşku ve utanç duygusu oluşur. Parçada

Berke'nin yapmak istediği bir davranışı yapmasına izin vermeyen ve kimi davranışlarından dolayı çocuğunu cezalandıran Semra Hanım çocuğuna kuşku ve utanç duygusunu kazandırmış olur.

CEVAP: B

8. Yadsıma, bireyin kendisine acı veren gerçekleri kabullenmeyerek reddetmesidir. Çok sevdiği eşinin ölümünü kabullenmeyen Fatma Hanım, eşinin ölmediğini geri geleceğini düşündüğü için yadsıma savunma mekanizması ile hareket etmektedir.

CEVAP: D

9. Kişilik, mizaç ve karakterin toplamından oluşur. Mizaç doğuştan getirdiğimiz kişilik özelliklerimizi temsil eder. Kişiliğin duygulardan oluşan kısmıdır. Genetik yatkınlıktır. Mizaç kendini, sinirlenmek, soğukkanlı olmak gibi duygusal tepki ve davranış biçimi olarak gösterir.

CEVAP: B

10. Bireysel değersizlik duyguları ile başkalarının güvenilmez ve reddedici olduğuna ilişkin beklentileri yansıtan birey korkulu bağlanma özellikleri taşır. Birey hem kendinin hem de diğer insanları önemsiz görür. Buna göre parçada yakın ilişkiler kurmaktan çekinen Ali hem kendisini hem de çevresindeki insanları değersiz gördüğü için korkulu bağlanmaktadır.

CEVAP: D

11. Kişinin duygulardan çok etkilendiğinde hiç etkilenmiyormuş gibi yapması, yani kişinin kendisini tüm duygulardan soyutlaması duygusal izolasyon olarak adlandırılır. Parçada büyük tartışmalar olmasına rağmen Tarık hiçbir şey yokmuş gibi davranması duygusal izolasyon savunma mekanizması ile açıklanır.

CEVAP: B

12. Freud ergenlik dönemini genital dönem olarak adlandırmaktadır. Çocuğun cinselliği üreme amacına yönelik değildir daha çok haz almaya yöneliktir. Ergenlik ile birlikte kişinin cinselliği üreme amacına yönelik hale gelir. Bu dönem çocuklukla erişkinlik arasında yer alan, ruhsal sorunları bol olan bir dönemdir. Buna paralel olarak çocukluğun bağımlılık döneminden, erişkinin bağımsız dönemine geçiş başlar.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıdakilerden hangisi Freud'un ahlâk gelişimi ile ilgili yargılarından biri değildir?**

A) Çocuklar ahlâk kurallarını fallik evrede, aynı cinsiyetteki ebeveyniyle özdeşim kurarak öğrenmektedir.
B) Kişi vicdanın sözünü dinlemezse "suçluluk" hisseder.
C) Ego idealinin standartlarına ulaşamazsa "utanç" hisseder.
D) Kişinin vicdanının sesini dinlemesi ve ego idealine uygun davranması altında suçluluk, utanç gibi olumsuz duygulardan kaçınma isteği yatmaktadır.
E) Ego ideali, toplumsal açıdan iyi olarak tanımlanan bireyin yapması gerekenleri barındırmaktadır.

2. Umut, babasına "Okuldan kaçtım ama arkadaşımın bana ihtiyacı vardı. Onu yalnız bırakamazdım." demiştir.

Piaget'in ahlâk gelişimi kuramı çerçevesinde Umut için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Ahlâki gerçekçilik anlayışı vardır.
B) Duruma göre kurallar değişkenlik gösterebilir.
C) Değişmez ahlâk yargıları geliştirir.
D) Davranışlar sonuçlarına göre değerlendirilmelidir.
E) Herkes her durumda bu kurallara uymak zorundadır.

3. Ülkesi için teknolojiye ve sanayiye önem veren bir devlet başkanı, bu konularla ilgili bir seminere katılır. Seminerdeki konuşmalarda aslında yaptığı çalışmaların çevreye ve insanlara büyük zararlar verdiğini anlar. Bundan sonra bu sanayi çalışmalarının bir kısmını askıya almaya karar verir.

Kohlberg'in ahlâk gelişim kuramına göre bu başkanın aşağıda verilen hangi gelişim düzeyinde olduğu söylenebilir?

A) Araçsal ilişkiler
B) Evrensel
C) Saf çıkarcı
D) Kanun düzen
E) İyi çocuk eğilimi

4. Türkiye'nin birçok yerinde töre cinayetleri işlenmektedir. O yöredeki halkın büyük bir bölümü bu kültürel değerlerin onların yaşamlarını düzene soktuğunu, gerektiğinde onlara kılavuzluk ettiğini söyleyerek cinayetleri doğru bulduklarını belirtmektedirler.

Namus cinayetlerini bu gerekçe ile doğru bulan bu insanların Kohlberg'in aşağıdaki hangi ahlâk gelişimi evresinde olduğu söylenebilir?

A) İyi çocuk olma eğilimi
B) Kanun düzen eğilimi
C) Ceza – itaat eğilimi
D) Evrensel ahlâk eğilimi
E) Sosyal anlaşmalara uyum eğilimi

5. Birey doğru-yanlış ayrımını, içinde yaşadığı yakın çevresinin isteklerine göre belirler. Kendi isteklerini ikinci sıraya atar. Bireylerin birbirine verdiği sözler, onlar için kanundan daha üstündür.

Yukarıda belirtilen durum içindeki birey aşağıda verilen hangi ahlâki gelişim evresinde olduğu söylenebilir?

A) Kanun ve düzen
B) Araçsal ilişkiler
C) İtaat ve ceza
D) Kişilerarası uyum
E) Sosyal sözleşme

6. Nuray; annesi kızdığında babasının arkasına, babası kızdığında annesinin arkasına saklanmaktadır.

Parçaya göre Nuray'ın aşağıda hangi ahlâki gelişim evrelerinden hangisinde olduğu söylenebilir?

A) Araçsal ilişkiler eğilimi
B) Ceza ve itaat
C) Kanun ve düzen eğilimi
D) Evrensel ahlâk
E) Sosyal sözleşme

YARGI YAYINEVİ

7. Diş doktoru olan Kerem Bey Adanalıdır ve İstanbul'da görev yapmaktadır. Muayeneye gelen Adanalı müşterilere daha fazla ilgi gösterip kullandığı malzemeleri daha özenle seçmektedir.

Kohlberg'e göre Kerem Bey'in hangi ahlâki gelişim evresinde olduğu söylenebilir?

A) İtaat ve ceza
B) Araçsal ilişkiler
C) Kişilerarası uyum
D) Kanun ve düzen
E) Evrensel ahlâk

8. 4. sınıf öğrencisi Yusuf sınıfına yeni gelen arkadaşıyla konuşurken ona öğretmeninin sözünden çıkmamasını o ne derse onu yapmasını, iyi bir öğrencinin böyle olması gerektiğini söylerken arkadaşı da öğretmenin gördüğü yerlerde sözünden çıkmayacağını fakat öğretmen olmadığı zamanlarda haylazlık yapmaktan çok hoşlandığını söylemiştir.

Paragrafta verilenlere göre, Yusuf'un ve arkadaşının ahlâki evreleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

A) Araçsal ilişkiler – İtaat ve ceza
B) İyi çocuk eğilimi – Araçsal ilişkiler
C) İyi çocuk eğilimi – İtaat ve ceza
D) Kanun ve düzen – Saf çıkarcı
E) İtaat ve ceza – İyi çocuk eğilimi

9. İstanbul'da bir petrol ofisinde çalışan Selçuk Siirtlidir. Petrol ofisine gelen müşterilerin araç plakaları Siirt'e aitse bunlarla daha iyi ilgilenmekte ve daha fazla güleryüz göstermektedir.

Kohlberg'in ahlâki gelişim kuramına göre Selçuk aşağıdaki evrelerden hangisinde yer almaktadır?

A) İtaat ve ceza
B) Saf çıkarcı
C) İyi çocuk eğilimi
D) Kanun ve düzen
E) Sosyal anlaşmalara uyma

YARGI YAYINEVİ

10. **Kohlberg'e göre bireylerin kendilerini başkalarının yerine koyarak onların bakış açılarını kazandıkları ve onlara empatik bir yaklaşımla yaklaştıkları ilk ahlâki gelişim dönemi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İtaat ve ceza
B) Sosyal sözleşmelere uyum
C) Evrensel ahlâk
D) Kanun düzen
E) Kişilerarası uyum

11. Kohlberg Ahlâk Gelişimi, Piaget'in ahlâk kuramının aslında yeniden anlamlandırılmasıdır. Kohlberg, bu kurama dayalı olarak kendi kuramını geliştirmiştir.

Kohlberg, Piaget'in ahlâk kuramındaki temel doğrulara bağlı kalmasıyla beraber, ahlâki ikilem içeren bazı hikayeler kullanmıştır. Bu hikayelerde, bireyin davranışları "doğru – yanlış" cevaplarıyla ilişkilendirilir. Fakat Kohlberg ahlâk gelişimi kuramını "doğru-yanlış" cevaplarına göre değil, bu cevaplara yapılan açıklamalarla ortaya çıkarmaktadır.

Kohlberg'in ahlâki gelişim kuramı ile ilgili aşağıda verilen yargılardan hangisi yanlıştır?

A) Ahlâki evreler düzenli bir sıra izlemektedir. Bir sonraki evreye ancak bir önceki evre sindirilince geçilebilir.
B) Her basamak bir sonraki basamağın ön koşuludur. Her bireyin ahlâksal gelişimi farklı evrelerde sonlanabilir.
C) Bilişsel gelişim, ahlâki gelişim için ön koşuldur fakat yetersizdir.
D) Gelenek öncesi düzeyde, ihtiyaç karşılanırken otoriteye itaat ve çıkarlar göz önünde tutulmaktadır.
E) Üst düzey ahlâka sahip bireyler soyut düşünmekte, soyut düşünen her birey ise üst düzey ahlâka sahip olmaktadır.

12. "Gör beni göreyim seni", "Kısasa kısas" **gibi deyimler,** "Kan verin, bir gün sizin de ihtiyacınız olabilir." **gibi sloganlar Kohlberg'in aşağıdaki ahlâki gelişim düzeylerinden hangisine örnek olarak verilebilir?**

A) Kanun ve düzen
B) Araçsal ilişkiler
C) İtaat ve ceza
D) Kişilerarası uyum
E) Sosyal sözleşme

ÇÖZÜMLER

1. Ego ideali, toplumsal açıdan iyi olarak tanımlanan bireyin yapması gerekenler değildir. Bu durumu gerçekleştiren yapı süper egodur. Ego, id ile süperego arasında denge kurarak bireyin sağlıklı bir yapıya sahip olmasını sağlar. Ego ideali gerçekçilik (mantık) ilkesine göre hareket eden ve bazen ahlâki açıdan iyi olmayan davranışlarda yapar.

CEVAP: E

2. Okuldan arkadaşı için kaçan Umut, ahlâki özerklik evresinde yer alır. Bu dönemde yer alan birey için kurallar insanlar tarafından konulan basit yargılardır. Bu kurallar duruma göre değişkenlik gösterebilir.

CEVAP: B

3. Sanayi çalışmalarını insanlara zarar verdiği için yapmama kararı alan devlet başkanı tamamen çıkarcılıktan kurtulmuş, mevcut durumdan bağımsız olarak insan sağlığını önemsemiştir. Bu sebeple bu devlet başkanı evrensel düzeyde yer almaktadır.

CEVAP: B

4. Yörede yaşayan halk için sonuç cinayet olsa bile töreler her şeyin üstündedir. Bu töreler halkı düzene sokmakta ve onlara kılavuzluk etmektedir. Değer yargıları, kurallar toplumun düzeni için olmazsa olmazı olarak gören ve kanunun üstünlüğünü her şeyden ötede gören bireyler kanun ve düzen eğilimindedir.

CEVAP: B

5. Çevresindeki insanların ihtiyaçlarına ve beklentilerine, kendine verilen role göre davranan birey kişilerarası uyum evresindedir. Kendi isteklerini grubun isteklerinin gerisinde tutan birey için iyi çocuk olmak kanunlarında üstündedir.

CEVAP: D

6. Araçsal ilişkiler eğilimde olan birey, çıkarlarına göre davranmaktadırlar. Kişi için doğru davranış, kişinin ihtiyaçlarını karşılama olarak karşımıza çıkar. Nuray'a annesi kızdığında babasının arkasına, babası kızdığında annesinin arkasına saklanması çıkarları doğrultusunda hareket ettiğini göstermektedir. Bu sebeple Nuray araçsal ilişkiler eğilimindedir.

CEVAP: A

7. Kerem Bey'in hemşerilerine karşı daha özenli hizmet vermesi kişilerarası uyum eğilimde olduğunu göstermektedir. Çünkü kişilerarası uyum eğilimde yer alan birey ait olduğu grubun ihtiyaçlarına ve beklentilerine göre davranır ve o gruba iyi görünmek için çabalar. Bu sebeple Kerem Bey, hemşerilerine özenli hizmet vererek kendisini tanıyanlar arasında iyi bir insan olarak görünmek istemektedir.

CEVAP: C

8. Öğretmeninin sözünden çıkılmaması ve iyi bir öğrenci olunması gerektiğini düşünen Yusuf, öğretmenine kendi kabul ettirmek için kendi davranışlarını öğretmeninin isteklerinin gerisinde bırakmıştır. Bu sebeple Yusuf iyi çocuk eğilimi evresindedir. Öğretmenin gördüğü yerlerde sözünden çıkmayacağını fakat öğretmen olmadığı zamanlarda haylazlık yapmaktan çok hoşlandığını söyleyen arkadaşı ise itaat ve ceza eğilimdedir. Çünkü bu eğilimi gösteren birey otoritenin olduğu yerde kurallara uyarken otorite yokken ceza alınmayacağını düşünür.

CEVAP: C

9. Selçuk'un Siirtli müşterilere karşı daha ilgili davranması iyi çocuk eğilimde olduğunu göstermektedir. Çünkü iyi çocuk eğilimde yer alan birey ait olduğu grubun ihtiyaçlarına ve beklentilerine göre davranır ve o gruba iyi görünmek için çabalar. Bu sebeple Selçuk, Siirtlilere karşı ilgili ve güler yüzlü davranarak kendisini iyi bir insan olarak göstermek istemektedir.

CEVAP: C

10. Kohlberg'e göre bireyin ilk defa kendi çıkarlarını geri plana attığı başkalarını da düşündüğünü evre kişilerarası uyumdur. Çünkü bu evrede birey ilk kez empati kurmayı başarmıştır.

CEVAP: E

11. Kohlberg'e göre bireyin üst düzey ahlâka sahip olması için yani gelenek sonrası düzeyde yer alması için soyut düşünme becerisine sahip olması gerekir. Ancak soyut düşünme becerisine sahip birey üst düzey ahlâka sahiptir denilemez. Çünkü ahlâk gelişiminde kişisel çıkarlar düşünme biçiminin önüne geçebilir.

CEVAP: E

12. Soru kökünde verilen deyimler karşılıklı çıkar içeren durumları nitelemektedir. Çıkarın olduğu yerde davranışta bulunmak araçsal ilişkiler eğilimi vurgulamaktadır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Doğru davranış, kişinin gereksinimlerini tatmin eden davranıştır. Sevgi, adalet, bağlılık gibi kavramlar yerine pragmatik alışveriş söz konusudur. Bireyin kendi istek ve gereksinimleri, diğer insanların gereksinimlerinden daha önceliklidir.

Paragrafta anlatılanlarda Kohlberg'in aşağıda verilen hangi ahlâki gelişim düzeyine vurgu yapılmaktadır?

A) Araçsal amaç
B) Ceza ve itaat
C) İyi çocuk olma eğilimi
D) Sosyal sözleşme eğilimi
E) Evrensel ilkeler düzeyi

2. Düşük bir transfer ücretiyle geldiği takımda oldukça başarılı olan bir futbolcu kulüp yönetimine "Size çok maç kazandırdım ücretimi arttırın." diye müracaat eder. Yönetim ise sözleşmede böyle bir madde olmadığını bundan dolayı teklifin yıl sonunda değerlendirilebileceğini söyler. Bunun üzerine futbolcunun performansı sonraki maçlarda düşmeye başlar.

Buna göre aşağıda verilen değerlendirmelerden hangisi karşıladığı ahlâki evre ile uygun olamaz?

A) Futbolcu haklı, çabasının karşılığını almak istiyor (Araçsal amaç) .
B) Kulüp haklı, sonraki maçlarda aynı biçimde oynayacağı ne malum (Kişilerarası uyum) .
C) Futbolcunun yaptığı açgözlülük ben bu eylemi kınarım (İyi çocuk olma eğilimi) .
D) Futbolcu haksız, o tek başına oynamıyor. Takımdaki diğer oyunculara haksızlık olur (Evrensel ilkeler) .
E) Futbolcu haksız, kötü oynadığı için ceza verilmeli (Ceza ve itaat).

3. 2005 yılında çıkan bir yasa ile kapalı alanlarda sigara içmek yasaklanmıştır. Hatta kapalı alanlarda sigara içilmeyeceğine dair afişleri asmak zorunlu tutulmuştur. Sigara içmenin yasak olduğu bir alanda sigara içenleri gören Yasemin, sigara içenleri ilgili görevliye hemen şikâyet etmiş ve bunun suç olduğunu belirtmiştir.

Yukarıdaki bilgilere göre Yasemin'in Kohlberg'in aşağıda verilen hangi ahlâki gelişim evresinde olduğu söylenebilir?

A) Yasa ve düzen eğilimi
B) Ceza ve itaat
C) İyi çocuk olma eğilimi
D) Saf çıkarcı eğilim
E) Otonom ahlâk

4. Ataması yapılmayan öğretmenler bakanlık önünde atama sayılarına ilişkin karara karşı protesto yürüyüşüne katılmıştır. Atama sayısını yetersiz bulan öğretmenler, kontenjanların artırılmasını ve atama politikasının yeniden gözden geçirilmesini talep etmiştirler.

Bu yürüyüşe katılan öğretmenlerin aşağıda verilen hangi evrede bir ahlâki anlayışa sahip olduğu söylenebilir?

A) Araçsal ilişkiler
B) Kişilerarası uyum
C) Kanun ve düzen
D) Sosyal sözleşme
E) İtaat ve ceza

YARGI YAYINEVİ

5. ve 6. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

"Okulların açılmasına bir hafta kala televizyonda izledikleri haber programında bir iş adamının yanında utangaç bir yüz ifadesiyle iki çocuk durmakta, iş adamı da uzatılan mikrofona saklayamadığı bir gururla "Kazandıklarımızı paylaşmalıyız, bu bizim görevimiz." demiştir.

Bunu izleyen iki kişiden birisi (I) "Yardım dediğin gizlidir. Böyle göstere göstere, insanları utandırarak yapılmaz ki, önemli olan insan varlığı ve onurudur."; ikincisi ise (II) "Haklısın ancak bunlar ekranlarda gösterilince yardım yapmaya teşvik artıyor, bu şekilde yoksullar yardım alıyor. Buradaki esas amaç olabildiğince insana ulaşmak ve refah seviyelerini artırmaktır." yorumunu yapmıştır.

5. **Söz konusu değerlendirmeleri yapan kişilerin aşağıda verilen hangi ahlâki gelişim evresinde olduğu söylenebilir?**

	I	II
A)	Evrensel ilkeler	Saf çıkarcılık
B)	Kişilerarası uyum	Kişilerarası uyum
C)	Evrensel ilkeler	Evrensel ilkeler
D)	Kişilerarası uyum	Saf çıkarcılık
E)	Evrensel ilkeler	Kişilerarası uyum

6. **Söz konusu yardımı yapan iş adamının aşağıda verilen ahlâki gelişim evrelerinden hangisinde olduğu söylenebilir?**

A) Araçsal amaç
B) Kişilerarası uyum
C) Yasa ve düzen
D) Evrensel ilkeler
E) Sosyal sözleşme evresi

7. Kırmızı ışıkta karşıya geçen yayaya "Burada bir trafik polisi olsaydı, yine kırmızı ışıkta geçer miydiniz?" sorulur. Yaya "Hayır" cevabını verir.

Buna göre yayanın aşağıda verilen ahlâki gelişim evrelerinden hangisinde yer aldığı söylenebilir?

A) Araçsal amaç
B) İtaat ve ceza
C) İyi çocuk olma
D) Sosyal sözleşme
E) Evrensel ilkeler

8. Arkadaşlarına misafirliğe giden Cihan, arkadaşlarının evlerinde kaçak elektrik kullandığını öğrenmiştir. Sabah uyandığında ilk iş olarak arkadaşlarını ilgili makamlara şikâyet etmiştir.

Buna göre Cihan Bey'in aşağıda verilen hangi ahlâki gelişim evresinde olduğu söylenebilir?

A) Sosyal sözleşme
B) Ceza ve itaat
C) Araçsal amaç
D) Kişilerarası uyum
E) Yasa ve düzen

YARGI YAYINEVİ

9. Bu evreden itibaren çocuklar kuralların insanlar tarafından konulan basit şeyler olduğunu anlar. Kuralların isteğe ve faydasına göre değiştirilebileceğini anlarlar. Bir kural çiğnenmişse sonuca değil önce nedene ve niyete bakılır ve ahlâki değerlendirme buna bağlı olarak yapılır. Bu evrede nesnel sorumluluk önemini yitirmiş öznel sorumluluk ön plana getirilmiştir.

Yukarıda bilgiler Piaget'in aşağıda verilen ahlâki gelişim dönemlerinden hangisini vurgulamaktadır?

A) Ahlâk öncesi
B) Ahlâki gerçeklik
C) Ahlâki özerklik
D) Kişilerarası uyum
E) Kanun-düzen

10. Sosyal bir konuda imza kampanyasına katılan Sedat'a neden bu kampanyaya katıldın diye sorulduğunda; arkadaşlarının hepsinin imzaladığını ve onlar imzaladı diye katıldığını, söylemiştir.

Buna göre Sedat, aşağıda verilen Kohlberg'in ahlâk gelişimi evrelerinin hangisinde yer almaktadır?

A) İtaat ve ceza
B) Saf çıkar
C) İyi çocuk
D) Toplumsal düzen
E) Evrensel ahlâk ilkeleri

11. ve 12. soruları aşağıdaki paragrafa göre cevaplayınız.

"Üç türlü ibadet vardır: Cehennem korkusuyla yapılan ibadet; kölelerin ibadeti, cenneti kazanma hırsıyla yapılan ibadet; tüccarların ibadeti, Tanrı sevgisiyle yapılan ibadet; özgür insanların ibadetidir."

11. Hz. Ali'nin sözüne göre tüccar zihniyetinde ibadet yapan bir insan; Kohlberg'in ahlâk gelişimi düzey ve evresinden hangisinin özelliklerini göstermektedir?

A) Gelenek Öncesi – Saf Çıkarcı
B) Geleneksel – Kanun-Düzen
C) Geleneksel – İyi Çocuk Eğilimi
D) Gelenek Sonrası – Sosyal Sözleşme
E) Gelenek Sonrası – Evrensel Değerler

12. Parçada ibadet yapma biçimleri Kohlberg'in ahlâki gelişim evreleriyle eşleştirildiğinde doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

A) Ceza ve itaat – Saf çıkarcılık – Ceza ve itaat
B) Saf çıkarcılık – Saf çıkarcılık – Evrensel ahlâk
C) Saf çıkarcılık – Saf çıkarcılık – Saf çıkarcılık
D) Ceza ve itaat – Saf çıkarcılık – Evrensel ahlâk
E) Ceza ve itaat – Saf çıkarcılık – Kanun ve düzen

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Bireyin kendi istek ve gereksinimlerinin, diğer insanların gereksinimlerinden daha öncelikli olduğu, kendine sürekli yarar sağlamak için hareket ettiği ve bu davranışları sonucu ihtiyaçlarını karşıladığı evre araçsal amaç (saf çıkarcı) evresidir.

CEVAP: A

2. B seçeneğinde yer alan çıkarım kişilerarası uyum değil, saf çıkarcı eğilimdir. Çünkü kulüp kendi yararına gerçekleşmeyecek bir durumu reddetmiş ve ileride ne olacağını bilmemektedir. Futbolcunun ücretinin artırılması kulübe zarar vereceği için kulüp isteği kabul etmeyerek saf çıkarcı bir eğilim göstermiştir.

CEVAP: B

3. Toplumsal uyum evresinde kanunlar her durumun üzerindedir. Bu evredeki birey kanun ve düzen ihlaline karşı çıkar. Yasemin'in sigara içmenin yasak olduğu bir alanda sigara içenleri kanunlara uymadığı için şikâyet etmesi onun yasa ve düzen evresinde olduğunu göstermektedir.

CEVAP: A

4. Atanamayan öğretmenlerin bakanlık önünde atama sayılarına ilişkin karara karşı protesto yürüyüşüne katılmaları sosyal sözleşme eğiliminde olduğunu gösterir. Çünkü birey toplumun üzerinde anlaştığı konuları korumak eğilimde olsa da ihtiyacı karşılamayan düzenlerin toplum yararına değişmesi gerektiğini savunmaktadır.

CEVAP: D

5. Yardımın gizli olmasının gerektiğini, yardım edilen kişilerin gururlarının kırılmamasını, insani değerlerin her şeyden üstün olduğunu savunan kişi evrensel ilkeler evresindedir. Yardım yapmaya teşvikin olması gerektiğini, bu şekilde yoksullar yardım aldığını, kimsenin aç kalmaması gerektiğini, insanın değerli bir varlık olduğunu ve herkesin eşit olması gerektiğini savunan bir insan da evrensel ilkeler evresindedir.

CEVAP: C

6. Yardımı yapan iş adamı televizyonlarda yaptığı yardımı anlatarak herkese iyi görünmeye çalışmakta, toplumda sevilen ve sayılan bir adam olmak istemekte olduğu için kişiler arası uyum evresindedir.

CEVAP: B

7. Cezanın olduğunu yerde davranışın gerçekleştirilmediği, ceza yoksa kuralda yoktur görüşünün hâkim olduğu evre ceza ve itaat evresidir. Bu sebeple parçada polisin olduğu yerde kırmızı ışıkta geçmem diyen yaya ceza ve itaat evresindedir.

CEVAP: B

8. Cihan'ın kaçak elektrik kullanan arkadaşlarını kanunlara uymadığı için şikâyet etmesi onun yasa ve düzen evresinde olduğunu göstermektedir. Çünkü yasa ve düzen evresinde kanunlar her durumun üzerindedir ve birey kanun ve düzen ihlaline karşı her türlü şeyi yakınlık tanımadan gerçekleştirir.

CEVAP: E

9. Kuralların insanların yararına göre değişebileceğini, yapılan hataların sonucundan çok nedeninin önemli olduğunu kabul etme, Piaget'e göre ahlâki gelişimin ahlâki özerklik döneminin özelliğidir.

CEVAP: C

10. Sedat'ın arkadaşları imzaladığı için sosyal bir konuda imza vermesi onun grup içerisine ait olmak istediğini, arkadaşları tarafından dışlanmamak ve kabul görmek için yaptığını göstermektedir. Gruba ait olma, kabul görme ve dışlanmama davranışlarının gerçekleşmesi için yapılan eylemler bireyin iyi çocuk olma eğiliminde olduğunu göstermektedir.

CEVAP: C

11. Tüccar zihniyeti ile ibadet yapan birey çıkarları doğrultusunda davranışlar gerçekleştirir. Bir tüccar gibi kazanmadan asla eylem gerçekleştirmez. Bu sebeple bu şekilde ibadet yapan birey gelenek öncesi düzeyin saf çıkarcı eğilim evresindedir.

CEVAP: A

12. Cehennem korkusuyla yapılan ibadet cezanın etkisiyle kurallara uyma gerektirdiği için ceza ve itaat eğilimi gösterir. Tüccarların ibadeti ise saf çıkarcı eğilimdedir. İbadet ederek kendine yarar sağlamaya çalışan birey saf çıkarcı eğilimdedir. Özgürlüğe açılan bir kapı olan cennet için ibadet evrensel ahlâk ilkeleri doğrultusunda gerçekleştirilir. Çünkü insan hakları, adalet, özgürlük, demokrasi gibi kavramlar için yapılan eylemler evrensel ahlâk ilkeleri ile ilgilidir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. **Ahlâki gerçeklik dönemiyle ilgili,**

I. Bireyde kurallara mutlak uyum görülmektedir.

II. Kurallara uymama doğal olarak ceza ile sonuçlanır.

III. Bir olay değerlendirilirken niyet önemli değildir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) II ve III E) I, II ve III

2. **Piaget'in ahlâki gelişim kuramına göre aşağıdakilerden hangisinin doğruluğundan söz edilebilir?**

A) Ahlâki gelişim organizmanın çevreyle ilk iletişim kurmasıyla başlar ve yaşamın sonuna kadar devam eder.

B) Bütün bireyler yaş ile birlikte son ahlâki gelişim düzeyine ulaşabilirler.

C) Ahlâki gelişim sosyal gelişime paralel olarak ilerler.

D) Genellikle 12 yaş civarındaki tüm bireylerin ahlâki gerçeklik döneminde olduğu söylenebilir.

E) Ahlâk gelişiminde önemli olan ahlâki yargı değil ahlâki davranıştır.

3. Kimsenin olmadığı bir anda sınıfa gelen Hasan ile Hüseyin'in dikkatini, öğretmen masasının üstünde, içinde renkli sıvılar bulunan şişeler çeker. Bunlar nedir diye şişelere yaklaşan Hüseyin'i ikaz eden Hasan, "Aman karışma öğretmenimiz ben yokken eşyalarımı karıştırmayın demişti." der. Ancak çok merak eden Hüseyin dayanamaz ve şişeyi açarken şişe elinden kayarak yere düşer ve kırılır. Bunun üzerine Hasan "Ben sana demiştim, öğretmen şimdi sana ceza verir." deyince Hüseyin, "Benim yaptığımı görmedi ki sen de söylemezsen bugünkü harçlığımı seninle paylaşırım." diye konuşmuştur.

Hasan ve Hüseyin'in değerlendirmeleri esas alındığında Piaget'e göre bulundukları ahlâki gelişim düzeyleri hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	Hasan	Hüseyin
A)	Dışa bağımlı	Dışa bağımlı
B)	Dışa bağımlı	Saf çıkarcı
C)	Özerk	Dışa bağımlı
D)	Özerk	Saf çıkarcı
E)	Dışa bağımlı	Özerk

4. Birol ile Erol birlikte televizyon izlemektedir. Birol, Erol'un elindeki kumandayı çekerek alır. Erol tekrar almak isteyince kumandayla kafasına vurur ve Erol ağlamaya başlar. Bunun üzerine odaya gelen annesi ne olduğunu sorduğunda Birol, "Ne oldu ki sadece kumandayı elinden alıp kafasına vurdum. Kumanda bende işte niye ağladığını bilmiyorum" diye cevaplar.

Birol'un verdiği cevaba bakarak Piaget'e göre aşağıda verilen hangi ahlâki gelişim evresinde olduğu söylenebilir?

A) Dışa bağımlı evre B) Saf çıkarcılık evresi

C) Ahlâk öncesi evre D) Ahlâki özerklik evresi

E) Ceza ve itaat evresi

5. Odasında erkek arkadaşı ile mesajlaşan Cansu, annesinin ayak sesini duyunca hemen çalışma masasının başına geçerek ders çalışmaya başlar.

Buna göre Cansu'nun davranışı aşağıda verilen ahlâki gelişim evrelerinden hangisinde yer aldığı söylenilebilir?

A) Ceza ve itaat B) Araçsal amaç

C) Kanun ve düzen D) Sosyal sözleşme

E) Evrensel ahlâk

6. "Bir kimsenin yaşı büyümekle organları büyür, boyu uzar. Fakat akıl doğuştan geldiği şekliyle kalır. İnsan büyümekle oda büyümez. Nice gençler vardır ki, saçı sakalı ağarmış olanlardan daha akıllıdır."

Açıklama ahlâki gelişim açısından değerlendirildiğinde çıkarılabilecek sonuç aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Kişinin ahlâki yaşı takvim yaşı tarafından belirlenmektedir.

B) Yaşla birlikte belli ahlâki kazanımlar elde edilse de bilişsel gelişim daima yaşın önündedir.

C) Akılsal değerlendirmelerle yaş arasında herhangi bir ilişki bulunmamaktadır.

D) Ahlâki gelişim düzeyinin esas belirleyicisi yaş değil bireyin yaptığı bilişsel değerlendirmelerdir.

E) Ahlâki gelişimde tek belirleyici geçirilen yaşantılardır.

YARGI YAYINEVİ

7. Hakan ve Furkan öğretmen adayıdır. Hakan mezun Furkan ise son sınıf öğrencisidir. O yıl, ilk olarak şubat ayının başında atamalar yapılınca Hakan atanmış Furkan ise mezun olmadığı için atanamamıştır. Hakan "Sağ olsunlar geçen yıl atanamadığım için suçlamıştım ancak oyumu atamamı yapanlara vereceğim." demiştir. Furkan ise "Bize haksızlık yapıldı, daha mezun olmamıştık, yüz oyum dahi olsa birini bile asla vermem." diye tepki göstermektedir.

Olaylara yaklaşımlarına bakarak Piaget'in ahlâki gelişim kuramına göre Hakan ve Furkan 'in hangi ahlâki gelişim evresinde olduğu söylenebilir?

	Hakan	Furkan
A)	Dışa bağımlı	Dışa bağımlı
B)	Özerk	Özerk
C)	Dışa bağımlı	Özerk
D)	Saf çıkarcı	Saf çıkarcı
E)	Özerk	Dışa bağımlı

8. ve 9. soruları aşağıda verilen paragrafa göre cevaplayınız.

Bir filmde hırsızlar halkın paralarını tefecilik yoluyla alan bir bankere ait bankayı soymaktadır. Film ile ilgili değerlendirme yapan izleyenlerin değerlendirmeleri şöyledir:

I. Oh iyi oldu! O da halkın paralarını almıştı.

II. Aynı durumda ben olsam hırsızlara çok kızardım ve onları cezalandırmak isterdim.

III. Bu tip insanların halkın parasını almalarına izin verilmemesi gerekir. O insanların halini düşünebiliyor musun?

IV. Ama kurallar böyle ve o adam da kurallar çerçevesinde iş yapıyor.

8. **Yapılan değerlendirmeler Piaget'in ahlâki kuramına göre ele alındığında bireylerin aşağıda verilen ahlâki gelişim düzeyleri hangi seçenekte doğru verilmiştir?**

	I	II	III	IV
A)	Özerk	Özerk	Özerk	Özerk
B)	Dışa Bağımlı	Dışa Bağımlı	Dışa Bağımlı	Özerk
C)	Dışa Bağımlı	Özerk	Özerk	Dışa Bağımlı
D)	Saf Çıkarcı	Otonom	Otonom	Yasa ve Düzen
E)	Dışa Bağımlı	Dışa Bağımlı	Özerk	Özerk

9. **Kohlberg'in ahlâki gelişim kuramına göre değerlendirme yapanlardan hangileri geleneksel düzey ve üstündedirler?**

A) II ve IV B) III ve IV C) I, III ve IV
D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

10. **Aşağıdakilerden hangisi Kohlberg'in ahlâki gelişim ilkelerinden birisi değildir?**

A) Ahlâki gelişim bilişsel gelişime paraleldir.
B) Ahlâki gelişim düzeyi cinsiyetlere göre değişir.
C) Soyut işlem dönemine erişmiş her birey en az gelenek ötesi düzeydedir.
D) Ahlâki gelişim evreleri evrenseldir ve sırası değişmez.
E) Birey bir üst evreye çıkabilir ama bir alt evreye gerileyemez.

11. "İyi davranış demek başkalarını mutlu etmek demektir." **görüşü Kohlberg'in aşağıda verilen ahlâki gelişim evrelerinden hangisini vurgulamaktadır?**

A) Sosyal sözleşme B) Ceza ve itaat
C) Saf çıkarcılık D) Kanun ve düzen
E) Kişilerarası uyum

12. **Kohlberg'in ahlâki gelişim kuramına göre bir birey ilk olarak aşağıda verilen hangi evrede başkalarının isteklerini dikkate almaya başlar?**

A) Araçsal amaç B) Ceza ve itaat
C) İyi çocuk olma eğilimi D) Sosyal sözleşme eğilimi
E) Evrensel ilkeler

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Ahlâki gerçeklik döneminde birey, kurallara kesin olarak uymak gerektiğini düşünür. Eğer kurallara uyulmaz ise bu durum doğal olarak ceza ile sonuçlanır. Bir hata yapıldığında nedene değil sonuca bakılır. Bu sebeple niyet önemli değildir; yani nesnel sorumluluk etkendir. Bu açıklamalar öncüllerde verilen üç ifade ahlâki gerçeklik dönemi için doğrudur.

CEVAP: E

2. Piaget'e göre ahlâki gelişim kalıtım ile değil bireyin çevre ile ilk temas ettiği anda başlar. Çevre ile etkiden itibaren ölüme kadar süren ahlâki gelişim yaş, çevre, yaşantı gibi pek çok konudan etkilenerek sürekliliğini devam ettirir.

CEVAP: A

3. Dışa bağımlı dönemde 6 – 10 yaş arasındaki çocuklar artık çevrelerindeki olayların anlamlarını kısmen de olsa anlamaya başlarlar. Kurallara mutlak uyum bu dönemin temel özelliğidir. Çocuklara göre kural büyük bir otorite tarafından konulmuştur ve asla sorgulanamaz.

Yanlış davranış bu dönemdeki çocuklara göre otomatik olarak cezayı gerektirir. Fakat kendileri de kesin ve değişmez olarak kabul ettikleri bu kurallara uymakta zorlanırlar. Parçada Hasan, öğretmen tarafından konulan kuralı bilmekte ve bu kurala kesinlikle uymak zorunda olduklarını söylemektedir.

Öğretmen tarafından konulan kuralı sorgulamadan kabul eden Hasan dışa bağımlı dönemdedir. Kesin ve değişmez olarak kabul ettikleri kurallara uymakta zorlanan Hüseyin, şişeyi kırdıktan sonra ceza alacağını bilmektedir. Bu sebeple Hüseyin de dışa bağımlı dönemdedir.

CEVAP: A

4. Birol'un verdiği cevap benmerkezci yapıda olduğu ve empati görülmediği için yaptığı davranışın ne anlama geldiğini bilmeyen Birol ahlâk öncesi evrededir.

CEVAP: C

5. Ceza ve itaat evresinde birey, davranışın yapılıp yapılmamasını, otoriterin varlık, yokluk durumuna göre değiştirmektedir. Bireyi cezadan kaçıran tüm davranışlar doğrudur. Cansu'nun annesinin ayak sesini duyunca hemen çalışma masasının başına geçerek ders çalışmaya başlaması cezadan kaçmaya yönelik bir davranış olduğundan Cansu, itaat ve ceza eğilimindedir.

CEVAP: A

6. Parçada bireylerin yaşının fazla olması daha geniş zekâ yapısına sahip olmadıkları anlamına geldiği vurgulanmıştır. Birey yaşı kaç olursa olsun bilişsel yapısını ne kadar geliştirirse olgunlaşması ve ahlâki gelişimi o kadar fazla olur.

CEVAP: D

7. Dışa bağımlı dönemde Piaget, ahlâki davranışı değerlendirirken "Somut sonuca bakılmaktadır." demektedir. Davranış sonucunda zarar varsa davranış ahlâksız, yoksa davranış ahlâklıdır. Hakan atandığı için davranış kendince ahlâklıdır ve atama yapanlar iyidir görüşü hâkimdir. Furkan'da ise atanamadığı için davranış ahlâksızdır ve atama yapanlar onun için kötüdür. Her ikisi de somut sonuca göre karar verdikleri için dışa bağımlı dönemde yer almaktadırlar.

CEVAP: A

8. "Oh iyi oldu! O da halkın paralarını almıştı." diye açıklama yapan birey somut sonuca göre hareket ettiği için dışa bağımlı dönemdedir. "Aynı durumda ben olsam hırsızlara çok kızardım ve onları cezalandırmak isterdim." ve "Bu tip insanların halkın parasını almalarına izin verilmemesi gerekir. O insanların halini düşünebiliyor musun?" diye açıklama yapan kişiler ise adil dünya görüşü çerçevesinde hareket ettiği için özerk dönemdedir. "Ama kurallar böyle ve o adam da kurallar çerçevesinde iş yapıyor." diye açıklama yapan kişi ise kurallara mutlak uyum gösterdiği için dışa bağımlı dönemdedir.

CEVAP: C

9. I. öncülde birey saf çıkarcı eğilimde olduğu için birey gelenek öncesi düzeydedir. II. ve IV. öncülde yapılan açıklamada bireyler kanun ve düzen eğiliminde olduğu için geleneksel düzeydedir. III. öncülde birey adalet, özgürlük gibi değerler ön planda tutulduğu için gelenek sonrası düzeydedir.

CEVAP: D

10. Soyut işlem dönemine erişmiş her birey en az gelenek ötesi düzeydedir ifadesi yanlıştır. Çünkü Kohlberg'e göre üst düzey ahlâka ulaşabilmek için üst düzel bilişsel gelişime, yani soyut düşünebilmeye ihtiyaç duyulur. Fakat bunun tersi mümkün değildir.

Şöyle ki; üst düzey ahlâka sahip bireyler kesinlikle soyut düşünmektedir, ancak her soyut düşünen üst düzey ahlâka sahip olmayabilir.

CEVAP: C

11. Kendi çıkarlarını başkalarının çıkarlarının gerisinde tutan insanları mutlu ederek iyi bir insan olduğunu göstermeye çalışan birey kişilerarası uyum evresindedir.

CEVAP: E

12. Araçsal amaç evresinde bireyin kendisi yine birinci plandadır. Ancak, ilk kez kendisi dışındaki diğer insanların da bazı ihtiyaçları olduğunu anlar. Doğru olan, diğer insanların ihtiyaçlarını da dikkate alan somut ve pragmatik bir alışveriştir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. Zeynep Hanım'ın ilk çocuğu olan Elif, 12 aylık olmasına rağmen yürümeye başlamayınca annesi tarafından doktora götürülmüştür. Doktor bebeği muayene ederek herhangi bir olumsuz durumun olmadığını söylemiş ve Zeynep Hanım'a kendisinin ve eşinin kaç yaşında yürümeye başladığını sormuştur.

Elif bebeğin 12 aylıkken yürüyememesi ve doktorun Zeynep Hanım'a sorusu gelişimle ilgili hangi faktörlerin etkileşimini gösterir?

A) Büyüme – Olgunlaşma
B) Kalıtım – Kritik dönem
C) Olgunlaşma – Kalıtım
D) Çevre – Kalıtım
E) Öğrenme – Hazırbulunuşluk

2. Hande Hanım 4 yaşındaki oğlu Burak ile oyun oynamaktadır. Hande Hanım Burak'a attığı topu oğlunun elleriyle değil de iki kolu arasında yakalamaya çalıştığını gözlemlemiştir.

Bu bilgilere göre Burak Havighurst'un gelişim görevleri evrelerinden hangisinde yer almaktadır?

A) Bebeklik dönemi
B) İlk çocukluk dönemi
C) Son çocukluk dönemi
D) Ön ergenlik dönemi
E) Ergenlik dönemi

3. Cengiz annesine "Anne matematikten anlamıyorum, sanırım biraz daha çalışmam gerekli. Belki de nerelere önem vereceğimi bilmiyorum." diye içini dökmüştür.

Dil gelişim kuramına göre, Cengiz'in annesine konuşması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Toplumsallaşmış konuşma
B) İçsel konuşma
C) Tekrarlama
D) Özel konuşma
E) Monolog

4. **Bowlby'in bağlanma türlerine göre;**

I. Bebek anne geri geldiğinde tepki göstermez.
II. Bebek anneden ayrıldığında tepki göstermez.
III. Bebek anneden ayrıldığında ağlar ve ondan ayrılmak istemez.
IV. Bebek anne geri geldiğinde ağlayarak onu iter.
V. Bebek anne geri geldiğinde ağlayarak ona sarılır.

güvensiz çelişkili bağlanma stiline sahip bir bebeğin yukarıdaki davranışlardan hangilerini sergilemesi beklenir?

A) I ve II
B) III ve IV
C) II, III ve IV
D) III, IV ve V
E) I, II, III, IV ve V

5. **Aşağıda verilen gelişim anlayışları ve kuramcıları eşleştirmesinde hangi yaklaşım doğru olarak verilmiştir?**

A) Bireysel farklılıklar dâhil olmak üzere, gelişimi belirleyen genlerdir. Gelişim evrensel bir süreçtir ve tüm bireylerde olgunlaşma sonucu ortaya çıkar. -Rogers
B) Bilişsel gelişim bilgi işleme sürecinin ve depolama sisteminin gelişimine bağlıdır. Bilgi önce çözümlenerek kodlanır daha sonra işlenir ve depolanıp değerlendirilir. -Gesell
C) Birey tüm potansiyellerini gerçekleştirip geliştirebilmek yaşamını daha da anlamlandırabilmek çabasındadır. Her bireyin tek ve benzersiz olduğu inancı hakimdir. -Gestalt
D) Bireylerin zihinsel gelişiminin temelinde sosyal çevre yatar. Bilişsel gelişim dıştan içe doğru gerçekleşir. -Vygotsky
E) Bireylerin gündelik yaşamda karşılaştığı problemlerin çözümünde kullanılan algılama, düşünme, öğrenme gibi zihinsel işlevlere vurgu yapmışlardır. -Watson

6. Bir siyasal partinin genel başkanının bazı kasetleri sosyal paylaşım sitelerinde yayınlanınca bu davranışının yönetmeliklere aykırı olması nedeniyle genel başkanlıktan istifa etmiştir. Bu olay içinde gazeteye verdiği bir röportajında "Şimdi istifa etmeseydim güç kaybederdim. Daha sonra güçlenmiş olarak geri dönerim." diye açıklama yapmıştır.

Genel başkanın bu düşüncesi Kohlberg'in ahlâk gelişimi kuramına göre hangi evreye en uygundur?

A) İyi çocuk
B) Sosyal sözleşme
C) Araçsal ilişkiler
D) Yasa ve düzen
E) Evrensel ahlâk

YARGI YAYINEVİ

7. 2011 yılının ilk günlerinde gerçekleşen Güneş tutulması Türkiye'de de gözlenebilmiştir. Elçin Hanım bu doğa olayını kızıyla birlikte balkondan izlemiştir. Kızı annesine "Güneşin üstünü şimdi kim örttü?" diye sormuştur.

Buna göre, kızın sorusu aşağıdaki bilişsel gelişim özelliklerinden hangisi ile açıklanabilir?

A) Animizm B) Korunum C) Yapaycılık
D) Benmerkezcilik E) Dengesizlik

8. I. Elif'in ablasının yardımıyla tenis oynaması
II. Süt içmek için biberonu elinde tutamayan bir bebeğin bir süre sonra biberonu elinde tutabilmesi
III. Ayşe'nin okumayı öğrenebilmesi için en verimli zaman diliminde olması
IV. Mert'in sınıfta işlenen yeni konuyu dikkatlice dinlemesi ve bunun için gerekli olan önbilgilere de sahip olması

Yukarıda verilen örnekler aşağıdaki kavramlarla ilişkilendirildiğinde hangisi dışarıda kalacaktır?

A) Kritik dönem B) Hazırbulunuşluk
C) Olgunlaşma D) Öğrenme
E) Büyüme

9. Akşam yemeği için hazırlık yapan Ayşe Hanım masayı hazırlarken 5 yaşındaki oğlu Atakan'a "Anneciğim, mutfaktan ekmek sepetini getirir misin?" dediğinde Atakan bu duruma sinirlenerek "Masa hazırlamak kadın işi ekmeği ben getirmem." demiştir.

Piaget'e göre,

I. Atakan'ın içerisinde bulunduğu bilişsel gelişim dönemi
II. Atakan'ın "Masa hazırlamak kadın işi ben ekmeği getirmem." İfadesi

sırasıyla aşağıdaki seçeneklerden hangisiyle açıklanabilir?

	I	II
A)	İşlem öncesi	Monolog
B)	Somut işlemler	Kalıp yargılar
C)	Soyut işlemler	Omnipotent düşünce
D)	İşlem öncesi	Kalıp yargılar
E)	Somut işlemler	Tümevarımsal düşünme

10. Bir grup araştırmacı çocukların bilişsel gelişimleri üzerinde ailenin sosyo-ekonomik düzeyinin etkisini incelemek amacıyla, Türkiye'nin her bölgesinden farklı gelir düzeyine sahip ailelerin çocuklarını uzun yıllar izlemişlerdir. Sosyoekonomik düzeyinin yüksek ve orta halde olduğu ailelerin çocuklarının bilişsel gelişiminin daha ileri, düşük olduğu çocukların ise daha geri olduğu sonucuna varmışlardır.

Araştırmacıların kullandığı yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kesitsel B) Deneysel
C) Boylamsal D) Meta-analiz
E) Sırasal

11. 4 yaşındaki Elçin her sabah televizyonda "Can ile Afacan" adlı çizgi filmi izlerken kahvaltı yapmaktadır. Bir sabah televizyon arızalandığı için kahvaltı yaparken "Can ile Afacan" çizgi filmini izleyememiştir. Elçin öğlene doğru çizgi filmi izleyemediği için annesine: "Ne zaman kahvaltı yapacağız?" diye sormuştur.

Elçin'in bu yaklaşımı aşağıdaki zihinsel gelişim kavramlarından hangisi ile açıklanabilir?

A) Yapaycılık
B) Sembolik düşünme
C) Korunumu kazanamama
D) Tersine çevirememe
E) Özelden özele akıl yürütme

12. Lise son sınıfta okuyan Büşra doktor olmayı istemekte ve üniversite sınavına hazırlanmaktadır. Ancak ailesi doktorluğun bir kadın için çok ağır bir meslek olduğunu düşündüğünden onun matematik öğretmeni olmasını istemekte ve bu konuda Büşra'ya baskı yapmaktadır. Önceleri kararında ısrar eden Büşra ailesinin baskıları nedeniyle matematik öğretmenliğini tercih etmiştir.

Erikson'un psikososyal gelişim kuramına göre Büşra'nın meslek seçimi konusundaki davranışı aşağıdakilerden hangisine örnek olabilir?

A) Dağınık kimlik B) Rol karmaşası
C) Moratoryum D) Gölgeli kimlik
E) Başarılı kimlik

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Elif bebeğin 12 aylıkken yürüyememesi yeterli olgunlaşmaya erişemediğinden kaynaklanmaktadır. Bireylerin davranışı gerçekleştirme potansiyellerinin ortaya çıkması olgunlaşma kavramı ile açıklanır. Doktorun anne ve babaya ne zaman yürüdüğünü sorması ise kalıtsal bir durumun olup olmadığının ortaya çıkması içindir.

CEVAP: C

2. Kaba motor becerilerinin gelişmiş olduğu, ince motor becerilerinin daha gelişmediği dönem ilk çocukluk dönemidir. Bu sebeple Burak topu kaba motor becerilerini kullanarak kolları ile tutması onun ilk çocukluk döneminde olduğunu gösterir.

CEVAP: B

3. Karşılıklı konuşmada, kişinin içini dökmesi, dilediği sayıda cümle kurarak kendini istediği gibi ifade edebilmesi, başarmak için nelere ihtiyacı olduğunu anlatması durumu toplumsallaşmış konuşmadır. Bu sebeple matematik dersi ile ilgili sıkıntısı dile getiren Cengiz'in annesine konuşması toplumsallaşmış konuşmadır.

CEVAP: A

4. Güvensiz çelişkili bağlanan çocuk anne ortamdan ayrıldığında ağlar, geri döndüğünde itme, sarılma gibi çelişkili tepkiler gösterir.

CEVAP: D

5. "Bireyin kendi başına uğraşması sonucu yaptığı davranışlar, başkalarının yardımıyla edindiği davranışlara göre daha başarısızdır. Bireylerin zihinsel gelişiminin temelinde sosyal çevre olduğu için bu süreç dıştan içe doğru gerçekleşir." görüşü Vygotsky'ye aittir.

CEVAP: D

6. Bireyin çıkar sağlamak için yaptığı davranışlar araçsal ilişkiler eğiliminde olduğunu gösterir. Bu sebeple siyasetçinin daha sonra güçlü dönmek için istifa etmesi kendi çıkarlarına göre hareket ettiğini gösterir ve araçsal ilişkiler eğilimine örnek teşkil eder.

CEVAP: C

7. Doğa olaylarının başkaları tarafından yapıldığına inanılması durumu yapaycılık olarak adlandırılır. Kızın güneş tutulmasını, birinin güneşin üstünü örtmesi olarak algılaması yapaycılık yaptığını göstermektedir.

CEVAP: C

8. Elif'in ablasıyla birlikte tenis oynaması öğrenmedir. Süt içmek için biberonu elinde tutamayan bir bebeğin bir süre sonra biberonu elinde tutabilmesi olgunlaşmadır. Ayşe'nin okumayı öğrenebilmesi için en verimli zaman diliminde olması kritik dönemdir. Mert'in sınıfta işlenen yeni konuyu dikkatlice dinlemesi ve bunun için gerekli olan ön bilgilere de sahip olması hazır bulunuşluktur. Ancak örneklerde büyüme ile ilgili bir durum yer almamaktadır.

CEVAP: E

9. Kalıp yargılar, işlem öncesi dönemde (sezgisel dönem) yer alan bireylerin günlük yaşamda oluşmuş durumların dışına çıkmaması, çıkartılmak istendiğinde ise tepki göstermesidir. Bu sebeple Atakan'ın her gün yemek masasını annesinin hazırladığını görmesi sonucu yemek masasının kadınların hazırlayacağı kalıp yargısını edinmesinden dolayı işlem öncesi dönemindedir.

CEVAP: D

10. Boylamsal yöntem, bir araştırma grubunu farklı zaman dilimlerinde tekrar tekrar incelenmesidir. Buna göre parçada araştırmacının aynı çocukları farklı zaman dilimlerinde incelemesi boylamsal yöntem kullandığını göstermektedir.

CEVAP: C

11. Özel bir durum ile başka özel bir durumun ilişkilendirilmesi olayına özelden özele akıl yürütme adı verilir. Özelden özele akıl yürütmede, bir durumda var olan bir özelliğin, ona benzeyen başka bir durum olduğunda da mutlaka var olması gerektiğine inanılır. Çizgi film izleme ile kahvaltı yapma gibi iki özel durum arasında ilişki kuran Elçin her kahvaltı yaptığında çizgi film izlemek istemesi özelden özele akıl yürütmedir.

CEVAP: E

12. Bireyin seçimlerinde kendi kararı olmasına karşın çevresinin baskıları sebebiyle başkalarının istediği seçimleri yapması onun gölgeli kimlik statüsüne sahip olduğunu gösterir. Parçada meslek seçimi aşamasında olan ve doktor olmak isteyen Büşra ailesinin baskısı sebebiyle öğretmen olmuştur. Bu sebeple Büşra gölgeli kimliğe sahiptir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

AGS

EĞİTİM BİLİMLERİ VE TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİ

yargı yayınevi

YEDİNCİ BÖLÜM

Rehberlik

1. **Çağdaş eğitim anlayışı benimsenmiş bir sınıfta aşağıdakilerden hangisinin yaşanması beklenmez?**

A) Demokrasi ve katılımcılık
B) Olumlu bağlılık ve biz duygusu
C) Kurallara bağlılık ve standart etkinlikler
D) Katılımcılık ve yaşantı
E) Eğlence ve ilgili olma

2. **Öğrenci kişilik hizmetlerinin uygulamaları arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?**

A) Sene başında tanışma etkinlikleri ve çeşitli sosyal faaliyetler planlama
B) Öğrencilerin başarılarını artırıcı çalışmalar ile ilgili bilgilendirici etkinlikler gerçekleştirme
C) Bulaşıcı hastalıklar ve yayılmasını önlemeye dönük uzman davetleri planlama
D) Öğrenme eksikleri olan öğrenciler için çeşitli kurslar planlama ve öğrencileri yönlendirme
E) Öğretimsel etkinlikleri planlama ve görev dağılımı yapma

3. **Aşağıdakilerden hangisi çağdaş eğitimin amaçları için yanlıştır?**

A) Bireyin kendini geliştirmesine katkı sağlama çeşitli yönlendirmeler yapma
B) Bireylerin sosyal yaşam içerisinde uyumlu olabilmelerini destekleme ve yeterlilik kazandırma
C) Öğrencilerin daha çok zayıf ve yetersiz yönlerini geliştirme
D) Toplumsal ve sosyal farkındalık kazandırma
E) Gelecek yaşantıları ve kariyer planlamalarını destekleme

4. **Öğrenci kişilik hizmetlerinin amaçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi daha doğrudur?**

A) Öğrencilerin eğitsel kararlarında yardımcı olma alan ve okul seçmelerini destekleme
B) Başarılı ve mutlu üretken bireyler yetiştirme
C) Kişinin her yönü ile geliştirilmesi, kendini fark edebilmesine yardımcı olma
D) Öğrencilerin sunulan akademik etkinliklerden etkin şekilde faydalanmasını sağlama
E) Olumlu öğrenme ortamları oluşturma ve öğrenci katılımını artırma

5. **Aşağıdakilerden hangisi özel eğitim ve sosyal yardım hizmetleri kapsamında ele alınamaz?**

A) Zihinsel yetersizliği olan öğrenciler için bireyselleştirilmiş planlamalar yapma
B) Duygusal yetersizlik yaşayan öğrenciler ile planlı bireysel görüşmeler yapma
C) Öğrenciler için ulaşım ve barınma imkânları sağlama
D) İhtiyacı olan öğrenciler yönelik destek eğitim odaları ve alt sınıflar oluşturma
E) Okul aile iş birliği içerinde öğrencilere belli dönemlerde kırtasiye ve nakdi yardımlar yapma

6. Öğrenci kişilik hizmetleri, çağdaş eğitim ile birlikte sürece dahil edilmiştir. Amaç olarakta süreci iyileştirmek ve verimli nitelikli öğrenmelerin oluşumuna katkı sağlamaktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi öğrenci kişilik hizmetleri için doğru değildir?

A) Öğretimsel etkinliklerin parçasıdır ve tamamlayıcısıdır.
B) Rehberlik ve psikolojik danışma uygulamaları kapsamında yer almaktadır.
C) Her biri farklı ve ayrı uygulamaları barındırmakta aynı zamanda bir bütünü ifade etmektedir.
D) Ortak anlayış çerçevesinde yapılmalı uygulanmalıdır.
E) Yapılan uygulamalar değerlendirilmeli sonraki süreçlerin planlamasında değerlendirme sonuçları kullanılmalıdır.

YARGI YAYINEVİ

7. Sınıf öğretmeni Hızır Bey alan seçimi yapacak olan öğrencilerine "alan seçimleri ve doğru tercih yapabilme" konulu bilgilendirici bir seminer planlamış ve öğrencilerine plan dahilinde uygulamayı gerçekleştirmiştir.

Buna göre öğretmenin yaptığı uygulama aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Sağlık
B) Sosyal yardım
C) Rehberlik
D) Sosyal kültürel
E) Özel yetiştirme

8. Milli Eğitim Bakanlığı sınavlara hazırlık amacıyla tüm okullarda hafta sonlarında çeşitli kurslar açmakta ve uygulamaktadır.

Buna göre belirtilen uygulama aşağıdakilerden hangisi ile ilişkilidir?

A) Rehberlik
B) Sağlık
C) Özel eğitim
D) Sosyal kültürel
E) Özel yetiştirme

9. **Aşağıdakilerden hangisi sosyal kültürel hizmetler arasında gösterilirse daha doğru olur?**

A) Öğrencilerin faydasına yönelik çeşitli serbest zaman etkinlikleri planlama
B) Öğrencilerin öğrenme güçlükleri doğrultusunda çeşitli planlamalar yapma
C) Okul rehber öğretmeninin öğrenci velileri ile çeşitli bireysel görüşmeler yapması
D) Okul idaresinin bakanlık aracılığı ile okullarda diş sağlığı amacıyla flor uygulamaları yapma
E) Öğrenciler için güvenli barınma imkânları sağlama

10. **Çağdaş eğitimin amaçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Bireyin gizil güçleri ve potansiyeli doğrultusunda gelişmesine yardımcı olma
B) Süreçte sunulan fırsatlardan haberdar etme ve çeşitli yönlendirmeler yapma
C) Öğrencilerin daha çok öğretimsel yeterliliklerini artırma ve zihinsel becerilerini önemseme
D) Özgür ve çoğulcu ortamlar oluşturma
E) Çevreye uyumlu ve girişimci bireyler yetiştirme,

11. **Aşağıdakilerden hangisi kişinin kendisi için geliştirilmesi ilkesine göre daha doğrudur?**

A) Toplumsal normlara uyum sağlama ve kültürün devamlılığını sağlama
B) Akademik seçim ve tercihlerde kişilere yardımcı olma çeşitli yönlendirmeler yapma
C) Kişinin çevresel beklentileri fark etmesi, uygun davranış şekilleri geliştirebilmesi
D) Geçmiş değerleri öğrenme ve bunları önemseme
E) Toplumsal gelişime katkı sağlama

12. **Geleneksel ve çağdaş eğitim ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Geleneksel eğitimde akademik beceriler çağdaş eğitimde bireysel beceri ve yeterlilikler önemsenir.
B) Geleneksel eğitimde öğretim programlarının özellikleri çağdaş eğitimde bireysel özellikler ve farklılıklar ön plandadır.
C) Geleneksel eğitimde öğretmen alan yeterlilik ve becerileri çağdaş eğitimde metabilişsel süreçler değerlidir.
D) Geleneksel eğitimde öğrenci yaşantıları çağdaş eğitimde konu bütünlüğü esastır.
E) Geleneksel eğitimde öğretmen merkezli uygulamalar çağdaş eğitimde bireyin bütüncül gelişimi önemlidir.

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Çağdaş eğitim anlayışının benimsendiği ve etkin olarak kullanıldığı sınıflarda demokratik olma, katılımcı davranma, birliktelik duygusunun oluşması ve eğlenceli öğrenme ortamlarının oluşturulması önemli ve değerlidir. Ancak kurallara bağlı standart uygulamalar değil tam aksine dinamik ve değişken etkinlikler ve yaşantılar önemsenir.

CEVAP: C

2. Öğrenci kişilik hizmetleri içerisinde sene başında yapılan; sosyal kültürel, öğrencilerin başarılarını artırıcı çalışmalar özel yetiştirme, bulaşıcı hastalıkların yayılmasının önlenmesi sağlık, öğrenme eksiği olanlara dönük kurslar vs planlama özel yetiştirme etkinlikleridir. Ancak öğretimsel etkinlikleri planlama ve görev dağılımı yapma öğrenci kişilik hizmetleri değil yönetim hizmetlerinin işlevleri arasındadır.

CEVAP: E

3. Öğrenci kişilik hizmetlerinde asıl amaç öğrencinin daha çok zayıf yönlerini geliştirmek ya da güçlü yönlerini önemsemek değildir. Asıl doğru olan öğrencilerin her yönü ile bir bütün olarak geliştirilmesi ve kendini gerçekleştirilmesi amaçlanır.

CEVAP: C

4. Soruda öğrenci kişilik hizmetlerinin amaçlarına dönük verilen bilgilerden tamamı doğrudur. Fakat en kapsamlı ve daha doğru olan ifade; "kişinin her yönüyle bir bütün olarak geliştirilmesi" ifadesidir. Eğitsel kararlarda yardımcı olma, mutlu üretken bireyler yetiştirme, akademik etkinliklerden etkili faydalanma olumlu öğrenme ortamları oluşturma vardır ancak her yönüyle geliştirme ifadesi kadar kapsayıcı değildir.

CEVAP: C

5. Zihinsel yetersizliği olan öğrencilere dönük planlamalar özel eğitim, ulaşım ve barınma imkânları sunma, sosyal yardım, destek eğitimi ve alt sınıf uygulamaları özel eğitim, öğrencilere kırtasiye ve nakdi yardımlar sunma sosyal yardım hizmetileridir. Ancak duygusal yetersizlik yaşayan öğrencilere dönük planlı görüşmeler yapma rehberlik hizmetleri kapsamındadır. Özel eğitim ve sosyal yardım hizmetleri dışındadır.

CEVAP: B

6. Öğrenci kişilik hizmetleri öğretimsel etkinliklerin önemli bir parçasıdır, her biri birbiri ile ilişkili ancak farklı alanlara aittir, ortak anlayış içerisinde sunulması esastır, yapılan çalışmalarla ilgili değerlendirmeler gerçekleştirilmelidir. Ancak rehberlik hizmetleri kapsamında değildir. Tam tersine rehberlik hizmetleri öğrenci kişilik hizmetleri kapsamındadır. Öğrenci kişilik hizmetleri içerisinde alt bir bölümdür.

CEVAP: B

7. Öğrencinin alan seçimleri tercihleri ve doğru kararlar verebilmesi ile ilgili yapılan yardım hizmetleri öğrenci kişilik hizmetlerinden rehberlik hizmetleri kapsamındadır. Yöneltme yerleştirme hizmetidir.

CEVAP: C

8. Soruda belirtilen ve öğrenciler için düzenlenen kurslar ve tamamlayıcı etkinlikler öğrenci kişilik hizmetlerinden özel yetiştirme hizmetleri kapsamında ele alınabilir değerlendirilir. Ayrıca özel yetiştirmede başarısızlığı giderici çalışmalarda yapılır gerçekleştirilir.

CEVAP: E

9. Soruda belirtilen öğrenme güçlükleri ile ilgili çalışmalar özel eğitim, öğrenciler ve velilerle yapılan görüşmeler rehberlik hizmetleri, okulda diş sağlığı adına flor uygulamalarının yapılması sağlık hizmetleri, güvenli barınma imkânları sosyal yardım ancak öğrenciler için çeşitli serbest zaman etkinlikleri düzenleme (tanışma,şenlikler,turnuvalar vs) sosyal kültürel hizmetler kapsamındadır.

CEVAP: A

10. Çağdaş eğitim anlayışının uygulamaları arasında öğrencilerin öğretimsel yeterliliklerini artırma zihinsel becerilerinin önemsenmesi değil kişinin her yönünün geliştirilmesi önemsenmesi vardır. Kişinin bütüncül değerlendirilmesi önemlidir.

CEVAP: C

11. Öğrencilerin toplumsal normlara uyum sağlaması, çevresel beklentileri fark edebilmesi, geçmiş değerleri öğrenebilmedir. Üretim ve ekonomik gelişmelere katkı sağlama toplumsal amaçtır. Ancak akademik seçim ve tercihlerde yardımcı olma karalarda destekleme toplumsal değil çağdaş eğitimin bireysel amaçları arasındadır.

CEVAP: B

12. Geleneksel eğitimde öğrenci yaşantıları, çağdaş eğitimde öğrenci özellikleri daha önemlidir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. **Öğretim hizmetlerinin amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?**

A) Öğrencilerin akademik becerilerini geliştirme
B) İhtiyacı olan gerekli zihinsel becerileri edindirme
C) Çok yönlü düşünme ve farklı açılardan değerlendirme becerisi edindirme
D) Öğrencilerin duygusal ve sosyal sorunlarına etkin çözümler üretme
E) Öğrencilere araştırma sorgulama ve bilimsel düşünme becerileri kazandırma

2. **Aşağıdakilerden hangisi öğretimsel etkinliklerde rehberlik hizmetlerinin gerekliliğini etkileyenler arasında gösterilemez?**

A) Öğrencileri disipline etme ve davranışları kontrol etme isteği
B) Kişinin her yönüyle geliştirilme ihtiyacının belirginleşmesi
C) Ergenlik döneminin okul yaşantılarına denk gelmesi
D) Öğrencilerde öğrenme ve akademik başarısızlıkların artması
E) Eğitsel ve akademik kararlarda yaşanan sorunların artması

3. **Aşağıdakilerden hangisi çağdaş eğitimi geleneksel eğitimden ayıran en önemli özelliktir?**

A) Planlı ve programlı olması
B) Öğretim hizmetleri boyutunun varlığı
C) Yönetsel uygulamaların ve bölümün varlığı
D) Öğrenci özellikleri ve ihtiyaçları
E) Okulun mekânsal yapısı

YARGI YAYINEVİ

4. **Öğrenci kişilik hizmetleri için aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Öğretimsel etkinlikleri tamamlayıcı olması
B) Öğrencinin bütünsel gelişimi ve geliştirilmesi
C) Bireyin potansiyelinin kişiye gösterilmesi
D) Yönetim hizmetlerini kapsayıcı olması
E) Uygulamaların ekip ve ortak çalışma ile yapılıyor olması

5. **Çağdaş eğitim anlayışı için aşağıdakilerden hangisi doğru öğretmen davranışı değildir?**

A) Öğrenciyi önemseme ve sürece dahil etme
B) Öğretimi, etkinlik ve süreçten bağımsız düşünme
C) Bütüncül uygulamalar yapma
D) Planlamalarda öğretimsel ve rehberlik etkinliklerini birlikte düşünme
E) İş birliğini önemseme birlikte davranmaya özen gösterme

6. **Aşağıdakilerden hangisi öğrenci kişilik hizmetleri arasında gösterilemez?**

A) Rehberlik hizmetleri
B) Sosyal yardım hizmetleri
C) Halk eğitim hizmetleri
D) Özel eğitim hizmetleri
E) Serbest zaman etkinlikleri

7. Okul müdürü tüm öğretmenlere öğrencilerin eğlenceli zaman geçirmelerinin öğrenmeye karşı ilgilerini artırdığını okula olan bakış açılarına olumlu katkı sağladığını bundan dolayı bu tür etkinliklere belli dönemlerde yer vermelerini istemiştir.

Okul müdürünün öğretmenlerden istediği uygulamalar aşağıdakilerden hangisinin kapsamında ele alınabilir?

A) Sosyal yardım hizmetleri
B) Öğretim hizmetleri
C) Sağlık hizmetleri
D) Sosyal kültürel hizmetler
E) Özel yetiştirme hizmetleri

8. **Öğrenci kişilik hizmetlerinin sağlıklı şekilde sunulması ve sürdürülebilirliğini sağlama ayrıca gerekli önlemleri alma ve ihtiyaçları karşılama aşağıdakilerden hangisinin kapsamında değerlendirilebilir?**

A) Öğrenci kişilik hizmetleri
B) Rehberlik hizmetleri
C) Öğretim hizmetleri
D) Kayıt kabul hizmetleri
E) Yönetim hizmetleri

9. **Çağdaş eğitim anlayışının benimsenmesi rehberliğin aşağıdaki temellerinden hangisi ile ilişkilendirilebilir?**

A) Bireysel B) Psikolojik C) Sosyolojik
D) Felsefi E) Öğretimsel

10. **Aşağıdakilerden hangisi çağdaş eğitim anlayışının benimsenmesi ile birlikte değişiklik gösteren uygulamalar arasında değildir?**

A) Öğretimsel uygulamalar
B) Değerlendirme araçları ve kriterler
C) Öğrencinin durumu ve beklenen yeterlilikler
D) Okulun idari örgütlenmesi
E) Kullanılan öğretimsel yaklaşımlar ve yöntemler

11. **Aşağıdakilerden hangisi özel yetiştirme hizmetleri için doğru değildir?**

A) Öğrencilerin başarılarını artıracak eğitimler verme
B) Özel öğrenme gereksinimi öğrencilere dönük planlamalar yapma ve uygulama
C) Özel yetenekli öğrencilerin yeteneklerini geliştirici etkinlikler düzenleme
D) Öğrenci başarısızlıklarını tespit etme ve giderici uygulamalar yapma
E) Hazırlık kursları planlama

12. **Aşağıdakilerden hangisi çağdaş eğitimin amaçları arasında gösterilemez?**

A) Öğrencinin kendini geçekleştirebilmesine yardımcı olma
B) Bireysel yeterlilikleri geliştirme yeni beceriler edindirme
C) Öğrencilere nesnel doğruları öğretme ve toplumsal normları benimsemesine yardımcı olma
D) Araştırma ve eleştirel düşünme becerileri edindirme
E) Her öğrencinin özel olduğunu düşünme kendi içinde ele alma

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Çağdaş eğitim; öğretim hizmetleri, öğrenci kişilik hizmetleri ve yönetim hizmetleri olmak üzere 3 ana temel üzerine inşa edilir. Öğretim hizmetlerinde amaç öğrencinin ihtiyacı olan bilgi ve beceriyi kazandırmaktır. Öğrenci kişilik hizmetleri öğrencinin her yönüyle geliştirilmesi yönetim hizmetlerinde ise sürecin devamlılığını sağlamaktır. Buna göre soruda verilenlere bakıldığında öğretim hizmetlerinin öğrencinin duygusal sorunlarına çözüm üretme amacı yoktur. Duygusal sorunların çözümü öğrenci kişilik hizmetleri kapsamındadır.

CEVAP: D

2. Rehberlik hizmetlerinin öğretim hizmetlerinin içerisinde ihtiyaç olmasının nedenleri arasında öğrencileri disipline etme ve davranışları kontrol etme gibi bir amacı ve hedefi yoktur. Rehberliğin ihtiyaç olarak eğitimde olmasının sebebi değildir. Çünkü rehberliğin temelde böyle bir amacı yoktur.

CEVAP: A

3. Çağdaş eğitimi geleneksel eğitimden ayıran en önemli özelliği çağdaş eğitimde öğrenci özellikleri ve ihtiyaçlarının ön plana çıkması önemsenmesidir. Okulun yapısı örgütsel yapının planlı olması geleneksel ve çağdaş eğitimin ortak özelliğidir. Ancak öğrenci ve özellikleri farklı özelliktir.

CEVAP: D

4. Öğrenci kişilik hizmetlerinin öğretimsel etkinlikleri kapsayıcı olma özelliği vardır. Öğrencinin bütüncül gelişimini önemser, bireyin potansiyelini ortaya çıkarır, uygulamalarda birliktelik önemlidir. Ancak yönetim hizmetlerini kapsayıcı olma özelliği yoktur. Her ikisi farklı alanlara aittir.

CEVAP: D

5. Çağdaş eğitim anlayışında öğretmenler, öğretimi süreç ve etkinliklerden ayrı ve farklı bir yapı olarak değil; öğretimsel etkinlikler süreci ile ilişkili ve bu süreç içinde öğrencinin performansının değerlendirildiği bir bütün olarak ele alır. Bu yaklaşımda öğretimin sonuçları kadar öğrenme sürecinde önemsenir; değerlendirmesi sonuçtan çok sürece odaklıdır.

CEVAP: B

6. Öğrenci kişilik hizmetleri içerisinde rehberlik, sosyal yardım, özel eğitim, serbest zaman etkinliklerini barındırır ancak halk eğitim hizmetleri öğrenci kişilik hizmetleri içerisinde bulunmaz. Sorunun doğru yanıtı C seçeneğidir.

CEVAP: C

7. Öğrencilerin eğlenceli vakit geçirmeleri, birbirleri ile kaynaşmaları amacıyla düzenlenen etkinlikler sosyal kültürel hizmetler kapsamında ele alınır, değerlendirilir.

CEVAP: D

8. Öğrenci kişilik hizmetleri ve öğretim hizmetlerinin sunumunu sağlama ve etkinliklerin sağlıklı şekilde sürdürülmesi için gerekli iş bölümünün, görev dağılımının yapılması yönetim hizmetlerinin sorumlulukları arasındadır.

CEVAP: E

9. Rehberlik hizmetleri sosyolojik, psikolojik ve felsefe olmak üzere 3 ana temel üzerine inşa edilir. Soruda belirtilen çağdaş eğitim anlayışının benimsenmesi felsefi temeller arasında gösterilebilir.

CEVAP: D

10. Çağdaş eğitimin benimsenmesi; öğretimsel uygulamaları, değerlendirme araçlarını, öğrenciden beklenen yeterlilikleri, kullanılan öğretimsel yöntemleri değiştirmiştir. Ancak yeni eğitim anlayışı okulun idari örgütlenmesine dönük bir etkili ve değiştirici gücü olmamıştır.

CEVAP: D

11. Okullarda akademik başarıyı artırıcı çalışmalar yapılması öğrenci başarısızlıklarını giderici çalışmalar yapma, özel yetenekli (resim,spor vs) öğrencilerin yeteneklerini geliştirme etkinlikleri, hazırlık kursları, vs. özel yetiştirme hizmetleri kapsamında ele alınabilir. Ancak özel öğrenme gereksinimi olan öğrencilere dönük yapılan planlamalar özel eğitim kapsamında ele alınır, değerlendirilir.

CEVAP: B

12. Çağdaş eğitim anlayışı içerisinde öğrencilere nesnel doğruları öğretme ve toplumsal normları benimsetme değil eleştirel düşünme, öznel değerlendirmeler yapma ve gerekirse normları eleştirebilen bireyler yetiştirme amaçlanır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. **Rehberlik hizmetleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Birey merkezli olma
B) Kontrol ve disipline etme
C) Önleyicilik ve bilgilendirme
D) Akademik yeterlilik ve etkin dinleme
E) Yeterlilik ve bireysel beceriler

2. **Aşağıdakilerden hangisi rehberliğin sosyolojik temelleri arasında gösterilemez?**

A) Bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesi, farklılaşması
B) Yeni meslek alanlarının belirmesi ve seçimlerde yaşanan kararsızlıklar
C) Psikometrik alanda yaşanan gelişmeler
D) Çalışma alanlarının değişkenlik göstermesi
E) Ailenin yapısal ve işlevsel değişikliğe uğraması

3. **Aşağıdakilerden hangisi rehberlik hizmetlerinin amaçlarından hangisi doğrudur?**

A) Bireylerin toplumsal ihtiyaçlarını giderme ve normları benimsemesine yardımcı olma
B) Sosyal yaşam içerisinde saygın ve üretken biri olmasına katkı sağlama
C) Sorun ve yaşadığı çatışma durumlarında doğru yönlendirmeler yapma yol gösterme
D) Akademik etkinliklerin amacına uygun sürdürülmesini sağlama ve destekleme
E) Kişinin kendini fark edebilmesi ve bütüncül gelişimini destekleme

4. **Aşağıdakilerden hangisi rehberlik uygulamalarının ortak özelliklerinden biri değildir?**

A) Örgütlü olması
B) Doğrudan sunulması
C) Çok yönlü olması
D) Geliştirici olması
E) Kontrolcü olma

5. **Rehberlik hizmetleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Hizmetlerin sonal amacı bireyin kendini tanımasıdır.
B) Planlı ve düzenli şekilde yapılan yardımlar bütünüdür.
C) Herkesin faydasına açık ve sürekliliği vardır.
D) Hizmetler ve uygulamalar bir süreçtir.
E) Uygulamalarda birliktelik ve ortak etkinlikler önemsenir.

6. **Aşağıdakilerden hangisi rehberlik hizmetleri ile ilgili doğrudur?**

A) Her türlü sorun ve problemin üstesinden gelebilir, çözebilir.
B) Sınıf içerisinde disiplinin sağlanması ve sorunlu öğrencilerin iyileştirilmesi amaçlanır.
C) Kişinin kendini gerçekleştirmesi ve geliştirmesi en önemli ve gerçekçi amacıdır.
D) Sorun dönemlerinde yapılan profesyonel hizmetler bütünüdür.
E) Öğrenciler için kararlar vermekte ve yönlendirmeler yapmaktadır.

YARGI YAYINEVİ

7. Sınıf öğretmeni İlyas Bey, rehberlik saatlerinde, sınıfında sorunlu öğrenci bulunmadığı için daha çok sınavlara dönük çalışmalar yaptırdığını öğrencilerinde bundan memnun kaldığını yapılan komisyon toplantısında belirtmiş, ifade etmiştir.

Sınıf öğretmeninin bu tutumu rehberlik ilkelerinden hangisini göz ardı ettiğinin bir göstergesidir?

A) Rehberlik hizmetleri süreklidir.
B) Rehberlik hizmetleri planlı ve düzenli sunulan hizmetlerdir.
C) Uygulamalar herkese açık ve eşit şekilde planlanır uygulanır.
D) Uygulamalar öğretimsel etkinliklerin bir parçasıdır.
E) Rehberlik hizmetleri uzmanlık ve mesleki yeterlilik gerektirir.

8. **Aşağıdakilerden hangisi rehberliğin temel sayıltılarından biri değildir?**

A) Kesintisizlik
B) İşbirliğinin esaslığı
C) Birey merkezli olması
D) Müdahale esaslık
E) Öğretimsel amaçlara uygunluk

9. Okul rehber öğretmeni sene başında nakil gelen öğrencilere okul ve kuralları anlatır çeşitli bilgilendirmeler yapar, ancak ilerleyen zamanlarda bazı kural değişikliği gerçekleşir ortaya çıkan yeni durumlar ile ilgili tekrardan bilgilendirme yapmayı da ihmal etmez.

Okul rehber öğretmenin bu tutumu aşağıdaki rehberlik ilkelerinden hangisi ile açıklanabilir?

A) Rehberlik hizmetleri iş birliği içerisinde ortak anlayış çerçevesinde yapılır.
B) Hizmetler ve uygulamalarda süreklilik esastır.
C) Yapılan çalışmalar değerlendirilmeli sonuçları gözden geçirilmelidir.
D) Rehberlik hizmetlerinde nihai amaç kişinin kendini gerçekleştirmesidir.
E) Uygulamalarda gizlilik ve gönüllülük esastır.

YARGI YAYINEVİ

10. **Rehberlik hizmetlerinin sunumunda aşağıdakilerden hangisi farklılaşmaz?**

A) Kullanılan araç ve materyaller
B) Hedefler
C) Genel amaçlar
D) Uygulama ve etkinlikler
E) Uygulayıcılar

11. **Aşağıdakilerden hangisi rehberliğin psikolojik temelleri arasında gösterilirse doğru olur?**

A) Yeni eğitim anlayışlarının ortaya çıkması ve uygulanması
B) Demokratikleşme ve özgürleşme
C) Yabancılaşma ve kültürel boşluklar
D) Toplumsal değişim ve yeni toplumsal ihtiyaçların belirmesi
E) Bireyin bütüncül gelişimi ve bunun önemsenmesi

12. Rehberlik hizmetlerinin sunumu ve uygulamalarında gizlilik esastır ve önemlidir. Ancak bazı durumlarda gizlilik ilkesi ihlal edilebilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi gizliliğin ihlali anlamına gelmez?

A) Okul rehber öğretmenin sorunları engelleme ve önceden tedbir alabilme amacıyla öğrencileri ile yaptığı özel görüşmeleri öğretmenlerle paylaşması
B) Öğrencilerin ailevi durumları ile ilgili önemli bilgileri sınıf öğretmeninin, diğer veliler ile paylaşması
C) Okul rehber öğretmenin öğrencinin iyileşme sürecini hızlandırma amacıyla yaptığı görüşme içeriklerini farklı uzmanlarla paylaşması
D) Madde kullandığını öğrendiği bir öğrencisinin durumunu bilgisi dahilinde ailesi ile paylaşması
E) Oluşabilecek disiplin sorunlarını engellemek amacıyla okul rehber öğretmeninin görüşmelere okul idarecilerini de dahil etmesi

ÇÖZÜMLER

1. Rehberlik hizmetleri birey merkezlidir, önleyici ve bilgilendirme esaslıdır, akademik yeterlilik ve etkin dinleme, yeterlilik ve beceri kazandırma amaçları vardır. Ancak kontrol etme ve disipline altına alma gibi bir amacı yoktur. İlkeleri ve temel anlayışına belirtilen ifade aykırıdır.

CEVAP: B

2. Rehberlik hizmetleri sosyolojik psikolojik ve felsefe olmak üzere 3 ana temel üzerine inşa edilmiştir. Teknolojik yenilikler yeni meslek alanlarının ortaya çıkması, çalışma hayatının değişmesi, ailenin yapısal değişikliğe uğraması sosyolojik nedenler arasındadır. Ancak psikometrik alanda yaşanan değişiklikler ve yenilikler psikolojik nedenler arasındadır.

CEVAP: C

3. Belirtilen ifadeler içerisinde rehberlik hizmetlerinin amaçları düşünüldüğünde kişinin kendini fark edebilmesini sağlama ve bireyin bütüncül gelişimi diğerlerine göre çok daha kapsamlı ve doğrudur.

CEVAP: E

4. Rehberlik hizmetlerinin örgütlü olması doğrudan sunulması çok yönlü olması geliştirici olması ortak özellikleri ve amaçları arasındadır. Ancak kontrolcü olması özelliği ve ortak yönü değildir. Tam aksine önleyici olma özelliği vardır.

CEVAP: E

5. Rehberlik hizmetlerinin sonal amacı kişinin kendini tanıması değil kişinin kendini geçekleştirmesidir. Kişinin kendini tanıması rehberliğin ilk amacıdır.

CEVAP: A

6. Rehberlik hizmetleri her türlü sorunun çözümünü sağlayamaz, sınıf içerisinde disiplini sağlamak için kullanılmaz. Sorun dönemlerinde yapılan yardımlar değildir. Öğrencilere yönlendirme yapma gibi özellikleri ve amaçları yoktur. Rehberlikle ilgili yanlış inanışlardır. Ancak kişinin kendini gerçekleştirmesi rehberliğin tanımı doğrultusunda doğru ve gerçekçi bir ifadedir.

CEVAP: C

7. Öğretmenin rehberlik uygulamalarını sorunlu öğrenci olmadığı için yapmaması ve uygulamalardan geri durması rehberliğin herkese açık olması ilkesi ile bağdaşmaz. Rehberlik hizmetleri ihtiyacı olan herkese açıktır.

CEVAP: C

8. Rehberlik hizmetleri kesintisiz yapılır, iş birliği esastır, birey merkezli uygulamalar esastır, öğretimsel amaçlara uygunluk önemsenir. Ancak müdahale esaslı değil daha çok önleyici uygulamalar esastır. Müdahale danışma ve terapi etkinliklerini ifade eder kriz odaklı olmasını gösterir. Ancak bu ifade rehberlik hizmetleri ile ilgili doğru değildir.

CEVAP: D

9. Okul rehber öğretmeninin uygulamaları belli aralıklarla tekrar etmesi ve yapması rehberlik hizmetlerinin sürekli olduğunun kesintisiz sunulduğunun göstergesidir.

CEVAP: B

10. Rehberlik hizmetlerinde uygulamalar, hedefler, etkinlikler, uygulayıcılar değişiklik gösterebilir ancak genel amaçlar ve prensipler değişmez, farklılaşmaz.

CEVAP: C

11. Rehberliğin psikolojik temelleri, bireyin duygusal, bilişsel, sosyal ve kişilik gelişimini bir bütün olarak ele alır. Bireyin tüm yönleriyle gelişimini önemseme anlayışı doğrudan psikolojik temeldir. A seçeneği eğitsel, B seçeneği felsefi, C ve D seçenekleri sosyolojik temeldir.

CEVAP: E

12. Rehberlik hizmetlerinde kişinin bilgisi ve izni olmadan bilgi paylaşımı olmaz, ancak taciz, istismar, madde kullanımı, şiddet gibi durumlarda gizlilik ilkesi ihlal edilebilir. Dolayısıyla madde kullanan öğrencinin durumu ile ilgili bilgi verilmesi gizliliğin ihlali anlamına gelmez.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. Okul psikolojik danışmanı olmayan bir okul yöneticisi okulun en tecrübeli öğretmeninden rehberlik hizmetlerini planlayarak düzenli şekilde uygulamasını ister. Ancak öğretmen bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadığını okul idarecisine belirtir ve görevi kabul etmez.

Buna göre sınıf öğretmeninin bu davranışı aşağıdaki rehberlik ilkelerinden hangisi ile ilişkilidir?

A) Uygulamalar sistemli ve düzenli şekilde planlı olarak yapılır.
B) Rehberlik hizmetlerinde gönüllülük esastır.
C) Rehberlik hizmetleri öğretimsel etkinliklerden farklıdır.
D) Rehberlik hizmetleri mesleki yeterlilik gerektirir.
E) Rehberlik hizmetleri demokratik ve hümanistik anlayış doğrultusunda sunulur.

2. 6. sınıf öğrencisi Remzi, yaşadığı her türlü sorun karşısında, probleminin hemen çözülebilmesi için rehberlik hizmeti almaya özen göstermekte ve okul rehber öğretmeni ile görüşmektedir.

Buna göre öğrenciye aşağıdakilerden hangisi söylenirse var olan yanlış düşünceyi engellemiş ve ortadan kaldırılmış olur?

A) Rehberlik hizmetleri uzmanlık mesleki yeterlilik gerektirir.
B) Rehberlik hizmetleri belli bir süreç ve zaman gerektirir.
C) Uygulamalarda ortak rehberlik anlayışının olması önemlidir.
D) Rehberlik hizmetlerinde gizlilik esastır.
E) Rehberlik hizmetleri bireyin çok yönlü gelişimini amaçlayan hizmetler bütünüdür.

3. "Balık vermektense balık tutmayı öğretmek" **sözü aşağıdaki rehberlik ilkelerinden hangisi ile ilişkilidir?**

A) Çok yönlü olma
B) Yeterlilik
C) İnsancıllık
D) Örgütlülük
E) Profesyonellik

4. **Aşağıdakiler den hangisi kendini gerçekleştirme kavramı ile ilgili doğru bir bilgidir?**

A) Kişinin mutlu ve üretken olmasıdır.
B) Geleceğini düşünmesi ve kendini güvenceye alabilmesidir.
C) Okuma ve öğrenmeye kendini geliştirmeye özen göstermesidir.
D) Kendini tanıması ve tam verimli olmasıdır.
E) Akılcı olma objektif mantıklı çıkarımlar yapabilmesidir.

5. **Öğrenci kişilik hizmetleriyle ilgili;**

I. çağdaş eğitim anlayışının eğitime dâhil ettiği profesyonel hizmetlerden olması,
II. öğretim ve yönetimden ayrı olarak sadece uzman kişiler tarafından yürütülmesi,
III. öğrencilerin tüm yönleriyle bir bütün olarak gelişmesine yönelik olması,
IV. öğretimde karşılaşılan sorunların ortadan kaldırılmasına yönelik olması

bilgilerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) I ve III
C) I ve IV
D) II ve III
E) II ve IV

6. **Rehberlik hizmetlerinin ortaya çıkışında ve tarihsel gelişiminde aşağıdakilerden hangisi doğrudur?**

A) Okullarda yaşanan disiplin sorunlarının çoğalması
B) Bireylerin yaşadığı kaygı bozuklukları
C) Akademik başarının önemsenmesi ve ön plana çıkması
D) Sanayileşme ve üretimin artması işgücü ihtiyacının belirginleşmesi
E) Sosyal yaşamın çeşitlenmesi

YARGI YAYINEVİ

7. **Kendini gerçekleştirmiş birey ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Akılcı ve mantıklı olma dogmalara karşı gelebilme
B) Çözüm odaklı olma farklı yaşantılara açık olma
C) Çevresi ve yaşantıları ile uyumlu davranma bunlarla barışık olma
D) Her zaman başarıyı isteme ve başarısızlığı reddetme
E) Gerçekçi olma nesnel ve objektif düşünme

8. Okul rehber öğretmeni sene başında yapılan öğretmenler kurulunda tüm kurula hitaben; rehberlik uygulamalarında tüm herkesin sorumluluk alması gerektiğini, başarılı sonuçlar alabilmek adına bunun önemi olduğunu herkesin bu konuda duyarlı ve özverili davranması gerektiğini ifade etmiştir.

Buna göre okul rehber öğretmeninin bu tutumu, rehberliğin aşağıdaki ilkelerinden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

A) Rehberlik hizmetleri planlı süreçlerdir ve program dahilinde sistemli yapılmalı sunulmalıdır.
B) Rehberlik hizmetlerinde ortak anlayış olmalı örgütlü şekilde sunulmalı yapılmalıdır.
C) Rehberlik hizmetleri bireylerin kendini gerçekleştirmesini nihai amaç olarak benimsemiş kabul etmiştir.
D) Uygulamalar belli bir süreç içerisinde zamana bağlı olarak gerçekleştirilir.
E) Rehberlik hizmetlerinin planlamasında öğretimsel amaçlar da göz önünde bulundurulmalı değerlendirilmelidir.

9. Bir okulda rehber öğretmen sınava hazırlanan tüm öğrenciler için geçerli taslak çalışma programı hazırlar ve herkesin buna göre çalışması gerektiğini belirtir, buna teşvik eder.

Buna göre öğretmen aşağıdaki rehberlik ilkelerinden hangisini göz ardı etmiştir?

A) Rehberlik hizmetlerinin ilk amacı bireyin kendini tanımasına yardımcı olmak ve farkındalık oluşturmaktır.
B) Rehberlik hizmetlerinde bireysel özellikler önemlidir ve uygulama çeşitliliğinde bu durum gözetilmelidir.
C) Rehberlik hizmetlerinde amaç bireylerin çok yönlü ve bir bütün olarak geliştirilmesi amaçlanır.
D) Rehberlik hizmetlerinin sunumunda bireylerin gönüllülük göstermesi önemlidir.
E) Hizmetlerin sunumunda aile ve çevre desteği alınmalı önemsenmelidir.

10. **Aşağıdakilerden hangisi rehberlik hizmetleri için doğru değildir?**

A) Yollar gösterme
B) Bilimsellik
C) Açık ve kesintisiz olma
D) Standart uygulamaların varlığı
E) Çeşitlilik ve farklılaştırma

YARGI YAYINEVİ

11. **Aşağıdakilerden hangisi rehberliğin felsefe temeli ile ilgilidir?**

A) Toplumsa değişim ve yenilenme
B) Farklı iş kollarının oluşması ortaya çıkması
C) Çağdaş eğitim anlayışının benimsenmesi ve kullanılması
D) Bireyi tanıma araçlarının geliştirilmesi
E) Kadının çalışma yaşamına girmesi

12. Sınıf öğretmeni Gamze Hanım öğrencilerine görevlendirmeleri yaparken daha çok araştırma inceleme yapabilecekleri ayrıca akademik değeri yüksek olan öğretici ödevler vermeye özen göstermektedir

Buna göre öğretmenin bu tutumu öğrencilerin Maslow'un aşağıdaki ihtiyaçlarından hangisini karşılamaya dönük olduğu söylenebilir?

A) Estetik B) Saygınlık C) Güvenlik
D) Bilme anlama E) Aidiyet

ÇÖZÜMLER

1. Okul müdürünün öğretmenden rehberlik uygulamalarını sürdürmesini istemesi ve öğretmeninin bunu reddetmesi rehberlik hizmetlerinde uzmanlık ve mesleki yeterliliğin önemsendiğinin göstergesidir.

CEVAP: D

2. Öğrencinin yaşadığı sorunlarda hemen çözüm beklemesi ve sonuçlandırılmasını istemesi rehberlik hizmetleri açısından doğru bir beklenti değildir. Rehberlik hizmetlerinin amacına ulaşabilmesi belli bir zamanı gerektirir yani rehberlik hizmetleri süreç gerektiren uygulamalardır. Çözümün hemen oluşması beklenen bir durum değildir.

CEVAP: B

3. Kişilere balık vermektense balık tutmayı öğretmek, beceri ve yeterlilik kazandırmaya dönük uygulamaları ifade eder bu durumda rehberlik hizmetlerinin yeterlilik yani özerklik ilkesi ile ilişkilidir.

CEVAP: B

4. Kendini gerçekleştirmiş olan birey mutlu üretkendir, okuma ve öğrenmeye açıktır. Kendini tanır ve tam verimlidir, akılcı ve mantıklıdır. Ancak tamamen geleceğini düşünmesi ve garanti altına alma isteği doğru değildir. Daha çok anı yaşaması önemlidir. Geleceğe dönüktür ancak tamamen buna odaklanmaz. Tam verimli olması daha doğrudur.

CEVAP: D

5. Öğrenci kişilik hizmetleri çağdaş eğitim anlayışının benimsenmesi ile birlikte sürece dahil edilmiş ve kullanılmaya başlanmıştır. Öğrenci kişilik hizmetleri çağdaş eğitimin sürece dahil ettiği profesyonel hizmetler bütünüdür, eğitimi tamamlayıcıdır ve en önemli amaçlarından birisi de öğrencilerin tüm yönleri ile bir bütün olarak geliştirilmesidir.

CEVAP: B

6. Rehberlik hizmetleri 1908 yılında ABD de ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkışında özellikle mesleki anlamda yaşanan değişiklikler ve ihtiyaçlar daha çok etkili olmuştur. Sanayileşme, nitelikli eleman ihtiyacı, işgücü ihtiyacı vs. sorunun doğru yanıtı D seçeneğidir

CEVAP: D

7. Kendini gerçekleştirmiş kişi başarıyı da başarısızlığı da kabullenebilir. Başarısızlığı reddetme, kabullenmeme bu kişiler için doğru ifade bir değildir.

CEVAP: D

8. Okul rehber öğretmeninin öğretmenlere dönük belirtmiş olduğu çağrı ve birlikte hareket etme isteği rehberlik hizmetlerinin örgütlü olarak sunulduğunun, iş birliği içerisinde yapılması gerektiğinin göstergesidir.

CEVAP: B

9. Sınava hazırlanan öğrencilere öğretmenin çalışma planları yapması eğitsel rehberlik kapsamında doğru bir uygulamadır. Ancak her öğrencisine aynı planlamaları yapmak ve vermek uygulamalarda bireysel farkların ihmal edilmesidir. Aksine her öğrenciye farklı ve ayrı davranılmalı bireysel değerlendirilmelidir.

CEVAP: B

10. Rehberlik hizmetlerinde standart uygulamalar değil, tam aksine esnek ve değişken uygulamalar olmalı farklılaştırılmış etkinlikler önemsenmelidir.

CEVAP: D

11. Toplumsal değişim ve yenilenme, farklı iş kollarının ortaya çıkması kadının çalışma hayatına katılması sosyolojik, bireyi tanıma araçlarının geliştirilmesi psikolojik temeller arasındadır. Ancak çağdaş eğitim anlayışının benimsenmesi felsefe temelleri arasındadır.

CEVAP: C

12. Sınıf öğretmeninin öğrencilerine daha çok öğretici etkinlikler yaptırması araştırmaya yönlendirmesi, öğretici uygulamaları önemsemesi öğrencilerinin bilme anlama ihtiyaçlarını karşılamaya dönük uygulamalar arasında gösterilir. Bu uygulamalar öğrencilerin zihinsel becerilerini geliştirici etkinliklerdir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıdaki öğretmen davranışlarından hangisi doğrudur?**

A) Öğrencilerin gelişimi ve becerilerinin artırılması amacıyla onların yetersiz yönlerini vurgulama

B) Uygulamalarda daha çok ihtiyacı olan öğrencileri önemseme ve öncelik verme

C) Planlamalarda öğretimsel uygulamaları ayrı ele alma

D) Sınıf içerisinde öğrenci görüşlerine yer verme

E) Uygulamalarda yarış ve rekabete yer verme

2. **Sınıf içi rehberlik etkinliklerini planlamak isteyen öğretmen öncelikle aşağıdakilerden hangisini göz önünde bulundurmalıdır?**

A) Veli beklentileri

B) Öğrenci ihtiyaçları

C) İdari beklentiler

D) Akademik içerik özellikleri

E) Okul yeterliliği

3. **Rehberlik uygulamalarıyla ilgili;**

I. uygulama ve kullanılan materyaller,

II. hedef davranışlar,

III. genel amaç ve ilkeler

ifadelerinden hangileri farklılaşabilir?

A) Yalnız III B) II ve III C) Yalnız II

D) I, II ve III E) I ve II

4. "Uygulamalarda öğretmen her zaman seçenekleri çeşitlendirmeli, farklı alternatifler oluşturmalıdır. Bu öğrencinin daha özgür şekilde seçim yapabilmesi ve karar verebilmesini sağlayacaktır." **ifadesi aşağıdaki rehberlik ilkelerinden hangisi ile açıklanabilir?**

A) Özerklik B) Çok yönlülük

C) Demokratiklik D) Açık ve eşit olması

E) İş birlikli olma

5. Rehberlik hizmetlerinde bireyin potansiyeline güvenmek ve iş yapabileceğine doğruyu bulabileceğine inanmak önemlidir.

Buna göre aşağıdaki rehber öğretmen davranışlarından hangisi doğrudur?

A) Öğrencisi için öğretmeni ile çeşitli görüşmeler yapma

B) Yaşanan ailevi problemlerde uygulamaların merkezinde olma kendisinin bizzat ilgilenmesi

C) Öğrencilerin kendini ifade edebileceği çeşitli konuşma etkinlikleri düzenleme

D) Kendi deneyim ve tecrübeleri doğrultusunda işleyiş ve kuralları belirleme

E) Akademik sorun yaşayan öğrencilerin eksiklerini belirleme ve giderilmesi için öğretmenlerden çözüm yolları bekleme

6. Günümüzde gelişimsel rehberlik anlayışı çerçevesinde haftalık ders programlarına rehberlik saatleri eklenmiş ve tüm öğrencilerin faydasına sunulmuştur.

Buna göre belirtilen durum rehberlik ilkelerinden hangisi ile açıklanabilir?

A) Rehberlik hizmetleri her zaman mesleki yeterliliği olan kişiler tarafından yapılmalıdır.

B) Rehberlik hizmetli öğretim hizmetlerinin bir parçası ve tamamlayıcısıdır.

C) Uygulamalarda nihai amaç kişinin kendini gerçekleştirmesi ve potansiyelini fark etmesidir.

D) Rehberlik hizmetleri planlı ve programlı şekilde yapılmalıdır.

E) Uygulamalarda ve çalışmalarda herkesin katkı sağlaması önemsenmelidir.

YARGI YAYINEVİ

7. **Okullarda ve öğretimsel etkinliklerde okul rehber öğretmenlerine idari görevler ve disiplin kurullarında aktif görevlerin verilmemesi rehberlik hizmetlerine ilişkin aşağıdaki yanlış inanışların hangisini önlemeye yönelik bir uygulamadır?**

A) Sosyal ve duygusal durumlarla ilgilenmesine
B) Öğretim etkinliği ve okulda disiplini sağlamaya dönük uygulamalar olduğuna
C) Kişiyi geliştirme ve yeterlilik kazandırmaya dönük olmasına
D) Kişinin kendini ifade edebilmesine ve geliştirebilmesine destek olmasına
E) Gönüllülük ve isteklilik gerektirmesine

8. **Okul rehberlik hizmetlerinin sunumuna dönük aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Uygulamaların sunulması ve planlanmasında okul rehberlik servisi ve öğretmenler sorumludur.
B) Rehberlik amaç ve hedefleri okul ve öğretimsel beklentiler ile uygunluk göstermelidir.
C) Çalışmaların sonucunda yapılan etkinlikler değerlendirilmeli ve sonraki çalışmalar için raporlamalar yapılmalıdır.
D) Programlarda veli beklentilileri de önemsenmeli fikirleri alınmalı planlamaya yansıtılmalıdır.
E) Uygulamalarda belli süreçlerin geçirilmesi gerektiği düşünülmeli değerlendirmeye alınmalıdır.

9. Bir okul rehber öğretmeni aynı türden farklı bir okula görevlendirilmiştir. Okul türü aynı olduğu için öğretmen daha önceki kullandığı programda herhangi bir değişiklik yapmadan uygulamaya koymuştur.

Buna göre okul rehber öğretmeninin yaptığı hata aşağıdakilerden hangisidir?

A) Okullar çevresel farklılık gösterebileceğinden planlamada değişiklik göstermeli yeni programlar hazırlanmalıdır.
B) Planlamalarda sistemli ve sürekli olma önemsenmeli ve uygulamalara bu ilke yansıtılmalıdır.
C) Programların oluşturulmasında tüm katılımcı aktörlerin fikirleri alınmalı ortak amaçlar belirlenmelidir.
D) Programlar hazırlanırken öğrencilerin akademik beklentileri önemsenmeli göz önünde bulundurulmalıdır.
E) Yapılan planlamalarda etkinlik çeşitliliği gözetilmelidir.

YARGI YAYINEVİ

10. **Rehberlik hizmetlerinin ilk amacı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Öğrencilerin kendilerine dönük farkındalıklarını geliştirmek adına çeşitli bireyi tanıma araçlarının uygulama
B) Çevreye alışmaları ve uyum sağlamalarını yardım amacıyla çeşitli bilgilendirici etkinlikler yapma
C) Kişilerin tam verimli olabilmeleri ve kendini gerçekleştirmelerine yardımcı olma
D) Öğrencilerin doğru alan ve ders tercihlerinde çeşitli yönlendirmeler yapma
E) Öğrencilere akademik yeterlilik kazandırma amacıyla etkili not tutma ve dinleme becerileri kazandırma

11. Okul rehber öğretmeni öğretim yılının başında tüm sınıflara girerek öğrencilere isteyen herkesin servise gelebileceğini ve her türlü desteği alabileceklerini ifade etmiştir.

Okul rehber öğretmeninin bu tutumu aşağıdaki rehberlik ilkelerinden hangisi ile açıklanabilir?

A) Rehberlik hizmetleri mesleki yeterlilik gerektiren profesyonel hizmetler bütünüdür.
B) Rehberlik hizmetleri esnek ve dinamik uygulamalardır değişiklik ve farklılıklar gösterebilir.
C) Uygulamalar çok yönlü ilişkiler içerisinde yapılır sunulur.
D) Rehberlik hizmetleri herkese açık ve eşit olarak sunulur yapılır.
E) Uygulamalar bilimsel ilke ve esaslara göre akla mantığa uygun sürdürülür.

12. Rehberliğin ve rehberlik uygulamalarının nihai amacı kişinin kendini gerçekleştirmesidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kendini gerçekleştirmiş bireyden beklenen davranışlardan biri değildir?

A) Başarı odaklı olma ve bireysel yeteneklerini kullanmada istekli olma
B) Sorumluluk almaktan çekinmeme her türlü görevi üstlenme
C) Başarısızlık nedenlerini gerçekçi şekilde değerlendirebilme
D) Duygu ve düşüncelerinin yanı sıra dışsal gerçeklikleri de göz önünde bulundurma
E) Pozitif düşünceler besleme ve etrafındakilere bunu hissettirme

ÇÖZÜMLER

1. Çağdaş rehberlik anlayışı çerçevesinde öğretmenin öğrencilerin yetersiz yönlerini açık etme, daha çok ihtiyacı olan öğrencilere odaklanma, öğretimsel uygulamaları rehberlik uygulamalarından ayrı düşünme, uygulamalarda rekabetçi etkinlikler düzenleme ve yapması doğru değildir. Ancak doğru olan sınıf içi uygulamalarda öğrenci görüşlerini önemsemesi ve görüşlerine yer vermesi doğru bir uygulamadır.

CEVAP: D

2. Sınıf içi rehberlik etkinliklerinin planlamasında öncelikle öğrenci ihtiyaçları önemsenmelidir.

CEVAP: B

3. Rehberlik hizmetlerinde genel amaç ve ilkeler değişmez ancak uygulamalar ve hedef davranışlar değişiklik gösterebilir.

CEVAP: E

4. Öğrencinin özgür şekilde karar verebilmesi adına öğretmenin seçenekleri çoğaltması ve çeşitlendirmesi önemlidir. Bu durum kişinin iradesini daha özgür olarak yansıtmasına yardımcı olacaktır.

CEVAP: C

5. Hümanizm anlayışı doğrultusunda öğrencinin potansiyeline güvenilmesi ve sorunları çözebilecek yeterliliğine olan inanç söz konusudur. Bu doğrultuda kişi adına iş yapmak ya da sorununu çözmek yerine kişinin özerk olması önemsenir. Bu doğrultuda kişiye yeterlilik kazandırılması önemlidir. Dolayısıyla öğrencinin kendini ifade edebileceği ortamlar düzenlenmesi öğrencinin yeterliliğini ve özerkliğini geliştirecek bir uygulamadır.

CEVAP: C

6. Okullarda öğretim programları içerisinde rehberlik saatlerinin varlığı ve her öğrencinin bu uygulamalardan faydalanıyor olması rehberlik hizmetlerinin öğretimsel uygulamalarla paralel olduğunu ve öğretimsel süreçlerin tamamlayıcısı olduğunu gösterir.

CEVAP: B

7. Okullarda rehber öğretmenlere derse girme ve idari görevlerin verilmemesi ve disiplin kurulunda görev almaması rehberliğin öğretimsel bir etkinlik olmadığı ayrıca disiplin sağlama aracı olmadığını göstermek ve kavratmak amacıyla yapılan bir uygulamadır.

CEVAP: B

8. Okul rehberlik hizmetlerinin sunumundan tüm herkes sorumludur ve ekip çalışması şeklinde yapılmalı gerçekleştirilmelidir. Dolayısıyla uygulamaların sunumundan öğretmenler ve rehber öğretmen değil herkes sorumludur, herkesin görevi vardır.

CEVAP: A

9. Uygulamalar ve etkinlikler her okulun ihtiyaçları ve çevresel koşullarına göre değişiklik gösterir. Dolayısıyla benzer okullar olsa da aynı planlamalar ve programlar kullanılmaz. Ayrı, farklı planlamalar yapılmalı gerçekleştirilmelidir.

CEVAP: A

10. Rehberlik hizmetlerinin ilk amacı öğrencinin kendini tanımasıdır, ilgi yeteneklerini fark etmesidir. Dolayısıyla öğrencilerin kendilerini tanımalarına yardımcı olacak etkinliklerin düzenlenmesi bu amacı gerçekleştirmede en etkili uygulamadır.

CEVAP: A

11. Okul rehberlik hizmetleri sadece problem yaşandığı durumlarda ve sadece problemli öğrencilere değil herkese ve tüm öğrencilere yönelik yapılan uygulamalar bütünüdür. Dolayısıyla belirtilen ifade rehberlik hizmetleri herkese açık ve eşit olarak sunulur ilkesinin ihlali anlamına gelir.

CEVAP: D

12. Kendini gerçekleştirmiş olan kişiler sorumluluk almaktan çekinmez ancak her türlü sorumluluk almak isterler ifadesi doğru değildir. Başaramayacağı ya da potansiyelinin üstünde olan sorumlulukları almak istemez. Bu durum kişinin gerçekçi benlik algısı ile ilgilidir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. **Bireyi tanıma hizmetinin amaçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Bireyin kendini tanıması ve keşfedebilmesine yardımcı olma
B) Gerçekçi benlik algısı oluşumu ve gelişimine yardımcı olma
C) Başkaları ile kendini karşılaştırabilmesine imkân sağlama
D) Güçlü yönleri ve zaaflarını fark edebilmesine yardım etme
E) Tam verimli ve tam kapasiteli olabilmesini destekleme

2. **Aşağıdakilerden hangisi doğrudan sunulan bir hizmet değildir?**

A) Bireyi tanıma
B) Konsültasyon
C) İzleme değerlendirme
D) Oryantasyon
E) Psikolojik danışma

3. Okul rehber öğretmeni sene sonunda programla ilgili yaptığı değerlendirmede yapılan etkinliklerin amacına ulaşmadığını ve öğrenciler için çok işlevsel sonuçların oluşmadığını fark eder.

Buna göre hazırlanan programda aşağıdakilerden hangisinin göz ardı edildiğini gösterir?

A) Okulun imkânları
B) Veli beklentileri
C) Öğrenci ihtiyaçları
D) Personel yeterlilik durumu
E) Uzman beklentileri ve yeterliliği

4. **Oryantasyon hizmeti için aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Okulun sürekli bir faaliyeti olmalı devamlı yapılmalıdır.
B) Öğrenci velileri de sürece dahil edilmeli yer verilmelidir.
C) Belli plan ve program doğrultusunda gerçekleştirilmelidir.
D) Yapılan çalışmalar ile ilgili değerlendirme yapılmalı sonuç raporu oluşturulmalıdır.
E) Bilgilendirme ve etkinlikler okul kuralları ve işleyişi ile sınırlı tutulmalıdır.

YARGI YAYINEVİ

5. Okul rehber öğretmeni Selman Bey mezun öğrencilerin yerleştikleri bölümler ve bölümlerden memnuniyet düzeylerini belirlemek için bir çalışma planlamış. Plan doğrultusunda hazırladığı anketi öğrencilere mail olarak göndermiş ve doldurup geri göndermelerini istemiştir.

Buna göre okul rehber öğretmeninin belirtilen çalışması aşağıdaki hizmet alanlarından hangisi ile ilişkilidir?

A) Oryantasyon
B) Bilgi toplama yayma
C) İzleme değerlendirme
D) Yöneltme yerleştirme
E) Konsültasyon

6. **Rehberlik hizmetlerinin planlanması amacıyla sunulan yardım hizmeti aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bilgi toplama yayma
B) Araştırma değerlendirme
C) Yöneltme yerleştirme
D) Çevre veli ilişkileri
E) Sevk

7. Sınıf öğretmeni Sevinç öğrencisi ile yaptığı bir görüşmede gelecekle ilgili ciddi kaygıları olduğunu bazı durumlarda gergin ve stresli cevaplar verdiğini fark eder.

Buna göre sınıf öğretmeni öğrencisine rehberlik hizmetlerinden hangisini sunması daha doğru olur?

A) Bilgilendirme
B) Psikolojik danışma
C) Oryantasyon
D) Sevk
E) İzleme değerlendirme

8. **Gelişimsel rehberlik anlayışı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

A) Öğretmen odaklıdır.
B) Esnek ve değişken yapıdadır.
C) Öğretimsel amaçlardan ayrı ve farklıdır.
D) Sürekli etkinlikleri barındırır.
E) Önleyicidir.

9. Okul rehber öğretmeni alan seçimi yapacak olan öğrencilerine doğru tercih yapabilmelerine yardım amacıyla planlı şekilde çeşitli seminerler düzenlemektedir.

Okul rehber öğretmeninin gerçekleştirdiği planlı etkinlikler aşağıdakilerden hangisi ile ilişkilidir?

A) Bireyi tanıma
B) Yöneltme yerleştirme
C) Bilgi toplama yayma
D) Konsültasyon
E) İzleme değerlendirme

10. Okul rehber öğretmeni "çocuğumu tanıyorum, ne yapacağımı biliyorum" konulu anne baba bilgilendirme etkinliği planlamış ve hayata geçirmiştir.

Okul rehber öğretmeninin gerçekleştirdiği etkinlik aşağıdakilerden hangisi ile ilişkilidir?

A) Bilgilendirme
B) Konsültasyon
C) Psikolojik danışma
D) İzleme değerlendirme
E) Yöneltme yerleştirme

YARGI YAYINEVİ

11. Sınıf rehber öğretmeni nakil gelen öğrencilerin dosyalarına bakarak aileleri ile bilgileri incelemiş bazı durumları not almıştır.

Sınıf öğretmeninin yaptığı bu uygulama aşağıdaki rehberlik hizmetlerinden hangisi ile açıklanabilir?

A) Bilgi toplama yayma
B) Yöneltme yerleştirme
C) Oryantasyon
D) Bireyi tanıma
E) İzleme değerlendirme

12. Okul rehber öğretmeni sunulan hizmetlerde iş birliği ve dayanışmanın olması gerektiğini düşünmekte ve bunun önemine inanmaktadır.

Buna göre okul rehber öğretmeni aşağıdaki rehberlik hizmetlerinden hangisine öncelik vermelidir?

A) Bireyi tanıma
B) Yöneltme yerleştirme
C) Psikolojik danışma
D) Bilgi toplama yayma
E) Konsültasyon

ÇÖZÜMLER

1. Rehberlik hizmetlerinin ilk ve öncelikli amacı kişilerin kendilerini tanımasını sağlamak, gerçekçi benlik algısı oluşturmak ve kendilerine dönük farkındalık edindirmektir. Ancak bireyi tanıma uygulamalarında amaç kişilerin kendilerini başkaları ile kıyaslamak değil kendi özelliklerinin farkına varabilmesine yardımcı olmaktır.

CEVAP: C

2. Konsültasyon hizmeti dolaylı sunulan hizmetlerdendir. Veli, öğretmen ve idarecilere yapılan yardımdır. Diğer bahsedilen uygulamalar doğrudan yapılan sunulan hizmetlerdir.

CEVAP: B

3. Yapılan uygulamaların işlevsel ve yararlı olması öğrenci ihtiyaçları ile ilgili olması ile ilişkilidir. Yapılan değerlendirmede bahsedilen durum gözlenmiyorsa o halde öğrenci ihtiyaçları düşünülmemiş anlamına gelir.

CEVAP: C

4. Oryantasyon hizmeti kurallar imkânlar işleyiş çevresel etkenler sunulan imkânlar vs ile ilgili öğrencilerin bilgilendirilmesidir. Sürekli yapılır, ekip çalışması olmalıdır, değerlendirme yapılmalıdır, planlı olmalıdır, veliler de sürece dahil edilmelidir. Ancak bilgilendirme sadece kurallar ile sınırlı kalmamalıdır. Çok yönlü yapılmalıdır.

CEVAP: E

5. Yapılan rehberlik hizmetlerinin sonuçları ile ilgili çalışmalar planlanması ve uygulanması izleme değerlendirmedir. Dolayısıyla okul rehber öğretmeninin yaptığı bir çalışmayı takip etmesi ve sonuçları ile ilgili çalışma yapması izleme değerlendirmedir.

CEVAP: C

6. Uygulamaların planlanması programların oluşturulması ve bunların işlevselliğinin artırılması amacıyla yapılan sunulan yardım hizmeti araştırma değerlendirmedir.

CEVAP: B

7. Kaygı korku özgüven yetersizlikleri psikolojik danışma gerektiren durumlar ve sorunlardır ancak sınıf rehber öğretmeninin psikolojik danışma yapabilmesi düşünülemez, bu durumda sevk etmesi daha doğrudur.

CEVAP: D

8. Gelişimsel rehberlik anlayışı öğretmen odaklıdır, esnektir, tüm gelişim dönemlerini kapsar, önleyici olma özelliği vardır. Ancak öğretimden ayrı değil öğretimle birleşik bütünleşiktir. Öğretimin tamamlayıcısıdır. Özdeştirler.

CEVAP: C

9. Rehberlik hizmetleri içerisinde seminerler vermek tanıtıcı etkinlikler düzenlemek bilgi toplama yayma hizmeti ile ilişkilidir ve bu kapsamda değerlendirilebilir.

CEVAP: C

10. Okul rehber öğretmeninin planladığı bilgilendirici etkinlik anne baba etkinliği ve onlara dönük uygulama olduğu için müşavirlik yani konsültasyon kapsamında ele alınabilir.

CEVAP: B

11. Gelen öğrencilerin dosyaları incelenerek öğrenci ile ilgili bilgi toplanması bireyi tanıma hizmeti ile ilgilidir.

CEVAP: D

12. Okullarda yapılan rehberlik hizmetlerinin hem etkililiğini artırma hem de ortak anlayışın oluşturulması amacıyla iş birliğinin sağlanması doğrultusunda müşavirlik hizmeti sunulur. Müşavirlik hizmetinin gerçek amacı uygulamalarda ortak anlayışı sağlamak yani iş birliği oluşturmaktır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. **Rehberlik hizmetlerinin uygulamaları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Planlı ve sistemli hizmetler bütünü olarak yapılır gerçekleştirilir.
B) Tüm öğrencileri kapsayacak şekilde planlanır ve uygulanır.
C) Uygulamalarda gerçekleşen sonuçlar değerlendirilir ve sonraki planlamalarda kullanılır.
D) Öğrenci ihtiyaçları ve beklentileri planlamalarda öncelikli ele alınan değişkendir.
E) Planlanan ve uygulanan hizmetler bir bütündür aynı zamanda birbirlerinin yerine kullanılabilir.

2. **Yöneltme yerleştirme hizmeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Her dönemde ve herkese dönük sunulur.
B) Asıl amaç kişiye doğru karar verebilme becerisi kazandırmaktır.
C) Süreçte öğrenciye farklı ve alternatif seçenekler sunulmalıdır.
D) Yöneltme süreci ve seçenekler kişinin özellikleri birlikte ele alınmalıdır.
E) Seçim, tercih ve yönlendirmelerde ilgi alanları öncelikli tutulmalıdır.

3. **Bireyi tanıma hizmeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Kullanılan araçlar çeşitlendirilmeli farklı araçlar kullanmaya özen gösterilmelidir.
B) Uygulama çok yönlü ve bir bütün olarak yapılmalı sunulmalıdır.
C) Lise döneminde başlanılmalı ve bu dönemde daha yoğun olmalıdır.
D) Yapılan çalışmaların sonuçları ile ilgili kişilere gerekli dönütler yapılmalı bilgi verilmelidir.
E) Elde edilen bilgilerin gizliliği korunmalı sistemli şekilde tutulmalıdır.

4. Rehberlik hizmetleri okullarda sunulmalı öğrencilere dönük yapılmalıdır. Öğretimsel amaçlar rehberlik amaçları ile birlikte ele alınmalı değerlendirilmelidir. Eğitim ve rehberlik hizmetleri özdeştir, birbirinin tamamlayıcısıdır.

Yukarıda belirtilen ifadeler aşağıdaki yaklaşımlardan hangisi ile ilişkilidir?

A) Parsons modeli
B) Eğitimle kaynaştıran model
C) Gelişimsel rehberlik
D) Karar vermeye yardımcı model
E) Klinik rehberlik

5. 8. sınıf öğrencisi okul rehber öğretmenine bazı ailevi sorunları olduğunu yaşadığı problemleri aşmakta zorlandığını, yaşadıklarının okul ve öğrenmeye olan dikkatini azalttığını, konsantre olmakta zorlandığını, kendisine bu konuda yardımcı olmasını ister. Bunun üzerine rehber öğretmen öğrencisi ile planlı bireysel görüşmelere başlamıştır.

Buna göre öğretmenin planladığı görüşmeler aşağıdaki hizmetlerden hangisi ile ilişkilidir?

A) Bilgi toplama yayma
B) Konsültasyon
C) Psikolojik danışma
D) İzleme değerlendirme
E) Yöneltme yerleştirme

6. **Bilgi toplama yayma hizmeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?**

A) Öğrencilerin duygusal problemlerine etkin çözümler üretme amacıyla sunulur.
B) Planlı uygulamalar şeklinde sunulmalı sistemli olunmalıdır.
C) Yapılan çalışmaların sonucunu görme takip etme amacı vardır.
D) Belli ilkeler doğrultusunda uzmanlık ve mesleki yeterlilik gerektiren uygulamalar bütünüdür.
E) Öğrencinin kişisel ve sosyal alanda yaşadığı problemler ele alınır.

YARGI YAYINEVİ

7. Okul rehber öğretmeni bir öğrencisi ile yapmış olduğu bireysel danışma sürecini tamamladıktan sonra bazı noktalarda amacın oluşmadığını fark eder ve bunun sebeplerini araştırma amacıyla bir çalışma başlatır.

Okul rehber öğretmeninin yapmış olduğu çalışma aşağıdakilerden hangisi ile ilişkilidir?

A) Bireyi tanıma
B) Bilgilendirme
C) İzleme değerlendirme
D) Yöneltme yerleştirme
E) Önleyici rehberlik

8. **Aşağıdakilerden hangisinde dolaylı ve doğrudan sunulan hizmetler birlikte verilmiştir?**

A) Bireyi tanıma – yöneltme
B) Çevre veli ilişkileri – izleme
C) Konsültasyon – araştırma değerlendirme
D) Bireysel danışma – sevk
E) Bilgilendirme – oryantasyon

9. **Okullarda sunulan oryantasyon hizmetinin amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Öğrencileri fırsatlar ve sunulan imkânlardan haberdar etme
B) İşleyiş ve kurallar ile ilgili ayrıntılı bilgilendirme
C) Olası istenmedik durumların oluşmasını önleme
D) Uyum sürecini kolaylaştırma
E) Öğrencilere seçim ve tercihlerinde yardım etme

10. Okul rehber öğretmeni alan seçimi yapacak olan lise 2. sınıf öğrencilerine yetenek testlerini sınıf öğretmeni ile iş birliği içerisinde uygular ve sonuçları ile ilgili değerlendirmeleri yapar. Yapmış olduğu değerlendirme sonuçlarına göre öğrencileri çeşitli alanlara yönlendirir.

Buna göre okul rehber öğretmeni bireyi tanıma ilkelerinden hangisini göz ardı etmiştir?

A) Yapılan çalışmanın sonuçları ile ilgili öğrencilere geribildirim yapılmalı sonuç söylenmelidir.
B) Süreçte daha çok güvenilir araçlar kullanılmalı tercih edilmelidir.
C) Bir teknik bireyi tanımaya yetmez farklı ve çeşitli araçlar kullanılmalıdır.
D) Uygulamalar ve etkinlikler iş birliği içerisinde yapılmalı gerçekleştirilmelidir.
E) Bireyi tanıma araçtır amaç değildir, asıl amaç kişinin kendini tanımasıdır.

11. **Aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklı bir özelliğe sahiptir?**

A) Bireyi tanıma
B) Bilgi toplama yayma
C) Oryantasyon
D) Psikolojik danışma
E) İzleme değerlendirme

12. Seçil dershaneye başlayalı bir ay olmasına rağmen etütlerin saatlerini ve yapıldığı yerleri hala öğrenememiş bundan dolayı bu süre içerisinde yapılan hiçbir çalışmaya katılamamıştır.

Buna göre bu durum rehberlik hizmetlerinden hangisinin ihlal edildiğinin göstergesidir?

A) Bilgi toplama yayma
B) Oryantasyon
C) Bireysel danışma
D) Sevk
E) Konsültasyon

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Rehberli hizmetleri bir bütündür ancak her bir hizmet alanının kendine özgü uygulamaları vardır dolayısıyla birbirlerinin yerine kullanılabilmesi doğru değildir. İzleme değerlendirme hizmetinin amacı sonucu değerlendirmektir, bireyi tanıma hizmetinin amacı kişinin kendini tanımasıdır. Yani hepsi bütünün parçalarıdır ancak farklı alanlara aittir.

CEVAP: E

2. Yöneltme yerleştirme sürecinde öğrencilere alternatifler oluşturulmalı ve doğru karar verme becerisi kazandırılmalıdır. Daha çok seçim ve tercih dönemlerinde yapılan sunulan bir hizmettir. Ancak yönlendirmede akademik performans değil kişinin her yönü ve özelliği dikkate alınmalı, değerlendirilmelidir. Doğru cevap E seçeneğidir

CEVAP: E

3. Bireyi tanıma hizmeti olabilecek en erken dönemde başlatılmalı ve tüm gelişimsel dönemleri kapsayacak şekilde yapılmalı ve sunulmalıdır. Dolayısıyla lise dönemi değil çok daha öncesinde başlatılmalı devam ettirilmelidir. En erken dönem olarak da doğum öncesi dönem ile birlikte bireyi tanıma süreci de başlatılır.

CEVAP: C

4. Parson modelinde mesleki yönlendirmeler, gelişimsel modelde yaşam boyu devam etmesi, karar vermeye yardımcı modelde yönlendirme, klinik rehberlikte danışma odaklı olmalıdır. Rehberlik hizmetlerinin okullarda öğretim hizmetleri ile birlikte sunulması eğitimle kaynaştıran model ile ilgili ilişkilidir.

CEVAP: B

5. Öğrencinin okul rehber öğretmenine bahsettiği sorun duygusal ve davranışsal bir sorundur. Terapi süreçleri ve iyileştirici yardımlar sunulmalıdır. Ayrıca okul rehber öğretmeninin bireysel görüşme şeklinde yapması psikolojik danışma hizmeti ile ilgilidir.

CEVAP: C

6. Bilgi toplama yayma hizmetinde amaç öğrencinin doğru bilgilendirilmesidir. A seçeneği duygusal alanları ifade ettiği için yanlıştır, yapılan çalışmaların sonucunu görme izleme değerlendirmedir, bilgilendirme amacı olduğu için uzmanlık gerektirmez, kişisel sosyal alan problemlerine dönük sunulmaz ancak bahsedilen yardım hizmeti planlı ve programlı uygulamalar şeklinde sunulur.

CEVAP: B

7. Öğrenci ile gerçekleştirilen bireysel danışma sonrası yapmış olduğu değerlendirme uygulaması izleme değerlendirme hizmetidir. Ayrıca izleme değerlendirme en son yapılan çalışmadır. Yapılan çalışmalar ile ilgili dönüt alma imkânı verir.

CEVAP: C

8. Soruda dolaylı ve doğrudan hizmeti bir arada sormakta istemektedir. İlki dolaylı ikincisi doğrudan olacak. Çevre veli ilişkileri dolaylı, izleme değerleme doğrudan hizmettir.

CEVAP: B

9. Oryantasyon hizmetinin çevresel fırsatlar ve imkânlarla ilgili bilgilendirme, işleyişten haberdar etme, önleyici olma özelliği,ve uyum süreçlerini kolaylaştırma amacı vardır. Ancak seçim ve tercihlerinde yardımcı olma amacı yoktur. Bu amaç yöneltme yerleştirme hizmeti ile ilgilidir.

CEVAP: E

10. Okul rehber öğretmeni öğrencisine yönlendirme sürecinde sadece ilgi testi uygulayıp yönlendirme yapıyor. Ancak yönlendirme ve bireyi tanımada tek teknik yeterli değildir, farklı teknikler ve bilgi toplama araçları kullanılmalıdır.

CEVAP: C

11. Verilen hizmet alanlarından psikolojik danışma uzmanlık ve mesleki yeterlilik gerektiren bir hizmettir.

CEVAP: D

12. Öğrencinin okula başlamış ve zaman geçmiş olmasına rağmen sunulan imkânları ve yapılan etkinlikleri kaçırması, katılamaması oryantasyon hizmetinin eksikliği ile ilgilidir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Bir lisede meslek tanıtım günleri kapsamında okul rehber öğretmeni ve sınıf rehber öğretmeni birlikte tanıtım günleri planlamış ve uygulamıştır. Etkinlik tamamlandıktan sonra katılımcılarla görüşerek yapılan çalışmanın etkileri ve katkıları ile görüşlerini de almıştır.

Belirtilen uygulamalar aşağıdaki rehberlik hizmetlerinden hangileri ile ilişkilidir?

A) Bireyi tanıma – izleme
B) Konsültasyon – sevk
C) Bilgi toplama yayma – izleme
D) Psikolojik danışma – yöneltme
E) Oryantasyon – araştırma değerlendirme

2. **Araştırma değerlendirme hizmeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi amaçları arasında <u>değildir?</u>**

A) Okul rehberlik hizmetleri ile ilgili ihtiyaçları belirleme ve programa yansıtma
B) Çevresel imkânları ve koşulları tespit etme planlamaya dahil etme
C) Öğrencilerin ihtiyaç duyduğu yardım alanlarını doğru şekilde belirleme, tespit etme
D) Yapılan çalışmaların gözden geçirilmesi gerçekçi değerlendirmeler yapabilme
E) İlk kademe öğretmenlerine temel rehberlik bilgileri verme ayrıca beceri kazandırma

3. Okul rehber öğretmeni açılan özel yetiştirme kurslarına öğrencilerin akademik başarıları ve yeteneklerini göz önünde bulundurarak seçim yapmalarına yardımcı olmuştur.

Okul rehber öğretmeninin geçekleştirmiş olduğu etkinlik aşağıdaki hizmetlerinden hangisi ile ilişkilidir?

A) Yöneltme yerleştirme
B) Oryantasyon
C) Bilgilendirme
D) İzleme değerlendirme
E) Bireyi tanıma

4. **İzleme değerlendirme hizmeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır?</u>**

A) Yapılan çalışmaların etkililik derecesini belirleme
B) Öğrencilerin sınıfa uyum düzeyleri ile ilgili veri toplama
C) Öğrenciler ile planlı bireysel görüşmeler yapma
D) Uygulamalardaki başarısızlık nedenlerini belirleme
E) Sınava giren öğrencilerin sonuçları ile ilgili ayrıntılı rapor hazırlama

5. 9. Sınıf öğrencisi sınıf rehber öğretmenine derslerine dikkatli şekilde çalıştığını notlarını düzenli aldığını elinden geldiğince stratejik çalışmaya önem verdiğini anlatır. Ancak tüm bunlara rağmen sınavlarda heyecanını kontrol edemediğini, korkularının önüne geçemediğini anlatır

Buna göre sınıf rehber öğretmeni aşağıdakilerden hangisini yapması rehberlik ilkeleri açısından daha doğru olur?

A) Öğrencisi ile stres ve kaygı yönetimi ile baş edebilmesi amacıyla bireysel görüşmeler yaparsa
B) Öğrencinin durumu ile ilgili ayrıntılı bilgi edinir sorunun çözümü için akranları ile iş birliği yaparsa
C) Öğrencinin etkin destek alabilmesi için okul rehber öğretmeni ile görüşmesini ister yönlendirme yaparsa
D) Öğrencisine akademik yetersizlik envanteri uygular sonuçları ile ilgili çalışmalar yaparsa
E) Okul bep biriminden öğrencisi için bireyselleştirilmiş planlamalar yapılmasını isterse

6. **Aşağıda verilen ifadelerden hangisi rehberlik hizmetlerinin amaçları arasında <u>gösterilemez?</u>**

A) Özerklik kazandırma
B) Beceri edindirme
C) Karar verebilme
D) Uyum sağlama
E) Kabullenici olma

YARGI YAYINEVİ

7. **Gelişimsel rehberlik anlayışını benimsemiş bir sınıf öğretmeninin aşağıdaki uygulamalardan hangisini yapıyor olması doğru değildir?**

A) Sınıf içerisinde ekip ve takım çalışmaları yaptırma, grup bilinci oluşturma

B) Öğrenci görüşlerini önemseme katılımcı ve çoğulcu yönetsel anlayışı benimseme

C) Yapılacak sınıf içi uygulamalar ile ilgili okul rehberlik servisi ile birlikte çalışma dayanışma içerisinde olma

D) Sınıf içi rehberlik planlamalarında iyileştirici ve tedavi edici etkinliklere daha fazla yer verme

E) Öğrencilerin kendilerini ve potansiyellerini fark edebilmesi ile ilgili gerçekçi geribildirimler verme

8. Okul idarecisi okul rehber öğretmeninden okuldaki diğer öğretmenlere sınıf içerisinde olumlu öğrenme ortamları oluşturma ve doğru iletişim kurabilmelerine yardımcı olma adına bazı seminerler planlayarak hayata geçirmesini ister. Bunun üzerine rehber öğretmen gerekli planlamaları yapar ve uygulamaya koyulur

Buna göre planlanan ve uygulamaya alınan etkinlik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bireyi tanıma
B) Konsültasyon
C) İzleme değerlendirme
D) Yöneltme yerleştirme
E) Araştırma değerlendirme

9. **Psikolojik danışma hizmeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Mesleki yeterlilik ve uzmanlık gerektirir.

B) Terapötik süreçleri barındırır.

C) Problemin niteliğine göre bireysel ya da grupla danışma şeklinde yapılabilir.

D) Danışan ve danışman ilişkisi ön plandadır.

E) Yaşanan ve var olan problem ile ilgili danışanın detaylı olarak bilgilendirilmesi amaçlanır.

10. Rehberlik hizmetleri mesleğe yönlendirme şeklinde olmalı, üretim ve istihdama destek amacıyla sunulmalıdır.

Yukarıda belirtilen ifadeler rehberlik modellerinden hangisi ile ilişkilidir?

A) Gelişimsel rehberlik
B) Parsons / özellik faktör
C) Klinik rehberlik
D) Karar vermeye yardımcı model
E) Eğitimle kaynaştıran model

11. Sınıf öğretmeni Selcen hanım okulun ilk günü tüm öğrencilerini okulu gezdirir, okuldaki sınıflar kütüphane kantin lavabolar hepsinin yerlerini gösterir anlatır. Ardından her öğrencisine okulda uyulması gereken kurallardan bahseder. Etkinlik bitiminde yapmış olduğu veli toplantısında da öğrencilerin sağlık durumları ve beslenme alışkanlıkları ile ilgili velilerinden bilgi alır. Önemli gördüğü noktaları not alır.

Buna göre sınıf öğretmeninin gerçekleştirmiş olduğu uygulama aşağıdakilerden hangileri ile ilişkilidir?

A) Oryantasyon – konsültasyon
B) Bireyi tanıma – yöneltme
C) Bilgi toplama yayma – danışma
D) Oryantasyon – bireyi tanıma
E) Araştırma değerlendirme – sevk

12. 7. sınıf öğrencisi Hilal, öğretmeninin her söylediğini tekrar ettirmekte, sürekli anlamadığını söylemekte ve not almakta zorlandığını her derste ifade etmekte belirtmektedir. Ayrıca dikkatini toparlama ve konsantre olmakta zorlandığını, öğretmeni farklı zamanlarda gözlemlemiştir.

Buna göre sınıf öğretmeni aşağıdakilerden hangisini yaparsa daha doğru davranmış sayılır?

A) Her defasında öğrencinin isteğine göre hareket etmelidir.

B) Öğrencinin özel gereksinimi olabileceğini düşünüp okul rehber öğretmeni ile görüşmeli sevk sürecini başlatmalıdır.

C) Okul idaresinden öğrencisi ile ilgili sınıf değişikliği yapılmasını istemelidir.

D) Okul bep biriminden öğrencisi ile ilgili bir çalışma planı yapmalarını istemelidir.

E) Öğrencinin akranları ile özel çalışmalar gerçekleştirebileceği etkinlikler planlamalıdır.

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Okulda iş birliği içerisinde meslek tanıtımları bilgi toplama yayma kapsamındadır. Ardından yapılan çalışmaların sonucu ile ilgili değerlendirme yapılması, katılımcılarla görüşülmesi izleme değerlendirme hizmetidir.

CEVAP: C

2. Araştırma değerlendirme hizmetinde asıl amaç hazırlanan programlar ve planların işlevselliğini artırma ve etkili planlamalar yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda okulun ihtiyaçlarını belirleme, çevresel koşulları tespit etme, ihtiyaç duyulan alanları görme, yapılan çalışmaların gözden geçirilmesi amacı vardır. Ancak öğretmenlere temel rehberlik becerileri kazandırma ve edindirme araştırma değerlendirme değil konsültasyon hizmeti ile ilgilidir.

CEVAP: E

3. Okul bünyesinde açılan kurslara ve etkinliklere öğrencileri yönlendirmek ve seçimlerinde yardımcı olmak yöneltme yerleştirme hizmeti kapsamında ele alınır.

CEVAP: A

4. İzleme değerlendirme hizmetlerinde amaç yapılan çalışmaların değerlendirilmesi ve sonuçların gözlenmesidir. Ancak öğrencilerle planlı bireysel görüşmeler yapılması izleme değerlendirme değil psikolojik danışma hizmetidir.

CEVAP: C

5. Soruda bahsedilen problem durumu bireysel danışma yani psikolojik danışma gerektiren bir problemdir. Ancak sınıf öğretmeni danışma noktasında mesleki yeterliliği yoktur. Dolayısıyla yapabileceği en doğru davranış öğrencisinin daha etkili yardım alabilmesi için okul rehber öğretmenine yönlendirmek olacaktır.

CEVAP: C

6. Rehberlik hizmetlerinin özerklik kazandırma, beceri edindirme, karar vermesine yardımcı olma, uyum sağlamayı destekleme gibi amaçları vardır. Ancak kabullenici olma gibi bir amacı ve hedefi yoktur. Tam aksine eleştirme ve sorgulama deneyimleri edindirmektir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

7. Gelişimsel rehberlik anlayışında iyileştirici ve tedavi edici olan terapi etkinlikleri değil daha çok önleyici çalışmalar ağırlıkta kullanılır. İyileştirici etkinlikler daha çok geleneksel rehberlik uygulamaları için doğrudur. Gelişimsel anlayış için değildir.

CEVAP: D

8. Okul idarecisinin okul rehber öğretmeninden diğer öğretmenlere dönük yapmasını istediği uygulamalar müşavirlik (konsültasyon) kapsamında gerçekleştirilecek uygulamalardandır. Rehber öğretmeninin öğretmenlere yaptığı bilgilendirme müşavirlik hizmetidir.

CEVAP: B

9. Psikolojik danışma hizmetinde amaç yaşanan duygusal ve davranışsal problemlere etkin çözümler üretebilmek ve kişilere beceriler kazandırmaktır. Ancak yaşanan sorunlar ile ilgili detaylı bilgilendirmek danışma için değil rehberlik uygulamaları için doğrudur.

CEVAP: E

10. Rehberlik hizmetlerini mesleğe yönlendirme olarak gören ve değerlendiren yaklaşım parson modalidir. Modele göre rehberliğin en önemli işlevi kişilerin iş ve meslek edinmelerine yardımcı olmak mesleki yönlendirmeler yapmaktır. Ayrıca rehberliğin ilk ortaya çıkışı da bu model aracılığı ile gerçekleşmiştir.

CEVAP: B

11. Öğretmenin öğrencilere okulun ilk günü yapmış olduğu tanıtım etkinlikleri oryantasyon hizmeti ile ilişkilidir. Ardından öğrencilerin durumları ile ilgili velilerinden bilgi alması bireyi tanıma hizmeti ile ilgilidir.

CEVAP: D

12. Öğrenci ile ilgili gözlemlenen durum özel eğitimi gerektiren belirtilerdir. Bu durumda sınıf öğretmeninin yapılabileceği en doğru uygulama öğrencisini okul rehber öğretmenine yönlendirmek ve yöneltme sürecini takip etmek olacaktır. Öğrencinin eğitsel gereksiniminin belirlenmesi amacıyla RAM'a yönlendirilmesi gerekir.

CEVAP: B

1. **Grup rehberliği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Mesleki yeterlilik gerektirmez.
B) Gündemli bir şekilde yapılır.
C) Uygulamada konu ve süre sınırlandırılması yapılmalıdır.
D) Gerektiğinde grupla danışma şeklinde sunulabilir.
E) Yapılan çalışmanın amaç ve hedefleri somut olarak belirtilmelidir.

2. Okul rehber öğretmeni Sezgin bey öğrenci velilerine öğrenciler arasında bilgisayar ve sosyal medya kullanımının artmaya başladığını gerekli çalışmalar ve tedbirler alınmazsa bunun daha büyük ve onarılması güç sonuçları oluşturabileceğini belirtmiş birlikte bu konuda çalışma yapmaları gerektiğini ifade etmiştir.

Buna göre okul rehber öğretmeninin belirttiği durum aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) İyileştirici B) Önleyici C) Geliştirici
D) Uyum sağlayıcı E) Tamamlayıcı

3. Okul rehber öğretmeni sınıf öğretmenlerine haftalık planlamaları ve sınıf içerisindeki rehberlik uygulamalarını ve programlarını oluştururken sınıfın ihtiyaçlarını ve öğrenci sayısını göz önünde bulundurarak yapmalarını bu şekilde davranıldığında planlama ve uygulamaların daha etkili ve işlevsel olacağını belirtmiş ifade etmiştir.

Buna göre okul rehber öğretmeninin öğretmenlere dönük yaptığı uygulama rehberlik türlerinden hangileri ile ilişkilendirilebilir?

A) İyileştirici – eğitsel rehberlik
B) Ayarlayıcı – grup rehberliği
C) Geliştirici – tamamlayıcı
D) Krize müdahale edici – uyum sağlayıcı
E) Önleyici – kişisel sosyal rehberlik

4. **Aşağıdakilerden hangisi eğitsel rehberliğin amaçları arasında gösterilemez?**

A) Zaman yönetim becerisi edindirme
B) Çok yönlü düşünme ve farklı açılardan değerlendirme yeterliliği kazandırma
C) Etkin dinleme, not alma becerileri kazandırma
D) Öğrenmeye karşı motive etme güdüleme
E) Duygusal sorunlara etkin çözümler üretebilme

5. Lise 3. sınıf öğrencisi Sibel kendini ve duygularını açık etmekten korkan ve bulunduğu ortamlarda konuşmaktan çekinen bir öğrencidir.

Buna göre Sibel'e aşağıdaki rehberlik türlerinden hangisinin sunulması daha doğrudur?

A) Önleyici B) Krize müdahale edici
C) Kişisel sosyal D) Mesleki
E) Tamamlayıcı

GÜNCEL PDF 2026

6. 11. sınıf öğrencisi Tülay yakın zamanda yaşanan bir depremde bazı arkadaşlarını kaybetmiş, bu yüzden içine kapanmış çevresi ile olan ilişkilerini bitirme noktasına gelmiştir. Tülay'ın bu durumunu bir ortamda fark eden okul rehber öğretmeni öğrencisi ile bu konu da onunda onayını alarak planlı bireysel görüşmeler yapmaya karar verir

Okul rehber öğretmeninin planladığı çalışmalar aşağıdakilerden hangisine yöneliktir?

A) Önleyici B) İyileştirici çare bulucu
C) Ayarlayıcı D) Tamamlayıcı
E) Geliştirici

YARGI YAYINEVİ

7. Bir ilköğretim okulunda matematik öğretmeni sınıf içerisinde ders anlatırken kalp krizi geçirir. Bundan dolayı öğrencilerin okula devamsızlık yaptıklarını gelen öğrencilerin ise derse girmek istemediklerini rehber öğretmen fark eder.

Okul rehber öğretmeni bu durumda aşağıdakilerden hangisini sunması daha doğrudur?

A) Krize müdahale edici B) Geliştirici
C) Ayarlayıcı D) Tamamlayıcı
E) Eğitsel

8. Sınıf öğretmeni Ayten hanım öğrenme etkinliklerini düzenlerken öğrenci özelliklerine göre davranmakta, daha çok onların sevdiği ve hoşlandığı etkinlikleri yaptırmaya özen göstermektedir. Böylelikle öğrencilerin daha kalıcı ve etkili öğrendiklerini düşünmekte, bunu da her ortamda belirtmektedir.

Buna göre sınıf öğretmeninin yapmış olduğu etkinlikler aşağıdakilerden hangisi ile ilişkilidir?

A) Ayarlayıcı B) Tamamlayıcı C) Geliştirici
D) Kişisel sosyal E) Önleyici

9. **Aşağıdakilerden hangisi kişisel sosyal rehberlik kapsamında gösterilirse doğru olmaz?**

A) Ailevi sorunlar ve kuşak çatışmaları
B) Akran ve iletişim sorunları
C) Özgüven ve kendini ifade edememe
D) Korku ve kaygılar
E) Kendini tanıma ve kariyer seçimleri yapabilme

10. **Bir ilkokulda rehber öğretmen olan Saadet öğretmenin aşağıda yaptığı çalışmalardan hangisi doğru değildir?**

A) Okula ve çevreye alışma ve uyum sağlamalarına yardım etme
B) Yazma ve temel okuma davranışlarının gelişimine katkı sağlama
C) Matematik ve sayısal işlemleri sevdirme hesaplamaya yatkınlığını artırma
D) Akademik başarıyı artırma sınav kaygısını yenmeye yardımcı olma
E) Akran ve arkadaşları ile ilişki kurabilmesine ve aidiyet duygusunun oluşumuna katkı sağlama

11. **Mesleki rehberlik uygulamaları eğitim kademelerinden hangisinde başlatılmalıdır?**

A) İlkokul B) Okul öncesi
C) Ortaöğretim D) Yüksek öğretim
E) İlköğretim II. kademe

12. Okul rehber öğretmeni sınava girecek olan öğrencilere sınıf öğretmenleri ile iş birliği yaparak zamanı etkin kullanma konulu bir sunum gerçekleştirir.

Okul rehber öğretmeninin çalışma aşağıdakilerden hangisine yöneliktir?

A) Eğitsel B) Kişisel sosyal
C) Mesleki D) Ayarlayıcı
E) Krize müdahale edici

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Grup rehberliği öğrencilerin herhangi bir konuda bilgilendirilmesi amacıyla sunulan yardım hizmetidir. Çalışma amaçları belirtilir, planlı şekilde yapılır gerçekleştirilir, bilişsel alana aittir. Ancak gerektiğinde grupla danışma yerine kullanılamaz. Çünkü grupla danışma bilgi vermek değil daha çok yaşanan duygusal davranışsal sorunların çözümü amaçlanır. Grup rehberliği bilgilendirme, grupla danışma iyileştirme amaçlıdır.

CEVAP: D

2. Öğretmenin amacı oluşabilecek olumsuzlukların önüne geçebilmek ve sosyal medya kullanımının artan olumsuzluklarını engelleme amacı vardır.

CEVAP: B

3. Okul rehber öğretmeninin öğretmenlere dönük planlama konusunda ve programların yapılması ile ilgili bilgilendirme yapması planlamaya dönük olan kısmı ayarlayıcı, öğretmenlere yapılan kısmı ise bilgilendirme amaçlı olduğu için grup rehberliğidir.

CEVAP: B

4. Eğitsel rehberlik hizmeti daha çok öğrenme ve akademik performans, ders çalışma, okul ve sınıfa çevreye alışma vs durumları kendisine çalışma alanı olarak belirlemiştir. Ancak duygusal sorunlara çözüm üretmek eğitsel rehberlik değil kişisel sosyal rehberlik kapsamında ele alınır, değerlendirilir.

CEVAP: E

5. Öğrencinin kendini ifade etmekten çekinmesi ve topluluk önünde konuşmaktan kaçınması kişisel sosyal alanda ele alınabilecek bir sorun durumudur.

CEVAP: C

6. Öğrencinin yaşanan depremde arkadaşlarını kaybetmesi krize müdahale edici olma durumu ile ilgilidir. Ancak soruda okul rehber öğretmeninin bunu çözme adına planladığı görüşmeler soruda istenen kısım. Dolayısıyla planlı görüşmeler yapmak rehberliğin danışma kısmı olduğundan, iyileştirici çare bulucu olma özelliği ile ilgilidir.

CEVAP: B

7. Öğretmenin sınıfta kalp krizi geçirmesi olağan kabul edilebilecek bir durum değildir. Öğrencilerin bu durumdan etkilenmesi devamsızlık yapması krize müdahale edici rehberlik ile ilgilidir.

CEVAP: A

8. Öğretmenin sınıf içerisinde öğrenci özelliklerine uygun davranması ve onların akademik başarılarını artırıcı etkinlikler gerçekleştiriyor olması rehberliğin tamamlayıcı işlevi ile ilgilidir.

CEVAP: B

9. Akran, aile, özgüven, korku ve kaygı durumları kişisel sosyal rehberlik ile ilişkilidir. Ancak bireyin kendini tanıması ve doğru kariyer seçimleri yapabilmesi mesleki rehberlik kapsamındadır.

CEVAP: E

10. İlköğretim I. kademe öğrencilerinin temel becerileri edinme okula çevreye alışması, akran ve arkadaş gruplarına dahil olabilmesi vs dönemsel ihtiyaçları arasındadır. Ancak akademik başarıyı artırma ve sınav kaygısını azaltıcı etkinlikle daha üst kademelerde amaçlanan uygulamalardandır.

CEVAP: D

11. Mesleki rehberlik uygulamaları okullarda okulöncesi dönemde başlatılır.

CEVAP: B

12. Sınava hazırlanan öğrencilere dönük öğretmenin düzenlediği zaman yönetimi ile ilgili bilgilendirici etkinlik eğitsel rehberlik kapsamında ele alınır ve en önemli çalışma alanlarındandır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. Okul rehber öğretmeni yapmış olduğu uygulama sonucunda bazı öğrencilerin yüksek yetenekleri olduğu ancak başarılarının düşük olduğunu fark eder.

Buna göre okul rehber öğretmeni öğrencilere aşağıdakilerden hangisini sunması daha doğru olur?

A) Mesleki rehberlik
B) Ayarlayıcı rehberlik
C) Eğitsel rehberlik
D) Geliştirici rehberlik
E) Uyum sağlayıcı rehberlik

2. Sınıf öğretmeni rehberlik dersinde öğrencilerine ortaya çıkan bir hastalıktan korunma yolları ve etkin tedavi yöntemleri ile ilgili ayrıntılı bir sunum gerçekleştirmiştir.

Sınıf rehber öğretmeninin yaptığı rehberlik uygulaması aşağıdakilerden hangisine yöneliktir?

A) Geliştirici
B) Uygum sağlayıcı
C) Grup
D) Yöneltici
E) Kişisel sosyal

3. I. Kendi değerlerini tanımasına yardımcı olma
II. İlişkilerini düzenleyebilme ve etkin olarak sürdürebilme
III. Olumlu benlik ve kişilik oluşumuna katkı sağlama

Yukarıda verilenlerden hangileri kişisel sosyal rehberlik kapsamında ele alınabilir?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

4. **Eğitsel rehberlik hizmetleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru <u>değildir?</u>**

A) Çalışmalar grup rehberliği şeklinde planlanır.
B) Akademik beceriler kazandırma ve amacı vardır.
C) Planlama uygulama ve değerlendirme süreçlerinden tamamen okul rehber öğretmeni sorumludur.
D) Amaçlanan ve beklenen sonuçlar açık ve net olarak belirlenmelidir.
E) Yapılan planlamalar öğretimsel amaçları tamamlayıcı nitelikte olması önemsenmelidir.

5. **Öğrencilerinin kişisel ve sosyal alanda gelişimlerine destek olma isteyen bir sınıf öğretmeni aşağıdakilerden hangisini <u>yapmamalıdır?</u>**

A) Çalışmalarda ortak etkinlikleri önemsemeli ve grup bilinci oluşturmalıdır.
B) Öğrencilerine yaptıkları ve davranışları ile ilgili doğru ve yerinde dönütler vermelidir.
C) İşleyiş ve uygulamalarda öğrenci fikirlerini önemsemeli, yer vermelidir.
D) Öğrencilerin birbirlerini örnek almalarını sağlamalı buna özendirmelidir.
E) Öğrencilerin yeterli yönlerini daha çok ön plana çıkarmalıdır.

6. I. Öğrenmeyi öğrenme becerisi
II. Etkin dinleme ve not tutma
III. Kalabalık gruplarla iletişim
IV. Akademik kararlar verme
V. Özgün öğrenme yöntemleri

Yukarıdakilerden hangisi diğerlerinden farklı bir yapıya sahiptir?

A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

YARGI YAYINEVİ

7. **Aşağıdakilerden hangisinin sunumunda mesleki yeterlilik önceliklidir?**

A) Önleyici B) Bireysel rehberlik
C) Kişisel sosyal rehberlik D) Grup rehberliği
E) Eğitsel rehberlik

8. Bir öğretmenin akademik yeterlilikleri yanında öğrenme kuramlarına olan hakimiyeti, öğrenciyi tanıması, gelişim ve yaş dönemleri ile ilgili tam ve doğru bilgiye sahip olması yapılan öğretimsel etkinliklerin hem daha etkili hem de daha işlevsel olmasını sağlayacaktır.

Buna göre belirtilen durum aşağıdakilerden hangisinin önemini belirtmektedir?

A) Ayarlayıcı B) Tamamlayıcı
C) İyileştirici D) Krize müdahale edici
E) Yöneltici

9. Bir okul müdürü okula farklı köylerden servis kullanarak gelen öğrencilerin durumunu göz önünde bulundurarak haftalık ders saatlerini belirlemiş planlamayı bu doğrultuda yapmıştır

Buna göre okul müdürünün belirtilen çalışması aşağıdakilerden hangisine yöneliktir?

A) Tamamlayıcı B) Geliştirici C) Ayarlayıcı
D) Yöneltici E) Uyum sağlayıcı

10. **Aşağıdakilerden hangisi kişisel sosyal rehberlik kapsamında gösterilirse doğru olmaz?**

A) Akran ve arkadaş problemleri
B) Ergenlik ve fiziksel özellikler
C) Çatışma çözme ve etkili iletişim
D) Kendini tanıma ve kariyer seçimleri
E) Duygusal sorunlar ve benlik oluşumu

11. **Aşağıdakilerden hangisi sınıf öğretmeninin eğitsel rehberlik kapsamında yapabileceği çalışmalardan değildir?**

A) Öğrencileri ile birlikte sınıf kurallarını belirleme
B) Sınıf içerisinde olumlu öğrenme ortamları oluşturma
C) Öğrencilerin düzenli defter tutmalarına ve not almalarına yardımcı olma
D) Akademik başarısızlık yaşayan öğrencileri ile planlı görüşmeler gerçekleştirme
E) Öğrencilerine eleştirel ve çok yönlü düşünme becerileri edindirme

12. **Aşağıdakilerden hangisi yöneltici rehberlik için doğru değildir?**

A) Lise kademesinde olan öğrencilerin meslek seçmelerine yardımcı olma
B) İlköğretim kademesinde öğrencilerin eğitsel kolları tercih etmelerinde destekler sunma
C) Nakil gelen öğrencilere okul imkânları ile ilgili bilgilendirici etkinlikler gerçekleştirme
D) Ortaöğretim öğrencilerin doğru eğitsel alan seçmelerine yardımcı olma
E) Öğrencilerin ilgi alanları doğrultusunda çeşitli hobi etkinliklerine yönlendirmeler yapma

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Öğrencinin öğrenme yeteneği yüksek olduğu halde ders başarısı düşük ise öğrencinin ders çalışmadığı, ya da nasıl çalışması gerektiğini bilmediği düşünülebilir ve etkin çalışma becerileri edindirme amacıyla etkinlikler planlanmalıdır. Bu da eğitsel rehberlik kapsamında ele alınabilir, değerlendirilebilir.

CEVAP: C

2. Öğretmenin rehberlik saatinde konu ile ilgili sınıfa dönük yaptığı bilgilendirici etkinlik grup rehberliği kapsamında ele alınabilir değerlendirilebilir.

CEVAP: C

3. Belirtilen durumların tamamı kişisel sosyal rehberlik kapsamındadır.

CEVAP: E

4. Eğitsel rehberlik hizmetlerinde öğrenme becerileri kazandırma okula alışma ve uyum sağlama amaçları ve uygulamaları arasındadır. Ancak uygulamalar sadece ve tamamen okul rehber öğretmeni tarafından değil herkesin katkısı ile yapılır gerçekleştirilir.

CEVAP: C

5. Sınıf içerisinde öğrencilerin birbirlerine örnek gösterilmesi beraberinde yetersizlik duyguları oluşturabilir ayrıca rekabet durumlarını meydana getirebilir. Bu da kişisel sosyal gelişim alanı için doğru bir uygulama olarak düşünülemez.

CEVAP: D

6. I, II, IV ve V. Önermeler eğitsel rehberlik kapsamındadır. Ancak kalabalık gruplarla iletişime geçebilme kişisel sosyal yeterliliklerle ilgili olduğundan kişisel sosyal rehberlik ile ilgilidir.

CEVAP: C

7. Kişisel sosyal rehberlik hizmeti uygulama ve sunum aşamasında mesleki yeterlilik gerektirir.

CEVAP: C

8. Öğretmenin öğrenciyi tanıması bilmesi özellikleri ve gelişim dönemleri ile ilgili fikir sahibi olması uygulamalarında bunları göz önünde bulundurması rehberliğin tamamlayıcı olduğunu öğretimsel süreçlerde etkin olarak kullanıldığının göstergesidir.

CEVAP: B

9. Okul müdürünün taşımalı servisle gelen öğrencilerin durumunu düşünerek planlama yapması rehberliğin ayarlayıcı işlevi ile ilgilidir.

CEVAP: C

10. Kişinin kendini tanıması ve kariyer (meslek) tercihleri kişisel sosyal değil mesleki rehberlik kapsamında ele alınabilir değerlendirilir.

CEVAP: D

11. Sınıf öğretmeninin akademik başarısızlık yaşayan öğrencilere dönük planlı bireysel görüşmeler yapması doğru bir davranış olarak ele alınamaz. Bireysel görüşmeler psikolojik danışma kapsamındadır ve uzmanlık gerektirir.

CEVAP: D

12. Yöneltici rehberlikte amaç öğrencilere doğru karar verme becerisi kazandırmak ve seçimlerinde yardımcı olmaktır. Dolayısıyla A, B, C, E seçim ve yönlendirmelerle ilgilidir, karar süreçlerini ifade eder. Ancak nakil gelen öğrencilere okulun imkânları ile ilgili bilgi vermek yöneltici değil uyum sağlayıcı rehberlik ile ilgilidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. I. Okulu yaşam ile kariyer gelişimi arasında köprü yapabilme
II. Karşı cinsle sağlıklı ilişkiler kurabilmeye yardım etme
III. Kendisi ve çevresi ile uyumlu ve barışık olabilmesini destekleme
IV. Fiziksel özelliklerini benimseme ve kabullenmeye yardımcı olma

Yukarıdakilerden hangisi kişisel sosyal rehberlik kapsamında ele alınabilir?

A) I ve III B) I, II ve III C) II, III ve IV
D) Yalnız III E) Yalnız I

2. **Sınıf rehber öğretmeninin okul rehber öğretmeni ile iş birliği içerisinde öğrencilerinin alan seçimlerinde yardımcı olması ve yönlendirmeler yapması aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?**

A) Gelişimsel rehberlik B) Kariyer danışmanlığı
C) Kişisel sosyal rehberlik D) Eğitsel rehberlik
E) İyileştirici rehberlik

3. **Gelişimsel rehberlik ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru <u>değildir?</u>**

A) İhtiyaçlara yöneliktir
B) Esnek ve değişkendir
C) Önleyici uygulamaları barındırır
D) Programlar danışman odaklı yapılır
E) Somut hedefler belirlenir

4. **Aşağıdakilerden hangisi kendini gerçekleştirmiş olan bireyin özellikleri arasında <u>değildir?</u>**

A) Akılcı ve mantıklı olma, eleştirel düşünebilme
B) Kendi doğruları ve tecrübeleri doğrultusunda çözümler üretme
C) Dışsal gerçeklikleri objektif değerlendirme
D) Olumlu benlik algısına sahip olma pozitif davranabilme
E) Doğruları ve gerçekleri araştırma sorgulama

5. **Aşağıdakilerden hangisi etkili öğrenme becerileri arasında <u>gösterilemez?</u>**

A) Belirlenen programın dışına çıkmama programa bağlı kalma
B) Uygun ortamlar oluşturma ve kalan zamanları etkili kullanma
C) Öğrenme ve çalışma sürecinde konu bütünlüğünü gözetme
D) Yapılacak etkinlikleri ve çalışılacak konuları önem sırasına koyma
E) Öğrenmeye ve çalışmaya karşı ilgili ve istekli olma, cesaretli davranma

6. **Aşağıdakilerden hangisi ilköğretim kademesi eğitsel rehberlik amaçları arasında <u>gösterilemez?</u>**

A) Öğrencinin okul ve sınıf ortamına alışmasına yardımcı olma
B) Daha çok oyun ve serbest zaman etkinlikleri düzenleme
C) Kendini tanımasına ve meslekler ile ilgili temel bilgileri edindirme
D) Olumlu sınıf ortamları oluşturma öğrenmeye karşı güdüleme
E) Temel okuma yazma ve dinleme becerileri kazandırma

YARGI YAYINEVİ

7. **Aşağıdakilerden hangisi kişisel sosyal yeterlilik alanlarından değildir?**

A) İlişkileri sürdürebilme ve yeni yaşantılara açık olma
B) Hayır demekten çekinmeme
C) Doğru iletişim kurabilme kendini yeterli ifade edebilme
D) Değişimi kabullenebilme ve adapte olabilme
E) Zihinsel süreçlerini kontrol edebilme ve özgün öğrenme yöntemleri kullanabilme

8. 8. sınıf öğrencisi Serdar sağlık meslek lisesi ve Anadolu liseleri arasında kararsızlık yaşamaktadır. Bunun üzerine okul rehber öğretmeninden yardımcı olmasını ister. Okul rehber öğretmeni öğrenciye yetenek testi uygular ve akademik başarısını da düşünerek Anadolu lisesini tercih etmesine yardımcı olmuştur.

Okul rehber öğretmeninin sunduğu yardım aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Geliştirici B) Ayarlayıcı C) Tamamlayıcı D) Yöneltici E) Uyum sağlayıcı

9. **Grupla psikolojik danışma hizmeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Bireylerin yaşadığı ortak problem ile ilgili ayrıntılı bilgi verme amacı vardır
B) Grup dinamizmi danışma ve terapi sürecini olumlu anlamda etkiler
C) Planlama uygulama ve değerlendirilme mesleki yeterlilik gerektirir
D) Duyuşsal ve davranışsal anlamda yaşanan problemlerin çözümüne dönük uygulamaları barındırır
E) Yapılan uygulamalarda amaç kişilerin sorunlarının üstesinden gelebilmesine yardımcı olmaktır

10. **Aşağıdakilerden hangisi ilköğretim kademesi mesleki rehberlik amaçları arasında gösterilemez?**

A) Çevresindeki meslekleri ve kendini tanıma
B) Mesleklerle ilgili temel bilgileri edinme
C) Meslek tanıtımı doğrultusunda çeşitli oyun ve serbest zaman etkinlikleri planlama
D) Öğrencilerinde mesleklerin cinsiyetlere göre farklılık gösterebileceğini kavratma
E) Mesleklerin tanıtımı amacıyla çeşitli davetler düzenleme

11. 12. sınıf öğrencisi Aylin meslek seçimini yaparken daha çok cinsiyetine uygun olanları seçme eğilimi göstermektedir.

Aylin'in bu durumu aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir?

A) İlgi B) Yetenek C) Değer D) Kişilik E) Doyum

12. **Aşağıdakilerden hangisi ortaöğretim mesleki rehberlik amaçları arasında gösterilemez?**

A) Öğrencilerin ilgi yeteneklerine uygun yönlendirmeler yapma
B) Kariyer seçenekleri ve imkânları ile ilgili gerçekçi bilgilendirmeler yapma
C) Doğru mesleki kararlar alabilmesine yardımcı olma
D) İşe giriş koşulları, çalışma şartları ile ilgili bilgilendirmeler yapma
E) Mesleklerin önemi ve değerini kavratmak çalışmanın önemini öğretmek

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

Okulu, yaşam ile meslek arasında köprü yapabilme eğitsel rehberlik uygulamaları ve amaçları arasındadır. Ancak diğerleri kişisel sosyal rehberlik çalışmaları arasındadır.

CEVAP: C

Öğrencilerin alan ve ders seçimlerine dönük yapılan uygulamalar ve yönlendirmeler eğitsel rehberlik kapsamındadır.

CEVAP: D

Gelişimsel rehberlik anlayışında rehberlik etkinlikleri danışman odaklı değil öğretmen odaklı etkinlikler şeklinde planlanır ve uygulanır.

CEVAP: D

Kendini gerçekleştirmiş olan bireyler sorun ve problemleri çözerken kendi doğruları değil başkalarının görüşlerini tecrübelerini de önemser onlara da değer verir. Yani hem kendi görüşleri hem başkalarının görüşlerini önemser.

CEVAP: B

Etkili öğrenme etkinliklerinde zamanı doğru kullanma, etkinlikleri önem sırasında ele alma, kalan zamanları doğru planlama önemlidir. Ancak belirlenen programın dışına çıkmamak değil esnek planlamalar yapmak daha doğrudur.

CEVAP: A

6. Öğrencinin kendini tanıması ve meslekler ile ilgili olumlu tutum kazanması ve buna dönük etkinlikler yaptırma eğitsel rehberlik değil mesleki rehberlik kapsamında değerlendirilir.

CEVAP: C

7. Zihinsel süreçlerin kontrol edilmesi ve özgün öğrenme yöntemleri edinme kişisel sosyal alanda değil eğitsel alanda ele alınan değerlendirilen bir çalışma alanıdır.

CEVAP: E

8. Öğrencinin okul tercihlerinde yardımcı olunması ve yönlendirme sürecinde desteklenmesi rehberliğin yöneltici işlevi ile ilişkilidir.

CEVAP: D

9. Grupla danışma hizmetinde amaç sorun ya da yaşanan problem durumu ile ilgili grubun ayrıntılı bilgilendirilmesi değil yaşanan ortak probleme çözüm üretmektir. Bilgilendirme yapmak gurup rehberliğinin amaçları arasındadır. Grupla danışmada duygusal davranışsal problemler ele alınır.

CEVAP: A

10. Belirtilen kademede öğrencilere meslekler arasında cinsiyet ayırımı olabileceği değil tam aksine mesleklerde cinsiyet ayırımı olmayacağının kavratılması gerekmektedir.

CEVAP: D

11. Öğrencinin meslek seçiminde cinsiyetini önemsemesi ve tercihlerini bu doğrultuda gerçekleştirmek istemesi kişinin değerleri ile ilgilidir. Mesleki değeri ifade eder.

CEVAP: C

12. Ortaöğretim dönemi mesleki rehberlik açısından yönlendirme ve mesleki kararların alındığı yönlendirmelerin yapıldığı evredir. Dolayısıyla mesleklerin önemi ve değerini kavratma öğretme ilköğretim kademesi mesleki rehberlik uygulamaları arasındadır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıdakilerden hangisi bireyi tanıma ile doğru değildir?**

A) Uygulamalar herkese açık ve çok yönlü şekilde sunulmalıdır.
B) Elde edilen bilgiler farklı kategorilerde tutulmalıdır.
C) Edinilen bilgilerin gizliliği ve güvenliği sağlanmalıdır.
D) Değerlendirmeler işlevsel olması açısından ayrı ve farklı olarak yapılmalıdır.
E) Kullanılan yöntem ve testlerin araç olduğu unutulmamalıdır.

2. **Bireylerin uygun mesleki ya da akademik alanlara yönlendirilmesinde öncelikle aşağıdaki araçlardan hangisi kullanılmalıdır?**

A) Anketler B) Yetenek testleri
C) Tutum ölçekleri D) Başarı testleri
E) Değer ölçekleri

3. **Bireyi tanıma sürecinde kullanılan testler ve ölçekler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Testlerin belli dönemlerde güncellemeleri yapılmalıdır.
B) Uyarlama ve adaptasyon çalışmaları önceden yapılmış olmasına dikkat edilmelidir.
C) Asıl amaç kişinin kendisinin tanıması olduğu önemsenmelidir.
D) Testlerin uygulama öncesinde amaçları ve yönergeleri kişilere açık olarak belirtilmelidir.
E) Süreçte sadece geçerli ve güvenilir testler kullanılmalıdır.

4. Okul rehber öğretmeni yıllık rehberlik programını oluşturma amacıyla öğrencilerin yaşadığı sorunları belirlemek istemektedir.

Buna göre aşağıdaki tekniklerden hangisinin kullanılması daha doğrudur?

A) Özgeçmiş B) Ankdotlar
C) Problem tarama listeleri D) Sosyometri
E) Vaka konferansları

5. Sınıf öğretmeni öğrencilerine "Çocuklar gücünüz olsa dünya üzerinde neleri değiştirmek isterdiniz?" diye sorar ve düşüncelerini sözel olarak ifade etmelerini ister

Buna göre sınıf öğretmeninin kullandığı bireyi tanıma aracı aşağıdakilerden hangisidir

A) Kimdir bu B) Arzu listesi C) Psikodrama
D) Genogram E) Sineterapi

6. Bir okul rehber öğretmeni öğrencilerin kendilerini başkalarının gözünden nasıl değerlendirdiklerini öğrenmek ve belirlemek istemiştir.

Buna göre öğretmenin bireyi tanıma araçlarından hangisini kullanması daha doğrudur?

A) Kimdir bu B) Özellik kayıt çizelgesi
C) Otobiyografi D) Kime göre ben neyim
E) Vaka incelemesi

YARGI YAYINEVİ

7. **Aşağıdaki testlerden hangisinin uygulanmasında mesleki yeterlilik gereklidir?**

A) Arzu listesi B) Kişilik testi C) Sosyometri
D) Anekdot E) Yazılı sınavlar

8. **Veli ziyaretleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru <u>değildir?</u>**

A) Ziyaretin amaçları ve süresi önceden belirlenmelidir.
B) Veli ye gerekli bilgilendirmeler yapılmalı izin oluşturulmalıdır.
C) Ortamda ciddiyet olmalı aradaki ilişkinin seviyesi korunmalı resmi davranılmalıdır.
D) Ziyaret sonrasında çalışma ile ilgili değerlendirme yapılmalı sonuçlandırılmalıdır.
E) Veliye daha çok açık uçlu sorular yönlendirilmeli, kullanılmalıdır.

9. Türkçe öğretmeni sene sonunda yapacak olduğu yıl sonu gösterileri için doğru öğrenciler seçmek istemektedir.

Buna göre öğretmenin aşağıdakilerden hangisini kullanması daha doğru olur?

A) Derecelendirme ölçekleri
B) Özellik kayıt çizelgeleri
C) Problem tarama listeleri
D) Tutanaklar
E) Zaman cetvelleri

YARGI YAYINEVİ

10. **Aşağıdakilerden hangisi öğrenci gelişim dosyalarında belirtilen 3. düzey bilgilerdendir?**

A) Açık beden kusurları
B) Ailevi bilgileri
C) Fiziksel özellikleri
D) Öğretmen görüşleri
E) Psikolojik danışma süreçleri

11. Bir sınıf öğretmeni öğrencilerinin okula ve derslere karşı eğilim ve değerlendirmelerini belirlemek istemektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin kullanılması daha doğru olur?

A) Tutum ölçekleri B) Kişilik testleri
C) İlgi testi D) Otobiyografi
E) Başarı testi

12. **Aşağıdaki sınıf içi uygulamalarından hangisi bireyi tanıma kapsamında değerlendirilmesi doğru <u>olmaz</u>?**

A) Uygulama ve etkinliklerde öğrenci ihtiyaç ve özelliklerini önemseme
B) Öğrenci davranışları ile ilgili doğru ve yerinde dönütler verme
C) Sınıf içinde yaşantı zenginliği oluşturma, etkinlikleri farklılaştırma
D) Arkadaş edinmekte zorlanan öğrencilere grupla danışmalar gerçekleştirme
E) Öğrencilere güçlü ve zayıf yönlerini gösterme, farkındalık oluşturma

ÇÖZÜMLER

1. Bireyi tanıma hizmetinde değerlendirme yapılırken ayrı ayrı değil birlikte ve bütün olarak yapılmalıdır.

CEVAP: D

2. Yöneltme yerleştirme sürecinde kişinin tüm özellikleri önemsenmeli ve dikkate alınmalıdır. Ancak yönlendirmede kişinin yetenekleri her zaman daha önemli be daha belirleyicidir.

CEVAP: B

3. Bireyi tanıma sürecinde güvenilir araçlar tercih edilmelidir. Ancak sadece geçerli ve güvenilir araçlar tercih edilmelidir ifadesi doğru değildir. İhtiyaca göre farklı tekniklerde kullanılabilir.

CEVAP: E

4. Yıllık rehberlik planlamalarında öncelikle öğrenci ihtiyaçları ve yaşadığı sorun alanları belirlenmeli tespit edilmelidir. Dolayısıyla bu amaç doğrultusunda problem tarama listelerinin kullanılması daha işlevseldir.

CEVAP: C

5. Sınıf öğretmeni, "Değiştirmek isteseydiniz neleri değiştirirdiniz?" sorusu öğrencinin bilinçaltı ve bastırılmış duygularının tespiti amacıyla yönlendirmiştir. Bu amaç doğrultusunda kullanılan bireyi tanıma aracı arzu listesidir.

CEVAP: B

6. Öğrencilerin başkasının gözünden kendini değerlendirmesi amacıyla kullanılan bireyi tanıma aracı kime göre ben neyimdir. (Mesela ben babamın ilk göz ağrısıyım) Kimdir bu ise hem kendi hem başkasını değerlendirmesine dayalıdır.

CEVAP: D

7. Kişilik testleri hazırlama uygulama ve değerlendirme aşamalarında mesleki yeterlilik gerektirir.

CEVAP: B

8. Veli ziyaretleri bireyi tanıma ve aile ile olan iletişimin güçlenmesinde kullanılan etkili bir yöntemdir. Ancak bu süreçte resmi ve sınırlı ilişki kurmak yerine aile ile samimi ilişki kurulması sonuçları açısından daha etkilidir.

CEVAP: C

9. Özellik kayıt çizelgeli belirtilen özelliklerin o kişide olup olmadığını belirlemek amacıyla kullanılan araçlardır. Dolayısıyla öğretmenin yapacak olduğu etkinlik doğrultusunda doğru kişileri belirlemesi amacıyla özellik kayıt çizelgeleri daha işlevsel olacaktır.

CEVAP: B

10. Öğrenci gelişim dosyalarında 4. düzey bilgi bulunur. 1. düzey herkese açık olan adı, soyadı, numarası, adresi, fiziki özellikleri, açık beden kusurları. 2. düzeyde ailevi bilgileri. 3. düzeyde öğretmen görüşleri, akademik geçmişi ve öğrenci kayıtları. 4. düzeyde ise kişisel özel bilgileri yani danışma süreçleri, psikiyatrik tedaviler, adli sicil kayıtları bulunur. Ancak dosyalarda 4. düzey bilgiler yer almaz. Soruda belirtilen öğretmen görüşleri 3. düzeydir.

CEVAP: D

11. Kişilerin olay ve durumlara karşı eğilimleri, bakış açıları, değerlendirme biçimleri tutum ölçekleri ile daha etkili şekilde belirlenir tespit edilir.

CEVAP: A

12. Sınıf içerisinde grupla danışma etkinlikleri gerçekleştirmek bireyi tanıma değil rehberliğin iyileştirici olma özelliği ile ilgilidir, ve psikolojik danışma ile ilişkilidir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. **İlgi kavramına ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Yaşantıya bağlı şekilde farklı ilgi alanları oluşabilir.
B) Var olan ilgi alanları kaybolabilir yeni ilgi alanları ortaya çıkabilir.
C) Alan seçimleri ve akademik tercihlerde temel belirleyicidir.
D) Büyüme ve olgunlaşma ile birlikte daha dengeli ve tutarlı hale gelir.
E) Yaşanılan çevre ilgi alanlarını etkiler.

2. **Otobiyografilerin değerlendirilmesinde aşağıdakilerden hangisi göz önünde bulundurulmaz?**

A) Yazıya başlangıç şekli
B) Serbest otobiyografi olması
C) Yazının kısalığı
D) Anlatımdaki tutum
E) Yer verilmeyen önemli olaylar

3. **Aşağıdakilerden hangisine öğrenci gelişim dosyalarında yer verilmez?**

A) Psikiyatrik raporlara ve tedavi bilgilerine
B) Akademik özgeçmişine
C) Ailenin sosyo ekonomik durumuna
D) Öğrencinin sınıf ve okul bilgilerine
E) Öğrencinin fiziksel özelliklerine

4. **Aşağıdakilerden hangisi sosyometri için doğru değildir?**

A) Daha işlevsel ve doğru sonuçlar alabilme adına okulun ilk yıllarında yapılmalıdır.
B) Sonuçlarının gizlilik derecesi yüksektir, bilgi güvenliği sağlanmalıdır.
C) Grup içericinde var olan gruplaşmaları belirleme amacıyla kullanılabilir.
D) Grupta popüler ve dışlanmış öğrencileri belirleme amacıyla kullanılabilir.
E) Sonuçlarını grafiğe dönüştürerek yorumlanabilir kullanılabilir.

YARGI YAYINEVİ

5. **Görüşme ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) İçeriğinde değişiklik yapılabilir.
B) Kişinin dış görünüşü görüşmeciye ipuçları verebilir.
C) Sonuçları ve edinilen bilgilerin geçerliliği yüksek ve güvenilirdir.
D) Her eğitim kademesinde kullanılabilir.
E) Problemin tanımlanması ve incelenmesi amacıyla da işe koşulabilir.

6. Beden eğitimi öğretmeni planlamış olduğu spor kurslarına öğrenci seçimi yapmaya karar verir. Ve okul rehber öğretmeninden seçmelerle ilgili kendisine yardımcı olmasını ister.

Buna göre okul rehber öğretmeni aşağıdaki bireyi tanıma araçlarından hangisini tavsiye ederse daha doğru davranmış sayılır?

A) Genel yetenek testleri
B) Özel yetenek testi
C) Tutum ölçekleri
D) Başarı testi
E) Farklı yetenek testi

7. **Bireyi tanıma sürecinde kullanılan testler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru <u>değildir?</u>**

A) Testlerin kullanılmasında asıl amaç kişinin kendini tanımasıdır.
B) Öğrencilerin yönlendirilmesi, seçim ve tercih süreçlerinde kullanılabilir.
C) Öğrencilerin bireysel özelliklerini anlamada yardımcı olurlar.
D) Bireyler hakkında yordayıcı bilgilere ulaşmada kullanılabilirler.
E) Etkili ve nitelikli bir araç kişinin her yönünü ortaya çıkarabilir.

8. Öğretmen öğrencilerin yaşadıkları sorunlara çözüm bulabilme amacıyla onlarla birlikte konu ile ilgili bir öykü okuması yapar ve okudukları öykü üzerinden öğrencilerinin sorunlarını tanımalarına ve çözüm üretebilmelerine yardımcı olur.

Öğretmenin yaptığı bu uygulama aşağıdaki bireyi tanıma araçlarından hangisi ile açıklanabilir?

A) Sosyodrama B) Bibliyoterapi C) Anket
D) Arzu listesi E) Psikodrama

9. **Anketlerin hazırlanması ve kullanımı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru <u>değildir?</u>**

A) Soru sayısı ne fazla ne de az olmamalıdır.
B) Sorular amaca uygun ve anlaşılır olmalıdır.
C) Hazırlanması ve uygulanması pratik kullanışlıdır.
D) Daha çok açık uçlu ve yorumlayıcı sorular kullanılmalı tercih edilmelidir.
E) Sonuçları açısından güvenilir araçlar değildir.

YARGI YAYINEVİ

10. **İlk elden veri toplamaya dayalı kullanılan bireyi tanıma aracı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kişilik testleri B) İlgi testleri
C) Yetenek testleri D) Gözlem
E) Vaka konferansı

11. **Sosyometri tekniği ile aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz?</u>**

A) Grupta tanınan olan ön planda bulunan öğrencinin kim olduğuna
B) Grup içerisinde farklı alt grupların olup olmadığına
C) Dışlanmış öğrencilerin olup olmadığına ve bunun sebeplerine
D) Grup içerisindeki üyelerin birbirleri ile olan ilişki ve iletişim düzeylerine
E) Grubun büyüklüğüne ve üye sayısına

12. Matematik öğretmeni Selma Hanım her defasında kendi çocuklarından başkaları yanında bahsederken abartılı davranmakta sadece olumlu özelliklerini ifade etmektedir.

Selma Öğretmen'in çocuklarını ifade ederken takındığı tavır aşağıdaki hata türlerinden hangisi ile açıklanabilir?

A) Mantık hatası B) Örneklem hatası
C) Derleme hatası D) Yer değiştirme hatası
E) Gözlem yetersizliği

ÇÖZÜMLER

1. İlgi kavramı kişinin severek yaptığı ve hoşlandığı alanları meslekleri programları belirlemek amacıyla kullanılan araçlardandır. Ve yönlendirme sürecinde etkili olarak kullanılır. Ancak ilgiler yönlendirmede temel belirleyici ya da kendi başına ana etken olarak değerlendirilemez. Çünkü hiçbir zaman kişinin tek özelliği belirleyici olmaz.

CEVAP: C

2. Otobiyografi değerlendirilirken yazıya başlangıç, yazının uzun ya da kısa olması, bahsedilen ve bahsedilmeyen kişi ve olaylar anlatımdaki özen ve tutum değerlendirmeye alınır. Fakat serbest olması otobiyografide değerlendirme kriteri değil, otobiyografi türüdür. Otobiyografi planlı ve serbest olmak üzere iki şekilde yazılır.

CEVAP: B

3. Öğrenci gelişim dosyalarında öğrencinin psikiyatrik süreçleri ve raporlarına yer verilmez. Bunlar 4. düzey kişisel özel bilgilerdir.

CEVAP: A

4. Sosyometri grubu ve grubun özelliklerini tanıma belirleme amacıyla kullanılır. Ancak grubu tanımaya dayalı olduğu için okulun ilk yıllarında değil sonraki dönemlerde kullanılmalıdır. Grubun birbirini tanıması önemlidir. Uygulama için 4. sınıf başlangıç olarak öngörülmelidir. Sorunun yanıtı A seçeneğidir

CEVAP: A

5. Görüşme tekniği konu ya da problem ile ilgili belirli zaman içerisinde planlı yapılan etkinliklerdir. Kullanım alanı geniştir, ayrıntılı bilgi almak için kullanılır, kişinin beden dili ile ilgili bilgi verir. Ancak görüşme sonuçları itibarıyla güvenilir bir teknik değildir. Yanılma olasılığı yüksektir.

CEVAP: C

6. Öğrencilerin resim spor müzik vs alanlara beceri ve yeterlilikleri özel yetenek alanları ile ilgilidir. Dolayısıyla öğrencilerin bu yönlerinin belirlenmesi amacıyla özel yetenek testleri kullanılmalı uygulanmalıdır.

CEVAP: B

7. Bireyi tanıma sürecinde hiçbir zaman bir teknik ne kadar güvenilir ve geçerli olsa da kendi başına kişiyi tanımaya yetmez. Dolayısıyla farklı ve çeşitli teknikler kullanılmalıdır.

CEVAP: E

8. Sosyodrama kişinin sosyal bir olayla ilgili fikirlerini ifade etmesidir. Anket kişinin düşüncelerini ifade etmesidir. Arzu listeleri bilinç altının ortaya çıkarılmasıdır. Psikodrama kişisel olarak yaşadığı sorun ile ilgili düşüncelerini ifade etmesidir. Ancak bireyi tanıma sürecinde yazılı metinler ve kitapların kullanılması bibliyoterapi yöntemi ile ilgilidir.

CEVAP: B

9. Anketler bireyin konu ya da problem ile ilgili duygu ve düşüncelerini belirlemek amacıyla kullanılan araçlardır. Ancak anketlerde açık uçlu yorumlayıcı sorular değil kısa cevaplı kapalı uçlar sorular kullanılmalıdır.

CEVAP: D

10. Her zaman doğrudan veri toplama ve bilgi edinme noktasında en işlevsel araç gözlem tekniğidir. Doğal izleme yapmaktır.

CEVAP: D

11. Sosyometride gruba ait niceliksel özellikler tespit edilebilir. Olayların ya da ortaya çıkan durumların nitelikleri ile ilgili detaylı analiz yapma imkânı olmaz. Dolayısıyla dışlanmış olanlar görülebilir ancak sebeplerine erişilemez. Sebeplerine ulaşmak için kimdir bu kullanılmalıdır.

CEVAP: C

12. Kişinin bir olay ya da kişilerle ilgili abartılı anlatım ve değerlendirmeleri, sadece olumlu yönlerinden bahsedilmesi derleme hatası ile ilgilidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. **Sınıf öğretmeni Sevgi Hanım'ın öğrencilerinin eğitsel ve sosyal kulüplere yönlendirme sürecinde aşağıdaki test türlerinden hangisini kullanması daha doğrudur?**

A) Problem tarama listeleri
B) İlgi testleri
C) Otobiyografi
D) Anekdot
E) Vaka analiz sonuçları

2. **Testlerin kullanım amaçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru <u>değildir?</u>**

A) Bazı testlerin kullananımı ve değerlendirilmesinde mesleki yeterlilik gereklidir.
B) Psikolojik testlerin içeriği ve uygulama şekilleri öğrenci durumuna göre değiştirilebilir.
C) Testler bireyi tanıma sürecinde araçtır.
D) Bazı testlerin uygulanması ve sonuçlandırılmasında ayrıca eğitimlerin alınması gerekebilir.
E) Testlerden edinilen bilgilerin gizliliği korunmalı paylaşım yapılmamalıdır.

3. **Aşağıdakilerden hangisi örneklem hatasına için doğru bir örnektir?**

A) Kişinin bulunduğu ortamdan etkilenmesi ya da ortamı etkilemek istemesi
B) Değerlendirme sürecinde kişilere hak etmedikleri puanlar verilmesi
C) Belirlenen testin amacının dışında kullanılması
D) Hazırlanan testin belirlenenden farklı bir guruba uygulanması
E) Kişinin kendisi ile ilgili eksik, tutarsız ve çelişkili cevaplar vermesi

4. Sınıf öğretmeni Şeyda Hanım uyguladığı sosyometri sonucunda sınıf içerisinde öğrencilerden birinin kimse tarafından tercih edilmediğini fark eder ardından bunun nedenini belirlemek için bir uygulama daha yapmaya karar verir

Buna göre öğretmen aşağıdakilerden hangisini yaparsa doğru olur?

A) Kimdir bu tekniğini uygulamalıdır.
B) Dışlanan öğrencisini ön sıralara oturtmalı görev vermelidir.
C) Sosyometri uygulamasının tekrar uygulamalı sonuçları karşılaştırmalıdır.
D) Öğrencisi ile planlı bireysel görüşmeler gerçekleştirmelidir.
E) Dışlanan öğrencisine ayrıca kişilik testi uygulamalı sonuçları karşılaştırmalıdır.

5. **Öğrenci gelişim dosyaları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi herkese açık olan 1. düzey bilgilerdendir?**

A) Psikolojik danışma raporları
B) Ailevi bilgileri
C) Akademik özgeçmişi
D) Açık beden kusurları
E) Öğrenci ile ilgili öğretmen görüşleri

6. **Bireyi tanıma ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru <u>değildir?</u>**

A) Zamanı verimli kullanma adına testler daha çok ihtiyacı olanlara dönük uygulanmalıdır.
B) Edinilen bilgiler en kısa sürede değerlendirilmelidir.
C) Bireyi tanıma uygulamaları ayrıntılı ve detaylı olarak yapılmalıdır.
D) Uzmanlık gerektiren uygulamalar okul rehber öğretmeni tarafından gerçekleştirilmelidir.
E) Bireyi tanıma uygulamalarında kullanılan araç ve yöntem çeşitliliğine dikkat edilmeli özen gösterilmelidir .

YARGI YAYINEVİ

7. **Anekdotlar ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?**

A) Olay ile ilgili gözlemci duygularını ayrıntılı olarak belirtmeli ifade etmelidir.

B) Belli ve kayda değer olaylar tutanak haline getirilmelidir.

C) Anekdotlar öğrenci ve velileri tarafından doldurulmalı yapılmalıdır.

D) Gözlemlenen olay i ana hatları ile belirtilmeli ifade edilmelidir.

E) Gözlenen her davranış için aynı formlar kullanılmalı uygulanmalıdır.

8. 8. sınıf öğrencisi Kerem son günlerde okula devamsızlık yapmaya başlamış, geldiği günlerde de öfkeli ve saldırgan davranışlar sergilediğini sınıf öğretmeni fark etmiştir

Buna göre gözlemlediği durumun nedenini öğrenmek isteyen öğretmen aşağıdakilerden hangisini yaparsa daha doğru davranmış olur?

A) Öğrencisine kişilik testleri uygulamalı sonuçları ile ilgili çalışma yapmalıdır.

B) İlgi testleri uygulayarak sorunu anlamaya çalışmalıdır.

C) Öğrencisi ile görüşme yapmalı sorunu tanımlamalıdır.

D) Öğrencisi ile birlikte sosyodrama uygulaması yapmalıdır.

E) Öğrencinin yazılı ve sözlü sonuçlarına bakarak çeşitli çıkarımlar yapmalıdır.

9. **Kimdir bu tekniğinin olumlu yönleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru <u>değildir?</u>**

A) Bireyin benlik yapısının oluşumuna katkı sağlar.

B) Kişinin kendini tanıması ve özelliklerini fark etmesine yardımcı olur.

C) Sonuçlar doğrultusunda kişiler ile ilgili genelleme yapma imkânı verir.

D) Sınıf içerisinde popüler olan ve olmayan öğrencileri belirleme imkânı verir.

E) Kişinin kendisi ve başkalarına dönük farkındalık algısını yükseltir.

YARGI YAYINEVİ

10. **Bireylere ait özelliklerin belirtildiği ve bu özelliklerden hangisinin o bireyde olup olmadığını belirleme ve ortaya çıkarma amacıyla aşağıdaki bireyi tanıma araçlarından hangisinin kullanılması daha doğru olur?**

A) Problem tarama listeleri

B) Akademik performans testleri

C) Vaka incelemeleri

D) Özellik kayıt çizelgeleri

E) Arzu listeleri

11. **Aşağıdaki bireyi tanıma araçlarından hangisinin güvenirliliği ve geçerliliği daha yüksektir?**

A) Otobiyografi B) Tutum ölçekleri

C) Sosyometri D) Anket

E) Arzu listeleri

12. Sınıf öğretmeni Ceyda Hanım öğrencilerinin kendisi ile ilgili düşüncelerini merak etmekte öğrenmek istemektedir.

Buna göre Ceyda Öğretmen'in amacı doğrultusunda aşağıdaki bireyi tanıma araçlarından hangisini kullanması daha doğru olur?

A) Kimdir bu

B) Arzu listeleri

C) Derecelendirme ölçekleri

D) Kime göre ben neyim

E) Sosyodrama

ÇÖZÜMLER

1. Öğretmenin belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanması en doğru olan bireyi tanıma aracı ilgi testidir. Çünkü ilgi testleri en yoğun olarak yönlendirme sürecinde kullanılır.

CEVAP: B

2. Bireyi tanıma sürecinde kullanılan psikolojik testlerin içeriği ve kullanım şekli öğrenci durumuna göre değişiklik göstermez. Psikolojik testlerde değişiklik yapılmaz. Ayrıca psikolojik testler uzmanlık gerektiren tekniklerdir.

CEVAP: B

3. Örneklem hatası kullanılacak olan aracın belirlenenden farklı kişi ya da gruplara uygulanması ile ortaya çıkan hatadır. Örneğin; kızlar için geliştirilen bir testin erkek öğrencilere uygulanması örneklem hatasıdır.

CEVAP: D

4. Grup içerisinde tespit edilen durumların nedenlerini belirlemek amacıyla "Kimdir bu?" tekniğinin kullanılması gerekir. Dolayısıyla öğretmenin gözlemlediği durumun nedenini öğrenmesi amacıyla "Kimdir bu?" tekniğini kullanması daha doğrudur.

CEVAP: A

5. Öğrenci gelişim dosyalarında açık beden kusurları 1. düzey bilgiler arasındadır. Danışma raporları 4, ailevi bilgiler 2, akademik özgeçmiş 3, öğretmen görüşleri 3. düzeydedir.

CEVAP: D

6. Bireyi tanıma araçları her nedenle olursa olsun sadece belli kişilere ya da sadece ihtiyacı olanlara değil herkese dönük uygulanır.

CEVAP: A

7. Anekdotlar gözlemlenen olayların kayıt altına alınması tutanak haline getirilmesidir. Ancak anekdotlar sadece manidar ve kayda değer olaylar için kullanılır. Her olay kayıt altına alınmaz.

CEVAP: B

8. Belirlenen sorunların etkin çözümlenmesi amacıyla öncelikle yapılabilecek olan her zaman sorunun doğru belirlenmesi, yaşanan problemin tespit edilmesidir.

CEVAP: C

9. Kimdir bu tekniği kişinin kendini ve grubun diğer üyelerini nasıl algılayıp tanımladıklarını belirlemek amacıyla kullanılır. Ancak hiçbir zaman kimdir bu sonuçları ya da faklı bir uygulama sonucu sınıf ya da kişi ile ilgili genelleme imkânı vermez. Farklı teknikler de kullanılmalıdır.

CEVAP: C

10. Soruda özellikleri verilen teknik özellik kayıt çizelgesidir. Özellik kayıt çizelgelerinde bireylere ait özellikler belirtilir ve bu özelliklerden hangisinin o kişide olup olmadığını belirlemek amacıyla kullanılır.

CEVAP: D

11. Tutum ölçekleri test teknikleri arasındadır. Test teknikleri de güvenilir ve geçerliliği yüksek olan araçlardandır.

CEVAP: B

12. Öğretmenin öğrencilerin gözünden kendini değerlendirme isteğini giderme ve karşılama amacıyla kullanabileceği en doğru uygulama "Kime Göre Ben Neyim?" tekniğidir. Çünkü bu teknikte kişi kendini başkasının gözünden değerlendirmesi esastır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıdakilerden hangisi okul müdürünün görevleri arasında gösterilirse doğru olmaz?**

A) Komisyonu kurma ve başkanlık yapma
B) Okul içerisinde iş bölümü ve görev dağılımı yapma
C) Okul rehberlik programlarının hazırlanmasını sağlama
D) Hazırlanan rehberlik faaliyet raporlarını onaylama
E) Öğrenci gelişim kayıtlarını rehberlik servisi ile iş birliği içerisinde tutma

2. **Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri il danışma komisyonu yılda kaç kez toplanır?**

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

3. **Okul rehberlik hizmetlerinin örgütlenmesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Okul müdürü olmadığı zamanlarda komisyona okul müdür yardımcısı başkanlık yapar.
B) Sınıfların ayrıntılı rehberlik planlamalarını okul rehber öğretmeni oluşturur.
C) Sınıflarda uzmanlık gerektirmeyen etkinlikleri sınıf rehber öğretmeni gerçekleştirebilir.
D) Sınıf rehberlik faaliyet raporları okul rehber öğretmenine sunulur.
E) Okul rehberlik ihtiyaçlarını ve çevresel durumları belirlemek ve programa yansıtmak okul rehber öğretmeninin görevidir.

4. **Aşağıdakilerden hangisi okul rehberlik hizmetleri yürütme komisyonunun görevleri arasında değildir?**

A) Okula ait amaç ve hedeflerin belirlenmesinde önerilerde bulunur.
B) Okul içerisinde sınıf rehber öğretmen görevlerini belirler, dağılım yapar.
C) Öğrencilere dönük yapılacak olan faaliyetlerle ilgili görüşler bildirir.
D) Yapılan planlamalar ve etkinliklerle ilgili tavsiyelerde bulunur.
E) Okul içerisinde gerçekleştirilecek olan destekleyici rehberlik uygulamaların planlamaya ilave edilmesine dönük önerilerde bulunur.

5. **Aşağıdakilerden hangisi psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri il danışma komisyonu üyelerinden değildir?**

A) Ram temsilcisi
B) Rehber öğretmen
C) Okul müdür temsilcileri
D) Özel eğitim ve pdr hizmetleri şube müdürü
E) İl disiplin kurulu temsilcisi

6. **Aşağıdakilerden hangisi rehberlik araştırma merkezinin görevleri arasında gösterilemez?**

A) Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencileri belirleme ve eğitsel tanılama yapma
B) Okulların rehber öğretmen ihtiyaçlarını belirleme ve görevlendirmeler yapma
C) Kendine bağlı okullar arasında eş güdüm ve koordinasyonu sağlama
D) Kendine bağlı bulunan okullar için rehberlik çerçeve programını oluşturma
E) Gerekli durumlarda öğretmen idareci ve öğrencilere seminerler verme

YARGI YAYINEVİ

7. **Aşağıdakilerden hangisi sınıf rehber öğretmeni için doğru değildir?**

A) Sınıfında özel gereksinimi olan öğrencileri için bireyleştirilmiş eğitim programları oluşturma
B) Sınıfının yıl sonu faaliyet raporlarını oluşturma
C) Okul rehberlik programlarının oluşturulmasında iş birliği yapma
D) Psikolojik danışma hizmetine ihtiyacı olan öğrencilerin belirlenmesinde okul rehber öğretmeni ile birlikte çalışma
E) Okul rehberlik programlarına yansıtılması amacıyla sınıfıyla ilgileri bilgileri paylaşma

8. I. Gerektiğinde öğrencilerle bireysel görüşmeler yapma
II. Bireyi tanıma araçları ile ilgili yapılacak çalışmalara katılacak personeli belirleme
III. Okul rehberlik hizmetleri yürütme komisyonuna katılıma ve fikir paylaşma

Yukarıdakilerden hangisi okul rehber öğretmeni için doğru değildir?

A) Yalnız III B) I ve II C) Yalnız II
D) I, II ve III E) I ve III

9. **Rehberlik hizmetlerinin örgütlenmesi ile ilgili hangisi doğru değildir?**

A) Uygulamaların örgütlenmesi merkezi, il ve okul olmak üzere 3 kategoriden oluşur.
B) Okullarda uygulamaların devamlılığını sağlama ve yürütülmesinin izlenmesinden okul müdürü sorumludur.
C) Okul rehber öğretmeninin görev ve sorumluluk alanları okul müdürü tarafından belirlenir ve tebliğ edilir.
D) Sınıf düzeyinde etkinliklerin planlanması ve sürdürülmesi görevli sınıf rehber öğretmenlerinin sorumluluğundadır.
E) Öğretimsel amaçlar doğrultusunda okul rehberlik planlamalarını oluşturmak ve planlamayı gerçekleştirmek okul rehber öğretmeninin sorumluluğundadır.

10. **Aşağıdakilerden hangisi okul rehberlik hizmetleri yürütme komisyonunda görev almaz?**

A) Her sınıf düzeyinden görevli sınıf rehber öğretmen temsilcisi
B) Branş öğretmen temsilcisi
C) Okul aile birliği temsilcisi
D) Okul disiplin kurulu temsilcisi
E) Okul müdür yardımcısı

11. "Okul rehberlik servisince hazırlanan programları inceler, görüşlerini bildirir ve uygulanmasına dönük fikir ve öneriler paylaşır."

Yukarıda belirtilen görev alanı aşağıdakilerden hangisinin sorumlulukları arasında gösterilirse daha doğru olur?

A) Okul rehber öğretmeni
B) Zümre öğretmenler kurulu
C) Okul rehberlik hizmetleri yürütme komisyonu
D) Okul müdürü
E) Görevli sınıf rehber öğretmeni

12. Öğrencileri yönlendirme çalışmalarında rehberlik servisi, öğrenci ve velileri, branş öğretmenleri ve diğer yöneticiler arasında iş birliğini sağlama ve gerekli kayıtlarını tutulmasını izler.

Aşağıdakilerden hangisi bu görevlerden sorumludur?

A) Okul rehber öğretmeni
B) Koordinatör rehber öğretmen
C) Okul müdür yardımcısı
D) Okul rehberlik hizmetleri yürütme komisyonu
E) Okul müdürü

YARGI YAYINEVİ

ÇÖZÜMLER

1. Öğrenci gelişim kayıtlarının servisle iş birliği içerisinde tutulması sınıf rehber öğretmeninin görevleri arasındadır.

CEVAP: E

2. İl danışma komisyonu planlama ve değerlendirme olmak üzere yılda en az iki kez toplanır.

CEVAP: B

3. Sınıflar için ayrıntılı rehberlik planlamaları okul rehber öğretmeni değil, sınıf rehber öğretmeni tarafından yapılır ve hazırlanır.

CEVAP: B

4. Okul rehberlik hizmetleri yürütme komisyonu genel olarak görüş bildirir, önerilerde bulunur ve tavsiyeler verir. Ancak okul içerisinde görev dağılımı yapmak ve görevleri belirlemek okul idaresinin görevleri arasındadır.

CEVAP: B

5. Özel eğitim ve pdr hizmetleri il danışma komisyonu; başkan (il milli eğitim müdürü, RAM temsilcisi, okul müdür temsilcisi, seçili 3 rehber öğretmen görev yapar. Dolayısıyla il disiplin kurulu temsilcisi komisyonda görev almaz.

CEVAP: E

6. Rehberlik araştırma merkezi bağlı okullar arasında eşgüdümü sağlar. Çerçeve programlarını hazırlar, seminerler verir. Ancak okulların rehber öğretmen ihtiyacını belirlemek ve bunu karşılamak okul müdürünün görevleri arasındadır.

CEVAP: B

7. Özel gereksinimi olan öğrenciler için bireyselleştirilmiş etkinlikleri planlamak ve bep leri hazırlamak sınıf öğretmeninin değil, okulda oluşturulan BEP Birimi'nin görevidir.

CEVAP: A

8. Verilen önermelerden I ve III okul rehber öğretmeninin sorumlulukları arasındadır. Ancak yapılacak çalışmalara katılacak personeli belirlemek okul müdürünün görevidir.

CEVAP: C

9. Okul rehber öğretmenlerinin görev ve sorumluluk alanları Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenir ve sabittir. Okul müdürü bunların uygulanmasını izler ve denetler.

CEVAP: C

10. Okul rehberlik hizmetleri yürütme komisyonunda branş öğretmen temsilcisi görev almaz. Diğerleri komisyon üyesi olarak komisyonda yer alır.

CEVAP: B

11. Hazırlanan programları incelemek, fikir beyan etmek, görüş bildirmek, gerekli önlemleri almak ve tavsiyelerde bulunmak okul rehberlik hizmetleri yürütme komisyonunun görevleri arasındadır.

CEVAP: C

12. Belirtilen görev ve sorumluluklar okul müdürünün alanı ile ilgilidir. Tüm uygulamalarda işbirliğini sağlama, uygulamaları takip etme ve izleme müdür tarafından gerçekleştirilir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıdakilerden hangisi ben diline uygun bir örnektir?**

A) Çalışmayı sevmediğin her halinden belli.
B) Çalışmaman ve özensiz davranman beni endişelendiriyor.
C) Bu durumu yaşaman seni üzüyor.
D) Benim de çalışmayı sevmediğim derslerim olmuştu.
E) Çalışırsan başarılı olabilirsin.

2. Elif, çatışma ortamlarına girmekten kaçınmakta; bu tür durumlarda sakin kalmayı ve süreci dışarıdan izlemeyi tercih etmektedir.

Elif'in belirtilen durumu aşağıdaki çatışma çözme tekniklerinden hangisi ile açıklanabilir?

A) Köpekbalığı B) Tilki C) Kaplumbağa
D) Ayıcık E) Baykuş

3. **İletişim sürecinde empatik ifadelerin kullanılması aşağıdakilerden hangisinin oluşmasına <u>daha çok</u> katkı sağlar?**

A) Kişide oluşan yalnızlık duygusunu ortadan kaldırır.
B) Bireylerde anlaşıldığı hissini meydana getirir.
C) Kişinin sorunları ile yüzleşmesine yardımcı olur.
D) Bireyin kendisi ile ilgili tutarlılığını artırır.
E) Bireylerde objektif değerlendirme becerisi oluşturur.

4. **Aşağıdakilerden hangisi iletişim engeli içerir?**

A) Uzmanın etkin dinleyici olması
B) Süreçte onaylayıcı tepkiler verme
C) İletişim sürecinde kendi duygularını katma ifade etme
D) Tarafsız ve objektif davranma kişiyi konuşmaya teşvik etme
E) Eleştiri yapma, kişiyi yargılama, olumsuz yönlerini açık etme

5. **Arkadaşları ile anlaşamadığını anlatan bir öğrencisine sınıf öğretmeni aşağıdakilerden hangisini söylerse empatik davranmış olur?**

A) Sorun sende değil bence arkadaşlarının daha dikkatli davranması lazım .
B) Bu durumu yaşıyor olman seni çok üzmüş .
C) Anlatmak istediğin farklı durumlar var mı?
D) Kendinin de hatalı olabileceğini düşündün mü?
E) Herkesin yaşayabileceği sorunlar bunlar bence çok büyütmemelisin.

6. Ateş, mahallesindeki bir kıza duygusal yakınlık hissetmekte ancak bu durumu kimseye anlatmamaktadır.

Ateş'in bu durumu Johari penceresinin alanlardan hangisi ile ilişkilendirilebilir?

A) Açık B) Kapalı C) Kör
D) Gizil E) Sabit

YARGI YAYINEVİ

7. "Ya olduğun gibi ya da göründüğün gibi ol!" **sözü insancıl yaklaşımın aşağıdaki kavramlarından hangisi ile açıklanabilir?**

A) Sen dili
B) Transferans
C) Öz saygı geliştirici dil
D) Ben dili
E) Tutarlılık

8. Recep yaşadığı sorunların üzerine gitmekten çekinmeyen, hakkını aramaktan geri durmayan, çoğu zaman da sinirli tavırları ile bilinmektedir.

Recep'in özellikleri düşünüldüğünde aşağıdaki çatışma çözme yaklaşımlarından hangisi ile açıklanabilir?

A) Baykuş
B) Köpekbalığı
C) Tilki
D) Kaplumbağa
E) Ayıcık

9. **İletişim ve etkileşimde kişiler arası olumlu dil kullanmanın önemine inanan bir sınıf öğretmeni için aşağıdakilerden hangisinin söylenmesi doğru olmaz?**

A) Sorunları tanımlama ve belirlemede başarılıdır.
B) Sorun çözme sürecinde her iki tarafında istekli olmasını önemser.
C) Problemlerin dönemsel olaylar olduğuna inanır, çözümleri zamana bırakır.
D) Farklı ve alternatif çözümlere açıktır, gerçekçidir.
E) Çevresel etkenleri ve dışsal faktörleri de düşünür onları da değerlendirmede ele alır.

10. **Aşağıdakilerden hangisi iletişimde engel durumlarını ortadan kaldırır?**

A) Sen dili kullanmak
B) Tek taraflı düşünmek değerlendirmek
C) Sorunu istediği şekilde çözmeye çalışmak
D) Çözüm odaklı düşünmek, onaylayıcı tepkiler vermek
E) Sorunu değersizleştirmek, gereksiz görmek

YARGI YAYINEVİ

11. **Sınıfında akranlar arasında ciddi iletişim sorunları ve birliktelik problemleri olduğunu fark eden bir öğretmen sorunun çözümü amacıyla aşağıdakilerden hangisinden uzak durmalıdır?**

A) Çözüm sürecine öğrencileri de dahil etmeli birlikte davranmalıdır.
B) Çeşitli grup etkinlikleri düzenlemeli sosyal etkileşim uygulamaları planlamalıdır.
C) Benzer sorunlarda kullanılan çözüm yollarını işe koşmalıdır.
D) Rasyonel değerlendirmeli, tarafsız davranmalıdır.
E) Problemi ayrıntılı düşünmeli, nedenlerini doğru saptamalıdır

12. **Kişinin kendisinin ve herkesin bildiği özellikleri Johari penceresinin hangi alanı ile ilişkilendirilebilir?**

A) Açık
B) Kapalı
C) Gizil
D) Kör
E) Güvenli

ÇÖZÜMLER

1. Ben dili kişinin iletişimde kendi duygularını da iletişim sürecine dahil ederek ifade etmesidir. Dolayısıyla bu duruma en doğru örnek ifade "Çalışmaman ve özensiz davranman beni endişelendiriyor." ifadesidir.

CEVAP: B

2. Köpek balığı çatışmaktan ve çatışmaya girmekten çekinmez, tilki karşılıklı anlaşma ve uzlaşmayı ifade eder, ayıcık kişi ve ilişkiyi ön plana alır, sorunu önemsemez, baykuş akıl ve mantığı ve karşılıklı çözüm odaklı olmayı ifade eder. Soruda çatışmaya girmemek geri durmak kaplumbağa tekniği ile ilgilidir.

CEVAP: C

3. Empatik düşünmek ve tepkiler vermek iletişimi sürdürür ve etkin sonuçlar sağlar. Ayrıca empatik ifadeler kişilerde anlaşıldığı duygusu oluşturur.

CEVAP: B

4. İletişim sürecinde etkin dinleyici olma, onaylayıcı davranma, tarafsız davranma süreci olumlu etkiler ve katkı sağlar. Ancak kişi eleştirilmeli ve olumsuz yönleri açık edilmelidir. Güçlü yönlerinin ön plana çıkarılması gerekir. Kişi eleştirilmeden ve önyargısız dinlenilmelidir.

CEVAP: E

5. Empatide karşıdaki kişinin duygularını anlayabilmek önemlidir ve bunu kişiye hissettirmek gereklidir. Dolayısıyla bu durumu yaşıyor olman seni çok üzmüş ifadesi empatik bir ifadedir.

CEVAP: B

6. Johari penceresinde açık alan herkesin bildiği özelliklerdir, kapalı alan kişinin bildiği ama başkasının bilmediği özellikleridir, kör alan başkasının bildiği ama kendisinin bilmediği özelliklerdir, gizil alan ise kimsenin bilmediği özellikleridir. Soruda bahsedilen durum kişinin kapalı alanlarını ifade eder, hoşlandığını kimsenin bilmemesi bunu gösterir.

CEVAP: B

7. Tutarlılık kişinin olduğu gibi davranması bağdaşım düzeyinin yüksek olduğunu ve tutarlılığını ifade eder aynı zamanda saydamlık ilkesi ile ilgilidir.

CEVAP: E

8. Sorunların üzerine gitmek, bundan çekinmemek ve agresif tavırlar sergilemek köpekbalığı ile ilgilidir. Bahsedilen durum ise buna örnektir.

CEVAP: B

9. Kişiler arası iletişimde ben dilinin kullanılması her zaman iletişimi artırır ve çözümü hızlandırır. Ancak sorunların dönemsel olaylar olduğuna inanmak ve çözümü zamana bırakmak doğru bir çözüm yöntemi değildir. Engel durumları içerir.

CEVAP: C

10. Kişiler arası iletişimde her zaman çözüm odaklı düşünmek ve buna uygun davranmak süreci ve çözümü hızlandırır.

CEVAP: D

11. Sorunların çözümünde öğrencileri dahil etmek, sosyal etkileşim imkânları sağlamak, tarafsız objektif davranmak, problemin ayrıntılı düşünülmesi ve değerlendirilmesi süreci olumlu etkiler ve sürece katkı sağlar. Ancak benzer sorun durumlarında aynı çözüm yollarını kullanmak doğru bir yaklaşım değildir.

CEVAP: C

12. Kişinin kendisinin ve başkasının bildiği herkese açık olan özellikleri açık alanlar ile ilgilidir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ